

25. 03. 2014. godine

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Poštovani poslanici 25. saziva, poštovani predsjedniče Vlade i članovi 40. Vlade Crne Gore, otvaram treću posebnu šednicu prolječnog zasijedanja u 2015. godini, posvećenu **Premijerskom satu i poslaničkim pitanjima**.

Ovdje je već sve ustaljeno.

Ima jedna mala promjena, neće pitanje postaviti kolega Simović nego kolega Nuhodžić, nova prilika za kolegu Nuhodžića. Izvolite.

MEVLUDIN NUHODŽIĆ:

Hvala, predsjedniče.

U ime poslaničkog kluba Demokratske partije socijalista postavljam pitanje:

Gospodine predsjedniče Vlade, kako komentarišete dosadašnje rezultate u okviru intenziviranih i fokusiranih razgovora u proteklih šest mjeseci koliko je proces na snazi, posebno rast javne podrške.

Obrazloženje: Uvažavajući bezbjednost građana, potrebu trajnog očuvanja suvereniteta i teritorijalnog integriteta i potrebu dodatnog podsticaja ekonomskog razvoja, Demokratska partija socijalista kao najznačajniji, a time i najodgovorniji politički subjekt, ovo pitanje tretira kao najvažniji vanjskopolitički prioritet Crne Gore.

Kao priznanje našim rezultatima na putu sticanja punopravnog članstva u NATO, uz konstataciju da je Crna Gora napravila značajan napredak u sprovođenju reformi, ministri vanjskih poslova Alijanse su u junu 2014. godine donijeli Preporuku o pokretanju intenziviranih i fokusiranih razgovora sa Crnom Gorom. Odluku o pokretanju intenziviranih i fokusiranih razgovora članice su potvrdile na najvišem nivou na Samitu u NATO u Velsu koji je održan od 3. do 4. septembra 2014. godine, nakon čega Crna Gora i zvanično kreće sa njegovom realizacijom.

Definisane su četiri oblasti koje će se posebno pratiti i čiji će napredak ministri vanjskih poslova ocijeniti najkasnije u decembru 2015. godine, sa namjerom da tada donesu odluku da li da Crnoj Gori upute poziv za članstvo.

Proces javnog dijaloga i sprovođenja aktivnosti u četiri prioritetne oblasti je u nadležnosti nacionalnog koordinatora za NATO, dok Savjet za članstvo u NATO daje

smjernice i nadgleda proces. I u drugoj fazi javnog dijaloga, koja je pokrenuta u februaru 2015. godine, nastavljena je komunikacija s javnošću kojom se argumentovano objašnjavaju prednosti članstva i demistifikuju prisutne emocije, predrasude i stereotipi. U tom smislu, intenzivirana je komunikacija sa domaćom javnošću kojom se kroz dijalog, edukaciju i informisanje nastoji istaći značaj evroatlanskih integracija u okviru kojeg je ostvarena i saradnja sa nevladinim sektorom, medijima, biznis i akademskom zajednicom.

Ove aktivnosti omogućile su građanima bolje razumijevanje svih aspekata bezbjedonosnih, političkih i ekonomskih koje članstvo u NATO nosi, što je za rezultat imalo i rast podrške javnosti sticanju punopravnog članstva. Sama je činjenica da NATO pruža jednaku sigurnost svim građanima, bez obzira na njihova politička i druga opredjeljenja treba ovaj proces da se pozicionira iznad dnevno političkih nesuglasica. U pitanju je strateška odluka o budućnosti Crne Gore i svih njenih građana. Opštepoznato je da se u današnjem svijetu nijedna država ne može samostalno izboriti sa bezbjednosnim izazovima, posebno iskustva malih država nas uče da je pripadnost kolektivnoj odbrani najbolji odgovor na brojne savremene bezbjednosne prijetnje. Neutralnost je najskuplja opcija za države veličine resursa i mogućnosti kao što je Crna Gora. Usporedne analize odbrambenih budžeta to jasno pokazuju. Države koje su neutralne razvijaju godina kompletan sistem odbrane u koji dugoročno gledano ulažu mnogo više nego što bi ulagale da su dio kolektivnog sistema odbrane.

Članstvo u NATO je poruka investitorima da naša zemlja ima zagarantovanu bezbjednost i budućnost i da ovdje sa sigurnošću mogu ulagati i oplemenjivati svoj kapital. To znači da bezbjednost u širem kontekstu možemo posmatrati kao ekonomski resurs što potvrđuju primjeri rasta i kvaliteta stranih investicija u zemljama nakon ulaska u NATO.

Shodno tome neophodno je i dalje intenzivirati otvorenu, neposrednu i argumentovanu komunikaciju sa građanima zasnovanu na činjenicama i konkretnim prednostima koje donosi članstvo u NATO, kako za pojedinca tako i za cijelo društvo, a koja će za rezultat imati svakodnevno povećanje pristalica članstva u NATO. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala kolega Nuhodžiću.

Predsjedniče Vlade, izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Gospodine predsjedniče Parlamenta, dame i gospodo poslanici,

Želim da se na početku zahvalim poslaniku Nuhodžiću za postavljeno pitanje.

Gospodine Nuhodžiću, vi ste u obrazloženju iznijeli konstatacije i ocjene koje pokazuju i progres Crne Gore na putu ka NATO, stanje gdje smo sada i prednosti za državu i građane o članstvu u Alijansi.

Crna Gora je zaista za kratko vrijeme i moglo bi se reći rekordno uspjela od obnove državnosti da se doslovno nađe pred vratima saveza. Na samitu u Velsu napravljen je svojevrsan presedan vezano za Crnu Goru. Prvi put je odlučeno da se o prijemu u članstvo odlučuje u dva samita na ministarskom nivou. Ovakav stav izražen u završnom dokumentu samita, pravo je priznanje za napredak koji je naša zemlja ostvarila.

Preporukom za pokretanje intenziviranih i fokusiranih razgovora Crna Gora je dobila drugačiji status u odnosu na ostale aspirante. Saveznici su preuzeli obavezu da se dodatno intenziviraju kontakti i saradnja sa Crnom Gorom i da se do kraja godine sagledaju rezultati i odluči o pozivu za članstvo. U okviru tog dijaloga predviđena je posjeta najvažnijeg organa NATO, Sjevernoatlanskog savjeta Crnoj Gori, tokom ove godine, a moguće je i posjeta generalnog sekretara Jansa Stoltenberga.

Moja posjeta Briselu je već dogovorena za 15. april, kada ću se sresti sa generalnim sekretarom i imati mogućnost da se obratim Sjevernoatlantskom savjetu.

Ovakav status koji je Crna Gora dobila na Samitu je priznanje i šansa koju ne smijemo propustiti. To je naš stav i ocjena svih sagovornika i saveza u brojnim kontaktima sa svim našim zvaničnicima. Kao što ste naveli u tom cilju saveznici su i dodatno potencirali četiri oblasti koje će ostati u fokusu njihove pažnje i potvrdili spremnost da nam u neposrednoj saradnji pruže pomoć da nastavimo sa reformama u sektorima odbrane i bezbjednosti, vladavini prava i jačanju podrške javnog mnjenja.

Takođe, zajedno smo usaglasili aktivnosti iz intezviranih i fokusiranih razgovora koji se realizuju paralelno sa petim ciklusom MAP-a. Vlada Crne Gore se prema ovoj obavezi, kao i prema svim dosadašnjim, odnosi veoma ozbiljno i odgovorno. Nastojimo, koliko je to moguće, da se proces pozicionira iznad dnevno-političkih nesuglasica, jer će ostvarenje ovog strateškog cilja značiti trajnu bezbjednost države i sigurnost za sve naše građane, bez obzira na njihovo političko I drugo opredjeljenje.

Mislim da smo dosta uradili od samita u Velsu do danas i da smo na dobrom putu da ispunimo očekivanja saveznika. Nakon samita je održana prezentacija Petog godišnjeg nacionalnog programa AMP u okviru MAP-a. Uslijedila je intenzivna, gotovo svakodnevna komunikacija i razmjena informacija politički i ekspertski ... aktivnostima u četiri ključne oblasti. U skladu s planom aktivnosti u procesu intenziviranih razgovora u redovnom smo kontaktu sa zvaničnicima Alijanse, sa kojima razmjenjujemo informacije o ostvarenim rezultatima u toku daljih reformi.

Samo da ukratko podsjetim na neke od aktivnosti. U oblasti vladavine prava nedavno je usvojen set zakona koji za cilj imaju jačanje nezavisnosti i efikasnosti pravosuđa i borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije, decentralizaciju sudske nadležnosti u predmetima korupcije i organizovanog kriminala. Donošenjem novog Zakona o oduzimanju imovine stečene krivičnim djelom ojačaću mehanizmi za njeno oduzimanje, kao i okvir za finansijske istrage. Važno je pomenuti rad na daljem unapređenju povjerenja između državnih institucija i medija. U tom cilju Vlada je produžila mandat Komisiji za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama starih i nedavnih slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima i ubistva novinara. U oblasti odbrane fokus ostaje na jačanju vojnog budžeta u skladu sa strategijskim pregledom odbrane i istaknutom potrebom modernizacije opreme za koju se izdvaja 15% od budžeta predviđenog za odbranu. Kretanje budžeta za odbranu prati trendove u zemljama Evropske unije kada je ova oblast u pitanju, kao i odluku NATO saveza da se ostvari željeni nivo izdvajanja za odbranu do 2020.godine.

Reforma obavještajnog sektora se sprovodi planiranim intenzitetom. U februaru je usvojen novi Zakon o Agenciji za nacionalnu bezbjednost kao važna osnova reformskih procesa koncipiranih u saradnji sa NATO. Zakonom su propisani standardi po pitanju nadležnosti ovlašćenja Agencije i njenih službenika, a predložena rješenja su najbolji odgovor na nacionalne interese na planu bezbjednosti.

U cilju efikasne transformacije Zakon predviđa da službenici sa minimum 50 godina starosti i 25 godina radnog staža odlaze u penziju po sili zakona, čime se stvaraju pretpostavke za podmlađivanje kadra u skladu sa NATO standardima i potrebama procesa evroatlantske integracije. Zakon obezbjeđuje jasne procedure nezavisnosti, autonomije Agencije za nacionalnu bezbjednost. Agencija je kroz različite modalitete unaprijedila međunarodnu saradnju, posebno sa službama NATO zemalja članica sa 30 do 50% u pojedinim segmentima. Po posljednjim istraživanjima javnog mnjenja zabilježen

je i rast porške javnosti od 4 do 5% i sada je na nivou... Ovaj rezultat je proizvod kampanje koja je intenzivirana početkom marta, a čiji je važan dio pojačani dijalog sa biračima partija koja podržavaju članstvo u NATO kao strateški nacionalni cilj.

Koriste se inovirani pristupi i poruke razvijene za različite društvene grupe, a nastavljeno je i sa sadržajnom saradnjom sa nevladinim sektorom koji se bavi pitanjima vezanim za evroatlantsku integraciju u realizaciji brojnih aktivnosti. Očekujemo da će kombinacija pomenutih aktivnosti dati rezultate i da ćemo uskoro imati jasan trend jačanja, koji će rezultirati većinskom podrškom građana članstvu u NATO, onakvom kakvu već imamo u Skupštini. U tom cilju bilo bi dobro da predstavnici svih partija koje podržavaju članstvo Crne Gore u NATO-u u interpartijskoj komunikaciji nastave i intenziviraju djelovanje na ovom planu, pošto sve ankete pokazuju da ima još dosta prostora za podršku u redovima ovih političkih partija.

Bilo bi značajno da se partije koje imaju drugačiji stav o NATO na konstruktivan način uključuje u dijalog i da o ovoj temi koja je važna za sve u Crnoj Gori razgovaramo argumentovano, bez predrasuda i dnevnopolitičkih trvenja. Današnji bezbjednosni izazovi su veoma kompleksni. Tradicionalni oružani sukobi su samo jedan od vidova prijetnji sa kojim se zemlje suočavaju. Rastući terorizam, pitanje energije, sajber napadi, hibridne prijetnje, strani borci, prirodne katastrofe i drugo potvrđuju da se nijedna država ne može samostalno izboriti sa bezbjednosnim izazovima, čak ni najveće, a za male zemlje to je očigledna realnost, posebno u regionima kao što je Balkan sa svojim istorijskim iskustvima. Zato je pripadnost kolektivnoj odbrani najbolji i najjeftiniji odgovor na brojne savremene bezbjednosne prijetnje. Upravo, s toga je Crna Gora članstvo u NATO definisala kao jedan od prioriteta državne politike. Uspjeh koji ostvarujemo u procesu evroatlantske integracije zasluga je svih, kako institucija sistema, tako i cjelokupnog crnogorskog društva u kojem sazrijeva svijest o važnosti prihvatanja vrijednosti demokratski razvijenih zapadnih država i uključivanje u organizacije koje baštine te vrijednosti.

Članstvo u NATO je prva stepenica na tom putu. Stoga, posvećenije i nedvosmisleno nastavljamo sa sprovođenjem aktivnosti i očekujemo da će nas rezultati koje kontinuirano postizemo kvalifikovati za dobijanje poziva za NATO u predviđenom roku. Već sedam godina nijedna država nije pozvana da se pridruži Savezu. Poslednji put je to bilo 2008.godine u Bukureštu, kada su pozvane Albanija i Hrvatska. Odluka o pozivu

za članstvo svakako će biti istorijska za Crnu Goru, ali i veoma važna za region i za Alijansu. Hvala na pažnji.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hala vam.

Kolega Nuhodžić, komentar, a može i pitanje. Izvolite.

MEVLUDIN NUHODŽIĆ:

Poštovani predsjedniče,

Hvala vam na sveobuhvatnom odgovoru. Ja želim samo da potenciram jednu činjenicu koja je prisutna kada su u pitanju javna istraživanja javnog mnjenja u Crnoj Gori. Konstanta je u svim istraživanjima, bez obzira ko ih je realizovao i ko ih je vodio, da je 30% građana Crne Gore neopredijeljeno. Glavni razlog njihove neopredijeljenosti je nedovoljna spoznaja o NATO-u, nedovoljna spoznaja o prednostima i benefitima NATO integracije. To je odličan prostor da svi subjekti koji se zalažu na NATO integracije, političke stranke, civilni sektor, predstavnici biznisa, predstavnici akademske zajednice, da u konstruktivnom argumentovanom dijalogu sa građanima doprinesu da se te dileme koje postoje kod jednog dijela građana Crne Gore otklone, a da sa svojom kampanjom i sa svojim aktivnostima iskažu prednosti članstva u NATO-u. Vjerujem, sa takvom aktivnošću u ovom prostoru će se znatno povećati podrška javnog mnjenja NATO integracijama. Dakle, taj prostor je obaveza za intenziviranje aktivnosti svih subjekata koji se zalažu za članstvo u NATO, naravno kroz konstruktivan i argumentovan dijalog. To je bilo samo moja potcrtavanje ili uviđanje jedne činjenice. Hvala vam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vama. Nema potrebe. Onda je sljedeći na redu Izet Bralić, iz Socijaldemokratske partije. Izvolite.

IZET BRALIĆ:

Uvaženi predsjedniče Parlamenta, uvaženi predsjedniče Vlade, gospodine Đukanoviću, uvažene kolegice i kolege, poštovani građani,

U skladu sa članom 187. Poslovnika Skupštine Crne Gore, postavljam vam sledeće pitanje: Koje mjere Vlada planira u pravcu ravnomjernog regionalnog razvoja

sporta u državi, postoje li planovi i nadležna tijela u Vladi ili pak u ministarstvima koja bi se bavila ravnomjernom podrškom razvoju sporta u svim regijama u Crnoj Gori podjednako?

Obrazloženje: Već duži niz godina Vlada pokušava kroz čitavi niz mjera ublažiti regionalne razlike u Crnoj Gori. Nažalost, uprkos brojnim mjerama ovaj problem je i danas jednako aktuelan. Umjesto smanjenja regionalnih razlika one su se produbile ili poprimile nove oblike. Ta nejednakost se prenijela na sve oblasti pa i na sami sport.

Kako nema razvoja sporta bez ozbiljnog plana, infrastrukturnih objekata, te stabilne novčane podrške, to svakim danom imamo sve lošiju krvnu sliku sportskih društava u sjevernoj regiji. Mnoga društva su danas pred gašenjem, koja imaju bogatu sportsku istoriju za sobom. Posrnula privreda u nekim opštinama ne može pružiti minimum uslova za postojanje ozbiljnih klubova. Bez ozbiljnih klubova nema lokalne popularizacije sporta i sve je manje mladih inficiranih sportom.

Velika preduzeća na sjeveru koja su bila motor podrške razvoja sporta su ugašena. Ona koja danas postoje su uglavnom u centralnom dijelu i jugu, kao što su Plantaže, Luka Bar, Elektroprivreda, aerodromi Montenegro erlajnsa i po pravilu su novčana sredstva iz tih preduzeća dostupnija klubovima iz tih opština tako da sport veoma teško preživljava od Morače prema gore.

Mnogi sportski objekti su sagrađeni, ali veoma teško funkcionišu zbog skupljeg održavanja, skupljeg grijanja dugih zima i skoro nijedan sportski objekat se ne grije u toku zime i ni jedan sportski objekat na sjeveru nema teretanu.

Danas skoro da nema ozbiljnijeg skijaškog kluba. Dvoranski sportovi, kao što su rukomet, košarka, odbojka imaju šanse na sjeveru, ali uz ozbiljan plan i ozbiljnu podršku.

U takvim uslovima klubovi iz tih opština su uglavnom učesnici nižerazrednih liga. Ako pogledamo mapu prvoligaša u fudbalu, košarci, rukometu, odbojci, dobićemo potvrdu ovih navoda.

Formirane su brojne institucije, fondovi, djelovi ministarstava sa ovim ciljem, ali konkretnih rezultata do danas nema. I dalje imamo sve više sportista koji napuštaju ovo područje.

Investiciono-razvojni fond, Uprava za mlade i sport, Komisija za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću, Egalizacioni fond kao zasebne institucije, te brojna razna tijela u skoro svim ministarstvima se čitav niz godina bave ovim pitanjem. Ovakav pristup, da se svi pomalo bave ovim problemom je očigledno ostao bez uspjeha, uprkos nesumnjivim

nastojanjima Vlade i ne malim utrošenim sredstvima koja nijesu na jednak način dostupna svim sportskim društvima. Raspored institucija zaduženih za sport po tipu "tigrove kože" ne daju rezultat. Problem regionalnog razvoja sporta je tekovina nastala zadnjih 25 godina i nije jednodimenzionalan problem i dok se ne odredi prersonalna i resorna odgovornost i nadležnost neće biti rješenja ovog problema. Iz ovih razloga, pitam da li je potrebno promijeniti pristup rješavanju ovog problema. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, poslaniče Braliću.

Predsjedniče Vlade, izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Poštovani gospodine Braliću,

Uvažavajući društvenu, vaspitno-obrazovnu i zdravstvenu komponentu kao i vrijednosti koje sport afirmiše na svim nivoima, Vlada Crne Gore u kontinuitetu ulaže napore usmjerene na stvaranje uslova za razvoj sporta kao djelatnosti od velikog značaja za društvo i državu. Poznato vam je da smo na žalost i u domenu sporta, kao i u brojnim drugim oblastima, u Crnoj Gori imali najnižu starnu poziciju od svih država sa ex jugoslovenskog prostora. Ovim, naravno, ne mislim na potencijal sportista i sportskih radnika, već na nedostatne uslove u kojima su oni ostvarivali svoje rezultate. Taj hendikep se najviše ogledao u nepostojanju adekvatne sportske infrastrukture i bio je posebno izražen na sjeveru gdje smo bez obzira na izdašan izvor talenata i uspješnih pojedinaca i sportskih kolektiva imali izrazito slabe uslove za njihov rad. Zato smo u periodu od 1995. do 2014. realizovali brojne projekte izgradnje i rekonstrukcije sportskih objekata na sjeveru. Za nove i rekonstruisanje sprtske dvorane, rekreativne centre, fudbalske terene i druge objekte sportske infrastrukture država je obezbijedila preko 17 miliona eura. Poređenja radi, ukupan iznos sredstava opredijeljen za realizaciju kapitanih projekata u oblasti sporta u navedenom periodu na nivou držve iznosio je oko 30 miliona eura.

Trenutno, u procesu smo realizacije četiri nova velika objekta na sjeveru čija ukupna vrijednost iznosi oko šest miliona eura. Mislim na sportsku halu u Beranama, pomoćne fudbalske terene u Mojkovcu i Žabljaku i Ski centar u Rožajama. Njihov završetak planiran je do kraja ove, odnosno tokom naredne godine, a njihova cijena čini

1/3 svih investicija koje se u ovom trenutku realizuju u cilju izgradnje i rekonstrukcije sportske infrastrukture. Pred nama su i dva krupna, izuzetno vrijedna projekta koja pored sportske imaju naglašenu turističku i privrednu dimenziju. To su žičare na lokalitetu Kolašin 1 600 i Smiljača u Bijelom Polju, čija procijenjena vrijednost iznosi 40 miliona eura. Jasno je, dakle da je sjeverni dio Crne Gore bio i ostaje pod značajnom pažnjom države kada je u pitanju razvoj sportskih kapaciteta.

Svjesni smo problema održavanja i komercijalne valorizacije izgrađenih objekata na sjeveru, kao i problema finansijske prirode sa kojim se sportski kolektivi suočavaju, a na koje ukazujete u obrazloženju Vašeg pitanja. Slični, ako ne i isti problemi postoje i u ostalim regijama Crne Gore, stoga dugoročno održivo rješenje ovih problema vidim kroz veći stepen uvezanosti projekata u sportu sa projektima koji valorizuju naše turističke i privredne potencijale. Takođe u agilnijem menadžmentu sposobnom da komercijalno iskoristi potencijale objekata kojim upravljaju, kao i boljoj organizaciji, odnosno profesionalizaciji sportskih kolektiva. Evidentan je nedostatak znanja i iskustva i kreativnosti upravljačkih struktura koje gazduju objektima, pa i u značajnom dijelu onih koji vode sportske kolektive. Na osnovu iskustva iz prethodnog perioda mogu reći da se ovo pitanje suštinski ne rješava organizacionim izmjenama u okviru državne uprave.

Naravno, uvijek sam spreman da čujem predloge u smislu optimalnije organizacije državnih institucija koje sprovode politiku i prate ovu oblast. Ipak, čini se da se predlaganjem pojedinih rješenja u tom pravcu odgovornost za loše funkcionisanje sportskih kolektiva, odnosno gazdovanje sportskim infrastrukturnim objektima pokušava prebaciti državnim institucijama. Evidentno je i da izostaje značajnije interesovanje privatnog sektora za ulaganje u sport. Glavni teret održavanja i razvoja dostignutog kvaliteta sporta u prethodnom periodu ponijela je država uz učešće, na žalost, ne velikog broja privrednih subjekata koji su na taj način iskazali društveno odgovoran odnos.

Vjerujem da će aktivnosti koje provodimo u pravcu snaženja crnogorske ekonomije za rezultat imati i veći broj finansijski potentnih subjekata koji će podržati razvoj i funkcionisanje sporta u cjelini. Jačanjem kapaciteta sportskih institucija, afirmisanjem javno privatnog partnerstva uz nastavak prakse društvene podrške, pogotovo u zajednicama iz kojih uspješni sportisti i kolektivi dolaze moramo proširiti bazu subjekata koji su spremni i sposobni da doprinesu stvaranju boljih uslova za razvoj sporta. Samo tako možemo obezbijediti kontinuitet vrhunskih rezultata kako u pojedinačnim, tako i u kolektivnim sportovima koje već godinama bilježimo.

Podsjetiću da je jedan dio javnosti, pa i one sportske, izražavao rezervu prema budućnosti crnogorskog sporta nakon odluke o obnovi nezavisnosti. Vrijeme i rezultati ostvareni u periodu nakon potvrdili su raskošan sportski potencijal kojim Crna Gora raspolaže. Dosegli smo najviše evropske i svjetske sportske domete koji su bili i najubjedljivija međunarodna afirmacija Crne Gore i njenih potencijala. Vlada će, polazeći upravo od ovako šire gledanih kapaciteta sporta, nastaviti da bude njegova snažna podrška i u narednom periodu. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam, predsjedniče Vlade.

Komentar kolege Bralića.

IZET BRALIĆ:

Hvala, predsjedniče Vlade, na odgovoru.

Infrastruktura, da, to je nesporno. Ja sam i u svom obrazloženju pitanja dao podatke da je mnogo uloženo u infrastrukturu, ali na žalost klubovi koji postoje treba da žive i u ovom periodu. Meni je zadovoljstvo da sa Vama vodim javni dijalog na temu koja se tiče velikog broja mladih ljudi koji sve više napuštaju područja sa sjevera, uspješni sportisti i klubovi se jednostavno gase ili poniru u niži rang takmičenja.

Ovo je opšteprepoznat problem koji se na žalost proteže iz godine u godinu sa trendom usložnjavanja. Kao primjer ću navesti Komisiju za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću koja svake godine podijeli nevladinim organizacijama i sportskim društvima oko dva miliona eura. Veliki je broj prigovora na način podjele tih sredstava. Jedan broj članova komisije podnosio je ostavke na članstvo u tim komisijama, Upravni sud je poništio neke odluke tih komisija. Zaista ne želim da ulazim u ocjenu kvaliteta rada tih komisija, ali ako imamo ovolike prigovore očigledno da nešto nije u redu i da treba da iskažemo spremnost da nešto mijenjamo na tom polju.

Ja ću, ako dozvolite, Vama ili ministru finansija dostaviti materijal koji je potvrda ovih mojih navoda i da se jasno vidi da je novac nekim opštinama potpuno nedostupan. Neću danas govoriti o tome, jer ne želim da izazovem reakciju niti klubova niti opština koje redovno dobijaju sredstva, jer mi to nije namjera, već da sva sredstva budu jednako dostupna svima, a ona će to biti ako njima odlučuju sportski poznavaoци i istinski prijatelji sporta.

Možda je pravo rješenje da se sva sredstva namijenjena za finansiranje sporta usmjere na jedno mjesto, u Upravu za mlade i sport gdje je mnogo manji broj pritužbi na raspodjelu tih sredstava. Kao pozitivan primjer navešću Ministarstvo kulture koje je kao posebnu stavku pod brojem 3141 izdvojilo Program razvoja kulture na sjeveru u iznosu od 283 600 eura, te da je komisija koja vrši raspodjelu tih sredstava od pet članova, tri su sa sjevera i tu imamo jedan dobar primjer kako se pravi pomak u ovoj oblasti. Zahvaljujem se. Imam materijal koji sam pripremio i moguće, ako to za Vas nije, predsjedniče Vlade, da dostavim ili ministru finansija da prije on napravi analizu i vjerujem da će uslijediti reakcija kao što je uvijek uslijedila kada sam postavljao pitanje od regionalnog značaja nakon evaluacije tih pitanja od strane Vlade.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolega Braliću.

Predsjedniče Vlade, izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Zahvaljujem poslaniku Braliću na dopunskim informacijama i spremnosti da nam dio dokumentacije koja je rezultat njegovog iskustva u radu u sportu pomogne da, da kažem, dopunimo Vladinu politiku u ovoj izuzetno važnoj oblasti. Sa zadovoljstvom ću prihvatiti Vašu dokumentaciju, proslijediti je i pozabaviti se da joj se obezbijedi odgovarajuća pažnja u nadležnom Vladinom resoru. Dozvlite samo da skrenem Vašu pažnju i pažnju svih nas na dva, čini mi se, važna aspekta.

Jedan je, mislim, da ipak glavni pravac mora ostati da definišemo formulu ekonomskog rasta, snaženja crnogoske ekonomije, jer bez snaženja crnogorske ekonomije ne samo sport ostaće prikraćen za adekvatnu podršku posebno imajući u vidu raskošan potencijal. Ovdje moramo primijetiti, da kažem, ozbiljnu disproporciju između onog što su ekonomske mogućnosti države i onog što je kvalitet sportskog potencijala kojeg Crna Gora ima. Taj sportski potencijal, kao što vidimo, u raznim disciplinama doseže vrhunske nivoe na globalnoj sceni sa neuporedivo manje ulaganja od ulaganja koja dobijaju njihovi konkurenti. To je, nažalost, problem svih nerazvijenih država i ekonomija. Zato moramo, po mom sudu, nastaviti da liječimo temelj, da uvećavamo društveni proizvod u Crnoj Gori da bismo mogli da izdvojimo i više sredstava za ono što je možda i ključni izvozni proizvod Crne Gore, ne samo danas nego ubijeđen sam i na

srednji rok. Ideje da više zahvatimo kroz poreski sistem ne idu u prilog toj namjeri. Svako dalje i novo zahvatanje kroz poreski sistem zapravo samo slabi konkurentnost naše privrede i onemogućava ostvarenje ove ideje koju imamo.

Drugo što želim da podijelim sa vama se tiče mog iskustva kao predsjednika jednog sportskog saveza. Dakle, naši mladi talenti u određenoj fazi zaista napuštaju ne samo sjever i sele se prema centralnim i južnim prostorima Crne Gore, nego napuštaju Crnu Goru. Tačno je da je dio uzroka u ovome oko čega smo se malo čas složili, ali mislim da jedan dio uzroka je i u nedostatnom stručnom radu posebno u nekim sledećim fazama nakon početne faze razvoja sportskog talenta. To mogu da kažem da smo identifikovali u Savezu Crne Gore i da smo sada odlučili da kroz angažovanje renomiranog stručnjaka kakav je Bogdan Tanjević i kroz njegov angažman na planu organizacije stručnog usavršavanja Trenerske organizacije u Košarkaškom savezu pokušamo da dođemo do potrebnog nivoa trenerskog znanja koje bi obezbijedilo da sportski talenti mogu i u Crnoj Gori dobiti ono što im je potrebno za kompletan sportski razvoj. Plašim se da ovo nije samo košarkaško iskustvo, nego da bismo ga vjerovatno mogli smatrati sportskim i ne samo sportskim iskustvom. I finalno,

Vi ste u pravu kada kažete da je puno prigovora na dosadašnju praksu raspodjele od sredstava koje se ubiraju po osnovu koncesija na igre na sreću. Ja ću ovdje samo pomenuti, jer smo u 2014. godini, pogledao sam, opredijelili za sport 247 hiljada po tom osnovu, u 2012. godini 340 hiljada, a u 2013. godini 251 hiljadu i takođe, podsjetiti da je ta raspodjela definisana članom 15 Zakona o igrama na sreću, a da su bliži kriterijumi utvrđeni odlukom Vlade. Tačno je da je jedan od osnova za upotrebu ovih sredstava upravo razvoj sporta u državi.

Tačno je takođe i da se ova sredstva od 2011. godine dijele centralizovano i da imamo puno progovora na kriterijume kojima se vodi nadležno tijelo za obavljanje ovog posla. Dakle, namam nikakav problem sa tim i spreman sam da obećam, ne samo zbog Vašeg prigovora nego zbog prigovora koje dobijamo, da smo spremni u Vladi tragom inicijativa poput Vaše da zaista preispitamo da li je to odgovarajući model. Ako imamo neki bolji model kojim ćemo obezbijediti da se ta sredstva kvalitetnije upotrijebe za razne namjene, sport je samo jedan od korisnika ovih sredstava, biće nam drago da korigujemo postojeći model. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Kolega Milić će kasnije, nije trenutno tu, na redu je onda kolega Bojanić iz Kluba samostalnih poslanika.

Izvolite.

MLADEN BOJANIĆ:

Zahvaljujem, poštovani predsjedniče Skupštine.

Uvaženi premijeru, uvaženi predstavnici Vlade,

Moje pitanje glasi: Koji su uslovi predviđeni u postupku izdavanja državnih garancija, odnosno obezbjeđivanja kolaterala državi Crnoj Gori za projekat Investiciono - razvojnog fonda Crne Gore razvoj poljoprivrede kroz podršku Abu Dabi fonda u iznosu od 50 miliona eura?

Odgovor tražim u pisanoj formi.

Dakle, više je razloga i motiva, da kažem, koji su me inicirali da postavim ovo pitanje. Prvo što je aktuelna tema, veoma. Drugo, što se radi o jednom velikom iznosu sredstava. Dakle, 50 miliona eura je dva i po puta veće nego godišnji budžet, agrobudžet.

Takođe, dosadašnje iskustvo je loša praksa, da kažem. Izdavanje garancija me je navelo na to da sa puno bojazni priđem ovom pitanju, odnosno bojim se kako će se sve ovo riješiti, ali evo tokom odgovora Vašeg vjerovatno ćemo imati neke nove informacije, jer ono što smo do sada dobili, odnosno da pomenem praksu kad sam već krenuo s garancijama. Zadnje četiri godine 180 miliona eura je država Crna Gora dala garancija samo za projekat podrške privredi. Pmenuću samo neke, KAP, Željezaru, Pobjedu, Mirai, Primorku Melgoniju, Boksitu i ostale firme, 181 milion. Koliko je uspješna ta podrška, eto rezultat da su sve te kompanije danas u stečaju. Sve su te garancije naplaćene, znači država je platila 181 milion eura garancija koje je izdala za četiri godine, ništa nijesmo dobili nazad samo smo se ... u stečajnu masu i vrlo je izvjesno da gotovo ništa nećemo dobiti na nivou kontragarancija. Sada se najavljuje projekat sa 50 miliona eura za koji država treba da daje garanciju i čini mi se da treba negdje, kako volite da kažete, ne Vi lično, nego obično iz Vlade, da podvučemo crtu po pitanju garancija i da dobro razmislimo kako i kome i zašto dajemo garancije.

Takođe, do sada su ovaj projekat pratile, najblaže rečeno, kontradiktorne, konfuzne, nejasne informacije, pa smo imali prvo izjave razne predstavnika Vlade, ne bih imena govorio, nema potrebe, da se ne radi o kreditu ali će se platiti kamata. Ako je to igra riječi, pa nije kredit nego kreditna linija, to je već neka druga priča. Mislim da nema potrebe da se iko ozbiljan iz Vlade bavi takvim stvarima, ako je već kredit ili kreditna linija trebalo je to jasno svima objasniti.

Kaže se da neće Vlada da bira, odnosno ranije se govorilo tokom ovog projekta, a pomenuću da oktobra 2013. godine ste govorili o ovom projektu, da neće Vlada da bira korisnike nego Abu Dabi fond. Pa je onda rečeno da postoji već nekoliko aplikacija, ali se nijesu znali uslovi. Čak se jedan od njih javno hvalio da će da dobije, u oktobru prošle godine, sredstva iz tog fonda. Čak je rečeno da nijesu tražene državne garancije.

Dobro, ono što znamo, dakle znamo da je Zakonom o budžetu za 2015. godinu članom 10 predviđeno izdavanje ovih garancija. Dakle, u novembru 2014. godine se već znalo da će Vlada da stane iza ovog projekta sa garancijama. To smo dobili 29. 01. 2015. godine, i Odluka Vlade je donešena o izdavanju garancija u visini od 50 miliona za ovaj projekat. Odmah da kažem da sam saglasan da su ovo dobri uslovi, znam da je bar ovo zadnje informacije koje su išle u javnost, da se radi o 2,5% kamate, grejs period je četiri godine, 17 godina rok otplate i ja sam potpuno saglasan da taj kredit treba uzeti bez obzira što je Država Crna Gora jako dužna, bez obzira što imamo ogromnih problema, imali smo, smatram da za poljoprivredu treba izdvojiti 50 miliona eura i ovo je dobar, da kažem, dobri su uslovi. Ali, ono sa čime se ne slažem je, kako mi se čini, da ovo ipak neće ići u poljoprivredu, odnosno ići će, čini mi se, negdje nekim već prepoznatim mogućim korisnicima ovog kredita. Meni ovo liči na "spašavanje redova Rajana", nemamo Rajane, imamo neka druga imena lokalna i bojim se da ovaj projekat ide ka tome, nažalost. Da vidimo zašto i zbog čega je neko i mogao da kaže unaprijed da je već i plan reorganizacije se zasnivao na tome, na sredstvima iz Abu Dabi fonda ... prije godinu dana, a evo vidimo još Ugovor nije potpisan. Vrlo mi je simptomatično da se i drvoprerađivača računa u poljoprivredu. Interesantna mi je ta klasifikacija.

Da proširim pitanje, vrlo kratko. Dakle, ono što me konkretno interesuje, da ne idemo preširoko, jeste koji su uslovi za dobijanje kredita, da li je već neko aplicirao? Ko garantuje za povraćaj ovih sredstava i kojim kolateralom? Ko će pratiti namjensko trošenje sredstava, da li će koristiti za kontrolu državne pomoći jer, bez dileme, garancije su državna pomoć. Koje kompanije ili poljoprivredna gazdinstva ako budemo i njima

omogućili da koriste ovaj kredit se mogu nadati ovim sredstvima, ko će raditi biznis projekte i ko će dati konačno odobrenje za ovaj kredit? Da li će to Abu Dabi fond, da li će to Investiciono-razvojni fond ili je Vlada iza ovoga stala?

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Zahvaljujem.

Mnogo pitanja za pet minuta. Izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Gospodine Bojaniću, u konkretnom slučaju riječ je o garanciji koja ima više formalnu funkciju jer se izdaje za Investiciono razvojni fond Crne Gore, za čije obaveze država svakako garantuje u skladu sa Zakonom o Investiciono-razvojnem fondu, "Službeni list Crne Gore" broj 88/09, odnosno 40/10, član 4. Nastavak pitanja odnosi se na obezbjeđenje garancije i u tom slučaju mora se sagledati cjelina posla, a ne izolovana sama kolateralizacija instrumenta.

Dakle, nakon analize ukupnih ekonomskih i posebno finansijskih efekata pojedinih projekata, Investiciono-razvojni fond će cijeliti kreditnu sposobnost svakog pojedinačnog korisnika ovih sredstava i u zavisnosti od boniteta, kreditne sposobnosti i budućih efekata investicija, procijeniti potreban nivo i kvalitet obezbjeđenja za pozajmljena sredstva. Drugim riječima, svaki pojedinačno odobreni kredit će morati da ima adekvatan koleteral, shodno dobroj bankarskoj praksi. Da ne elaboriram politiku obezbjeđenja potencijalnih kreditnih gubitaka, pogotovo ne za strateške investicije koje će realizovati krovne institucije, nosioci razvojne funkcije države kakav je Investiciono razvojni fond i Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Vašu i pažnju javnosti bih usmjerio na razloge i ekonomske efekte investicija koje će se finansirati sredstvima obezbijeđenim od Fonda za razvoj Ujedinjenih Arapskih Emirata.

Naime, crnogorska ekonomija ima naslijeđen strukturni problem koji se najočitije oslikava kroz spoljnotrgovinski deficit, izrazito veći uvoz od izvoza i između ostalog odnosi se na uvoz poljoprivrednih proizvoda i to sa značajnih 22,3%, podsjećam pojedinačno, i to je najveći procenat u strukturi ukupnog uvoza. Svaka odgovorna Vlada mora imati aktivnu politiku promjene ove nepovoljne strukture u cilju održavanja monetarnog i ekonomskog sistema u dužem periodu.

Sredstvima kredita iz Abu Dabi investment fonda će se financirati projekti za povećanje i poboljšanje crnogorskih proizvodnih kapaciteta u poljoprivrednoj proizvodnji. Time ćemo, umjesto odliva novca za uvoz poljoprivrednih proizvoda, imati:

- 1) stvaranje nove vrijednosti u domaćem privrednom sistemu;
- 2) otvaranje novih radnih mjesta i smanjenje stope nezaposlenosti;
- 3) valorizaciju resursa za poljoprivrednu proizvodnju, koja na prenaseljenoj planeti, kakva je naša, sve više dobija na značaju;
- 4) poboljšanje kvaliteta života u našoj zemlji obezbjeđenjem kvalitetne i zdrave hrane;
- 5) stvaranje uslova za realizaciju dijela te proizvodnje kroz turističke potencijale, čime se ostvaruju značajno veće marže u prodaji poljoprivrednih proizvoda i upotpunjuje turistička ponuda;
- 6) smanjenje spoljno-trgovinskog deficita sa stvaranjem mogućnosti da postanemo izvoznik poljoprivrednih proizvoda;
- 7) smanjenje uvozne zavisnosti za hranom kao strateškim proizvodom;
- 8) dalje smanjenje zaduženja i kretanje ka stanju održivih javnih finansija.

Da rezimiram, svaka poslovna aktivnost sa sobom nosi operativne i finansijske rizike, a pogotovo projekti koji pokreću strukturne promjene u privrednom sistemu. No, to ne bi smio biti razlog ili argument za neodlučnost u preduzimanju poteza koje imaju nesumnjiv potencijal promjene nepovoljne realnosti u važnoj oblasti kakva je poljoprivreda.

Ciljevi koje sam naveo i koji su realno ostvarivi vjerujem najbolje opravdavaju opredjeljenost Vlade za realizaciju ovakvih investicionih aktivnosti.

Na samom kraju, drago mi je da smo saglasni oko toga da je crnogorskoj poljoprivredi potrebna kreditna podrška ovakvog tipa. Kao što znate, na žalost, tu kreditnu podršku nijesmo mogli obezbijediti iz mnogo različitih izvora, niti iz domaćih komercijalnih banaka, kod kojih su kamatne stope i dalje višestruko višije od one koja se nudi ovim aranžmanom.

Takođe, nijesmo mogli obezbijediti ni dovoljnu podršku poljoprivredi iz onih aranžmana koje Vlada Crne Gore i Ministarstvo poljoprivrede već imaju sa međunarodnim i evropskim institucijama. Dakle, bilo nam je neophodno dodatno kreditno zaduženje i smatram da smo napravili dobar izbor sa prihvatanjem ovakve ideje. Sve ostalo što ste pitali je još uvijek samo u zoni pretpostavke. Ovaj ugovor nije potpisan. Vlada je dala

odobrenje da se on potpiše. Sada je potrebno da dobijemo saglasnost i druge strane sa kojom smo, to ste i sami podsjetili, dugo vremena pregovarali o ovakvom aranžmanu i usaglašavali njegove kondicije.

Dakle, ne dovodim u pitanje da su klauzule ugovora usaglašene, ali ipak još uvijek taj ugovor nije potpisan. Kao što ste dobili odgovor, jasno je da će se aranžman, ukoliko do njega finalno i dodje, realizovati kroz Investiciono-razvojni fond, da Investiciono-razvojni fond, poštujući svoju kreditnu politiku, uz maksimalnu uključenost Ministarstva poljoprivrede će voditi računa i o adekvatnoj politici obezbjeđenja kolaterala za svaki pojedinačno kredit i o namjenskoj upotrebi tih sredstava. Dakle, na vaše pitanje da li su sredstva već preliminarno nekom namijenjena - ne. Da bismo mogli da konkurišemo za ova sredstva u prethodnim razgovorima sa potencijalnim kreditorom Abu Dabi Invest fondom, mi smo morali da kažemo zašto ćemo taj novac da upotrebimo. To znači da i prethodno napravimo anketu zainteresovanosti preduzeća iz ove oblasti za korišćenje sredstava pod ovakvim uslovima, tako da imamo sada evidentnu zainteresovanost, rekao bih, većih preduzeća iz oblasti poljoprivredne proizvodnje za nova ulaganja, prije svega u sektor prerade, tako da je to nešto što konvenira onome što je evidentna potreba Crne Gore kada je u pitanju korišćenje važnog razvojnog resursa kakvi su poljoprivredni potencijali. Dakle, vjerujem da nemamo zaista nikakav razlog za mistifikaciju ovog posla. Mislim da smo na dobrom tragu da napravimo jedan dobar kreditni aranžman i da damo jednu valjanu podršku crnogorskoj poljoprivrednoj proizvodnji, prije svega njenom sektoru prerade. Zašto je tu i šumarstvo i drvoprerada? Zato što su to djelatnosti koje su obuhvaćene djelokrugom rada Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i ruralnog razvoja, tako da nijesmo smatrali da treba izuzeti ni tu djelatnost, već joj omogućiti šansu da i ona, pod istim uslovima, može dobrim programima konkurisati za dobijanje kreditne podrške.

Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Izvolite, kolega Bojaniću.

MLADEN BOJANIĆ:

Zahvaljujem na odgovoru i iskreno se nadam da će tako biti, kako ste rekli.

Sve ove najave koje su bile, izjave određenih predstavnika, što Vlade a što navodnih budućih korisnika kredita, pokazale su se da nijesu tačne. Dakle, niti će Abu Dabi fond određivati kome mi dajemo pare, nego će IRF. Znači, mi ćemo sami birati kome ih dajemo, apliciraće svi eventualno zainteresovani kod Investiciono-razvojnog fonda, neće kod Abu Dabi fonda. Na kraju krajeva, država će za sve to da garantuje. Nemam ništa protiv toga, čak naprotiv, imam protiv toga kako se generalno vodi politika poljoprivrede. Mogu to da kažem da ne bude samo da kritikujem, nego jednostavno možda negdje i sa ove strane dodju i neke ideje, pa bože moj, vi ćete odlučivati jesu li dobre ili nijesu. U principu nijesam zagovornik ovakvog kreditiranja poljoprivrede, naročito kroz individualna poljoprivredna gazdinstva. Znači da 47.000 poljoprivrednih gazdinastava u Crnoj Gori, svega je nekoliko firmi koje se bave poljoprivredom, od toga da kažem jedino su uspješne one koje su vezane za mesoprerađu. Sve ostalo je ili u stečaju ili u ogromnim problemima.

Ne znam zašto je ova država odlučila da nekada velike kombinata segmentiše ili da privatizuje. Na kraju se ispostavilo da je potpuno pogrešna odluka. Nije to tako daleko i nije ništa nova ideja da se radi, 50 miliona eura je ogroman novac, sa jako povoljnim uslovima. Zašto vlada ne razmisli da napravi jednu svoju kompaniju poljoprivrednu? Nije važno, možda će to izgledati retrogradno ili kako god, ali sjetite se "13. jula", sjetite se velikih kombinata koji su radili, funkcionisali, koji su sve ove male kooperante imali u sistemu, koji su njima obezbjeđivali sve potrebne stvari za sjetvu i za otkup proizvoda. To je sve ono sa čime se mi danas suočavamo i ne možemo da riješimo. Nećemo riješiti koliko god novca davali kroz sitna poljoprivredna gazdinstva. Apsolutno nećemo. Znači i sami da je 30% toga u stvari socijalna politika, da su to socijalna davanja, a ne razvoj poljoprivrede. To sam i onda govorio i zato sam i rekao da Vlada luta u tom dijelu jer hoće da razvije poljoprivredu, iskreno se nadam da je to iskreno s vaše strane, ali radite to pogrešno. Mislim debelo pogrešno. Prvo, znate i sami problem, Monstat i Ministarstvo poljoprivrede ne znaju koji su zasadi u Crnoj Gori, koje su poljoprivredne površine i pod kojim zasadima. Oni ne mogu da se slože u metodologiji. Kako ćete davati subvencije nekome, a ne znate što imate u Crnoj Gori? Da krenemo od toga pa nadalje. Ali, dobro. Vi vodite politiku, žao mi je, bojim se naopako u mnogo čemu, ali u ovom dijelu naročito, ali vaše je pravo da to gurate. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam, kolega Bojaniću.
Izvolite, predsjedniče Vlade.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Veoma kratko. Raduje me što je gospodin Bojanić pokrenuo upravo ovu temu za pažnju na današnjem Premijerskom satu. Moje mišljenje je da je, zaista, riječ o izuzetno važnoj razvojnoj temi i moja sugestija je da bi možda toj temi valjalo posvetiti više pažnje kroz rad nekog od odgovarajućih radnih tijela u crnogorskom Parlamentu. Vjerujem da se slažemo da su poljoprivredni resursi važan razvojni potencijal Crne Gore i da je potrebno veoma pametno i osmišljeno na održiv način staviti u funkciju razvoja taj resurs naše države.

Drugo, mogao bih se složiti sa određenim konstatacijama gospodina Bojanića, ali ipak sa drugačije konotiranom porukom. Možemo mi prigovarati dosadašnjoj politici Vlade u razvoju poljoprivrede, ali rekao bih da ne smijemo smetnuti sa uma da je poljoprivreda bila zaboravljena djelatnost u Crnoj Gori nekoliko decenija nakon drugog svjetskog rata, zahvaljujući, rekao bih, ideološkom i ukupnom razvojnom kontekstu u kojem je Crna Gora živjela tih decenija. Vratili smo se korišćenju poljoprivrednih resursa tada kada je društvo ušlo u tranziciju i tada kada smo se suočili sa gubitkom radnih mjesta u industriji, zbog suočavanja sa konkurencijom na otvorenom tržištu i nužnosti okretanja neiskorišćenim resursima koje imamo i kao država i kao pojedinci. Nakon nekoliko decenija zapuštenosti tih resursa, ulaganja su morala biti onakva kakva su morala biti. Tada nijesmo mogli na tom zemljištu proizvoditi organsku hranu nego smo ga morali vraćati postepeno u funkciju. Mislim da je to opredijelilo model poljoprivredne politike, model agrarne politike Vlade u nekom prethodnom periodu. Mislim da je taj model dao rezultat, da smo mi vratili u funkciju dio poljoprivrednih resursa. Zašto ne kazati da je poljoprivreda u prvim godinama tranzicije odigrala važnu ulogu socijalnog amortizera tranzicije.

Danas možemo da kažemo da smo na početku neke sljedeće faze u razvoju poljoprivrede. Mislim da su važan oslonac te sljedeće faze nova i krupna preduzeća o kojima govorimo, koja ste i vi tretirali kroz vaše pitanje, valjda im se radujemo, da nemamo samo plantaže nego imamo i druge sada već renomirane proizvođače u oblasti poljoprivrede koji su postali izvoznici makar na regionalno tržište. U njima vidim veliku šansu. Vjerujem da će ovaj kreditni potencijal iz Abu Dabi Investment fonda njima poslužiti, a preko njih i ukupnoj poljoprivrednoj proizvodnji. Jer, ... od njih angažuje makar

po 50 ili 100 drugih kooperanata. Dakle, mreža se širi, onih koji svoju egzistenciju zasnivaju na poljoprivrednim potencijalima.

Mislim da smo, zaista, sada na početku jedne druge faze kada treba da izgradimo konkurentan poljoprivredni proizvod kao robni proizvod koji će moći da konkuriše i na regionalnim i na širim tržištima. Moje uvjerenje je da Ministarstvo poljoprivrede sada vodi adekvatnu politiku u ovoj fazi društvenog razvoja Crne Gore i ovoj fazi mogućnosti korišćenja potencijala u ovoj značajnoj oblasti. Vrlo često sa ministrom Ivanovićem razgovaram na ovu temu, što svjedoči o tome da u toj oblasti prepoznamo velike šanse za razvoj naše države. Moj predlog je finalno ponavljanje početne rečenice. Smatram da i Parlament treba da posveti veći stepen pažnje ovom pitanju. Ne mora u plenumu, možda nije primjereno, ali svakako na odgovarajućem odboru gdje bi ministar bio u prilici da saopšti ono što radimo, ono što su njegove namjere i da čuje korisne sugestije jer je riječ ne o Vladi nego o državnoj politici u poljoprivredi. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vama.

Izvolite, kolega Pajoviću, u ime Kluba poslanika Pozitivne Crne Gore.

DARKO PAJOVIĆ:

Hvala, predsjedniče.

Dame i gospodo, drage kolege,

U skladu sa članom 187 Poslovnika Skupštine postavio sam sljedeće pitanje predsjedniku Vlade:

Koje konkretne mjere ste preduzeli i šta konkretno namjeravate preuzeti kako bi se kvalitetno i u što kraćem vremenskom periodu realizovala reforma bezbjednosnih službi?

Obrazloženje: Sektor bezbjednosti je neophodno reformisati jer na sadašnjem nivou predstavlja značajnu prepreku za dobijanje članstva Crne Gore u NATO. Korijenita promjena sektora bezbjednosti predstavlja interes građana Crne Gore, ali takođe i demokratizaciji društva, kao i neophodnost na putu evroatlantskih integracija.

Odmah na početku da kažem da pripadam stranci koja od svog osnivanja, bez ikakve rezerve, bez ikakve dileme i bez zareza i tačke pripada korpusu onih stranaka koje se zalažu za NATO integracije i tako će biti i ubuduće. Mi NATO vidimo kao državni interes Crne Gore i cijenimo apsolutno poruke naših evropskih i drugih prijatelja, ali

smatramo da nešto što je državni interes treba biti u prvom planu i da se od državnih interesa apsolutno nikad ne odustaje, potpuno svjesni da ovakvi stavovi možda i utiču na smanjenje podrške u kojem procentu našoj političkoj stranci. Ponavljam i potcrtavam, pripadamo onom korpusu političara koji kada je u pitanju državni interes sasvim sigurno neće prioritet staviti kao partijski interes prije toga.

Takođe smo svjesni da na međunarodnom planu imamo situaciju kakvu imamo. Imamo odnose između Evropske unije i Rusije kao posljedicu ukrajinske krize. Tu svakako možemo biti saglasni da jedan dio naših NATO integracija svakako zavisi od toga. Ali, drugi koji je mnogo značajniji, zavisi upravo od nas samih ili, prosto rečeno, mi u Pozitivnoj Crnoj Gori vjerujemo da je lopta u našem dvorištu kada su u pitanju reforme.

Vi ste u odgovoru mom uvaženom kolegi Nuhodžiću pobrojali stvari koje su urađene u Crnoj Gori po pitanju vladavine prava, po pitanju stvaranja povjerenja, dijaloga sa medijima, modernizacije naših odbrambenih snaga i svakako naveli novi zakon koji je donesen u februaru o Agenciji za nacionalnu bezbjednost kojim smo, po vašim riječima, osvježili kadrovski i svakako preciznije dali ovlašćenje Agenciji za nacionalnu bezbjednost.

Međutim, ono što nedostaje svemu ovome što ste pobrojali jesu konkretni rezultati, kada je u pitanju vladavina prava, misli se na presude, kada je u pitanju rad Agencije za nacionalnu bezbjednost, misli se, takođe, na stvari koje su svima nama tu i svima su poznate. Mi smo danas 2015. godine počeli da saznajemo o tajnim računima pojedinih stranačkih funkcionera daleko od države Crne Gore. Shodno zakonu, Agencija upravo ima i ulogu da štiti ekonomske interese Crne Gore ili, da budem precizniji, da sprečava sve one prijetnje po njenu ekonomsku sigurnost. Mi cijenimo da jeste ekonomska sigurnost ako neko iznese četiri miliona dolara, pri čemu apsolutno ne znamo porijeklo tog novca. Jer, podsjetiću vas, predsjedniče Vlade, po vašim ekonomistima, za otvaranje jednog radnog mjesta u Crnoj Gori neophodno je danas oko 10.000 eura. To su kalkulacije pojedinih vladinih zvaničnika. Prevedeno, nama je cijeli jedan Kombinat aluminijuma možda otišao u Švajcarsku. Dakle, za četiri miliona dolara mi možemo otvoriti 400 radnih mjesta. Ovo sam samo naveo kao primjer naše želje, htjenja i volje da se Agencija za nacionalnu bezbjednost osim onog što mi često percipiramo, a to je da se radi o zaštiti uglavnom stranačkih interesa stranaka na vlasti, pardon pojedinih stranaka na vlasti, i te kako bi se morala baviti onim što je segment njenog zakonskog dijela. Vjerujemo da su te reforme neophodne jer nam je neophodna demokratizacija društva.

Nemam nikakvu dilemu da u odnosu na 1990. ili 1997. ili 2006, ta agencija jeste prešla jedan značajan put u svojim promjenama. Ali, isto tako nemam nikakvu dilemu čitajući izjave međunarodnih zvaničnika da reforma našeg bezbjednosnog sektora jeste veoma važan faktor i veoma važan uslov za naše NATO integracije.

Da prevedem, da smo taj dio posla, do sad, odradili onako kako treba vjerovatno ne bi ni odlazeći generalni sekretar NATO-a gospodin Rasmussen naveo reformu u sektoru bezbjednosti kao važan preduslov NATO integracija. Možda bismo izmakli i argumentaciju francuskom predsjedniku Olandu, koji je to naveo kao jedan od uslova, odnosno sadašnju nespremnost Crne Gore u tom dijelu.

Dakle, moje pitanje je - koje su to konkretne mjere? I da budem još precizniji, šta očekujemo od tih konkretnih mjera koje će Vlada preuzeti na polju reforme bezbjednosnih službi izraženu u broj, koje mogu nezadovoljiti naše međunarodne partnere. Ne pripadam korpusu političara koji bi se trudili da pošto-poto zadovolji bilo čiji interes, ali samo cijenim da ono što jesu date kao prepreke, i te kako jesu i nacionalni i državni interes Crne Gore.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Predsjedniče Vlade, izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Gospodine Pajoviću,

Vlada Crne Gore je u kontinuitetu posvećena reformama obavještajno bezbjednosnih službi u cilju snaženja njihovog kapaciteta za efikasno i uspješno suprotstavljanje bezbjednosnim rizicima i izazovima i prijetnjama sa kojima se suočava naša država.

U drugoj polovini 2013. godine Vlada je usvojila Analizu stanja u ovoj oblasti sa preciznim obavezama, jasnim i konzistentnim smjernicama, na čijoj realizaciji odgovorno radi. Inače, politika Vlade u ovoj oblasti utemeljena je u dokumentu Strategije nacionalne bezbjednosti čiji je strateški cilj izgradnja integrisanog, funkcionalnog i efikasnog sistema bezbjednosti sposobnog za prevenciju, upravljanje i rješavanje kriza, konflikata i sporova, bez obzira na njihov nivo i karakter, a u skladu sa međunarodnim standardima i principima.

Na osnovu pomenute analize stanja, prije godinu dana Vlada je predložila sistsemski zakon o osnovama obavještajno-bezbjednosnog sektora Crne Gore, podsjećam usvojen je juna 2014. u cilju stvaranja normativnih pretpostavki za formiranje integrisanog sistema bezbjednosti u nacionalnom okviru, što je preduslov integracije na regionalnom i globalnom planu. Ovim zakonom formirana su, na nivou države, dva tijela nadležna za usklađivanje i koordinaciju rada organa obavještajno bezbjednosnog sektora na političkom i opertivnom nivou. Ova tijela su u kratkom roku konstituisana, otpočela sa radom, što već daju konkretne rezultate, naročito na planu jačanja međuinstitucionalne saradnje na svim nivoima i potpunije valorizacije podataka prikupljenih u radu organa koji se bave poslovima u oblasti bezbjednosti i odbrane.

Podsjećam da je Vlada tokom 2014. godine posebnu pažnju posvetila pripremi novih i izmjenama i dopunama postojećih zakona iz ove oblasti koji su krajem 2014. ili početkom 2015. godine usvojeni u Parlamentu.

Da podsjetim, prevashodno mislim na izmjene Zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost, Zakona o unutrašnjim poslovima, Zakona o tajnosti podataka, kao i donošenje novog Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorizma i takođe novog Zakona o zaštiti lica i imovine, kojim je unaprijeđen normativni okvir za rad privatnih bezbjednosnih preduzeća.

U toku je priprema novog zakona o carinskoj službi, kao i priprema izmjena i dopuna Zakona o odbrani, u dijelu kojim se uređuje nadležnost i ovlašćenje Odjeljenja za vojne obavještajne i bezbjednosne poslove Ministarstva odbrane, dok su nove izmjene Zakona o tajnosti podataka koje je Vlada utvrdila u formi predloga već u skupštinskoj proceduri.

Kao posebno značajnu novinu ističem donošenje Zakona o sprečavanju korupcije, kojim je predviđeno formiranje Agencije o sprečavanju korupcije, kao samostalnog i nezavisnog tijela, koje osniva Skupština. Ova specijalizovana Agencija otpočeće sa radom 2016. godine. U ovoj godini planiran je niz aktivnosti na stvaranju pravnih, organizacionih, tehničkih, kadrovskih i drugih uslova neophodnih za njen rad.

Da rezimiram, Vlada Crne Gore je posvećeno radila na unapređenju pravnog okvira djelovanja bezbjednosnih službi. U predstojećem periodu učinićemo maksimalne napore za neodložnu i potupnu primjenu ovih zakona, što podrazumijeva i obaveze Vlade na zaokruživanju podzakonske regulative.

Paralelno sa ovim Vlada kontinuirano radi na unapređenju stanja ljudskih resursa, kao i na modernizaciji tehničke opreme, što se ogleda u različitim vidovima podrške za školovanje i usavršavanje kadrova radi sticanja teorijskih i praktičnih znanja neophodnih za pripadnike obavještajno bezbjednosni službi u savremenim uslovima, ili pak specijalističkih znanja potrebnih za rad u okviru specijalnih policijskih timova. S tim u vezi stvoreni su zakonski uslovi za obnavljanje ljudskih resursa u ovim službama, kroz prijevremeno penzionisanje po sili zakona, po potrebi službe i na dobrovoljnoj osnovi, što će otvoriti prostor za prijem novih mladih pripadnika, sa manje radnog iskustva koji će se obučavati uz izkusnije kolege. Uz jačanje stručnosti insistiraćemo i na jačanju zakonitosti u radu i odgovornosti zaposlenih u bezbjednosnim službama, uz afirmaciju standarda profesionalne etike, što će doprinijeti profilisanju pripadnika ovih službi primjereno međunarodnim standardima. Navedene aktivnosti kao i kontinuiranu obuku i učešće pripadnika Vojske Crne Gore u Međunarodnim operacijama za podršku mira, cijeni se naročito važnim u sklopu napora Crne Gore na unapređenju odnosa i saradnje sa kolektivnim sistemom bezbjednosti NATO u svim oblastima od interesa za nacionalnu, regionalnu i kolektivnu bezbjednost.

Reformu sektora bezbjednosti ne možemo posmatrati izolovano od reformi u oblasti pravosuđa. Normativnim rješenjima sadržanim u nedavno usvojenim zakonima o Specijalnom državnom tužiocu, Državnom tužilaštvu, izmjenama Krivičnog zakonika, Zakona o sudovima i Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima, stvoren je dobar osnov za efikasan odgovor države na bezbjednosne rizike i prijetnje, a naročito za suprostavljanje svim oblicima organizovanog kriminala i korupcije.

Takođe, ove reforme imaju za cilj jačanje uloge države u suprotstavljanju transnacionalnim bezbjednosnim rizicima i prijetnjama, te očuvanju i unapređenju regionalne i kolektivne bezbjednosti i stabilnosti. Ključni savremeni bezbjednosni izazovi s kojima se i Crna Gora suočava imaju najveću međunarodnu dimenziju, bilo u pogledu organizacijskog ishodišta, spektra djelovanja, porijekla ili kretanja ili djelovanja glavnih aktera. Zbog toga, savremeni bezbjednosni fenomeni koji se konstantno umnožavaju i mijenjaju intenzitet, karakter i pojavne oblike, predstavljaju kompleksan izazov i ne mogu se posmatrati i tretirati izolovano, već kroz saradnju sa bezbjednosnim sistemima država koje dijele iste bezbjednosne spoljno političke interese i prioritete. U tom smislu, sprovedene i planirane reforme bezbjednosnog sektora Crne Gore omogućavaju izgradnju institucija osposobljenih za punu interoperabilnost sa bezbjednosnim

sistsemima članica NATO-a, a prvenstveno institucija spremnih za efikasan i energičan odgovor države na sve oblike bezbjednosnih rizika i prijetnji i odgovor njih da se u svakodnevnom radu podvrgnu svim oblicima demokratskog nadzora i kontrole i iskažu najviši stepen poštovanja ljudskih prava i sloboda u skladu sa Ustavom i normama međunarodnog prava. I dozvolite, gospodine Pajoviću, na samom kraju, dva komentara koja su posljedica dijela vašeg obrazloženja.

Prvo, zahvaljujem i saglasan sam da je Pozitivna Crna Gora od svog formiranja do danas pokazala, da kažem, konzistentnu podršku crnogorskom članstvu u NATO. Zahvaljujem, dakle, kao predsjednik Vlade na razumijevanju takve potrebe i razumijevanju tog nacionalnog interesa. Zaista smatram da je riječ o nacionalnom interesu i o interesu od velike važnosti za stabilnost i evropsku perspektivu regiona u kojem živimo. Mislim da, saglasno onom što sam kazao u odgovoru poslaniku Nuhodžiću, samo treba da naredne mjesece iskoristimo da unutar stranačkim aktivnostima zaista obezbijedimo puni kapacitet podrške i tom cilju, saglasno onom kapacitetu koji nam birači opredjeljuju na izborima dijeleći neka naša druga politička stanovišta.

I drugo, saglasan sam i sa vašim stanovištem da, da kažem, u praktičnom radu zaista moramo potvrditi da je ovo ozbiljna pravna država u kojoj ni partijska pripadnost, niti individualna politička ili društvena važnost ne podrazumijevaju izuzetke od pravila. Potpuno sam saglasan sa tim. Dakle, vjerovatno naša viđenja dosadašnjeg rada, mislim da ste to govorili u kontekstu Agencije za nacionalnu bezbjednost ili neke druge agencije iz bezbjednosnog sektora, se razlikuju. Ja zaista ne bih mogao ni danas kazati da je Agencije za nacionalnu bezbjednost imala drugačiju praksu u prethodnom periodu. Mislim da je bila jako ozbiljno posvećena, da kažem, pitanjima nacionalne bezbjednosti, posebno u kritičnim vremenima s kraja 90-tih godina, u susret referendumu i u neposrednoj realizaciji referenduma, dakle kada je trebalo prepoznavati opasnosti po nacionalnu bezbjednost, prevenirati, informisati donosioce odluka da bi mogli adekvatnim odlukama, da kažem, doprinijeti očuvanju stabilnosti i dobrom zamahu koji Crna Gora danas koristi na putu evropskih i evroatlanskih integracija.

Dakle, iz ugla opozicionara razumijem da to može, da kažem, biti gledano i kroz drugačije naočari, ali želim da se saglasimo da svakog dana, dopadalo nam se ili ne, živimo sve više u državi koja mora, da kažem, ne samo verbalnim deklarisanjem, nego praktičnim postupanjima, pokazati da pravni sistem kojega definišemo je pravni sistem koji se odnosi na svakog pojedinca koji ne prepoznaje partijske dresore, koji ne

prepoznaje bilo kakve kriterijume individualne važnosti, ali jednako tako vjerujem da ćemo se složiti da moramo da gradimo sistem u kojem će se podrazumijevati pretpostavka nevinosti sve dotle dok se, da kažem, ne priberu odgovarajuće informacije putem rada nadležnih državnih organa. Dakle, ako uđemo u taj scenario da presuđujemo na bazi onog što danas rade mediji, dakle vođeni komercijalnim razlozima do podizanja tiraža, meni potpuno razumljivi i to jeste njihov dio posla, ali nije naša odgovornost da slijedimo ono što je njihov dio posla, ali ako bi ušli u taj scenario, vjerujem da bi zaista uprkos možda dobrim namjerama nanijeli ozbiljnu štetu demokratskom razvoju crnogorskog društva i razvoju naše pravne države. Moramo podrazumijevati i jedno i drugo i zaista svakodnevno insistirati na odgovornosti svake institucije i svakog pojedinca da konkretnim dijelima pokažemo da ovdje doprinosimo i punom poštovanju pravne države i punom uspostavljanju nekih moralnih standarda o kojima posebno moramo voditi računa, kao nosioci javnih funkcija. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Kolega Pajović. Izvolite.

DARKO PAJOVIĆ:

Predsjedniče Vlade,

Da otklonimo jednu dilemu, gledamo istim naočarima na ulogu bezbjednosnih struktura u pojedinim vremenskim periodima u Crnoj Gori. Dodao bih ovome što ste vi rekli i 1999.godinu. Niko nema apsolutno želju da minimizira njihov veoma značajan rad po nacionalne državne interese u određenim vremenskim periodima od izuzetne važnosti i za multietnički mir i za očuvanje infrastrukture u Crnoj Gori i za neke druge stvari o kojima ste govorili. Ali, ono što ne gledamo istim naočarima je sledeća činjenica, da ne može pojedini službenik Agencije za nacionalnu bezbjednost, bez ikakvih dokaza, vi ste kazali, ja ne želim da optužujem, ali evo nudim da mi se daju dokazi, da ima luksuzni turistički kompleks sa sobama, apartmanima, ksheliodromima, zatvorenim bazenom, džakuzijem, saunom, teniskim i košarkaškim terenima i mnogim drugim turističkim sadržajem. Ako su učestvovali u mnogim pozitivnim stvarima u prethodnom vremenskom periodu u Crnoj Gori, mislim da to ne smije da bude alibi za ove i ovakve stvari.

Mi nemamo krivično djelo nezakonitog bogaćenje, odnosno nezakonito stečene imovine i to je ogroman hendikep za državu Crnu Goru. Tada, vrlo vjerovatno bismo ove stvari mogli da procesuiramo pravno, ali dozvolite da ja kao opozicionar da izrazim sumnju da neko od plate od 300, 500 ili 700 eura može da ima sve ovo. Ja ne vjerujem da sam manje intelegentan od njega, ali evo i neka bude, neka bude i deseti dio ovoga, ne vjerujem takođe da sam manji patriot od ovog čovjeka. Možda je mene mnogo više koštalo u prethodnom periodu neki svoji politički stavovi kao običnog građanina Crne Gore. Govorim u odnosu i sa komšijama, prijateljima, poznanicima, nijesam ja jedini, daleko od toga, mnogi su propatili mnogo više, ja nijesam patio, meni je to bilo zadovoljstvo, ali vam kažem da ne možemo na bazi određenih zasluga promovisati nešto što nije dobro za državu Crnu Goru. Ja u tome vidim reforme Agencije za nacionalnu bezbjednost. Ja u tome vidim to snaženje sektora koji, osim nesumnjivog bezbjednosne uloge ima, upravo ulogu ekonomske stabilnosti, ekonomske bezbjednosti, bezbjednosti u Crnoj Gori.

Namjerno sam upotrijebio termin *možda*, govoreći o računima u inostranstvu. Samo sam želio da podvučem paralelu da, ako se to ispostavi kao tačno, a ja vjerujem da jeste, dozvolite mi, da imam pravo da vjerujem, to je nekih 400 novih radnih mjesta, na našu nezaposlenost, mislim da se radi o frapantnoj cifri. Takođe, mnogo više, recimo nego što danas ima jedan Kombina aluminijuma. Govorim samo o dimenzijama eventualne odluke, eventualnih reformi u Agenciji za nacionalnu bezbjednost koju bi možda doveli da se ona upravo bavi i tim, ako upravo to i omogućava. Ja bih bio jako srećan ne samo zbog NATO integracija, ne zbog toga što će nam neko udariti štrik tamo, već zbog nas samih, jer bi poslali jednu jasnu poruku, da se tako jednostavno ne može raditi u državi Crnoj Gori, a vjerujem i da one procenete o kojima često govorimo o Zavodu za zapošljavanje 15% , po Evropskoj komisiji 19%, po pojedinim nacijama imamo 20% nezaposlenih i te kako bi mogli revnosnom snagom, revnosnim radom Agencije za nacionalnu bezbjednost postepeno da smanjujemo.

Završiću sa tim, ja lično mislim da reforme koje ste naveli, odnosno stvari koje ste naveli da očekujete određene iskorake moramo raditi mnogo brže. Moje je mišljenje da mi nemamo previše vremena.

Mislim da smo peviše vremena potrošili u prethodnom periodu, možda u pozitivnom ili negativnom kontekstu, sada je mnogo manje bitno, ali mislim da smo potrošili mnogo vremena i da nam je bio jedan period od prethodnih šest godina dovoljan da uradimo te ključne reforme. Ono što je za Pozitivnu Crnu Goru, ponoviću, državni

interes, od čega apsolutno nikada nećemo odustati jeste članstvo u NATO, kao što svakako doživljavamo i reforme bezbjednosnog sektora ekstremno važnim za državne interese Crne Gore. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Predsjedniče Vlade, izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Gospodine Pajoviću,

Složit ćemo se ovog puta, da kažem, sa vašom osnovnom porukom iz dopunskog pitanja ili komentara. Znači, definitivno bilo kakve zasluge iz prethodnog perioda ne mogu služiti kao osnov ili kao alibi za bilo šta nezakonito u aktuelnom i u budućem vremenu. Oko toga smo apsolutno saglasni i to svakako se ne odnosi samo na zaposlene u Agenciji. Ja bih se složio sa vama da je Agencije za nacionalnu bezbjednost zaista u jednom periodu, posebno do 2010.godine, dala izuzetno važan doprinos očuvanju stabilnosti, mira, multietničkog sklada i da vjerujem da tamo i dalje imamo pouzdan oslonac za sve ono što su potrebe ove države u budućnosti, a rekao bih osnovi temelj tih potreba je, upravo učvršćivanje stabilnosti, bezbjednosti i međunacionalnog sklada, kao, rekao bih, važne kvalitativne pretpostavke crnogorske stabilnosti, crnogorskog razvoja.

Saglasan sam i sa tim da sve sumnje treba provjeriti. Kada sam u odgovoru na prvi dio vašeg pitanja kazao da polazim od toga da imamo razlike i one su, rekao bih, imanentne svakom demokratskom društvu i svakoj vlasti i opoziciji, polazim od toga da svaka vlast koja je ubijeđena da su te sumnje neosnovane će učiniti napor da se one provjere. Znači, prethodno moramo suzdržati sebe od, da kažem, izricanja definitivnih sudova, jer niko od nas u ovom trenutku ne zna da li je imanje o kojem ste govorili zaista nastalo od 300 eura ili je nastalo na temelju, da kažem nekih prethodnih vrijednosti, koje postoje u imovinskom kartonu određene osobe, a za koje ni vi ni ja ne znamo u ovom trenutku. Postoje valjda nadležne institucije ovdje kojima možemo dati zadatak da se time pozabave, da otklone naše sumnje i da onda zaista vidimo da li smo bili u pravu ili možda imamo razloga da preispitamo svoje nepovjerenje i da možda sa većim stepenom povjerenja pristupimo izgradnji političkgo dijaloga. Nemam zaista nikakav problem sa tim i drago mi je da ćemo u 2016.godini imati i Agenciju za antikorupciju koju formira

Parlament i koja će biti pod neposrednim nadzorom Parlamenta i da ovaj posao o kojem sada govorimo neće biti, da kažem privilegovan...vlasti.

Drugo, složili smo se i oko pitanja eventualnih računa o kojim se pisalo u našim medijima. Razlika je samo u tome što vi vjerujete da je to tako, ja vjerujem u odgovor koji sam čuo na tu informaciju, ali jedan i drugi imamo pravo na svoja vjerovanja. Ono što je dobro za državu to je da je nadležni državni organ u ovom slučaju, razumio sam specijalni tužilac pokrenuo inicijativu da će nas, da kažem razuvjeriti jednog ili drugog i pomoći nam svima da shvatimo je li to istina ili je to, da kažem bila još jedna medijska pompa koja je doprinijela boljoj čitanosti i boljoj zaradi vlasnika medijima. Vudjećemo, ali vjerujem da smo saglasni oko toga, da bi trebali poštovati ova pravila i bezrezervno, beskompromisno ići ka istini oko onih pitanja koja opterećuju ne samo politički nego, rekao bih ukupan društveni život u našoj državi.

Napokon, vjerujem zaista da Agencija nije bila, da kažem, važna karika državne infrastrukture u prethodnom periodu, nego da smo na temelju donešenog zakona stvorenih kapaciteta za promjene upravo tim zakonom i izvjesnom obnovom napravljenom u kadrovskom sastavu Agencije u prethodnom periodu na temelju donešenog zakona, stvorili pretpostavke da Agencija i dalje odigra vrlo odgovornu i vrlo važnu ulogu u očuvanju stabilnosti i demokratskog i ukupnog razvoja Crne Gore u narednom periodu.

Želim da vas uvjerim, a to sam kazao i u odgovoru na jedno od pitanja tokom našeg nedavnog susreta kada smo govorili o novopredloženim ministrima, da Vlada i ja na njenom čelu bezrezervno prihvatamo odgovornost za ono što je u nadležnosti izvršne vlasti. Agencija za nacionalnu bezbjednost jeste, ja sam ubijeđen da imamo razloga za povjerenje prema njoj. Imamo razloga da se oslonimo na tu kariku državne infrastrukture i da vjerujemo da ona može odigrati važnu ulogu i u razvoju crnogorske budućnosti. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Na redu je koleginica Ljerka Dragičević, u ime Kluba poslanika albanskih partija HGI i LPCG.

Izvolite.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedniče Skupštine, uvažena Skupštino, uvaženi predsjedniče Vlade, sa članovima Vlade, uvaženi građani,

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ispred Hrvatske građanske inicijative predsjedniku Vlade, gospodinu Milu Đukanoviću, postavljam sljedeće poslaničko pitanje:

Što će Vlada Crne Gore poduzeti po pitanju povećanja podrške za sektor ribarstva i rješavanje problema ribarske flote? Da li vidite šansu u povezivanju tradicionalnog ribarstva i turizma? Kada očekujete otvaranje pregovora o Poglavlju 13?

Obrazloženje: Sektor ribarstva predstavlja značajnu ekonomsku djelatnost za živalj iz primorskih opština. Imamo 128 registriranih plovila, od kojih je 91 registrirano za mali, obalni ribolov. Od ovog broja plovila, polovina ih je u Boki. Naši ribari duž obale, a posebice u Boki bave se ribarenjem na tradicionalan način, koristeći tradicionalne alate i opremu koji se mora u mnogome modernizirati. Što se ribarenja ričkom i poteznom mrežom tiče, to na cijeloj obali i posebno opet u Boki treba zaštititi jer je i jedan od kurioziteta ovih krajeva i obogaćuje turističku ponudu. Ali ipak, ako želimo da moderniziramo plovila za ribolov i obnovimo alatke, podrška države mora biti veća.

Svjesni smo da je pregovaračko poglavlje 13 - Ribarstvo, jedno od najkompleksnijih pitanja u procesu pregovora. Pravna tekovina odnosno zajednička ribarska politika Evropske unije sastoji se od velikog broja regulativa, od kojih se najveći broj odnosi na upravljanje ribolovnom flotom i resursima. Reforma zajedničke ribarske politike Evropske unije sastoji se od velikog broja regulativa od kojih se veliki broj odnosi na upravljanje ribarsom flotom i resursima. Reforma zajedničke ribarske politike iz prethodne 2013.godine zasniva se na uvođenju obaveze iskrcaja ulova, jačanja borbe protiv nelegalnog, neprijavljenog i neregularnog ribolova, povećanje bezbjednosti hrane, sljedivosti i kontrole ribolovnih aktivnosti. Ovdje posebice moramo voditi računa da ne napravimo grešku koje su napravljene u Hrvatskoj, pa sada moraju problem sa tradicionalnim ribarstvom da rješavaju mnogo teže, nego da se u startu sve postavilo kako treba i zaštitilo sve posebnosti države.

Hrvatska građanska inicijativa ima za sada dobru suradnju sa Ministarstvom poljoprivrede i ruralnog razvoja, pa se živo nadamo da će se to i ubuduće nastaviti, a posebice kod pisanja novih zakona. Prošle godine inicirali smo pitanje podizanja

standarda i uvođenja reda među uzgajivačima školjki – marikultura - u Bokokotorskom zaljevu i rezultati su vidljivi.

Uz dodatna finansijska ulaganja mogu se stvoriti dobri uvjeti koji bi zadovoljili potrebe ribara, zaštitili tradicionalno ribarstvo, bezbjednost hrane, sljedivost, kontrole ribolovnih i ribarskih aktivnosti. Iz kontakta sa resornim Ministarstvom, razumjela sam da je pokrenuta inicijativa prema Svjetskoj banci da se nastavi MIDAS projekt, te da u drugoj fazi, ovim projektom budu obuhvaćeni crnogorski ribari.

Da li sam ja to dobro razumjela?

Smatram da je ovo dobra inicijativa, jer Crna Gora ima tisućljetnu tradiciju ribarenja na cijelom primorju, te i u Boki Kotorskoj. To je nakada bio jedini izvor prihoda, jedini način preživljavanja, a isto tako i "kruh sa sedam kora". Pored mora imamo i jezera i posebno na sjeveru rijeke bogate vodom, a time i ribom. Smatram da u procesu pristupanja Evropskoj uniji ne smijemo izgubiti one tradicije koje imamo, već raditi na njima i većem jačanju istih, a sve zbog jače veze ribarstva i turizma. Sprega ribarstva i turizma je bitna zbog nas, a i zbog gostiju koji nam dolaze u Crnu Goru, te čari mora, jezera i rijeka, mogu sa sobom ponijeti i u slici i u okusu, i tako imati lijepe uspomene na naše gostoprimstvo, začinjeno ribom i domaćim vinom.

Nadam se da i Vi, poštovani predsjedniče Vlade, prepoznajete potencijal koji postoji u oblasti ribarstva!

Zamolila sam da mi date odgovor i u pisanoj formi. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolegice Dragičević.

Izvolite, predsjedniče Vlade.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Poštovana gospođo Dragičević,

Vlada kontinuiranom politikom agrobudžeta uvećava podršku ribarima. Ona je 2011. i 2012.godine iznosila po 171 hiljadu u 2013.godini 213 hiljada, prošle godine 250 hiljada, ove godine planirana podrška iznosi 300 hiljada eura. Podrška obuhvata devet pojedinačnih mjera koje su usmjerene na jačanje i modernizaciju ribarske flote, primjenu standarda bezbjednosti hrane, povećanje konkurentnosti u sektoru uzgoja ribe i školjki i očuvanje resursa ribe. Podrška se planira u saradnji sa ribarima, na taj način Vlada

postiže bolje rezumijevanje potreba ovog značajnog sektora i pokazuje veću odgovornost. Upravo na predlog ribara, jedna od mjera o.g. odnosi se na direktnu podršku modernizacije ribaske flote. Konkretno, podržaće se ribari koji žele da zamijene pogonske generatore, ribolovne alate i izvrše rekonstrukciju plovila. Svjesni da je ribolovna flota koju trenutno čine 128 plovila dotrajala, neefikasna i samo djelimično aktivna, kao i da nije dovoljna da zadovolji potrebe domaćeg tržišta preko Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, nastojimo da obezbijedimo dodatnu podršku sektoru ribarstva, sličnu onoj, koju su koristili poljoprivredni proizvođači kroz projekat MIDAS. U toku su razgovori sa Svjetskom bankom, kako bi obezbijedili sredstva za projekat MIDAS 2, koji bi bio usmjeren za razvoj ribarstva. Takođe, investiciono-razvojni fond ima posebne programe čiji je cilj podsticanje razvoja preduzetništva malih i srednjih preduzeća i generalno poljoprivrede, koje mogu koristiti ribari, preduzetnici kako bi modernizovali svoje ribolovne objekte. Za ribare je veoma bitno i pitanje ribarskih vezova i mjesta i iskrcaja ribe, pa je u njegovom rješavanju posvećena značajna pažnja u prethodnom periodu. U saradnji sa lokalnim upravama i ribarima, nastojimo da definišemo najbolje rješenje, jer je od velike važnosti i za vršenje inspeksijske kontrole, uspostavljanje sistema sledljivosti i monitoringa svih ribolovnih aktivnosti, a samim tim bitno i za pregovaračko poglavlje 13. Povezivanje ribarstva i turizma biće jedan od pravaca buduće razvojne strategije ribarstva. Važno je da očuvamo tradicionalni mali ribolov, posebno na području Boke, jer upravo spoj tradicionalnog načina izlova i turističkih i ugostiteljskih objekata povećava atraktivnost kako Boke Kotorske tako i cijele Crne Gore kao turističke destinacije.

Kada je u pitanju pregovaračko iskustvo iz prethodnih faza proširenja Evropske unije, pomenuli ste Hrvatsku i tradicionalni ribolov, dragocjeno nam je naravno i to kao iskustvo svake, posebno nama slične zemlje, koja je pregovarala sa Evropskom unijom. Nastojaćemo da tokom pregovora na najbolji način zaštitimo interese i posvetimo pažnju tradicionalnom ribolovu, upravo zbog specifične tradicionalne vrijednosti koju sam pomenuo i značaja koji ova djelatnost ima za stanovnike Boke.

Kada je u pitanju kočarski ribolov, biće potrebna rekonstrukcija i adaptacija starih plovila, prije svega da bi se povećala bezbjednost plovila i ribara, ali i smanjili negativni uticaji na životnu sredinu. Smatram da šansu za razvoj ribarstva treba tražiti u razvoju akvakulture ili ratifikaciji vrsta koje se uzgajaju na moru, ali i na kopnenim vodama. Projektom IPARD like obezbijeđena su sredstva za modernizaciju uzgajališta. Podrška će biti nastavljena i u budućem IPARD programu koji kreće od naredne godine. Investicija u

prerađivačke kapacitete jedan su od dugoročnih ciljeva, jer jedino povezivanjem primarne proizvodnje i prerade možemo osigurati veću vrijednost proizvoda, a time i veći profit ribarima i uzgajivačima.

Na normativnom planu Vlada je predložila izmjene i dopune Zakona o morskom ribarstvu i mari kulturi, on je u skupštinskoj proceduri, donijela set podzakonskih akata koji sadrži mehanizme zajedničke ribarske politike i pripremila strategiju razvoja ribarstva i akva kulture za period do 2020. sa akcionim planom kojim se preciziraju sve aktivnosti koje će on sprovesti u ovom sektoru. Ovaj dokument predstavlja i mjerilo za otvaranje pregovora u poglavlju 13 i trenutno je u fazi usaglašavanja sa Evropskom komisijom. Smatram da ne treba neprirodno ubrzavati pregovore, ne samo za to što sam više puta istakao da kvalitet procesa prilagođavanja mora imati prednost nad brzinom već i zato što moramo ostaviti dovoljno vremena i ribarima i administraciji da se dobro pripreme ne samo za vođenje pregovora već za doslednu primjenu zajedničke ribarske politike Evropske unije.

Naš cilje je da ovaj sektor učinimo efikasnim i samoodrživim kao bi naši ribari osjetili benefite koje donosi članstvo u Evropskoj uniji. Zato ćemo uložiti značajne napore da u narednom periodu povećamo kapacitete i efikasnost naše flote i nastaviti da radimo na jačanju institucionalnih kapaciteta. Zahvaljujem na pažnji.

PREDŠJEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, predsjedniče Vlade.

Komentar koleginice Dragičević.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedniče Vlade.

Drago mi je da su danas imali priliku čuti ovo i ribari i građani Crne Gore, da će se ipak raditi na ovom MIDAS-u 2 što je baš onako osnaženje ribarstva. Posebno me raduje da ste prepoznali komunalne vezove gdje se riba iskrcaje, jer imamo dosta luka na našem priobalju koje su pretvorene u nešto drugo, nisu ono što su. Luke kad su građene, drugačije su građene nego marine, a mi ih pretvaramo. Znači, ipak će se o svemu tome povesti računa, što mi je drago. Dago mi je što će se zaštititi ono što je autentično ribarstvo, ali duž cijele naše obale, nije to samo u Boki, to je ta potezna mreža, to su određene poste gdje se to može raditi i ovaj ričak koji se baci, to se baca i u Ulcinju i tamo

gdje je otprilike malo pliće more, to se uvijek tako radi. Baš mi je drago to. Drago mi je da će biti ostvarenje ovog plana preko MIDAS-a zato što, istini za volju, posebno je kočarska flota nama vrlo diskutabilna. Koča je mreža koja kupi sve, i ono ovoliko pokupi i ono veliko. Zna se gdje može da isplovljava, ali je mnogo bitno zbog očuvanja podmorja i očuvanja našeg fonda ribljeg da bude modernizovano.

Baš mi je bilo milo da postavim to pitanje da čuju danas svi građani da će se o tome povesti računa, jer još uvijek imate dosta ljudi koji baš žive od ribarstva. Zahvaljujem.

PREDŠJEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Nema potrebe da premijer odgovori na komentar kolegice Dragičević.
Sada je na redu kolega Sijarić u ime Bošnjačke stranke. Izvolite.

REŠAD SIJARIĆ:

Uvaženi predsjedniče Skupštine, uvaženi predsjedniče Vlade, ministrice i ministri, poštovane kolege, poštovani građani,

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore postavljam sledeće pitanje predsjedniku Vlade Crne Gore, gospodinu Milu Đukanoviću:

Da li Vlada Crne Gore planira da u cilju poboljšanja prirodnog priraštaja stanovništva obezbijedi dječiji dodatak za svu djecu u porodicama čiji je prihod na mjesečnom nivou niži od minimalne zarade u Crnoj Gori?

Obrazloženje: Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti nije u skladu sa ustavnim rješenjima u kojima piše da je Crna Gora država socijalne pravde i da podstiče rađanje, "bijela kuga" iz godine u godinu sve je prisutnija i na prostoru Crne Gore. U prilog tome govori i činjenica da je u desetak opština u Crnoj Gori mortalitet veći od nataliteta, što uzrokuje negativan prirodni priraštaj. Koristeći kao uzor zemlje Evropske unije, dječiji dodatak može biti model jedne od podsticajnih mjera za očuvanje sveukupnog broja stanovnika Crne Gore i to na način što bi bio obezbijeđen svim porodicama čiji mjesečni prihodi ne prelazi minimalnu zaradu u Crnoj Gori.

Zahvaljujem.

PREDŠJEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Izvolite, predsjedniče Vlade.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Poštovani gospodine Sijariću,

Prava iz socijalne i dječije zaštite propisana su Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti. Jedno od osnovnih materijalnih davanja iz dječije zaštite je dodatak na djecu. Ovo pravo može ostvariti dijete korisnik materijalnog obezbjeđenja, korisnik dodatka za njegu i pomoć, korisnik lične invalidnine, bez roditeljskog staranja čiji je roditelj usvojlac, staralac, hranitelj, odnosno lice kome je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i obrazovanje kao korisnik materijalnog obezbjeđenja zasnovalo radni odnos na osnovu Sporazuma o aktivnom prevazilaženju nepovoljne socijalne situacije.

Pravo na dodatak za djecu imaju troje djece u porodici. Izuzetno, dodatak se obezbjeđuje i djeci koja su rođena kao dvojke, trojke i slično, nezavisno od broja djece. Takođe, pravo na dodatak za djecu nezavisno od broja djece ostvaruje dijete korisnik lične invalidnine i dodatka za njegu i pomoć, kao i dijete bez roditeljskog staranja. Trenutno pravo na dodatak za djecu ostvaruje 18.000 djece za šta se iz budžeta države mjesečno opredjeljuje 363.000 eura. Novim Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti koji se primjenjuje od juna 2013.godine propisano je da se usklađivanje ovih naknada vrši polugodišnje, sa kretanjem troškova života i prosječne zarade zaposlenih na teritoriji Crne Gore na osnovu statističkih podataka sa prethodnog polugodišta u procentu koji predstavlja zbir polovine procenta rasta, odnosno pada troškova života i polovine procenta rasta, odnosno pada zarada. Od perioda donošenja novog zakona donijete su četiri odluke kojim su iznosi naknada usklađivani. Dodatak za djecu je izvedeno prvo iz drugih prava kao što su: materijalno obezbjeđenje porodice, lična invalidnina, dodatak za pomoć i njegu, porodični smještaj, hraniteljstvo, tj. svaka porodica korisnika dodatka za djecu ostvaruje i druge naknade ili prava, osim kada je u pitanju dijete korisnika materijalnog obezbjeđenja čiji roditelj zasnuje radni odnos na osnovu Sporazuma o aktivnom prevazilaženju nepovolje socijalne situacije, na osnovu čega porodici prestaje pravo na materijalno obezbjeđenje, a dijete nastavlja sa korišćenjem prava na dodatak za djecu za period od devet mjeseci.

Podsjećam da je Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti iz 1995.godine bilo propisano da dodatak za djecu imaju prvo troje djece u porodici bez obzira na prihode porodice. Shodno navedenom zakonskom rješenju pravo na dohodak za djecu za period

od 1995. do 2001. koristilo je od 140 do 152 000 djece mjesečno. Po tom osnovu iz budžeta se mjesečno izdvajalo oko dva miliona tada njemačkih maraka. U Crnoj Gori u tom periodu bilo je oko 180 000 djece do 18 godina, što znači oko 30 000 djece nije primalo dodatak na djecu. Misli se na djecu koja su bila četvrto, peto ili sledeće dijete u porodici i djecu čiji roditelji nijesu tražili to pravo.

Izmjene i dopune Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti izvršene su 2001.godine u skladu sa mogućnostima budžeta i preporukama međunarodnih institucija. Podsjećam, konsultant na izradi zakona bio je predstavnik Evropske komisije. Navedeno zakonsko rješenje zadržano je i u zakonu od 2005.godine. Propisano je da se usklađivanje nakanda vrši u skladu sa mogućnostima budžeta države uz saglasnost Ministarstva finansija i s tim u vezi materijalna davanja su usklađivana 2007., 2009. i 2011.godine.

Kada je riječ o inicijativi da se dodatak za djecu obezbijedi porodicama čiji je prihod na mjesečnom nivou niži od minimalne zarade u Crnoj Gori sa ciljem poboljšanja prirodnog priraštaja stanovništva treba imati u vidu da politika nataliteta nije osnovni cilj socijalne i dječije zaštite. Naime, prava na socijalnu zaštitu ostvaruju se po socijalno zaštitnim kriterijumima, odnosno na osnovu socijalne potrebe, invalidnost, nesposobnost za rad i privređivanje, nepostojanje zakonske obaveze izražavanja, imovinskog cenzusa i drugih posebnih ... socijalne ugroženosti. Takođe, treba imati u vidu da pored prihoda koji su navedeni u inicijativi porodice mogu imati i pokretnu i nepokretnu imovinu, tako da prihod porodica niži od minimalne zarade ne znači obavezno i da porodica ne može da obezbijedi svoju egzistenciju.

Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti predviđeno je i da jedan od roditelja koji je na evidenciji Zavoda za zapošljavanje ili student može ostvariti pravo na mjesečnu naknadu po osnovu rođenja djeteta do navršene jedne godine života djeteta. Osim navedenog u cilju podsticanja nataliteta realizuju se i druge mjere, naročito u oblasti zdravstvene politike gdje se u skladu sa postojećim zakonskim rješenjima daje poseban značaj majci i djetetu. To se prvenstveno odnosi na otvaranje centara za prevenciju u domovima zdravlja u okviru kojih funkcionišu savjetovališta, poput Savjetovališta za mlade, populacionog Savjetovališta, Savjeta za reproduktivno zdravlje.

Jedna od konkretnih mjera podsticanja nataliteta je finansiranje tri pokušaja vantjelesnog začeća iz budžeta države, što je predviđeno Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju.

Takođe, mjere ukupne ekonomske i razvojne politike, a posebno investicije u infrastrukturu u oblasti zdravstva, obrazovanja, socijalne i dječije zaštite i slično, kao i mjere podrške povećanju zaposlenosti između ostalog imaju za cilj da doprinesu većem prirodnom priraštaju u zemlji. Prema poslednjim zvaničnim podacima efekti dosadašnjih mjera politike nataliteta, odnosno ukupne razvojne politike se ogledaju u povećanju stope nataliteta u 2013. godini na 12 promila. Ovo je uz približno istu stopu mortaliteta dovelo do blagog rasta stope prirodnog priraštaja sa 2,2 promila u 2011. što je predstavljalo najniži prirodni priraštaj u periodu od 1993. godine, na 2,5 promila u 2012. i 2013. godini.

Takođe, u Crnoj Gori je smanjen broj opština sa negativnom stopom prirodnog priraštaja sa 10 u 2011. na osam opština u 2012. i 2013. godini. Pri tome su najveće pozitivne stope prirodnog priraštaja imale opština Podgorica i Rožaje. Ipak, iako poslednji podaci ukazuju na nešto pozitivniji trend, Crna Gora kao i većina zemalja Evrope i dalje ima nisku stopu prirodnog priraštaja. U tom smislu Vlada će i u narednom periodu pratiti efekte primjene postojećih zakonskih rješenja i ukupnih mjera ekonomske i razvojne politike koje imaju uticaj na povećanje stope nataliteta i u skladu sa tim predlagati dopune i osavremenjavnje tog dijela politike. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Kolega Sijarić, što bi se nekad reklo, odužio se domovini. Ima šestoro dece.

REŠAD SIJARIĆ:

Zahvaljujem, predsjedniče Vlade,

U uvodnom dijelu pitanja rekao sam da dječiji dodatak je samo jedna od podsticajnih mjera rađanja, odnosno nataliteta. U Crnoj Gori djeca ostvaruju dodatak zavisno od materijalne situacije roditelja, odnosno staratelja. U zemljama Evropske unije svako dijete ima pravo na dječiji dodatak bez obzira na primanja roditelja. Dječiji dodatak se ne veže za socijalnu pomoć. Podsjećam da u Crnoj Gori u periodu te 1993. do 2000. godine uglavnom sva djeca su imala pravo na dječiji dodatak bez razlike na nivo plate koji je bio tada. Kategorija dječiji dodatak je postojala, znači tim zakonom iz 1993. Godine, Zakonom o socijalnoj i dječijoj zaštiti.

Postojeći Zakon o socijalnoj i dječijoj zaštiti ovo dječije pravo veže za primanja roditelja, odnosno staratelja mi iz Bošnjačke stranke smatramo da bi ovo dječije pravo

trebalo da se izuzme iz zone, znači obavezne socijalne i dječije zaštite, nešto što je u Evropi. Sva djeca imaju pravo na dječiji dodatak i to ne veže se za Zakon o socijalnoj i dječijoj zaštiti.

Prirodni priraštaj stanovništva u Crnoj Gori, tačno je da je sad na neka 2,5 promila i da je to nizak prirodni priraštaj. Sjetimo se 1961.godine gdje je bio ekstremno visok i iznosio je 20,4 promila i to je ekstremno visok prirodni priraštaj, 2000. godine bio je optimalan prirodni priraštaj i to je 6,5 promila. Znači, 6,5 novih stanovnika na 1000 stanovnika, to je optimalni prirodni priraštaj. Prirodni priraštaj od 2,5 promila je prirodni priraštaj koji uz iseljavanja koja su sa prostora Crne Gore evidentna vodi depopulaciji stanovništva, odnosno pražnjenju stanovništva Crne Gore. Ako uporedimo, doduše beznačajna je cifra, ali činjenica je, 2003. godine popis i 2011. godine, nešto imamo manje stanovnika u Crnoj Gori 2011. godine nego 2003. godine. Nije to neka velika razlika, ali činjenica je da se vrši pražnjenje stanovništva Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Kad pogledamo doznake iz inostranstva, znaćemo koliko toga i živi u Crnoj Gori, onda plus, plus i do minusa.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine Sijariću.

Samo dva komentara. Prvi se tiče politike dječije zaštite. Pitanje je otvoreno, mi smo čini mi se prošle godine usvojili novi Zakon o socijalnoj i dječijoj zaštiti. Znači, pitanje je svakako koliko za Vladu toliko i za Parlament, i Vi i ja smo podsjetili da smo imali praksu kada je svako dijete nezavisno od materijalnog statusa porodice imalo pravo na dječiji dodatak. Takođe, da smo 2001. godine promijenili politiku i kazali da je moramo primjeriti onome što su gabariti javnih finansija i generalno ekonomski gabariti Države Crne Gore. Otprilike oko 80% ukupnih budžetskih rashoda čine plate, penzije i socijalna zaštitna prava. Kad se tome dodaju kamate na kredite i izdaci za lijekove dolazimo do procenta od 90% budžeta. Ostaje 10% za vođenje politike. Zato sugerisem da svi imamo oprez kada predlažemo uvećanje izdataka po osnovu ovih pet kategorija o kojim sam govorio, jer na taj način zapravo sebi vežemo ruke za vođenje politike koja treba da nam obezbijedi ekonomski rast. Dakle, ja mislim, i to sam kazao u jednom od prethodnih dijaloga ovdje, da se bavimo zaludnim poslom ako pokušavamo da pravednije

preraspodijelimo to što imamo. Dakle, i tu je uvijek moguće napraviti pomjeranje milimetar desno ili milimetar lijevo, ali pri tome ne smijemo zaboraviti šta je ključni problem. Ključni problem je da smo nedovoljno stvorili i da moramo jako voditi računa o tome kako da stimuliramo novo stvaranje. Kad stvorimo novi društveni proizvod onda nam se otvaraju mogućnosti i da budemo, da kažem, izdašniji kada je u pitanju naknada za one koji su najranjivije kategorije i koji su korisnici socijalno zaštitnih prava. U svakom slučaju ostajemo otvoreni za inicijative i da razgovaramo o njima i narednim prilikama.

Drugo, dobro ste kazali, dakle ovo je jedan od aspekata koji se tiče politike nataliteta. Nipošto ne možemo biti zadovoljni stopom prirodnog priraštaja u Crnoj Gori i mislim da to nalaže obavezu odgovornoj državnoj politici da osmisli jedan ofanzivniji repertoar mjera na tom planu. Ja mislim da postoji potreba za tim i vrlo sam spreman, takođe, da zajedno sa Vladom uz uključivanje vas i drugih ljudi kojima je ova materija bliska, vidimo kako možemo unaprijediti našu politiku, jer definitivno ionako smo malobrojan narod, govorim o narodu ukupno koji živi u Crnoj Gori nevezano od nacionalne pripadnosti i mislim da treba da pospješimo ... prirodnog priraštaja i istovremeno da se za razliku od mnogih drugih ne plašim. Crna Gora ima resurse i ima jako malobrojnu populaciju i ima realno prostora za uvećanje stopa prirodnog priraštaja. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, predsjedniče Vlade.

Došao je kolega Srđan Milić, u najavi SNP-a. Izvolite.

SRĐAN MILIĆ:

Hvala, predsjedniče Parlamenta.

Ja bih malo o prihodnoj strani budžeta, ako ne smeta, i dotakao bih se nečega što se zove siva ekonomija, ekonomija sjenke ili neformalna ekonomija. Odmah da polemishem na početku, ne slažem se s predsjednikom Vlade ni u tezi da nismo dovoljno stvorili. Stvorile su generacije ovdje u Crnoj Gori dovoljno, nedomaćinski smo potrošili i sa druge strane, nesposobni smo, pokazali se nesposobnim do sada da naplatimo dobar dio prihoda koji stoji kao rezerva na prihodnoj strani budžeta. Ali, da ne bih ja o tome sada nešto posebno pričao, predsjedniče Valde, Unija poslodavaca je dala ocjene neformalne ekonomije u Crnoj Gori i kao jedan od kriterijuma definisala nepostojanje političke volje

kao ključnog problema za onemogućavanje neformalne ekonomije. Neformalna ekonomija koja postoji i u Njemačkoj, koja je na 12%. Postoji i u Švedskoj koja je na 12,3%, postoji i u Grčkoj koja je na 30%. Ali, mi smo izračunali da u Crnoj Gori između 26 i ...1%, što nije ni trećina onoga što bi moglo da se definiše u vrednosnom, ne u procentualnom dijelu, jer se kaže da je to negdje između 740 i 997 miliona evra vrijednost ukupne neformalne ekonomije. Kažem da je samo u turizmu preko milijardu evra neformalna ekonomija. Ali, da pođemo šta su uzroci neformalne ekonomije u Crnoj Gori. Slaba vladavina prava, neadekvatan regulatorni okvir, nedovoljno efikasno i efektivno sprovođenje politika i zakona. Pojavni oblici su neformalna zaposlenost i neregistrovano poslovanje, biznis barijere, neodgovarajući regulatorni sistem, otežani pristup finansijskim sredstvima, velika zastupljenost ekonomije sjenke, postojanje korupcije na svim nivoima i u svim oblastima i nesklad između obrazovnih programa i potreba tržišta rada.

Šta je ono što treba uraditi kao prioritet? Bolju međusobnu saradnju i zajednički koordinirani rad nadležnih državnih organa, pri čemu se mora voditi računa o principima neselektivnosti, transparentnosti, nulte stope tolerancije na ekonomiju sjenke. Uzmimo bilo koju zemlju iz okruženja. Pogledajmo koliko su oni pažnje posvetili toj borbi, uz poštovanje ideje i spremnosti Ministarstva finansija da se formira posebna grupa koja se bavi pitanjem sive ekonomije, koja je predložila određene mjere vezane po tom pitanju.

Pitanje koje imam za vas da li ste se bavili analizom predloženih, usvojenih i primijenjenih mjera te radne grupe, tog Savjeta za borbu protiv sive ekonomije? Da li je tačno, kada bi se primijenilo ono sve što je bilo do sada usvojeno vezano za pitanje prometa duvana, da bi bilo to negdje na godišnjem nivou 20 miliona evra većeg prihoda? Samo ono što je predložila Radna grupa. Kada bismo se, zaista, bavili onim što se tiče akciza, akciznih markica, svega onoga što se dešava danas u Crnoj Gori i što se dešavalo u prethodnom periodu, to bi bilo kud i kamo veći iznos. Ono što mi je bitno, zašto sam počeo oko prihodne strane budžeta. Valjda se i vi i ja slažemo i svi poslanici u Skupštini Crne Gore da ono što se usvoji ovdje u ovom Parlamentu kao što su usvojene dopune Zakona o penzijsko-invalidskom osiguranju, da se mora ispoštovati. Ne može biti odgovor nemamo novac. Ne može biti odgovor ne možemo da isplatimo za radnike KAP-a. Ne može da bude odgovor da u 2014. godini nijesmo opredijelili sredstva za izmjenu Zakona o dječijoj i socijalnoj zaštiti, baš tako volim da kažem - dječija i socijalna. Znam da nije pravnički ispravno, ali hajmo da stavimo u prvi plan tu djecu. Kaže se dobar je predlog, ali nemamo novac. Ne, smatram da ima novca. Dana 29. oktobra 2014. godine

je bila izjava jednog vašeg ministra, u kojoj se kaže da, nikada nijesam rekao nijedan podatak ovdje napamet, ukupni poreski dug 537 miliona evra prinudno se može naplatiti 218 miliona evra. U tih 218 miliona evra je 69 miliona evra kamata. To je bio odgovor na poslaničko pitanje kolege iz SDP-a.

Nekoliko teza koje ste progovorili kada ste predlagali nove ministre, govorili ste o kulturi jednog sistema. Mislim da je pitanje naplate poreskih dugova ključni kriterijum kulture jednog sistema. Potpuno se slažem da nema svetaca koji hodaju po zemlji. Bojim se da moramo biti najpozitivniji primjer u moralnom pogledu, to ste isto rekli. Mislim da imate prostora poslije određenih emisija na Televiziji Crne Gore da to pokažete i u praksi. Takođe ste rekli nešto što po prvi put nije zavrijedilo pažnju medija, ali ja ću to ponoviti. Istakli ste da su Vlade Crne Gore donosile odluke koje su koštale Crnu Goru. Potpuno se slažem. Mislim da je bila priča sada oko garancija i oko svega ostalog. Kada se predlagala Vlada 4. decembra 2012. godine, tada sam vam rekao da morate da raščistite sa načinom kako ste vodili Vladu u prethodnom periodu. Ne, imamo kontinuitet. Ovo je možda prilika kroz priču oko prihodne strane budžeta, normalno djeluje mnogo lako da neko iz opozicije dijeli lekcije o tome kako naplatiti poreske prihode. Ne dijelim samo lekcije na ovakav način, imaćemo konkretne predloge kako trebamo da naplatimo sve te poreske prihode. Jer, izvinite, oni koji su redovno plaćali poreske prihode su diskriminisani u odnosu na one kojima je neko omogućavao prije ministra Žugića da se otpisuju poreska potraživanja, omogućavao da godinama i godinama ne plaćaju poreze i doprinose i da s druge strane budu u povlašćenom položaju i kroz finansijske institucije, uz određene garancije Vlade Crne Gore. Da ne pominjem slučaj Pobjede, da ne pominjem neke druge slučajeve državnih firmi koje su isto vodili ljudi koji su bili izabrani tamo na predlog Vlade Crne Gore. Hvala vam velika.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vama.

Izvolite, predsjedniče Vlade.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Poštovani gospodine Miliću, poslovanje u sivoj zoni se pokazuje jednim od ključnih problema crnogorske ekonomije. Iako su njegove posljedice brojne i sistemske, najtežom

smatramo održavanje uslova nelojalne konkurencije, time i slabljenje konkurentnosti preduzeća koja posluju legalno i društveno odgovorno.

Polazeći od toga, kao i od posljedice rada neformalnog sektora na stanje fiskalnih indikatora, Vlada je na samom početku mandata, u cilju otklanjanja neregularnosti na tržištu i stabilizovanja javnih finansija inovirala i pokrenula politike suzbijanja sive ekonomije i fiskalne konsolidacije. Iako su neke od mjera iz spektra tih vladinih politika bile, politički gledano, veoma nepopularne, potvrdila se njihova opravdanost. Tako da danas možemo sa sigurnošću reći da su doprinijele uspostavljanju veće regularnosti na tržištu, povećanju javnih prihoda i posljedično smanjenju budžetskog deficita.

Podsjećanja radi, Vlada je početkom 2013. godine formirala Komisiju za suzbijanje sive ekonomije u čiji sastav su pored predstavnika nadležnih državnih organa uključeni predstavnici socijalnih partnera, privrede, Skupštine Crne Gore i Državnog tužilaštva. Ukupne aktivnosti koje je koordinirala pomenuta komisija bile su zasnovane na osnovnim principima neselektivnosti, transparentnosti i netoleranciji prema sivoj ekonomiji. Prioriteti definisani godišnjim akcionim planovima odnosili su se na oblasti koje karakteriše najveći stepen percepcije sive ekonomije, a to su tržište rada, promet akciznih proizvoda i neevidentiranje prometa, neizdavanje fiskalnih računa. Na regulatornom planu usvojen je Zakon o sprječavanju nelegalnog poslovanja, kojim je unaprijeđen poreski sistem kroz regulisanje pravnih praznina i stvaranje normativnih pretpostavki za veći poreski obuhvat i efikasniju naplatu prihoda.

Takođe, izmjenama Zakona o poreskoj administraciji pojednostavljene su procedure za plaćanje poreskih obaveza i stvorene pretpostavke za efikasnije pružanje usluga poreskim obveznicima. Istovremeno, data su šira ovlašćenja poreskom organu za preduzimanje adekvatnih mjera u slučajevima evidentiranja neregularnog poslovanja poput oduzimanja imovine i zabrane poslovanja. Značajna novina pomenutog zakona je davanje ovlašćenja poreskom organu da po nalogu tužioca sprovodi istražne radnje u slučajevima kada postoji sumnja da je počinjeno krivično djelo utaje poreza. U kontinuitetu je rađeno na unapređenju kaznene politike, sa ciljem snaženja discipline poreskih obaveznika. Povećani su iznosi novčanih kazni za određene poreske prekršaje, ne zbog ostvarenja većih budžetskih prihoda tim putem već u cilju kvalitetnijeg poštovanja poreskih propisa i ažurnog izvršavanja poreskih obaveza. Podsjetiću i na snažnu medijsku kampanju čiji je cilj bio da građane i privredu motivišemo na odgovorno ponašanje kroz jačanje svijesti o tome da siva ekonomija ima negativne posljedice po

budžet države, a samim tim i po svakog građanina, kao i po privredu koja je zbog sive ekonomije izložena nelojalnoj konkurenciji.

Sve navedene mjere rezultirale su značajnim napretkom na planu suzbijanja neformalne ekonomije koji je evidentan kroz unaprijeđenu fiskalnu disciplinu poreskih obveznika i ojačanu svijest o negativnim posledicama sive ekonomije. Efikasna borba protiv sive ekonomije, uz mjere fiskalne konsolidacije i ostvareni rast GDP-a dala je značajan doprinos povećanju prihoda i poboljšanju fiskalnih parametara. Primjenom ovih mjera u 2013. godini prihodi budžeta su povećani za 117 miliona eura ili za 10,4% u odnosu na nivo ostvaren u prethodnoj godini. Pozitivan trend naplate nastavljen je u 2014. godini, u kojoj je, prema preliminarnim podacima naplaćeno milijardu i 351 milion i 900 hiljada izvornim prihodom budžeta, što je više za 108,4 ili 8,7% u odnosu na 2013., a čak za 231 milion ili 20,6% u odnosu na 2012. godinu. Fiskalna konsolidacija, pored prihodne je bila usmjerena i na rashodnu stranu budžeta i po tom osnovu su ostvarene uštede u 2013. i 2014. godini u iznosu od 5.664.000 eura. Treba imati u vidu da na rashodnoj strani budžeta su moguće velike uštede, jer se više od 80% odnosi na davanje za plate, penzije i socijalna zaštitna prava, tako da su uštede moguće uglavnom u dijelu diskrecionih troškova, poput službenih putovanja, reprezentacije, troškova goriva i slično. I pored uspješno realizovanih aktivnosti, ostvarenih rezultata, postoji potreba daljeg intenziviranja našeg rada u cilju posticaja formalizacije sive ekonomije i poboljšanje konkuretnosti privrede i ekonomskog razvoja. U tekućoj godini definisan je ambiciozan plan za suzbijanje neformalne ekonomije, s osloncem na unapredjenje edukacije i snaženje međuinstitucionalne saradnje. Takodje, akcenat će biti u unapređenju regulative u smislu smanjenja prostora za izbjegavanje plaćanja poreskih obaveza i pojačan napor u tim oblastima, prije svega u oblasti tržišta rada i prometa duvanskih proizvoda. Poreski dug je po stalnom pažnjom Vlade, nadležne institucije u kontinuitetu preduzimaju operativne mjere za njegovo smanjenje. Ukupan poreski dug iznosi 420 miliona eura, od čega se oko 180 miliona eura odnosi na dug preduzeća u stečaju ili likvidiranih preduzeća, dok se oko 25 miliona odnosi na dug preduzeća koji faktički ne obavljaju djelatnost. Ovakva struktura poreskog duga ukazuje na realnu nemogućnost njegove naplate u cjelini. U dijelu naplativog duga poreska uprava i ostale nadležne institucije koristeći adekvatne mehanizme preduzimaju intenzivne mjere za njegovu naplatu. U ove mjere, između ostalog, spadaju aktiviranje instrumenata osiguranja i blokada računa poreskih obveznika, kontinuirano praćenje podnošenja poreskih prijava, unapređenje

aktivnosti i efikasnosti AIT sistema poreske uprave, kako u pogledu obezbjeđivanja kvaliteta podataka, tako i pojednostavljenju procedura za izmirivanje poreskih obaveza, podnošenje krivičnih prijava naročito u slučajevima izbjegavanja plaćanja poreza i doprinosa za zarade i slično.

Podsjećanja radi, država je prošle godine naplatila dio poreskog duga u iznosu od 45 miliona eura, kroz povećanje i učešće u vlasništvu nad Elektroprivredom Crne Gore.

Osim toga, vodeći računa o finansijskim problemima sa kojima se suočavaju pojedine jedinice lokalne samouprave, te potrebi naplate njihovog nagomilanog poreskog duga koji iznosi blizu 90 miliona eura, Vlada je definisala održiv reprogram poreskih obaveza opština na duži rok. Imajući u vidu efekte koje postignuti nivo poreskoga duga ima po fiskalne parametre i stanje javnih finansija uopšte, Vlada će u narednom periodu nastaviti sa aktivnostima na obezbjeđenju pretpostavki za punu primjenu zakonskih normi i redovno izmirivanje propisanih obaveza od strane svih poreskih obveznika.

Zaduživanje države se realizuje u skladu sa godišnjim zakonima o budžetu i uzrokovano je činjenicom da se još uvijek suočavamo sa deficitom u javnim finansijama i potrebom otplate ranije formiranih dugova. Na ovom planu napravljen je izuzetan napredak. Kroz nedavno uspješnu okončanu emisiju euro obveznica, tokom koje je Crna Gora uspjela da u periodu od tri godine smanji cijenu zaduživanja više nego duplo, sa 7,85% na 3,87% ovo će doprinijeti smanjenju troškova kamate u državnom budžetu i omogućiti da se ta ušteda usmjeri na saniranje budžetskog deficita i otvaranje prostora za pružanje podrške ekonomskom rastu.

Na samom kraju, gospodine Miliću, veoma kratko, dva komentara. Pitali ste me da li smo se bavili analizom rada Komisije. Da, vrlo redovno, prema redovnom programu rada Vlade, šestomjesečno nam je, ako se ne varam, obavezno na dnevnom redu izvještaj o radu komisije o kojoj smo govorili i vi i ja, što govori o tome da Vlada ostvaruje puni uvid u kvalitet njenog rada, odnosno u efekte koje ostvaruje i pokušava da premanetnom inovacijom politike na tom planu obezbijedi veću efektivnost njenog rada na planu suzbijanja sive ekonomije.

Drugi komentar se tiče toga da li imamo dovoljno sredstava i da li smo dovoljno stvorili? Ne bih se složio sa Vama, ali da kažem nije to najvažnije za ovu temu o kojoj govorimo. Dakle, Crna Gora je iz Jugoslavije izašla kao najmanje razvijena republika jedne veoma nerazvijene države. To ne može potvrditi tezu da smo dovoljno stvorili.

Mislim da nijesmo ni slučajno bili na potrebnom nivou odgovornosti da upotrijebimo resurse koje imamo na raspolaganju u interesu našeg ekonomskog i društvenog razvoja.

Vrlo bih rado čuo i vidio to što ste najavili da imate konkretne predloge kako unaprijediti rad u ovoj oblasti. Naravno, biće mi zadovoljstvo da prihvatim te predloge i da na taj način dopunimo našu politiku. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Poslaniče Miliću, izvolite.

SRĐAN MILIĆ:

Hvala, predsjedniče Parlamenta.

Ne znam odakle da počnem, od poreskoga duga. Da ne širimo mnogo tu priču, dostaviću vam izjavu, pa onda vi uporedite podatke i recite koji je tačan. Mada i za 10 miliona evra poreskoga duga nas dvojica i svi u Crnoj Gori treba dobro da se zamislimo, a ne 537 miliona evra ili 420 miliona evra. Način izlaska iz ovog začaranog kruga, tezom da jedan značajan broj tih preduzeća je u stečaju pa ne može da se naplati je aktiviranje faktoringa. Onda ste u nemogućnosti za ono što vi kažete da je nenaplativo, a mi vam ne moramo vjerovati na riječ. Očekuje se od ozbiljne vlade da ponudi to na tržištu da vidimo ko će šta dati za to poresko potraživanje. Možda ćemo dobiti mnogo više nego što vi mislite u ovom trenutku, možda možemo dobiti mnogo više za čitav poreski dug. Jer, ovo što predlažem ne predlažem vama, vi kao predsjednik Vlade zaista imate oavezu da vodite računa o finansijama, ali predlažem da riješimo problem da izađemo iz začaranog kruga odgovora "mi bismo to uradili, ali nemamo para". I ovo što predlažem i što ćemo vam predložiti u dijelu naplate na rezerve i na prihodnoj strani budžeta je upravo zbog dječije i socijalne zaštite, upravo zbog Fonda PIO, upravo zbog KAP-a i zbog svih onih radnika u KAP-u i zbog svih onih ljudi koji su ovdje ostvarili svoja prava na način, možemo se dogovoriti kakav, ali je potpuno bio legalan, glasovima. Da li ste se vi sa tim slagali, da li su se slagali vaši poslanici ili nijesu oko KAP-a imamo problem. Vaši su poslanici glasali za te zaključke i podržali to, a vi ste poslije sedam - osam dana izjavili da ti zaključci ne valjaju ništa.

Šta su problemi? Evo, povedite malo računa oko uvoza polovnih automobila. Povedite računa o tome šta se radi kroz taj uvoz, osim što postajemo skladište za sve

one odbačene automobile u Evropi. Čini mi se da neko uspijeva, a to nije napravio sam, nego mu je neko malo nešto možda rekao od onih koji su predlagali zakone, kako da sa pojedinim carinskim prijavama i sa prikazivanjem povrata određenih sredstava zarađuje više nego što prodaje to auto. Možda griješim oko svega toga. Poreski obuhvati, i dalje nam je problem, predsjedniče Vlade. Zašto ne udjemo u naplatu za izgrađene stambene prostore, jer vi danas u Crnoj Gori imate kud i kamo više izgrađenih stambenih prostora dva ili tri puta nego što imate podstanara u Crnoj Gori i da iz toga dijela zaista pokažemo da smo država socijalne pravde. Naplatimo porez od onih velikih gradjevinara po Crnoj Gori, koji drže svoje stambene prostore zatvorene, drže ih ne godinu dana, drže iz tri godine, pet godina, čekajući bolje vrijeme, a da u istom trenutku... Koncesije, dakle imamo sedam-osam mjeseci već vanredno stanje i tu. Preko 40 različitih subjekata u Crnoj Gori koji mogu po zakonu da budu oni koji daju koncesije a i dalje nemamo registar koncesionara u Crnoj Gori na nivou da bismo mogli da odgovorimo ko su tih 40 subjekata koji sve to daju.

Govorili ste o tržištu rada, o akcizama, fiskalnim računima. Znate u čemu je bio najveći prihod kada ste govorili o povećanju. Zaista je bilo povećanja od 76 miliona evra između 2012. i 2013. godine, naplata je bila PDV-a bolja, normalno i u onom dijelu koje je bilo povećanje stopa PDV-a, sudskih taksi i doprinosa za PIO. Gdje ste imali pad prihoda? Imali ste kod prihoda od ostalih taksi, kod prihoda od poreza za međunarodnu trgovinu i transakcije, ali ono što je meni najvažnije, imali ste pad, predsjedniče Vlade, kod prihoda na osnovu naplate akciza i to je ključni problem. Čak i ovo što planirate na osnovu ovakvih zakonskih rješenja vi ne uspijevate da naplatite.

Završavam sa turizmom moja omiljena tema. Predsjedniče parlamenta, u ovom trenutku ... ima 501 izdavalac smještaja, od privatnog smještaja do hotela koji se reklamiraju na sajtu Booking.com. U isto vrijeme Njujork ima 536, a London 1934, Žabljak ima 96 privatnika, državih firmi, hotela, koji se reklamiraju na Booking.com. Potpišu ugovor sa firmom kojoj je sjedište u Holandiji i moraju da im plaćaju 15% od bruto iznosa. Ja vas uporno pitam da li je bilo ko pokrenuo pitanje šta od toga imaju građani Crne Gore što neko izvlači 15% od našega prometa i odnosi van ove zemlje. Boravišna taksa predsjedniče Vlade, moja isto omiljena tema.

Tri miliona i sto hiljada ili dvjesto hiljada, nije važno, što smo naplatili u 2014. godini. A imali smo noćenja 10 miliona, devet i po miliona. Je li jedan evro boravišna taksa kod onih o kojima govorimo, Budva 50% od toga ostvareno. Znači od onoga što

smo, predsjedniče Vlade, registrovali kao noćenje, naplatili smo manje od jedne trećine. I mali podatak oko sive ekonomije. Ako u boravišnoj taksi imamo da naplaćujemo ispod 30%, a šta mislite, šta se dešava u ugostiteljstvu? Šta mislite šta se dešava u naplati smještaja? To je isti taj omjer. Ja samo od vas tražim dajte nalog vašim službama da uporede nazive svih onih koji se reklamiraju na Booking.com. sa izdatim dozvolama za obavljanje turističke djelatnosti i vidjećete gdje su oni koji imaju sivu ekonomiju. Imate u Crnoj Gori, predsjedniče Vlade, registrovanih 163.149 ležaja, od toga 18% u hotelima, 3% u privatnom smještaju ostalo su u kampovima, a u neformalnoj ekonomiji smatra se da ima 300.000 ležaja. Hvala vam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Čuli smo, ako je što pomoglo. Valjda jeste. Izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Hvala na jednom, da kažem eksplorativnom prilogu, svakako ne samo za odgovor danas, nego za dodatne provjere i aktivnosti nadležnih organa. U susret tome par komentara.

Prvi je onaj koji se tiče mogućnosti naplate poreskog potraživanja od preduzeća u stečaju. Teorijski u pravu ste, moguće je, praktično iskustvo nas uči prošavši kroz veliki broj takvih slučajeva, da nikada stečajna masa nije dovoljno dostatna da bi država mogla da naplati svoj prihod ili se to desilo u jednom rijetkom broju izuzetnih slučajeva. Naravno, da ne govorimo o tome sada kakav je potencijal onih koji su trenutno u stečaju, a koji su dužni po osnovu poreskih obaveza državi. Znamo i vi i ja da je to posao kojim se bavi nadležni sud i tu Vlada sve i da hoće ne može preduzimati ništa drugo do da stane u red i da pokuša da naplati svoje prihode, što ćemo svakako uraditi. Nećemo nikoga osloboditi poreske obaveze, samo što govorim sa stanovišta realnog kapaciteta. Tu nijesam, nažalost, veliki optimista.

Drugo, od ministra ekonomije sam dobio informaciju da smo kao Vlada izvršili sve što se tiče Kombinata aluminijuma, odnosno zaključaka povodom Kombinata aluminijuma i da je riječ o, da kažem, različitoj interpretaciji zaključaka tim povodom, ne ulazeći sada u to i vjerujem, dakle da postoji mogućnosti i neposredne komunikacije sa ministrom ekonomije. Dozvolite da ne samo ovim povodom sve nas zajedno opomenem, jer ste govorili o tome da je ovdje usvojeno jedno pravo, a onda se kod Vlade pojavio problem

da li se to pravo može servisirati. Složićemo se, ko god bio danas u ulozi izvršne vlasti, sutra zakonodavne ili obrnuto, imamo samo onaj jedan budžet i imamo samo onaj jedan poreski kapacitet kojeg imamo u ovoj državi.

Nećemo se mnogo usrećiti time što ćemo kreirati nova prava i time, da kažem, opterećivati drugi dio vlasti, jer zapravo time opterećujemo državu. Zato mislim da je zaista veoma važno da možda u organskom zakonu o budžetu možda propišemo neka druga pravila o tome treba razmisliti koja će nas sve učiniti odgovornijim. Dakle, zalažem se za to da, ako Vlada tokom godine predloži neki novi trošak iz budžeta, onda to mora da uradi iz onog dijela prihoda koji su namijenjeni Vladi. Ako to uradi Parlament onda to mora da uradi na štetu onih prihoda koji su namijenjeni Parlamentu. Moramo zaista da povedemo računa da i u dijelu sudske vlasti, apsolutno poštujući njenu nezavisnost, tu nezavisnost ne možemo interpretirati do te mjere da se tamo, da kažem nekim krajnjim sudskim presudama generišu takvi troškovi naknade, po više stotine hiljada eura i da se to da kažem, samo prosto naslanja na budžet ili na tekuću budžetsku rezervu. To je po meni neodrživo, neprihvatljivo, neodgovorno, jer se daje pravo nekome da kreira troškove koji njega ne pogađaju, nego pogađaju neku drugu adresu. Mislim da svi zajedno organskim zakonom o budžetu moramo razmisliti kako da svi konstituenti vlasti, dakle koji utiču na budžetsku potrošnju preuzmu veći stepen odgovornosti za uredno izvršavanje Zakona o budžetu kojega usvajamo u Parlamentu.

Govorili ste i o padu akciznih prihoda. Registrovali smo to iz Predloga zakona o carini o kojem sam govorio u odgovoru na jedno od prethodnih pitanja. Govorili ste vrlo inspirativno na tu temu koja se tiče prihoda od turizma. Saglasni smo da se turizam vjerovatno ne razlikuje mnogo od drugih djelatnosti kada je u pitanju siva ekonomija, a iz ovog što ste vi govorili možda se razlikuje nagore. Prosto, samo ne mislim da je problem u tome da ja nijesam dao nalog nadležnim službama. Te nadležne službe imaju nalog na osnovu zakona koji je donešen i kojim se definiše njihov posao. Prema tome, mi moramo, slažem se sa vama i u Vladi i u Parlamentu da ih pozovemo da nam objasne da li su stvari zaista ovako sive kao što ih vi opisujete ili oni imaju neko drugo objašnjenje i da zavisno od tog odgovora preduzmemo mjere kada je u pitanju kadrovsko koncipiranje organa koji se bave ovim poslom. Ja se slažem generalno sa vama, da postoji još značajan kapacitet za ubiranje poreskih prihoda u neformalnoj ekonomiji, slažem se da je dobar dio neformalne ekonomije u turizmu. Vjerujem da ćete se složiti da podaci koje sam iznio ipak govore ne samo o rastu prihoda po osnovu povećanih stopa, nego i rastu

prihoda po osnovu povećane poreske discipline. Nema povećanja poreske discipline bez, ipak, izvjesnog suzbijanja sive ekonomije. Rezultati su napravljeni. Oni nijesu ni slučajno zadovoljavajući, nijesu konačni, treba da nastavimo da radimo na ovom planu. Ja vas, takođe pozivam da nastavimo saradnju i oko ovog važnog pitanja. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala. Nemate pravo. Proceduralno imate.

SRĐAN MILIĆ:

Predsjedniče Parlamenta, ne znam koji je član, mada je u Hrvatskom saboru ispravka netačnih navoda. U svakom slučaju, rečeno je da sam skrenuo pažnju da treba da se naplati porez od preduzeća koja su u stečaju. Nijesam o tome govorio, govorio sam o faktorima, odnosno da Vlada Crne Gore ponudi poresko potraživanje, da proda svoja poreska potraživanja na tržište. Sa druge strane, ja uporno govorim o prihodnoj strani budžeta, predsjednik Vlade o rashodnoj strani budžeta. I ono zbog čega ne mogu da pređem, zbog Parlamenta, Parlament je najveće zakonodavno tijelo koje usvajanjem zakona stvara obavezu za njeno izvršenje izvršnoj vlasti, a to je Vlada Crne Gore. Ja prihvatam, predsjedniče Parlamenta, u moje ime, ne mogu u ime Parlamenta, vi to odlučite kada ćete, ponudu da mi pokušamo da se drugačije, ozbiljnije, odgovornije odnosimo prema prihodnoj strani budžeta, jer nijedan predlog koji je ovđe urađen nije zbog našega luksuza, nego zbog realnih potreba i realne stagnacije pojedinih kategorija u Crnoj Gori. Hvala vam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Mi zajedno treba da shvatimo da sve što danas uradi izvršna vlast, sutra će stići račun svima i sve što danas uradi zakonodavna vlast stići će račun svima. Prema tome, mi zajedno moramo raditi da to što ima raspoređujemo na način koji će ... Mislim da to ne radimo, da dosta često kratkoročno razmišljamo o tim problemima i zato dug može narasti do pola budžeta. To je nepojmivo do sad za poreske uprave drugdje, ali kod nas su razni događaji bili pa je moguće da je to tako nakupljeno. Tu treba jedan dobar dijalog, da se sjedne i da se razgovara na tu temu, čak i bez javnosti ako treba, da vidimo što možemo naplatiti, što je realno naplatiti i što brže naplatiti, a što ... prodati. To ne mora da bude javan dijalog, neke stvari su tu, ne bi riješili suštinu stvari, a to je kako da dođemo

do novca. Možda bismo politički objašnjavali, možda bismo pravno objašnjavali, a na nama je da dođemo do novca koji je građana je Crne Gore, u zdravstvu, obrazovanju, bezbjednosti, to je njihov novac. Na nama je da vidimo kako konsenzusom da do njega što prije dođemo, konsenzusom i bez javnosti ako treba, vrlo sam spreman da o tome razgovaramo, bez tih pravnih trka ko je kriv ko nije kriv. Da maknemo sad ko je kriv, da dođemo do tog novca ako ikako može.

Predsjedniče Vlade, izvolite. Nijesam ja mislio da završim, to pripada vama.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Da kažem kratak komentar.

Prvo, kada je nedavno bila jedna rasprava u Parlamentu oko toga da li ad hok izmjenama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju obezbijediti neka nova prava. Naravno, kao predsjednik Vlade i Vlada u cjelini bili smo protiv takvog zahvata, jer smo kazali u sistemu koji je već blizu 50% neodrživ, kreirati novo pravo zaista predstavlja akt apsolutne neodgovornosti.

Odgovor koji sam dobio bio je - pa znate to je sada očekivanje i to je, ne bi dobro bilo da bude preglasavanje na tu temu. Rekao sam - ne, ne, imam bolji predlog. Ajte da svakom građaninu Crne Gore damo po pet hiljada eura iz budžeta. To je još popularnije, vjerujem da će nas još više zavoljeti nakon toga predloga, ali će svakako pri tom zaključiti da smo ludi, da smo ludi jer nemamo materijalne osnove za to.

E, zašto sam ispričao ovo? Zato što možemo se pozvati na interpretacije Ustava kako god hoćemo je li Skupština najviši organ vlasti a Vlada izvršno vijeće ili je Skupština nosilac zakonodavne, a Vlada izvršne vlasti u kojoj svako ima svoje jasne odgovornosti. Vjerujem dakle, ipak da u jednoj novoj političkoj atmosferi u kojoj radimo ne želimo da jedni drugima kreiramo probleme.

Ja zaista mislim da moramo samo povesti računa o tome da ne možemo na bilo kom mjestu, svejedno, u Vladi, proizvoditi nešto što će biti teret Parlamentu niti u Parlamentu proizvoditi neke obaveze koje Vlada ne može da izvrši kao neko ko je odgovoran za realizaciju budžeta na osnovu zakona koji smo usvojili ovdje. Ja zaista mislim da odgovornost vlasti se mjeri između ostalog i po tome što odgovorno razgovaramo o budžetu u decembru mjesecu, a nakon toga ga realizujemo tokom naredne godine, a ne svako malo zaskačemo vlastitu politiku koju smo definisali kod usvajanja Zakona o budžetu.

I drugo, završno, dakle moguće je raznim formama, uključujući faktore o kojima ste govorili, pokušati naplatiti svoje prihode po osnovu potraživanja koja imate od preduzeća u stečaju. Moguće je pokušati, dakle ja uopšte ne govorim o tehnikama, ja vam govorim o suštini, a tu suštinu ili procjenu realnosti, dakle u suštini, izvodim na bazi dosadašnje prakse i iz te prakse, na žalost, vrlo zebem šta je moguće naplatiti od tih preduzeća. Naravno, moja zebnja ne znači da nećemo iskoristiti sve instrumente, sve alate koji postoje da pokušamo da naplatimo svoje prihode, ali ne bih se u to uzdao kao u neku veliku nadu koja će nam obezbijediti izdašniju javnu potrošnju. Zahvaljujem.

Ovdje je već sve ustaljeno.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Nje neće biti sigurno.

Predsjedniče Vlade, ovim je završen Premijerski sat.

Za pet minuta nastavljamo sa pitanjima poslaničkim. Hvala.

-Pauza-

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Poštovane kolegice i kolege, nastavljamo prema planiranom redosljedu, s tim što ćemo napraviti jednu izmjenu u rasporedu koji je ispred nas.

Dakle, danas će umjesto ministra unutrašnjih poslova Raška Konjevića, na pitanja odgovarati ministar održivog razvoja i turizma Branimir Gvozdenović, a u njegovom terminu će sutra odgovarati gospodin Konjević.

Dakle, to je jedna izmjena o kojoj su poslanici uredno obaviješteni, ali sada obavještavamo i javnost.

Počinjemo sa pitanjima, odnosno pitanjem upućenim potpredsjedniku Vlade za ekonomsku politiku i finansijski sistem, te ministru za informaciono društvo i telekomunikacije dr Vujici Lazoviću.

Pitanje će postaviti poslanik Koča Pavlović. Izvolite, kolega Pavloviću.

KOČA PAVLOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Gospodine Lazoviću, da li ste vi sa ostalim ministrima SDP-a na 95. sjednici Vlade Crne Gore koja je održana 25. decembra 2014. godine glasali za Predlog zakona o eksproprijaciji, tj. o dopuni toga zakona kojim se priprema teren za veliku pljačku vlasnika zemlje iz Buljarice i vlasnika svih vrijednih nekretnina po Crnoj Gori?

Da li je to ekonomska politika za koju se SDP zalaže - da se otima dedovina od crnogorskih porodica kako bi se ta oteta dedovina za mizerne pare prodala Dahlanu i drugim vašim strateškim investitorima? Hoće li se nakon te jedinstvene podrške koju je, po informacijama koje ja imam, SDP dao DPS-u oko ovoga zakona, opet sada vaši poslanici prenemagati i glumiti neslaganje sa DPS-om oko ovog sumanutog zakona ovdje u Parlamentu, da li će opet glumiti opoziciju u vlasti?

Do kada mislite, gospodine Lazoviću, misaonim glasanjem sa DPS-om u Vladi Crne Gore sa jedne strane, a otužnim skupštinskim glumatanjem otpora DPS-u ovdje u Parlamentu sa druge strane, da nastavljate da vučete za nos građane Crne Gore?

Dakle, gospodine Lazoviću, ja mislim da je ovo prvo pitanje koje ja vama postavljam tokom ovoga moga obnašanja poslaničkog mandata, poslaničkih mandata ovdje u Skupštini i tokom ovoga moga, po mom mišljenju predugog boravka ovdje u Skupštini, a vi ste još duže u vlasti nego što sam ja u Skupštini, dakle čini mi se da vam prvi put postavljam ovo pitanje. Ja moram reći da sam izbjegavao da vam postavim pitanje i ranije, imao sam puno povoda, ali sam izbjegavao iz više razloga. Uglavnom, ti razlozi su lične prirode.

Kao što znate, ja i moja porodica, tačnije moja porodica je učestvovala u pravljenju ove partije, ove nekada časne partije koju ste vi gepekovali tokom svih ovih godina i na kraju je doveli do ove pozicije u kojoj se danas nalazi, da gepekovali. Dakle, ne bih ni ovu priliku koristio nego bih je preskočio da se ovdje ne radi o jednoj krađi kojom se želi nanijeti između 100 i 200 miliona štete privatnim vlasnicima zemlje u Buljarici, a državi Crnoj Gori se želi nanijeti šteta od oko milijardu eura, veća šteta nego i u slučaju KAP-a, a vi ste bili tu umiješani i u slučaju Telekomu, a vi ste bili involvirani i u slučaju Elektroprivrede, a vi ste bili tu involvirani.

Dakle, to je razlog zbog čega ovu priliku zaista nisam mogao preskočiti.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Potpredsjedniče, izvolite.

VUJICA LAZOVIĆ:

Uvaženi potpredsjedniče, dame i gospodo poslanici,

Kako vidim iz vašeg pitanja, gospodine Pavloviću, ne interesuje vas suština zakona nego vaše pitanje dominantno ima političku konotaciju, tako da sam prinuđen u tom kontekstu i da vam odgovorim.

Dakle, to što ste u pitanju naveli da se ponekad dešava da predstavnici SDP-a u Vladi imaju različiti pristup o pojedinim zakonskim rješenjima od pristupa koji imaju poslanici SDP-a u Parlamentu, ja mislim da je to dobro. Jer, ukoliko bi parlamentarna većina uvijek glasala bez ikakve rasprave ono što predloži izvršna vlast, onda nama Parlament ne bi trebao. Socijaldemokratska partija je partija demokratskog duha i partija koja ne funkcioniše po principu partijskog diktata. Mi ne funkcionišemo kao partijski vojnici, nego smo uvijek spremni i unutar naše partije da provjeravamo razne politike i to je u suštini danas i shvatanje moderne demokratije.

Zamjeram što o Socijaldemokratskoj partiji govorite, čini mi se, bez uvažavanja i sa pežorativom. Ja, na primjer, uvažavam vašu stranku iako znam da imate ozbiljne problem, da gubite biračko tijelo, da gubite članstvo, da ne znate gdje ćete, kuda ćete, kako ćete, da vas optužuju da ste protjerali lidera Fronta itd. Vi ste za mene realnost i ja ću vas uvažavati uvijek dok postojite na političkoj sceni Crne Gore i neću koristiti uvredljive termine.

Mi smo u SDP-u navikli na napade sa manje ili više strasti. Samo da podsjetim, kad smo govorili o nezavisnoj Crnoj Gori bili smo napadani i kad smo dalekih 90-tih govorili o Evropskoj uniji i činjenici da Crna Gora treba da bude dio jednog zajedničkog evropskog projekta bili smo žestoko napadani, kada smo govorili o Crnoj Gori kao demokratskom, građanskom, multietničkom društvu, društvu uvažavanja i maksimalne zaštite manjinskih prava, takođe smo bili napadani. I evo, sad nas veoma često napadaju zato što smo između ostaloga i protagonisti politike evroatlantskih integracija. Mi smo na to navikli i mi shvatamo svoju misiju i u tome, čini mi se da ne osjećamo neki problem, tako da u tom kontekstu ne bih se vraćao u prošlost, jer bi vi i ja mogli o tome mnoge stvari da jedni drugima možda spočitamo. Ali evo, dozvolite da ne širim moj odgovor, da budem konkretan.

Na vaše pitanje kako sam glasao na 95. sjednici Vlade 25. decembra kada je utvrđivan Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o eksproprijaciji, ja ću vam

ovdje direktno, bez ustezanja otvoreno odgovoriti, gospodine Pavloviću. Ja nijesam prisustvovao toj sjednici Vlade, bio sam službeno odsutan. A o tome kako su glasale moje kolege, ministri SDP-a i šta su govorili na toj sjednici Vlade, možete dobiti fonografske zapise sa sjednice Vlade, pa ćete vidjeti kakav je bio njihov pristup ovom pitanju.

Prema tome, zamolio bih vas da unaprijed ne osuđujete, nego prvo sve provjerite, pa onda dajte konačne komentare. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Kolega Pavloviću, izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Gospodine Lazoviću,

Nije ovo nikakvo unaprijed osuđivanje, poslije 17 godina ovakvoga vašega držanja džaka ovima koji krađu i saučestvovanja u ovoj pljački, više se ne može govoriti o bilo kakvom unaprijed osuđivanju. Vi nemate pravo više, vi ste izgubili pravo na prezumpciju nevinosti, po mom mišljenju, to je politička ocjena.

Dakle, ovo je Zakon o eksproprijaciji, gospodine Lazoviću, o kome vi, kako kažete, niste glasali, ali nemate ništa protiv toga, koliko sam shvatio. A kako su vaši ministri glasali, to ćemo saznati narednih dana. To je jedan sumanutu zakon, gospodine Lazoviću, da vas podsjetim, kojim se uvodi jedan institut koji apsolutno ne postoji ni u jednoj demokratskoj državi. To je institut u kome, gospodine Lazoviću, ja kao država vama eksproprišem imovinu, zemlju, kuću, a onda proglasim javnim interesom da tu istu zemlju, kuću, imovinu, po nekoj možda čak i nižoj cijeni prodam gospodinu Markoviću. To je valjda svakome ko poznaje elementarna prava i pravila demokratskoga društva jasno da se radi o jednom potpuno sumanutom zakonu. A taj zakon, gospodine Lazoviću, kao što vi odlično znate, ja vjerujem da je ovaj zakon dio toga aneksa koji je dio SDP-a već dogovorio sa DPS-om. Taj dio u Vladi je ova pitanja dogovorio sa DPS-om.

Dakle, ideja je da se taj ogromni kompleks Buljarice, 13 miliona kvadrata, da se da tome Dahlanu ili nekome Dahlanu, imate ih dovoljno, da bi se prosto oko dva miliona privatnih kvadrata, privatne imovine, koji se nalaze u samom priobalju, koji su interesantni i na kome taj neki investitor želi da izgradi raznorazne objekte. Pa onda, pošto je dobio

dozvolu da indeks izgrađenosti bude jedan, a on na dva miliona želi da izgradi 13 miliona kvadrata, onda je još 11 miliona tome prikopčano zemljište koje je mnogo manje vrijedno. Prosječna cijena koju vi imate namjeru da platite tim ljudima je manja od 50 eura, gospodine Lazoviću, a tamo se ne planiraju nikakvi ogromni hotelski kompleksi, tamo se planira po planu koji je već urađen, pet do šest manjih hotela i 40 hiljada stambenih jedinica za tržište. Je li to budvanizacija, gospodine Lazoviću, je li to budvanizacija Buljarice, u kojoj vi ne učestvujete?

Bunite se, bunite se, ja imam dopunsko pitanje, bunite se, gospodine Lazoviću, bunite se za Kraljičinu plažu koja se odmah tu nalazi, koja je 10 puta manja od ovoga, kao bunite se oko toga, a ovo ništa. Ovo treba da prođe.

Gospodine Lazoviću, između 100 i 200 miliona će da budu oštećeni privatni vlasnici, a država Crna Gora milijardu, ako ovo prođe, država Crna Gora milijardu. Gospodine Lazoviću, ovo što vi sada radite, vi u Vladi, u suprotnosti je sa Sporazumom koji je Crna Gora potpisala sa Evropskom unijom, Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, uzмите ga, pogledajte ga.

Dakle, gospodine Lazoviću, želim samo još jednu stvar da kažem - ovo meni smrdi na ogromnu korupciju. Moje je pitanje, gospodine Lazoviću: Je li i vama ogromna korupcija objašnjenje za ovakvo ponašanje onih koji tobož štite državu Crnu Goru i njene građane od nekih tamo lopova?

Gospodine Lazoviću, od kada nas SDP brani ova država spade na niske grane. Molim vas, nemojte više da branite Crnu Goru.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Imali ste dopunsko pitanje.

Pravo na odgovor.

VUJICA LAZOVIĆ:

Gospodine Pavloviću,

Prvo treba ući u suštinu zakona i bićete u prilici kad bude ovdje sad parlamentarna rasprava o ovom predlogu zakona, tako da vaše ovo pitanje više doživljavam političkim marketingom, odnosno željom da pokušate da posrnule ... svoje partije na neki način spasite, međutim to je neumitni process. Sve optužbe koje ste ovdje saopštili su netačne, neutemeljene i prosto su na nivou špekulacija. Izvolite, ako imate neki konkretni dokaz,

predajate nadležnim organima i ja ću vam se pridružiti ako me ubijedite da negdje postoji osnov za ove sumnje kako saopštavate.

Živimo u jednom vremenu kada prosto želimo svaku ideju o investiciji i razvoju da unaprijed osudimo i mislim da to nije dobro za Crnu Goru, za dalji razvoj Crne Gore, za našu djecu i zbog toga bih pozvao na jednu toleranciju u pristupu prema investitorima. Normalno da zajedno se borimo za dobre investitore, ali ako stvaramo jednu opštu atmosferu harange i galame, siguran sam da nam ni dobri investitori neće doći.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Izvolite, kolega Damjanoviću, šta smo tu sada pogriješili u proceduri?

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Niste vi. Ništa, gospodine potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, poštovani građani,

Želim proceduralno da iskoristim plenarnu sjednicu da ukažem na određene povrede Poslovnika. Vezane su za način rada sjednica radnih tijela, konkretno mislim na član 62 koji definiše rok zakazivanja sjednice odbora i član 137 koji definiše nadležnost za razmatranje podnijetih tačaka dnevnog reda.

Naime, dužan sam da objasnim o čemu se radi. Danas je koleginica Drobnjak, koja nije ovdje prisutna, zakazala sjednicu Odbora za rodnu ravnopravnost, gdje je stavila za razmatranje Predlog zakona o dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti, čiji sam ja predlagač. Iako ona nije na čelu Odbora, koji je matični odbor, upućen mi je dopis na način na koji se upućuje kada je u pitanju matični, odnosno nadležni odbor.

No, to je manji problem što je ovaj dopis upućen u mnogo kraćem roku nego što je sedam dana i što je upućen na način kao da ga upućuje neko ko je nadležan. Kolega Jelić je zakazao sjednicu za 27. mart, Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje, kada će biti razmatran ovaj predlog zakona. I ne bi to bio neki veliki problem, ovog "nesporazuma", da nije nakon sjednice na kojoj ja nijesam bio prisutan jer sam bio u to vrijeme na unaprijed zakazanim obavezama od prije 15 dana, na seminaru Unije slobodnih sindikata o reformi penzionog sistema, sa kolegama Andrijom Popović i Srđanom Perićem, da nije došlo do brutalnog reagovanja jer se kaže da Damjanović "nije došao na sjednicu". Naravno, iz obzira prije svega prema moje dvije uvažene koleginice,

gospođi Đurašković i gospođi Bošnjak, članicama ovog odbora, i gospođi Maji Raičević, koje nisu znale za razloge ovakvog načina zakazivanja dolaska, da vam kažem da, što se tiče Aleksandra Damjanovića, nikad nećete imati loš odnos prema bilo kom odboru, naročito prema Odboru za rodne ravnopravnost. Mnogo je bitna stvar.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Kolega Damjanoviću, mislim da je ovo tematska sjednica koja nije adresa za raspravljanje ovoga, to možemo na kolegijumu da raspravimo.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Tu treba da razjasnimo stvari, evo za minut završavam. Makar sam ja prepoznat kao uredan poslanik koji uvijek dođe na 150 sjednica odbora i nikakav problem nije bio da budem i na ovoj sjednici iako osnovano sumnjam da je ova sjednica zakazana u funkciji ličnog rata koji protiv zakona koji sam podnio vodi gospođa Drobnjak. Moja zahvalnost kolegama na Zaknodavnom odboru i kolegi Aprcoviću i kolegama iz DPS-a koji su podržali ovaj predlog zakona. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Koleginica Drobnjak. Izvolite.

NADA DROBNJAK:

Hvala vam, potpredsjedniče.

Ja jako žalim što uzimam riječ jer to nije na dnevnom redu. Odbor za ravnopravnost ima pravo da bude zainteresovani odbor po bilo kojoj tački dnevnog reda i on je jako zainteresovan po pitanju izmjena i dopuna Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti.

Kao predsjednica Odbora, kao odgovorna za rad tog odbora, zaista sam morala staviti taj zakon na dnevni red. Sjednica je zakazana u petak 20-tog. Kroz arhivu može da se provjeri da su tog dana obaviješteni i članovi Odbora i predlagač zakona. Ja zaista ne vidim nikakav problem u tome što je pet dana ili četiri prije sjednice zakazan Odbor, jer ću vas podsjetiti. Ovaj zakon je mimo procedure stavljen na dnevni red. Mi na dnevni red Skupštine Crne Gore stavljamo zakone koji su prošli makar Zakonodavni odbor. Ovaj zakon je bio na Zakonodavnom odboru u ponedjeljak 23. marta. Zainteresovani odbor

može da zakaže sjednicu između Zakonodavnog i matičnog odbora i mi smo u potpunosti ispoštovali proceduru.

To što poslanik nije bio ovdje, a nisam sigurna, ovo govorim samo zbog toga što zaista, rekao je da je lični rat a nije, ja imam informaciju da je na okruglom stolu na kom je bio kasnije zbog obaveza u Skupštini. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Molim vas, molim vas, ovo nije ni mjesto ni vrijeme da se oko ovih stvari raspravlja. Imamo kolegijum.

Kolega Damjanoviću, imamo kolegijum i možemo tamo da raspravljamo ako nešto ne funkcioniše u samom radu odbora ili ako neki zakon ode tamo gdje, po nečijem sudu, nije mu mjesto.

Dakle, bitno je da raspravimo ono što nam je na dnevnom redu, a danas da se vratimo ovoj tematskoj sjednici.

Proceduralno mogu da dozvolim svakom poslaniku, ali ja vas molim da se vratimo temi.

Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Samo jedna rečenica, danas je tematska sjednica, danas su poslanička pitanja i vama se, potpredsjedniče, zahvaljujem što ste to i pomenuli, što ste opomenuli kolegu da se drži dnevnog reda.

To što kolega Damjanović ima problem uvijek s obavještanjem na svakoj sjednici odbora, kao i Odbora za pravosuđe na kojoj je bio obaviješten, a na koju nije došao, i sličnim sjednicama, to neka raspravi na kolegijumu i to je očigledno njegov problem. Danas su poslanička pitanja i da se držimo ovoga.

Kada je već pomenuo nas kolege iz Zakonodavnog odbora, imam obavezu da kažem da smo mi glasali za njegov zakon isključivo što je on stavljen na dnevni red i isključivo da bi upravo došlo na plenumu da se o tom zakonu raspravlja, da ne pravimo problem kao što često prave problem kolege iz opozicije, a bez potrebe da se raspravlja o tome.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala, koleginice.

Možemo da se vratimo postavljanju pitanja.

Potpredsjednik Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku, Duško Marković.

Prvo pitanje, odnosno dva pitanja postaviće poslanik Predrag Bulatović. Izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Gospodine Markoviću, dobar dan, dobro došli u Skupštinu Crne Gore.

Moram vama, potpredsjedniče Skupštine, da kažem, ovdje kad se nešto zakuva ili nešto što ostaje nedovoljno jasno, vi to gurate na kolegijum. Ja vam dajem jednu inicijativu u sklopu ovog obrazloženja poslaničkog pitanja, da se te sjednice kolegijuma, ako može, direktno prenose na oba programa, da mi znamo šta se tamo dešava. Čim jedno pitanje bude tako važno...

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Kolega Bulatoviću, imate svog predstavnika u kolegijumu, ne znam ko je sada vaš predstavnik, ali imate svog predstavnika, tako da možete da dobijete kompletan odgovor o svakom pitanju.

PREDRAG BULATOVIĆ:

Mi imamo predstavnike, to je množina, gospodine Mustafiću, i nije problem jesmo li mi informisani ili ne. Mi smo dobro informisani, mi imamo dobru koordinaciju, nego je problem zbog građana Crne Gore da jedan važan zakon nije ispoštovan kako treba, pa ja to radim zbog građana Crne Gore.

Gospodine Markoviću, ja sam vam postavio pitanje: Na osnovu kog akta i kojih zakonskih propisa je Dejan Peruničić rukovodio Agencijom za nacionalnu bezbjednost do izbora na dužnost vršioca dužnosti.

Mi smo ovdje vodili jednu raspravu koja do kraja nije razjašnjena. U javnosti je bilo prisutno da je Dejan Peruničić rukovodio jednim važnim državnim resorom, to je Agencija za nacionalnu bezbjednost, a ono što je za mene veoma važno jeste da vi koji ste u proceduralnom i drugom smislu veoma revnosni od 6. februara do danas, meni kao

poslaniku nijeste odgovorili na zahtjev koji sam vam uputio, u skladu sa Poslovníkom, da mi dostavite tu odluku na osnovu koje je rukovodio gospodin Peruničić Agencijom za nacionalnu bezbjednost. Znači, nijeste mi dostavili.

Ja sad jednu kritiku političku, opozicionu, vama upućujem. A ja vas potpuno razumijem, vi taj akt nemate pa ga ne možete ni dostaviti, zato mi ga niste ni dostavili i vi ćete to komentarisati.

Gospodine Markoviću, direktor Agencije za nacionalnu bezbjednost je podnio ostavku nakon razgovora sa predsjednikom Vlade, odnosno smijenjen je. Po Zakonu, do izbora novog, dužnost je trebao da vrši upravo Boro Vučinić, kao što je to radio u svoje vrijeme Vladan Joković. Međutim, ovdje su se desile neke specifične stvari, tako da je brže bolje sklonjen Boro Vučinić, smijenjen je na osnovu ostavke koju je podnio u decembru mjesecu i imali smo dva mjeseca neregularnog stanja, onako kako u suštini jeste u Crnoj Gori.

Ja tražim da vi meni kažete kako je moguće da je Peruničić mogao sve to da radi do trenutka do kada je izabran na dužnost VD-a. Uostalom, predsjednik Skupštine, gospodin Krivokapić, je rekao da je gospodin Vučinić dostigao velike standarde u primjeni NATO tih nekih kriterijuma, da je ... on razriješen dužnosti i smijenjen, ali mene interesuje ova dimenzija.

Zašto mi nijeste dostavili ono što je bila vaša obaveza i koji dokument ste mi trebali dostaviti da ste ga kojim slučajem dostavili.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Izvolite, potpredsjedniče.

DUŠKO MARKOVIĆ:

Uvaženi potpredsjedniče, poštovani poslaniče Bulatoviću,

Hvala vam na ovoj prilici da nastavimo dijalog o ovome, nakon jedne rasprave koja je bila na jednoj od prethodnih sjednica.

Dakle, Vlada Crne Gore je, na sjednici od 25. decembra 2014. godine, na osnovu člana 25 stav 2 Zakona o Agencije za nacionalnu bezbjednost, razriješila mr Bora Vučinića dužnosti direktora Agencije za nacionalnu bezbjednost, zbog podnošenja

ostavke koju je gospodin Vučnić dostavio predsjedniku Vlade aktom broj 250/14-01-14731 od 25. decembra 2014. godine.

S obzirom na vrijeme podnošenja ostavke, kao i činjenicu da je Skupština Crne Gore 31. decembra završavala II redovno zasjedanje u 2014. godini, nije bilo moguće pokrenuti postupak za imenovanje direktora Agencije u smislu člana 25 stav 3, 4 Zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost.

Zbog toga, Vlada je na istoj sjednici ovlastila gospodina Mila Đukanovića, predsjednika Vlade Crne Gore da odredi lice iz Agencije za nacionalnu bezbjednost da privremeno koordinira i usmjerava aktivnosti Agencije za nacionalnu bezbjednost.

Na osnovu naprijed pomenutog zaključka Vlade, predsjednik Vlade gospodin Milo Đukanović je aktom broj 01-7370 od 29. decembra 2014. godine odredio Dejana Peruničića, rukovodioca operacija u Agenciji za nacionalnu bezbjednost, da privremeno koordinira i usmjerava aktivnosti Agencije za nacionalnu bezbjednost, imajući posebno u vidu da rukovodilac operacije u Agenciji za nacionalnu bezbjednost, saglasno aktu o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Agencije za nacionalnu bezbjednost, između ostalog, koordinira i usmjerava rad operativnih sektora, koordinira i usmjerava operativni rad centara i podcentara ANB-a, organizuje sprovođenje aktivnosti Agencije, stara se o zakonitosti metoda prikupljanja podataka, postupa po prenijetim ovlašćenjima direktora i vrši druge poslove koji mu se stave u zadatak.

Dakle, gospodin Dejan Peruničić nije rukovodio radom Agencije kako vi govorite u postavljenom poslaničkom pitanju, već je u skladu sa profesionalnim ovlašćenjima koje je imao kao rukovodilac operacija, a znate da je to posle direktora Agencije, najznačajnija i najistaknutija profesionalna pozicija, određen da privremeno koordinira i usmjerava aktivnosti Agencije za nacionalnu bezbjednost.

Zadnjom prilikom smo vodili spor oko toga šta znači zakon a šta znači podzakonski akt. Vi znate da se zakonom ne uređuju pitanja unutrašnje organizacije, da se zakonom takođe ne rješavaju pitanja sistematizacije radnih mjesta i nadležnosti, odnosno ovlašćenja službenika po tim radnim mjestima, nego da se to definiše aktom o organizaciji i sistematizaciji kao podzakonskim aktom. Tim aktom, ja sam vam čitao sadržaje nadležnosti i ovlašćenja direktora rukovodioca operacije, on ima ovlašćenja da koordinira radom Agencije na svim ovim pitanjima.

U odnosu na ono što ste na kraju rekli vezano za konstataciju predsjednika Parlamenta, da je direktor Agencije dostigao visoke standarde NATO-a, pretpostavljam

da ste napravili lapsus. Za nas nije važno da li pojedinac dostiže vrijednosti, odnosno standarde NATO-a, za nas je važno da institucije dostižu vrijednosti koje su neophodne u procesu integracije. Pretpostavljam da je to samo lapsus, ali vidite u posljednje vrijeme da sa relevantnih adresa dolaze ocjene da je Agencija za nacionalnu bezbjednost, na nivou standarda neophodnih za priključenje, odnosno za dobijanje poziva za članstvo.

Zahvaljujem se.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Izvolite komentar, gospodine Bulatoviću.

PREDRAG BULATOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Nisam ja nikakav lapsus napravio. Ovo je govorio gospodin Ranko Krivokapić, on je hvalio gospodina Bora Vučinića da je on uspio da svojim angažmanom postigne da se ostvare NATO standardi u kući u kojoj je on radio itd.

Ja sam ovo pitanje vama postavio, vaš odgovor na kome se zahvaljujem je dokaz da Evropska komisija pa i vaši NATO partneri, treba da se zabrinu ko rukovodi ovom zemljom.

Znači, za vas je zaključak jači od Zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost. Godine i godine smo mi ovdje provodili da utvrdimo kako možemo da vršimo parlamentarni nadzor i nad Agencijom za nacionalnu bezbjednost i nije slučajno što u Zakonu nije bilo vršioca dužnosti da se može postaviti do pola godine, jer i da bi neko vršio dužnost mora da prođe proceduru u Parlamentu, da bude saslušan itd.

Vi nijeste uradili u slučaju Bora Vučinića ono što je bilo u slučaju Vladana Jokovića. Boro Vučinić je mogao da vrši dužnost sve dok ste promijenili zakon na jedan veoma problematičan način. Vi to niste uradili, imate problem između sebe.

Dakle, vjerovatno su na mjestu špekulacije da postoji obračun određenih grupa, bezbjedonosnih struktura i ne znam čega sve ne, u vlasti, i da je Boro Vučinić bio nepodoželjan da se brže-bolje skloni sa mjesta na kome se nalazi. To je nešto što neodoljivo podsjeća na osnovu ovog obrazloženja.

Dakle, poštovani građani, ja znam da je za DPS Đukanović glavni, da je za Vladu glavni, ali za zemlju u kojoj treba da vlada vladavina prava ne može on da odredi na

osnovu zaključka nešto što mu ne pripada po zakonu. I vi ste, gospodine Markoviću, ja vam se na tome zahvaljujem, na najbolji način pokazali da ste vratili se korak nazad u usvajanju evropskih kriterijuma. Ne može zemlja koja ne poštuje zakone i koja donosi krupne odluke na osnovu zaključaka i podzakonskih akata da ide naprijed ka evropskim integracijama. Sa takvim svojim stavom, na moje opšte zadovoljstvo, vi se udaljavate od ispunjavanja NATO kriterijuma. Dakle, i sada vd. stanje u ovoj oblasti je stanje koje govori o nečemu što je veoma problematično.

Gospodine Markoviću, evo, daću vam priliku da mi samo odgovorite na jedno pitanje. Donijeli smo zakon, znači tretirajte ovo kao dopunsko pitanje, a mi imamo još mogućnosti da razgovaramo.

Dotični gospodin Peruničić, u javnosti se kaže da je ili otišao u penziju pa vraćen ili po zakonu koji je sada usvojen ima obavezu da se po sili zakona penzionise. Da li je to tačno ili nije, odnosno, možete li s tim u vezi da date podatke, a morate da date podatke, možete da date podatke zato što ste vi rasterećeni poslova poglavlja 23 i 24, Ministarstva pravde itd. i po želji samoga premijera vi ste sada koordinator službi bezbjednosti, ono prva ljubav zaborava nema, pa se bavite tim poslovima.

Dakle, bitno je da sada znamo da li je taj vršilac dužnosti koji je, po mom sudu, na osnovu problematičnih odredaba Zakona, postao vršilac dužnosti, ispunjava uslove za penziju po Zakonu koji ste vi ovdje zbog određenog broja lica iz Agencije za nacionalnu bezbjednost usvojili.

I da zaključim, vi ste sada, praktično, crnogorskoj javnosti i evropskoj javnosti, medijima, otkrili u suštini da više nije ni važno ko je na čelu Agencije za nacionalnu bezbjednost. Mogli ste i bez zaključka i bez toga što ste pročitali da Milo Đukanović radi ono što u suštini radi, da je na čelu svih službi u Crnoj Gori, pa uključujući i Agenciju za nacionalnu bezbjednost.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ:

Hvala.

Prvo komentar na ovo što ste zadnje rekli, ja pretpostavljam....

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Ne možete komentarisati, možete samo odgovoriti dopunsko pitanje ukoliko dopušta poslanik.

DUŠKO MARKOVIĆ:

To je dopunsko pitanje ja ću odgovoriti na način kako mislim.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

U redu.

Znači, ipak, govoreći o Milu Đukanoviću vi ne govorite o njemu kao građaninu nego kao predsjedniku Vlade, a predsjednik Vlade po Zakonu o Agenciji za nacionalnu bezbjednost i kao predsjednik Vlade odgovoran je za rad Agencije za nacionalnu bezbjednost, kao što je Agencija odgovorna Vladi. Postupak procedure u Parlamentu je samo postupak davanja mišljenja o kandidatu.

Dakle, predsjednik Vlade, ne Milo Đukanović, nego predsjednik Vlade Milo Đukanović je, koristeći svoja zakonska ovlašćenja nad radom, nad kontrolom i upravljanjem radom Agencije, iskoristio, po osnovu ovlašćenja Vlade, da na gospodina Dejana Peruničića prenese koordinaciju i usmjeravanje rada Agencije do izbora direktora, odnosno vršioca dužnosti.

Sljedeće, želim da vam se izvinim, nijesam to namjerno preskočio, što nisam na vrijeme odgovorio na to ste mi više puta ukazivali, ja zaista ne mogu da se sjetim iz kojeg razloga, pretpostavljam da je ovo pitanje iz nadležnosti predsjednika Vlade i generalnog sekretara, a ne potpredsjednika Vlade i da je tu negdje nastao, da kažemo, zastoj u kašnjenju odgovora i dostavljanju traženog podatka, tako da vam se kao poslaniku izvinjavam.

U odnosu na ovo zadnje dopunsko pitanje, znači gospodin Peruničić je već ranije iskoristio zakonsko pravo i penzionisan je. Njega je gospodin Boro Vučinić, bivši direktor Agencije, u skladu sa Zakonom, bez zakonskih ograničenja, vratio u Agenciju na važnu poziciju rukovodioca operacije. I on sada, takođe u skladu sa Zakonom, vrši dužnost direktora Agencije, tako da njega ne kači ovaj sad novi Zakon o penzionisanju jer je on već penzionisan i to pravo iskoristio po ranijem zakonu. Dakle, sve je u skladu sa Zakonom.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Kolega Bulatoviću, imate još jedno pitanje. Izvolite.

PREDRAG BULTOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine protpredsjedniče.

Naravno, ja sam vam postavio još jedno dopunsko pitanje, evo imam još jednu šansu da postavim drugo pitanje.

Jedna mala digresija, sve je u skladu sa zaključkom i sve je u skladu sa onim što je u Crnoj Gori, da predsjednik Vlade i predsjednik DPS-a može sve. Samo, koliko je meni poznato, zbog problema u bjelopoljskoj bolnici Vrhovni državni tužilac nije pozvao na saslušanje Mila Đukanovića nego bivšeg ministra zdravlja. Dao je izjavu, bilo je u novinama, zbog problema u bjelopoljskoj bolnici, kao resorni ministar zdravlja, bilo je u jučerašnjim novinama, bio je u tužilaštvu i dao je određen iskaz povodom zahtjeva državnog tužioca iz svog resora.

Šta hoću da kažem? Da je kojim slučajem, a vjerovatno jeste, se nešto desilo problematično u Agenciji za nacionalnu bezbjednost, niko ne bi zvao Mila Đukanovića nego bi zvao Peruničića, odnosno Bora Vučinića koji je na neustavan i nezakonit način razriješen dužnosti. Ali, o tom drugi put.

Naravno, obratili smo se mi i gospodinu u kabinetu Vlade, gospodin je ta kategorija, pa nam je dao kabinet odgovor da on nije nadležan za sistematizaciju. Tri-četiri smo akta mi poslali put vas, ali nijesmo dobili, znao sam ja da nećemo dobiti, ko će da dostavio ovo sem usmeno.

Drugo poslaničko pitanje: Da li je preko vas kao ministra pravde išla komunikacija između organa SAD-a i Vrhovnog državnog tužilaštva vezano za dokumentaciju Telekom, kako u vrijeme dostavljanja dokumentacije prije dvije godine, tako i posljednjih nekoliko mjeseci? S tim u vezi tražim detaljno obrazloženje povodom ove materije i u slučaju da jeste išlo preko vas, a posebno ako vi u to nijeste bili uključeni.

Suština je što se u javnosti sada saopštilo da je zaobiđeno Ministarstvo pravde dok ste vi bili na njegovom čelu i da je direktno išla komunikacija s tim u vezi. Samo da vas podsjetim da je prva dokumentacija dostavljena preko Ministarstva pravde 17.09.2013. i

20.11.2013.godine i da je za prevođenje bilo potrebno negdje pola godine i više od strane stručnih službi Vrhovnog državnog tužilaštva, i to je jedna faza.

Sada smo obaviješteni da treba delegacija Vrhovnog državnog tužilaštva da ide u Sjedinjene Američke Države, to ću dati u komentaru, odmah da kažem da Demokratski front je zainteresovan da bude u sastavu delegacije, da razgleda tu dokumentaciju koju će američki organi staviti na raspolaganje, ali je bitno da vi nama kažete jeste li vi zaobiđeni, je li sa vašom voljom ili je to u skladu sa konvencijama, jer vaš naslednik je rekao da ubuduće treba ohrabrivati direktan put komunikacije određenih organa itd. Volio bih da to malo pojasnite, jer da li je moguće da na kraju ne bude koordinacije između određenih struktura, pa da onda budu neka kašnjenja, odnosno da se ne razriješe neke stvari tako važne kao što je afera Telekom.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ:

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Poštovani poslaniče Bulatoviću, odgovor na ovo zadnje pitanje. Nesvakidašnja je hrabrost da o nečemu, ne mislim na vas, govorite ili pišete a da to ne znate, ili da ne provjerite. Dakle, medijski napisi da je Ministarstvo pravde zaobiđeno zbog određenih razloga i direktno se tužilaštvo obratilo banci kao izraz nepovjerenja je apsolutno neznanje, a da ne kažem možda i želja za destrukcijom. Šta je politika koja je zasnovana i na domaćem zakonodavstvu i na konvencijskom pravu, da se organi za sprovođenje zakona neposredno osim u tačno propisanim slučajevima obraćaju drugim organima za pomoć, odnosno razmjenu podataka i to nije samo stav mog kolege Pažina koji je saopštio juče, nego je to u mom mandatu bilo opredjeljenje i podsticali smo i tužilaštvo i policiju i druge organe da to pravo koriste, posebno potpisujući ugovore o saradnji. To je, gospodine Bulatoviću, standard. Samo tri okolnosti postoje u kojima se preko Ministarstva pravde mora sprovoditi postupak međunarodne pravne pomoći. Nijesam htio da se time bavim, jer sam vidio ili da se radi o neznanju ili da se radi o destrukciji, a sa destrukcijom je zaista iluzorno trošiti vrijeme.

U odnosu na vaše postavljeno pitanje, zamolnica Vrhovnog državnog tužilaštva broj 7/10 od 12.04.2012.godine je dostavljena Ministarstvu pravde Crne Gore kao centralnom organu komunikacije za pružanje međunarodne pravne pomoći i na osnovu člana 4 stav 2. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima diplomatskim putem dostavljena je Ministarstvu pravde Sjedinjenih Američkih Država, kao centralnom organu komunikacije zamoljene države. Vi znate da Sjedinjene Američke Države nijesu potpisnice Evropske konvencije.

Dana 1.03.2013.godine nadležnim organima Sjedinjenih Američkih Država dostavljena je urgencija Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore, Odjeljenje za suzbijanje organizovanog kriminala i korupcije, terorizma i ratnih zločina od 22.02.2013.godine. Odgovori Ministarstva pravde Sjedinjenih Američkih Država uslijedili su u septembru i novembru 2013.godine sa priložima, dokumentacijom na engleskom jeziku koja je dostavljena Vrhovnom državnom tužilaštvu, odnosno Odjeljenju za suzbijanje organizovanog kriminala i korupcije, terorizma i ratnih zločina, čime je djelimično udovoljeno zamolnici i navedeno da će naknadno dostaviti i preostali dio dokumentacije. Prema obavještenju specijalnog tužioca od 24.03.2015.godine, nije bilo neposredne komunikacije između pravosudnih organa Crne Gore i Sjedinjenih Američkih Država, odnosno to odjeljenje nije neposredno dostavljalo pravosudnim organima Sjedinjenih Američkih Država, bilo kakve zahtjeve niti od Ministarstva pravde Sjedinjenih Američkih Država tom odjeljenju neposredno dostavljena bilo kakva dokumentacija.

U vezi sa zamolnicom za pružanje međunarodne pravne pomoći ovlašćeni službenik Ministarstva pravde Sjedinjenih Američkih Država, Kancelarije za međunarodne poslove i na sastanku sa specijalnim tužiocem 28.03.2014.godine izrazio spremnost da crnogorski tužioci dođu u Sjedinjene Američke Države i neposredno izvrše uvid u dokumentaciju kojom raspolaže Ministarstvo Sjedinjenih Američkih Država.

Dana 29.12.2014.godine stalni pravni savjetnik u Ambasadi Sjedinjenih Američkih Država u Podgorici je uputio zvanični dopis, poziv specijalnom tužiocu kojim se

obavještava da je izrazio spremnost da crnogorski tužioci posjete Vašington u vezi konkretnog slučaja. Mimo ove neposredne komunikacije o kojoj sam govorio na sastancima koji su se odvijali između specijalnog tužioca i pravnog savjetnika Pravne kancelarije Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Podgorici, sva komunikacija je išla preko Ministarstva pravde.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem za komentar.

Izvolite, kolega Bulatoviću.

PREDRAG BULATOVIĆ:

Gospodine potpredsjedniče Skupštine, gospodine Markoviću,

Poznat je naš stav, mi u Demokratskom frontu, imajući u vidu uvid u tajna i svaka druga dokumenta, kako Odbora za bezbjednost tako i Anketnog odbora za aferu Telekom, smatramo da jeste bilo koruptivnih radnji i da se osnovano sumnja da su određeni ljudi iz Crne Gore korumpirani, da ta korupcija iznosi oko sedam i po miliona dolara, što je direktna šteta za Crnu Goru, jer je nezakonit posao. Ja lično mislim da je Vrhovno državno tužilaštvo moglo u prethodnom periodu i bez ovih materijala da procesuiraju određene ličnosti na osnovu onoga što sam ja kao laik za te stvari imao prilike da vidim i na osnovu saslušanja i pitanja koja sam postavljao, ali otom-potom. Ovo nije završen slučaj. Imao sam tom prilikom i mogućnost da se upoznam sa direktnom komunikacijom Uprave za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma sa finansijskim obavještajnim službama drugih zemalja. To su bile desetine i desetine komunikacija, da se provjere određeni poslovi i tako dalje i meni jeste poznato da je moguće komunicirati na taj način, ali ovdje se radi o jednoj stvari koja traži da javnost

bude upoznata. Jedan dio komunikacije je išao preko Ministarstva pravde kada je stigao dio dokumentacije i koji je preveden više mjeseci, više nego to što je bilo neophodno. Ali, ovdje sam sada iz vašeg odgovora uočio sledeću stvar.

Znači, od 28.marta prošle godine, ravno prije godinu dana, upućen je vrhovnom državnom tužilaštvu neformalni poziv, tako piše u ovom materijalu koji imam kod sebe drugih institucija, neformalni poziv, od 28.marta 2014.godine.

Poštovani građani Crne Gore i ukupna javnosti Crne Gore, Vrhovno državno tužilaštvo je ćutalo na neformalni poziv da ostvari komunikaciju, bilo preko Ministarstva pravde, bilo na neki drugi način da dobije dodatnu dokumentaciju. Tek 29.decembra 2014.godine, pred Novu godinu, pravni savjetnik u Ambasadi Sjedinjenih Američkih Država u Podgorici Erik Larson uputio je specijalnom tužiocu zvanični dopis pismom gdje ga obavještava da prođu određene stvari. Dakle, godinu dana u Crnoj Gori tužilaštvo ćuti na neformalni poziv. Ćuti Ministarstvo pravde, ćuti čitava država Crna Gora vezano sa tim. Vjerovatno je Ministarstvo pravde bilo zaobiđeno od vrhovnog državnog tužioca ili vršioca dužnosti vrhovnog državnog tužioca. O čemu se ovdje radi? Ovdje se radi o klasičnoj opstrukciji pojedinih organa u Crnoj Gori, ličnosti i tako dalje, koji ne žele da se upoznaju sa dokumentacijom koja može i koja treba između ostalog da zatvori ovaj slučaj za koji mi u Demokratskom frontu tvrdimo da je korupcija teška sedam i po miliona dolara na štetu građana Crne Gore.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Kolega Strahinja Bulajić će postaviti sljedeće pitanje. Izvolite.

SATRAHINJA BULAJIĆ:

Uvaženi gospodine potpredsjedniče, poštovani gospodine Markoviću,

Kada je Vlada prije par mjeseci prihvatila predlog odnosno amandman o penzionisanju službenika Agencije za nacionalnu bezbjednost u obrazloženju je istaknuto da se time "dodatno stvaraju uslovi za obnavljanje i unapređivanje ljudskih resursa u ANB-u te dalje sprovođenje reformi ove institucije u procesu evroatlantskih integracija".

Prema nekim izvorima glavni igrač NATO pakta SAD su od Vlade Crne Gore tražile da se Vlada jednostavno oslobodi pripadnika tajnih službi za koje postoje podaci da sarađuju sa državama koje nijesu članice NATO, u prvom redu sa Rusijom. Sve ovo dovodi se i dovodilo se dijelom i u vezi sa odlaskom doskorašnjeg direktora ANB-a, gospodina Vučinića. Prije nekoliko mjeseci saopšteno je da ste vi i gospodin Vučinić bili u sjedištu NATO u Briselu na zajedničkom sastanku sa generalnim sekretarom NATO-a Jensom Stoltenbergom. Iz vašeg tima tada je saopšteno da karovska politika Vlade Crne Gore, mislim da citiram, po pojedinim njenim resorima nije bila tema razgovora. Međutim, Stoltenbergov zamjenik, Amerikanac Aleksandar Veršbou, govori upravo suprotno, a poslije odvojenog sastanka sa Vučinićem - tumačim da vi nijeste bili prisutni na tom sastanku, a Vučinić je nedugo zatim, a u dogovoru sa premijerom, napustio položaj - pozdravio reforme u ANB-u.

Stoga sam, rekao bih na krajnje uprošćen i pojednostavljen način, postavio sljedeće poslaničko pitanje Vladi: Da li je tačno da su penzionisani kadrovi Agencije za nacionalnu bezbjednost penzionisani zato što ne vole Sjedinjene Američke Države, a po instrukcijama te zemlje? Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala, poslaniče Bulajiću.

Izvolite, potpredsjedniče.

DUŠKO MARKOVIĆ:

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Poštovani poslaniče Bulajiću, Vlada Crne Gore u okviru ispunjavanja preporuka vezanih za poziv Crnoj Gori za članstvo u NATO posebnu pažnju posvjećuje sprovođenju reformi obavještajno bezbjednosnog sektora u cilju stvaranja kredibilnih institucija za suprostavljanje savremenim bezbjednosnim rizicima i prijetnjama i dostizanja njihove punte interoperabilnosti sa organima i organizacijama i službama država članicama NATO-a.

U tom smislu Vlada je realizovana niz aktivnosti u unapređenju stanja u ovoj oblasti koje obuhvataju pravnu uređenost i unapređenje zakonskog okvira djelovanja Agencije, tehničko opremanje savremenom opremom i jačanje operativnih kapaciteta.

Sprovođenje procesa reformi podrazumijeva i unapređenje stanja ljudskih resursa koje se, uglavnom, odvijalo kontinuiranom obukom i trenzirima od strane domaćih i stranih eksperata. Međutim, smatrali smo da je donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost pravi momenat za stvaranje zakonskog osnova za obnavljanje postojećih ljudskih resursa u ANB i dodatno unapređenje stanja u ovom segmentu. Cijenili smo da je penzionisanje jednog broja službenika optimalan, na zakonu zasnovan način za otvaranje prostora za obnavljanje ljudskih resursa što je bilo imanentno i u pojedinim zemljama u procesu evroatlantskih integracija.

Kao najobjektivniji kriterijumi za privremeno penzionisanje, po sili zakona, predloženi su odnosno od strane Skupštine usvojeni godine starosti i godine ukupnog penzijskog staža službenika ANB što u potpunosti isključuje mogućnost selektivnog pristupa ili primjene bilo kog drugog kriterijuma kao i svih špekulacija i izbjegavanje svih špekulacija u vezi sa tim.

Zbog toga, zaista mislim da ne stoje vaši navodi da su kadrovi ANB penzionisani samo zato što "ne vole" Sjedinjene Američke Države, već se radi o penzionisanju svih pripadnika ANB koji su navršili propisane godine života i penzijskog staža.

Zbog toga mislim da treba učiniti napor i iskazati, da kažem, poštovanje ili makar primjeren odnos prema profesionalizmu onih na koje se odnosi norma o privremenom

penzionisanju po sili zakona i ne treba ga dovoditi u kontekst vaše pretpostavke. Nijeste tvrdili nego su vaše pretpostavke.

Dakle, tačno je da sam bio gost NAK-a i da sam se sreo sa generalnim sekretarom, gospodin Vučinić se pridružio tom sastanku jer je bio u svojoj profesionalnoj posjeti na drugim nivoima. Ono što je sasvim tačno i pozdano je da u mom razgovoru sa generalnim sekretarom nije bilo priče o bilo kakvim kadrovskim zahtjevima, niti je ikada sa te adrese, od generalnog sekretara, ili bilo koje NATO adrese Crnoj Gori spočitano da se trebamo osloboditi ljudi iz Agencije, odnosno kadrova iz Agencije, zbog toga što sarađuju sa drugim službama, odnosno kako ste vi rekli sa Ruskom službom. To meni nikada niko nije rekao, niti smo takve zahtjeve dobili. Ovo je jednostavno naša potreba u procesu reformi ovog važnog segmenta. O tome sam govorio, sjećate se, više sati kada smo usvajali izmjene Zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost i da se sada ne ponavljam. Zahvaljujem se na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Izvolite, komentar.

STRAHINJA BULAJIĆ:

Gospodine Markoviću, ako nije tačno onda se postavlja praktično pitanje proste logike i otvara se niz drugih pitanja. U pojedinim medijima mogli su se pročitati naslovi poput "Marković uoči penzionisanja ruskih špijuna". Znam, gospodine Markoviću, da se u posljednje vrijeme veselim Amerikancima svuda i na svakom mjestu priviđaju, ne pojedinci, nego čete ruskih špijuna i to do kraja mogu da shvatim. Nije im ni čudo, jer Rusija svakim danom je sve jača i jača i američki, odnosno NATO planovi se lagano ruše i postalo je definitivno jasno da od globalne anti-ruske koalicije praktično nema ništa. Poprilično, rekao bih, nespremno i nespretno dočekuju ono što će neminovno da uslijedi.

Neobično je, gospodine potpredsjedniče, da se donosi jedan takav zakon za jednu takvu instituciju kakva je Agencija za nacionalnu bezbjednost. Ne može se zakonom ili dekretom, ili čime već, natjerati niko da nekoga voli ili da ne voli. To je stvar neke druge

percepcije, a zakonom svakako nije. Ne čudim se Amerikancima ukoliko su to radili, nego se čudim nama. Ko to nameće nama takvu obavezu i takve kriterijume da mi sprovodimo nad svojim ljudima. Zašto mi to radimo onda ako je to tako? To je ono pitanje logike koje sam prije rekao. Znam da se na Zapadu misli, kao i vi što znate, da se radi o ljudima, neću ih zvati ruskim špijunima, ali naklonjenim Rusiji. Na Zapadu preovladava takvo razmišljanje i to se može naći na desetinama i desetinama medija. Penzionisati sve te službenike Agencije za nacionalnu bezbjednost, u tom životnom dobu, opet mi je pitanje elementarne logike. Ljudi sa 50 godina, sa stečenim iskustvom, sa uspostavljenim komunikacijama, da se jedna država tek tako odriče takvog kadra, pa šta bi radio FSB ili Mosad ili bilo koja agencija kada bi se tako lagano otarasili svojih kadrova. To i košta, trebalo je uložiti, obučiti te ljude da rade taj posao.

ANB bi, po nekom mom laičkom sudu, trebalo da bude nedodirljiva za bilo koji strani faktor, tako da kažem, a ne da nam, praktično, po mom uvjerenju, oni vode kadrovsku politiku.

Na kraju, dan-danas nijesam čuo, gospodine Markoviću, suvislo objašnjenje zašto se ANB nalazi praktično u dvorištu Ambasade Sjedinjenih Američkih Država. Nijesam čuo ni od koga iz države nekakvo suvislo objašnjenje. Ne pitam to zbog ANB, nego da li to znači da Američka ambasada ima apsolutno povjerenje u našu ANB?

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Kolega Bulajiću, da li je to bilo vaše dodatno pitanje?

U redu. Izvolite potpredsjedniče.

DUŠKO MARKOVIĆ:

Samo odgovor. Agencija je, kada je osnovana 2005. godine, Zakonom promijenila svoje sjedište, izašla iz Ministarstva unutrašnjih poslova, kao Služba državne bezbjednosti i tada smo tamo obezbijedili prostor za njeno lociranje. Tada nije tamo bila Američka ambasada, to je kasnije rađeno. Što se tiče ovoga na šta vi ciljate to je potpuno autonomna, nacionalno veoma posvećena institucija koja ne dozvoljava nikakav strani

upliv u ono što su njene nadležnosti i kopetencije kada je u pitanju država Crna Gora i njeni interesi.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Potpredsjedniče Markoviću, zahvaljujem se na učešću u današnjem radu.

Prelazimo, kolegice i kolege, na set pitanja kao što smo najavili, za ministra održivog razvoja i turizma Branimira Gvozdenovića.

Prvo pitanje ministru Gvozdenoviću postaviće poslanik Aleksandar Damjanović.

Izvolite, poslaniče Damjanoviću.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče Mustafiću.

Gospodinu Gvozdenoviću sam postavio sljedeće pitanje:

Kakve aktivnosti preduzima Vlada Crne Gore, odnosno resorno ministarstvo na sanaciji posledica zagađivanja štetnim otpadom gritom na lokacijama Brodogradilište Bijela i Porto Montenegro"? Odgovor sam tražio u pisanoj formi. Do ovog momenta nisam dobio odgovor u pisanoj formi. Ministar je tu, pa će, pretpostavljam, dati odgovor.

S tim u vezi da pomenem i jednu stvar koja se ne tiče direktno ovog pitanja, ali je vezana za Brodogradilište. Ovaj dom je donio zaključke 16. jula 2014. godine o tome da prilikom postupka privatizacije Brodogradilišta predstavnici Sindikata Brodogradilišta budu uključeni od početka do kraja u taj postupak, pregovore i sve ono što slijedi, u rad tenderske komisije, pa očekujem kratku informaciju da li se što na tome radi. Oko ovog konkretnog slučaja, šta me ponukalo. Malo sam pretraživao i našao na sajtu, davna 2010. godina 16. studeni, to je novembar, tamo negdje prije četiri i po godine, kaže grit konačno napušta Boku. Poslije četiri godine, 19. decembra 2014. godine grit odlazi iz Brodogradilišta. Poslije četiri godine napušta Brodogradilište, a stoji u kesama kao potencijalna ekološka bomba, jedna od četiri ekološke tačke plus grit koji imamo kao

otpad u akvatoriju ili regionu Porto Montenegro, sto metara od hotela Regent. Da li znaju to turisti koji dolaze ili investitori koji su investirali u taj hotel, a posao se ne završava?

U 2008. i 2009. godini CETI je definisao grit kao štetan otpad. Dobio je svoj klasifikacioni broj u Agenciji za zaštitu životne sredine, da bi 2013. godine, negdje početkom te godine, neko iz Agencije definisao da grit nije opasan. I to je tako stajalo godinu dana. Onda opet grit postaje opasan. U međuvremenu traje postupak kako ćemo da ga uklonimo. Svjetska banka se umiješala, čujem da je i kredit odobren za sanaciju grita. U Portu je bio tender, to je privatna firma. Kod nas se pominjala neka firma iz Splita koja je trebala kese u kojoj je grit spakovan da ukloni i poveze sa lokacije Lalizas Marina. Međutim, od toga ništa. Taj grit i dalje tamo stoji. Neko kaže da su se kese pocijepale, da se vraća u more.

Bilo bi dobro da ovdje porazgovaramo i o onom zdravstvenom aspektu. Postoji osnovana sumnja da je na području, nažalost, Bijele veći stepen obolijevanja od kancera nego na teritoriji opštine Herceg Novi Crne Gore, da se oko toga povede računa, to je najveći problem u svemu ovome. Manji je problem što se na ovaj način dezavuišu ozbiljni investitori, što imamo zastoj u privatizaciji u Brodogradilištu, u davanju koncesija Porto Montenegro. I, po meni, jedno pitanje koje je retoričko - da li za ovaj postupak i za sve ovo što ću reći nakon komentara gospodina Gvozdenovića, znaju vlasnici Porto Montenegro, da li ovo zna gospodin Piter Mank da mu tender traje godinu i po dana i da je i dalje otvoren, da li zna predsjednik Vlade Đukanović, da li znaju građani Tivta, da li znaju gosti koji posjećuju hotel Regent u Tivtu? Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Izvolite, ministre.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, uvaženi poslanici, uvaženi građani, uvaženi poslanice Damjanoviću, zahvaljujem se na postavljenom pitanju. Pripremljen je odgovor u skladu sa procedurom u pisanom obliku, ali i usmjeno da vam odgovorim.

Crna Gora je jasno definisala svoja opredjeljenja koja su vezana za ekološka pitanja i u skladu sa tim u stalnoj je komunikaciji sa međunarodnim finansijskim institucijama, prije svega sa Svjetskom bankom koja je uradila detaljnu analizu svih ekoloških tačaka u Crnoj Gori. Jedna od ekoloških tačaka koja mora da bude sanirana jeste i pitanje grita u Bijeloj. U skladu sa tim, realizovan je projekat upravljanja ... otpadom i čišćenje. Dvije godine su trajali pregovori oko dobijanja finansijske podrške od 50 miliona eura koje Svjetska banka daje državi Crnoj Gori, a reguliše niz pitanja od kojih su problemi u Pljevljima, problem je koji je vezan za otpad u aluminijumu i dio koji je vezan za projekat u Bijeloj. Intenzivne aktivnosti se realizuju oko toga. U oktobru mjesecu je definisan ugovor o zajmu. Nakon toga, u novembru mjesecu 2004. godine je postao efektivan, a u decembru mjesecu formirana je jedinica za implementaciju i ona se realizuje u okviru Agencije za životnu sredinu. Trenutno je u skladu sa procedurom Svjetske banke angažovan savjetnik koji je iz Holandije, koji radi detaljan plan koji se odnosi na remedijaciju grita i kontaminiranog zemljišta. Očekujemo da taj izvještaj dobijemo do kraja aprila ili početkom maja, koji precizno definiše koliko je vrijeme za koje će se eliminisati taj grit, koliko će to precizno da košta i na koji način će se to zemljište koje je vezano za Brodogradilište Bijela uraditi da bude eliminisano sa svim štetnim posljedicama.

Kao što vidite, u skladu sa jasno definisanom procedurom, realizuje se jedan ozbiljan posao. Crna Gora će biti jedna od rijetkih država koja će zahvaljujući ovakvoj podršci Svjetske banke uspjeti taj posao da dovede do kraja. Tačno ste naveli određene informacije da je prije pet, šest godina Vlada čak bila i opredijelila određena finansijska sredstva Brodogradilištu Bijela da pokuša izvozom da riješi to pitanje. Oni nijesu uspjeli da u skladu sa tenderskim procedurama koje su raspisivali nekoliko puta riješe ta pitanja i izvrše odvoz tog opasnog otpada. Taj otpad je nakon dodatnih analiza, takođe tretiran kao otpad koji je opasan, ne čitav, postoji dio tog otpada koji bi mogao drugačije da se tretira. To je jedan posao koji se polako privodi kraju. Smatramo da je to jako važno sa aspekta Bokokotorskog zaliva, jer tamo strujanje voda nije na nivou koji obezbjeđuje da se lako određeni problemi koji su vezani za kvalitet voda eliminišu. Zbog toga, smatramo

da je to jedno od prioriternih elemenata u našoj politici koje je vezano za očuvanje ekologije ne samo Bokokotorskog zaliva nego i Crne Gore. Iz ovoga što sam rekao obezbijedena su sredstva, država je dala određene garancije, savjetnici rade svoj dio posla i taj će se posao realizovati do kraja.

Što se tiče Porto Montenegro, to je obaveza koju imaju u skladu sa svim elementima koji su vezani za stratešku procjenu uticaja na životnu sredinu. Takođe ste tu u pravu. Taj grit je u nekom periodu, na osnovu određenih analiza koje su rađene prije nekoliko godina, u potpunosti bio tretiran kao opasni otpad. Kasnije analize su pokazale da dio tog otpada i taj otpad, takođe, ima neke druge karakteristike koji su kao neopasni otpadi. U toku je tender za tretiranje tog otpada. U okviru tih aktivnosti analizira se više mogućnosti. Jedna od aktivnosti koja se računa da će se realizovati, to je pitanje izvoza tog otpada. Vrlo je važno da se napomene da se ovaj program sa Svjetskom bankom sastoji iz dva dijela. Jedan dio je vezan za sanaciju prioriternih lokacija, a drugi dio lokaliteta na kojem bi bilo najpodobnije za nacionalno postrojenje, za odlaganje i tretman opasnog otpada. Sve se radi u skladu sa pravilima Svjetske banke, u skladu sa visokim standardima. Možda je jako važno naglasiti da se za sve te projekte mora uraditi procjena uticaja na životnu sredinu i društvo. To je taj ASA dokument i planovi upravljanja životnom sredinom i MP dokument koji je, takođe, u skladu sa zakonodavstvom koje je usklađeno sa visokim evropskim standardima.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Želite li komentar? Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Imam informaciju da se radi upravo suprotno, ali da krenem redom, od ovog Porto Montenegro, sada vrlo precizno. Decembra 2013. tender, zatvoren 7. marta 2014. godine i dalje se nije završila procedura. Konkurisalo je 11 firmi. Jedna koja, gle čuda, podnijela je ponudu potpuno ispravnu 750 strana i otpala je van posla i druga koja nije imala

referencu u tom momentu je, takođe, zainteresovana za ovaj prvi posao. Da li vam nešto znači Aqua statin firma? Dobro. Mislim da vam znači. Ta firma je zainteresovana za oba posla. Porto Montenegro je privatni vlasnik. Samo pitam da li gospodin Mank zna da gospodin Mladen Miranović još ovaj posao nije završio, on je direktor Luke? Da li znate gospodina Mladena Miranovića? Dobro. Dakle, posao koji je vrijedan 12,2 miliona evra, po procjeni Svjetske banke, od kojih je čisti profit u poslu pet miliona evra. Sada neko može da kaže tamo u Beogradu, možda milion evra da da nekome manje više itd. da se ovo zaustavi, sačeka, da se negdje tamo kaže od strane CETI-a da nije opasno, pa jeste opasno. Mislim da bi tu mogla i Nada Medenica s kojom ste sarađivali, je li tako, gospodine, vi nju poznajete, iz CETI-a da nešto kaže o tome, pa gospodin Dragan Asanović iz Agencije za zaštitu životne sredine koji je, takođe, nadležan za ovaj dio. Mislim da i njega poznajete.

Moja je molba da iskoristite sve te veze da ovo dovedete veoma transparentno da se završi i da niko od ovoga nema ličnu korist već samo da država što prije sanira ekološku tačku koja je grit u regionu Brodogradilišta, odnosno Porto Montenegro, sto metara od Regenta, u jednom betonskom prostoru, ekološka bomba. Da li to turisti znaju? Da li znaju investitori? Da li imamo problema kada se ovoj informaciji kaže o načinu na koji bi Adriatic Marinas ušla u Brodogradilište, da ovo može biti završeno i pominje se grit ovdje, a CETI ga u jednom peridu oglasi kao neopasnim? Gle čuda, sada je opet opasan.

Što se tiče Brodogradilišta, i tu imamo zamešateljstvo od one priče o tome da će splitska firma da ga vozi negdje do špekulacija da se čeka da se ovo zatvori, da neko uzme ogroman profit, a da to negdje ode mnogo bliže, ni u Borski rudnik ni tamo negdje nego tu negdje Grahovo, Vilusi i već tamo deponije koje postoje.

Gospodine Gvozdenoviću, da vam kažem, ovo što mi je kolega Gojković rekao, da se apsolutno krši zakon da Brodogradilište ne uplaćuje opštini za odlaganje otpada itd. Ovo ćemo pratiti veoma detaljno. Pratićemo poziciju i firme Aqua statin, mislim da je gospodin Kovačević gazda firme, i svih ostalih firmi koje budu konkurisale. Ispratićemo dobro ko i na koji način će dobiti posao. Ispratićemo dobro i cijene za ovaj posao. Raspitivaćemo se dalje i u Vladi Crne Gore i okolo zašto je sve ovako dugo trajalo i koliko će to na kraju krajeva da košta državu. Jer, rekli ste i sami, kredit dobijamo za ovo. Molba vama da pošto otprilike znate sve ove ljude koji su u lancu odlučivanja i koji su vezani za ovaj dugotrajni tenderski postupak upotrijebite svoju funkcionalnu nadležnost i da ovo

učinite maksimalno transparentnim i zbog vas i zbog tih ljudi, zbog Vlade, a i zbog potreba države Crne Gore.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeće pitanje postaviće kolega Kaluđerović. Kolega Damjanović nije postavio dopunska pitanja, to je bio komentar. Nemam poslovničku mogućnost da vam dam riječ osim ukoliko je kolega Damjanović postavio pitanje. Ukoliko prihvata kolega Damjanović, možemo.

Izvolite, ministre.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Poznajem te firme o kojima govori gospodin Damjanović. Vrlo precizno znam šta je čija obaveza u sistemu koji koordinira. Za Brodogradilište Bijela formirana je precizna implementaciona jedinica koja se bavi ovim pitanjima i niko ne odugovlači nego ubrzava procedure koje treba da se realizuju. Vrlo sam precizno rekao, u oktobru mjesecu je odobren kredit, data je saglasnost na taj kredit u novembru mjesecu 2014. godine, a u decembru formiran implementacioni tim kojim koordinira Agencija za životnu sredinu, sa ambicijama da taj posao dovede do kraja. Sada je u skladu sa procedurama Svjetske banke izabran 16.03. Savjet iz Holandije koji treba precizno da definiše sve elemente koji su vezani za ovaj dio posla. Ako imate bilo kakve informacije koje ukazuju da bi taj posao mogao da dobije neke druge dimenzije, pozivam vas javno da iznesete sve te podatke.

Što se tiče Porto Montenegro, to je posao za koji je zadužen Porto Montenegro i on mora da realizuje taj dio posla u skladu jasno definisanim elementima koji su vezani u elaboratu o procjeni uticaja na životnu sredinu. Očekujem da se to uradi u kratkim rokovima. Ako sumnjate u bilo koju informaciju koju je dao neki zvanični državni organ, kao što ste ovoga puta rekli, na primjer, CETI, treba da pokrenete vi tu inicijativu, a mogu i ja kao resorni ministar da tražim dodatne informacije oko toga.

Ton vašeg pitanja bio je dosta specifičan. Odbacujem bilo kakvu, da tako kažem, mogućnost da se to radi drugačije nego što se radi po svim pravilima. Molim vas da javno kažete ako smatrate da se nešto ne radi onako kako treba. U interesu Ministarstva i države jeste da se posao koji je vezan za grit efikasno riješi i da se značajan dio tog projekta realizuje.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Evo i dva minuta za kolegu Damjanovića.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Gospodine potpredsjedniče, da se ovo riješi do kraja.

Bez obzira na specifičnost tona, samo želim ovdje da iznesem zebnju zbog svega što sam naveo, da ovo ne ide kako treba. Koristim ovu priliku, ovdje u parlamentu i plenarno zasijedanje i javnu riječ, bez straha od bilo koga iz Beograda i bilo gdje, da gospodinu Gvozdenoviću ukažem da budno motri kao najodgovorniji čovjek u ovom komandnom lancu šta se dešava i šta će biti krajnji efekat tendera. Ako se, ne daj bože, a nadam se da neće, poklopi ovo što sam ovdje rekao sa rezultatima tendera, da ovaj posao od 12,2 miliona eura iz čega je profit pet miliona evra, neko može da profitira i sa strane, dobije neko ko je sve ovo veoma interesantno uvezao, onda bogomi i posle toga moramo da nastavimo ovu priču. Mi ćemo to zajedno da pratimo. Opet ponavljam, mislim da nije slučajno, a možda je slučajno, promjena šifre od CETI-a u Agenciji, je li grit opasan, nije li opasan, jeste opasan. Protok vremena, milion i nešto već uloženo, potrošeno u Brodogradilištu za pakovanje u vreće koje cure, četiri godine traje procedura. Tender od godinu i po dana koji je i dalje otvoren u Porto Montenegro.

Crna Gora je mala zemlja, svi se znamo, je li tako, poznanstva postoje, ne mora to da bude ništa namjerno, ali je bolje ako se poznajemo da onda možemo da utičemo i formalno i institucionalno, a i da zamolimo da se neke stvari ubrzavaju, zbog investitora, kredibilnosti, zbog, na kraju krajeva, štete koju ima država, opština, građani, zbog toga

što taj grit tamo i dalje nije uklonjen, zbog ogromne vrijednosti posla. Vi znate da su uvijek moguće korupcije u ovakvim poslovima. Mi ćemo, nadam se zajednički, da utičemo da te korupcije, ne daj bože, ne bude ovdje, je li tako? Za to je ovdje ovo pitanje postavljeno, da bismo, evo, od ovog momenta budno motrili šta će se dešavati. Od onoga što imam, a imam dosta, ali imam neke ponude koje su bile veoma utemeljene, veoma ozbiljnih stranih firmi, kompanija na 750 strana sa svim referencama, nisu prošle dok je tender čekao da se neke firme ekipiraju, u međuvremenu se "osposobe", pa će da se pojave na tenderu. E, pa da čekamo i da vidimo.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Prelazimo na sljedeća pitanja. Kolega Kaluđerović ima dva pitanja. Izvolite.

VELIZAR KALUĐEROVIĆ:

Hvala vam, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, gospodine ministre Gvozdenoviću,

Svoje pravo da na jednoj posebnoj sjednici posvećenoj poslaničkim pitanjima mogu postaviti dva pitanja, iskoristio sam na način da sam oba posvetio i postavio resoru zaštite životne sredine, odnosno održivog razvoja i turizma, dakle vama, gospodine Gvozdenoviću.

Prvo od njih glasi: Iz kojih razloga već više godina kasni donošenje ključnih dokumenata održivog razvoja i zaštite životne sredine, da navedem samo neke, nacionalne strategije održivog razvoja, nacionalnog programa zaštite životne sredine, nacionalnog plana o klimatskim promjenama, nacionalnog plana borbe protiv dezertifikacije, a donošenje svih navedenih dokumenata je u nadležnosti Vlade Crne Gore? Podsjećam, obaveza donošenja ovih dokumenata propisana je članovima 14, 15, 16, 54, 55 i 56 Zakona o životnoj sredini koji je usvojen u julu 2008. godine.

Sljedeće: Da li je Vlada razmatrala pitanje drastičnog kašnjenja u donošenju ključnih dokumenata ... održivog razvoja i zaštite životne sredine, kada je ovo pitanje razmatrala, što je konkretno zaključila i da li je pokrenuto pitanje bilo čije personalne odgovornosti u Vladi, resornom Ministarstvu i drugim nadležnim organima zbog nepoštovanja odredbi Zakona o životnoj sredini?

U kratkom obrazloženju ovakvog poslaničkog pitanja samo da kratko podsjetim, znam da svi to znamo, još 1991. godine na Žabljaku Crna Gora je donijela, odnosno crnogorska Skupština, Deklaraciju o Crnoj Gori kao ekološkoj državi. Ustavom iz 1992. godine to je prenijeto i ovo opredjeljenje je dobilo snagu Ustavne deklaracije, to je potvrđeno i u Ustavu Crne Gore iz 2007. godine, a da li se ponašamo u skladu sa ovakvom ustavnom obavezom? Mislim da se iz intonacije mog poslaničkog pitanja, gdje se govori iz kojih razloga nisu donešena ključna i strateška dokumenta vezana za održivi razvoj i zaštitu životne sredine, mislim da daje dovoljno odgovora. Između ostalog tražio sam da vidim kada se Vlada bavila ovim pitanjem i razlozima zbog čega se ovako dramatično kasni, jer zakon koji definiše ovu obavezu usvojen je daleke 2008. godine i da li je bilo pitanja personalne odgovornosti zbog nepoštovanja ovih zakonskih normi. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam, kolega Kaluđeroviću.

Ministre, izvolite.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Zahvaljujem se gospodinu Kaluđeroviću na potpitanju.

Biću jako zadovoljan kao ministar i član Vlade ako za određene projekte u Crnoj Gori potrošimo manje finansijskih sredstava nego što smo dobili. Bojim se da ponekad nekom odgovara da u konkretnom slučaju potrošimo više sredstava, ovo se odnosi na predhodno pitanje. Pomno ću pratiti pogotovo nakon ovog pitanja neke aktivnosti usmjerene sa dvije strane, čuli ste moju poruku.

Uvaženi gospodine Kaluđeroviću, Nacionaln strategija održivog razvoja Vlade Crne Gore je donijeta 2007. godine. Ista je važeći dokument u skladu sa kojim se sprovodi nacionalna politika održivog razvoja Crne Gore. Akcionim planom ovog dokumenta obuhvaćen je period do 2012. godine, ažurirani su određeni elementi i takođe se po njemu postupa. Nacionalna strategija održivog razvoja pripremljena je u saradnji sa

mediteranskim Akcionim planom, programom za životnu sredinu Ujedinjenih nacija i mediteranskom Komisijom održivog razvoja. Kao prva strategija održivog razvoja u zemljama u razvoju u regionu Mediterana i kao takva ocijenjena jednim od najbolje pripremljenih nacionalnih dokumenata od strane svih relevantnih tijela u Ujedinjenih nacija uključujući i Savjet za ekonomska i socijalna pitanja Ujedinjenih nacija u okviru koga je funkcionisala Komisija za održivi razvoj.

Pored potrebe donošenja inoviranog akcionog plana ocijenjeno je i potrebno da se ažuriraju dokumenta primarno s obzirom na tekuće promjene u vođenju politike održivog razvoja na globalnom nivou u okviru Ujedinjenih nacija.

Rad na reviziji postojeće, odnosno izradi nacionalne strategije održivog razvoja za period poslije 2015. godine nije moguće zaključiti prije završetka međunarodnih pregovora o ciljevima održivog razvoja, razvojnoj agendi poslije 2015. godine. Važno je naglasiti da će na narednom, 70. zasijedanju Generalne Skupštine Ujedinjenih nacija u septembru 2015. godine biti usvojen konačan predlog ciljeva, zadataka i indikatora održivog razvoja. Na istom zasijedanju očekuje se i usvajanje Deklaracije o razvoju poslije 2015. godine što znači, gospodine Kaluđeroviću, da smo u potpunosti u skladu sa tim, da tako kažem, globalnim stremnjenjima i očekujemo da do kraja 2015. godine i početkom 2016. godine, zahvaljujući smjernicama koje ćemo dobiti od Ujedinjenih nacija, pripremimo, da tako kažem, inoviranu Nacionalnu strategiju održivog razvoja.

Vezano za Nacionalni program zaštite životne sredine naglašavam da Agencija za zaštitu životne sredine na godišnjem nivou priprema informaciju o stanju životne sredine Crne Gore koju Vlada usvaja u trećem kvartalu tekuće za predhodnu godinu. Informacija o stanju životne sredine predstavlja osnovni dokument kojim se daje ocjena ukupnog stanja životne sredine u Crnoj Gori kao i preporuke o planiranju politike zaštite životne sredine. Do sada smo usvojili četiri takva izvještaja.

Izrada Strategije o klimatskim promjenama do 2030. godine je u toku. Izrada ovog dokumenta predhodila je izradi analiza utvrđivanja tehnoloških potreba za ublažavanje i prilagođavanje klimatskih promjena za koju je finalizovana u oktobru 2012. godine. Nakon ovog prvog koraka u saradnji sa ekspertima Evropske unije definisan je radni zadatak za izradu Strategije koja je finansirana od strane Evropske unije. U skladu sa procedurama Evropske unije radni zadatak je odobren krajem 2013. godine, a sredstva su obezbijeđena tokom 2014. godine. Inicijalni sastanak sa ekspertskim timom održan je 28. jula 2014. godine, a prvi Nacrt strategije dostavljen Ministarstvu održivog razvoja i turizma

11. marta 2015. godine. Shodno programu rada Vlade za 2015. godinu Nacionalna strategija o klimatskim promjenama do 2030. godine trebalo bi da bude usvojena do trećeg kvartala 2015. godine.

Kada je riječ o izradi Nacionalnog akcionog plana za borbu protiv degradacije zemljišta i ublažavanja posljedica suše u Crnoj Gori, u pitanju je obaveza koja proističe iz Konvencije Ujedinjenih nacija o borbi protiv dezertifikacije. Ministarstvo održivog razvoja i turizma kao institucija u čijoj se nadležnosti nalazi ova konvencija uz podršku programa Ujedinjenih nacija za životnu sredinu UNEP je pokrenulo izradu ovog dokumenta. Javna rasprava o pomenutom dokumentu trajala je do januara 2015. godine, dokument je usaglašen sa svim nadležnim institucijama i biće upućen Vladi na usvajanje krajem drugog kvartala 2015. godine.

Ono što je posebno važno naglasiti, da je strateški okvir zaštite životne sredine znatno unaprijeđen u proteklom periodu, pa je u skladu sa tim urađena Nacionalna strategija o upravljanju hemikalijama, Nacionalni plan za implementaciju Konvencije ... vođenje otpadnih voda, Master plan za upravljanje otpadom, Strateški master plan za kanalizaciju i otpadne vode u centralnom i sjevernom regionu Crne Gore, Akcioni plan za potvrđivanje implementacije Protokola o teškim metalima, Opšti plan zaštite od štetnih dejstava vode za vode od značaja za Crnu Goru, Nacionalna strategija biodiverziteta, Strategija upravljanja kvalitetom vazduha itd. Hvala lijepo.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Izvolite, poslaniče Kaluđeroviću.

VELIZAR KALUĐEROVIĆ:

Gospodine Gvozdenoviću,

Tačna je konstatacija, nažalost, iz mog poslaničkog pitanja, da nijedan od ovih strateških dokumenata nije usvojen. Dakle, ja znam da je Nacionalna strategija održivog razvoja usvojena 2007. godine, ali sa rokom važenja do kraja 2012. godine. Nema je dalje, trebalo je donijeti novu strategiju. Nije dobro što je nema, dobre su ove informacije koje pominjete, da su određene aktivnosti u vezi i sa donošenjem Nacionalne strategije održivog razvoja i ovim ostalim strateškim dokumentima programskim, program zaštite životne sredine, plan za klimatske promjene i borbu protiv dezertifikacije. Vjerujem da ćemo se lagano saglasiti s obzirom na činjenicu da smo imali kvalitetni Zakon o životnoj

sredini usvojen 1996. godine, kojim smo se s razlogom hvalili pred čitavom međunarodnom javnošću, nažalost nismo ga u dovoljnoj mjeri implementirali, da smo donijeli novi zakon 2008. godine iz kojeg proističu ove obaveze o kojim govorim. Dakle, prije više od šest godina polazeći od toga da je Crna Gora Ustavom deklarirana između ostalog kao ekološka država, mislim teško da se mogu naći opravdani razlozi, a da se ne govori o odgovornosti da su se ovi dokumenti morali do sada donijeti. Nažalost, ne samo što se dramatično, po mom sudu, kasni u donošenju ovih značajnih dokumenata, nego se značajno kasni i u implementaciji onog seta zakona koji takođe su posvećeni pitanju održivog razvoja i zaštiti životne sredine koje smo u ovom domu donijeli još 2005. godine, dakle prije punu deceniju. Izmjene i dopune jednog od njih su sada u predlogu novih izmjena i dopuna, dakle Zakon o izmjeni Zakona o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađenja životne sredine, gdje se rok koji je kada je usvajan 2005. godine, pa je početak primjene njegovog i ovog seta zakona odložen u najvećoj mjeri do početka 2008. godine, u odnosu na obavezu da se pitanje integrisanih dozvola za sva postrojenja koja podliježu toj obavezi prema odgovarajućem planu su se morala definisati do početka ove godine, sada taj rok pomjera predlog ovog zakona, ako bude usvojen odgovarajućom parlamentarnom većinom u ovom domu, predlaže od Vlade da se pomjeri do kraja 2020. godine. Zaista, prosto neshvatljivo, a u pitanju je udovoljenje zahtjevima očigledno, odnosno nepostupanje po zahtjevima ključnih aktera zagađenja životne sredine - Kombinata aluminijuma, Željezare Nikšić i Termoelektrane Pljevlja. Mislim da je to mnogo, mnogo neodgovorno.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam, kolega Kaluđeroviću. Imate još jedno pitanje. Izvolite.

VELIZAR KALUĐEROVIĆ:

Hvala Vam.

Moje drugo poslaničko pitanje Ministarstvu turizma glasi:

Koliko iznosi obračunata, a koliko plaćena naknada zbog zagađivanja životne sredine za 2012, 2013. i 2014. godinu, a koja je utvrđena prema Uredbi Vlade o visini naknada, načinu obračuna i plaćanja naknada zbog zagađivanja životne sredine? To je Uredba Vlade koja je usvojena još 1997. godine sa jednim brojem njenih izmjena i dopuna.

Tražio sam odvojen po osnovu korišćenja ložišnih postrojenja i postrojenja na električnu energiju saglasno članu 2 ove Uredbe, onda zbog uvoza supstanci koje uništavaju ozonski omotač, saglasno članu 4 Uredbe Vlade i zbog stvaranja i deponovanja opasnog otpada, saglasno članu 5 Uredbe.

Tražio sam da se daju odvojeno ovi podaci po godinama i vrstama naknade, kao i o pravnim licima koja su obveznici naknade i vrsta naknade zbog zagađenja životne sredine. Pitao sam, takođe, ovim drugim poslaničkim pitanjem, da li je tačno da fond za zaštitu životne sredine još nije osnovan iako je ova obaveza propisana Zakonom o životnoj sredini o kojem sam govorio i povodom prethodnog poslaničkog pitanja, koji je usvojen 2008. godine, kao i koji razlozi su spriječili ispunjenje i ove zakonske obaveze. I za jedno i za drugo poslaničko pitanje sam tražio odgovor i u pisanoj formi.

Dakle, želim da ovakvim poslaničkim pitanjem i nadam se preciznim odgovorima na moje poslaničko pitanje provjerim kako se i da li se konačno na odgovarajući način primjenjuje Uredba Vlade koju sam citirao i koja je usvojena 1997. godine, na osnovu Zakona, tada važećeg, o životnoj sredini, koji je prvi put razradio princip da zagađivač životne sredine i plaća odgovarajuću ekološku naknadu po tom osnovu. Kada se uporede podaci o ekološkoj naknadi kao dijelu prihoda budžeta Crne Gore za prethodnih nekoliko godina, koja je u dramatičnom padu, bojim se da i dalje imamo veliki problem u primjeni ovog principa "zagađivač plaća". Ali, da čujemo odgovor, pa ću ga komentarisati nakon toga. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Ministre, izvolite.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

... odgovor po svakoj godini i po svakom članu, članu 2, članu 4 i članu 5 Uredbe koju ste naveli. Samo ću dati dio podataka koliko je moguće u okviru vremena koje mi je na raspolaganju.

Naknade na osnovu člana 2 Uredbe za 2012. godinu utvrđene su u ukupnom godišnjem iznosu od 226 hiljada eura sledećim pravnim licima počevši od Elektroprivrede Crne Gore, Termoelektrane "Pljevlja", Kombinata aluminijuma, KAP-a Anode, Šik "Polimlje", Berane, Tara itd. Ovdje su precizni podaci o svima. Znači, 226 hiljada.

Naknade po osnovu člana 4 Uredbe utvrđene su za pravna lica koja uvoze supstance koje uništavaju ozonski omotač u ukupnom godišnjem iznosu za 2012. godinu nešto preko 10 hiljada eura.

Naknade na osnovu člana 5 Uredbe za 2012. godinu utvrđene su u godišnjem iznosu od 289.627 i obračunate sledećim pravnim licima: AD KAP Podgorica, AD Željezara Nikšić, AD Rudnik uglja Pljevlja, AD KIPS, AD Gradmir Montenegro-Pljevlja, Daido metal itd.

Naknade na osnovu člana 2 Uredbe za 2013. godinu utvrđene su u ukupnom godišnjem iznosu od 190 hiljada eura. Takođe, ima precizan spisak svih kompanija.

Naknade na osnovu člana 4 Uredbe koji je vezan za pravna lica koja uvoze supstance koje uništavaju ozonski omotač, takođe na istom iznosu kao što je i za 2012. godinu.

Naknade na osnovu člana 5 Uredbe za 2013. godinu utvrđene su u ukupnom godišnjem iznosu od 149 hiljada i obračunate su istim pravnim licima koja su bila i za 2012. godinu.

Znači, naknade po osnovu čl. 2, 4, 5 Uredbe obračunate 2013. godine iznosile su u ukupnom iznosu od 346.588. Slična struktura definisana je i za 2014. godinu.

Naknade po osnovu člana 2, 4 i 5 Uredbe obračunate su u 2014. godini na iznos od 210.206. Rješenja koja je podnijela Agencija za životnu sredinu urađena su u saradnji

sa Upravom za inspekcijske poslove - Odsjekom za ekološku inspekciju, a osnov za obračun naknada utvrđen je zapisnikom o inspekcijskoj kontroli.

Shodno odredbama člana 7 stava 3 iz iste Uredbe propisano je da kontrolu plaćanja naknade vrši Poreska uprava.

Konačno, vezano za osnivanje fonda za zaštitu životne sredine potrebno je ukazati da je još Zakonom o životnoj sredini dat pravni osnov za njegovo osnivanje. Fond još uvijek nije osnovan, naime, tadašnje Ministarstvo turizma i zaštite životne sredine aktivno je radilo na otvaranju pretpostavki za uspostavljanje navedenog fonda, čak su bila pripremljena i određena zakonska rješenja o osnivanju eko-fonda. Predlog zakona nije dobio pozitivna mišljenja. Razlog davanja takvog mišljenja od strane resornih ministarstava finansija i drugih obrazložen je činjenicom da bi osnivanje nove institucije eko-fonda predstavljalo dodatno opterećenje za budžet.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma i dalje smatra dobrim rješenjem inicijativu osnivanja fonda za zaštitu životne sredine i postojećim Predlogom zakona o životnoj sredini koji bi trebalo Vlada da utvrdi u trećem kvartalu 2015. godine, zadržana je zakonska norma kojom se stvaraju mogućnosti za osnivanje fonda budući da je neophodno da postoje finansijska sredstva koja bi isključivo služila za finansiranje politike zaštite životne sredine. Inicijativa za osnivanje fonda za zaštitu životne sredine sadržana i u Rezoluciji o životnoj sredini koju je Skupština Crne Gore usvojila. Hvala lijepo.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Želite li komentar?

Izvolite, kolega Kaluđeroviću.

VELIZAR KALUĐEROVIĆ:

Hvala Vam.

I ovdje prvo, gospodine ministre, sa žaljenjem konstatujem da ste odgovorili da još uvijek nije formiran fond za zaštitu životne sredine. Da ja ponovim još jednom da je to obaveza iz Zakona o životnoj sredini usvojenog 2008. godine, dakle prije šest godina. Mislim da niko ne može u odnosu na izričitu zakonsku obavezu da se bavi pitanjem da li je to dobro ili ne. Obrazovanje fonda za zaštitu životne sredine u koji treba da se slivaju sredstva koja ubrana po osnovu ekološke naknade i iz kojeg treba da se finansiraju projekti koji su u funkciji zaštite životne sredine, to je meni prosto nevjerovatno da neko to i dalje drži na nivou rasprave i neobavezne diskusije treba li to formirati ili ne. A kada je u pitanju iznos ekološke naknade, prvo da podsjetim. Pogledao sam u pripremi za razgovor povodom ovih poslaničkih pitanja i odgovora, evo i Vašeg koje sam dobio, koliki je bio iznos ekološke naknade po Završnom računu budžeta za 2010, 2011, 2012. i 2013. godinu. 2010. godine planirano je 11, 7 miliona, ostvareno 7,6 miliona. 2011. godine planirano 8,5 miliona ostvareno 7,4 miliona . 2012. godine planirano, pazite, dramatičan pad 1,4 miliona, ostvareno samo 654 hiljade i 2013. godine planirano samo 900 hiljada ostvareno tri puta manje, 300 hiljada evra, otprilike ovo koliko Vi nagovještavate. Pri tome imam na umu da Uredba Vlade Crne Gore, da ponovim još jednom, o visini naknada, načinu obračuna i plaćanja naknada zbog zagađivanja životne sredine kada su u pitanju iznosi koji se obračunavaju po toni deponovanog proizvedenog otpada itd. po ova tri osnova o kojim sam govorio nije promijenjena svih ovih godina i onda se postavlja pitanje zbog čega ovako dramatičan pad.

Samo zbog poštovane javnosti koja prati naš rad da kažem, član 5 Uredbe kaže: "Pravna lica koja stvaraju i deponuju opasni otpad koji sadrži jedan ili više sastojaka

toksičnih materija i supstanci", onda se nabraja, "imaju obavezu da plate 151 evro po toni stvaranja otpada i 75,7 evra po toni deponovanja otpada". Treba li da podsjetim na podatke odgovarajućih instituta da proizvodnja Kombinata aluminijuma kada je na nivou instalisane proizvodnje od 100 hiljada tona na godišnjem nivou proizvodi oko 800 hiljada tona štetnih otpadnih materija. Kada bi samo 10%, a nažalost bojim se da je mnogo više od 10% tih otpadnih materija, potpadalo pod ovu obavezu onda bi obaveze Kombinata po osnovu principa "zagađivač plaća" bile blizu 10 miliona godišnje. Mi vidimo da ukupno Crna Gora ubere po osnovu ovog principa, evo već oko 300 hiljada evra, što se vidi iz odgovora na poslaničko pitanje. Mislim da je to nedopustivo. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam, kolega Kaluđeroviću.

Sledeće pitanje postaviće koleginica Dragičević.

Izvolite.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi koleginice i kolege, uvaženi gospodine ministre, uvaženi građani,

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore postavljam sljedeće pitanje:

Da li će ove godine inspektori vašeg ministarstva voditi računa da Morsko dobro pri licitaciji onog što daje u zakup ili koncesiju jednoj osobi daje više lokacija, pa da ta osoba poslije po višestrukoj cijeni prodaje iste ili će licitacija biti pravična?

Obrazloženje: Poštovani ministre, ovo je duga i veoma unosna praksa. Zato smatram da se mora dobro povesti računa o tome i često osobe koje nemaju drugih prinadležnosti za život nego ljetnjeg zakupa ili uzimanja u koncesiju određenih djelova morskog dobra koji se daju u zakup ili kocesiju ostanu kratkih rukava, ali zato nadobudne osobe sa strane dobiju na problematičnim licitacijama i ne kažem namještenim ponudama, najmanje dvije, tri a sam Bog zna još koliko lokacija. Po nekom starom

našem, a sadašnjem evropskom pravu ili običaju oni koji su zaposleni i njihove familije nije red da se javljaju na licitacije, oglašavnje firme u kojoj rade, kao ni da učestvuju u nagradnim igrama iz tih firmi.

Morsko dobro moramo zaštititi, a isto tako voditi računa da ravnomjerno budu zastupljeni svi oni koji se jave, a posebice oni koji od toga treba da prežive cijelu godinu. S obzirom da je na mnogo polja vašeg djelovanja kao ministarstva učinjeno puno napretka i dobrih poteza nadam se da će se u ovom uz vašu pomoć, normalno, da će se i ovom stati na put. Odogovor molim i u pisanoj formi.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam, kolegice Dragičević.

Ministre, izvolite.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Javno preduzeće Morsko dobro, saglasno svojim ovlašćenjima i naležnostima, sprovodi tenderske postupke i daje u zakup djelove morskog dobra u skladu sa procedurom propisanom Zakonom o državnoj imovini, Uredbom o prodaji i davanju u zakup stvari u državnoj imovini i pozitivnim propisima koji uređuju ova pitanja. Tenderski postupci, licitacije i otvaranje ponuda su javni i odvijaju se uz neposredno prisustvo svih ponuđača, zastupnika, novinara, različitih inspeksijskih organa i zainteresovanih građana. U cilju sprečavanja slučaja prodaje lokacije o svakom pojedinačnom slučaju prenosa prava iz ugovora na druga lica, saglasno Zakonu o državnoj imovini i Zakonu o Morskom dobru, donosi Upravni odbor Javnog preduzeća. U skladu sa vašim navodima mi imamo pravo dodatno da pošaljemo, kao drugostepeni organ upravnog nadzora, i u skladu sa konkretnim sugestijama koje imate mi ćemo to odmah uraditi.

U prethodnom periodu jako puno je urađeno u dijelu transparentnosti čitavog postupka. Podsjetiću vas da smo u toku prošle i pretprošle godine kompletan plan privremenih objekata učinili javnim dokumentom i on se može naći na veb sajtu Ministarstva i veb sajtu Morskog dobra. Ne samo to, nego i svi zakupci, imena svih

zakupaca koji dobijaju na tenderu, mislim da je to jedinstveni primjer, nalaze se na sajtu Morskog dobra. Sugerisem da uvijek kada imamo razlicitu primjenu na terenu od razlicite te primjene, reagujemo, a nakon ovih vaših sugestija dodatno će se obratiti pažnja u dijelu nadzora i upozoriću inspeksijske službe, koje nijesu u okviru Ministarstva nego je to samostalan organ.

Mislim da u tom dijelu jako puno je urađeno u prethodnom periodu i mi smo takođe kao Ministarstvo tražili posebnu informaciju i informisali Vladu sa svim aktivnostima koje su vezane za zakupe plaža i dodatno tražili da se tenderski postupci rade u mjeri punog obezbjeđenja i implementacije i realizacije zaključaka i preporuka Vlade vezano za obavezu, registraciju ponuđača kao poreskih obveznika. To je jedna novina koja je uvedena prije godinu dana. Ranije su mogla da to budu fizička lica, sad to moraju da budu PDV obveznici, što je značajno povećalo prihode. Potvrda nadležnih osnovnih sudova da se ne vode postupci, to je takođe novina, potvrda i Centralnog registra privrednih subjekata o krivičnim postupcima i izrečenim mjerama zaštite što takođe je dodatno učinilo ovaj postupak kvalitetnijim. Siguran sam da se to radi na jedan kvalitetan način. Ako ima dodatnih nekih sugestija za poboljšanje, uvijek smo raspoloženi da utičemo na to. Hvala lijepo.

PREDŠEDAVJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Želite komentar, je li tako? Izvolite, kolegice.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Tačno je to da se transparentnije radi, ali uvijek ne može ni znati onaj službenik koji radi na tome ko je kome svojta, kako bih ja rekla po naški. Međutim, mislim da bi bilo dobro da se na svakom ugovoru o zakupu ili koncesiji Morskog dobra napiše da ne smije davati u zakup to za vrijeme trajanja tog ugovora, odnosno da ne smije prodati firmu, jer se dešava isto tako da neko uzme na firmu, neka se zove Budva, i onda on poslije dva mjeseca proda tu firmu. Znači, to da bi se napisalo ono kao banke što pišu sitnim slovima.

Ukoliko je neophodno zbog objektivnih razloga mjesto izdati ili firmu prodati onda se mora najprije ponuditi Morskom dobru, a Morsko dobro će, kažem ako je to objektivno, to zašto prodaje, vratiti onaj dio novca koji ne koristi.

Da vam kažem, znate i sami, to se ovdje stalno priča, to znaju svi građani, da je dosta ostalo duga u porezima. Znate li da Morskom dobru niko ne duguje centa jednog? Mislim da to samo od sebe dosta govori. Znači, oni jednostavno nađu tu profit nekakav svoj. U ovo vrijeme kad se duguju porezi njima se ne duguju nego se još grabe ko će da uzme. Pa barem da pokušamo da se metne to u ugovor ili da im se skrene pažnja, pa ako neko pogriješi opet neka odgovara. Eto toliko. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vama, kolegkinice.

Prelazimo na sledeće pitanje, postaviće ga poslanik Danko Šarančić.

Izvolite.

DANKO ŠARANČIĆ:

Hvala Vam, potpredsjedniče Parlamenta.

Uvažene kolegkinice i kolege, poštovani građani, uvaženi gospodine ministre Gvozdenoviću,

Ja sam Vašem ministarstvu postavio sledeće pitanje:

Da li Vlada Crne Gore, odnosno resorno ministarstvo i Agencija za zaštitu životne sredine na adekvatan način prate stanje pojedinih parametara životne sredine na području Opštine Pljevlja? Kakvi su bili rezultati mjerenja kvaliteta vazduha vode i zemljišta u proteklom periodu za vrijeme trajanja grejne sezone, dakle 2014 - 2015.godine, i da li su građani na adekvatan način i blagovremeno informisani o istim? Koje konkretne mjere i radnje je vaše ministarstvo preduzelo do sada, a koje namjerava da preduzme u cilju popravljivanja izuzetno teške i složene ekološke situacije u Pljevljima?

Dakle, po ko zna koji put i kroz poslanička pitanja i kroz diskusije i razne inicijative od strane kluba poslanika Socijalističke narodne partije pokreće se ovo pitanje ekološke situacije u Pljevljima. Ne radi nekakvog marketinga niti prikupljanja jeftinih političkih poena bilo za koga, već zbog realne, hitne i nasušne potrebe da se nešto konačno učini po ovom pitanju, gospodine ministre.

Nedavna inicijativa našeg kluba da naležni skupštinski odbor, a to je Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje održi sjednicu u Pljevljima zajedno sa predstavnicima Agencije, lokalne uprave, civilnog sektora, Rudnika uglja, Elektroprivrede, Doma zdravlja i tako dalje, svih relevantnih činilaca društvenog života, kako bi se pokrenula šira i sveobuhvatnija priča na ovu temu, na žalost nije naišla na razumijevanje od poslanika vladajuće većine. Još negdje sredinom decembra prošle godine na sjednici kojoj su prisustvovali predstavnici resornog ministarstva i Agencije za zaštitu životne sredine usvojili određene zaključke koji u dosta blagoj formi pozivaju, da ne kažem gotovo mole Vladu i nadležne u lokalnoj samoupravi da, eto, nešto preduzmu po pitanju životne sredine u Pljevljima, ne precizirajući ni ko, ni kada, ni šta tačno treba da preduzme. Čak i od ovakvih i ovako blagih zaključaka nije realizovano, gospodine ministre, gotovo niti jedno jedino slovo.

Evo, prošla je još jedna grajna sezona, nije tokom ove zime u Pljevljima bio ispravan ni vazduh, ni voda, ali reakcija države je na žalost i ovaj put izostala. Ništa nije to novo, ponavlja se to 30-tak godina, pa bi možda od Vas, gospodine ministre, ne radi mene i poslanika ovdje u sali već zbog građana prije svega, trebalo da čujemo odgovore na ova pitanja, eventualne vaše planove za neki naredni period. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem kolegi Šarančiću.

Ministre, izvolite.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Zahvaljujem se na postavljenom pitanju.

Ovo je tema o kojoj smo pričali i u skupštinskim odborima, ovo je tema koja je bila realizovana u Pljevljima na osnovu posjete predstavnika Agencije, Ministarstva i drugih relevantnih institucija sa ciljem da se zbilja nešto pokrene, jer smo saglasni sa tim da sva mjerenja koja se dešavaju u Pljevljima, a vrlo precizno mogu da odgovorim gdje, koje postoje, gdje su definisana, šta je sve uloženo da bi se ta mjereanja napravila. Kao što i sami znate, jer ste iz tog kraja, da postoje dnevna mjerenja koja se mogu vidjeti na internet sajtu i svaki građanin iz Podgorice, iz Pljevalja ili bilo gdje iz svijeta ima mogućnost da to vidi i vide da ti podaci nisu na dobrom nivou, da ti podaci ukazuju da kvalitet vazduha, kvalitet vode mora značajno bolji da bude u Pljevljima nego što je sada. U skladu sa tim napravljeni su i precizni planovi. Ti planovi definišu kratkoročne i srednjoročne mjere i pretpostavljam da ste upoznati sa većinom tih aktivnosti i rezultatima koji su napravljeni.

Ovdje ću pročitati dio toga što je pripremljeno i u pismenom odgovoru, iako sam siguran da i vi i većina građana Crne Gore, a najviše vi koji ste vezani za taj proctor, znate dosta šta je urađeno i saglasan sam da se moraju neke stvari dodatno ubrzati. Ipak, kratkoročne mjere u Rudniku uglja Pljevlja se odnose na smanjenje svih elemenata koji su vezani za saobraćaj, za transport, redovnu primjenu procedura, kvašenje puteva i smanjenje aktivnosti transporta uglja tokom vjetrovitih dana. U Termoelektrani Pljevlja izvršena je rekonstrukcija elektrostatičkog filtera tokom ljetnjih mjeseci 2013.godine, vrijednosti koncentracija sumpor ... čestica izmjenjen je nakon remonta filtera, u granicama su dozvoljenog i znate da je tu uloženo skoro 10 miliona eura.

Takođe, sigurni smo da dodatno treba raditi na svim elementima koji su vezani za velika postrojenja. U oktobru 2014.godine potpisan je Ugovor za zajmu za sprovođenje projekta Svjetske banke o čemu sam odgovarao tokom specifičnog pitanja koje je bilo postavljeno i sad razmišljam šta su sve bili motivi. Čini mi se da ih prepoznajem tokom prvog pitanja koje je vezano za upravljanje industriskim otpadom i čišćenjem. Važno je istaći da dinamika sprovođenja svih predviđenih mjera nije mogla dovesti do značajnijeg poboljšanja kvaliteta vazduha u kratkom roku, jer se radi o dugoročnom problemu koji zahtijeva dugoročna rješenja, a to je gore pomenuta toplifikacija grada.

Konačno, postupajući po zaključcima sa sjednice skupštinskog Odbora za turizam, ekologiju, poljoprivredu i prostorno planiranje koja je održana u decembru 2014.godine, pristupilo se realizaciji hitnih i kratkoročnih mjera i preporuka vezanih za sprovođenje

kontrolnih mjerenja i ispitivanja i pojačan je intenzitet informisanja javnosti na teritoriji ove opštine. S tim u vezi Ministarstvo održivog razvoja i turizma u saradnji sa Opštinom Pljevlja dogovorilo je da Mašinski fakultet Univerziteta Crna Gora izradi elaborat sa predlogom programa aktivnosti na rješavanju problema povećanja koncentracije štetnih materija u vazduhu u urbanom dijelu Pljevalja za 2015.godinu.

Eksperimentalna mjerenja uticaja različitih vrsta goriva na kvalitet vazduha koja će poslužiti kao jedna od osnova za izradu pomenutog elaborata trebalo bi da otpočnu krajem tekuće ... jer su već potpisani određeni dokumenti sa Mašinskim fakultetom. Pored emisijskih mjerenja na nekoliko ranije odobrenih kotlarnica u slučajevima kada se kao gorivo koristi ugalj i briketi, koje će obaviti Centar za ekotoksikološka ispitivanja, eksperti Mašinskog fakulteta će izvršiti posebna mjerenja. Nakon tih uslijediće izrada pomenutog elaborata na konkretnim mjerenjima i aktivnostima među kojima bi se moglo naći i eventualna zamjena goriva u kotlarnicama. Kratkoročne mjere iz elaborata čiji će cilj biti poboljšanje postojećeg stanja moraju dati rezultate već u sledećoj sezoni, 2015. i 2016. godine. Uspjeh ovog procesa uslovljen je jedinstvenom akcijom u partnerstvu Opštine, Vlade, odnosno resornog ministarstva, Mašinskog fakulteta, nevladinog sektora i građana, ali i drugih državnih organa poput Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju i Instituta za javno zdravlje i drugih, posredno i neposredno uključenih u rješavanje ovog problema.

Jedna aktivnost kojom se intenzivno bavimo jeste pokušaj da dio sredstava koji bi trebao da bude reda veličine nešto oko milion eura koji je vezan za evropske fondove, koji se odnosi na vodosnadbijevanje zbog zbilja lošeg kvaliteta vode, preusmjerimo na rješavanje tog pitanja. Ovih narednih nedelja imamo komunikaciju sa Evropskom komisijom, nadam se da ćemo da prebrodimo neke proceduralne stvari i da ćemo stvoriti uslove da se značajna finansijska sredstva prije svega usmjere za rješavanje popravljivanja kvaliteta vode na prostoru Pljevalja. Pored vazduha, takođe smatramo to jednim urgentnim pitanjem. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Izvolite, kolega Šarančiću, komentar.

DANKO ŠARANČIĆ:

Zahvaljujem, gospodine ministre, na ovako detaljnom, iscrpnom odgovoru.

Vjerujem da vi imate precizna mjerenja i da ta mjerenja postoje, ali s obzirom na reakciju nadležnih državnih organa i mjere koje preduzimate smatram da je bolje da tih mjerenja i nemamo, jer građani ne bi znali šta tačno udišu i šta piju.

Postoji, gospodine ministre, zvaničan izvještaj Svjetske Agencije za zdravlje i životnu sredinu po kome su Pljevlja najzagađeniji grad u Evropi. Ne znam šta je dalje i šta je više potrebno dokazivati da bi Vlada nešto konačno preduzela po pitanju životne sredine u Pljevljima. Najčešći odgovor koji stiže je da nema novca i tu je kraj. Za sve i svašta u ovoj državi, gospodine ministre, ima novca, ali kada su u pitanju životi i zdravlje ljudi u Pljevljima, kada je u pitanju bukvalno nasušna, hitna i neodložna potreba da se spasi jedan grad i jedna sredina koja je mnogo dala i daje Crnoj Gori i dalje, za to novca nažalost nema.

Godinama i godinama izostaju adekvatne reakcije nadležnih organa i institucija i godinama se ne mijenja odnos, što je najgore Vlade Crne Gore prema Pljevljima i Opštini Pljevlja. U svakom smislu mi se čini da ova priča i gubi na smislu i u parlamentu postaje uzaludna i suvišna. Imamo pozive i uputstva građanima da ne izlaze na ulicu u ranim jutarnjim časovima, da ne otvaraju prozore, imamo informaciju o koncentraciji opasnih čestica da ih čitamo na sajtu Agencije za zaštitu životne sredine, imamo i strategije za koje su novac dali građani Crne Gore koje stoje u fiokama i čekaju da se realizuju, neke i nemamo još, neke kasne i tako dalje. To imamo. Imamo li, gospodine ministre, šta konkretno, neke konkretne pomake? Na žalost, nemamo.

Šta je sa mjerama za unapređenje kvaliteta vazduha? Hoće li biti te dugo očekivane toplifikacije grada i kada će je biti? Hoćete li, gospodine ministre, eto 01.aprila započeti izgradnju drugog bloka Termoelektrane Pljevlja sopstvenim sredstvima Elektroprivrede, riješiti neke probleme ili ćemo dobiti nove i još veće. To se ne pitam samo ja i poslanici u ovom parlamentu i poslanici kluba Socijalističke narodne partije, već se to

svakodnevno pitaju građani Pljevalja i čekaju od vas i od Vlade Crne Gore odgovore koji na žalost ne stižu ili stižu dosta šturo i u zavijenoj formi. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Poslednje pitanje u ovom serijalu pitanja ministru održivog razvoja i turizma postaviće poslanik Obrad Gojković.

OBRAD GOJKOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Gospodine ministre, poštovane kolege,

Kolega Damjanović i ja se nismo dogovarali, ali se ispostavilo da smo postavili obojica pitanja vezana za Bijelu.

Kada je u pitanju grit, samo par riječi o dilemi da li je grit opasan ili nije. Mislim da je dovoljno da smo usvojili Konvenciju o upotrebi antifauling boja i od toga dana on je sigurno opasan. Ono što se često manipulše u javnosti o gritu, u Bijeloj nije skladište samo grita, nego su i skladištene tone i tone boje koje su zajedno sa tim gritom ostrugane, a ove konvencije koje smo mi usvojili sve to zabranjuju. Znači, nema šanse da je taj grit bezopasan. Logično, donijeli smo ovdje i zakone koji to potvrđuju i prihvatili konvencije i mislim da to treba što prije da se uradi, da se ne manipulše sa tim pitanjem. Rečeno je, odbornici u lokalnoj skupštini gdje je bila rasprava o ovim pitanjima, prije par dana u Opštini Herceg Novi, tvrdili su da je grit bezopasan. E to je ta manipulacija grit plus boja ili samo grit, lako je manipulirati šta je opasno, a šta nije. Ja mislim da će svaki onaj koji se imalo razumije u tu problematiku znati koliko je grit opasan. Zna se da na toj antifauling boji ne uspijeva živi svijet, znači brod od 200 metara, kad se prefarba sa stotinama kila te boje, na njemu ne uspijevaju ni morske alge, ni školjke, ni ništa, sve dok je ta boja aktivna. Ako to stavite na zemlju, ona ima istu tu funkciju. Ali evo, toliko o tome. Nažalost, stavili smo za predsjednika borda direktora Brodogradilišta Bijela diplomiranog

politikologa sa Cetinja, pored stotine inženjera i doktora nauka iz Bijele iz Herceg Novog koji se bave brodogradnjom i pomorstvom, i onda nije problem što moramo angažovati stručnjake iz Holandije.

Moje pitanje glasi:

U blizini hotela "Delfin" u Bijeloj u toku je izgradnje velikog objekta koji će prema nezvaničnim informacijama biti sastavni dio toga hotela. Molim Vas da mi saopštite ko je investitor, kada je projekat započet, kada je izdata građevinska dozvola i da li su ispunjeni svi zakonski uslovi u vezi realizacije ovog projekta. Takođe Vas molim da mi dostavite informaciju da li je bilo intervencija nadležnih ministarstava kada je u pitanju zabrana gradnje, zatim narušavanje režima koji važi za morsko dobro, i da li su nadležna ministarstva imala intervenciju i kakve su posledice zbog angažovanja radne snage iz inostranstva.

Znači bilo je dosta glasina u javnosti i nezvaničnih informacija i to je razlog zašto sam postavio pitanje i razlog je što je hotel "Delfin" dio privatizovane imovine nekadašnje jake firme u Herceg Novom, Južnog jadrana, koja je u kolapsu poslije privatizacije i da su radnici ostali bez posla, da ne postoji više taj doprinos koji je ta firma, kada je bila društveno vlasništvo, davala i Opštini Herceg Novi i državi Crnoj Gori. Jedna, po meni, potpuno neuspješna privatizacija i želim da znam šta se radi oko tog hotela "Delfin" i koje su informacije kojima raspolaže Ministarstvo da ne bismo raspolagali nezvaničnim informacijama.

Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Ministre, izvolite.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Vezano za pitanje grita, kao jednog važnog pitanja. Svi elementi koji su vezani što se tiče Brodogradilišta Bijela u skladu su sa pravilima Svjetske banke i tako će se i raditi taj kompletan posao.

Što se tiče toga da li je grit ili nije opasan, ne određuje ni poslanik ni ministar, određuju institucije koje su ovlašćene da to rade. Ovlašćene institucije definisale su taj grit koji se nalazi u Bijeloj kao opasni otpad i vrlo precizna stoji informacija ako bilo ko od

vas sumnja na takve izvještaje treba to da preispitamo. Što se tiče mene lično, više bih volio, a bojim se da nekome to ne odgovara, da su bezopasni, jer su tada manji troškovi za državu, a čini mi se po nekim postavljenim pitanjima da bi nekom iz njemu znanih razloga više odgovaralo da je to skuplji posao i da je opasan i da opasniji ne može biti.

Drugi dio vašeg pitanja se odnosi na hotel "Delfin". Hotel "Delfin" je u vlasništvu kompanije Carina. U tom objektu, u skladu sa zakonskim regulativama, Zakonom koji definiše članom 60 konkursno rješenje, moguće je da se izvrši dogradnja tog objekta i da se realizuje još dependans tog hotela. U ovom konkretnom slučaju radi se o objektu koji se ne radi u skladu sa građevinskom dozvolom. Znači, nije izdata građevinska dozvola i u skladu sa tim mi smo tražili od inspekcijских organa da preduzme sve mjere u skladu sa zakonom. Mi smo kao Ministarstvo podnijeli krivičnu prijavu, jer je to u skladu sa Krivičnim zakonikom krivično djelo, kad se radi bespravna gradnja, i podnijeli smo prijavu Osnovnom državnom tužilaštvu u Herceg Novom.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Želite li komentar, kolega Gojkoviću? Izvolite.

OBRAD GOJKOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče, a ja preuzimam obavezu, gospodine ministre, da vam dostavim fonografski zapisane diskusije odbornika Demokratske partije socijalista, koji su na zadnjoj sjednici Skupštine opštine Herceg Novi tvrdili da je grit bezopasan.

Eto toliko, vlast je dolje, vlast je ovdje, pa koliko ste koordinisani i koliko to funkcioniše.

Što se tiče odgovora na ovo pitanje, ja sam zadovoljan, vaš odgovor je vrlo korektan i želim samo zbog javnosti da podsjetim, znači ovdje je podnesena krivična prijava.

Nijesam čuo da ste mi odgovorili za narušavanje režima morskog dobra, pošto ja imam informaciju da je bilo narušavanja morske obale, iskrcavanje neke zemlje tamo i da su reagovale inspekcije, a imam informaciju da je bilo i protjerivanja stranih radnika koji su radili bez dozvole na tom objektu. Da ne bude nikakve smetnje, niko nije protiv gradnje hotela i dogradnje hotela, ali da to bude u skladu sa zakonom.

Zašto sve ovo spominjem? Kompanija Južni Jadran je privatizovana za tadašnjih 240 hiljada maraka po jednom posebnom modelu licitacije i poslije toga je došlo do dokupa određenih akcija itd. Sve skupa to nije prešlo milion i nešto eura. Samo jedan dio te imovine, Barington u Meljinama, prodat je 12 miliona. Ostaje hotel Delfin, ostali su Baošići, ostao je motel Vinograd, ostalo je četiri petine te imovine, a profit koji je napravljen je 20 puta za prodaju samo jednog dijela te imovine. Sudski sporovi, udruženja manjinskih akcionara, isplata tadašnje kupovine akcija od radnika u 11 i po sati po noći za 1.200 tadašnjih maraka. Nije plaćen porez na promet Opštini Herceg Novi ni prilikom kupovine od strane kompanije Carine, a ni sada prilikom od ruskog investitora lokacije Barington gdje je 12 miliona. Sada imamo nastavak ovih aktivnosti, nema građevinske dozvole, narušava se morsko dobro, radnici koji rade su strani radnici koji nemaju pravo po zakonima Crne Gore da rade itd. Izgleda da postoje pojedinci koji su iznad zakona. Ali eto, makar mi je drago da ste podnijeli tu krivičnu prijavu i da će se neko valjda dozvati pameti da treba da poštuje i grad Herceg Novi i organe ove države i ministarstva.

Što se tiče funkcionisanja nekada moćne kompanije Južni Jadran ona je potpuno skoro ugašena. Te lokacije su vrijedne zlata, taj Barington koji je znači kompletna kompanija prodana nešto više od milion eura, koliko ja imam informacije, a samo ta lokacija 12 miliona, a gdje je hotel Delfin, gdje su "Vinogradi", gdje su Baošići, takve zarade nema. Da je taj čovjek našao naftu, ne bi se obogatilo kao ovo što je dobio u Herceg Novom. Zašto je to tako i dokle će to biti tako, ja ne znam.

Ja sam ovdje postavio pitanje za radnike Južnog Jadrana, na prošlim zasjedanjima, koji su tada raspoređivani za 180 eura plate na radna mjesta da putuju iz Herceg Novog za Podgoricu. Mislim, što je previše, previše je, ali makar evo ova krivična prijava da vidimo da li će proizvesti neke efekte.

Hvala, ministre.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Ovim završavamo krug pitanja postavljenih ministru Branimiru Gvozdenoviću.

Zahvaljujemo se za učešće u radu i zaključujemo današnji rad. Sjutra nastavljamo u 10.30h sa pitanjima koja su namijenjena potpredsjedniku Vlade i ministru vanjskih poslova doktoru Igoru Lukšiću.

Zahvaljujem.

26. 03. 2015. godine

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Poštovane kolegice i kolege, predlažem da nastavimo rad sa poslaničkim pitanjima.

Po našem prethodno utvrđenom redosljedu prvi će odgovarati potpredsjednik Vlade, ministar vanjskih poslova gospodin Lukšić na prvo pitanje poslanika Emila Labudovića.

Izvolite, kolega Labudoviću.

EMILO LABUDOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Dobro jutro, gospodine ministre i izvinite što doček nije baš najreprezentativniji, rano je.

Vjerovatno ste, kad su vam dostavili ovo pitanje, pomislili - evo ga opet ovaj „ko Marta o uštipcima“ i tu ste u ponovo u pravu.

Ja sam ovo isto pitanje pitao i vašeg prethodnika, pitam vas a pitaću i vašeg nasljednika koji će biti iz opozicionih redova i pitaću stalno dokle god ovo ne bude riješeno.

Naime, ima u našem narodu jedna poslovice proistekla iz vjekova i vjekova mudrosti koja glasi: "Prvo ogradi pa gradi". Crna Gora gradi kuću, nećemo ulaziti u to na koji način, s kojim polaznim osnovama, ali je činjenica da je gradi. Međutim, nije ogradila svoje dvorište gospodine Lukšiću. I gotovo da nema nedelje, evo da te termine ne činim češćim a da odnekud i od nekoga i to sa visokih adresa iz naših susjeda, što dobronamjernih što nedobronamjernih ne stigne poneka izjava, sa vrlo visokih adresa, o tome da sa Crnom Gorom imaju teritorijalni spor, od onoga koji i danas stoji neriješen, a riječ je o Prevlaci, preko najnovije situacije vezane za Sutorinu, pa do izjave vezane čak iz ove kvazi države koja se zove Kosovo, gdje je jedan od visokih funkcionera tog estabišlenta izjavio da je Crna Gora ušla 50 km u teritoriju te kvazi države.

Gospodine Lukšiću, možda me to i ne bi interesovalo i rekao bih - pa neka vam je, ali moram za to što se na 15 km od tih 50 nalazi moja kuća. E sad, zamislite da se sutra

probudim sa svojom majkom prvo na Kosovu, a kako su najavili prije neki dan Tači i predsjednik Rama, možda i u velikoj Albaniji. Ali, ono što mene, ne čude mene te izjave, to je, znate kako je redovna, da kažem pojava i posljedica jednog politički nedefinisanog prostora kakav je zapadni Balkan. Ono što mene čudi jeste vaša i naša državna defanziva, gospodine Lukšiću. Ni jednu izjavu, ni jednu najavu, nijednu akciju konkretnu ja nijesam čuo i pročitao, osim odbrambene izjave na izjave i odbrambene akcije na akcije koje dolaze iz susjeda.

Ja sam, gospodine Simoviću, samo 20-tak sekundi, i prije nego što sam ...(Prekid) upozorio gospodina ministra unutrašnjih poslova koji se ovdje hvalio da je riješen spor i da je utvrđena granica sa Bosnom i Hercegovinom, upozorio da se tamo odvija široka društvena akcija u koju su uključeni i najviši kulturni, naučni i javni poslenici Bosne i Hercegovine, ogroman broj nevladinih organizacija, naučnih ustanova itd. i on mi je rekao da ja paničim i da širim dezinformacije, kraće rečeno da lažem.

Danas smo tu gdje jesmo, pa me interesuje, gospodine Lukšiću, da li kao Ministarstvo i kao država imate konačno namjeru da nešto preduzmete i ono gdje je sporno, a postoje gotovo sa svima sporovi, osim sa Srbijom, koliko ja znam, to razriješimo i jednom ogradimo ovu svoju okućnicu u mjeri koja je zaista njena i koja joj zaista pripada. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se.

Potpredsjedniče Lukšiću, izvolite, vaš odgovor.

IGOR LUKŠIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Poštovani gospodine Labudoviću,

Vezano za vaše pitanje koje se tiče diplomatskih aktivnosti, a koje se odnosi na razgraničenje sa susjednim državama, želim da vas informišem da su razgraničenje, utvrđivanje državnih granica i pripreme za zaključivanje međunarodnih ugovora državnih granica Crne Gore sa susjednim državama, jedan od ključnih prioriteta Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore na čijoj realizaciji ovo ministarstvo posvećeno i kontinuirano radi.

Dakle, evo i ovih dana i praktično u posljednje vrijeme nema ni jednog razgovora koji sam imao sa kolegama ministrima inostranih poslova, a da to nije bilo, između ostalog posvećeno i ovim pitanjima koje ste istakli. Možda ima, možda je u javnosti prisutan deficit naših izjava, ali sam siguran da postoji vrlo intenzivna aktivnost konkretnog rada na ovim pitanjima jer mi se čini da je to zapravo pravi put kako ćemo eventualne probleme riješiti.

U tom smislu, siguran sam da znate da je u prethodnom periodu učinjen značajan napredak u oblasti na razgraničenja Crne Gore sa susjednim državama. Naime, državna granica između Crne Gore i Republike Albanije je utvrđena i potpisan je sporazum.

Sa Republikom Kosovom se očekuje da bude parafirana, verifikovana sva granična dokumenta na narednom 16. po redu sastanku nadležnih komisija u aprilu tekuće godine, a utvrđena je i tromeđna tačka susreta državnih granica između Crne Gore, Republike Albanije i Republike Kosovo.

Razgraničenje između Crne Gore i Bosne i Hercegovine je završeno nakon dugih pregovora time što su Vlada Crne Gore i Vijeće ministara Bosne i Hercegovine prihvatili ugovor o državnoj granici.

Očekujemo da se ugovor potpiše nakon sprovedenih potrebnih procedura u Predsjedništvu Bosne i Hercegovine, a nakon čega slijedi potvrđivanje, odnosno ratifikacija, radi stupanja ugovora na snagu, te predstoje obaveze da se izvrši obilježavanje ugovorom utvrđene državne granice u roku od tri godine.

Napominjem da prilikom međusobnog priznanja Bosne i Hercegovine i Crne Gore dvije države nisu ostavile bilo kakve rezerve u vezi granice. Naprotiv, međusobno su je priznale. U tom smislu želim još jednom da naglasim da takozvano pitanje Sutorine za nas ne postoji.

Vezano za proces razgraničenja između Crne Gore i Republike Hrvatske, želim da vas obavijestim da će tokom narednih sedmica, vjerovatno već tokom aprila, biti nastavljeni međudržavni razgovori na ekspertskom nivou sa ciljem usaglašavanja teksta posebnog sporazuma o podnošenju spora međunarodnom sudu pravde u Hagu. Nadamo se da će pregovori za rezultat imati obostrano prihvatljiv sadržaj pomenutog dokumenta, koji bi potom trebalo da bude ratifikovan u parlamentima Crne Gore i Republike Hrvatske, čime bi se stvorili uslovi za početak postupka pred nadležnim međunarodnim tribunalom.

Što se tiče trenutnog stanja razgraničenja sa Republikom Srbijom, crnogorska strana je predložila da otpočnu pregovori o obavljanju poslova razgraničenja i utvrđivanja

državne granice i pripremama za zaključivanje međunarodnog ugovora o državnoj granici između Crne Gore i Republike Srbije. Iako nisu vođeni pregovori na zaključivanju ovog sporazuma, do sada nije bilo nikakvih problema koji bi se na bilo koji način ticao granice između dvije države.

Vezano za postizanje svih ovih sporazuma, kao i kod onih čije se potpisivanje očekuje, crnogorska diplomatska mreža ima veoma aktivnu ulogu, kako kroz komunikaciju sa diplomatskim predstavništvima susjednih država u Crnoj Gori, tako i kroz svoje aktivnosti u tim državama. Ovakvom aktivnošću, saglasno uobičajenoj diplomatskoj praksi i prirodi, nekad transparentnijoj nekad diskretnijom, a sve sa ciljem da se dođe do optimalnih i obostrano prihvatljivih rješenja štite se i afirmišu najvažniji interesi Crne Gore i njenih građana. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se potpredsjedniku Lukšiću. Da li poslanik Labudović želi komentar? Izvolite.

EMILO LABUDOVIĆ:

Zahvaljujem se i ja vama, gospodine Lukšiću i skoro da ste me ubijedili da je ovo sa Sutorinom završeno. Međutim, imate problem samo u to da ubijedite i Parlament Bosne i Hercegovine. Bez njegovog pristanka i njegovog parafiranja toga što je gotovo, ja vam vjerujem na riječ da ima taj međudržavni sporazum pripremljen, to neće biti okončano.

Gospodine Lukšiću, već više od deceniju radi Komisija koju je Vlada formirala, a čiji je zadatak bio da pripremi očigledno dokumentaciju, jer je bilo i u startu jasno da se ne može postići međudržavni sporazum o razgraničenju na Prevlaci i da se sa tim ide pred Međunarodni sud pravde. Vi sad opet nastavljate razgovore na ekspertskom nivou, evo, a u međuvremenu Republika Hrvatska to područje u onom podmorskom dijelu već izdaje na tender za istraživanje i vađenje eventualnih količina nafte koja se tamo nalazi.

Bili ste juče u Prištini. A što ne pitaste ove ljude kojih je to 50 km Crna Gora uzurpirala u odnosu na južnu srpsku pokrajinu Kosovo i Metohiju. Mogli ste ih pitati, jednom ih morate pitati, gospodine Lukšiću.

Imate olakšavajuću okolnost što Srbija još uvijek blagonaklono, kao što je to i vječito činila, gleda prema Crnoj Gori i tu najvjerovatnije neće imati spora. Ali, liše te

granice sa Albanijom koja je utvrđena, zahvaljujući što je to nekad bila granica Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, ne granica Crne Gore, sa svim ostalim susjedima imamo problem, gospodine Lukšiću, i taj problem se stalno gura pod tepih i stalno se formiraju neke komisije i stalno se čeka da se negdje nešto desi samo od sebe pa da budemo razgraničeni.

Prosto mi je zvučala smiješno jutros izjava vašeg glavnog koordinatora za priključenje NATO-u gospodina Garčevića, koji je rekao da smo u NATO-u ne bismo imali problem sa Sutorinom, jer NATO garantuje, zamislite, međudržavne granice. Pa nije valjda.

Gospodine Lukšiću, vrijeme je da zaista ogradimo, ja sam svjestan da vi to ne možete da završite, ova vlast ne može za to što se zadužila ispod žita ... gledano sa mnogima u okolini, pa ne može to da završi. Ja vidim da će to biti prvi zadatak novog ministra diplomatije koji će biti iz redova opozicije uskoro. Mogu vam reći ostavljate mu izuzetno vruć krompir, ali moram da vas pohvalim, pametan ste čovjek, na vrijeme ste videli kud sve ovo vodi i na vrijeme napuštajte DPS i ja vam želim svaku sreću. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se kolegi Labudoviću.

Kolega Danko Šarančić je sljedeći poslanik koji je pripremio pitanje za potpredsjednika Lukšića. Izvolite.

DANKO ŠARANČIĆ:

Uvažene kolegice i kolege, poštovani građani, poštovani gospodine potpredsjedniče Vlade,

Ja sam vašem ministarstvu, odnosno vama postavio sljedeće poslaničko pitanje: Koliko država Crna Gora trenutno ima diplomatsko konzularnih predstavništava u svijetu i koliko je tačno zaposlenih službenika u njima? Koliko objekata koje koriste diplomatsko konzularna predstavništva je u vlasništvu države Crne Gore, a za koliko se plaća naknada za korišćenje, odnosno renta i koliko ona ukupno iznosi na godišnjem nivou?

Naravno, potpredsjedniče Vlade, ja sam mogao doći do dijela ovih odgovora i bez postavljanja pitanja, ali sam smatrao da je nužno i da je važno da ih čuju građani, odnosno da vaše odgovore čuje javnost Crne Gore jer je bitno da svi znaju detaljnije i

preciznije kako se troši novac poreskih obveznika ove države i kroz vaše ministarstvo, odnosno rad vašeg ministarstva. Nisam ga postavio ni zbog toga što smatram da je broj zaposlenih u našim diplomatsko konzularnim predstavništvima prevelik. Naprotiv, smatram da je broj službenika, odnosno broj profesionalnih diplomata prilično skroman i da ti ljudi u najvećoj mjeri trpe posljedice činjenice da je Crna Gora mali sistem i da jednostavno ne može da angažuje i da plati adekvatan broj službenika.

Imao sam i priliku da posjetim neka naša diplomatsko konzularna predstavništva i zaista iskreno ti obični službenici tamo, neka mi ne zamjere zbog ovog izraza, obični, to samo znači da nemaju odgovarajuću funkciju a to ne umanjuje njihov značaj niti kvalitet njihovog rada, oni obavljaju veoma obimne, teške i odgovorne poslove i ja im na tome odajem puno priznanje.

Naravno, ovakve pozitivne kritike se nikako ne mogu uputiti funkcionerima vašeg ministarstva, pojedinim ambasadorima, konzulima itd, pa ni vama gospodine potpredsjedniče Vlade.

Naprосто rezultati i dometi crnogorske diplomatije ne ohrabruju u posljedje vrijeme i ono što posebno zabrinjava jesu njeni, čini mi se, dosta nejasni i dosta zamagljeni ciljevi i pravci razvoja i djelovanje ne baš uvijek u korist i za interes države i građana.

Nisu gospodine potpredsjedniče Vlade ni mala sredstva koja građani izdvajaju za rad vašeg ministarstva. Vi raspolazete sa 13 miliona i 680 hiljada evra, što je značajan iznos u postojećim društveno ekonomskim prilikama. Ja smatram da je to više nego i dovoljno za mnogo bolje i mnogo racionalnije funkcionisanje, kako samog ministarstva, tako i diplomatsko konzularne mreže u inostranstvu. I ono što je najvažnije da se daljom profesionalizacijom i unapređenjem diplomatsko konzularne službe može i mora poboljšati međunarodni položaj i ugled države Crne Gore. Ali, evo poslije vašeg odgovora, gospodine ministre, biće prilike za neki dodatni komentar. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Potpredsjedniče Lukšiću, izvolite.

IGOR LUKŠIĆ:

Zahvaljujem.

Poštovani poslaniče Šarančiću,

Država Crna Gora ima ukupno 34 diplomatsko konzularna predstavništva, od čega 25 ambasada, šest misija pri međunarodnim organizacijama i tri generalna konzulata u kojima je zaposleno 92 službenika i angažovano 98 lica kao lokalno osoblje.

Država Crna Gora je vlasnik tri objekta u kojima su smještene diplomatsko konzularna predstavništva u Ljubljani, Briselu i Vašingtonu. Imajući u vidu budžetske odredbe koje omogućavaju ove godine rad na stvaranju uslova da se eventualno ostvari puno vlasništvo na još nekim objektima u još nekim svjetskim centrima, nadam se da će već krajem godine ili naredne godine, odgovarajući na slično pitanje možda broj objekata biti veći. I takođe godišnji iznos planiran na budžetskoj poziciji 4171 zakup objekata u Zakonu o budžetu za 2015. godinu, za zakup objekata za smještaj diplomatsko konzularnih predstavništava iznosi milion 612.752,26 eura.

Ono što ipak ne mogu da se složim sa vama jeste, odnosno mogu da se složim da naši službenici u diplomatsko konzularnim predstavništvima rade veoma posvećeno na realizaciji svih ciljeva i zahvaljujem na toj opservaciji. Mogu da prihvatim kritike na račun političkog dijela Ministarstva inostranih poslova, ali ono što definitivno ne mogu da prihvatim jeste teza o tome da nisu jasni naši spoljno politički ciljevi. Dakle, oni su veoma jasni, naši spoljno politički ciljevi su ostvarivanje članstva Crne Gore u Evropskoj Uniji, ostvarivanje članstva Crne Gore u NATO-u, regionalna saradnja i zaista sam veoma ponosan na ono što su naša postignuća kada je regionalna saradnja u pitanju i mogu sasvim odgovorno da istaknem da jučerašnji događaj najave o značajnim ulaganjima u infrastrukturu i te kako imaju veze sa, između ostalog i jednog broja naših inicijativa koje su potekle iz Crne Gore. I četvrto ono što je nesumnjivi spoljno politički prioritet i interes jeste naše aktivno angažovanje u multilateralnim institucijama, prije svega što se tiče dešavanja u Mediteranu. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se potpredsjedniku.

Kolega Šarančiću, komentar vaš.

DANKO ŠARANČIĆ:

.... saopštili od 34 diplomatsko-konzularna predstavništva koje Crna Gora ima u svijetu, svega su tri objekta u vlasništvu države Crne Gore. Ali, čisto poređenja radi budžet Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija uvećan je u 2015. godini za

nekih 700 hiljada eura i on bi trebao da se realizuje kroz nekih pet programa, ako se ne varam.

Nije problem povećanje rashoda, da je dao bog da smo bogatije društvo pa da dva puta izdvajamo više za diplomatiju. Problem je u tome koje ciljeve postizemo i da li ih postizemo. Šta država i građani imaju i koliko racionalno se troše ta sredstva. Da li je racionalno utrošiti, gospodine potpredsjedniče Vlade, ovih tri miliona i 840 hiljada evra za zakup, odnosno rentiranje objekata širom svijeta za naša diplomatsko konzularna predstavništva u uslovima ekonomske krize, restriktivnog budžetskog okvira, svih ostalih ekonomskih mjera koje treba da poprave kvalitet života građana Crne Gore?

Da li se možda pokušavalo i da li se u buduću pokušavati da činite da se neki objekti jednostavno kupe, da budu u trajnom vlasništvu države Crne Gore putem kredita, lizinga ili nekih sličnih instrumenata. Ne djeluje mi racionalno ni logično da se ovoliki iznos novca građana Crne Gore troši iz godine u godinu na ovakav način, a zamislite koliko je to od 2006. godine, kada smo postali samostalni, svake godine za zakup tih objekata.

Kad već pominjete odličnu regionalnu saradnju i ciljeve koje postizete, zašto recimo, evo da vam mi predložimo iz SNP-a da formirate neka zajednička diplomatsko konzularna predstavništva sa zemljama u regionu, pa da se možda racionalnije i efikasnije obavlja ta djelatnost i ta služba. Ali dobro, siguran sam da po ovom pitanju se moglo uraditi znatno više, da su se mogle napraviti velike uštede samo da je malo više sluha, interesa i političke volje od strane Ministarstva.

Sa druge strane imate svega 929 hiljada za proces pridruživanja i pristupanja Evropske unije, to je pozicija u budžetu za ovu godinu odakle se finansiraju zarade za 54 zaposlena iako nam iz Evropske komisije stalno zamjeraju u smislu nedostatka administrativnih kapaciteta itd.

Ili recimo, Uprava za dijasporu, za koju smatram da je zaista važna za Crnu Goru ima šest zaposlenih i budžet od 124 hiljade evra. Dakle, na nekim stvarima se štedi i obično tamo gdje ne treba, gospodine potpredsjedniče Vlade, a na nekima se i malo više rasipa i troši.

O rezultatima i dometima ukupne spoljne politike koju vodite neću sada, biće prilike neki drugi put. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se kolegi Šarančiću.

Kolega Abazović ima sljedeće pitanje. Izvolite, kolega Abazoviću.

DRITAN ABAZOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče Simoviću.

Poštovane kolegice i kolege, poštovani ministre gospodine Lukšiću,

Moje poslaničko pitanje glasi: Koliko su realne izjave da bi moglo da se aktivira klauzula o balansu o blokiranju pregovora Crne Gore u procesu evropskih integracija zbog neispunjavanja obaveza, a koje se najviše pominju zbog pregovaračkih poglavlja 23 i 24.

Da li ste upoznati sa inicijativom određenih rezidentnih ambasadora zemalja Evropske unije u Crnoj Gori koji zahtijevaju da se rješavanje pitanja Solane tretirajući ga, prije svega, sa ekološkog aspekta, jer postoji mogućnost da će u suprotnom tražiti da Crna Gora ne otvori poglavlje 27 - Životna sredina ili će čak zbog neresavanja navedenog pitanja tražiti da se blokiraju pregovori Crne Gore u procesu evropskih integracija.

I konačno, šta će Vlada Crne Gore preduzeti ili šta preduzima povodom svega navedenog.

Ne bih zaista išao šire u elaboraciju prije nego što čujem vaš odgovor. Postoji još jedna problematična stavka a koju želim da pomenem, a koja nije navedena u pitanju, tiče se situacije oko Kombinata aluminijuma, odnosno tužbe CEAC-a protiv Crne Gore.

Evo, ono što govore moji kontakti, vjerovatno su mnogo i manje sadržajni nego vaši i zbog prirode posla, ali i to je nešto što u Briselu zaista gledaju sa zabrinjavanjem, odnosno da sve ono što bi trebalo da budu buduće odluke arbitražnog suda mogu vrlo negativno uticati na naš ekonomski sistem, a samim tim i na pregovaračke procese. Vrijednost, evo i kolega Damjanović, ono što sam ja dobio jeste da se radi o stotinama miliona, evo čujemo i o milijardi eura, nešto što nije realno da naša zemlja i ovako u vrlo složenim ekonomskim uslovima možda bi mogla da servisira, a nadajmo se da do toga nikada neće doći, ali ono što je bila poenta, odnosno intencija ovog pitanja, jeste da, ne samo ono što građani percipiraju kao najozbiljnije probleme, a to su borba protiv organizovanog kriminala i korupcije otežavaju naš evropski put, nego i druga pitanja koja možda, ne želim da ih tretiram kao manje važna, ali možda imaju manju zastupljenost u javnosti, takođe mogu da nas dovedu u sličnu situaciju, a to su, evo napomenuo sam, pitanja životne sredine i pitanja koja se konkretno tiču oko ekonomske situacije. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se kolegi Abazoviću na postavljenim pitanjima.

U drugom dijelu, razumio sam uz asistenciju kolege Damjanovića, ali ne smeta.

Izvolite, potpredsjedniče Lukšiću.

IGOR LUKŠIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče Simoviću.

Proces evropskih integracija je jedan od ključnih prioriteta crnogorske vanjske politike. Imajući u vidu da je taj proces sve zahtjevniji u interesu je Evropske unije i države kandidata da se što spremnije dočeka članstvo u Evropskojuniji. Baziran na tim principima razvio se i novi pristup pregovorima koji podrazumijeva da se 23 i 24 poglavlje i definitivno stave u fokus pregovora, tako što se otvaraju među prvima a zatvara posljednji.

Upravo je Crna Gora i prva država kandidatkinja da pregovara po novom pristupu koji je i formalno definisan u tački 25 pregovaračkog okvira Evropske unije, koji definiše i klauzulu sveobuhvatnog balansa. Ovaj pristup ide u prilog posvećenosti Crne Gore da ravnomjerno sprovodi reformu u svim oblastima pravne tekovine, a da najveći fokus stavi na vladavinu prava kao temelj savremenog demokratskog društva, čime se već u ranoj fazi pregovora rješavaju ključni izazovi i raspoređuju kapaciteti za kasaniju fazu.

Pogrešno je misliti da je postojanje ove klauzule specifično samo za Crnu Goru jer se radi o politici Evropske unije koja će se primjenjivati za sve naredne zemlje kandidate, a ujedno predstavlja odnos Evropske unije prema prioritetima u politici proširenja. Nastavak napornog i kvalitetnog rada otklanja bilo kakvo razmišljanje o aktiviranju klauzule, čemu prvo svjedoče i do sad postignuti rezultati. Podcrtao bih da smo temeljno posvećeni realizaciji akcionih planova u 23. i 24. poglavlju i ispunjavanju 83 privremena mjerila dobijena nakon otvaranja pregovora u ovim poglavljima.

Do sada smo uspješni preduzeti najvažnije korake, tj. u potpunosti zaokružiti normativni okvir u oblasti pravosuđa i antikorupcije, kao i imenovati sve ključne nosioce pravosudnih funkcija. Time smo završili gotovo cjelokupan proces normativne reforme u dva poglavlja, a sada ostajemo posvećeni daljoj izgradnji institucionalnih kapaciteta i postizanju bilansa ostvarenih rezultata.

U prethodnom mjesecu smo uspješno adaptirali akcijske planove za ova dva poglavlja kako bi ih prilagodili upravo potrebama ispunjenja privremenih mjerila, te stoga ovi dokumenti ostaju temelj strateških reformi i vladavine prava.

Sagledavajući sliku u cjelini možemo reći da smo značajno uznapredovali i u ispunjenju privremenih mjerila, te ne postoji valjan razlog da se strepi od eventualne aktivacije pomenute klauzule. O našem radu na svim poljima svjedoči činjenica da se tempo pregovaračkog procesa nastavio otvaranjem dodata četiri poglavlja pravne tekovine u decembru prošle godine, tako da sada imamo 16 otvorenih poglavlja od kojih su dva privremeno zatvorena, što nas dovodi do skoro polovine procesa otvaranja pregovora po poglavljima pravne tekovine. Iduće sedmice očekuje se otvaranje još dva pregovaračka poglavlja.

Takođe smo spremni otvoriti nizi novih pregovaračkih poglavlja, pa umeđuvremenu posvećeno radimo na ispunjenju početnih mjerila u preostalima kojih imaju, kao i u završnim mjerilima u već otvorenim poglavljima.

Kada se tiče Solane, predstavnici Vlade su upoznati sa zanimanjem jednog broja ambasadora u Crnoj Gori za prostor Solane. Ono što u samom početku treba podcrtati jeste da ovo nikako nije razmatrano kao razlog za zaustavljanje pregovaračkog procesa u okviru poglavlja 27 - Životna sredina, s obzirom na to da nije bilo kršenja preuzete pravne tekovine u ovom slučaju. U okviru ovog poglavlja dinamika pregovora ide po planu i u toku je izrada strategije i akcionog plana za trans poziciju pravne tekovine Evropske unije u ovoj oblasti, što će dovesti do stvaranja mogućnosti otvaranja pregovora u ovom poglavlju.

Cijeneći opravdanost inicijative za temeljniju zaštitu ulcinjske Solane, a u namjeri da se aktivno uključi u rješavanje ovog problema, Ministarstvo održivog razvoja i turizma je u više navrata održalo sastanke sa svim zainteresovanim subjektima od lokalnog do državnog nivoa, uključujući konsultativni sastanak s predstavnicima nevladinih organizacija prilikom posjete ulcinjskoj Solani. Ovi konsultativni sastanci rezultirali su brojnim preduzetim aktivnostima u cilju što bolje i skorije zaštite prostora ulcinjske Solane. Kao jedan od prvih rezultata uvedena je obaveza da stečajna uprava Solane dostavi Ministarstvu održivog razvoja i turizma i Opštini Ulcinj ekonomsku analizu i predloge za valorizaciju ovog područja koji se temelji na principima održivog razvoja, čime bi se dodatno u okviru detaljnog urbanističkog plana ova oblast prepoznala kao zaštićena.

Takođe, Ministarstvo će u skladu sa standardima ... konvencije proglasiti Solanu smaragdnom područjem što po ovoj konvenciji predstavlja oblast označenu kao prirodno stanište rijetkih i zaštićenih vrsta. Ova aktivnost će se sprovesti u saradnji sa Sekretarijatom ... konvencije u što skorijem roku. U narednom periodu ćemo ostati posvećeni potpunom rješavanju ovog pitanja te nastojati da ovo područje valorizujemo na najbolji mogući način.

Napominjem da se za dodatne informacije možete obratiti nadležnom resoru Ministarstva održivog razvoja i turizma. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Izvolite, kolega Abazoviću.

DRITAN ABAZOVIĆ:

Hvala, predsjedavajući.

Ja nisam ni očekivao drugačiji odgovor, samo da kažem da nisam rekao da je zatraženo da se pregovori blokiraju, nego da li ste vi obaviješteni ili jeste. Ja ne bih da prepričavam moje sastanke sa ambasadorima zemalja koji su podnijeli inicijativu, ne bih ni da pominjem koje, ali radi se o najozbiljnijim i najvećim zemljama Evropske unije.

Samo sam htio da skrenem pažnju na sljedeće: da Vlada Crne Gore i Skupština Crne Gore, prvo Vlada Crne Gore ne ispunjava zaključke ove skupštine. Drugo, Elektroprivreda koja je u većinskom državnom vlasništvu ne pušta struju ulcinjskoj Solani, samim tim ugrožava je ekološki i treće - zar treba strane diplomate više da se sjekiraju o onome što je naša zaštita prostora, o onome što su ekološki problemi naše države nego li mi sami. To je jedno.

Drugo, što se tiče poglavlja 23 i 24, ja nijesam rekao isto da je klauzula o balansu nešto što je specifično za Crnu Goru, dobro je da ste vi naglasili to, javnosti radi.

Drugo, imamo situaciju vezano za poglavlja 23 i 24 da mi od onoga što je bilo izvjesno, a to je da nije ... Crna Gora smo napravili ... a kamoli od ispunjavanja uslova 23 i 24 koji su mnogo složeniji i mnogo temeljitiji i podrazumijevaju mnogo ozbiljnije, sadržajnije i korjenitije reforme nego što je to slučaj.

I treće, niste to napomenuli, nisam stavio u pitanju i samim tim nijeste ni mogli, to je bilo kao dodatno pitanje. Evo skrećem samo pažnju javnosti, ne tražim nikakav

odgovor danas, imao sam mogućnost da prošle nedjelje boravim u Briselu i ono što se tiče Kombinata aluminijuma zaista se ozbiljno tretira u Evropskoj komisiji kao jedan veliki i gorući problem. I samo javnosti radi da su to sve nagomilani problemi koje Vlada ne rješava. Znači, ne rješava ono što su zaključci ove skuštine, ne rješava ono što bi moglo da rješava kao većinski vlasnik u kompanijama u kojima ima većinsku upravljačku strukturu i samim tim ostavlja da strane diplomate završavaju posao za nas. Ja samo želim da upozorim građane da to nije put kojim treba da ide jedna zemlja koja je lider u evropskim integracijama, da ona treba više da se brine za svoje probleme. Svi koji žele da joj pomognu na tom putu su više nego dobro došli i pozvani su da to zaista i učine, ali definitivno oni ne mogu da budu frontmeni naših korjenitih promjena i rješavanju naših problema.

Tako da moj još jedan apel da i vi iskoristite svoj autoritet, evo u konkretnom pitanju Solane, nemojte da prebacujete stvari na druga ministarstva. Bili ste i prije premijer, nijesu problemi od juče, i upozorite na ovo kao nešto što je posebno interesovanje stranih diplomata da oni koji su nadležni resorno, da to zaista i ispune u najkraćem mogućem roku kako ne bi došli naknadno u situaciju da razgovaramo na to da se zaista ova klauzula o ... i aktivira. Zahvaljujem.

RPEDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegi Abazoviću.

Kolega Pavloviću vaših tri minuta za postavljanje pitanja. Izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Poštovane građanke i građani Crne Gore, ja sam potpredsjedniku Vlade Crne Gore i ministru vanjskih poslova i evropskih integracija, gospodinu Lukšiću postavio sljedeće pitanje:

Gospodine Lukšiću, koja su sva dosadašnja reagovanja i postupanja vašeg ministarstva na jednostrano postupanje hrvatske strane oko tendera za istraživanje i eksploataciju ležišta prirodnoga gasa u spornom podmorju ispred Prevlake?

Šta ste sve do sada vi i vaše ministarstvo uradili i kakvo je posljednje stajalište Hrvatske vlade? Hoće li Vlada Republike Hrvatske uskoro potpisati ugovor o istraživanju

i eksploataciji i za te sporne blokove ili je možda već potpisala ili su vam opet dali neko usmeno, džentlmenško obećanje da neće?

Dakle, da rezimiram, poštovane građanke i građani Crne Gore, ja već čini mi se duže od godinu dana pokušavam da javnost upozorim na jednu opasnost kojoj je izložena Crna Gora kada su u pitanju te vrlo značajne zalihe gasa, gotovo sasvim izvjesno dokazano je njihovo postojanje ispred Prevlake, dakle u zoni koja je zona sporna, oko te zone se sporimo mi sa Hrvatskom, oko, da kažem nadzora i kontrole i posjedovanja te zone, toga komada podmorja, tako da rezimiram.

Ja pitam gospodina Lukšića ovdje na javnoj sceni, želeći u suštini da pomognem građanima Crne Gore i crnogorskoj javnosti da bude obaviještena o stanju stvari, trenutnom stanju stvari kada su u pitanju te zalihe i kada je u pitanju jednostrana reakcija aktivnost Hrvatske koja je stavila na svoj međunarodni tender te sporne blokove. A crnogorska strana, da sve podsjetim, se povukla sa tih blokova i na soj tender je stavila samo neke blokove koji se nalaze ispred Bara i Ulcinja.

Da rezimiram. Gospodine Lukšiću, kakvo je stanje na terenu što se tiče ovih značajnih resursa? Dakle, da li su Hrvati ove sporne blokove stavili, da li su za te sporne blokove već potpisali ugovore o eksploataciji, istraživanju i eksploataciji, kakva je bila reakcija crnogorske Vlade, da li ima nekih novih reakcija? Zavisno od toga naravno kakav je odgovor na ovo prvo potpitanje, možete li crnogorsku javnost, da li ćemo konačno biti u prilici da vidimo to famozno pismo koje ste vi navodno, tvrdili ste da ste ga poslali svim učesnicima hrvatskoga tendera, upozoravajući ih da je to prostor koji je sporan... hrvatske Vlade, šta ćete preduzeti ako je hrvatska Vlada nedavno, a ona je nedavno potpisala ugovore o istraživanju i eksploataciji sa desetak kompanija, šta ćete preduzeti ukoliko je potpisala i oko ovih spornih blokova.

I konačno pitanje - imate li ikakav pisani bilateralni dokumenat sa Hrvatima, sa hrvatskom stranom oko toga pitanja oko tog problema ili, da ponovim, još jednom ste se oslonili na džentlmenške dogovore, a što bi rekli Zabjelčani - džentlmenški, džentlmenški, pa da vidimo ko će koga prevariti.

RPEDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se.

Potpredsjedniče Lukšiću, izvolite.

IGOR LUKŠIĆ:

Zahvaljujem.

Gospodine Pavloviću, kao što je poznato, spor oko razgraničenja Crne Gore i Hrvatske je privremeno riješen do konačnog dogovora, protokolom o privremenom režimu uz južnu granicu iz 2002. godine između tadašnje Vlade Savezne Republike Jugoslavije i Vlade Republike Hrvatske. Ovaj sporazum je već duže od deceniju funkcionisao bez značajnijih problema u praksi zahvaljujući naporima i saradnji nadležnih vlasti obje ugovorne strane. Tako što se tiče vašeg prvog pitanja želim da istaknem da je odmah nakon objavljivanja tendera u aprilu prošle godine, Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija preduzelo niz aktivnosti kako bi spriječilo derogiranje ključnih članova Protokola iz 2002. godine i ojačalo poziciju Crne Gore pred predstojećom arbitražom.

Od tada do danas Ministarstvo vanjskih poslova je uputilo četiri protesne note Ministarstvu vanjskih i evropskih poslova Hrvatske kojima je, između ostalog, predočeno da je objavljivanje tendera u spornom području od strane Hrvatske jednostrani akt u suprotnosti sa poznatim Protokolom.

Ministarstvo vanjskih poslova je uputilo i dvije note stranim kompanijama koje su se prijavile na tenderu, a kopije tih nota su uručene nadležnim ministarstvima vanjskih poslova država u kojima navedene kompanije imaju sjedište. Takođe, naši ambasadori u pomenutim državama su u više navrata razgovarali sa predstavnicima njihovih nadležnih ministarstava i informisali ih o činjenicama koje upućuju na jednostranost i nelegitimnost hrvatskog tendera, a samim tim i o problemima sa kojima bi se te kompanije suočile u slučaju da zaključe ugovor, odnosno odredbama spornih tendera.

Naše diplomate su direktno i detaljno informisali menadžment kompanija o pravnim posljedicama zaključivanja pomenutih poslova. U više navrata je, istim povodom, razgovarano sa diplomatskim predstavnicima ovih država u Crnoj Gori i to na najvišem nivou.

Stalna misija Crne Gore pri Ujedinjenim nacijama u Njujorku je početkom decembra 2014. godine, dostavila Odjeljenju za prekomorske poslove i pravo mora Ujedinjenih nacija, notu u kojoj je iznijet zahtjev da se svim članicama Konvencije za pravo mora proslijedi protest povodom aktivnosti Republike Hrvatske, tj. da bi hrvatska strana zaključivanjem sporazuma sa naftnim kompanijama, na osnovu raspisanog

tendera, prekršila međunarodno pravo i Protokol o privremenom režimu iz 2002. godine, te pravila ... Konvencije o pravu mora Ujedinjenih nacija.

Odgovarajuće odjeljenje Ujedinjenih nacija, takozvani DALOS, je krajem decembra obavijestilo našu misiju u Njujorku da je pomenuti zahtjev postavila na svoj sajt i distribuirala članicama. Iz prethodnog izloženog, cijenim da je pozicija Crne Gore jasna i da ćemo, kao i ranije, insistirati na dosljednoj primjeni Protokola iz 2002. godine, u čijoj preambuli je naveden princip poštovanja reciprociteta i uzdržavanja od povlačenja jednostranih poteza kao i princip bona fides, tim prije što naša zemlja dosljedno poštuje pomenute odredbe u sopstvenom postupanju u svim aspektima saradnje sa Republikom Hrvatskom, a naročito kad je u pitanju istraživanje nalazišta nafte i gasa. Tada će kao i do sada naša očekivanja biti da Hrvatska kao prijateljska susjedna država svoje odluke naslanja na postojeće bilateralne aranžmane o granici, do postizanja trajnog rješenja, uz otvorenost Crne Gore da do postizanja tog sporazuma pronađemo obostrano prihvatljiv aranžman za istraživanje nafte i gasa u spornom području.

S obzirom da se to nije vidjelo iz vaših prvobitnih pitanja a i iz obrazloženja u kojem ste postavili nekoliko dodatnih pitanja, dozvolite da ovaj odgovor dopunim i sa sljedećim saznanjem. Nije potpisan ni jedan ugovor sa bilo kojom kompanijom do sada, Hrvatska vlada je donijela odluke kojim kompanijama, na osnovu tendera, želi da da koncesije ali tek treba da uđe u pregovore sa tim preduzećima. U slučaju ovih spornih blokova koji su djelimično nesporni jer se nalaze u teritorijalnim vodama Hrvatske, koji ne smatramo da je sporan, dio tih blokova jeste sporan, po nama. Konkurisala je zapravo samo jedna kompanija američka koja je, vjerovatno znate, između ostalog konkurisala i na našem tenderu i sa kojom takođe su obavljani u više navrata razgovori i ukazano je i predočeno sve ono što se tiče ovog spornog pitanja uz očekivanje da se uzdrže od potpisivanja ugovora ukoliko on nije urađen u skladu sa onim što su elementarno zadovoljavanje interesa suvernih prava Crne Gore.

I drugo, mi ćemo, odgovarajući na pitanje gospodina Labudovića, to sam pomenuo, narednih dana i tokom aprila nastaviti razgovore sa Republikom Hrvatskom oko, nadam se, finalnog usaglašavanja sporazuma specijalnog sporazuma kojim se omogućava otvaranje procesa pred Haškim sudom, dakle pred Međunarodnim sudom pravde u Hagu, potpisivanje, odnosno nakon toga ratifikacija u ovom parlamentu omogućava da se otvori taj postupak.

Dakle, do određenog približavanja stavova je došlo, nadam se da će tokom narednog mjeseca doći do finalnog usaglašavanja. A ono što sam kazao na sjednici jednog od odbora na kojima sam učestvovao nedavno jeste da mi je namjera da prije nego li zatražim od Vlade ovlašćenje da potpišem sporazum, imajući u vidu značaj ovoga pitanja i interes ovoga parlamenta, prethodno obavimo konsultacije na odgovarajućem skupštinskom odboru. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se potpredsjedniku.

Izvolite, kolega Pavloviću, vaš komentar.

KOČA PAVLOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Odmah da kažem, gospodine Lukšiću, mnogo značajniji nivo rasprave o ovako esencijalno značajnom pitanju kakvo je pitanje Prevlake, ne samo pitanje nafte i gasa nego i ono što ste vi ovdje lateralno pomenuli ili koje je temeljno pitanje, temeljni problem to je pitanje razgraničenja mnogo, mnogo značajniji nivo od sasvim nesporno značajnog nivoa rasprave na odboru jeste rasprava na plenumu.

Ja, kao što znate, već godinu i po, ako ne i dvije godine pokušavam, mi iz Demokratskog fronta pokušavamo nekako da nasulimo, što bi rekao narod, vas iz parlamentarne većine i vas posebno, gospodine ministre, da o tako značajnom pitanju kakvo je pitanje Prevlake raspravljamo ovdje u plenumu. Međutim, vi to ne dozvoljavate prosto, na razno razne načine. I ja vas pitam između ostaloga, i stvarno apelujem - daj prestanite više tako da se ponašate, mislim da je to pitanje o kome mora da se raspravlja ovdje ovaj plenum. Mislim da je to pitanje koje parekselans tangira svakog građanina Crne Gore i apsolutno postoji javni interes da ovdje o tome raspravljamo.

Drugo pitanje, ja zaista nisam pitao oko granice, nego sam se fokusirao na ovo pitanje nafte i gasa. Oko granice, da vas podsjetim, mi smo takođe pokretali kontrolno saslušanje, imali su neki zaključci, kao što znate, gospodine ministre, vi ste ovdje bili u dva mandata, čini mi se, poslanik, odlično znate da sve zaključke sa kontrolnih saslušanja treba da razmatra plenum, to se nije desilo evo godinu i po dana, dvije godine. Mi što bi rekli šljafujemo na odboru, pokušavajući nekako da uguramo ovo strašno značajno pitanje u plenum i vi ne dozvoljavate.

Oko toga pitanja da pomenem pitanja razgraničenja. Vi ste tada govorili da će se to pitanje malte ne, da će se ustvari, da kažem preduprijediti eventualni problemi Crne Gore, koje bi Crna Gora mogla da ima u trenutku pristupanja i da bude predstavljeno kao prepreka u zadnjoj fazi pristupanja. To je to pitanje. Granice na Prevlaci od hrvatske strane, koja je, kao što znamo već članica Evropske unije, vi ste rekli tada da će se praviti neki dokumenat međunarodni gdje će Ujedinjene nacije garantovati validnost toga obećanja Hrvatske da nam neće praviti probleme. Međutim, ja koliko vidim mi smo do sada još uvijek, ili prinuđeni smo da se zadovoljimo nekakvim zvaničnim izjavama. Ja sam vas zato pitao imate li vi ikakav pisani dokument sa hrvatskom stranom, koji se tiče bilo toga da će se oni ponašati iole korektnije. Da li će se u nastavku gospoda sa hrvatske strane ponašati iole korektnije, jer valjda ćemo se složiti da se njihovo ponašanje, kada su u pitanju ovi sporni blokovi oko nafte i gasa nije dobrosusjedsko, nije prijateljsko. Mi imamo sa njima izgrađene prijateljske odnose i to je jako dobro, s obzirom na predistoriju, da kažem nedavnu istoriju naših ratnih odnosa i dobro je da imamo razuđene, izgrađene već relativno solidne odnose, ali ovo njihovo ponašanje nije prijateljsko i nije dobrosusjedsko i nemojte da bježimo u eufimizmu. Ja mislim, da je interes Crne Gore da se kaže vrlo jasno da to njihovo ponašanje nije prijateljsko. Prema tome, ja sam vas pitao imate li vi ikakav papir na osnovu koga vi možete crnogorskoj javnosti reći, evo to je papir, oni su nama obećali da će se po pitanju ovoga ponašati korektnije kada su nafta i gas u pitanju ili da će se po pitanju granice na Prevlaci ponašati korektno i neće blokirati sjutrašnji naš ulazak u Evropsku uniju. Imate li ikakav papir gospodine Lukšiću? To je ključno pitanje.

Vrlo je bitno pitanje,prосто da ne zaboravim. Da li je sva ova aktivnost koju ste vi pobrojali, bilo kada su u pitanju naša diplomatska predstavništva, bilo kada je u pitanju Vlada koja se obraćala kako ste rekli i državama iz koje su te kompanije i uputile im

pismo, upozorile ih i tako dalje, da li sve to uopšte po vašem mišljenju otvara prostor za ponovni razgovor oko zajedničkoga tandera za eksploataciju nafte i gasa ispred Prevlake? Samo još jednom da vas podsjetim, gospodine ministe.

Nafta i gas padaju u takozvana pobjedljiva dobra ...i možete vi na vašoj nespornoj teritoriji uz samu granicu, ako krenete da vadite naftu i gas, vi ćete posisati što bi rekli ono što se nalazi u podmorju ili u podzemlju i onoga vašega susjeda. Strašno je bitno da saopštimo crnogorskoj javnosti da li vi ocjenjujete da postoji još prostor za zajednički tender, da li su oni ... iz situacije u kojoj su bili ili oni nastavljaju prosto da rade ono što su i do sada radili potpuno jednostrano, a mi i dalje ćutimo. Hvala i izvinjavam se zbog prekoračenja.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala i imate razloga, dosta ste prekoračili poslovnički dozvoljeno vrijeme.

Potpredsjedniče Lukšiću, imate mogućnost da odgovorite na dopunsko pitanje.

Izvolite.

IGOR LUKŠIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče Simoviću.

Gospodine Pavloviću,

Dakle, ono što mogu da vam kažem ovom prilikom jeste da postoji nekoliko verzija dokumenata koji su razmjenjivani i kada je u pitanju tekst specijalnog Sporazuma radi pokretanja postupka pred Međunarodnim sudom pravde u Hagu radi trajnog razgraničenja između dvije države i drugo nekoliko verzija Sporazuma koji bi trebalo da riješimo način u međuvremenu istraživanja i eventualne eksploatacije mineralnih resursa. Jasno je da bi Sporazum bio potpisan i da bi bio validan, potrebno je da ga potpišu obje

strane i do sada, kao što sam već kazao je razmijenjeno nekoliko verzija sa ciljem da pokušamo doći do obostranog prihvatljivog rješenja.

Ukoliko me pitate da li je moguć neki novi zajednički tender i tako dalje, moramo se podsjetiti da su pravni sistemi i pravni postupak dodjeljivanja koncesija u našoj zemlji u odnosu na ono što su propisi u Hrvatskoj različiti. Različiti su postupci i veliko je pitanje da li na tom, da kažem, spoljnom području je moguće organizovati bilo kakvu zajedničku aktivnost, a da nema reperkusije u smislu odstupanja od onoga što su pravna pravila. Iz tog razloga je po nama bilo najpraktičnije u toj zoni izostaviti tu zonu iz bilo kakve aktivnosti, dok se ne povuče linija razgraničenja u skladu sa onim što će biti obavezujuća presuda Međunarodnog suda pravde. Da bi došli do toga, potrebno je potpisati specijalni Sporazum, potrebno je da dva parlamenta to ratifikuju i po tom slijedi postupak koji će trajati nekoliko godina, ali pošto je obavezujuće za obje strane on samim tim implicira saglasnost s obje strane na njegovu buduću primjenu i samim tim izostanak političkog problema, eventualnog kasnijeg našeg stupanja u Evropsku uniju. Tako u tom dijelu ne vidim rizik. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se potpredsjedniku. Sa ovim smo završili pitanja i odgovore upućene potpredsjedniku Vlade gospodinu Lukšiću. Zahvaljujem se gospodinu Lukšiću na vremenu koje je posvetio Parlamentu.

Prelazimo na pitanja koja su upućena Ministarstvu odbrane. Imamo jedno pitanje od kolege gospodina Gojkovića i želim na početku da se zahvalim na saglasnosti da s obzirom na odsustvo ministarke Pejanović prihvatiti dati odgovor od pomoćnika ministra. Izvolite, kolega Gojkoviću.

OBRAD GOJKOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Ministre, zamjeniče ministra i poštovane kolege,

Moje poslaničko pitanje je u ime Udruženje vojnih beskućnika i ono glasi: Kakav je status vojnih penzionera bez stana, koji su kao aktivna vojna lica dislocirani iz bivših republika SFRJ u SRJ, a posle referendumu su ostali u Crnoj Gori. Tada aktivna vojna lica su napustili svoje stanove u kojima su živjeli, a u Crnoj Gori borave već 24 godine, bez krova nad glavom. Šta je do sada uradilo Ministarstvo da se riješi stambeno pitanje Udruženja vojnih beskućnika, da li smatrate da su preduzete adekvatne mjere i kako to pitanje namjeravate da rješavate u budućnosti?

Motiv za postavljanje ovog mog pitanja je pismo koje sam dobio, obraćanje Udruženja vojnih beskućnika i oni kažu da se obraćaju ne samo u ime Udruženja vojnih beskućnika iz Herceg Novog već u ime svih korisnika vojnih penzija bez stana, a ima ih sada u Crnoj Gori oko 250, sa molbom da iniciramo poslaničko pitanje u vezi sa problemom vojnih beskućnika, vojnih penzionera bez stana koji su, kao aktivna vojna lica predislocirani iz bivših republika SFRJ u SRJ. Svi su ostali bez svojih domova, stanova pokretne i nepokretne imovine, a njihove supruge dok su bile u kasarnama na položajima sa djecom zavežljajima i kesama u rukama, kao i sve ostale izbjeglice ne svojom voljom, napustile dom u kome su živjeli i već 24 godine čekaju rješenje za njih i njihove porodice životnog problema, da dobiju vlastiti krov nad glavom.

Oni ovdje navode da umiru u kasarnama, nužnim smještajima i tuđim stanovima, jer nemaju gdje da se vrate, nemaju svoj dom. Takođe, smatraju se marginalizovani da je prema njima pokazan nemar od strane države, diskriminacija i zapostavljanje njihovog problema

Ono što je važno u ovom njihovom obraćanju, oni ukazuju na problem da su Pravilnikom iz 2007, 2008, 2009. pa i 2010.godine imali jedan odnos ministarstva da regulišu pravo na stan, ali Pravilnikom iz 2011. godine to pravo je ukinuto udovicama vojnih penzionera da bi Pravilnikom iz 2011.godine to pravo bilo ukinuto. Znači, poslije smrti vojnog penzionera njihove udovice gube to pravo na stan. Ovdje oni navode da ih u Crnoj Gori ima 250 i 20 plus, 23 udovice vojnih penzionera. Ja mislim da je ovo jedan humanitarni problem i da treba svi prema ovome da se odnesemo na određeni način, jer izgleda stvarno da postoji diskriminacija prema ovim ljudima koji su bili državni službenici toliko godina i na kraju su ostali u ovakvom položaju. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala, kolega Gojkoviću.

Pomoćnik ministra gospodin Rajko Novičević. Izvolite.

RAJKO NOVIĆEVIĆ:

Hvala vam, gospodine potpredsjedniče, dame i gospodo poslanici,

Uvaženi poslanik Gojković je postavio pitanje ministru odbrane, ja svakako neću čitati pitanje, jer je poslanik već naglasio.

Na ovo pitanje dajemo sledeći odgovor:

Nakon proglašenja nezavisnosti Crne Gore, Ministarstvo odbrane je u kontinuitetu uređivalo i rješavalo pitanje stambenih potreba zaposlenih u Ministarstvu odbrane i Vojci Crne Gore i propisima koji su se odnosili na lica u radnom odnosu, uredilo pravni okvir i za rješavanje stambenih potreba i penzionisanih oficira, penzionisanih podoficira i penzionisanih civilnih lica, među kojima su i lica koja su dislocirani iz bivših republika SFRJ i koja su nakon referenduma ostala da žive u Crnoj Gori.

Dakle, ta kategorija lica koja je u vašem predmetnom pitanju, koja je osnov vašeg predmetnog pitanja ničim nijesu u drugačijem statusu od svih ostalih lica koja stambenu potrebu rješavaju u Ministarstvu odbrane.

Ukazujemo da sva penzionisana lica ostvaruju svoja prava na rješavanja stambenog pitanja kod Fonda za penzijsko invalidsko osiguranje, ali da je Vlada Crne Gore zbog specifičnog statusa penzionisanih oficira, penzionisanih podoficira i penzionisanih civilnih lica zaključila da i pored činjenice što isti ostvaruju penziju preko tog fonda, svoje stambeno pitanje rješavaju u okviru Ministarstva odbrane.

Pravilnikom o rješavanju stambenih potreba u Ministarstvu odbrane, koji je donijet na osnovu Odluke Vlade o rješavanju stambenih potreba državnih službenika i namještenika, uređeni su način, kriterijum i postupak rješavanja stambenih potreba, između ostalih i ovih lica.

Do sada je ukupno riješeno stambeno pitanje za ukupno 164 penzionisana oficira, penzionisana podoficira i penzionisana civilna lica i to: po zaključcima Vlade Crne Gore o3-4687 od 10.04.2008.godine, broj 03-9597 od 2.10.2008.godine i broj 08-1720/2 od 10.07.2014.godine, kojim su službeni stanovi preimenovani u stanove u zakup na neodređeno vrijeme. To je ukupno 123 stana, a u postupku po oglasima za raspodjelu stanova koje je ovo ministarstvo raspisalo u 2008, 2009, 2010. i 2012.godini ukupno 41 stan.

Od ukupnog broja dodijeljenih stanova 106 stanova je upravo dodijeljeno profesionalnim vojnim licima i civilnim licima na službi u tadašnjoj vojsci koja su zbog poznatih ratnih dešavanja '90-tih godina predislocirana na teritorija bivših republika SFRJ na teritoriju Crne Gore i nakon toga penzionisani.

Radi potpunog informisanja, ukazujemo da se u evidenciji stambenih potreba ovog ministarstva nalazi 1.453 lica koja nemaju stan, odnosno porodičnu stambenu zgradu u

svojini, susvojini, ili zajedničkoj svojini, podstanari, stanuju kod roditelja ili roditelja supružnika, koriste smještaje u vojnom objektu ili koriste službeni stan, među kojima je 299 penzionisanih oficira, penzionisanih podoficira i penzionisanih civilnih lica.

U skladu sa ovim podacima, kao i drugim činjenicama koje se tiču odnosa ovog ministarstva prema rješavanju stambenih pitanja penzionisanih oficira, podoficira i penzionisanih civilnih lica, smatramo da je u skladu sa realnim mogućnostima učinjen maksimalan napor u pravcu rješavanja stambene potrebe ove kategorije lica.

Radi razjašnjenja određenih pravnih situacija, ili pravovremenog informisanja, sa predstavnikom Udruženja vojnih beskućnika, čiji su članovi penzionisani oficiri, penzionisani podoficiri, penzionisana civilna lica, predisllocirana sa teritorija bivših republika SFRJ na teritoriji Crne Gore, obavljana je česta pismena i usmena komunikacija, kao i neposredni službeni razgovori i lično kod mene su primani više puta.

Želim vas informisati da će i ubuduće Ministarstvo odbrane ulagati maksimalne napore, na planu rješavanja stambenih potreba svih kategorija lica, koja stambenu potrebu rješava u ovom organu, a što će prevashodno zavisiti od realnih finansijskih mogućnosti.

Dakle, ni jednom normom, ni jednim potezom, ova kategorija lica nije izuzeta u odnosu na druge kategorije lica. Hvala vam, gospodine potpredsjedniče.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se.

Kolega Gojkoviću, da li želite komentar? Izvolite.

OBRAD GOJKOVIĆ:

Potpredsjedniče, pa moramo svi shvatiti da vrijeme teče i da su to uglavnom ljudi koji su penzioneri, da novom dinamikom mi danas nijesmo dobili nikakve nove informacije. Znači, mrka kapa, nema novca, a prodana je Vojna kasarna u Kumboru. Zašto se nije dio toga novca opredijelio da se riješi to humanitarno pitanje? Treba li ljudi da umru da bi njihove porodice poslije bile u problemu?

Volio bih jedno dodatno pitanje da postavim ukoliko mi možete odgovoriti. Ja ću pročitati jedan dio dopisa i da vidimo da li je tačno to.

Nedosledno se u pravnoj regulativi, ogledajući u tome da je pravilnicima donesenim 2007, 2008, 2009 i 2010.godine, kojima Ministarstvo odbrane reguliše da pravo na stan imaju članovi porodice umrlog vojnog penzionera, da bi Pravilnikom iz 2011.godine to pravo bilo ukinuto. Ako taj akt stvarno postoji takav kakav jeste, on je stvarno van svakog komentara, da bračni drug u ovom slučaju udovice nemaju pravo. I oni ovdje pominju tačno 23 udovice vojnih penzionera. To postavljam kao dodatno pitanje.

Što se tiče ovoga drugoga, znači zahvaljujem vam se na statistici koju ste dali, u koju vjerujem da je tačna i vidi se da je veliki broj lica, ali ovo ne budi nadu koliko ja vidim za Udruženje vojnih beskućnika, jer ako se nastavi ovakvim tempom oni ne mogu ni za 50 godina dobiti stanove. Smatram da država ne bi trebala na taj način da se odnosi, pogotovo kada vidimo kakav je aršin prema tajkunima, prema svima koji dolaze i borave u ovoj državi i koje se pare odavde odnose, a da bivša aktivna vojna lica prema kojima bi država trebala da ima jedan specifičan odnos, koji su branili ovu državu u vrijeme NATO agresiji i prije toga, da su danas bez stana i da su u mnogo nepovoljnijem slučaju nego bilo koja populacija koja danas živi u Crnoj Gori. Ako možete samo za ovo pomoćno pitanje komentar, ukoliko ne, molio bih vas pismeno naknadno da mi dostavite. Hvala.

PREŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se. Sa ovim smo završili pitanje koje je bilo upućemo Ministarstvu odbrane. Zahvaljujem se gospodinu Novičeviću. Razumio sam da je pomoćnik iskazao spremnost da da odgovor na dopunsko pitanje u pisanoj formi u skladu sa Poslovníkom. Izvolite.

OBRAD GOJKOVIĆ:

Dopunsko pitanje motivisano tim da nemamo istu informaciju ja i gospodin iz Ministarstva, da imam informaciju da je 2011.godine ukinuto pravo da udovice vojnih lica dobijaju stanove, dok predstavnik ministarstva kaže da to nije pravo tumačenje toga Pravilnika iz 2011.godine, pa bih vas molio, znači vrlo je značajno pitanje i zadire u mnogo važna prava ljudi koji su umrli, a njihove udovice nemaju pravo da dobiju stan kao članovi porodice penzionisanog vojnog lica, koji nikada nijesu stekli to pravo. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Vaša reakcija nije bila u skladu sa Poslovníkom, ali razumijem, iskoristili ste proceduralnu reakciju da date obrazloženje svog dopunskog pitanja. Razumio sam iz ove poslednje vaše infomacije da je to dodatni razlog za pomoćnika ministra da uporedite informacije i ostaje u obavezi da vam dostavi odgovor u predviđenom roku na vaše dopunsko pitanje, ako se slažete i vi i gospodin pomoćnik. Mislim da je to najracionalnije i da je to put do dolaženja pravih informacija u odnosu na pitanje koje ste vi postavili. Hvala vam na razumijevanju. Hvala, gospodine Novičeviću.

Prvo pitanje za ministra unutrašnjih poslova kojeg pozdravljam je pitanje poslanika Milutina Đukanovića. Izvolite, kolega Đukanoviću.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, gospodine Konjeviću,

U skladu sa Poslovníkom postavio sam sledeće poslaničko pitanje: Da li postoji strategija upravljanja ljudskim resursima prema kojoj bi polaznici IV generacije Policijske akademije u Danilovgradu, nakon višegodišnjeg čekanja odrađenog pripravničkog staža, kao usko-stručni kadar školovan od 2010.godine isključivo na zahtjev i potrebe vašeg ministarstva zasnovao radni odnos u tom ministarstvu.

Od pripadnika polaznika Policijske akademije koji su svoje školovanje započeli 2010. a završili 2012.godine, da podsjetim 2010. Policijska akademija u Danilovgradu bila je pod ingerencijom Ministarstva unutrašnjih poslova. Niko od 22 polaznika nije zasnovao radni odnos u Ministarstvu unutrašnjih poslova. Polaznici su čekali godinu i četiri mjeseca kako bi odradili pripravnički staž, a i poslije odrađenog pripravničkog staža nijesu dobili posao. Postojala su javna obećanja od rukovodećih kadrova u Ministarstvu unutrašnjih poslova da će pet najboljih polaznika sigurno zasnovati radni odnos.

Gospodine ministre, interesuje nas koje kriterijume koristi Ministarstvo unutrašnjih poslova prilikom zapošljavanja, jer kao što se desilo sa četvrtom generacijom, 58 pripadnika pete i šeste generacije još nije pozvano da odradi pripravnički staž. Po riječima polaznika Policijske akademije, prilikom zapošljavanja u ministarstvu su glavne reference nepotizam i lobiranje, odnosno, ako ko ima veze dobiće posao i njima jednostavno nije jasno kako neko može da dobije prednost u odnosu na njih prilikom zapošljavanja. Kako radi Policijska akademija, očigledno najljepše je da je zatvorite, a kod četvrte, pete i šeste generacije koji su završili Policijsku akademiju nikog nijeste zaposlili u Ministarstvu unutrašnjih poslova. Logično je pitanje kakva je vaša vizija razvoja Ministarstva

unutrašnjih poslova i šta jednostavno planirate sa tom školom, zbog čega ona postoji?
Završi Policijsku akademiju i gdje da radi? Zahvaljujem i očekujem precizan odgovor.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam.

Izvolite, ministre.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Uvaženi poslaniče Đukanoviću, zamolio bih prosto da se ne pozivate na polaznike Policijske akademije i da su vam oni rekli da se radi o nepotizmu. Siguran sam da vam oni to nijesu rekli, da to može da bude vaš stav to je vaše pravo, ali ste rekli po riječima polaznika zapošljavaju se oni koji imaju vezu, nepotizam i tako dalje i tome slično. Da nijeste bili u komunikaciji sa polaznicima Policijske akademije govori mi jedna druga stvar, da će upravo ovih dana svih 57 pripadnika pete i šeste generacije, narednih desetak dana da počnu da odrađuju pripravnički staž u Ministarstvu unutrašnjih poslova, da su konkursi raspisani prije tri mjeseca, ako ne i malo više i da te nažalost procedure traju dosta dugo, jer su tako zakonom definisane procedure koje, nakon raspisivanja konkursa najmanje zavisi od Ministarstva unutrašnjih poslova, zavisi najvećim dijelom od Uprave za kadrove i jednim dijelom od Ministarstva pravde u smislu efikasnosti dostavljanja kaznene evidencije. Polaznici pete i šeste generacije će narednih dana svi koji su završili Policijsku akademiju, a završili su je u intervalima pete i šeste generacije 2013. odnosno 2014.godine će započeti pripravnički staž i Ministarstvo unutrašnjih poslova je za to obezbijedilo sredstva u ovoj budžetskoj godini.

Što se tiče polaznika četvrte generacije, podsjetiću vas da u formiranju ove Vlade decembra 2012.godine vi ste rekli da je ta generacija završila 2012.godine školovanje, što

je tačno i 2013.godine je počela, takođe kroz obezbijeđena sredstva Ministarstva unutrašnjih poslova je započela cijela generacija odrađivanje pripravničkog staža. Pripravnički staž je završen u drugoj polovini 2014.godine i mi smo za 2015.godinu planirali sredstva da raspisemo javni oglas za 20 pripadnika Policijske akademije.

Shodno zakonima na početnim pozicijama u bilo kojem organu u državi Crnoj Gori obavezno je raspisivanje javnih oglasa i obavezno je sprovođenje odgovarajućih procedura koje su propisane Zakonom o unutrašnjim poslovima, odnosno dominantno Zakonom o državnim službenicima i namještenicima. Ono što smo takođe stvorili kao preduslov, što je bila mana prethodne sistematizacije jeste da nijesmo imali dovoljno početnih pozicija koje omogućavaju priliv novog kadra u Ministarstvu unutrašnjih poslova, odnosno Upravi policije i to ne samo za one mlade ljude koji su završili policijsku akademiju, jer to nije jedini kadar koji je potreban Ministarstvu unutrašnjih poslova nego i za one ljude koji su završili druge fakultete u Crnoj Gori, dominantno fakultete pravnih nauka i ekonomskih nauka. Sada u sistematizaciji koja sutra stupa na snagu nakon osam dana od isticanja na oglasnoj tabli je predviđeno 150 početnih pozicija, odnosno radnih mjesta u početnim zvanjima policajac, policijski narednik i mlađi policijski inspektor, što do sada nije bio slučaj.

Mislim da sam vam dao vrlo precizan odgovor, van bilo kakve politike, nego odgovor koji će i vama i pripadnicima Policijske akademije, odnosno polaznicima ukazati da ministarstvo brine o tome. Ja sam zajedno sa direktorom Policije krajem prošle godine razgovarao sa svih 57 pripadnika Policijske akademije, kao što sam više puta razgovarao sa predstavnicima četvrte generacije koja je u mandatu ove Vlade odradila pripravnički staž i koja će nakon stupanja na snagu sistematizacije, to je, kažem, sutra vrlo brzo biti raspisan konkurs za četvrtu generaciju koja je odradila pripravnički a u međuvremenu položila ispit koji je neophodan nakon završenog pripravničkog staža. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem ministru.

Kolega Đukanović da li želi komentar na precizni odgovor koji je dobio? Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ:

Gospodin ministar samo saopštava šta će se desiti. Fakti su trenutno ovakvi kakve sam ja saopštio, 22 polaznika nijesu dobili posao u Ministarstvu unutrašnjih poslova, a prošlo je gotovo tri godine i sad je glavno da ministarstvo saopštava, odnosno ministar da će se za ovih 57 raspisati konkurs za pripravnike. Ako je to glavno za pripravnike, danas evo barem je to riješeno da se može pripravnici odraditi ne mogu to da budu glavni aduti ministru u odbrani stavova da se ne vodi dovoljno računa o zapošljavanju ljudi, jer to su specifične djelatnosti. Ne bi nas iznenadilo i u Crnoj Gori da postoji Vojna akademija, no evo nema je, pošto Crna Gora ne vodi računa o vojsci, to nju ne interesuje, da i neko ko završi vojnu akademiju ne dobije posao, nego šloloovao si se, pa idi na biro i čekaj posao kao i svi ostali. Dobra informacija i sigurno će ljudi da prate da ste planirali da od 22 polaznika u 2015. godini zaposlite 20 polaznika.

Ministre, držaćemo vas za riječ. Ovo su svi čuli i čekamo da vidimo šta ćete uraditi. Ne bi bilo prvi put da postoji obećanje, a da se to obećanje ne realizuje, ali morate se složiti da je mnogo čekati tri godine od dana završetka akademije do dana zaposlenja, a školuju se za vaše potrebe. Vi tražite da se oni školuju, a onda da čekaju po tri godine. To u takvim institucijama nije prirodno, ali evo da ispratim ovo, da li ćete raspisati konkurs za 20 pripadnika po kriterijumima. Vi kažete, to mi nijesu saopštili polaznici Policijske akademije. Ja odgovorno tvrdim imam i dopis na meilu, jesu, ne svi, ali pojedinci su saopštili da je u Ministarstvu unutrašnjih poslova prilikom zapošljavanja preovladavao

nepotizam, odnosno lobiranje ili narodski rečeno da su prolazili oni koji su imali bolje veze.
Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se kolegi Đukanoviću.

Sledeće pitanje za ministra unutrašnjih poslova ima kolega Mustafić. Izvolite, kolega Mustafiću.

SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem, kolega potpredsjedniče.

Poštovane kolegice i kolege, poštovani ministre Konjeviću, uvaženi građani,

Moje pitanje je sledeće: Šta je preduzelo nadležno ministarstvo, odnosno Uprava policije na rasvetljavanju najnovije serije napada na objekte islamske zajednice u Baru i Bijelom Polju. Naime, u noći između petka i subote znači 20. na 21. mart ove godine demoliran je vjerski objekat u Novom Baru na Topolici, a prethodno je u samo nekoliko dana taj objekat više puta napadan i oskrnavljen, a svaki od ovih slučajeva uredno prijavljen Upravi policije. To su napadi koji su se dešavali u kratkom periodu, a godinama unazad dešavaju se napadi na isti objekat većinom bez otkrivanja počilaca, bez policijskog i sudskog epiloga.

U pitanju je više od 10 slučajeva napada na objekat u Novom Baru, odnosno Topolici, a samo u jednom od tih napada otkriven je jedan počilac i veoma blago sankcionisan. Takođe, u Bijelom Polju u naselju Sutivan, nedavno je oskrnavljen objekat džamije, a prethodno je bilo još nekoliko napada na objekte na drugim lokacijama u Nedakusima, u Rasovu, u Radulićima, kao i verbalnih i fizičkih nasrtaja na vjernike,

takođe bez adekvatnog epiloga. Počinioci su ili ostali nepoznati ili tamo gdje su otkriveni prošli su sa simboličnom kaznom.

S pravom se postavlja pitanje hoće li se od strane Uprave policije i dalje na ovakav način bez otkrivanja počilaca gledati na brutalne napade ili će se uraditi nešto ozbiljnije da se stane na put ovakvim dešavanjima. Ovi slučajevi sa blagom reakcijom nadležnih i očigledno nezainteresovanošću da se procesuiru kroz otkrivanje počilaca i njihovo dovođenje pred tužioca i sud ostavljaju loš utisak na građane, posebno pripadnike islamske vjere. Stiče se utisak kao da država nema mehanizme ili ne želi da zaštiti prava vjernika, odnosno imovinu i objekte od onih koji na njih nasrću u kontinuitetu.

Posebno treba imati u vidu da se ovi napadi dešavaju u sredinama koje tradicionalno važe za multivjerske i multietničke sa dobrim međukomšijskim odnosima očuvanim i u mnogo težim vremenima nego što su ova.

Upravo u takvim sredinama zbog dodatne osjetljivosti trebalo bi sa više odgovornosti pristupati otkrivanju počilaca i adekvatnom sankcionisanju kako se ne bi ponavljali i izazivali uznemirenost vjernika i svih dobronamjernih građana. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se kolegi potpredsjedniku Mustafiću.

Izvolite, ministre Konjeviću.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Uvaženi potpredsjedniče Mustafiću,

Problem koji vi apostrofirate, rekao bih da je problem kojim treba svaki segment društva dodatno da se pozabavi, jer ako u našem društvu imamo pojedince koji su svojim ponašanjem spremni nažalost, rekao bih spremni da negativnom kontekstu doprinose

daljem očuvanju onoga što ste i vi rekli međuetničkog i međukonfesionalnog sklada, znači da još uvijek u našem društvu nažalost imamo relikte nekih vremena za koje zajednički smatramo da su iza nas.

Nažalost, ta vremena i ako je već dvadesetak godina od tih nemilih dešavanja iza nas su, kao što sam rekao ostavile određenog traga koji se manifestuje kroz ovakvu vrstu pojedinačnih incidenata, a koje nikome, a najmanje među građanima Bijelog Polja i među građanima Bara mogu da budu afirmisani. To znamo ja i vi, imajući u vidu da vi bolje od mene poznajete Bar, a ja možda malo bolje od vas poznajem Bijelo Polje. Saglasan sa vama u tom dijelu da je u tim najtežim vremenima, upravo i u Bijelom Polju i u Baru, da smo jedni druge čuvali i da je to jedna od ključnih vrijednosti koje smo gradili i izgradili u Crnoj Gori. Ali očigledno da svaki segment društva, od političkih partija kojima pripadamo do medija, civilnog sektora, ne zaboravimo segment obrazovanja, mora da nam šalje jednu, rekao bih jedinu poruku, a to je da je ključna dobit, ključna prednost Crne Gore taj sklad koji postoji među različitim nacijama i vjerskim pripadnostima, građanima koji pripadaju različitim vjerskim zajednicama, da je to naše najveće bogatstvo i da upravo to bogatstvo nas je kroz istoriju čuvalo i sa druge strane nam je hvaljeno ne samo iznutra iz Crne Gore, nego je hvaljeno kao primjer dobrih međususedskih u smislu komšijskih i dobrih međuvjerskih i nacionalnih odnosa.

Što se tiče konkretnih stvari, želim da vas informišem sjedeće da su službenici centra na bazi informacija koje sam dobio od direktora Uprave policije, službenici Centra bezbjednosti Bar su u prethodnom periodu 16. i 25. marta ove godine registrovali dva događaja u vezi sa objektom islamske zajednice u Baru. U jednom događaju konstatovano je da na objektu nijesu nastala oštećenja. Povodom drugog događaja policijski službenici preduzimaju aktivnosti na rasvjetljavanju i ako se nadležni tužilac

izjasnio da nema elemenata bića krivičnog djela, čije se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti.

Građanin, ... iz Bara je 16.marta 2015.godine, obavijestio dežurnu službu Centra bezbjednosti Bar telefonskim putem, da je u toku noći pokušano oštećenje stakla knjižare islamske zajednice koja se nalazi u Makedonskoj ulici u Baru. Po prijemu obavještenja odmah je upućena patrola policijskih službenika i ekipa za uviđaj. Konstatovano je da navedeni objekat nije oštećen.

Dana 21.marta 2015.godine isto lice obavijestilo je dežurnu službu Centra bezbjednosti da je kamenom polomljeno duplo staklo na ulaznim vratima islamskog objekta. Po prijemu obavještenja upućena je patrola policijskih službenika i ekipa za uviđaj radi obezbjeđenja lica mjesta i vršenje uviđaja. O događaju je obaviješten zamjenik osnovnog državnog tužioca u Baru, izuzeti tragovi su upućeni Forenzičkom centru radi vještačenja. Zamjenik osnovnog državnog tužioca u Baru izjasnio se da nema elemenata bića krivičnog djela čije se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti. Bez obzira na kvalifikaciju, odnosno bez obzira što nema kvalifikacije krivičnog djela koje se goni po službenoj dužnosti, policijski službenici preduzimaju mjere i radnje na identifikovanju počinitelaca ili počinioca ovog djela.

Službenici Centra bezbjednosti Bijelog Polja u jednom događaju podnijeli su krivičnu prijavu protiv jednog lica zbog postojanja osnovane sumnje da je počinio dva krivična djela na štetu islamske zajednice i vjernika. U jednom događaju u kojem je prijavljeno oštećenje fasade džamije, postupak policije je u toku, dok je u jednom događaju podnosilac odustao od prijave koju je prethodno podnio, a tužilac se izjasnio da nema elemenata bića krivičnog djela čije se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti kao ni elemenata prekršaja.

Preostala dva događaja u vezi su sa prijavama koje su dva člana jedne porodice podnijeli protiv pripadnika islamske zajednice zbog ometanja posjeda. Vjerski službenik džamije u mjestu Bioča, 31.maja 2014.godine podnio je prijavu protiv jednog lica iz mjesta Bioča, navodeći da mu je ovo lice uputilo uvredljive riječi i prijetnje dok se nalazio ispred džamije. Nakon zaplijenjene prijave ovlašćeni policijski službenici prikupili su obavještenja od podnosioca prijave i odmah po prikupljenim obavještenjima upoznali zamjenika osnovnog državnog tužioca u Bijelom Polju. Ovlašćeni policijski službenici su po nalogu zamjenika osnovnog državnog tužioca prikupili obavještenje od lica protiv kojeg je podnijeta prijava, kao i od tri svjedoka.

Podnosilac prijave odustao je od prijave koju je podnio prethodno. Spisi predmeta dostavljeni su zamjeniku osnovnog državnog tužioca u Bijelom Polju, koji se nakon uvida u spise predmeta izjasnio da nema elemenata bića krivičnog djela, čije se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti, kao ni elemenata za pokretanje prekršajnog postupka.

Imam koji obavlja službu u džamiji u Nedakusima prijavio je dežurnoj službi Centra bezbjednosti Bijelog Polja 12.jula 2014.godine da je jedno lice M.Š. iz istog mjesta upotrebom zvučnog signala iz svojeg vozila ometalo obavljanje molitve u navedenoj džamiji.

Imam je naveo da je sa vjernicima izašao da vidi o čemu se radi, nakon čega im se navedeno lice obratilo prijetećim tonom i uputilo im psovke. Ovlašćeni policijski službenici izašli su na lice mjesta, prikupili obavještenja, upoznali tužioca u Bijelom Polju i nakon čega su po pribavljenoj naredbi Osnovnog suda u Bijelom Polju izvršili pretres stana i drugih prostorija vlasništvo prijavljenog lica. Tom prilikom su pronašli i privremeno oduzeli određene predmete koji su bili u ilegalnom posjedu. Ovlašćeni policijski službenici su 18.jula 2014.godine osnovnom državnim tužiocu u Bijelom Polju podnijeli krivičnu prijavu protiv prijavljenog M.Š. zbog osnova sumnje da je 12.jula 2014.godine počinio krivično

djelo povreda slobode ispovijedanja vjere i vršenje vjerskih obreda i krivičnih..... nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija. Glavni imam islamske zajednice u Bijelom Polju je 13. marta 2015. godine podnio prijavu u kojoj je naveo da je u toku noći između 12. i 13. marta ove godine oštećena i oskrnavljena fasada na džamiji u mjestu Sutivan. Postupajući po prijavi, ovlašćeni policijski službenici izašli su na lice mjesta, izvršili uviđaj i o događanju upoznali zamjenika tužioca. Od strane kriminalističkih tehničara, po nalogu tužioca, izuzeta je nepoznata materija sa zidova džamije koja je poslata na vještačenje. U daljim radnjama policijski službenici prikupili su obavještenja desetak lica dok će za navedeno djelo biti podnijeta krivična prijava protiv nepoznatog počinioca zbog izvršenog krivičnog djela uništenje i oštećenje tuđe stvari, sa mogućnošću da nadležni tužilac može da prekvalifikuje djelo u krivično djelo skrnavljenje spomenika, spomen obilježja, zavisno od rezultata vještačenja izuzete materije.

Službenici CB-a Bijelo Polje preduzimaju aktivnosti na rasvjetljavanju ovog događaja. Napominjemo da su policijski službenici Centra bezbjednosti Bijelo Polje odmah postupili po prijavljenim događajima i u dogovoru sa nadležnim tužiocem preduzimali potrebne radnje i mjere, shodno Zakoniku o krivičnom postupku. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem ministru Konjeviću koji je značajno prekoračio dozvoljeno vrijeme. Imajući u vidu važnost i osjetljivost ovog pitanja i potrebu da se svi zajedno upoznamo sa činjenicama o postupanju nadležnih državnih organa, vjerujem da ćete tolerisati svi vi zajedno moju tolerantnost u odnosu na prekoračenje koje sam dao ministru Konjeviću.

Kolega Mustafić želi komentar. Izvolite.

SULJO MUSTAFIĆ:

Nastojću da budem u vremenu.

Zatražio sam odgovor i u pisanoj formi. Potpuno sam saglasan sa vama, ministre, u vezi sa vašom konstatacijom, to što smo očuvali kao tekovinu u 90. godinama nema cijenu i to treba sačuvati apsolutno i svi treba da damo doprinos na tom . Siguran sam da onaj ko nasrće na vjerski objekat ne pripada nijednoj vjeri. Siguran sam da nije imanentno nijednoj vjeri da nasrće na imovinu, na objekte bilo koje druge vjere. To su sasvim drugi motivi, to je definitivno jasno.

Međutim, govorili ste o opsežnoj akciji koju preduzimaju policijski organi u Baru i Bijelom Polju, ali nas malo zabrinjava kontinuitet ovih napada. U Baru se to dešava u 12 godina više od deset napada na objekat u Novom Baru, to je zakupljeni objekat, a imamo tamo otvoreno pitanje pred organima lokalne uprave, lokacije za vjerski objekat u Novom Baru. Neću da povežem te dvije stvari, ali čini mi se da podtekst tih dešavanja bi se mogao tražiti moguće i na nekoj drugoj strani.

S druge strane, vi ste pobrojali brižljivo ovo što se dešavalo u Bijelom Polju. Poznajem Bijelo Polje kao i vi, ne samo Bijelo Polje nego čitavu Crnu Goru jako dobro. Nemate slučaj Radulići prijavljen. Dakle, bila je jedna visoka delegacija jedne strane države u Radulićima, to su ostaci jednog objekta, jedne stare veoma značajne, kulturno i istorijske džamije. Tamo je bio jedan verbalni napad na tu delegaciju, na te ljude i na ljude koji su radili na arheološkim ispitivanjima tog objekta jer je objekat polusrušen. Tako da bih konstatovao da uz ono što je obaveza policije, sud ne može da ukorom nastavnčkog vijeća, da primijenim taj termin iz moje struke, kažnjava za ovakve radnje, nakon tužilačkog nalaza kakav je, recimo, bio u Baru. Ne možemo da se na isti način, sa istim senzibilitetom, naravno to nije vaša ingerencija, tužilaštva i sudstva odnosima prema nečemu što je jako osjetljivo, prema ovim pitanjima. Ovo su vrlo osjetljiva pitanja. Nije ista težina tog problema i, recimo, ponašanje navijača na nekoj utakmici ili neki drugi incident. Tako da ćemo pažljivo pratiti reakciju i policije i ostalih institucija. Vjerujemo da ćemo svi uraditi dovoljno da se to ne dešava ni u Baru, ni u Bijelom Polju, ni u Podgorici, ni bilo gdje u Crnoj Gori. Jer, tu se slažem apsolutno sa vama, zbog nekakvog našeg zajedničkog političkog bekgrounda. Znam da ste upravo pobornik toga da je naša multietnička stabilnost najveća tekovina Crne Gore i možda njen najznačajniji prtljag koji nosi u integracijama. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Nije baš uobičajeno proceduralno, ali evo, ponavljam, imajući u vidu temu koja nas zajedno okuplja oko ovog pitanja, predlažem da napravim još jedan presedan i da dam riječ ministru Konjeviću. Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Upravo na fonu, uvaženi potpredsjedniče, ovoga što ste vi rekli, još jednom zajednički sa uvaženim potpredsjednikom Mustafićem i sa vama i sa svim poslanicima koji su prisutni u sali, prosto želim da zajednički uputimo apel i da zajednički utičemo da ovakvi nemili, pojedinačni slučajevi napada na bilo koju vjersku zajednicu, u ovom slučaju na imovinu objekta islamske vjerske zajednice, više se ne dešavaju u Crnoj Gori. Radi se o pojedinačnim stvarima koje, bez obzira na uticaj svih nas kao ljudi koji se bave javnim poslom, oni su se, nažalost, dešavali i vjerovatno će se u pojedinačnim segmentima dešavati i u budućnosti. Važno je da svaki segment društva, možda ponajmanje, neće me niko pogrešno razumjeti, policija, mnogo više neki drugi sistemi u ovom društvu, od obrazovanja, od kulture, političkih partija, medija, doprinesu da zajednički afirmišemo vrijednosti kojima se svi ponosimo, a utičemo da ono što nijesu vrijednosti ne budu praksa na bilo koji način u Crnoj Gori. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem, ministre Konjeviću.

Za kraj za ministra Konjevića kolegistica Jonica ima pitanje. Izvolite, kolegistica.

SNEŽANA JONICA:

Hvala.

Dame i gospodo poslanici, poštovani građani, gospodine Konjeviću,

Moje poslaničko pitanje glasi: Da li je tačna informacija da Vlada Crne Gore razmatra mogućnost uvođenja ekonomskog državljanstva? Da li je Vlada u tom kontekstu radila analizu ili prikupljanje informacija o broju lica koja su zainteresovana da investirajući u Crnu Goru steknu pravo na ekonomsko državljanstvo, kao i informaciju o tome koja sve državljanstva ta lica već posjeduju? Da li je već osmišljen koncept po osnovu kojeg bi se ostvarilo to pravo tj. koliko će morati da iznosi nivo ulaganja u Crnu Goru i da li će se kupovina nekretnine na teritoriji Crne Gore tretirati kao investicija? Da li ste upoznati sa tim da je Rezolucijom 2013 Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope kao jedna od obaveza u postmonitoring postupku navedeno da je za vraćanje povjerenja u izborni proces u Crnoj Gori, između ostalog, potrebno usvajanje olakšica za dobijanje crnogorskog državljanstva u skladu sa Rezolucijom 1989 Savjeta Evrope o pristupu državljanstvu i efektivnoj primjeni Evropske konvencije o državljanstvu? Da li ste spremni da u saradnji sa parlamentom, a bazirano na predlogu Socijalističke narodne partije Crne Gore pripremite izmjene Zakona o crnogorskom državljanstvu kojim bi se konačno ovo pitanje riješilo na pravedan način, u skladu sa preporukama Savjeta Evrope?

Prvo, pitala sam vas za ekonomsko državljanstvo jer su to informacije koje su se mogle čuti ili pročitati u nekim medijima ovih dana, pa smatram da je korektno i zbog građana Crne Gore i zbog nas kao poslanika da dobijemo potpuno relevantnu informaciju od onog kome to pripada da li je ekonomsko državljanstvo ovih dana tema razmišljanja u Vladi Crne Gore, kao i koji su koncepti u odnosu na to rješenje o kojima se razgovaralo, ako se razgovaralo u Vladi Crne Gore.

Razlog br.2 je činjenica da je u januaru 2015. godine u Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope usvojena Rezolucija o ispunjavanju prava i obaveza Crne Gore u odnosu na članstvo u Savjetu Evrope. U toj rezoluciji mojim amandmanom kao jedna od obaveza Crne Gore koju su jasno prihvatili i prepoznali kao bitnu u dijelu stvaranja, odnosno izgradnje povjerenja u izborni proces, definisana obaveza Crne Gore da tokom postmonitoring perioda donese zakon kojim će uvesti olakšice na dobijanje crnogorskog državljanstva u skladu sa jednom drugom rezolucijom o kojoj smo vi i ja razgovarali ili u jednom od prethodnih poslaničkih pitanja, koja je, takođe, donijeta na tu temu prošle godine u Savjetu Evrope.

Podsjećam da je Socijalistička narodna partija Crne Gore prilikom prošlogodišnjeg usvajanja izbornog zakonodavstva napominjala da nema vraćanja povjerenja u izborni

proces bez konačnog pravednog rešenja u Zakonu o državljanstvu, da prošlogodišnje rešenje, ne ovo koje je sada u proceduri, smatramo onim što je ... za rešavanje ove priče. Samo tri ili četiri ključna elementa. Pitanje koje navodim kao osnov za razgovore ukoliko ste konačno spremni na njih u kontekstu obaveze prema Savjetu Evrope, da je potrebno, čini mi se da ćemo se složiti, vrijeme da konačno dijete crnogorskog državljanina ne mora da bira između državljanstva oca i majke, da je potrebno da konačno rokove za dobijanje državljanstva na osnovu braka svedemo s pet na tri godine, a ne da sa pet povećamo na deset, kako je urađeno jednom uredbom Vlade na određeni način, da ovu granicu za olakšice definišemo 3. junom 2006. godine, a o ostatku ću u komentaru jer vidim da me opominje potpredsjednik. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Samo na poslovničku mogućnost, to je obaveza i hvala vam na razumijevanju.

Izvolite, ministre Konjeviću.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Zahvaljujem.

Samo konstatujem da su ovdje tri pitanja. Prvo pitanje u nizu, da li je tačna informacija da Vlada Crne Gore razmatra mogućnost uvođenja ekonomskog državljanstva i pozivate se na natpise u medijima. Ne bih se pozivao na natpise u medijima, pozvao bih se na Zakon o crnogorskom državljanstvu koji je usvojen 2008. godine i na odluku o kriterijumima za utvrđivanje naučnog, privrednog, ekonomskog, kulturnog i sportskog interesa Crne Gore za sticanje crnogorskog državljanstva prijemom, odluka objavljena u Službenom listu 2008. godine. Utvrđeni su kriterijumi na osnovu kojih lice može steći crnogorsko državljanstvo prijemom zbog posebnog značaja za naučni, privredni, ekonomski, kulturni i sportski interes Crne Gore. Odredbom člana 3 navedene odluke propisano je da lice može steći crnogorsko državljanstvo prijemom od posebnog značaja za privredni, ekonomski interes Crne Gore ako je investiralo kapital u Crnoj Gori, osnivanje privrednog društva za obavljanje privredne djelatnosti čije će poslovanje

doprinijeti ekonomskom razvoju Crne Gore, direktno investiralo kapital u Crnu Goru ili donira sredstva, vrhunski dokazani stručnjak ili investitor nespornog međunarodnog ugleda, jer se radi o odluci koja je usvojena 2008. godine i koja je i dalje na snazi. Prema tome, ne bih komentarisao navode u medijima nego bih komentarisao ono što je pravni okvir u kojem funkcioniše pitanje državljanstva u Crnoj Gori.

Drugo vaše pitanje da li je osmišljen koncept na osnovu kojeg bi se stvorilo to pravo. Kažem vam da je to pravo već na jedan način stvoreno još 2008. godine.

Vaše treće pitanje je da li smo upoznati sa Rezolucijom Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope po pitanju državljanstva. Upoznati smo sa tom rezolucijom. Zakon o crnogorskom državljanstvu u svojim odredbama implementirao je opšte principe Evropske konvencije o državljanstvu kao što su pravo na državljanstvo, izbjegavanje pojave apatridije, sprječavanje ... oglašavanja državljanstva, sprječavanje automatizma uticaja sklapanja braka ili prestanka braka ili promjene državljanstva supružnika na državljanstvo drugog supružnika, sprječavanje diskriminacije čime su navedeni principi konvencije već postali dio pozitivno pravnog sistema Crne Gore.

Na vaše četvrto pitanje da li ste spremni da u saradnji sa parlamentom, a bazirano na predlogu Socijalističke narodne partije pripremite izmjene Zakona o crnogorskom državljanstvu, odgovor je sljedeći. Ministarstvo unutrašnjih poslova u programu rada Vlade za 2015. godinu nije planiralo izmjene Zakona o crnogorskom državljanstvu.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Izvolite, kolegice Jonica, vaš komentar.

SNEŽANA JONICA:

Sada smo uštedeli vrijeme pošto gospodin Konjević od svih ovih silnih pitanja na koje se žalio jer ih je previše, nije odgovorio ni na jedno.

Prvo, pitala sam i to jasno definisala, da li je tačna informacija, jer je činjenica da se ne može vjerovati svemu što piše u crnogorskim medijima, o tome da se razmatra mogućnost uvođenja ekonomskog državljanstva i smatrala korisnim da nam vi to kažete. To što ste se vi pozvali na uredbu da to postoji od 2008. godine i odluku po osnovu koje je to rađeno, precizirala bih to i kolegama poslanicima, a i građanima Crne Gore. Znači, to je ono dobijanje državljanstva po diskrecionom pravu ministra da mimo uslova koji su propisani zakonom za sve druge se nekome da državljanstvo ukoliko postoji poseban interes za Crnu Goru. Taj poseban interes, pa nabrajao je ministar Konjević, može biti ekonomski, sportski i kulturni itd. Onda smo se mi tri godine ovdje dopisivali da bi gospodin Konjević meni svojevremeno odgovorio koja su to lica do sada bila interesantna ovako ili onako Crnoj Gori.

Ono što će biti interesantno građanima Crne Gore, čovjek koji je po određenim kriterijumima dobio državljanstvo, a priča je bila da su to razlozi ekonomski, odnosno investicioni, a zove se Taksin Šinavatra dobio je mišljenje da je bitan za Crnu Goru od Ministarstva unutrašnjih poslova, a ne od Ministarstva ekonomije. Tako da je čitava ta priča o načinu na koji je ta odluka sprovedena očigledno nešto što ne pije vodu i znam da postoje razlozi i način razmišljanja Vlade na ovu temu zbog kojeg ste izbjegli da odgovorite na ovo pitanje, ali brzo će biti jasno da li se o ovome govorilo u Vladi ili nije. Znam da vam je u tom kontekstu smetalo da odgovorite zbog onog drugog dijela pitanja. Ukoliko je Crna Gora spremna, pa makar i zbog ekonomskih interesa da nekome mimo kriterijuma da državljanstvo zbog toga što je spreman da investira 100.000 ili 500.000, postavlja se pitanje da li je Crna Gora pravedna država ako nije spremna zbog nekih mnogo važnijih interesa, a to je odnos prema svojim građanima da pod pravednim uslovima da državljanstvo svojim građanima koji cijeli život žive u ovoj državi.

Iz tih razloga sam vas pitala da li ste obratili pažnju na rezoluciju ispunjavanja obaveza Crne Gore prema Savjetu Evrope. Napominjem da je u januaru usvojena ova rezolucija i izvjestioci su vrlo eksplicitno prihvatili amandman smatrajući da Crna Gora nije ispunila uslove. Samo ću vas podsjetiti da je rezolucijom na koju se pozivaju izvjestioci i ja propisano da maksimalni rezidencijalni uslov za državljanstvo bude pet godina, a da je kod nas po raznim osnovama mnogo duži. Čak i po onom privilegovanom uslovu na osnovu braka nije pet godina kako piše nego je pet plus pet godina, jer ste tumačili zakon da posle pet godina privremenog boravka treba još pet godina stalnog da bi bio zakoniti

boravak, što nema niđe na svijetu. Ali, do kraja priče ponoviću ono što su očekivanja građana Crne Gore i ponoviću da ne možemo sebi dozvoliti da nam bude važnije, a vrijeme će pokazati da li je tako bilo, da neko ko nikakve veze nema sa Crnom Gorom i koji ima deset drugih državljanstava zbog određene investicije dobije crnogorsko državljanstvo, a da dijete crnogorskog državljanina mora da bira hoće li imati državljanstvo oca ili državljanstvo majke. Nije prihvatljivo, iako su posebni kriterijumi upravo za dobijanje po osnovu braka, vi umjesto da prihvatite predlog da sa pet na tri godine svedete zakoniti boravak, podzakonskim aktom napravite da je uslov deset godina, a ne pet godina. Nije prihvatljivo ni da se granica za olakšice definiše za 3. jun 2004. jer jedino 3. jun 2006. godine čini ravnopravnim sve one koji su imali određene veze sa bivšim jugoslovenskim republikama. I, do kraja priče, nije prihvatljivo i nije pravedno da se vađenje dokumenta u nekoj od bivših jugoslovenskih država na način što MUP sam u postupku procedure uputi građanina da izvadi dokumenta u drugoj državi, bude razlog da posle toga bude odbijen u Crnoj Gori prilikom aplikacije za crnogorsko državljanstvo. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala vam.

Ovim smo završili pitanja prema ministru Konjeviću. Zahvaljujem ministru na odgovorima na sva postavljena pitanja.

Prelazimo na Ministarstvo finansija. Sa nama je uvaženi ministar finansija gospodin Radoje Žugić. Prvo pitanje za ministra finansija ima poslanik Milutin Đukanović. Izvolite, kolega Đukanoviću.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, gospodine Žugiću, dame i gospodo, poštovani građani Crne Gore,

Ministru finansija sam postavio sljedeće poslaničko pitanje: Koliko je u poslednjih deset godina Telekom po godinama uplatio u budžet po osnovu poreza na dobit koju je ostvarivao?

Zahvaljujem ministru finansija jer sam već dobio odgovor u pisanoj formi, ali bilo bi dobro da taj odgovor i iskomentarišemo. Možda bi prava osoba koja bi mogla da razgovara o ovom odgovoru, odnosno o određenim ciframa ovdje trebao da bude premijer ili Veselin Vukotić, tvorci privatizacije u Crnoj Gori. Ali, da saopštimo neke nepobitne činjenice.

U odgovoru se konstatuje da je za period od 2005. do 2014. godine ukupno uplaćeno poreza na dobit u iznosu od 37.517.722 evra, što znači da je ukupna dobit za deset godina iznosila, neka građani pažljivo slušaju, 416.863.000. Telekom je 2005. godine prodat mađarskom Telekomu za 114 miliona evra. Znači, Telekom je prodat za tri godišnje bruto dobiti. Da li je to normalno, ministre, željeli bi da čujemo vaš komentar. I, vama lično pitanje - da li bi vi da imate kompaniju koja ostvaruje godišnju dobit od 40 miliona evra, prodali za 115 miliona evra?

Još ima jedna vrlo interesantna stvar. U 2004. godini ukupna dobit Telekoma iznosila je, znači kada je bio u državnom vlasništvu, 43 miliona 671 hiljadu 466 evra. U 2014. godini ukupna bruto dobit Telekoma iznosila je 39 miliona evra. Ako se uzme u obzir godišnja inflacija u prosjeku 2,5% i da je značajno smanjen broj radnika u Telekomu, država je imala više koristi od Telekoma 2004. nego što ima 2014. godine. Zato, nije ni čudo što prodaju Telekoma, odnosno privatizaciju prati možda jedna od najvećih ... u poslednjih 25 godina, ali o tome ću nakon ministrovog obraćanja.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Izvolite, ministre, vaš odgovor.

RADOJE ŽUGIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Gospodine Đukanoviću, dame i gospodo,

Dobio sam pitanje vezano za uplatu dobiti u posljednjih deset godina kompanije Telekom, po godinama i u zbiru. Jedna je greška u vašem iskazivanju, nije ukupna dobit 37 miliona eura nego je po pojedinim segmentima ovog pravnog lica 31 milion 727 hiljada Telekoma, T-Mobile je 9.034.000 i Interneta Crne Gore 686 hiljada eura, pa je to nešto više od 37 miliona eura i iznosi nekih preko 40-ak miliona eura.

Crnogorski Telekom je u periodu od 2004. do 2014. godine uplatio poreze na dobit u iznosu, precizno, 31 milion 727 hiljada 149 eura. S obzirom da su ovom privrednom društvu u 2010. godini pripojena dva društva i to T-Mobile i Internet Crne Gore, daju se podaci analitički po godinama i po pojedinim segmentima pravnog lica. Treba reći još da se stopa poreza na dobit u ovom periodu, u periodu u kom ste tražili odgovor, kretala od 15%, 20% do na kraju 9%, dakle mijenjala se stopa. Po tom osnovu dobit se može izvesti iz plaćenog poreza na dobit, ali uvažavajući razne aspekte, odnosno regulatorne aspekte i nivoe stope plaćenog poreza na dobit.

Ono što, takođe, treba istaći da Telekom nije imao dobit u 2005. i 2006. godini iz više razloga, pa sam u pripremi za ovaj odgovor na vaše pitanje malo osvježio svoja sjećanja na Zakon o porezu na dobit pravnih lica. Definitivno postoje prostori, i to je nadam se tada rađeno i sa eksternom kontrolom, po kom osnovu se može vršiti usklađivanje određenih troškova koji utiču na ovu osnovicu.

U svakom slučaju, smatramo da je ostvarena dobit relativno visoka. Da li bih ja prodao jednu ovakvu kompaniju, prvo sebe smatram materijalno veoma skromnim, ali i u odlučivanju. Neko je u ovoj sali jednom rekao da je ministar finansija državni knjigovođa. Nesporno je to. Jako je važno da svako od nas radi svoj posao na dobroj osnovi, a po meni, jako je važno da u samom procesu privatizacije imamo reputabilne brendove nezavisno na koji se segment privatizacije to odnosi. Mislim da je T-Mobile važan iskorak naše ekonomije prema procesu integracija. Mislim da nam to negdje indirektno može ostvariti dodatne benefite, posebno u onom što je naša intencija, a oko čega se svi skupa slažemo u procesu ubrzanja evropskih integracija. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem ministru.

Kolega Đukanović, komentar. Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ:

Ovdje je došlo do jednog nesporazuma. Dobio sam odgovor za 11 godina. Umanjivao sam 2004. godinu, jer je tada Telekom bio u državnom vlasništvu. Nesporna je konstatacija da je Telekom prodat za tri godišnje dobiti. To, po mišljenju Demokratskog fronta, ne bi uradili najveći neprijatelji Crne Gore. Za deset godina Telekom ostvaruje dobit od preko 400 miliona evra. Telekom je mogao da je u državnom vlasništvu da sam finansira izgradnju autoputa, da se država ne zadužuje. Možemo sada da zamislimo da je Telekom državni i da tu svoju dobit uplaćuje u budžet Crne Gore. Vrlo slična situacija je sa Elektroprivredom koja danas ima 200 miliona evra na svojim računima. Vrlo slična situacija je sa Jugopetrolom. Zbog toga nas ne čudi što su američki državni organi, konkretno američka Komisija za hartije od vrijednosti konstatovala da se prilikom privatizacije Telekoma radilo o korupciji vrijednoj 7,5 miliona evra.

Koliko je to čvrst dokaz, možete misliti kada je Deutsche Telekom čija je podređena firma Mađar Telekom, vlasnik crnogorskog Telekoma, pristao na poravnanje sa američkom državom u iznosu od 90 miliona evra. To je, u suštini, bila poruka da se ne bi više tragalo. Uporno državni organi Crne Gore ne žele da uspostave komunikaciju sa američkom Komisijom za hartije od vrijednosti i berzu. Evo, od 2012. godine maltene imamo javni poziv, pa se dobila dokumentacija na engleskom, pa treba da se prevodi. Sada konačno sva javnost zna da tužilac mora da ode i da ispita šta se sve dešavalo.

Mi iz Demokratskog fronta mislimo da je 7,5 miliona evra korupcije u ovom postupku, što je konstatovala američka Komisija za hartije od vrijednosti zanemarljiv, da se ovdje radi o mnogo većoj korupciji. Ponovo logičko pitanje, ko može nešto da proda za 115 miliona evra kada to 115 miliona evra zarađuje za tri godine. To mogu samo neprijatelji Crne Gore, a onda na druge priče spočitavaju nekome da je neprijatelj, a suštinski neprijatelji su oni koji su urušili ekonomiju Crne Gore. Prodati najvažnije resurse Telekom, Elektroprivredu, Jugopetrol, a da državni dug za sedam godina poraste za milijardu i petsto miliona, nema tog premijera, savjetnika za privatizaciju, ministra koji će

moći saopštiti da se vodila odgovorna politika. Nažalost, građana Crne Gore, vodila se vrlo neodgovorna politika. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ministre, znam da bi ovakvi komentari sigurno izazivali potrebu dodatnog komentara, ali znam da ste vi čovjek koji poštuje poslovnička pravila. Poslovnik je, da tako kažem, skrojen da poslanik ima završnu riječ, očekujući da će u završnoj riječi, završnom komentaru imati taj odnos ne izazivanja potrebe nekih novih komentara, ali biće prilike sigurno da o ovoj temi svi zajedno razgovaramo. Hvala vam.

Prelazimo na sljedeće pitanje kolege Banovića za ministra finansija. Izvolite, kolega Banoviću.

BORISLAV BANOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovani ministre Žugiću, poštovane kolege,

Moje pitanje glasi: Kakvi su bilansi poslovanja u preduzećima u kojima država ima udio u vlasništvu u 2013. i 2014. godini, koja su među njima ostvarila profit i koliko ih je poslovalo sa gubicima? Koliko je privrednih društava među njima koja su prebacila novac po osnovu profita i dobiti u državni budžet na osnovu pozitivnog poslovanja?

Obrazloženje: U Crnoj Gori postoji nekoliko desetina akcionarskih društava u kojima država ima određen postotak vlasništva i koja posluju na tržišnim principima, u želji i pokušaju da ostvare profit. Interesuje me na koji način se prate aktivnosti menadžmenta u tim preduzećima, kao i koji su efekti po budžet Crne Gore od njihovog poslovanja. Volio bih da tražene podatke dostavite u tabelarnom prikazu za sva akcionarska društva ... što je Ministarstvo i ministar uradio. Dobio sam pred sjednicu tabelarni prikaz tih preduzeća, uz jedno izvinjenje i pitanje. Po mom nekom letimičnom pregledu ovog što sam dobio, fale neka važna preduzeća. Nisam našao Aerodromi Crne

Gore, a očekivao sam da će neki iskaz tog njihovog bilansa biti značajan. Ne znam koja su sve to preduzeća, moguće da ih ima još, pa bih zamolio, ako sam u krivu u vezi sa ovim, da mi kažete, a ako ih ima još da u nekom narednom periodu ovu tabelu popunite. Zamolio bih, možda je moja greška što sam ovo pitanje postavio krajem marta, a po zakonu su oni obavezni da bilanse predaju do 31. marta, pa bih zamolio da kada ti bilansi stignu tokom aprila, ako možemo, da dopunite ovu tabelu, da dobijemo bez posebnog poslaničkog i naknadnog poslaničkog pitanja. Vjerujem da ćete u tom smislu izaći u susret.

Poenta mog pitanja je upravo to da povremeno obratimo svi zajedno pažnju, pa i ovaj parlament na to kako nam posluju javna preduzeća, kako se sa njima upravlja, kako se upravlja sa državnom imovinom, koji su efekti tog vlasništva i tog upravljanja i da tim obraćanjem pažnje doprinesemo svakako boljem radu, odgovornijem radu upravljačkih struktura i uspjehu preduzeća u cjelini. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Izvolite.

RADOJE ŽUGIĆ:

Poštovani poslanice, zahvaljujem se na pitanju koje je, po meni, veoma važno pitanje i na kursu je ekonomske politike koju Vlada vodi upravo u odnosu na akcionarska društva u kojima ima svoje učešće. Mi smo dobili ovo pitanje iako nije naslovljeno Ministarstvu finansija i odgovorili smo na prvi dio pitanja, u mjeri podataka sa kojima raspolažemo. Mislim da ste dobro konstatovali da nema tih podataka, budući da je po ovom osnovu nadležnost Ministarstva finansija, ekonomije, turizma, kulture, odnosno čitavog ekonomskog sektora Vlade. Dostavili smo podatke vezane za otprilike dvije trećine obaveze Ministarstva finansija i sa jednom trećinom iz Ministarstva ekonomije, ali ostaje obaveza da u narednom periodu, budući da ste i sami rekli da se bilansi za

prethodnu godinu dostavljaju shodno Zakonu istekom prvog kvartala i trećeg mjeseca, tako da ćete podatke za 2014. godinu dobiti u pisanoj formi.

Možda je manjkavost to što o tome javno ne progovorimo. Naime, jedan sam od zagovornika da kod ovih pravnih lica dobit ostvarena u prethodnoj godini se usmjerava prema budžetu i time podržava likvidnost budžeta, a s druge strane i pratiti iskazivanje gubitaka kako bismo kroz razne modele ili mjere kanalisali način poslovanja ovih preduzeća. Tabelom koju smo vam dostavili obuhvaćeno je 30 akcionarskih društava čije je vlasništvo od 26% do 100%. Takođe, od ovih 30 društava devet posluje sa gubicima iz dostavljene tabele, kao što vidite, a ostatak iskazuje profit, odnosno ostvarenje dobiti. Treba reći da je najveća dobit u ovom pregledu upravo iskazana kod Elektroprivrede Crne Gore, za nju imamo i podatak za prošlu i 2013. godinu, gdje se dobit mjeri nivoom od 25, odnosno 35 miliona eura. Na drugom mjestu je Elektroprenos sa iskazanom dobiti od tri miliona i dvjesto sedamdeset devet hiljada eura.

Ono što je mnogo važnije i što ste, rekao bih, u suštini vašeg pitanja adekvatno postavili, dakle na koji način se prate aktivnosti menadžmenta u tim preduzećima. Mislim da je ovo, prije svega, najmanje za Ministarstvo finansija, mi pratimo tu knjigovodstvenu evidenciju i na način na koji smo dostavili odgovor, ali i ostala resorna ministarstva, dakle kultura, saobraćaj, ekonomija i turizam bi trebalo da daju odgovore kako se prati poslovanje ili upravljanje ovim javnim preduzećima, odnosno akcionarskim društvima. Ostajem u obavezi da vam dostavimo podatke istekom prvog kvartala na ono što je naša obaveza i odgovornost, u pokušaju da javnom riječju skrenemo pažnju na poslovanje, odnosno na samo upravljanje u pojedinim javnim preduzećima, odnosno akcionarskim društvima. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se ministru.

Kolega Banović, komentar. Izvolite, tri minuta.

BORISLAV BANOVIĆ:

Zahvaljujem se ministru na odgovoru. U nekoj prethodnoj komunikaciji razmijenili smo to razumijevanje u vezi sa načinom obrade ovog odgovora i drago mi je što je do toga došlo. Htio sam i na taj način da ukažem Vladi i Parlamentu da bi možda malo trebalo drugačije sagledavati ovu problematiku i u Vladi i u Parlamentu. Time što ste vi odgovorili da imamo i djelimičan odgovor od nekih ministarstava u čijoj su oblasti određena akcionarska društva, još uvijek to nemamo, pretpostavljam da svako ministarstvo vodi računa o državnoj imovini u okviru svog resora, ali pokazuje mi se negdje da se to ne evidentira centralizovano na jednom mjestu u Vladi. U državi Hrvatskoj postoji Uprava za imovinu, postoji i kod nas Uprava za imovinu, ali ta Uprava za imovinu kod njih osim ovih gazdovanja fizičkim objektima i ostalim stvarima, ta uprava u Hrvatskoj gazduje, ne gazduje nego vodi računa, da tako kažem, zadužena je i odgovorna za upravljanje vlasništvom države Hrvatske u trgovačkim preduzećima, trgovačkim firmama, kako oni to već zovu, dioničarskim društvima tamo. Na jednom mjestu se obrađuju ti podaci i svodi taj bilans državne imovine godišnje.

Možda ne bi bilo loše, predlažem, ministre, da i vi inicirate u Vladi da se negdje to ne samo u ovom finansijskom smislu, pretpostavljam da se kod vas ti finansijski iskazi završavaju, ali u ovom poslovnom, u ovom strateškom, političkom, u pogledu planiranja, u pogledu izvještavanja akcionarskih društava, da se ipak na jednom mjestu o tome vodi računa. U Srbiji je, na primjer, to Ministarstvo privrede, koliko sam vidio iz podataka, da oni obrađuju i daju informacije prema javnosti i za aerodrome i za željeznice i za pošte, iako bi se kod nas to podijelilo na nekoliko resora. Imao bih sugestiju za razmatranje za Vladu da se vidi da se ipak to na nekom mjestu svede i na centralizovan način obrađuje.

Drugo, želio bih da malo prokomentarišem ove podatke koje smo dobili. Naveli ste dva najznačajnija, Elektroprivredu Crne Gore, to su već desetina miliona, 60 miliona u dvije godine profita, Elektroprenos nema za ovu godinu, ali za 2013. je dva i po miliona, zaokružujem cifre, možda je to više. Vidim da su Plantaže imale milion i po u 2013. godini. Da je među njima koji su imali više Monteput milion i dvjesto i nešto hiljada. Regionalni vodovod, Morsko dobro itd.

Međutim, u koloni prenijetih sredstava budžeta tu su samo nekoliko firmi od ovih. Možda sam očekivao i odgovor u tome što je to poslovna politika Vlade tj. vladinih predstavnika u tim menadžmentima da kažu ... uzimam primjer firmu Plantaže od tih milion i po nećemo bez 25.000 profit, ostalo gdje je pošlo. Jesu li te investicije u ovoj

godini pokazale efekte? Moja intencija je to da se više obrati pažnja na to da više znamo svi i u Vladi i u Parlamentu kako naši predstavnici u tim upravnim odborima, u tom menadžmentu posluju, kako odlučuju, da li za te svoje odluke imaju opravdanje, argumente i snose odgovornost za loše poslovne poteze, a hvale i naknade za dobre. Izvinjavam se zbog prekoračenja.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegi Banoviću.

Dozvolite, prije nego što pređemo na sljedeće pitanje, da u ime svih vas pozdravim učenike Osnovne škole "Milan Vukotić" iz Golubovaca, iz Zete, koji su danas u sklopu realizacije projekta "Demokratske radionice" Barbare Pramer naši gosti. Vjerujem da će ovo biti za njih dragocjeno iskustvo neposrednog uvida u rad crnogorskog Parlamenta.

Kolega Bojaniću, vaše pitanje za ministra finansija. Izvolite.

MLADEN BOJANIĆ:

Poštovani potpredsjedniče, poštovani ministre, moje pitanje glasi:

Koliki je ukupan iznos novčanih sredstava koji je Vlada Crne Gore u okviru programske podrške privredi platila na osnovu izdatih garancija u periodu 2010-2014. godina, kakva je danas finansijska situacija privrednih društava u čiju su korist izdate i koliki je ukupan iznos novčanih sredstava Vlada uspjela naplatiti na osnovu kontragarancija?

Odmah da vam se zahvalim na ovom pisanom odgovoru koji sam juče dobio i da kažem da je to rijetkost da dobijemo na ova poslanička pitanja, faktički prije nego što smo ih postavili u plenumu, već i odgovor.

Tako da je vrlo pohvalno i drago mi je zbog toga, ali mi nije drago što piše u ovom odgovoru. Pretpostavio sam, gotovo sam znao naravno, ali evo prilike da ponovo otvorimo tu priču. Ja sam na kraju karajeva juče ono pitanje postavio direktno vezano je za ovo, tako da je ovo možda malo sveobuhvatnije da kažemo o tim garancijama šta se dešavalo u Crnoj Gori u zadnje četiri godine.

Dakle, 181 milion smo platili garancija u ime privrednih društava kojima su one izdate. Interesantno da ništa, nula smo naplatili kontragarancije. To je prva karakteristika svih ovih kredita, pobrojat ću ih samo, odnosno garancija.

Tu su u 2011.godini: Željezara, Pobjeda, pa onda opet Kombinat aluminijuma 2012. opet Pobjeda, Rudnici boksita, Kombinat aluminijuma 2013. Fabrika elektroda Plužine, boksiti "Lenka", Melgonija Primorka gle čuda 4,5 miliona, a ne znamo čak ni ko su vlasnici ove firme. Premijer nije znao ko je vlasnik ove firme, kome je 4,5 miliona dato garancije i naravno sve smo platili. I interesantno, samo se izvinjavam, interesantno ono što kažem, što je nevjerovatno, mogu slobodno reći. Od svih ovih kompanija, kojima je država dala garanciju. Prvo su sve naplaćene, sve je država iz budžeta platila i sve su kompanije ove danas u stečaju. Ajde sad mi recite koja je tu logika.

Kako je država mogla da procijeni, ko je taj stručnjak, ko je to procijenio da ove kompanije mogu da izađu iz krize i da mogu da vrate dugove. A druga stvar ko je uzeo i kakva je garancija. U izvještaju Državne revizorske institucije 2010 - 2011 nekoliko je od ovih znači obrađeno tu je potpuno jasno dato da su mimo zakonske procedure izdavane garancije sa smiješnim kontragarancijama. Pomenuću samo jednu najvažniju. Kombinat aluminijuma ovih 100 miliona smo dali kao garancije privatnoj firmi, a kontra akcije Kombinat aluminijuma, koje u tom momentu i po toj nominalnoj koja nema nikakve veze s tržištem je bilo 20 miliona tržišna, nije više od dva, a dali smo joj 100 miliona.

Evo, nastavićemo u drugom dijelu. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se, kolega Bojaniću.

Kazali ste jednu interesantnu stvar koja se donekle uklapa i sa mojim nekim razmišljanjima da efikasnost Ministarstva finansija u slanju odgovora sa ipak jednim čuđenjem da stiže odgovor prije nego što se postavi pitanje. Tu sam malo iznenađen, da tako da bih to označio ne samo kao efikasnost ministra finansija nego i svojevrsno vizionarstvo.

Izvolite, ministre finansija.

RADOJE ŽUGIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Gospodine Bojaniću, mi smo kako vama tako i ostalim koji su postavili poslanička pitanja, pokušali u mjeri objektivno najkraćeg vremena dostaviti odgovore. Na kraju, mi baštinimo transparentnost u našem radu i misim da je to najbolji lijek za sva potencijalno teška ali i osjetljiva pitanja. To je po meni lijek i za buduća naša ponašanja.

Pričali smo o garancijama ne jednom, govorili kod usvajanja Budžeta o modelu na kom se temelji izdavanje garancija u ovom periodu i po meni u svakom budućem periodu. Ali, vratimo se pitanju, da kažem da smo u periodu za koji ste tražili od 2010.godine, pa četiri godine unaprijed platili ukupno 181.124.519 eura.

U 2010.godini nijesmo imali plaćenih garancija.

U 2011.godini, plaćen je iznos od 33.915.000 eura, od čega se na plaćanje Credit Svisse banke i Željezare Nikšić AD, platio iznos od 32.922.000 eura, dok je za Pobjedu AD plaćena garancija po osnovu kamata za Societe Generale banku u iznosu od 992.000 eura, nešto malo više od toga.

U 2012. godini, plaćeno je ukupno 24.719.000, od čega se na kreditni aranžman između Deutsche Banke i Kombinata aluminijuma odnosilo 23.427.000 eura, dok je za dio kamatnih obaveza po aranžmanu između Rudnika Boksita i NLB banke

plaćen iznos od 544.000 eura. U istoj godini, po osnovu garancija za aranžman između Pobjede i Societe Generale banke, plaćeno je 747.000 eura.

2013.godina je godina u kojoj su plaćene garancije u visini od 107 miliona eura, od čega dominantno na Kombinat aluminijuma prema VTB banci i OTP banci, nešto od oko 102 miliona eura, Fabrici elektroda u Plužinama prema Erste banci u iznosu od 1.654.000 eura, te Mi Rai Group DOO i Hipotekarnoj banci, 1.692.000 eura, uz aranžman između Lenke AD i Hypo Alpe Adria banke u nivou od 575.000 eura, zaokružujem cifre, mislim da dajemo vjernu sliku onome što se radilo u prethodnom periodu.

U prošloj godini, aktivirane su i plaćene sljedeće garancije i to u iznosu od 15.258.000 eura, i to: Rudnicima boksita prema NLB banci, u iznosu od 5.153.000 eura, Melgoniji Primorci prema NLB banci, u iznosu od 4.529.000 eura, kao i za aranžman Pobjede i Erste Banke u iznosu od 4.095.000 eura i Societe Generale banci u iznosu od 1.480.000 eura.

Protiv gore navedenih preduzeća pokrenuti su stečajni postupci, u kojima državu zastupa Zaštitnik imovinskih interesa Crne Gore i tokom tog stečaja, kao što znate procedure, biće definisana prava potraživanja vrijednost imovine, nakon čega će uslijediti prodaja imovine kompanija, a zatim i nadoknada povjeriocima među kojima je i Država Crna Gora. Od iznosa utvrđenih potraživanja, odnosno iznosa po kojem određena kompanija bude procijenjena u stečajnom postupku, biće definisan i iznos sredstava koji će država prihodovali po ovom osnovu, iz stečajne mase date kompanije.

Napominjem na samom kraju da je proces rješavanja odnosa sa kompanijom Lenka AD, u toku, a državu zastupa takođe Zaštitnik imovinskih interesa Crne Gore.

Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se ministru.

Kolega Bojaniću, komentar. Izvolite.

MLADEN BOJANIĆ:

Zahvaljujem.

Dakle, gotovo je izvjesno da od ovih para nećemo vidjeti ništa. Jer, smo imali kakve kontragarancije upotrebljive mi bismo se naplatili prije stečaja, odnosno ne bi ulazili u stečajnu masu. Nego bi kao povjerioci kroz hipoteku naplaćivali to što smo uzeli kao kontra garancije. Ali, očigledno da je ponoviću više puta ovdje rečeno u sintagmu bilo neznanje ili korupcija. Nešto od ta dva slučaja je ovdje sve pratilo ove garancije. Jer, da li je bilo u pitanje toliko neznanja, da neko očekuje recimo da Primorku Melgoniju, kojoj banka daje 14 miliona kredita mi 4,5 miliona garantujemo. Prvo se banka naplaćuje 10 miliona, a mi čekamo kao hipoteku drugog reda, hoćemo li ikad doći na red, nakon naplate banke od 10 miliona da mi naplatimo naša 4,5 miliona, a znamo da to ne vrijedi ni pola hipoteke, koju će da naplati Montenegro banka, ako ikad naplati. Tako da je potpuno jasno, direktno, je onaj ko je potpisao ovu garanciju je znao da od ovih para nema ništa. I direktno je budžet gurno na štetu ove garancije.

I ja vas zato molim s obzirom da vjerovatno će ovo ostati kako je nije vaše i nije Ministarstva da ovo istražujete, drugi organi očigledno se neće ovime baviti koji su do sad, ja vas molim da ovu praksu kao ministar i odgovoran i novi ministar u Vladi finansija i znam i imam puno uvažavanje na vaš trud i rad da se vrlo dobro pazite kako ćemo dalje raditi sa njom.

Zato sam i postavio pitanje za Abu Dabi fond, jer znate kakvih je neistina sad ću reći kružilo, da nema državnih garancija, da će direktno za Abu Dabi konkurisati

poljoprivrednici tamo, da se država neće miješati u biznis planove, na kraju je ispalo da to sve nije istina, da je istina da će država da uzme pare, da će država da da garancije za te 50 miliona, formalno sam čuo juče potpuno je nebitno, ne postoje formalne i neformalne garancije, ali nije bilo prilike da o tome juče raspravljamo. Postoje garancije naplative ili nenaplative, ove naše su na prvi poziv i ove naše ... Abu Dabi fondu za svaki euro, dolar koji uzmemo, ako onaj kome smo dali ne plati. Te priče su formalne, neformalne, negdje drugo, ali ćemo 50 miliona sutra kad potpišete ugovor za garancije za taj fond, dobro se pazite kome dajemo te novce, jer taj ako ne vrati neće Abu Dabi fond tražiti po Crnoj Gori zemlju i krš i draču kao hipoteku da naplaćuje to, nego direktno od države, od svih građana će da uzme taj novac. Ovih ostalih 50 miliona koje imamo ove godine 101,6 miliona čini mi se da je ukupna garancija ovih 50 za neke infrastrukturne objekte, ajde sad da ih, da o tome ne otvaram priču, ali vas ovo molim otvorite četvoro očiju šta radite sa ovih 50 miliona.

Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se kolegi.

I za ministra finansija imamo posljednje pitanje za ovu sjednicu od kolege poslanika Tuponje.

Izvolite.

GORAN TUPONJA:

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče. Uvaženi ministre, kolegice i kolege, poštovani građani, Najprije želim da se zahvalim na dostavljenom pisanom odgovoru prije nego što pitanje postavljamo ovdje u plenumu, mi smo pitanja vama dostavili prije dva dana i imali ste tu mogućnost da nam dostavite odgovor u pisanoj formi, što nije praksa drugih kolega, a vaš odgovor mi pomaže naravno i za pripremu današnjega pitanja.

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine, postavljam sljedeće pitanje:

Koliko je povećano zaduženje države Crne Gore u eurima, kroz kredit koji je Ministarstvo finansija u ime Crne Gore uzelo kod izvozno-uvozne banke Kine u američkim dolarima za gradnju auto-puta, isključivo promijenjenim odnosom američkog dolara i eura od dana potpisivanja ugovora do danas? Na koji konkretan način namjeravate zaštititi državu Crnu Goru od neželjenog povećanja duga koji nastaje rastom američkog dolara u odnosu na eur?

Obrazloženje: Iznos kredita koji je Ministarstvo finansija u ime Crne Gore koje je uzelo kod uvozno-izvozne banke Kine iznosi 943.991.500 američkih dolara. U međuvremenu odnos američkog dolara i eura značajno je nepovoljniji po euro, sa tendencijom daljeg jačanja dolara u odnosu na euro. Postoji interes javnosti da pojasnite na koji način ćete zaštititi interese građana i države Crne Gore od rizika nekontrolisanog povećanja duga u eurima što bi bilo u jednom trenutku i u suprotnosti sa Zakonom o budžetu. U vašem odgovoru stoji da ispitujuete finansijsko tržište i da ćete u narednom periodu najkasnije do početka otplate glavnice kredita naći najpovoljniji mehanizam za zaštitu od kursnog rizika. Smatram taj odgovor nedovoljnim i smatram da time zapravo samo pokušavate dobiti na vremenu.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se.

Izvolite.

RADOJE ŽUGIĆ:

Zahvaljujem se na pitanju gospodinu Tuponji, jer ovo je jedno ekonomski posmatrano jako važno pitanje i potpuno da je potrebno voditi i javni dijalog o ovome, upoznati javnost i naučnu, i stručnu, i onu drugu javnost koja ne mora biti baš u struci.

Naime, vaše pitanje motiviše na dodatna razmišljanja, na dodatne elemente, ali bih ja pokušao dati odgovor koji ste dobili u pisanoj formi u dopunjen nekim elementima, koje ću vam saopštiti danas i sa željom da čujem ako je to moguće svaku kritiku koja doprinosi elementima sigurnosti ako ih možemo ugraditi u odnosu na ono što je valutni rizik po osnovu zaduženja ove važne razvojne komponente, odnosno izgradnje dionice auto-puta Smokovac- Uvač - Mateševo.

Dakle, u pogledu obračuna duga Ministarstvo finansija polazi od obračunskog modela, odnosno keš principa po kojem se povećanje duga registruje po osnovu povučenih sredstava između kinske Egzim banke i Vlade Crne Gore Ministarstva saobraćaja. No budući da sredstva još nijesu povučena time nije došlo do povećanja duga još uvijek. Jer keš princip definiše to na jasan način. Imajući u vidu trenutno stanje na međunarodnom tržištu valuta, kao i odnos dolara i eura, moguća buduća kretanja ili kursne razlike ove dvije valute koje će biti po meni uslovljeno prije svega ekonomskim, globalnim kretanjima u svijetu sa aspekta uticaja na naš javni dug nesporno. Po meni je vrlo rizično iznositi bilo kakve projekcije, kakav će biti uticaj ovih valutnih promjena u periodu nakon pet godina. Kako smo kazali više puta, kurs dolara euro za period grejs period je fiksiran i nemamo po tom osnovu valutnih rizika do početka otplate glavnice ovog duga za grejs period od oko šest godina, ne oko nego precizno šest godina. Ja jednostavno ne mogu da se otmem utisku kao ekonomista koji razmišlja da je u ovom periodu nesporno došlo do pada eura, da potencijalno kalkulativno, računovodstveno imamo određene negativne kursne razlike, potpuno je to nesporno. Ali, generalno ne mogu da prihvatim posmatrajući globalna ekonomska kretanja da će recimo monetarna politika jedne Amerike dugoročno imati politiku snažnog dolara i time smanjivanja svoje konkurentne moći. Ali uzmimo da ja griješim. S toga smo ono što je važno istaći pred Vladu vrlo brzo ćemo ići sa jednom analizom, zadužili smo svo znanje koje imamo, napravićemo međunarodne komunikacije po tom osnovu, pokušati anticipirati na tako dugom roku. Razgovarao sam sa svim bankarima u Crnoj Gori vjerujte mi, pokušavajući da nađemo model da minimiziramo rizike kursnih razlika. I niko, ama baš niko nije mogao dati odgovor kakva se na dugoročnoj osnovi očekuju kretanja. Ako mene pitate ja očekujem, jeste da smo sada u fazi ekspanzivne monetarne politike Evropske centralne banke koja emituje svakog mjeseca čini mi se 60-tak milijardi eura i to logično utiče na nivo eura. Ali, generalno, globalna ekonomska kretanja će nametnuti potrebu konkurentnije privrede koja je ipak dominantna u svijetu američke privrede.

Ali uzmimo i treću stvar kod ovog pitanja da imamo dakle potencijalno taj dug koji još nije nastao, jeste u ugovorima nije u keš principima. Ali, imamo i ovaj drugi krupni javni dug od oko dvije milijarde eura, koji se svakako obezvređuje sa padom vrijednosti eura. Ali to nije opet za neku pohvalu, jeste za elemente da mi danas moramo kalkulirati na najracionalnijoj osnovi ova valutna kretanja. Imamo ideju da nakon informacije kojom ćemo se obratiti Vladi i upoznati Vladu i javnost sa našim razmišljanjima kao, ovo je danas prvi korak u tom pravcu, da se obratimo kao i nekim ekspertima evropskih centralnih banaka. Razmišljamo o Dojče Bundes banci, da se polazeći od dobre saradnje

sa njima iz ovog i ranijih perioda da dobijemo očekivane projekcije kretanja eura u odnosu na dolar i ostale valute.

Međutim, treba reći i još jednu ključnu stvar kada je u pitanju ovaj valutni rizik. Mi smo izgradnjom dionice auto-puta jednostavno rečeno, napravili promjenu oblika kapitala iz obrtnog u stalni kapital. Taj stalni kapital po meni nema devalvaciju u mjeri u kojoj može imati valuta kojom se on finansira. Tako da ja nemam preveliku zebnju da ćemo mi izgubiti kao država generalno, zbog potencijalnog pada eura u narednom periodu. Ali, dobili smo, odnosno nadam se da ćemo dobiti u to sam uvjeren stalni kapital koji će imati svoju stalnu vrijednost. Tako da evo svodim svoj odgovor na vaše pitanje da ćemo u narednom periodu sasvim izvjesno se obratiti Vladi, tu informaciju činiti dostupnom parlamentu i ukupnoj javnosti i napraviti međunarodne komunikacije u ozbiljnom pristupu da minimiziramo sve potencijalne kursne rizike koje imamo po ovom osnovu.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala, kolega.

Komentar. Izvolite.

GORAN TUPONJA:

Zahvaljujem, ministre, to i nije baš odgovor na pitanje koje sam vam postavio. Vaš odgovor je zapravo usredsređen na to da mi ne znamo kakav će biti odnos dolara i eura u vrijeme kada se bude vraćao kredit. Ali, suština je da ste vi sklopili kredit, sklopili ugovor sa valutnim rizikom i da smo mi sad u situaciji da smo nijemi posmatrači eventualno daljeg rasta našeg duga i da praktično ništa ne možemo da uradimo. Možemo samo da se nadamo da će ta globalna kretanja ići nama na ruku. Kada govorimo o vremenu pet, šest godina, ko zna gdje ću biti ja, gdje ćete biti vi, da li ćete vi biti ministar, vjerovatno nećete pošto DPS neće biti više na vlasti. Zbog toga vam ja danas postavljam ovo pitanje, jer javnost treba da zna da Vlada, u čijem ste vi sastavu, nema plan B za ovaj kredit. Postoji samo nada da će kurs biti povoljan po nas. A ako ne bude opet će biti kriv neki spoljni faktor, neka globalna kriza, neko doštampavanje novca negdje van Crne Gore ali, vi sigurno nećete biti krivi.

Ako vi ne budete mogli da vraćate ovaj kredit, vi ćete naravno podići novi. I vi ćete onda proslavljati podizanje tog novog kredita na taj način što ćemo imati povoljniju kamatnu stopu od ove. Jer primijetio sam da ste nedavno bili jako ponosni na to i da to doživljavate maltene kao državni uspjeh kad nova zaduženja kojima vraćate stara ne izlazite iz začaranog kruga dugova, dobijete povoljnije kamatne stope. Bojim se ja takvih uspjeha, jer umjesto da ste ponosni na to, da ste uspjeli da vratite neke ranije uzete dugove, vi nijeste u stanju da vratite one dugove od prije nego uzimate nove. Kreditno zaduženje koje ste vi u ime države Crne Gore potpisali sa Kineskom bankom iznosi 944 miliona. Što u trenutku krajem oktobra 2014.godine iznosi 741.600.000 hiljada eura, na današnji dan taj dug ili vrijednost tog kredita iznosi 862.175.000 eura. Javnosti radi ova razlika nastaje isključivo rastom dolara u odnosu na euro. Dakle, dolar je u proteklih pet

mjeseci porastao nešto više od 16% i shodno tome i naše zaduženje, naš ugovor prema Kineskoj banci je porastao za 120 miliona.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Samo ako dozvolite, ministar je imao interes da uzme još minut, pa onda vi poslije toga možete još minut.

Izvolite završite vi, onda ćemo ministru dati riječ.

GORAN TUPONJA:

Na današnji dan vrijednost koja je izražena u dolarima u tom kreditnom ugovoru je za 120 miliona eura veća. Vi ste, u ime države, uradili približno isto što su i uradili građani sa švajcarskim francima. Pristali ste na zaduživanje u drugoj valuti, ponešeni povoljnijom kamatnom stopom i velikim grejs periodom. Možda će se desiti na državnom nivou isto ono što se i desilo građanima koji su uzeli kredit u švajcarskim francima, možda i neće, koje danas ne može sa sigurnošću da tvrdi i tu je i vaša krucijalna odgovornost. Ne znate u šta ste se upustili ili bolje rečeno u šta ste upustili cijelu državu. Garancija, ovo je jako važno, garancija za ovaj kredit su neopozivo odricanje imuniteta po osnovu suverenosti, to piše u ugovoru. U slučaju spora nadležna arbitražna komisija Kine, čija je odluka konačna i obavezujuća, a mjesto arbitraže je Peking.

Gospodine Žugiću, kreditni aranžman koji je sklopljen u ime države i čije konsekvence čije ćemo početi da snosimo za nekih pet godina nije predvidiv. Nije u redu da ostavite takvu situaciju iza sebe, ne radi se ovdje o sitnoj sumi, na današnji dan 120 miliona je 12 hiljada radnih mjesta, po kalkulaciji da za jedno novo radno mjesto treba 10 hiljada eura. Današnji dug od 120 miliona veći u odnosu na prije pet mjeseci. Znači, 12 hiljada radnih mjesta. Vaša je dužnost da prema budućim generacijama već danas date rješenje koje osigurava izvjesnost ovog velikog duga.

Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

... dva minuta i zbog toga predlažem da ministru damo još jedan minut.

Hvala vama na razumijevanju.

Izvolite, ministre, vaš minut.

RADOJE ŽUGIĆ:

Izvinjavam se unaprijed, čisto pojašnjenja radi.

Dakle, ovo nije, gospodine Tuponja, isto kao i kredit građana u francima švajcarskim, jer ovdje je riječ o imovini. Ja sam to kazao u uvodnom segmentu o promjeni oblika kapitala. Iz obrtnog u stalni. Taj stalni kapital ima i stalnu vrijednost, vrlo objektivno.

Drugo, moja direktna subjektivna odgovornost, od objektivne ne bježim apsolutno, ali subjektivna jesu uslovi kredita koje smo ostvarili za ovaj najvažniji projekat u Crnoj Gori, a to je 2% kamate, šest godina grejs perioda i 20 godina povrata. Za sve to, mi ipak imamo neke elemente finansijske isplativosti ne potpune, ali imamo. To smo pričali više puta ovdje. Što znači da ćemo imati dobar dio uloženom u povratu kroz koncesije ili kroz naplatu putarine. Ne potpuno, ali vidjećemo kako se stvari kreću. Kazali ste da niko ne može da predvidi kuda se to kreće. Ja se slažem sa vama, ali ćemo mi uraditi analizu, ponoviću to ponovo, sa kojom ćemo izvijestiti Vladu, a onda i Parlament i ukupnu javnost i pokušati da zaista upotrijebimo sve koliko budemo mogli anticipirati tako dug period šest, pa do 20 godina. Ukoliko budemo objektivno procjenjivali siguran sam da ćemo smanjiti taj valutni rizik, ali kazat ću još jednom. Imamo, nije za pohvalu i nijesam sa ponosom isticao naš novi dug, moram da vam kažem. Ali ipak moramo reći da smo prepolovili kamatne stope bez malo, to nije za ponos. I niko se sa tim ne može pohvaliti ako je u pitanju javni dug države, makar ga sam ne proizveo. To je naporan, odgovoran i jako osjetljiv posao, ali moramo poštovati trend pada kamatnih stopa sa 7,8 - 7,5 na 3,8 - 7,5. Nije za pohvalu, ponavljam, ali ako se trend nastavi makar ćemo imati za nijasnu veći stepen održivosti i stabilnosti javnog duga. Na nama je da generišemo veće stope rasta, konkurentnost ekonomije i ostale mjere i da pokušamo da imamo održivije, ukupnu javnu

potrošnju, a time javni dug i stvarajući veće vrijednosti da imamo ono što znači veća ukupna ekonomska održivost, a i dalje da ne oduzimam vrijeme zahvaljujem se na ovom kršenju Poslovnika i zahvaljujem se na pitanju, svakako koje će, ako ništa drugo dodatno motivisati sve nas da uradimo sve što budemo mogli u mjeri objektivno mogućeg koliko je to moguće, kazali ste i sami. Teško je anticipirati na takvo duge rokove. Ali, pokušaćemo da iskoristimo ne samo naše znanje unutar države nego i strane eksperte i da pokušamo da smanjimo teret onoga što slijedi u budućem periodu.

Zahvaljujem i izvinjavam se.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem ministru finansija, ja mislim da je dijalog i sa jedne i sa druge strane bio koristan.

Izvolite, dvije rečenice.

GORAN TUPONJA:

Zahvaljujem i biću stvarno kratak.

Samo javnosti radi. Ovdje se radi o dva ugovora, jedan je sa kineskom bankom i drugi je sa izvođačem radova. I ovaj ugovor sa kineskom bankom je nezavisan od ovog ugovora za izgradnju Auto-puta sa firmom koja radi auto-put. Rizik koji ste preuzeli je vrlo sličan ovom riziku koji su preuzeli građani, kad su uzeli kredit u švajcarskim francima. Jer i veliki dio njih je taj novac investirao u stambene objekte ili u nešto što ima svoju vrijednost.

Hvala lijepo.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Sa ovim smo završili pitanja i odgovore od Ministarstva finansija.

Zahvaljujem se ministru finansija.

U ime svih vas želim da pozdravim našeg novog ministra zdravlja, uvaženog gospodina Šegrta. Predlažem da počnemo sa pitanjem za ministra Šegrta od strane koleginice Đurašković.

Izvolite, uvažena koleginice.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ:

Gospodine ministre, dozvolite da vam poželim dobrodošlicu u crnogorski Parlament, da vam poželim uspješan rad kao ministar i da vam kažem, neka vam je bog u pomoć.

Moje pitanje postavljeno Ministarstvu zdravlja glasi:

Uzimajući u obzir veliki broj oboljelih od dijabetesa u Ulcinju, kada Ministarstvo zdravlja planira da ljekar specijalista endokrinolog ordinira u Domu zdravlja Ulcinj, makar jednom sedmično?

Obrazloženje: Grupa entuzijasta oboljelih od šećerne bolesti nedavno je osnovala društvo dijabetičara plavi krug Ulcinj, čiji je cilj da poboljša položaj i kvalitet života osoba sa dijabetesom, njihovih porodica, prijatelja i svih onih na koje ova bolest utiče. Nizom akcija i edukacija ova organizacija pokušava da podigne nivo zdravstvene kulture, prenese različita iskustva koja se tiču pravilnog liječenja ove bolesti i pomogne ljudima da shvate šta je zapravo dijabetes, odnosno šećerna bolest i kako se sa njom živi. Prema podacima Doma zdravlja Ulcinj, grad Ulcinj ima registrovanih 1.300 oboljelih, a na nepunih 20.000 stanovnika zaista je to velika cifra. Smatra se da je ovaj broj mnogo veći, ali zbog neznanja i patrijarhalnog vaspitanja dosta pacijenata se nije obratilo svom izabranom ljekaru. Liječenje osoba sa dijabetesom zahtijevaju značajna materijalna sredstva. Za sada naša država više daje na liječenje nego na prevenciju, insulin je zaista besplatan. Ali, zato prateća oprema, odnosno, aparati, igle i trakice su izuzetno skupe. Znamo da 17 eura košta samo 50 trakica za kontrolu šećera. Pacijenti iz Ulcinja su dodatno opterećeni činjenicom da specijalističke preglede moraju obavljati u Baru. Jer endokrinolog ne ordinira u Ulcinjskom domu zdravlja. Za pregled moraju čekati najmanje tri mjeseca i više, a moraju poći nekoliko puta do Bara, prvo radi zakazivanja.

Društvo se zalaže da ljekar specijalista endokrinolog iz Bolnice u Baru, bar jednom nedeljno ili dva puta mjesečno ordinira u ulcinjskom domu zdravlja, jer odlasci u Bar ili Podgoricu, dodatno su iscrpljujući za ove pacijente. Dolazak bolničkih ljekara, specijalista u područne domove zdravlja nije nepoznata praksa. Ako bi se usvojila ova praksa, da ljekar ide u susret bolesnicima, bilo bi to veliko olakšanje i za Fond zdravstva, jer svim pacijentima koji idu u Bar, plaćaju se putni troškovi, a oboljeli bi bili pošteđeni i nepotrebnog maltretiranja.

Nemam više vremena. Hvala lijepa.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem koleginici Đurašković.

Ministre, izvolite.

BUDIMIR ŠEGRT:

Poštovani potpredsjedniče Skupštine, gospodo poslanici, zahvaljujem se na lijepim riječima dobrodošlice i željama za dobar rad u Ministarstvu zdravlja.

Gospođo Đurašković, odgovor na pitanje vaše jeste ovaj.

Svi domovi zdravlja u Crnoj Gori sprovode program borbe protiv dijabetisa u okviru populacionih savjetovališta, tako i građani Ulcinja imaju obezbijeđenu podršku za očuvanje i unapređenje zdravlja kada je u pitanju šećerna bolest. Bolnice su dužne kao što ste i vi rekli da na svom gravitacionom području organizuju specijalističko konsultativnu zdravstvenu zaštitu.

U tom smislu, opšta bolnica Bar je u obavezi da obezbijedi povremenu specijalističku konsultativnu zaštitu iz oblasti endrinologije, prema epidemiološkim incidencama što podrazumijeva saradnju sa Domom zdravlja i obavezu Doma zdravlja da obezbijedi prostorne uslove. Te će na takav način, smatramo, kroz tu aktivnost savjetovališta i posjete endrinologa i građani Ulcinja imati kvalitetnu zdravstvenu zaštitu kada je u pitanju šećerna bolest. U vašem obrazloženju pitanja, slažem se, naveli ste nekoliko načina na kojih se bez dodatnih ili čak obezbjeđivanjem manje finansijskog troška, napraviti bolja zdravstvena zaštita. Ja se nadam da će Ministarstvo u saradnji sa nevladinim sektorom, jer smo otvoreni za takvu saradnju i udruženje građana koji se bave pitanjem unapređenja zdravlja biti dobri sagovornici u postizanju boljih ciljeva, što sve zajedno, nadamo se imaće rezultat bolji kvalitet zdravstvene zaštite u Crnoj Gori.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem, ministre.

Izvolite, kolegice, komentar.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ:

Zahvaljujem se na vašem odgovoru.

Dom zdravlja Ulcinj ima već spremnu ordinaciju i izuzetno osposobljenu medicinsku sestru koja bi radila sa tim ljekarom.

Moram da vam kažem da Bolnica Bar je do prije par dana imala samo jednog ljekara specijalistu endroniloga koji je bio zadužen za tri Opštine: Ulcinj, Bar i Budva. Zaista bi kolegica bila izuzetno opterećena.

Radi građana moram da kažem, da je stopa oboljelih na godišnjem nivou u Crnoj Gori 6,5%, a da se na svjetskom nivou stopa rasta oboljelih od šećerne bolesti kreće od oko 4%. Broj oboljelih u Crnoj Gori, od dijabetesa je preko 50 hiljada. Zabrinjavajuća je cifra novooboljelih mladih pacijenata, odnosno adolescenata, pogotovo djece između deset ili 14 godina koje obolijevaju od dijabetisa tip jedan. Stresna situacija način života, sve ovo što nam se dešavalo u proteklih 25 godina, bombardovanje, nema što nije uticalo na naše zdravlje. Moramo da poradimo na nacionalnom programu preventive da svaki grad, svako mjesto u Crnoj Gori ima svoje savjetovalište. Jer, znamo da je preventiva osnov svega.

Zahvaljujem se i nadam se da će se vaše riječi ispuniti, što se tiče pacijenata Ulcinja.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem doktorci Đurašković.

Riječ ima kolega Perić. On će postaviti sljedeće pitanje. Izvolite.

SRĐAN PERIĆ:

Zahvaljujem.

Prije nego pređem na pitanje na samom početku da pohvalim ministra Šegrta što je odmah pošao u Bijelo Polje i čini mi se da je doprinio uspješnom razrješavanju krize, štrajka glađu roditelja inficiranih beba u Bijelom Polju. Time se potvrdilo ono što je Pozitivna više puta isticala da je jedan kvalitetan razgovor mogao mnogo toga da riješi i sa te strane evo pozivam da vaš mandat obilježi dijalog i sa pacijentima i sa roditeljima i generalno kroz dijaloge. Jer, cijenimo, a to ću i kroz pitanje provući da je najveća kriza u crnogorskom zdravstvu upravo kriza menadžmenta a ne kriza ljekara.

Pitanje koje sam vam postavio u skladu sa Poslovnikom Skupštine Crne Gore, glasi: Koliki je broj oboljelih od karcinoma na nivou države a koliki po opštinama? U kom procentu su ispunjene aktivnosti iz akcionog plana za borbu protiv hroničnih nezaraznih bolesti i s tim u vezi šta će Ministarstvo učiniti kako bi se počele realizovati zakonom dozvoljene mogućnosti utvrđivanja maksimalne cijene lijeka?

Naime, radi se o tome, da mi imamo jako dobra zakonska rješenja, koja predviđaju jako dobre proaktivne mjere i ne samo isključivo i samo defanzivnu medicinu, ali u značajnom dijelu to ne koristimo.

Takođe mogu i da pohvalim što smo dobili odgovor od vas, pa mi je i lakše koncipirati sam odgovor. Jesam zadovoljan time što smo dobili odgovor prije zasijedanja ali nisam kvalitetom odgovora. Zato što nijesmo se dotakli onoga što znači akcioni plan koji se odnosi za borbu protiv hroničnih nezaraznih bolesti, ali očekujem da ćete to u usmenom dijelu obrazložiti i nijesmo osim jednog narativnog dijela dobili obrazloženja zašto se ne koristi institut maksimalne cijene lijeka. Razlog za postavljanje ovog pitanja je bila upravo molba jednog pacijenta građanina koji je obolio od kancera koji je iznio zabrinjavajuće podatke svoje projekcije i ono što se nažalost poklapa sa ovim odgovorom jeste da ne postoji kompletan registar ljudi oboljelih od kancera, ne govorim o novooboljelim, nego govorim o ukupnom nivou Crne Gore i govori se o ukupnom nedostupnosti te vrste podataka ne samo za javnost i nije možda dobro u nekim segmentima uopšte ulaziti toliko široko, ali nije dostupno ni za one kojima je najpotrebnije samim ljekarima i kompletnom sistemu. Ako znamo da smo uložili velika sredstva u informacioni sistem i dobro je da su se uložila.

Mi na kraju nemamo kao konačan rezultat da ono što se sliva u neki sistem se može koristiti za detekciju i za neku vrstu projekcije i boljeg preventivnog djelovanja kad su u pitanju najteže bolesti. Ostavio bih mogućnost naravno nakon vašeg odgovora da iskomentarišem vaše odgovore i time završavam svoje pitanje.

Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

BUDIMIR ŠEGRT:

Hvala, gospodine Periću.

Prema preliminarnim podacima iz registra malignih neoplazmi koji se vodi u Institutu za javno zdravlje od 2013. godine, ukupan broj novooboljelih na nivou Crne Gore u 2013. godini iznosio je 1.990 pacijenata od toga, uz izvinjenje, vi nemate podatak, na muški pol je otpao 51% na žene 49%.

Broj novooboljelih prema opštinama je registrovan sa najvećim procentom u Podgorici, zatim u opštinama Nikšić, Herceg Novi, Bar i Pljevlja. U odnosu na pojedine dijagnoze i polnu distribuciju ovih oboljenja, žene su najčešće oboljevale od karcinoma dojke u iznosu od 33,4%, kolarektalnog karcinoma 9,20% i karcinoma pluća u iznosu od

8,88%, dok je kod muškaraca najčešće bio karcinom pluća 22,19%, zatim kolarektalni karcinom 12,58% i zloćudni tumor kože 10,32%.

U prilogu vam dostavljamo i tabelarni prikaz novooboljelih od malignih neoplazmi u Crnoj Gori po opštinama u 2013. godini. Napominjemo da se broj obolijevanja odnosi na nove slučajeve obolijevanja u 2013. godini. Na osnovu registra, a s obzirom da se registar vodi tek od 2013. godine u ovom momentu nije moguće još uvijek dati pouzdane podatke o ukupnom broju oboljelih. Takođe, za prikaz obolijevanja po opštinama potrebno je koristiti i relevantne podatke u odnosu na broj stanovnika i vremenski period, a ne samo broj oboljelih.

Što se tiče vašeg pitanja koje se odnosi na utvrđivanje maksimalne cijene lijeka, važeća Uredba o kriterijumima za formiranje maksimalnih cijena lijekova omogućava formiranje novih cijena za pojedine lijekove i ne predstavlja barijeru u sprovođenju aktivnosti iz oblasti farmaceutske politike i nabavku lijekova. Slažem se sa vama u vašem obrazloženju, da u ovom momentu, a uvažićete tu činjenicu da sam od skoro u Ministarstvu zdravlja, nijesam mogao ponuditi kompletniji odgovor na vaše pitanje. U pravu ste da na svu sreću sa integrisanim informacionim sistemom u zdravstvu mi imamo u rukama jednu snažnu polugu za dobro upravljanje i praćenje realizacije politike zdravstvenog sistema. Trudićemo se da u budućem periodu pokažemo mogućnosti toga, i evo bićemo otvoreni najvjerojatnije, nije čudo što je zdravstvo pod takvom opštom pažnjom jer je to djelatnost od posebnog zdravstvenog interesa. Zahvaljujem se.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam, ministre.

Izvolite.

SRĐAN PERIĆ:

Zahvaljujem.

Zaista želim puno uspjeha u radu. Koliko Vi budete uspješni može biti samo od koristi građanima, to apsolutno nije sporno. Takođe sam saglasan s Vama da Vaša odgovornost za nekoliko dana ne može biti to što se ne sprovodi Akcioni plan za borbu protiv hroničnih nezaraznih bolesti. Što je to maltene dokument i ovo koristim kao priliku da apelujem na Vas da se više tamo osvrnemo na to što je bukvalno prazan papir. Mislim papir koji je mrtvo slovo na papiru, nije prazan papir.

Ono što je druga stvar, takođe je zabrinjavajuće i nakoju Vas takođe pozivamo da posebno obratite pažnju da ovaj registar bude nadograđen i da imamo ukupan presjek tih bolesti makar onih u sistemu kojima je najpotrebniji, odnosno od izabranog ljekara pa do ljekara specijaliste Instituta za javno zdravlje i Ministarstva, ko god je već u sistemu nadležan za to, bolnice. Ali, drugi dio Vašeg odgovora mene nije ohrabrio, to Vam moram reći otvoreno. Zbog toga što smo mi u Crnoj Gori svjedoci toga da je tržište lijekova doživljeno maltene kao bilo kakvo drugo tržište kao kada prodajete automobil, ako uspijete da zaradite što više tim bolje i tako se ponašamo u svim oblastima. Takođe, tu postoji jedna oblada koja se zove refundacija koju pokriva Fond za zdravstvo, kao da te pare koje Fond pokriva opet nijesu novci građana.

Ono što sam dobio kao odgovor od Vas, a što ponavljam, što se tiče pitanja koje se odnosi na utvrđivanje maksimalne cijene lijekova važeća Uredba o kriterijumima za formiranje maksimalnih cijena lijekova omogućava formiranje ovih cijena za pojedine lijekove i ne predstavlja barijeru u sprovođenje aktivnosti iz oblasti farmaceutske politike i nabavke lijekova. Moram Vam reći da sam očekivao više od Vas u ovom dijelu. Zašto? Imamo Agenciju za lijekove i nabavku medicinskog materijala koji iz godine u godinu to ima kao jedinu nerealizovanu aktivnost u tom dijelu utvrđivanja maksimalne cijene lijekova. Kako se dolazi na liste lijekova to je već priča za čitav simpozijum, a ne za poslaničko pitanje, ali ono što je vrlo problematično u tom cijelom sistemu. Ima slučajeva bez obzira što sada imamo taj sistem, ugovore sa privatnim apotekama da se dobije lijek i u privatnoj apoteci na recept, imamo velikih problema da upravo ona najrizičnija kategorija stanovništva, odnosno ljudi koji su oboljeli izmeđuostalog i od kancera, ne mogu da nabave lijek jer je on relativno skup u privatnoj apoteci, onda kalkuliše prosto vlasnik apoteke ili farmaceut ili ko god već.

S druge strane, ako nemamo institut koji se odnosi na maksimalno ograničenje cijene lijeka, a cijenim da je i te kako bitno da država propiše koliki može biti rabat na nabavku lijeka i ne prihvatam obrazloženje ...(Prekid) privatni sektor i da je on prepušten tržištu. To je javni interes. Ako imamo takvu situaciju, ako znači sa receptom koji potencijalno može lijek da košta 10 ili 20 eura u državnoj apoteci, kojeg nema u državnoj apoteci i koji se na recept refundira u privatnoj apoteci, koji tamo Fond zdravstva možda košta 40,50 ili 60 eura. Ova razlika je gubitak za zdravstveni sistem, ukupni zdravstveni sistem i to je ono na što zaista apelujemo da razumijete težinu tog problema i da prosto

uspijemo da tu cijenu, da cijenu lijeka prosto snizimo i da konačno razbijemo taj tabu, da je cijena lijeka tržišna kategorija, jer to nije. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala, gospodine Perić.

Nastavljamo dalje. Prelazimo na pitanja koja je postavio poslanik Veljko Vasiljević ministru zdravlja.

Izvolite, kolega Vasiljević, prvo pitanje.

VELJKO VASILJEVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče Skupštine.

Pozdravljam građane i građanke Crne Gore i uvaženog gospodina ministra kojem želim uspješan rad, računajući da je njegov resor posebno bitan za sve građane Crne Gore, jer su zdravstveni i socijalni problemi najveći problemi koji muče građane Crne Gore, a pogotovo zdravstveni jer kad do toga dođe onda se zaborave svi ostali.

Odmah da Vam se zahvalim na odgovorima koje ste dali i koje sam dobio u pisanoj formi i koje ćemo dalje iskomentarisati i da istaknem da nijesmo uspjeli da ove odgovore dobijemo prije nekih mjesec-mjesec i po dana kad smo pokušali na drugi način da ih dobijemo u cilju pripreme ove sjednice kao poslanici Pokreta za promjene.

Potpredsjedniče da li mogu oba pitanja, jer su relativno povezana ...

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Ne, ne, idemo hronološki, prvo jedno pa drugo pitanje.

VELJKO VASILJEVIĆ:

Redom idemo.

Prvo pitanje ili možda da počnem prvo drugo pitanje, jer je kod nas dosta toga naopako.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Kako god želite, samo morate ih razdvojiti jer su dva pitanja.

VELJKO VASILJEVIĆ:

Dakle, kao poslanik i kao predstavnik građana koji vrši korespondenciju između zainteresovanih građana i Vlade, odnosno Ministarstva postaviću Vam dva pitanja, a prvo je:

Na koji je način odobreno otvaranje školskih stomatoloških ambulanti u Osnovnoj školi "Maksim Gorki" i Osnovnoj školi "Štampar Makarije"? Ko su vlasnici tih ambulanti, to jest lica koja su sklopila ugovor sa Fondom? Da li to znači da postoje škole gdje se može konkurisati za uzimanje ambulante u zakup i koja je procedura vezano za apliciranje, odnosno da li je oglas bio, ako je bio samo za ove škole, ili je to neka pojava da se može u bilo kojim školama organizovati? To pitam zbog slijedećeg:

Ako bilo ko može da zakupi školsku ambulantu kao što bi trebalo, jer zakon ne treba da poznaje diskriminaciju u privređivanju, odnosno obavljanju djelatnosti onda to znači da mi možemo da vratimo u škole preventivu u stomatologiji, zbog toga znači, u dječijoj stomatologiji i da li tamo treba da rade početnici ili specijalisti dječije stomatologije? Koji su efekti sprovedene reforme u stomatologiji, ekonomski i finansijski efekti? Da li je tačno da nije ciljano sprovedena preventiva u pregledu djece uzrasta do šest godina od strane stomatologa, da li se zna kakvi su u toj populaciji problemi sa karijesom i koliko novca treba za sanaciju istog problema? Ukoliko se može iznajmiti bilo koja školska ambulanta u osnovnim i u srednjim školama, zašto ne objavite javni poziv i opisanu proceduru za to? Tim prije što postoji dobar broj specijalista dječije stomatologije koji su nezaposleni i koji bi upravo na tim mjestima iznajmili, odnosno zakupili ordinacije ukoliko to propis omogućava bez komplikacija? To bi bilo prvo pitanje.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Ministre, izvolite odgovor.

BUDIMIR ŠEGRT:

Gospodine Vasiljeviću, da ne bi bio suvoparan odgovor na Vaše pitanje, upravo smo napravili jedan koncept koji će pokušati i Vama i javnosti obrazložiti na koji način i kako se vrši zakup i koji je način izbora saradnika u pružanju stomatološke zdravstvene zaštite stanovništva u Crnoj Gori.

Znači, počev od 2008. godine, stomatološka zdravstvena zaštita na primarnom nivou pruža se u privatnim zdravstvenim ustanovama, a Fond za zdravstveno osiguranje sa uključenim stomatološkim uslugama za utvrđeni obim na teret sredstava zdravstvenog osiguranja. Ugovori se zaključuju nakon sprovedenog javnog poziva u kojem se definiše dokumentacija koju stomatološka ambulanta treba da dostavi u prijavi za javni poziv.

Stomatološke ambulante koje imaju zaključene ugovore sa Fondom pružaju usluge u ambulantama u okviru javnih zdravstvenih ustanova i to: domova zdravlja koje koriste po osnovu Ugovora o zakupu sa domovima zdravlja. U cilju prevencije o čemu ste Vi

pričali i dostupnosti stomatološke zdravstvene zaštite usluge za pružanje u ambulancama u okviru obrazovnih ustanova se obavljaju u osnovnim školama i srednjim školama, po osnovu takođe Ugovora o zakupu sa ovim ustanovama, dok neke pružaju usluge u sopstvenim prostorima po osnovu ličnog zakupa ili kupovine.

Primjera radi, u posljednjem upućivanju javnih poziva na pružanju stomatološke zdravstvene zaštite u 2014. godini u prostorijama domova zdravlja stomatološku djelatnost obavljaju 62 stomatološke ambulante, po osnovu zaključenih ugovora o zakupu sa domovima zdravlja.

U prostorijama osnovnih škola djelatnost obavljaju 23 stomatološke ambulante, a u prostorijama srednjih škola tri ambulante i jedna stomatološka ambulanta djelatnost obavlja u prostorijama dječijeg vrtića, takođe, po osnovu zaključenog Ugovora o zakupu sa ovim obrazovnim ustanovama.

Prema obavještenju Fonda za zdravstveno osiguranje za ovo što ste Vi direktno pitali, stomatološke ambulante koje obavljaju djelatnost u osnovnim školama "Štampar Makarije" i "Maksim Gorki", ove ambulante prijavljene su na javni poziv kao i ostalih 210 ambulanti, te na osnovu sprovedenog postupka donijeta je Odluka o izboru stomatoloških ambulanti, Fond za zdravstveno osiguranje zaključio je ugovor sa stomatološkom ambulantom "Zub" koja pruža usluge u ambulanti u okviru prostorija škole "Maksim Gorki". Ugovor koji je potpisalo ovlašćeno lice jeste Elzana Taljanović. Ugovor je takođe zaključen i sa stomatološkom ambulantom "Preventiva" koja pruža usluge ambulanti koja je smještena u Osnovnoj školi "Štampar Makarije". Osnivač ove ambulante je doktor Ana Popović koja je kao ovlašćeno lice potpisala ugovor sa Fondom.

Takođe, napominjemo da su u periodu od 2008. godine od kada Fond zaključuje ugovore sa privatnim stomatološkim ustanovama u cilju dostupne zdravstvene zaštite uvaženi zahtjevi mjesnih zajednica, direktora osnovnih škola, roditelja djece u kojima se traži da se stomatološke ambulante lociraju u školama koje se nalaze u sredinama van gradova. Tako je na primjer otvorena stomatološka ambulanta u Osnovnoj školi u Sutomotoru, zatim u Mjesnoj zajednici Bać, u Petrovcu u Osnovnoj školi "Braća Ribar" u Zatonu, u Osnovnoj školi "Bistrica" i Osnovnoj školi "Lovčenski partizanski odred" na Cetinju. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala i Vama ministre.

Izvolite, kolega Vasiljeviću, komentar na odgovor.

VELJKO VASILJEVIĆ:

... sam to dobio i u pisanoj formi, tako neću mnogo komentarisati.

Interesuje me samo jedna stvar koju ne možete sad odgovoriti pretpostavljam, ali mogu dobiti odgovor od Vas pretpostavljam u direktnoj komunikaciji onih koji su zainteresovani za ovo.

Interesantno je ipak otvaranje ovih ordinacija u osnovnim školama, jer to je mjesto gdje se može i bolje sprovesti preventiva i sve. U konkursu, odnosno oglasu, javnom pozivu ne piše, u školama, piše samo, odnosno nije određena lokacija ambulanti, nego to kasnije sami vlasnici određuju gdje će da rade.

Dakle, u javnom oglasu se ne spominje sama lokacija, odnosno da li je to osnovna ili srednja škola, pa me interesuje da li je to sa Ministarstvom prosvjete poseban neki odnos, da li se tu pitaju direktori škola, ko to određuje, da li može u školi i gdje da se to definiše? Čisto da to znamo, pa će vam se vjerovatno obratiti onaj koji je zainteresovan i nadam se da ćete Vi u tome pomoći. Izmeđuostalog ovdje se ne pominje da je u nekim

školama otvoreno zato što nema drugog prostora u nekim udaljenim mjesnim zajednicama kao što je tačno, ali to nije razlog da to bude škola, veći je razlog da to bude preventiva i u mjestima gdje ima više đaka, odnosno više pacijenata.

Prešao bih sad na drugo pitanje, predsjedavajući.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Izvolite, sada imate drugo pitanje.

VELJKO VASILJEVIĆ:

Drugo pitanje za ministra zdravlja.

Koji stručni kadar je u deficitu u Kliničkom centru Crne Gore uključujući i Stomatološku polikliniku? Koje su nedostajuće specijalnosti i subspecijalnosti i koje su klinike na kojima je deficit tog kadra? Na koji način mislite da popunite te praznine radi boljeg funkcionisanja kliničkih službi? Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Ministre čuli ste, izvolite.

BUDIMIR ŠEGRT:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Trenutno, znači u Kliničkom centru Crne Gore nedostaje optimalan broj ljekara za hiruške grane uključujući i dječiju ortopediju, dječiju oftalmologiju i neurohirurgiju. Iz oblasti interne medicine trenutno nema dovoljan broj neurologa, infektologa, hematologa i neonatologa. Pored ovoga građanima se pruža kvalitetna i efikasna zdravstvena zaštita iz ovih grana medicine na dva načina -angažovanjem specijalista iz okruženja i zaključivanjem ugovora Fonda za zdravstveno osiguranje sa zdravstvenim ustanovama koje raspolažu kadrom za navedene oblasti. Planom ljudskih resursa koji je donesen za period od 2013. do 2022. godine, koji je donijela Vlada Crne Gore, utvrđeno je povećanje broja specijalista u zdravstvenom sistemu Crne Gore po glavi stanovnika. U okviru dva petogodišnja perioda u tom smislu Ministarstvo zdravlja i Klinički centar Crne Gore su tokom 2013. godine i 2014. godine za potrebe ove ustanove odobrili ukupno 79 specijalizacija i 24 uže specijalizacije. Da ne bi opterećivali vrijeme i rad uvažene Skupštine, mi smo u prilogu odgovora dostavili tačan spisak i specifikaciju po broju i vrstama specijalističkih dodijeljenih specijalizacija i užih specijalizacija. Zahvaljujem se.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala, ministre.

Izvolite komentar.

VELJKO VASILJEVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Tačno je da smo dobili jedan veliki ... kao što kaže gospodin ministar i zadovoljni smo odgovorom naročito što je ministar uspio da nam odgovori ovako opširno i dobro, a sa činjenicom da je tek stupio na ovu dužnost. Međutim, ja ga pozivam da obiđemo zajedno Nikšić u kojem ste nekad i radili i sjećam se, da obiđemo gužve u čekaonicama ispred ordinacija sa čestim slučajevima da se pregled ne završi u toku dana nego se počne čekanje od šest sati pa se zakaže za sledeći dan. Da vidimo kakvi su to problemi,

koja su to uska grla, da li negdje ima viška specijalista i viška doktora na nekim mjestima, da li možemo bilo šta da učinimo da ti ljudi koji imaju zdravstvene probleme ne čekaju toliko?

Takođe, želim da Vas upoznam sa činjenicom, mada obzirom da ste dugo u zdravstvu vjerovatno i znate, ali sada je na Vama da to rješavate da se zakazivanje pregleda vrši u roku od tri do šest mjeseci. Znači, pacijent dođe danas, pa mu zakažu da ga pregledaju od juna pa do avgusta mjeseca kad se završe odmori ili tako nešto što je problem i za zdravoga čovjeka koji nikakvih problema nema, a kamo li za čovjeka koji ima zdravstvenih problema. Tako da Vas molim da obiđete onako inkognito bez najave određene zdravstvene ustanove koje vam i mi, i bilo koji građanin može sugerisati, da vidite koji su to problemi i da pokušamo zajedno da riješimo to i u smislu prostornih, a vi u smislu kadrovskih i bilo kojih drugih kapaciteta i potencijala kojim raspolazete. Hvala.

PREDŠJEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem kolega Vasiljeviću.

Ministre, mi se zahvaljujemo za učešće u ovoj raspravi.

Naravno, Vaše debitovanje u Parlamentu je bilo uspješno kao što vidite, ali naravno, sve ove sugestije koje ste dobili od poslanika su sigurno u cilju poboljšanja ukupne politike u zdravstvu. Naravno, i ste strane i s ovog mjesta želimo Vam uspješno obavljanje funkcije ministra zdravlja.

Obavještavam plenum da smo imali najavu da ćemo, po najavi koju imamo i ovoj hronologiji, da u 14 sati ministar ekonomije doktor Vladimir Kavarić će odgovarati na pitanja. On ima to u vidu i planirao je svoje obaveze do 14 sati.

Dajem jednu kratku pauzu, do 14 sati. U 14 sati nastavljamo sa ustaljenim, odnosno isplaniranim redosljedom.

-Pauza-

PREDŠJEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Poštovane kolegice i kolege, nakon pauze koja je nešto malo duže trajala od najavljenja, nastavljamo sa radom.

Doktor Vladimir Kavarić, ministar ekonomije, odgovaraće na pitanja poslanika, a poslanik Vučinić ima prvo pitanje. Izvolite.

JANKO VUČINIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče Mustafiću.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, uvaženi ministre Kavariću, htio sam da vam postavim poslaničko pitanje koje se odnosi na jedno nekada veliko trgovinsko preduzeće iz Herceg Novog, a to je bilo PKB Herceg Novi AD Zelenika. To više nije veliko preduzeće, sada ga gotovo i nema, njegova imovina je otišla u nepovrat i to nije ništa novo, jer je samo jedna od mnogih u nizu koju je politika onih koji su držali vlast u Crnoj Gori svih ovih godina uništila. Zašto ne reći?

Moje poslaničko pitanje glasi:

Šta ste uradili povodom dopisa manjinskih akcionara trgovinskog preduzeća PKB Herceg Novi AD Zelenika broj 172/4 od 27. avgusta 2013.godine koji je priložen na sastanku u vašem ministarstvu istog dana? Dugo vremena prije ovog dopisa i prije sastanka u ministarstvu od manjinskih akcionara i zaposlenih koji su oštećeni sa ovom privatizacijom smo imali njihove izjave u javnost i oni su se obraćali svim nadležnim institucijama, između ostalog i vašem ministarstvu, ali od toga nijesu imali neke velike koristi. Šta se događalo sa imovinom PKB-a? Ona je na neki nezakonit način uzimana od strane većinskog vlasnika Pantomarketa. Mada nezakonito je blaga riječ u odnosu šta se tamo dešavalo, to je u stvari bilo čerupanje, odnosno pustošenje ovog preduzeća. Bila je to ... privatizacija i Pantomarket kao većinski vlasnik čini mi se za jedan milion eura je došao do većinskog paketa akcija a sada procijenjena vrijednost cijele imovine PKB-a Herceg Novi koji je u stečaju procijenjena je na 100 miliona evra.

U ovom privatizacionom postupku oštećena je i država Crna Gora iz razloga što je ta procjena vrijednosti koja je bila na datum 01.januar 1996.godine procijenjena je samo polovina imovine PKB-a jer je druga polovina bila opterećena sudskim postupcima. Međutim, to većinskom ... nije smetalo ništa da raspolaže sa cjelokupnom imovinom i procijenjenom i neprocijenjenom i da se ponaša sa tom imovinom kao da je njegova. Nastaviću, vrlo je kratko vrijeme, to je jedna ozbiljna priča, jedna velika pljačka društvene imovine i ona zaslužuje da mi dopustite još koji minut, dva ako je moguće.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Imaćete mogućnost komentara.

Izvolite, ministre Kavariću.

VLADIMIR KAVARIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvijek je dobra prilika kada možemo da razgovaramo o konkretnim stvarima koja se i bave konkretnim životnim, realnim problemima. Pitanje se odnosilo na konkretan sastanak koji se desio u ministarstvu 12. avgusta 2013. godine. Vi ste, gospodine Vučiniću, jako dobro upoznati šta je princip rada Ministarstva ekonomije i ono što su nadležnosti Ministarstva ekonomije i tada smo razgovarali, ne konkretno ja nego moje kolege i saradnici i preduzeli sve ono što smo se dogovorili.

Dakle, Ministarstvu ekonomije su se 12. avgusta 2013. godine obratili predstavnici PKB Herceg Novi sa molbom da im se izađe u susret prilikom rješavanja problema koji se odnose na imovinu, akcije i radnike navedenog preduzeća. Povodom toga je održan sastanak 27. avgusta 2013. godine. Zahtjevi su se odnosili, radnika PKB koji su izloženi kolegama u ministarstvu tom prilikom, jeste da ne postoje informacije šta je sa sredstvima koja su dobijena od prodaje imovine i zakupa objekata preduzeća i kako riješiti propuste prilikom neplaćanja poreza i doprinosa radnicima i konstatacija od strane radnika. Mi nismo u situaciji bili da provjerimo njenu validnost da predstavnici radnika nisu dobili povratnu informaciju niti reakciju od nadležnih institucija kojima su se već obratili u cilju rješavanja pomenutog problema. Odnosi se kako su oni naveli na Ministarstvo finansija, Osnovno tužilaštvo, Vrhovno tužilaštvo i sudove. Predstavnici PKB Herceg Novi su na ... predstavili bilanse stanja i bilanse uspjeha preduzeća za protekli period gdje su uočene nepravilnosti kada je u pitanju knjiženje pojedinih stavki.

Kada su se predstavnici Ministarstva ekonomije upoznali sa problemima zaključeno je da se kontaktiraju nadležne institucije. Ponavljam, Ministarstvo ekonomije to nije, a da ćemo sa toga aspekta mi i podržati elementarnu ljudsku, kolegijalnu i stručnu podršku ovim zahtjevima i na isti način smo uputili i predstavke sa sastanka kolegama u Vladi koji se bave time. Povodom prethodno navedenog, predstavnici Ministarstva ekonomije su 20.09.2013. uputili dopise nadležnim institucijama i obavijestili svoje sagovornike iz PKB-a gdje se, na kojem nivou taj problem rješava. Mi kasnije po tom

pitanju nismo dobili bilo kakve inicijative sa bilo koje strane, pretpostavljali da je veći dio problema riješen na jedan ili drugi način. Uglavnom ako ima bilo šta što mi možemo da pomognemo stojimo i dalje na raspolaganju, a vama je jasno da se je to problematika koja se odnosi na neke druge institucije u ovoj državi. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala, ministre.

Kolega Vučiniću.

JANKO VUČINIĆ:

Gospodine ministre Kavariću, očigledno da nijeste uradili mnogo, gotovo ništa nijeste uradili da pokušate da spasite to preduzeće, jer nakon toga stastanka godinu dana PKB Herceg Novi AD Zelenika je ušlo u stečaj. Vi ste na tom sastanku, ne znam jeste li Vi bili prisutni, vjerovatno nijeste, bili su vaši zamjenici, dobili ste dopis u kojem vam je sve lijepo objašnjeno od toga šta se dešavalo u PKB Herceg Novi AD Zelenika, kako su se donosili ugovori, kako je glasano za te ugovore, da Skupština akcionara većinu tih ugovora nije donosila i da su ti ugovori s obzirom da Skupština akcionara nije ih izglasavala da su stvarno ništavni. To su ugovori o zakupu sa Merkatorom 21 milion, čini mi se, je bilo novca od Merkatora na osnovu toga zakupa ogromnih prostora koje je imao PKB. Međutim, za PKB nije cent išlo od toga novca. Zatim, zakup ogromnog kompleksa hladnjača, pa prodaja imovine ogromnog zemljišta, sve je to otišlo u nepovrat i one odluke koje su donošene išle su u interesu većinskog vlasnika. Većinski vlasnik Pantomarket čiji je vlasnik Panto Vučurović je uzimao kredite zalažući pod hipoteku imovinu PKB-a i te kredite koji su u vrijednosti više desetina miliona eura koristio za svoju firmu i za svoj lični interes i tako oštetio ovo preduzeće.

Danas, nakon uvođenja stečaja, mislim da plan reorganizacije neće ni biti prihvaćen, jer je ... potraživanja i ko će se naplatiti. Naplatiće se banke koje su davale te kredite, uzeti imovinu PKB-a, a novac je otišao onamo gdje je otišao i to je za Vrhovno državno tužilaštvo veoma zanimljiva priča da ispita na koji način se pljačkala društvena

imovina. Hoću da kažem da ovo treba da bude za sve nas nauk, jer u Herceg Novom posle ovakve privatizacije PKB-a, zatim privatizacije HTP Boke predstoji nam privatizacija Instituta "Simo Milošević" i privatizacija Jadranskog brodogradilišta. Ja sam za to da se vama zabrani, vama koji držite vlast u Crnoj Gori, da vam se zabrane svaki dalji postupci privatizacije, jer znamo šta će biti i sa ovim privrednim preduzećima koji su se privatizovali sa institutom, sa brodogradilištem. Znači, da će i oni biti uništeni kao ovo jedno veliko trgovinsko. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem. Imali ste 20-tak sekundi prekoračenja, najmanje.

Sledeće pitanje ima kolega Vladislav Bojović.

VLADISLAV BOJOVIĆ:

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Gospodinu Kavariću, ministru ekonomije postavio sam sledeće poslaničko pitanje:

Da li ste kao resorni ministar konačno u situaciji da saopštite da li će se, kada i na koji način graditi drugi blok Termoelektrane Pljevlja? Interesuje me zbog čega prvobitno niste izradili i javno predstavili analizu u kojoj bi bile navedene ekonomske dobiti, ali i štete od projekta drugog bloka termoelektrane po državu i Opštinu Pljevlja? Zbog čega još uvijek nijeste obezbijedili nikakve garancije da će kroz projekat drugog bloka termoelektrane biti zaštićeni interesi Pljevalja koji se prevashodno tiču zaštite životne sredine i projekta toplifikacije?

Važno je da javnosti saopštite da li ste i na osnovnu koje analize u Vladi napravili procjenu koji bi projekat bio ekonomski isplativiji, racionalniji i opravdaniji, drugi blok Termoelektrane Pljevlja ili izgradnja cementare u Pljevljima koju kako vidimo Vlada više i ne pominje.

Ova Vlada nas je dovela u situaciju, kao što vidimo, zbog toga što već dvije decenije nije pristupila izgradnji ni jednog novog energetskeg objekta da sada u cajtnotu

kada imamo najavu, odnosno evropske propise i evropske direktive da će prvi blok Termoelektrane Pljevlja morati biti ugašen i zatvoren najkasnije 2021.godine, da sada krenemo u ubranu realizaciju projekta drugog bloka Termoelektrane Pljevlja. Kao što vidimo Vlada pri tom ne vodi računa niti nam dostavlja analize, niti nam dostavlja studije o bilo kakvim standardima koji bi tom prilikom trebalo da budu zadovoljeni. Dakle, ako se 2021.godine prvi blok Termoelektrane ugasi, Vi znate gospodine Kavariću da ćemo mi kao država da dođemo u ozbiljan problem. Ne samo kada je u pitanju deficit električne energije nego kada su u pitanju mnoge druge stvari - poslovanje Rudnika uglja i tako dalje. Imate li vi neko rezervno rješenje? Šta ako ne krene izgradnja drugog bloka termoelektrane pošto je to, kao što vidimo, u magli i sve je još uvijek nedefinisano i sve je na nivou zamajavanja javnosti? Očekujem da ćete vi kada je u pitanju drugi blok termoelektrane, tempirati to zamajavanje javnosti pred sledeće parlamentarne izbore.

Dakle, nemate očigledno rezervni plan, ali sasvim je to prirodno s obzirom da već godinama niste razmišljali da, kao što to rade savremene evropske države, iskoristite potencijale u obnovljivim izvorima energije i da proizvodite električnu energiju na drugi nači, a ne na danas najprimitivniji način koristeći ugalj.

Molim vas samo jedan minut, kratko ću, da obrazložim.

Navešću samo nekoliko izjava egzaktnih, veoma je važno da vas podsjetim. Dakle, imali smo izjavu predsjednika italijanske kompanije A2A da je vrlo vjerovatno da Italiji više neće trebati električna energija sa Balkana, dakle iz Crne Gore. Imali smo, takođe, izjavu Vujice Lazovića da Elektroprivreda ima dovoljno slobodnih sredstava koje može da iskoristi da sama gradi drugi blok termoelektrane. Sad se pitam, ako već Elektroprivreda ima toliko slobodnih sredstava i kapaciteta, zbog čega Elektroprivreda ne plati Opštini Pljevlja dug od 15 miliona evra zbog toga što je na divlje odlagala pepeo i šljaku na deponiji Maljevac i zbog čega Elektroprivreda, ako već ima dovoljno novca ne finansira sekundarnu mrežu toplovoda u okviru projekta toplifikacije Pljevalja? To je prioritarno pitanje danas u Opštini Pljevlja. Dakle, zašto bi mi Pljevljaci u ovom trenutku bili taoci pregovora Vlade i italijanskog partnera A2A, zašto bi toplifikacija zavisila od toga, zašto se ona ne bi već sada uz podršku Vlade realizovala? Nastaviću kasnije.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam, kolega Bojoviću.

Izvolite, ministre.

VLADIMIR KAVARIĆ:

Generalni odgovor na ime ovoga koji ću pročitati jeste, dali smo ga više puta i vi ga dobro znate, apsolutno je opredijeljenost Vlade da projekat termoelektrane mora da se radi iz više razloga. Prvi je zato što je ekonomski isplativ, drugi je zato što njegovim zaustavljanjem došli bi u situaciju da nemamo valorizaciju resursa uglja u pljevaljskom bazenu, odnosno u Crnoj Gori i sa tog aspekta bi imali problem životne sredine i dva zatvorena kolektiva u jednom značajnom gradu na sjeveru. Dakle, opredjeljenje jeste da se taj projekat radi i pored toga dobra okolnost jeste da je on isplativ.

Što se tiče obnovljivih izvora energije, teško da se može reći, ovo je opet bočno pitanje koje ste postavili, da postoji puno zemalja koji bolje koriste od Crne Gore. Mi imamo gotovo 2/3 potencijala naše proizvodnje iz obnovljivih izvora, a ovi drugi obnovljivi izvori o kojima pričate Crna Gora je ... svog aspekta zadovoljila sve evropske standarde oblasti 20-20-20, znate kakva je regulativa po tom pitanju i svako korišćenje veće od toga podrazumijevalo bi ogromne namete po građane, odnosno one koji plaćaju električnu energiju. Pretpostavljam da se za to ne zalaže niko od nas.

Dakle, pročitacu ono što je rečeno. Odgovor direktan na pitanje, da li će se graditi drugi blok Termoelektrane Pljevlja? Već je javnosti poznato da izgradnja drugog bloka je prioritet, jedino što je upitno u ovom trenutku, jeste da li će ovaj projekat realizovati Elektroprivreda sama ili u partnerstvu sa nekom trećom kompanijom i kakav će biti stav A2A u okviru akcionarske strukture u Elektroprivredi povodom ovog pitanja. Javnost je redovno obavještavana oko onoga šta su ishodi, odnosno trenutno stanje razgovora.

Što se tiče tehničkog dijela procesa, do kraja ovog mjeseca koji inače ističe, dva ponuđača koja su ušla u završni krug pregovora o projektu, a to su kineska Kompanija CMEC i Češka kompanija "Škoda Praha", dostaviće svoje finalne ponude. Nakon evaluacije ponude, izbora najpovoljnijeg izvještaj o istom treba da odobri Odboru direktora i utvrdi predlog odluke o izgradnji Termoelektrane Pljevlja ...skupštine akcionara, što se očekuje krajem aprila ove godine. Dakle, ovo je informacija iz Elektroprivrede.

Mislim da je svi znamo iz javnosti, da se očekuje do kraja aprila donošenje odluke o izgradnji bloka dva.

Zavisno od ishoda pregovora o potencijalnom partnerstvu definisaće se i optimalan model finansiranja. Govorili smo, da ne ponavljamo nemamo vremena, postoji mogućnost pomenuli ste potpredsjednika Lazovića koji je to rekao, da se gradi najvećim dijelom iz sredstava postojećih Elektroprivrede. Druga mogućnost jeste da se animira partner, što je opcija koja je vrlo dobrodošla sa aspekta Vlade ali nije preovladajuća, ali nije neophodna. Treća je mogućnost da se radi uz neki optimum odnosa sa sopstvenih i pozajmljenih sredstava sa aspekta Elektroprivrede.

Kada je riječ o analizi, Elektroprivreda je razvila nekoliko modela opravdanosti koji su pokazali da je projekat izgradnje drugog bloka isplativ, a glavni izvodi iz tih analiza dostupni su na sajtu Vlade Crne Gore i naravno dostupni su u okviru Elektroprivrede. Na kraju je kao osnova za utvrđivanje isplativosti ovog projekta urađena aktuelizovana studija opravdanosti na bazi procjene kretanja cijene električne energije u regionu i kretanja troška CO2 u budućnosti. Osnovni ekonomski parametri projekta su pozitivni ... odnosno neto sadašnja vrijednost projekta je .. , odnosno interna stopa rentabilnosti. Tako da sa tog aspekta Elektroprivreda i Vlada nemaju dileme oko isplativosti projekta. To će biti vrlo lako provjeriti ako se nađe kreditor koji će u tako nešto da povjeruje, mislim da imamo dodatne argumente da smo i mi to sagledali jako dovoljno dobro.

Šta je alternativa ovom projektu? To smo razgovarali, znate vi to dobro, sa tog aspekta shvatam ova vaša pitanja kao zalaganje da se ovaj projekat radi, a ne da se ne radi. Ako ne bude gradnje novog bloka izvjestan je prestanak sa radom i postojećeg Tep-a, jer nijesu ekonomski isplativa ulaganja u njegovo prilagođavanje novim zahtjevima tehničke regulative za njegov preostali radni vijek. Dakle, sa aspekta postojećeg bloka termoelektrane, sa aspekta postojeće regulative od 2018. blok 1 ima na raspolaganju još 20 000 sati. Kažem, postojeća regulativa, ne znamo da li će se mijenjati i postojeći standari i da bi se taj blok produžio potrebna su ulaganja koja su neisplativa. Mnogo je isplativije raditi drugi blok. Ima tu još možda dosta detalja koja bi vas zanimali, poslaćemo u pisanoj formi, s obzirom da vrijeme ističe.

Kratko, što se tiče ... ta vrsta dileme ne postoji, to su dva kompatibilna projekta, zato jer Tep proizvodi resurs za cementaru. I mimo toga postoji resurs za izgradnju

cementare na bazi onoga što je bio nusprodukt proizvodnje ... (Prekid) ima prethodnih decenija. Vlada je vrlo raspoložena da da koncesiju onome ko se pojavi kao mogući ulagač u cementaru i to stalno govorim. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

VLADISLAV BOJOVIĆ:

Vi ste, gospodine Kavariću, upravo potvrdili moju tezu, da kada je u pitanju drugi blok Termoelektrane vlada opšta konfuzija, da ništa nije definisano, da ništa još uvijek nije izvjesno i da Vlada nema niti jasan plan, niti strategiju, ne samo razvoja energetskog sektora već ukupnog razvoja privrede, kako na sjeveru tako uopšte na nivou Crne Gore i sad ću to da vam dokažem.

Podsjetiću vas, kada je u pitanju cementara vi ste je prije tačno dvije godine u martu 2013. odgovarajući na moje poslaničko pitanje saopštili da je Vlada ekstremno zainteresovana za realizaciju investicije u cementari Pljevlja. Nakon toga pune dvije godine mi nemamo niti jednu riječ od strane Vlade, niti jednu inicijativu da se pronađe novi investitor od strane Vlade, jedino što smo imali priliku da čujemo je izjava Darka Šarića u Beogradu na suđenju u Specijelnom sudu u Beogradu, koji je izjavio da je on sa Draganom Dudićem Fricom, ubijenim biznismenom iz Kotora, planirao da gradi cementaru u Crnoj Gori, misli se na cementaru Pljevlja. Da li je to nešto što stoji u pozadini ove odluke Vlade da ne dozvoli bilo kom drugom da uđe u tu investiciju i gradi cementaru koji je, apsolutno sam siguran, vi to dobro znate, jedan od najvećih privrednih potencijala na sjeveru Crne Gore, a i uopšte u Crnoj Gori.

Dalje, kako je moguće, gospodine Kavariću, da ste vi prije samo deset dana u odgovoru nevladinim organizacijama i medijima saopštili kao ministarstvo da se studija o isplativosti drugog bloka termoelektrane radi i da je radi inostrana kompanija. Dakle, tek se sada radi studija o isplativosti drugog bloka termoelektrane, a vi ste još od prije godinu dana pozvali potencijalne partnere da se prijave i da konkurišu, da budu učesnici u ovom

čitavom poslu. Da li ste vi to i Čehe i Kineze i druge partnere koji su se prijavljivali zamajavali kao što zamajavate crnogorsku javnost? Tvrdim da jeste.

Poznato je da su probijeni svi rokovi, poznato je takođe, da je najavljeno da će sve pripremne procedure biti završene početkom 2014.godine i da će se krenuti izgradnja. Sada je mart, kraj marta 2015. nema ni naznaka. Zato se ja pribojavam da nećemo ni stići da ga izradimo do 2021.godine. Kad je u pitanju cementara, vi uporno manipulišete tezom da će drugi blok termoelektrane da zaposli veliki broj ljudi. Nakon toga ste saopštili da će zaposliti do sto ljudi. Tvrdim da neće ni toliko, jer svi stručnjaci kažu da kad se ugasi prvi blok zaposleni će preći u drugi ili će biti otpušteni zbog toga što će morati drugi da se zaposle koji poznaju savremenije tehnologije. Cementara bi zaposlila nekoliko puta više ljudi nego što će to zaposliti ovakav drugi blok termoelektrane, ali vi ne želite da izgradite prugu Pljevlja - Prijepolje i da omogućite investiciju u cementaru. Ta pruga ne bi samo koristila za prevoz cementa već bi koristila i za prevoz drveta i drugih proizvoda koji bi mogli gore da se prave. Dakle, vi nemate nikakvu strategiju. Da povežem ovo sa autoputem, vi krećete u izgradnju autoputa, a mi u Crnoj Gori nemamo fabriku cementa. Dakle, čitav cemenat za autoput će biti uvezen, od toga će korist imati samo uvoznički lobi i uvoznički lobi u sprezi sa nekim iz vrha vlasti će debelo da se ugradi, a štetu će imati samo država Crna Gora.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Nemate pravo. Poslanik Bojović nije rekao da postavlja dodatno pitanje, da je rekao imali bi pravo.

Poslanik Tuponja ima svoje pitanje. Izvolite.

GORAN TUPONJA:

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Poštovani ministre, poštovane kolegice i kolege, poštovani građani Crne Gore,

Moje pitanje je vezano za energiju, ovog puta sunčanu, solarnu energiju i koristim svoje pravo po Poslovniku da vam postavim sledeće pitanje:

Šta ste vi kao resorno ministarstvo ili resorni ministar konkretno uradili u oblasti iskorišćenja solarne energije od početka mandata ove Vlade i šta ćete konkretno uraditi u preostalom vremenu do isteka mandata na unapređenju iskorišćenja energije Sunca? Uredbom Vlade iz septembra 2011. godine propisane su podsticajne cijene električne energije iz obnovljivih izvora energije. Kakvi su efekti Uredbe u dijelu za proizvedenu električnu energiju u postrojenjima koja koriste energiju Sunca? Koliko privatnih proizvođača električne energije solarnih kolektora je iskoristilo ovu Uredbu i koliko električne energije godišnje bude proizvedeno na ovaj način?

Obrazloženje: Imajući u vidu ukupnu energetska situaciju u zemlji i u regionu, rastuće potrebe građana za energijom kao i porast cijene električne energije, energiji Sunca mora se posvetiti daleko veća pažnja nego što je bio slučaj do sada. Crna Gora je država pogodna za korišćenje solarne energije, država sa velikim brojem sunačnih sati na cijeloj svojoj teritoriji i ovaj prirodni resurs nije dovoljno iskorišćen. Niko ne očekuje pad cijena ili goriva ili energije u budućnosti i zato se pitanje korišćenja alternativnih i obnovljivih izvora energije postavlja u prvi plan, praktično u cijelom svijetu. Crna Gora nema energetska nezavisnost i možda je suvišno govoriti o tome koliko je to strateški važno za jednu državu da ne zavisi od drugih kad je u pitanju snabdijevanje energijom. Crna Gora može, uz odgovarajuću politiku, bez velikog napora umjesto da bude energetska zavisnik i uvoznik energije da bude energetska nezavisna, pa i više od toga. Može da ostvari suficit energije i da postane izvoznik.

Za razliku od fosilnih goriva, obnovljivi izvori energije ne emituju ugljen dioksid u atmosferu, dakle jedan jako bitan ekološki aspekt naše, ne zaboravimo, ekološke države. Ne iscrpljuju se već se obnavljaju, a među obnovljivim izvorima energije korišćenje solarne energije u crnogorskim uslovima je prilika koja ne smije biti propuštena.

Pitao bih vas, koliko ste zadovoljni rezultatima postignutim u proizvodnji električne energije dobijene iz sunčevog zračenja i šta ste uradili da rezultati budu bolji. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Izvolite, ministre.

VALDIMIR KAVARIĆ:

S obzirom na vrlo jasno deklarisanu politiku uspostavljanja ekološke države, imajući u vidu ciljeve u vezi sa pristupanjem EU, s obzirom na potrebu praćenja i korišćenje moderne tehnologije, transfera znanja, pristup uvođenju fotonaponskih postrojenja je u strategiji razvoja energetike Crne Gore do 2030. jer se označava kao afirmativna. Dinamika očekivane godišnje proizvodnje električne energije iz ovih postrojenja je planirana do 2020. da dostigne iznos od 16 i po gigavata. Prema Zakonu o energetici i Pravilniku o kriterijumima za izdavanje energetske dozvole sadržanih zahtjeva i registru energetske dozvola, a u skladu sa EU direktivama Ministarstvo ekonomije omogućilo je pojednostavljenu proceduru izdavanja energetske dozvole za izgradnju energetske objekata bez postupaka javnog nadmetanja. Pomenutom procedurom omogućena je izgradnja da se nakon dobijanja energetske dozvole za izgradnju istih omogućilo ostvarivanje statusa povlašćenog proizvođača električne energije. Zahtjev za dobijanje energetske dozvole može podnijeti svako zainteresovano fizičko ili pravno lice. Trenutna zakonska regulativa omogućava povlašćenom proizvođaču zagarantovan otkup električne energije pod povlašćenim cijenama u periodu od 12 godina koliko traje povlašćeni status.

U ovom momentu još nije ostvarena proizvodnja od strane povlašćenih proizvođača kada su u pitanju energetske objekti koji koriste energiju sunca. Kada su u pitanju aktuelni projekti instalacije solarnih panela važno je navesti projekat eko zgrade čijom izgradnjom je obuhvaćena i ugradnja foto naponskih panela na postojećoj krovnoj konstrukciji. Do sada su izdate dvije energetske dozvole za izgradnju solarnih elektrana i u toku je postupak razmatranja još nekoliko zahtjeva za izdavanje energetske dozvole.

Prevedeno ili pojednostavljeno, nalazimo se danas u momentu kada solarni paneli, odnosno fid-in tarife nisu baš popularne kao što su bile prije tri godine. Jednostavno, prije tri godine najlakša stvar na svijetu koja je mogla da se uradi jeste podstaći milijarde investicija u solarne panele ako ste spremni da platite fid-in tarifu koju je očekivalo tržište. Mi to nismo uradili i mislim da je praksa pokazala da je to bila jako dobra odluka da se nijesmo ponijeli za tim pomodnim trendom u tom momentu u Evropskoj uniji. Dakle, prije

tri godine mi smo imali zahtjeve da se plaća cijena na nivou fid-in tarifa 24, 25, 26 eura. U momentu kad može da se uveze po tri ili četiri ili proizvede po jedan i po. Ne vjerujem da je to pametna politika uložiti ogromne resurse, odnosno resurse zarobiti kroz visok nivo fid-in tarifa. Znamo da sve velike evropske zemlje odustaju od te politike, jer pored toga što su skupe dovode do bankrota onih tradicionalnih proizvođača. Danas je Njemačka u situaciji da otkupljuje energiju iz solarnih i vjetroizvora po 30, 40 i 50 eura, a onih koji je proizvode po 10, 15, 12, 20, 25 nisu u stanju, ne mogu da je prodaju, jer je ova otkupljena. To nikako ne znači da treba neinsistirati na solarnim panelima. Jednostavno, bilo je u datom momentu pametno sačekati sa fid-in tarifama, jer osnovna ekonomska logika govori u dugom roku cijena struje raste, cijena tehnologije pada. Desiće se momenat kada će to biti tržišno isplativo da se proizvodi struja iz solarnih panela. Zato smo mi omogućili proizvodnju iz solarnih panela sa fid-in tarifom od 15 eura po megavatu što je duplo manje, odnosno skoro pa duplo manje nego 24, 25, 26 koliko je bilo u Bugarskoj, da ne pričamo o zemljama zapadne Evrope. Sa tog aspekta mislim da je politika vođena dobro.

Ono što smo takođe radili jeste - ohrabivali maksimalno i sada to radimo i zaista je to nešto što treba raditi, jeste proizvodnja sunčeve energije, energije na bazi Sunca, za sopstvene potrebe kako je to rečeno stručnim ... proizvodnja, odnosno razmjena energije na mjestu interkonekcije gdje je onaj ko je proizvodi kad ima višak može da je vrati, odnosno da je stavi u sistem da je preuzme i kad ima manjak da može da povuče, to je jednostavno i jeftinije oruđe od ovoga. Danas ne postoji niko u svijetu ili Evropi ko se pojavljuje i ko očekuje da će iko ikada potpisati novi Ugovor o fid-in tarifama na bazi iskustava kakva su u Evropi, sada već sumirana možemo reći danas.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Komentar, kolega.

GORAN TUPONJA:

Pa eto, zapravo ja sam dobio i odgovor od vas koji sam očekivao. U Crnoj Gori ne postoji proizvodnja električne energije iz foto naponskih panela. Uredba Vlade koja je na snazi već četiri godine je potpuno zaludna u toj oblasti. Možda bi trebali da je povučete, barem što se tiče solarne energije, ako je vaš stav takav kakav jeste da vi ne vidite smisao u cijeloj priči korišćenja solarne energije za proizvodnju električne energije. Korektno bi bilo prema građanima jednostavno odustati od toga vida energije, pa će možda neka druga vlada koja bude imala više sluha za obnovljive izvore energije i za ekološki aspekt koji ona nosi nešto i preduzeti u toj oblasti. Koliko ozbiljno ministarstvo radi na toj temi možda najbolje pokazuje i činjenica na vašem sajtu, poslednja informacija vezano za obnovljive izvore energije je iz 2013.godine, mi smo u 2015.

Intenzitet sunčeve radijacije u Crnoj Gori je među najvećima u Evropi i Crna Gora ima veliki potencijal za iskorišćenje solarne energije budući da broj časova sijanja sunca, instalacija iznosi preko dvije hiljade časova godišnje za veći dio teritorije, a više od dvije i po hiljade časova godišnje duž morske obale. Količina sunčevog zračenja u Crnoj Gori, posebno u priobalnom i centralnom području, može se uporediti sa količinom sunčevog zračenja u Grčkoj ili južnoj Italiji, a primjera radi Podgorica ima veću godišnju količinu solarne energije u odnosu na gradove kao što su Rim ili Atina. Energija sunca se veoma efikasno može iskoristiti za proizvodnju toplote neophodne za grijanje prostora i zagrijavanje vode. Od ukupne energije koja se troši u domaćinstvima 75 do 80% otpada na grijanje prostora i vode. Svaka porodica troši oko 30 - 40 litara po osobi tople vode na dan, ali na žalost veliki dio domaćinstva još uvijek grije pomoću električne energije, a kakva vam je politika, nastaviće se i dalje grijanje električnom energijom.

Vi niste dovoljno promovisali i približili građanima mogućnosti korišćenja solarne energije, jer imamo prednost mediteranskih 2 500 sunčevih sati na jugu ili oko 2 000 u srednjem dijelu. Koristi na žalost prepoznaje samo mali broj ljudi. Nemate dobar pristup...(Prekid) imate sistemsku grešku u nadležnostima koji se tiču gradnje objekata i korišćenja solarne energije i same energetske efikasnosti u zgradarstvu. Molim vas, neću mnogo prekoračiti.

Nadležnost Ministarstva ekonomije, Direktorata za energetiku, Direkcija za obnovljive izvore energije ima u svom opisu rada predlaganje mjera za povećanje korišćenja obnovljivih izvora energije. Gdje su te mjere koje se tiču solarne energije? Ministarstvo za održivi razvoj i turizam izdaje građevinske dozvole i urbanističko tehničke

uslove za građenje objekata. Znači, energetska efikasnost i korišćenje solarne energije u zgradama moraju biti u nadležnosti onoga ko je nadležan za urbanističko tehničke uslove i za izdavanje građevinskih dozvola i na kraju upotrebne dozvole.

U Crnoj Gori mora da postoji obaveza ugradnje solarnih sistema, ako ne za sve onda barem za turističke objekte. U njima se najbrže isplati uloženi novac. Na kraju, samo jedna rečenica, energija koju sunce tokom godine emituje na jedan kvadratni metar krovova u Crnoj Gori je jednak energiji koja se dobije sagorijevanjem 143 lož-ulja.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam. Ovo je bilo za simpozijum.

Nemate pravo.

Poslanik Knežević ima sledeće pitanje. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ:

.. da dobije završnu riječ, ali očigledno se tokom ... u završnoj riječi kaže i što treba i što ne treba.

Moje poslaničko pitanje gospodinu Kavariću je sledeće:

Koji su razlozi za neprihvatanje ponude firme "Neksan" za kupovinu nikšićkih Boksita? Da li je tačno da država Crna Gora želi da vlasništvo nad Boksitima povjeri mađarskoj firmi "Vagon impeks" kao nadoknadu za lobiranje ove države za članstvo u NATO? Odgovor tražim i u pisanoj formi.

Prilikom rekonstrukcije Vlade koju sam ja nazvao krpljenjem i optužbi koje su stigle iz redova Demokratskog fronta na račun premijera Đukanovića da je u ovih 25 godina prodao nacionalnih resursa bukvalno sve što je vidio golim okom. On nas je demantovao, rekavši da nije prodao ni 30% od raspoloživih privrednih, prirodnih, industrijskih i svakih drugih kapaciteta. Dakle, građani Crne Gore nije sve tako crno, nemojte da klonete ni duhom ni vjerom, jer imamo da prodamo još 70% svih mogućih kapaciteta u Crnoj Gori.

Pretpostavljam da će poslednje što se bude prodalo u Crnoj Gori biti Čepurci, jer je to jedino preduzeće koje funkcioniše besprekorno iz dana u dan.

Otkud sad NATO u priči o neuspjelim i propalim privatizacijama? Zato što je u Crnoj Gori stvorena masovna histerija bazirana na promovisanju učlanjenja u ovaj vojni savez koji je odjednom postao rješenje za sve društvene probleme. Idemo toliko u objašnjavanju prednosti za učlanjenje Crne Gore u NATO da čak i vremensku prognozu i obilne kiše koje su padale prethodnih godina objašnjavamo, eto da smo bili u NATO-u siguno ne bi ovako padala kiša, pa do kašnjenja autobusa, eto da smo u NATO-u dobili ba smo autobuse iz Njemačke i Velike Britanije i siguno nam ne bi kasnili autobusi po Zeti i po periferiji. Eto da smo u NATO-u zbog ovoga, eto da smo u NATO-u zbog onoga u Crnoj Gori ne bi bilo nikakvih problema.

Prije neki dan, gospodine Kavariću, objavljena je studija o stepenu oboljelosti od kancera u Evropi. Srbija je na prvom mjestu i vodi po oboljelima od karcinoma pluća za muškarce i karcinoma dojki za žene, a isti je slučaj i u Crnoj Gori. To su najčešća oboljenja u Crnoj Gori, a posledice toga ovdje tvrdim je, upravo bilo NATO bombardovanje '99.godine, gdje su nas ovi saveznici kod kojih nas sad gurate, osiromašenim uranijumom obogatili i Crnu Goru i Srbiju i jedino, i jedino što je u ovom trenutku perspektiva u Crnoj Gori jeste proizvodnja osiromašenog uranijuma, jer ni sami ne znamo koliko ga imamo. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Ako mogu da primijetim, da smo bili članica NATO-a ne bi nas bombardovali, je li tako?

Ministre Kavarić, izvolite.

VLADIMIR KAVARIĆ:

Ja sam nekako na bazi postavljenog pitanja imao utisak da će biti tema razgovora "Boksiti". Direktan odgovor na pitanje da li je tačno da država Crna Gora želi da vlasništvo "Boksita" povjeri mađarskoj firmi i tako dalje za nadoknadu za lobiranje u

članstvo u NATO, odgovor je, naravno da nije tačno i obrazloženje, šta da kažem i s proceduralnog i svakog drugog aspekta. "Boksite" prodaje stečajni sud na bazi najbolje ponude isključivo sa imovinskog aspekta, odnosno za procjene sa stanovišta onoga koliko daje kao finansijsku cijenu za imovinu ovoga preduzeća. I to je situacija gdje su moguće vrlo često interesi Vlade kontradiktorni s interesima povjerilaca koji su artikulisani kroz rad stečajnog suda, ali jednostavno moramo da u tom dijelu poštujemo zakone i sa tog aspekta moramo da se povinujemo u tom dijelu i ne utičemo ni na koji način na odluku koji će stečajni sud po tom pitanju da donese. Kada bi Vlada ta preduzeća privatizovala, jasno da bi prije kupoprodajne cijene motiv bio što veća proizvodnja, što više investicija i zaposlenih radnika, ali ovdje govorimo o nekom potpuno drugom procesu. Kako sam ja shvatio proceduru Privrednog suda, apsolutno ničija ponuda nije odbijena, niti je bilo ko diskvalifikovan, jednostavno se nalazi Privredni sud u fazi postupka kada je procjena imovine tolika kolika je i cijena ne može da bude ponuđena ispod nekog nivoa koji je u datom momentu definisan. Ako je prodaja po tom nivou cijena bude neuspješna ići će se najniže u skladu kako je to zakon predvidio.

Što se tiče Vlade svaki vlasnik koji je u stanju da organizuje proizvodnju, tamo da zaposli ljude i još ukoliko je u mogućnosti da renovira, odnosno ponovo pokrene proizvodnju glinice je dobro došao i to je jedinici kriterijum sa aspekta Vlade koji nas u ovom dijelu zanima. Međutim, stečajni sud, odnosno Privredni sud ima svoje kriterijume u skladu sa zakonom i on ih sprovodi. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Želite li komentar, kolega Kneževiću? Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Da po ovoj zetskoj liniji ovih dva i po minuta što je preostalo gospodinu Kavariću dodam na ove moje, mislim da se on neće buniti.

Evo sad ću da vam objasnim kakve ovo ima veze sa "Boksitima". Moje pitanje je posledica jednog novinskog teksta u "Novostima", gdje je jedan od zaposlenih radnika iz Rudnika "Boksita" ustvrdio da je sve ovo igra da bi mađarska firma "Vagon ekspres" kupila "Boksite" zato što Mađarska lobira za naše članstvo, odnosno za članstvo vaše u NATO.

U januaru mjesecu ova firma "Vagon ekspres" kada je bio raspisan prvi oglas za prodaju imovine obavještava javnost da se povlači iz postupka, razočarana neplemenitom medijskom hajkom protiv njih. Ja nijesam u toku sa tom neplemenitom medijskom hajkom, ali mi vi morate objasniti kakva je to neplemenita medijska hajka vođena protiv njih? A onda se tender proglašava neuspjelim, pošto su odustali Mađari, onda nema prostora ni za "Neksan" i ako je to bilo, tako da kažem, konsenzusno što se tiče sindikata i radnika da "Neksan" preuzme "Željezaru". Onda "Neksan" šalje predlog o neposrednoj pogodbi za kupovinu, a vi, odnosno ponovo se raspisuje oglas za prodaju imovine ovog puta za 950.000 evra niže od prethodne cijene. I "Neksan" sad šalje poruku crnogorskoj javnosti da su odustali od "Boksita". To je od 22.marta, znači on ima obavezu da organizuje proizvodnju do 21.aprila i nakon ovoga što nijeste prihvatili njegovu neposrednu pogodbu odustaje od dalje proizvodnje u "Boksitima" i sad dolaze Mađari, odnosno "Vagon ekspres", koji će po ovoj sniženoj cijeni za 950.000 biti jedini ponuđač koji će da kupi "Boksite".

Vi ste na jedan vrlo institucionalno perfidan način stvorili sve preduslove da Mađari zato što nas guraju u ovaj dražesni vojni savez budu kupci "Boksita", bez obzira što je opšti stav u "Boksitima" da su oni nesolventan partner. Ja nažalost mogu samo da konstatujem, gospodine Kavariću, da smo mi imali sreću, zamislite da su nam umjesto

"Boksita" tražili more, mi bismo bili u mnogo većim problemima nego što su sada radnici "Boksita". Eto, vidite kakve veze imaju NATO, Mađarska, "Boksiti", radnici propale i posrnule privatizacije.

U ovih 25 godina crnogorska privreda je toliko uništena kao da nas je danonoćno bombardovao NATO savez sa osiromašenim uranijom. Hvala.

PREDŠEDAVJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Neven Gošović će postaviti naredno pitanje. Izvolite.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče Skupštine.

Gospodine ministre Kavariću, iskoristiću poslovničku mogućnost da vam postavim sledeće poslaničko pitanje:

Kojim preduzećima - privrednim društvima u Crnoj Gori je Vlada Crne Gore počev od uvođenja postupka privatizacije pa do sada, obezbijedila isplatu sredstava po osnovu donesenih socijalnih programa, radi rješavanja problema viška zaposlenih zbog ekonomskih i tehnoloških problema u poslovanju tih preduzeća ili uvođenja stečaja?

Odgovor na poslaničko pitanje treba da sadrži podatke: naziv preduzeća, odnosno privrednog društva čijim radnicima je odobren socijalni program, ukupan iznos isplaćenih sredstava po tom osnovu, broj radnika kojima su sredstva isplaćena po tom osnovu /za svako preduzeće privredno društvo posebno/, kao i ukupan iznos isplaćenih sredstava.

Traženi podaci, naravno, ne odnose se na otpremnine isplaćene bivšim radnicima posredstvom Saveza sindikata Crne Gore i kasnije Fonda rada u iznosu od onih 1.966 eura.

Za dostavljanje podataka zatraženih navedenim poslaničkim pitanjima, obratio sam vam se još 21.janura 2015.godine. Koristeći mogućnost koju poslanicima pružaju odredbe člana 50 Poslovnika Skupštine Crne Gore. Po naznačenom zahtjevu nijeste postupili ni u kom vidu u dužem vremenskom periodu. Zbog istog dopisa 6.marta ove godine, podsjetio sam vas na obavezu koju ste bili dužni izvršiti, ali to nijeste učinili. Kako odgovora nije bilo dana 23.marta postavio sam ovo poslaničko pitanje i gospodine ministre imali ste vremena, imajući u vidu kada sam vam podnio zahtjev po članu 50 Poslovnika da odgovor pripremite više od dva mjeseca. I pored toga nijeste našli za shodno da odgovor na poslaničko pitanje dostavite u pisanoj formi prije današnje rasprave, kako bi bio u mogućnosti na adekvatan način da komentarišem vaš odgovor, ali se nadam da ćemo konačno dobiti odgovor na postavljeno poslaničko pitanje. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala i vama, kolega Gošović.

Izvolite.

VLADIMIR KAVARIĆ:

Zahvaljujem.

Ako je ovako kako ste rekli, ja se zaista izvinjavam. Prvi put čujem da ste se vi obraćali ministarstvu sa ovim zahtjevom, a upravo je to trebala da bude moja sugestija. Ovo su vrlo precizne stvari o kojima je lakše raspravljati u pisanoj formi, tako da ćemo vam svakako dostaviti ono što je naš odgovor i ta komunikacija bi imala još jednu sugestiju. Da se po pitanju onoga što je isplaćivala država, to se moglo uraditi sa više adresa obratite nekim drugim organima. U ovom momentu ja imam informacije koje ću vam dostaviti, ako naknadno prikupimo neke druge, ili mogu da pomognem u tome i kako

je isplaćivano sa drugih adresa koje je moglo da bude iz raznih ministarstava, sada da ne ulazimo u tehnologiju procesa.

Što se tiče onoga što je isplaćivano iz Ministarstva ekonomije, kao što znate Vlada Crne Gore je u aprilu 2011.godine usvojila program ... problema viška zaposlenih u "Željezari", "Radventu" i "Tehnostilu" za one koji kroz proces stečaja ostanu bez posla i koji je usaglašen sa sindikatima sva tri društva.

Cilj je ovog programa bio ublažavanje socijalno-ekonomskih posledica kod zaposlenih koji su po postupku optimizacije broja zaposlenih ostali bez posla. To je jedini program za čiju isplatu je bilo zaduženo Ministarstvo ekonomije i po tom programu je isplaćeno ukupno 22.540.097,30 eura možda sam i nepotrebno precizan. Od toga je isplaćeno za 1.191 zaposlenog u "Željezari" 18.000.000, a za 153 zaposlena "Radventa" 2.490.000 i za 92 zaposlena "Tehnostila" 1.131.000 eura. Znači, radi se o pomoći radnicima "Željezare", "Radventa" i "Tehnostila" zbog ulaska u stečaj, rješavanja socijalnih problema onih koji su ovom problematikom ostali bez posla.

Takođe smo predložili socijalne programe rješavanja problema viška zaposlenih u KAP-u u preradi u kovačnici koji je na Vladi Crne Gore usvojen u junu 2014.godine. Po tom programu smo uputili dokumentaciju Ministarstvu finansija isplatu otpremnina za 245 zaposlenih u Kombinat u ukupnom iznosu od 3.529.000 eura. Ovo je dio onoga programa koji se odnosio, koji je obuhvatan i obuhvaćen i isplatom socijalnog programa u "Boksitima", koji se odnosio na konstituisanu obaveznu Vladi još, mislim iz 2008.godine, kada je ponuđen prvi socijalni program zaposlenima u KAP-u i "Boksitima" na bazi državnog vlasništva u ovim velikim kolektivima, da oni koji tu priliku ne iskoriste toga momenta, kako bi se motivisalo rad, a ne odlazak i preuzimanje otpremnina, da će imati tu istu mogućnost i ako dođe do potrebe u nekoj kasnijoj fazi. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala i vama.

Kolega Gošović. Izvolite.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Gospodine ministre,

Ove zahtjeve koje su vam proslijedili vi možete naći na arhivi vašeg ministarstva, preko službe Skupštine su vam proslijeđeni, a evo zbog čega je to rađeno i što je bio cilj tog zahtjeva.

U skupštinskoj proceduri se u dužem vremenskom periodu nalazio Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijsko-invalidskom osiguranju kojeg je ova Skupština usvojila krajem mjeseca februara ove godine. Predlogom tog zakona bili su predloženi uslovi za ostvarivanje prava na starosnu penziju pod povoljnijim uslovima za radnike kojima je u postupku stečaja preduzeća prestao radni odnos, a imaju 30 godina staža osiguranja muškarci, odnosno 25 godina staža osiguranja žene.

Jedan od uslova za ostvarivanja prava na starosnu penziju koji je figurirao u tom predlogu naznačenog zakona bio je da tim radnicima u postupku stečaja nije isplaćena otpremnina po osnovu socijalnih programa koje je odobravalala Vlada. Međutim, ti podaci nijesu dostavljani i pored činjenice da je razmatranje predloga zakona odlagano, upravo u cilju dobijanja između ostalih i tih podataka. Zbog istog ovaj Parlament nije mogao da dođe do podataka koja su to preduzeća, odnosno privredna društva kod kojih je otvoren stečaj, a radnicima su isplaćena sredstva opremnine po osnovu odobrenog socijalnog programa, odnosno nijesmo mogli doći do podataka koliki broj bivših radnika iz razloga isplaćenih opremnina ne bi mogao ostvariti pravo na penziju da su ta rješenja u predlogu zakona ostala kao takva. Isto je i uslovilo da amandmanskim djelovanjem isplata

opremnina bude brisana kao razlog zbog kojeg se u skladu sa predloženim zakonom ne može ostvariti pravo na starosnu penziju.

Iz vašeg odgovora nesumnjivo proizilazi da bi značajan broj bivših radnika bio uskraćen za ostvarivanje prava na penziju da naznačeni uslov isplate opremnine nije brisan iz predloga ovog zakona. I zaista me čudi da Vlada nije dostavila ove podatke sa kojima je raspolagala u postupku razmatranja predloga ovog zakona.

Inače, gospodine ministre poznata je činjenica da je proces tranzicije - problemi u poslovanju privrednih subjekata, otvaranje stečajnog postupka u mnogim preduzećima u Crnoj Gori, imalo teške posledice po zaposlene i njihove porodice. Brojni štrajkovi ukazivali su na veliko nezadovoljstvo u sopstvenim situacijama radnika i neažurnošću odgovornih u rješavanju brojnih problema.

U velikom broju preduzeća radnici su ukazivali na nepoštovanje zakona, optuživali rukovodstvo za finansijske malverzacije. Karakteristično je da ni jedna državna institucija nije pokazala zainteresovanost za utvrđivanje odgovornosti za uništena preduzeća. Za rješavanje ovih pitanja Vlada je u prethodnom periodu očigledno izdvajala značajna sredstva, ali problemi nijesu rješavani na duži rok, već se kratkoročnim mjerama pokušavalo sanirati nezadovoljstvo radnika i prolongirati suočavanje sa realnom situacijom u brojnim preduzećima. Vidjeli smo samo dio preduzeća u kojima je Vlada intervenisala. Ono što ostaje kao problem, jeste činjenica da Vlada nikada nije sačinila cjelovitu informaciju o svim privrednim društvima u Crnoj Gori koja zbog problema u poslovanju ne izmiruje zakonom utvrđene obaveze na isplatu zarada, uplatu doprinosa, povezivanje radnog staža, sa predlogom mjera koje je društvo u cjelini, dakle ne samo Vlada nego i ovaj Parlament i društvo u cjelini mora preduzeti za rješavanje ovih problema, inače ćemo se sa tim problemima susrećati svaki dan od jednog do drugog privrednog društva koje se nalazi u ovakvoj teškoći poslovanja.

Dostaviću po članu 50 i dodatni da tako kažem zahtjev i zamoliti vas da kompletirate sve te podatke da bismo ih imali u jednoj cjelini, kao jedan predmet izdvajanja po ovom osnovu, sredstava koje je opredjeljivala Vlada radi rješavanja ovih problema. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam, kolega Gošović.

Radoslav Nišavić, postaviće sledeće pitanje.

RADOSLAV NIŠAVIĆ:

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Poštovani ministre, poštovani građani,

Koristeći poslovničku mogućnost Skupština Crne Gore, Ministarstvu ekonomije, odnosno ministru Kavariću, postavio sam sledeće poslaničko pitanje:

Zašto je šest meseci nakon završetka stečaja prestala sa radom Fabrika mineralne vode AD "Bjelasica Rada" Bijelo Polje i kome je u interesu da jedina Fabrika za proizvodnju mineralne vode u Crnoj Gori prestane sa radom?

Odgovor sam tražio i u pisanoj formi, nije mi dostavljen, radi lakšeg komentarisanja.

Slično pitanje postavljao sam i Ministarstvu poljoprivrede i Ministarstvu rada i socijalnog staranja. Inače problem funkcionisanja AD "Rade" je kontinuirano bila predmet interesovanja poslanika i odbornika SNP-a.

Nadam se gospodine ministre, da ćete mi dati konkretan odgovor. Naime, prva i jedina Fabrika mineralne vode u Crnoj Gori počela je sa radom 10. maja 1984. godine. Do 2009. godine flaširala je vodu u staklenim flašama od jednog litra, a kasnije u nepovratnoj

ambalaži od 0,5, 1,5 i 2 litra i u staklenoj nepovratnoj ambalaži od 0,75 litara. Tih godina je počelo i flaširanje bezalkoholnih pića u staklenoj ambalaži. Uspjeh i razvoj kompanija temelji se na prihvatanju i njegovanju najviših standarda profesionalnosti, primjeni savremenih tehnologija u proizvodnji, vrhunskom kvalitetu proizvoda. Sve u cilju da bude lider na crnogorskom tržištu, izvoznik u zemlje Zapadne Evrope, Bliskog istoka i u Sjedinjene Američke Države. I sve tako dok nije privatizovana gdje je Eurofond postao većinski vlasnik.

Neposredno poslije toga sproveden je programirani stečaj da bi nakon šest godina izašli iz stečaja. Za to vrijeme firma je uspjela da povjeriocima isplati od ukupno 4,93 miliona, 97,26% duga. Napravljene su obaveze i po osnovu poreza i koncesija i očekivalo se od države da pomogne u izmirenju dugova.

I prije 20 dana nenajavljeno stiže odluka većinskog vlasnika da se prekine proizvodnja i da se 60 radnika pošalje na prinudne odmore. Izvršni direktor Tamara Lakićević dala je objašnjenje da je bord direktora donio odluku o privremenom prekidu rada zbog otežanih uslova proizvodnje i maksimalne racionalizacije troškova. I pred početak turističke sezone kada fabrika treba da radi punim kapacitetom ovo se dešava, zato sam i postavio pitanje, gospodine ministre, kome je u interesu da Fabrika mineralne vode prestane sa radom. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Izvolite ministre.

VLADIMIR KAVARIĆ:

Ovo pitanje, kome je u interesu, ja tvrdim nikome, pogotovo ne Vladi i sa tog aspekta spremni smo da uradimo sve što možemo svaka firma da radi, a pogotovo firme koje se bave, da kažemo, u ovom slučaju možda jedinstvenim resursima. A odgovor na pitanje koje smo dobili iz "Bjelasice Rade", a povodom prikupljanja informacija na pitanje koje ste direktno postavili, koje nas jeste malo iznenadilo, jeste da proizvodnja nije ni stala. Znači to je informacija koju smo dobili iz "Bjelasice Rade" i ajde da je provjerimo zajedno u sljedećem periodu, odnosno, ono što je rečeno jeste da trenutno nema proizvodnje i što je potpuno uobičajena praksa od momenta osnivanja fabrike do danas, s obzirom da ne postoji godina sa 12 mjeseci proizvodnje. Proizvodnja se organizuje blokovski i koncentriše se na četiti do šest mjeseci u toku godine zbog kontrole troškova i to je ciklus koji se ponavlja svake godine. Ponavljam iz "Bjelasice Rade" od njihovog menadžmenta dobili smo informaciju da je samo regularno i trenutno zaustavljanje proizvodnje i da se očekuje početak proizvodnje i još jednom za naredni mjesec, počinjanje proizvodnje, odnosno novog proizvodnog ciklusa već narednog mjeseca i evo vas pozivam da zajedno to ispratimo i da uradimo što možemo ako tako ne bude svako sa svog aspekta. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Izvolite, poslaniče Nišavić, komentar odgovora.

RADOSLAV NIŠAVIĆ:

Pretpostavljam sam, gospodine ministre, da ćete mi dati takav odgovor, međutim, ja imam drugačiji komentar. Fabrika mineralne vode AD "Rada" projektovano je za 20 miliona litara vode. Naša država godišnje uvozi 40 miliona litara voda. Dakle, naše tržište

je sposobno da ... svu godišnju proizvodnju, projektovanu proizvodnju mineralne vode, ali zadnjih desetak godina fabrika radi sa 15 do 30% kapaciteta. Trenutno ima 60 zaposlenih, čije su plate u neposrednoj proizvodnji do 220 eura, u upravi oko 450 dok izvršni direktor ima 1.500 eura platu.

Trenutno radnicima duguju šest plata i doprinosa za šest godina, kao i doplata doprinosa za devet godina, jer se radnicima u tom vremenu uplaćivao minimalni iznos doprinosa nezavisno od visine plate. Takođe, firma duguje na ime koncesija na dan 1.07.2014.godine, odnosno 501.643 eura. 2014.godine fabrika je radila 73 dana, dakle sa kapacitetom od 25% i zato vrijeme flaširala je pet miliona litara vode. Kada bi radila sa punim kapacitetom ova fabrika bi lako izašla iz dugovanja, jer je i za vrijeme programiranog stečaja za pet godina vratila blizu pet miliona eura duga. Takođe, mogla bi da zaposli još 60-70 radnika i da obezbijedi 120 porodica, a i da opština ima i te kako koristi. I kada se sve ovo sagleda, sa pravom se postavlja pitanje kome je to u interesu da ne radi jedina fabrika za proizvodnju kisele vode u Crnoj Gori, dok su istovremeno mineralne vode iz uvoza godinama prisutne na našem tržištu i ako su mnoge od njih po kvalitetu mnogo slabije od "Rade" i zašto je mineralna voda "Rada" tek četvrta po prodaji na crnogorskom tržištu.

Lako je doći do zaključka da je interes pojedinih ljudi iz uvoznog lobija, ljudi bliskih Vladi veći od interesa zaposlenih i sve dok interes pojedinaca bude jači od interesa kolektiva milioni litara mineralne vode ili milioni eura bespovratno će odlaziti u rijeku Lim.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Riječ ima kolega Bulajić. Izvolite.

STRAHINJA BULAJIĆ:

Gospodine ministre,

Unaprijed pretpostavljam da se nećete složiti sa mnom, odnosno sa konstatacijom da je zbog niza nesmotrenih, rekao bih i neodgovornih odluka Vlade, koje se tiču energetskeg sektora Crna Gora dovedena u nezavidnu situaciju da najblaže tako kažem. Naime, zbog takvog postupanja sada sudbina energetskeg sektora Crne Gore zavisi od pregovora sa italijanskom kompanijom A2A, sada ali i u dužem nizu godina pred nama.

Rukovodstvo A2A je jasno stavilo do znanja da im ne pada na pamet da poslije pet, evo šesta godina da ulaze u bilo kakav investicioni ciklus, što se tiče "Elektroprivrede". Pregovori koje vodi Vlada sa tom italijanskom kompanijom, vode se, rekao bih pod određenim velom tajnosti i javnost nije obaviještena, bar ne na adekvatan način, onako kako zaslužuje to preduzeće. Nije obaviještena o toku tih pregovora, a koji se tiču, rekoh najznačajnijeg crnogorskog preduzeća.

Samo da podsjetim. "Elektroprivreda" je u većinskom državnom vlasništvu, a najveći akcionari italijanske kompanije, samim tim mogu reći "Elektroprivrede" ovog drugog dijela, su italijanske opštine Milano i Breša.

Vlada, po mom sudu, ne može da natjera strateškog partnera A2A da se prihvati finansiranja Bloka dva "Termoelektrane" u Pljevljima, spominje se neki treći i tako dalje, za koji treba izdvojiti nešto oko 300 miliona eura, ako se ja ne varam. A zaoštravati odnose sa Italijom, članicom Evropske unije ne znam baš koliko je prihvatljivo rješenje za Vladu Crne Gore, tek imam utisak da se Vlada zapetljala u sopstvenu mrežu. Rekoh već da se pregovori vode u tajnosti i javnost nema pravu informaciju u toku pregovora, a krajnji rok ističe, ako se ja ne varam, sad za tri-četiri dana, jel' tako, danas je 26. sami kraj mjeseca. Stoga sam Vladi postavio sledeće poslaničko pitanje: Da li će Vlada Crne Gore shodno dosadašnjim pregovorima sa italijanskom kompanijom A2A o nastavku saradnje,

ali imajući u vidu dosadašnji učinak A2A po EPCG, produžiti ugovor o saradnji sa tom kompanijom? Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Ministre, izvolite.

VLADIMIR KAVARIĆ:

Zahvaljujem.

Dakle, direktan odgovor na pitanje jeste i tu nema nikakve mistifikacije. Razgovarali smo mi direktno na skupštinskim odborima više puta, jeste Vlada nema obavezu da nastavi ugovor, jer se indikatori nijesu ispunili. A2A ne može ostvariti ono što je bila osnovna premija iz prvobitnog ugovora ukoliko ostvaren indikator to jest da postanu većinski vlasnik, a možemo se dogovoriti ukoliko bude dogovora oko onoga što su razvojni projekti. I sa tog aspekta jednostavno mi nijesmo u obavezi da napravimo nikakav dogovor, nećemo ni napraviti, osim ukoliko imamo dogovor konsenzualni između najvećih, odnosno većinskih vlasnika oko toga šta je interes firme. Ako sa toga aspekta imamo dogovor onda pitanje ovoga ugovora postaje, da kažemo više tehničko, odnosno pitanje suštinski menadžmenta oko toga ko može najbolje i institucionalno i personalno da isporuči određene rezultate i javnosti je poznato da osnovna tačka sporenja Blok 2 i ugovor, kao što smo rekli ističe krajem ovoga mjeseca i vrlo se intenzivno razgovara po ovom pitanju. Znači osnovna pitanja koja su razmatrana do sada su regulisanje odnosa države i A2A, imajući u vidu okolnosti koje su nastale nakon zaključenja EPS ugovor, suština i koncept budućeg anex EPS ugovora, kao indikatora za praćenje uspješnosti upravljanja.

Ključni aspekti od kojih je polazila država jeste da je odustajanje A2 od prava da stekne većinsko vlasništvo, produžavanje perioda Uprave A2 samo sa novim investicionim operativnim indikatorima, dokle, ukoliko postoji saglasnost akcionara oko toga krajnje je jednostavno rečeno šta treba da se radi u sledećem periodu i izgradnja drugog broka Termoelektrane. Sve je to, mislim jako dobro poznato javnosti. Dobro je elaborirano, pojašnjeno, ostavljam mogućnost da po tom pitanju mogu da postoje različiti stavovi, ali zaista, mislim da nema prostora nikakvoj u tom dijelu mistifikacije i ne kažem ni da je bilo sa vaše strane, ali jednostavno treba da se složimo i mi u Parlamentu i u Vladi oko toga šta "Elektroprivreda" treba da radi u smislu na koji način da verifikuje resurse i da je to prvo pitanje od zanimanja za one koji imaju vlasništvo "Elekprovrede", a onda na bazi toga možemo da pravimo dogovore oko menadžmenta, odnosno oko načina kako se na najefikasniji način mogu sprovesti ono što su definisani kao zajednički ciljevi.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Izvolite, kolega Bulajić.

STRAHINJA BULAJIĆ:

Tačno je, razgovarali smo više puta na ovu i druge teme iz oblasti energetskog sektora i samim tim, mislim da nam je poznato da sam zastupao i da sam često govorio o stanovištu po kome čitav ovaj posao sa A2A nije trebalo, ne na ovakav način, ni otpočinjati. Što kaže naš narod:Što se krivo rodi vrijeme ne ispravi. Ja sam veliki skeptik u ispravnost puta po pitanju budućnosti energetskog sektora Crne Gore.Zašto sam rekao da se Vlada zapetljala u sopstvenu mrežu?

Gospodine ministre, samo na kratko da se vratimo na sam početak ove priče oko "Elektroprivrede", vjerujem da ćete se složiti, bez obzira na sve, da postoji nekoliko

očiglednih problema. Pokušaću u ovom vremenu bar tri problema koja su po mom sudu više nego očigledni, što se tiče "Elektroprivrede" Crne Gore i čitavog ovog posla koji Vlada vodi.

Prvo, postupak dokapitalizacije i djelimične privatizacije kako se to tako zove upakovani kao jedan postupak. Izabrani kandidat koji je tokom tendera kupio oko 17,5%, nije javnost obaviještena o svemu. Ovo javnost ne zna, vi znate vjerovatno kao ministar, kupio je oko 17,5% kapitala od privatizacionih fondova, a pritom nije imao ni najpovoljniju cijenu ni najpovoljniji investicioni program. I na taj način tada je stekao 43,7% kapitala "Elektroprivrede" Crne Gore.

Drugo, A2A kao manjinskom vlasniku dato je manjinsko upravljanje koje je on naplaćivao, može bit da i danas naplaćuje od "Elektroprivrede" na koja A2A nema pravo, jer mu je to dato kao gratis pravo.

Treće, ni 50% ugovorom predviđenih indikatora A2A nije ispunila, a morala je. Bilo je potpisano ugovorom njih 20 i to je sasvim dovoljan razlog za raskid ugovora. Evo da završi ministar, pa ću nastaviti.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Obavještava da mora na avion za 10 minuta.

STRAHINJA BULAJIĆ:

Evo, završiću ja i prije. Sada ste u pregovorima sa A2A i oni poslije svega ucjenjuju, nešto uslovljavaju u produženju ugovora i stvar je veoma jednostavna. A2A nije ispunila očekivanja i od nekakvih poboljšanja od 2009.godine u "Elektroprivredi" nema ni govora. Rekao bih, naprotiv u organizacionom i kadrovskom smislu stanje je mnogo gore nego prije dolaska Italijana. Imalo bi tu nekoliko, ako mi date samo malo prostora

gospodine potpredsjedniče. Mislim da se zaboravlja da većinski vlasnik ili ga baš briga, ili neće o tome da vodi računa, ali to su aksiomi, koji ne znam koliko se poštuju u ovim pregovorima. "Elektroprivreda" je najveći privredni kolektiv u Crnoj Gori, valjda nećemo to da osporimo.

Drugo, radi se o najvećem infrastrukturnom sistemu vrijednom preko milijardu evra u kojem država ima preko 57%. Radi se o preduzeću čija je jedina djelatnost od javnog interesa. "Elektroprivreda" koristi klasična koncesiona prava nadvodama kao stečena prava iz prethodnog perioda. Vlada kao većinski vlasnik prepustila je menadžersko upravljanje manjinskom vlasniku, a postoje indicije, gospodine ministre, a o tome smo govorili na onom kontrolnom saslušanju, ali vidim da to jednostavno vi ne vodite računa o tome, eto tako ću reći.

Postoji indicija, odnosno opravdane sumnje, a što je na određeni način, rekoh saopšteno na kontrolnom saslušanju da postoje određene nepravilnosti i zloupotrebe sa milionskim štetnim posledicama. Staviću tačku. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama.

Sledeće pitanje postavio je poslanik Zoran Miljanić.

ZORAN MILJANIĆ:

Hvala.

Poštovani građani, ministre Kavariću,

Moje pitanje je, kao što znate: Kada će i da li će uopšte Ulcinjska solana početi sa proizvodnjom? Vrlo kratko, jasno pitanje, a vezano je uglavnom i za pitanja mojih prethodnika. Pitamo za fabrike, za firme, za kompanije koje su nekada bile uspješne,

koje su nekada zapošljavale veliki broj radnika, a koje danas ili ne rade ili rade u nekom jako skraćenom obimu.

Da podsjetim da je Solana otvorena 1934.godine prije 80 godina i da je radila sve to vrijeme, proizvodila da su tamo bili upošljeni ljudi, da je radilo oko 400 radnika, a da je danas ta Solana buhvalno zatvorena, odnosno u stečaju je. Radnici su na prinudnom odmoru, oprema je u stanju raspadanja i kao što neđe reče poštovani ulcinjski novinar Canka da liči sve više i više na Vukovar iz ratnog perioda ili na porušena naselja poslije zemljotresa 1979.godine. Je li to briga gospodine Kavariću za radnike? Je li to smanjivanje nezaposlenosti? Ljudi ostaju na ulicu. Šta se može u Crnoj Gori proizvoditi ako se ne proizvodi so, ako se ne proizvodi ono čega valjda smo svi svjesni ima u dovoljnim količinama. Otprilike pretpostavljam vaš odgovor da će biti kao u slučaju prethodnika, međutim, ipak smatram da je Vlada ta koja je privatizovala tu kompaniju i da je Vlada odgovorna za budućnost te kompanije, za budućnost radnika koji su nezaposleni i za iskorišćavanje kompletne infrastrukture i proizvoda koji valjda su konkurentni. Ako nije so konkurentna i ako se so u Crnoj Gori ne može prodati onda molim vas kažite mi šta je to, koji je to proizvod koji se u Crnoj Gori može prodati.

Da podsjetim javnost da je crnogorska pokrivenost uvoza izvozom nekih 15 procenata. Pitam vas da li to još ima negdje u Evropi, pitam vas da li zatvaranje ovih proizvodnih kapaciteta donosi do poboljšanja neslavnog rekorda, možemo reći u Evropi. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Izvolite, ministre.

VLADIMIR KAVARIĆ:

Zahvaljujem. Poštovani poslaniče,

Kao što ste dobro ... na ovo pitanje smo više puta odgovarali ovdje u Parlamentu i moram da podsjetim na jedan fakat koji se odnosi ne samo na ovu nego na svaku drugu situaciju. U svakoj demokratskoj zemlji odgovornost se dijeli, odnosno vlast se dijeli na zakonodavnu, sudsku, izvršnu i svako u svojim nadležnostima odgovara za ono što su rezultati rada. U ovom momentu, kažem nažalost ovaj proces se nalazi u ingerenciji sudske vlasti, znači u stečajnom postupku. To dalje ne znači da Vlada nije spremna i jako je spremna da radi sve što je moguće i stalno ponavljamo dajte otvoreni poziv svim zainteresovanim strukturama u društvu šta je to korisno što možemo zajedno da uradimo, imajući u vidu pravni okvir, od njega niko ne može da pobjegne, to pretpostavljam svima je jasno, da se proizvodnja u tom preduzeću revitalizuje. Imamo dvije, da kažemo nijesu to magistrale djelovanja, dva segmenta djelovanja države koje se odnose na ovaj proces. Jedan je prostorno planiranje i u tom dijelu poznat je stav države. To je prostor predviđen za proizvodnju soli.

Druga stvar se odnosi na koncesionu politiku, to je pod direktnom nadležnošću Ministarstva ekonomije. Mi predlažemo Vladi tendere i sve ono što treba da bi se određena koncesija dodijelila i sa tog aspekta, ponavljam po hiljaditi put da ćemo koncesiju raspisati tender svakome ko bude za, odnosno na svaku inicijativu da se pojavi organizacija proizvodnje soli na tom prostoru, međutim u ovom momentu ja mislim da imamo problem zarobljen u nekim, da kažemo drugim okolnostima. Ovo sad govorim kao ekonomista ne kao član Vlade, a to je i suviše visoka procjena koja je jednostavno demotivajuća za bilo koga ko bi se bavio proizvodnjom soli. Mislim da je preko 200 miliona. Znamo da ta cijena jednostavno ne može da ohrabri apsolutno nikoga ko ima namjeru da se bavi ovom proizvodnjom koju želimo i vi kako ste rekli i Vlada da tamo bude revitalizovana. Vrlo smo raspoloženi da razgovaramo i sa Privrednim sudom i

razgovarali smo mnogo puta i ovdje u Parlamentu kakve su mogućnosti da se realizuje ovo o čemu smo govorili. I još jednom ponavljam. Stojimo na raspolaganju za sve vrste ovih inicijativa, ali jednostavno proces kad uđe u liniju stečajnog postupka, on jednostavno ima svoja značajna, proceduralna ograničenja, to znate vi isto kao i ja i jednostavno nalazi se u domenu sudske vlasti. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, ministre.

Izvolite, poslaniče Miljaniću.

ZORAN MILJANIĆ:

Gospodine ministre, reći ću Vam, smatram da će Solana biti otvorena nakon smjene aktuelne vlasti, kao i većina drugih fabrika i ovakvih firmi u Crnoj Gori. Mislim da je tu drugi problem da se problem krije u tome čija je zemlja i ako bi eto mogli na kratko da kažete, čija je i da li je 15 miliona kvadratnih metara vlasništvo države ili je vlasništvo koncesionara ili je pod koncesijama? Znači, zaboravio sam u prvom izlaganju da tražim odgovor na to pitanje.

Znate da zatvaranjem Solane dolazi do drugih problema, ne samo vezanih za proizvodnju i za porast nezaposlenosti nego dolazi i do problema bioloških i znači, dolazi do toga da ugrožene rijetke vrste ptica koje su dolazile u solanu da više ih neće biti, jer ispumpavanjem te morske soli iz tih kanala, tih ptica više neće biti i da u Ulcinju uz to prijete ekološka katastrofa, odnosno prijete malarija sa vjerovatno pojavljivanjem komaraca koji će vjerovatno tamo naći svoje stanište. Da nijesam samo ja zabrinut ili mi iz opozicije sa svim ovim stanjem, evo i Evropska komisija, Izveštaj Evropske komisije znači, informacija od 22.12.2014. gdje u potpisu Virka Lange kaže da moramo primijetiti da legalne osnove zaštite ulcinjske Solane nijesu uspostavljene na nacionalnom nivou. Primjer za to je situacija u kojoj Nacrt prostornog plana za Opštinu Ulcinj i Nacrt prostorne namjene za obalnu zonu Crne Gore još nijesu usvojeni. Usvajanje Nacrta

posebnog zakona i potrebnih amandmana Zakona o zaštiti prirode bi pomogao u uspostavljanju neophodnog režima zaštite. To je dopis iz Evropske komisije i znači i Evropska komisija dijeli našu zabrinutost ovim problemom.

Gospodine ministre da ne bi zakasnili na avion, želim Vam srećan put. Skratiću moje izlaganje, hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Idemo dalje.

Poslednje pitanje ministru Kavariću postavio je...

Ministre, pođoste li? A đe idete, hoćete li mi reć? Dobro, sad ne znamo što da radimo.

Ne može tako, ministre.

Znači, Vama je upućeno bilo pitanje, pa ako idete pitaću kolegu Damjanovića da li će on za sledeći...

Ministre, hoćete li da uključite rotaciju i da ostanete još 10 minuta ili da idete?

VLADIMIR KAVARIĆ:

Mislim da mi treba 30 sekundi da odgovorim. Ako može da se ...

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Još kad bi ovđe šeđeli, pa određivali tajming to bi onda super bilo.

Izvoite, kolega Damjanoviću.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Možda bi ministar tu da bude potpredsjednik.

Hvala Vam, potpredsjedniče Skupštine.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, gospodine ministre koji žurite,

Postavio sam sljedeće pitanje:

Zašto i pored isteka mandata prethodnoj Komisiji za koncesije Vlada Crne Gore nije imenovala predsjednika i članove Komisije za koncesije shodno članu 10 stav 3 Zakona o koncesijama? Odgovor sam tražio u pisanoj formi i naravno, dobio sam odgovor ali ne na ovo pitanje. Dobio sam odgovor na pitanje iz 31. oktobra prošle godine i to prekjuče, gdje mi odogovarate vezano za stanje u energetsom sektoru i gdje mi nijeste odgovorili iako ste tražili moje dopunsko pitanje da Vam hitno pošaljem. Poslao sam ga 4. novembra. Dakle, to pitanje i dalje putuje. Pretpostavljam u junu ove godine ćemo imati i te odgovore.

Gospodine ministre nije valjda da ste i Vi postali isti kao i neki drugi ministri u Vladi Crne Gore koji javno izjavljuju da oni namjerno neodgovaraju u pisanoj formi, već čekaju odgovore poslanika i onda kad sklope odgovor i komentar onda šalju odgovor u pisanoj formi. Vjerujem da Vi niste, Vi ste spremni za jedan ovako dijalog na otvorenoj sceni, gdje ukrštamo, je li tako, argumente a sve u punoj zabrinutosti, sad sam veoma ozbiljan, za stanje u energetsom sektoru. Dakle, ova ovdje pitanja koja sam postavio u oktobru mjesecu su aktuelna. Imaćemo prilike ministre nadam se već u ponedjeljak da razgovaramo u kontekstu priče oko KAP-a, oko stanja energetike. Dakle, sve ono od Termoelektrane II blok, gradnje kabla. Razgovarao sam u Beču sa italijanskim senatomrom i imamo probleme minister. Moramo da ih rješavamo sa italijanskim Senatom. Od toga šta se dešava sa ovim vjetro-elektranama do toga da me čudi Vaše ćutanje na moju otvorenu inicijativu i kolege Strahinje Bulajića, da se preispita Deklaracije zaštite Tare nakon 10 godina vremena koje je prošlo od donošenja Deklaracije.

To su neka pitanja koja ste dužni da odgovorite i vjerujte mi da sam vam tada dobronamjerno sugerisao da se podijeli Ministarstvo ekonomije, da postoji Ministarstvo za energetiku i da pokuša da rastereti od ovih tekućih obaveza, obavljate ovaj posao onako kako to treba.

No, oko koncesija veoma kratko.

Potpredsjedniče Raduloviću prije pola godine, tačnije početkom septembra istekao je mandat Komisiji za koncesije. Pola godine nema Komisije. Skupština Crne Gore uradila je svoj dio posla, predložila dva člana iz reda Parlamenta, odnosno eksperata Parlamenta, Vlada ne radi svoj posao i pola godine u ovoj državi niko nema ko rješava po prigovorima učesnika u postupku davanja koncesija, pola godine. Ko vodi registar Ugovora o koncesijama i ko odobrava sprovođenje postupka produženja roka davanja koncesija?

Govorim o stanju u sektoru koje nam je 2012. donijelo u odnosu na plan svega 5,2 miliona evra, 2013. 5,9 miliona evra, za ovu godinu planirano je oko sedam miliona, može li se višestruko više, a ovo ostaje višestruko manje recimo nego što država plati za pravosnažne sudske presude zbog grešaka funkcionera i službenika administracije. Pa evo malo odgovora samo da čujemo, pa ćete i Vi stići.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Ministre, izvolite.

Hoćete li kratko?

Rečite, nije ovo moja nadležnost ili pojma nemam.

VLADIMIR KAVARIĆ:

... pitanja koja poslanik Damjanović je postavio i složićemo se mislim lako, da nije bilo bog zna kako zahtjevno pitanje procedure upućeno u Vladinu proceduru, da se definišu ko su članovi komisije na i sledećoj, nadam se, kadrovskoj komisiji to treba da bude usvojeno. Ne znam da li je ova digresija potrebna, ali jedan od razloga kašnjenja je bio to što se čeka odgovor Skupštine bar tri-četiri mjeseca, a mogao bi biti vrlo precizan u pisanom odgovoru, koliko se čeka predlog kandidata od strane Skupštine za člana koji će biti ispred Skupštine u Komisiji za koncesije. Međutim, što god da je bilo mislim da je ovo tehničko pitanje riješeno i da ćemo imati Komisiju u punom kapacitetu sledećih dana. Nadam se da mi je dozvoljeno malo da kažemo povodom onoga što je bila suština obraćanja poslanika Damjanovića, odnosi se na meritum problema, odnosno možda

problema nije pravi izraz, meritum problematike u energetskom sektoru. Mislim da tu ima mnogo više mogućnosti nego što ima problema i uvijek smo imali vrlo otvoren odnos da sve ovo što je problematika i energetike i svih razvojnih sektora raspravljamo u svim formama koje su moguće i koje omogućava parlamentarna rasprava i na Odboru i na plenumu i mimo toga u sastancima u Vladi. U prvom redu vrlo nam je drago da Parlament pokazuje interesovanje za ono što su suštinske razvojne politike u energetskom sektoru, a one naravno tangiraju i Deklaraciju po tom pitanju. Vi znate kakav je naš stav i opredjeljivaćemo se u budućnosti po tom pitanju i po pitanju onoga što su osnovne razvojne performanse, odnosno stanje razvojnih projekata po pitanju energetskih sektora kao jednog od prioriternih strateških pravaca razvoja. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama.

... da obradujete i nas i ovaj ojađeni narod.

Izvolite, kolega Damjanoviću.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Hoću na sjednici da komentarišem bez obzira što ministar ima obaveze, pretpostavljam zaista neodložne, i da ga malo demantujem.

Dakle, ovaj ovdje papir je predlog kandidata za dva člana Komisije iz reda stručnjaka od strane Skupštine završen posao prije više od tri mjeseca i da je ovo argument za Vladu zašto nije završila svoj dio posla. On otpada jer puna tri mjeseca, a svakako je bilo potrebe do kraja prošle budžetske godine Vlada nije imenovala novu Komisiju.

Kažem, u ovom trenutku u ovoj državi niko ne vodi računa o koncesijama, niko ne vodi registar koncesija, niko ne rješava po prigovorima, niko ne rješava po zahtjevima za aneks izmjene ugovora i slično, a govorimo o nečemu što je "teško" šest do sedam miliona projektovanih prihoda. Mi ovdje u Parlamentu smo dokazali, pokazali i kako reče

moj kolega Miljanić, smjenom vlasti će se to i potvrditi, da možemo višestruko da uberemo od koncesija i da to budu prihodi koji su dovoljni da Crna Gora lementira neke potrebe. Čujem ovih dana je velika frka u Vladi, da li se čiče ima para da se Predlog dopuna o socijalnoj zaštiti koju je predložio poslanik Damjanović može finansijski ispratiti i da Crna Gora zaista ispunjava ono što su njene ustavne nadležnosti.

No, to je pitanje na koje je ministar dao zaista polovičan odgovor i očekujem da vidim da li će se do narednog pitanja za dva mjeseca formirati ova komisija. Prema mojim informacijama, zamjeniče direktora Generalnog direktorata, predlog je pošao na Vladu koji je povučen, a ministar nije tu pa nećemo u to ulaziti. Ja osnovano sumnjam da je izrada novog zakona o javnom privatnom partnerstvu samo alibi da se neke stvari ne rješavaju. Ali, o tom po tom. Ne postavljam dodatno pitanje, imam loše iskustvo o dodatnim pitanjima i odgovorima koji treba da stignu na njih.

U odnosu na ono što je ministar prepoznao kao meritum diskusije, a evo i kolega Bulajić energetika kao razvojna šansa i kao, na žalost statistička greška u vođenju politike Vlade, jer se tome izgleda najmanje pažnje pridaje, a došli smo u situaciju da zavisimo od naših strateških partnera.

Ja sam ovdje otvorio neke stvari, jer u oktobru sam se raspitivao o ključnim strateškim projektima iz oblasti energetike. Tada sam dobio obrazloženje da je u maju 2014. završen postupak oko Termoelektrane i da se evaluiraju ponude. Godina dana je prošla i dalje se evaluiraju ponude. Neko kaže čeka se paket onaj ko gradi auto-put njegovi će da dobiju i Termoelektranu, pa se neko buni iz Evropske unije itd. Vi ste bili u Češkoj, možda ste o tome imali prilike da pričate sa ljudima koji su zainteresovani za ovaj posao. Pa vjetroelektrana na Možuri, odnosno ova vjetroelektrana na Krnovu, u maju ili u aprilu prošle godine, shodno ovom odgovoru takođe završena je procedura i dalje se čeka.

Pa onda oko podmorskog kabla. Hrvatska strana – problemi. Ja sam čuo, o tome sam informisao predsjednika Parlamenta, na sastanku koji sam imao prije nekoliko dana sa italijanskim senatorima da postoje određeni problemi ratifikacije u italijanskom Senatu. I hajde da napravimo putem parlamentarne diplomatije, onoga što mi možemo da uradimo, da se ti problemi otklanjaju.

I naravno, pitanje Tare. Buk Bijela. Ja sam ovdje sa kolegom Bulajićem hrabro istupio u javnosti, kad to Vlada nije smjela, kad to nisu prepoznali kao politički interes,

odnosno državni ekonomski interes ovdje kolege, da nakon 10 godina od kako smo Deklaraciju usvojili u onom vremenu, preispitamo njenu opravdanost i da vidimo šta su naše razvojne šanse.

Dakle, ovo su pitanja koja su veoma teška i bolna od čega zavisi naša ekonomska perspektiva i dozvolite, nije ovo možda mjesto da se sve to ovdje rješava, ali pokazujmo elementarnu ozbiljnost kada o ovakvim stvarima govorimo i ovdje u Parlamentu i van parlamenta.

Hvala vam potpredsjedniče na prekoračenju.

RPEDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.

Sa ovim smo završili sa pitanjima koja su bila upućena ministru Kavariću.

Prelazimo na pitanja koja su upućena ministru Pažinu. Ja ga pozdravljam i želim mu svako dobro u ovom vatrenom krštenju, kada su u pitanju poslanička pitanja. Imali ste sreću što ja predsjedavam tako da lakše prođete tu prvu stepenicu.

Biću principijelan kao i uvijek.

Izvolite, kolega Labudoviću.

EMILO LABUDOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Gospodine ministre, pa ja isto tako imam nekako utisak da ovo pitanje neke više pravde, a to je da je vaše prvo krštenje ovdje u Parlamentu sa ovim institutom o temi koja bi, makar ja tako mislim, trebala da je vama izuzetno poznata jer je u vrijeme dok se o ovome sudovalo, vi bili predsjednik Osnovnog suda u Podgorici.

Radi građana, da podsjetim, prije neki dan se navršilo 16 godina od kada je alijansa od 19 vojno najjačih zemalja svijeta izvršila, mimo svih regula međunarodnog prava, ovo ističem za to što ste se vi, između ostalog, bavili međunarodnim pravom, agresiju na Saveznu Republiku Jugoslaviju i na Crnu Goru kojoj su navodno bili obećali da će je kao žrtvu režima Slobodana Miloševića poštediti razaranja. Prve bombe i prva žrtva pala je na ovoj teritoriji. Tada je jedna mala varošica u Crnoj Gori, zove se Murino, iz mog je kraja, u kojoj ni dan danas ne može niko da objasni da je imala neki vojnostrategijski značaj u jednom hipu dva francuska miraža, ispalila 17 raketa za manje od četiri minuta. Tada je poginulo šest osoba, od kojih troje djece.

Ta agresija se završila, gospodine ministre, ostali su ožiljci neki zaliječeni, neki neće moći nikad jer su ostali grobovi koji trajno vežu za to vrijeme i za te uspomene ružne. Ali, za tih šest porodica ta agresija traje i dan danas. One uporno, ali uzaludno, biju bitku da im se prizna status žrtve. Ispada kao da su same krive za to što im se desilo, kao da ni država čiji su podanici, koja je i sama bila žrtva agresije i sile, bez prava, jednostavno ne znaju na koji način da sebi i drugima dokažu da su stradali, 10 godina ministre traje njihovo sudovanje. Znaite ono prepucavanje, Osnovni sud dosudi neku nadoknadu, pa ga Viši poništi, pa onda Vrhovni odluči u korist Višeg suda i tako. Imamo jednu situaciju koja je neshvatljiva. Jedina porodica kojoj je dosuđena neka ratna nadoknada u iznosu od 80 hiljada evra, valjda je na toliko procijenjen život, gospodine ministre, po Odluci Vrhovnog suda mora te pare da vrati. A ta porodica sve da proda što ima nema 80 hiljada evra. Dok druge porodice ne mogu čak ni makar da imaju presudu, pa nijesu bitne pare.

Gospodine ministre, iz tog razloga sam iskoristio priliku da ste sa pozicije sa koje ste došli, došli na ovo mjesto da vam postavim pitanje - dokle će Crna Gora kao država i njeno pravosuđe da se brukaju i da dokazuju silu prava nad nedužnim žrtvama iz Murine.

Očekujem od vas prije svega ljudski, a onda očekujem i pravni odgovor. Zahvaljujem.

ZORAN PAŽIN:

Poštovani predsjedavajući, hvala vam na riječima dobrodošlice. Žao mi je što nijeste bili tu prije ... predstavljao Vladu povodom tačkaka dnevnog reda tri zakona iz oblasti pravosuđa. Ja sam tada rekao da će zaista moja vrata kabineta Ministarstva pravde biti širom otvorena za sve poslanike Skupštine Crne Gore, za sve ono što vi sami budete nalazili da je u duhu progresa i prosperiteta crnogorskih građana, bez obzira o kojoj se temi radi.

Poštovani poslaniče Labudoviću, da krenem ja od te ljudske dimenzije. Ja zaista osjećam iskrenu ljudsku solidarnost prema svim nevinim, kako povodom slučaja Morin koji je prerastao nakon te ljudske tragedije u pravni slučaj, o čemu vi govorite. Međutim, ja se u ovoj situaciji dijaloga javnog sa vama mogu samo držati pravnih pitanja. Tragom vašega pitanja ja, imajući prilično kratko vrijeme da se priprelim za dijalog sa vama, sam se obratio Vrhovnom sudu i od Vrhovnog suda sam dobio informaciju koju ste tražili. Iz nje, poštovani poslaniče Labudoviću, proizilazi da su svi predmeti koji su se vodili pred

Osnovnim sudom u Podgorici, a bilo je u radu devet predmeta, da su svi pravosnažno okončani. Svi pravosnažno okončani, neki na jedan neki na drugi način, ali svi su pravosnažni. Pri tome je u jednom predmetu usvojen tužbeni zahtjev, kao što vi kažete i presuda po tom tužbenom zahtjevu je u drugostepenom postupku pred Višim sudom u Podgorici potvrđena, dosuđeni su iznosi od po 15 hiljada eura tužiocima prvog i drugog reda, to je pravnička terminologija kad ima više tužilaca, to vi dobro znate, a tužiocima trećeg, četvrtog i petog reda dosuđen je iznos od po 13 hiljada evra. Dakle ukupan iznos u ovom predmetu je 69 hiljada evra, a navedena odluka je, kao što sam rekao potvrđena od strane Višeg suda u junu mjesecu 2013, tačnije 4. juna 2013. godine.

U odnosu na dva predmeta takođe je bio usvojen tužbeni zahtjev, ali pravilno ste informisani, Odlukom Višeg suda u drugostepenom postupku je ukinuta ta odluka. Zapravo je ta odluka preinačena i odbijena Odlukom Višega suda, tužbeni zahtjev je odbijen.

Takođe u jednom predmetu je donešeno rješenje o povlačenju tužbe, to je procesno rješenje koje, do kojeg dolazi ili kada sama stranka povuče tužbeni zahtjev ili zbog procesne pasivnosti, ako se ne pojavi u zakazano vrijeme na ročištu onda je sud u obavezi, dakle nije u diskreciji sudije, nego u obavezi da donese tužbu kojom se utvrđuje, odnosno rješenje kojim se utvrđuje da je tužba povučena.

Takođe u pet predmeta je odbijen tužbeni zahtjev usljed zastare. Kada je riječ o naknadi štete subjektivni rok o zastari je tri godine, a objektivni rok pet godina.

To je dakle ono što ja mogu da saopštim sa ovoga mjesta vezano za konkretnu informaciju koju ste tražili od mene. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama, ministre.

Izvolite, kolega Labudoviću.

EMILO LABUDOVIĆ:

Gospodine Pažin,

Ja nijesam pravnik ali sam odavno naučio i život me naučio da postoji pravda i pravo i da te dvije kategorije, ne samo da nijesu najčešće kompatibilne već često idu u raskorak.

Ovo što ste vi meni pročitali i što sam ja očekivao da mi pročitate je pravo. A ja sam vas pitao - šta je sa pravdom, gospodine ministre. Mogu li se 13 godina Olivere Marković, Julijane Brudar i Miroslava Kneževića, platiti bilo kojim iznosom, a ne iznosom od 13 hiljada i ne znam od koliko rekoste. I može li, je li pravda, ne govorim o pravu i o zastari, može li grob da zastari, gospodine Pažin? Može li rana koja se zove izgubljeno dijete da zastari? Može li nečiji život, nečijih 29 godina koje bi sad trebalo da su u punom jeku mladosti i u punoj snazi da se zagubi u paragrafima. I može li se jednoj porodici dosuditi a drugoj ne? Jer, znate onu narodnu - sve su porodice srećne na svoj način, a sve nesrećne su jednako nesrećne. E ne, gospodine Pažin, ja o tome govorim.

Crna Gora je dosuđivala ratnu reparaciju žrtvama rata na njenoj teritoriji i bez pravovaljanih presuda, odlukom vlasti. Priznala grešku, platila i ja to pozdravljam. Ali šta je sa njenim građanima. Smije li država da se izdigne iznad građanina i da kaže građaninu - nisi u pravu ili ti je pravo zastarjelo. Pravo da se bude žrtva traje dok se živo, gospodine Pažin.

Ja sam vas pitao i kao ministra, ne više kao predsjednika Osnovnog suda koji je, ja to moram iskreno da priznam njegove sudije su krajnje korektno radile taj posao, već sad vas pitam kao ministra, kao predstavnika države - dokle će država da se bruka. A ovo je bruka sa šest porodica koji su njeni državljani, koje je ona trebalo da zaštiti i da im po Ustavu, gospodine Pažin, obezbijedi miran i normalan život.

Grčka de drznula da 70 godina nakon II svjetskog rata ispostavi pitanje Njemačkoj ratnih reparacija. Ova država više ne smije nikoga ništa da pita. Pa ako već ne smijete da pitate agresore, da tražite da to oni nadoknade, neka se onda država pokunji i neka nadoknadi koliko toliko bol tim ljudima i troškove koje su imali. Ja vas molim sad. I ovo ću vam pitanje postavljati dokle god sam ja u ovoj situaciji a vi u toj tamo da uradite ono što nije možda pravo, ali ono što je pravda i da tu ljagu i tu sramotu s obraza Crne Gore prema tim familijama i prema tim porodicama skinete. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama, poslaniče.

Izvolite.

NOVICA STANIĆ:

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Gospodine ministre, moje pitanje upućeno vama glasi:

Da li će Ministarstvo pravde, ono se tako zove, ako se ne varam, ne prava nego pravde, a kad to kažem mislim na kompletnu Vladu čija ste vi pravna savjest, odnosno vaše ministarstvo, ispoštovati presudu Upravnog suda kao privremenu mjeru kojom je utvrđeno pravo na povratak u Crnu Goru svešteniku Veliboru Džomiću, protjeranom iz Crne Gore rješenjem ministra unutrašnjih iposlova, gospodina Raška Konjevića?

Zašto sam postavio ovo pitanje? Pa s razlogom jer je predsjednik Vlade, gospodin Đukanović, u istoj ovoj skupštini kad ste, između ostalih pet ministara i vi birani, na moje direktno pitanje istog sadržaja odgovorio da su pravosudne presude za Vladu Crne Gore sveto pismo i činjenicu da ste bili zastupnik Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava u Strazburu. Stoga očekujem da ćete se i kao ministar pravde, boriti za ljudska prava u Crnoj Gori.

Možda će neko reći da je bilo logičnije da ovo poslaničko pitanje postavim gospodinu Rašku Konjeviću, ministru unutrašnjih poslova, ali ja podsjećam, on je ministar sile, pa vjerovatno se u tom stilu i ponaša. Dakle, za njega je važnija sila i represija jer je na čelu takvog ministarstva, a vi ste gospodine Pažin, ministar pravde i ako tako može da se kaže pravna savjest ove vlade Crne Gore. Do juče ste bili u Evropskom sudu za ljudska prava u Strazburu i za to očekujem od vas kompetentan odgovor. Zahvaljujem, a komentarisaću kad dobijem u pisanoj formi.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Izvolite, ministre.

ZORAN PAŽIN:

Poštovani gospodine Staniću,

Razumijem da vi kao vrstan ljekar, kao ličnost koja se profesionalno ostvarila u medicinskoj struci ne morate da znate sve pravne finese unutar pravnog sistema Crne Gore i ne morate da znate da za izvršenje odluke koja je u fokusu vašeg interesovanja nije funkcionalno nadležno Ministarstvo pravde, baš ni u jednom dijelu izvršenja te odluke.

Međutim, ja zaista cijenim činjenicu da ste vi ovdje predstavnik narodne volje, da su građani Crne Gore izvorno suvereni i da postoji interesovanje za ovo pitanje i ja vas zaista neću lišiti odgovora. Naravno, u onoj dimenziji u kojoj se radi o opštim pravnim

principima vladavine prava, a ne u dijelu nadležnosti za izvršenje odluke Upravnog suda o kojoj vi govorite.

Poslaniče Staniću, pravna sigurnost je kondicio sine qua non vladavine prava. Nema ni pravne sigurnosti ni vladavine prava bez efikasnog izvršavanja sudskih odluka. Ja, kao ministar pravde, zalagaću se da svaka sudska odluka bude izvršena.

Što se tiče korpusa ljudskih prava, jer ste i tu dimenziju napomenuli, sa aspekta Evropskog suda za ljudska prava, želim da vam pomognem i da vas usmjerim da postoje zapravo dvije različite situacije kada je u pitanju ulazak lica koja nemaju crnogorsko državljanstvo u Crnu Goru. Jedna situacija je kada neko lice pokušava da uđe u Crnu Goru prvi put u kojoj situaciji Crna Gora, kao i druge evropske države, ima pravo da kroz svoje organe uprave, diskreciono odlučujući, uskrati pravo nekome da uđe u Crnu Goru. Takva jedna odluka ne podliježe nekom preširokom pravničkom obrazloženju jer je riječ o diskrecionom odlučivanju države. Međutim, sasvim je drugačija situacija kada je već aktiviran sudski postupak u odnosu na neko lice, tada dolazi do nečega što mi pravnici nazivamo atrakcija nadležnosti, privlačenje nadležnosti, pri čemu sve pravne relevantne činjenice moraju biti raspravljene isključivo pred samim sudom.

Drugim riječima, poslaniče Staniću, da vam konkretan odgovor dam na vaše pitanje - ne može postojati unutar pravnog poretka konkurencija nadležnosti između suda i između organa uprave.

S druge strane, moram reći da ja ne želim da baš ni u jednom dijelu prejudiciram konačnu odluku Upravnog suda. Upravni sud ima isključivu nadležnost da odluči koja pravna posljedica proizilazi iz utvrđenih činjenica koje su pravno relevantne za odlučivanje i očekujem da to Upravni sud i uradi. Ja ne želim da se miješam u odlučivanje u Upravnom sudu, jer bi to bilo suprotno članu 6 Evropske konvencije, suprotno

crnogorskom Ustavu i značilo bi, na neki način, nedostojan uticaj na sud. Dakle, sud će sam odlučiti. Međutim, da ponovim, obveznost sudske odluke ne odnosi se samo na presudu nego i na druge odluke koje donosi sud uključujući i rješenja o privremenoj mjeri, kao mjeri obezbjeđenja.

Nadam se da sam bio jasan.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Kolega Staniću.

NOVICA STANIĆ:

Gospodine Pažin,

U jednom trenutku mi se učini da ste jasni. A onda, u drugom ništa od toga, pa se onda prisjetim da je Njegoš rekao da ove gore ne trpe regule. A onda i onog termina Milovana Đilasa da je Crna Gora besudna zemlja.

Ja koliko znam, nisam pravnik ali neke dvije činjenice mi tu stoje, to je da prava izvan logike nema. A svako pravo je iznad političke volje, od Ustava pa do svakog zakona. Ona većina koja sjedi u ovim klupama i koju predstavlja Vlada rešava kako rešava.

Dakle, ja koliko znam Upravni sud je tri puta presudio u korist gospodina Džomića. I četvrti put je prognan iz Crne Gore. Pa kad je Upravni sud ponovo presudio u njegovu korist, kao privremena mjera, da se može vratiti u Crnu Goru do konačne presude po tom pitanju, onda je opet sila starija od pravde. A ne radi se o bilo kome, pazite, protojerej, stavrofor Velibor Džomić, dr je pravnih nauka, pazite tog čuda. Pa profesor na fakultetu za državne i evropske studije, visoki intelektualac. Ali, ovdje je problem u nečem drugom, što vladajuća partija u Crnoj Gori, DPS, u svom programu je zapisao da reformiše Crnu Goru, evo sad ste pomenuli crnogorski Ustav.

Ja imam utisak, daj bože da se varam, da se DPS neće smiriti dok u crnogorski Ustav ne zapiše da je u Crnoj Gori, kako to vole da kažu, autokefalna, pravoslavna vjerska zajednica. Isto onako kao što je to zapisao kralj Nikola 1905. godine na početku 20. vijeka, e to DPS hoće danas da uradi na početku 21. vijeka, kao da crkva nije odvojena od države, pa onda pojedini ideolozi DPS -a hoće da reformišu crkvu. Ali, zaboravljaju da je muka s Bogom ratovati.

Ja ću samo da ih podsjetim da je Hristos prvo osnovao crkvu pa je razapet, a ovi reformatori iz DPS-a koji hoće da reformišu crkvu, bojim se da će uskoro biti razapeti od svojih sopstvenih dojučerašnjih drugova. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama, kolega Staniću.

Sljedeća je poslanica Đurašković.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi ministre, Ministarstvu pravde postavljam sljedeće pitanje:

Kada je Ministarstvo pravde planiralo izgradnju posebne sudske bolnice u Crnoj Gori, gdje bi se upućivala lica sa izrečenim sudskim mjerama obaveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi? Do sada su ta lica upućivana u zdravstvenu ustanovu Specijalna bolnica za psihijatriju Kotor, koja ne ispunjava u potpunosti tehničke uslove za forenzičku ustanovu.

Tražila sam odgovor i u pisanoj formi, do sada ga nisam dobila.

Obrazloženje: Odbor za ljudska prava i slobode 2. marta 2015. godine podsjetio je Specijalnu bolnicu za psihijatriju Dobrota - Kotor, gdje smo se na licu mjesta upoznali sa stanjem ljudskih prava i sloboda u ovoj specijalnoj zdravstvenoj ustanovi i obišli dio bolnice, a posebno sudsko odjeljenje, koje ima 21 ležaj.

Međutim, u bolnici u prosjeku boravi znatno više sudskih pacijenata i njihov broj se kreće od 60 do 80, a zbog ograničenih kapaciteta borave na drugim odjeljenjima predviđenim za liječenje akutnih i hroničnih psihijatrijskih bolesnika. Ovu zdravstvenu ustanovu, proteklih godina, posjetile su brojne međunarodne i domaće civilne organizacije, predstavnici nevladinih organizacija, koje se bave ljudskim pravima, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda, predstavnici Sektora za izvršenje krivičnih sankcija Ministarstva pravde, zatim predstavnici Evropskog komiteta za sprečavanje mučenja i kažnjavanja koji je osnovan od strane Saveza Evrope.

Iako se u zaključcima posjete konstatuje da je ispunjeno preko 70% preporuka, posebno se ističe, citiram: "U nadležnosti Ministarstva pravde i dalje ostaje problem rješavanja statusa i finansiranja sudskog odjeljenja čije izmještanje se ne očekuje u bliskoj budućnosti, do izrade specijalne bolnice u okviru ZIKS-a, a čiji status ni dalje nije pravno uređen", završen citat. Na ovom odjeljenju u prisustvu pacijenata i dalje borave pripadnici službe obezbjeđenja, suprotno preporuci. U bolnici se nalazi 241 ležaj, odnosno bolesnička postelja, dok se prosječan broj pacijenata na hospitalnom tretmanu kreće od 250 do 280. Gospodine ministre, ovdje je kapacitet ispunjen 110%.

Pitala sam direktora Bolnice kako to može. Rekli su da to postižu na način što daju onim pacijentima koji to mogu vikend odsustvo.

Očigledno je da se ovo složeno pitanje koje znatno opterećuje rad ustanove ne može riješiti bez izgradnje posebne forenzičke bolnice u Crnoj Gori ili, obezbjeđenja prostora pri ZIKS-u za sudske pacijente. U saznanju sam da je takvo odjeljenje bilo

otvoreno i funkcionisalo u ZIKS-u u Spužu, ali nisam upoznata iz kojih je razloga zatvoreno i sada jedino postoji u Specijalnoj bolnici u Kotoru.

U toku naše posjete ovoj ustanovi stekli smo utisak da uprava bolnice i zaposleno osoblje u složenim uslovima rada, materijalnim i finansijskim ograničenjima ulažu maksimalni trud u obavljanju delikatnog posla. Međutim, tokom godina su se nakupili krupni objektivni problemi među koje svakako spada i pitanje sudske bolnice i njihovo rješavanje prevazilazi mogućnosti ustanove pa i resornog Ministarstva zdravlja.

Zbog svega navedenog, molim odgovor na postavljeno pitanje. Hvala lijepo.

PREDŠEDVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama.

Izvolite, ministre.

ZORAN PAŽIN:

Poslanice Đurašković,

Ja na nivou stava potpuno dijelim vaše mišljenje. Kao ministar pravde prepoznajem taj problem i ja u ovom trenutku mogu samo da vam dam informaciju onoga što sam ja zatekao kao plan države da taj problem koji izvjesno postoji bude riješen.

Ono što ohrabruje jeste da država taj problem prepoznaje, ne gura ga na margine nego je napravljen određeni plan, kako da se iziđe u susret ozbiljnim problemima sa kojima se suočavamo u toj oblasti. To je zapravo jedan aspekt zaštite prava ličnosti na slobodu i sigurnost, koji je posebno izražen i posebno ranjiv kad su u pitanju upravo ove kategorije stanovnika koje pored potrebe da izvršavanje krivične sankcije, da se mora pristupiti, imaju i zdravstvenih problema. Dakle, dva problema u jednom problemu.

Interesujući se za ovu problematiku došao sam do sljedećih podataka. Dakle, Akcionim planom za pregovaračko poglavlje 23 - Pravosuđe i temeljna prava, predviđen je zaista niz aktivnosti za unapređenje infrastrukture Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija koji, između ostalog, podrazumijeva i rekonstrukciju stacionarne zdravstvene zatvorske jedinice Spuž.

Pored svih budžetskih ograničenja koja su opredijeljena kapitalnim budžetom, budućim aktivnostima na ovom polju očekujemo dodatnu podršku međunarodnih donatora. Zaista, kao što ste i vi naveli u vašem pitanju, u ovom trenutku lica kojima je

izrečena mjera bezbjednosti obaveznog psihijatrijskog liječenja, čuvanja u zdravstvenoj ustanovi, smještaju se u Specijalnu bolnicu za psihijatriju Kotor.

U okviru projekta podrške Evropske unije, podrška zatvorskom sektoru u Crnoj Gori biće čitav niz aktivnosti u ovom dijelu, tako da vidim da je pripremljena preliminarna projektna dokumentacija za objekte koji se tiču ... za izvršenje mjera bezbjednosti u okviru Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija. Takođe, očekuje se dalja razrada ove problematike 2016. godine, kada će nadležne institucije Crne Gore sa međunarodnim partnerima realizovati IPA projekat 2014. pod nazivom podrška politikama antidiskriminacije i rodne ravnopravnosti. Jer, ova dva pitanja, prava ličnosti na slobodu i sigurnost može biti usko povezana sa pitanjem diskriminacije, posebno kada se radi o licima koja imaju zdravstvene probleme. Na ovaj način težiće se ispunjenju standarda zaštite lica lišenih slobode koji su propisani brojnim konvencijama i drugim aktima Savjeta Evrope i Ujedinjenih nacija. Sada ih neću nabrajati jer vi odlično znate o kojima je međunarodnim pravnim aktima riječ.

Na kraju, želim da vam kažem da je upravo danas na sjednici Vlade bio na dnevnom redu Zakon o izvršenju kazni zatvora, novčanih kazni i mjera bezbjednosti koji na jedan potpuno drugačiji i savremen način usklađen, lično sam to provjeravao prethodnih dana, sa najvišim pravnim standardima u ovoj oblasti i u normativnoj sferi rješava ove probleme. Mi znamo da pravo ostvaruje svoju vrijednost tek u dodiru sa životom. Dakle, tek kada budu ti propisi implementirani, vi i ja i svi uvaženi poslanici ćemo biti u prilici da vidimo da li je to zapravo nivo standarda pravne zaštite koji ovim licima izvjesno pripada. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Izvolite, koleginice.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ:

Gospodine ministre, vi ste sve planove lijepo naveli, ali mi niste rekli rok kada će to biti gotovo. Nije humano, nije ljudski, nije logički da isti prostor dijele osobe koje su

osuđene za najteža krivična djela, tu ima i povratnika i osobe koji su psihijatrijski bolesnici, i to se moramo složiti.

Još nešto moram da kažem. Sudsko obezbjeđenje koje se tu nalazi i štiti jedne od drugih plaća sama bolnica. To je još jedan dodatni trošak na i onako slab i skroman budžet te bolnice. To iznosi 4.000 eura mjesečno. Pokušajte makar da im na taj način pomognemo, da im omogućimo da imaju normalno obezbjeđenje i sve. Jer, ti su uslovi izuzetno delikatni, da ne kažem nisu dostojni čovjeka. Hvala lijepa.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Nažalost ... u našem zdravstvu je varijacija na tu temu. Neka pođu samo na neurološko, danas sam morao da intervenišem. Šest teških slučajeva u jednoj sobi, moždanih udara. Preskaču medicinske sestre s kreveta na krevet.

Sljedeće pitanje je postavila uvažena kolegunica Marković. Izvolite.

DANIJELA MARKOVIĆ:

Uvaženi ministre, uvaženi građani Crne Gore,

Koliko je pravosnažnih i izvršnih presuda po tužbama građana donio Osnovni sud u Plavu za naknadu štete koju su pretrpjeli usled prekida u snabdevanju električnom energijom od 15. januara do 3. februara 2013. godine, a podnesenim protiv Elektroprivrede Crne Gore Nikšić?

Ovo pitanje sam postavila vama kao ministru pravde, upravo što je ovim predmetima sudstvo pokazalo nepravdu i nejednakost prema građanima pred sudom. Naime, Osnovni sud u Plavu, rešavajući po tužbama građana Plava koji su podnijeli za naknadu štete koju su pretrpjeli usled prekida u snabdijevanju električnom energijom od strane tužene Elektroprivrede Crne Gore, Viši sud u Bijelom Polju najprije je potvrđivao presude Osnovnog suda u Plavu sve do 2014. godine. Od septembra 2014. godine izmijenjen je načelan stav, sada da li je bio usmeni ili pismeni ne znam, Višeg suda, a koji je uslijedio poslije pismene urgencije od strane tužene Elektroprivrede Višem sudu,

Osnovnom sudu u Plavu i u Beranama. Osnovni sud u Plavu poslije ovoga odbija tužbene zahtjeve građana iako je do tada usvojio po pravnom i činjeničnom osnovu 250 do 300 zahtjeva. Viši sud u Bijelom Polju potvrđuje te odbijajuće presude, a takođe ukida usvojene tužbene zahtjeve Osnovnog suda u Beranama, a koji se odnose na građane Andrijevice i vraća ih na ponovni postupak prvostepenom sudu. Najčešći ukidni razlog je bio da se sprovede vještačenje vještaka elektro struke.

Ovakvim odlukama koje su zasnovane na načelnim stavovima, a načelni stavovi nisu zasnovani na zakonu i Ustavu i međunarodnim konvencijama, dolazi do povrede Ustava, degradiranje građana na građane prvog i drugog reda. Pitaju se tako da li sudovi mogu iz istog pravnog i činjeničnog osnova donijeti dvije različite presude za dva lica koja su komšije, susjedi, braća. Notorna i opštepoznata činjenica u tom periodu je bila da usled prekida u snabdijevanju električnom energijom u vremenu od 15. januara do 3. februara, da je svako domaćinstvo i u opštini Andrijevice i Plav pretrpjelo štetu u svojim rashladnim uređajima. Notorna činjenica je da su namirnice životinjskog i biljnog porijekla koje su bile 72 sata bez hlađenja pretrpjele promjene koje nisu više za ljudsku upotrebu.

Međutim, ti ljudi kao tarifni kupci imaju pravo na naknadu štete. Šta se desilo? Opština Andrijevice je selektivno isplaćivala pojedinim građanima, 91 licu - ne naknadu štete već pomoć po nalogu Elektroprivrede, kao i Vlade Crne Gore, Komisije za procjenu štete od elementarnih nepogoda. Ističem da nije bilo elementarnih nepogoda, niti je bilo proglašeno vanredno stanje. Vanredno stanje nije postojalo, jer nisu ni bile takve vremenske prilike. Prema hidrometeorološkom izvještaju Zavoda, bile su normalne vremenske prilike za to doba. Vještak elektrostruke koji je vještačio u ovim predmetima, izvještačio je da je za štetu odgovorna Elektroprivreda Crne Gore kao javni snabdijevač koji sa tužiocima ima uređene ugovorne odnose. Takođe je izvještačio i samu činjenicu da je do štete došlo krivicom Elektroprivrede Crne Gore jer njen sistem nije bio u punoj pogonskoj spremnosti. Želim i pisani odgovor. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Izvolite, ministre.

ZORAN PAŽIN:

Poslanice Marković, vi ste sada dosta proširili ... koliko je bilo predmeta pred Osnovnim sudom u Plavu, po tom činjeničnom i pravnom osnovu koje vi navodite. Tragom vašem pitanja, obratio sam se sudskoj vlasti i došao do tih brojki, jer je prvobitno pitanje bilo u brojkama, vi ste ga sada proširili i neću bježati da sa vama polemishem i na temu ujednačavanja sudske prakse i konzistentnosti sudske prakse kao jednog od elemenata pravičnosti samog sudskog postupka.

U odgovoru Vrhovnog suda navodi se da je Osnovnom sudu u Plavu u periodu od 1.03.2013. do 8.12.2014. godine bilo ukupno u radu 1754 predmeta naknade štete zbog prekida u snabdijevanju električnom energijom kao neposredan činjenični osnov za tužbe, a radilo se o tužbama građana opštine Plav protiv tužene Elektroprivrede Crne Gore A.D. Nikšić. Od ovog broja do sada je pravosnažno okonačno ukupno 1477 predmeta od čega je u 223 predmeta tužbeni zahtjev usvojen, u 96 predmeta je odbijen i u 1158 predmeta tužba je povučena od strane punomoćnika tužioca, što znači da je ostalo nezavršeno još 277 predmeta. Od ukupno 277 nezavršenih predmeta u 135 predmeta donesene su presude kojima je tužbeni zahtjev tužilaca odbijen kao neosnovan, ali ove presude još uvijek nijesu pravosnažne, što znači da je još uvijek otvoren postupak odlučivanja po žalbi.

Što se tiče vaše konstatacije da su sudovi mijenjali načelne pravne stavove, a da sam načelni pravni stav nije neposredni izvor prava u našem pravnom poretku, želim da vam kažem da je ujednačenost sudske prakse jedan od atributa vladavine prava. Međutim, nema tog sudskog sistema i nema te države, pa čak i kada se radi o zapadnim demokratijama sa 250 godina demokratske tradicije, sa uređenim pravnim i sudskim sistemom u kojem s vremena na vrijeme ne dođe do promjene pravnih stavova. Čak i kada je riječ o Evropskom sudu za ljudska prava i on mijenja svoju sudsku praksu s vremena na vrijeme, oni to nazivaju evolucija sudske prakse. U ovom trenutku ne znam koji su pravni rezoni bili za izmjenu načelnog pravnog stava, ali želim da vam kažem da zapravo, po praksi Evropskog suda za ljudska prava, samo u situaciji kada se radi o dužoj nekonzistentnoj sudskoj praksi u istim činjeničnim i pravno gledano istim predmetima, onda bi se moglo raditi o eventualnoj povredi člana 6 Evropske konvencije koje garantuje pravo na pravično suđenje.

S obzirom da je ovo, ako sam dobro razumio, jednokratna izmjena pravnog stava, mislim da to onda nije pokriveno tom situacijom. Ne znajući da ćete me ovo pitati, nijesam ulazio toliko duboko u pravnu suštinu tih predmeta, jer ste me pitali samo za brojke, za brojke sam se pripremio. Međutim, ako postoji vaše interesovanje kao predstavnika građana u ovom Parlamentu za tu problematiku, zatražiću dodatno obrazloženje i zatražiću oba pravna stava, prvi pravni stav i promijenjeni pravni stav. Premda, imam osjećam da vi i znate zapravo koji su pravni navodi, a ja u ono što je pravna ocjena činjenica od strane sudova ne bih ulazio, upravo iz onih razloga o kojima sam govorio danas. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama, ministre.

Izvolite, kolegice.

DANIJELA MARKOVIĆ:

... najviše pravosnažnih i izvršnih presuda, jer neću da govorim o presudama koje nisu pravosnažne. Ali, upućena sam, vi ste rekli danas evolucija sudske prakse, taj ste termin upotrijebili, do evolucije sudske prakse došlo je naglo, septembra mjeseca 2014. godine po usvojenim 250 zahtjeva. Mijenja se odjednom sudska praksa. Eto to je to gdje građani nisu ravnopravni. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama, kolegice.

Poslanik Miljanić. Izvolite.

ZORAN MILJANIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Građani, ministre Pažin,

Postavljam vam sljedeće poslaničko pitanje: Da li postoji subjektivna odgovornost sudija u više slučajeva padanja presuda za najteža krivična djela iz oblasti organizovanog kriminala i korupcije?

Postavljeno pitanje ću sada obrazložiti, a odgovor se nadam dobiti i u pisanoj formi.

Iako ima više ovih slučajeva, kao što znate, želim prvo da vam čestitam novu funkciju i da je obavljate uspješno, uspješnije od vaših prethodnika. Znam da ste bili van Crne Gore izvjesni period kao zaštitnik ljudskih prava i sloboda u Evropskom sudu u Strazburu, ali prethodno ste bili i dio pravnog sistema Crne Gore, predsjednik Osnovnog suda, ako se ne varam i onda su vam, vjerovatno, poznate ove stvari o kojima ću govoriti. Zadržaću se samo na jednoj temi. To je padanje tri puta presude u slučaju ubistva inspektora Ščekića.

Znate da je pucanj u policajca pucanj u državu i pucanj u pravni sistem svake normalne države. Ova država je dozvolila da ovaj postupak traje deset godina. Ne znam, volio bih kao čovjek koji je bio i u Evropi, da li ima komparativan slučaj u evropskoj praksi da bude ubijen visoki policijski funkcioner i da se sudi deset godina, a da se ne donese presuda. Kako se ne donosi presuda, to je posebna priča. Imamo tri puta obaranje presude i svaki put sličan motiv, odnosno neke tehničke greške. Prvi put sudija Aković koji je nakon toga postao advokat, drugi put sudkinja Vukčević koja je postala notar i sada imamo treću presudu koja je oborena sudkinje Uskoković, takođe obrazložena tehničkim greškama. Da li se radi o organizovanom kriminalu ili se radi o udruženom zločinačkom djelovanju?

Prosto nevjerovatno. Da li je bila u kvaru pisaća mašina, možda računar na kojem su se donosile ovako važne presude ili se tu radi o ljudskom faktoru? Ako se radi o ljudskom faktoru, neće biti da je sve ovo jedini razlog padanja presuda u ovako značajnom predmetu nego su se trebali baviti do sada, pa da se vidi da li je motiv možda neki drugi, da li su vršeni neki pritisci na sudije, da li se radilo o nečemu drugome. To je pitanje za neke druge instance, ali treba da čuju i da postupe po njemu. Jer, mi donosimo

evropske zakone, mi smo donijeli Zakon o specijalnom tužilaštvu, sudovima, o Državnom tužilaštvu i red drugih zakona. Treba da ih sprovodimo, treba da se borimo protiv organizovanog kriminala i korupcije na visokom nivou, a mi ne možemo da riješimo ni one predmete koji su nam u toku deset godina. Da ne pominjem slučaj ..., da ne pominjem i ubistvo Duška Jovanovića i red drugih slučajeva kojima se još ne vidi kraj suđenju. Da li stvarno vjerujete, gospodine Pažin, da dok se na ovo ne stavi tačka da se možemo baviti i nekim drugim stvarima? Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Izvolite, ministre.

ZORAN PAŽIN:

Poslaniče Miljaniću, ... imajući u vidu da su ovo predmeti koji su još uvijek otvoreni pred sudovima i da se pažljivo čuvamo da ne izrečemo ništa što bi moglo biti tumačeno kao nedostajan uticaj na sud. Mislite da dijelite to mišljenje u tom dijelu.

Tragom vašeg pitanja, obratio sam se sudskoj vlasti, konkretno obratio sam se Vrhovnom sudu Crne Gore. Oni su mi, rekao bih, s pravom odgovorili da vi u svom pitanju nijeste bili dovoljno konkretni da bi se oni izjasnili o dovoljno konkretnim predmetima, jer ste rekli uopšteno u više slučajeva padanja presuda. Meni je jasno na šta mislite, posebno vi ste to sada pojasnili postavljanjem pitanja ovdje u parlamentu.

Želim da vas podsjetim na jedan enorman napor upravo od strane ovog parlamenta da se unaprijedi normativni pravni okvir kada su u pitanju nezavisnost, nepristrasnost, efikasnost sudske vlasti i tužilaštva. Veliki napor je urađen u tom pravcu. Propisi su prošli nadzor najvažnijih institucija u Evropi koje se bave pitanjima prava, uključujući i Venecijansku komisiju. Imao sam priliku i da participiram lično u radu nekih od tih sjednica. Dobro mi je poznato da je normativni pravni okvir u Crnoj Gori u ovom trenutku na jednom visokom nivou. Usuđujem se reći da smo ga možda i prenormirali. Ponekad je bolje ostaviti neke stvari sudskoj praksi nego baš sve detaljno regulisati do

zadnjeg atoma, kao što je možda urađeno u našem slučaju. Koliko je to dobro ili ćemo možda i zbog toga imati određenih problema, pokazaće naredni period.

Dijelim vašu zabrinutost zbog činjenice da su u nekim ozbiljnim predmetima kao što je ubistvo policijskog inspektora Šćekića koji je izravan atak na našu državu, a tako bi reagovala i svaka druga ozbiljna država. Imali smo priliku da čujemo i od najviše predstavnice sudske vlasti, gospođe Medenice da i ona smatra da ne može biti opravdanja za tako dugotrajne postupke i stvaranje razloga u procesnom smislu da se te presude ukidaju. Ne može biti opravdanja. Vi znate da je ministar pravde po funkciji član Sudskog savjeta. Koji su razlozi za ukidanje ovih presuda u ovom trenutku ne znam, ali kao član Savjeta postaviću pitanje odgovornosti za to. Tražiću da se uradi jedna svestrana analiza postupanja u tim predmetima. Ako uočimo neka uska grla opšte pravne naravi, onda ću kao ministar pravde biti u prilici da popravimo pravni sistem u tom dijelu, zajedno sa drugim segmentima vlasti u Crnoj Gori, izvršnom, sudskom, tužilaštvom koji je samostalan organ u okviru pravosuđa, ako je to razlog. Ako se radi o razlozima subjektivne odgovornosti, onda ću kao član Sudskog savjeta insistirati na utvrđivanju te subjektivne odgovornosti.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Ovo mi je treći saziv, gospođa Medenica je uvijek prstom ukazivala na tužilaštvo, manjak dokaza, činjenice, đe je istina, tačno.

Izvolite, kolega.

ZORAN MILJANIĆ:

Nema tih predmeta baš toliko puno da Vrhovni sud nije mogao znati i po ovom pitanju o kojim slučajevima se radi. Tih slučajeva ima nekoliko, samo imaju istu karakteristiku, trajanje više od jedne decenije. To je problem, gospodine Pažin, veliki problem Crne Gore, veliki problem svih nas i najnormalnije je da imamo ogromnu zabrinutost i za sebe i za svoje porodice. Jer, na taj način ovo nije sigurna zemlja za život, nije stabilna. To je problem.

Kažete da ćete kao član Sudskog savjeta provjeriti sve ove slučajeve i ove presude i to pozdravljam. Međutim, to je trebalo i do sada uraditi. Koliko je ministara pravde bilo prije vas koji su sve to mogli uraditi da bi se utvrdila direktna odgovornost. Zato sam pitao da li ima subjektivne odgovornosti. Direktna, lična odgovornost onoga ko je sudio. Ni u jednom trenutku nijesam ušao u presudu. To nije naš posao ovdje, to je posao sudske vlasti, ali jeste naš posao da ukazujemo na ono šta su problemi koji dovode do toga da naša država na ovaj način bude iskompromitovana i u Evropi, vi to dobro znate. Ovo pitanje je prosto vama putokaz da u daljem vašem radu promijenite praksu dosadašnjih ministara, da ukažete, vi prvi, na sve one pojedinačne probleme jer će tih problema biti sve dok neko ne podnese odgovornost za ono što je uradio ili što nije uradio. Nadam se na osnovu ovog prethodnog da više nećemo biti svjedoci takvih slučajeva. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Sljedeće pitanje koleginica Jonica. Izvolite.

SNEŽANA JONICA:

Hvala, potpredsjedniče.

Dame i gospodo poslanici, poštovani građani,

Moje poslaničko pitanje glasi:

Da li smatrate da je Crna Gora bila spremna za dekriminalizaciju klevete u vrijeme kada je to urađeno? Šta ćete uraditi da se otklone uzroci i posledice činjenice da u ovom trenutku u pravnom sistemu Crne Gore imamo neizbalansiran odnos između prava na slobodu izražavanja i prava na privatnost ili, preciznije, kada ćete predložiti propise kojima će normativno pravni okvir u ovoj oblasti biti kvalitetno zaokružen? Da li ste zadovoljni kvalitetom nedavno usvojenih zakona o Tužilaštvu, Specijalnom tužilaštvu, Sudskom savjetu, sudijama i Ustavnom sudu, odnosno smatrate li da predstavljaju odgovarajući pravni okvir koji će omogućiti da konačno dođe do boljih rezultata u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije i u zaštiti prava građana pred crnogorskim sudovima?

Pitanje koje se tiče toga da li je Crna Gora bila spremna za dekriminalizaciju klevete je nastavak priče koju smo u više navrata započinjali, između ostalog, kada ste podnosili izvještaj kao zastupnik Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava u Strazburu. Iz tog razloga, a sa potrebom da to možda preciznije čuje javnost Crne Gore, tražila sam od vas sa pozicije ministra pravde da kažete šta mislite na tu temu. Uz napomenu, zbog javnosti i zbog kolega poslanika, da sam prije par mjeseci predložila izmjene Krivičnog zakonika na način da sam tražila da se kleveta i uvreda vrate u Krivični zakon, smatrajući time da na određeni način i mi koji smo ovdje donijeli takvu odluku treba da priznamo grešku jer nismo uradili ozbiljnu analizu spremnosti društva na jedan takav korak, kao i što nismo uradili ono što je neophodno, a to je da obezbijedimo da normativno pravni okvir ni u jednom momentu nema brisani prostor, citiram donekle vas, onoga momenta kada se to izbriše iz Krivičnog zakona.

Zato vas pitam jer ste, između ostalog, više puta naglašavali potrebu donošenja Zakona o građansko pravnoj odgovornosti zbog povrede časti i ugleda i drugih prava ličnosti, kada smo govorili o onome što mogu biti posljedice po državu i u odnosu na Evropski sud za ljudska prava i slobode. Prije par dana ste bili i na sjednici Venecijanske komisije na kojoj je, između ostalog, bilo priče i o Zakonu o medijima koji su neke moje kolege, bez mog potpisa, ali uz moje odšampano ime predali u skupštinsku proceduru, nakon što smo, takođe, na jednom skupštinskom odboru pričali o tome da je taj zakon tako kako je predložen suprotan Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i kada sam, sjetićete se, rekla da uz moj potpis kao predlagača taj zakon u toj formi neće biti usvojen. Iskoristiću pravo da povučem zakon, što se u odnosu na taj predlog zakona desilo, ali su neke kolege nakon toga nastavile inicijativu.

I poslednje, iskoristila sam jer se radi o nekim budućim koracima da vas pitam šta mislite o pet zakona koje smo donijeli koji se tiču pravosuđa. Prije nego što mi odgovorite reći ću da nisam zadovoljna kvalitetom zakona koje smo donijeli ovdje. Prošle su neke krupne greške, na jednu ću ukazati nakon što mi odgovorite. Tema za razmišljanje jesmo li na vrijeme da odmah sa pozicije onog ko o tome dosta zna, jer je u odnosu na te stvari morao da brine u Strazburu kako će braniti državu, uradimo neke korekcije. Svakako bih voljela da čujem da li mislite da nam je sada okvir kada su u pitanju pravosudni zakoni dovoljno dobar, uz napomenu da ja tvrdim da nije. Hvala.

PREŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Izvolite, ministre. Teško pitanje.

ZORAN PAŽIN:

Teško pitanje, poštovani predsjedavajući, i čitav niz pitanja. Hvala vam na pitanju koje se tiče odnosa između prava ličnosti s jedne strane i medijskih sloboda sa druge strane. Svjesni smo da ovo pitanje u velikoj mjeri zaokuplja pažnju crnogorskih građana i raznih segmenata društva. Da pođem na neki način od kraja, pa da vam kažem da je mišljenje Venecijanske komisije, kao što ste primijetili, potvrdilo ono što sam govorio tokom javne kampanje o pitanju da li treba usvojiti takav Zakon o izmjenama i dopunama zakona o medijima. Mišljenje Venecijanske komisije je potvrdilo da je već samim našim Ustavom ponuđeno zapravo rešenje koje je suprotno našem Ustavu. Prvo to. Drugo, suprotno je i međunarodnim pravnim standardima, posebno prakse Evropskog suda za ljudska prava. S druge strane, kao pravnik sam jako dobro svjestan da Zakon o medijima nije adekvatan odgovor na ono što su potrebe crnogorskog društva. Ovdje ću biti jako oprezan jer medijska scena je u nadležnosti jednog drugog resora u Vladi, to je Ministarstvo za kulturu i medije.

Međutim, reći ću vam da je dekriminalizacija uvrede i klevete jedan ozbiljan zahvat unutar pravnog sistema u Crnoj Gori do kojeg se, da vas podsjetim, nije došlo konsenzusom. Više ili manje argumentovano, jedan dio društva i stručne scene i neki drugi protagonist društvene scene, jedan dio civilnog društva, smatrao je da je takav zahtjev preuranjen. Bez namjere da ulazim ovom prilikom u arbitriranje o snazi argumenata jednog ili drugog segmenta društva, upravo želim da ukažem na brisani prostor koji je nastao dekriminalizacijom klevete, jer ovaj reformski zahvat nije praćen drugim reformskim potezima kao što bi bilo unapređenje građansko-pravnog okvira za zaštitu prava ličnosti. U ovoj situaciji jedne pravne praznine, čini mi se da najviše ispaštaju upravo prava ličnosti - pravo na ljudsko dostojanstvo, pravo na čast i ugled. Nije mi namjera da podsjećam ovaj cijenjeni dom da je čast zaista u Crnoj Gori na najvišoj hijerarhijskoj ljestvici uz život, nekad i iznad života. To nam kaže istorija, čini mi se da smo mi razvijajući svoj pravni poredak u jednoj fazi, pa evo usuđujem se reći pod pritiskom, vodili računa o samojednoj strani medalja, a to je sloboda izražavanja, odnosno

sloboda medijske scene. Van svake sumnje izuzetno važno pitanje. Jer bez slobodne profilacije i ideja o političkom, naučnom, svakom drugom aspektu društvenog života nema kvaliteta. Ali čini mi se da nam se negdje izgubila ljudska ličnost na tom putu, tek pomalo bojažljivo od strane Međunarodne zajednice u zadnjih možda dvije godine dolazi do potrebe da se pravi ravnoteža, time što se skreće pažnja da i medijska scena takođe, pored slobode, mora da ponudi i odgovornost, a to je inače generalni princip važi i za pravosuđe o kome se takođe i postavilo pitanje, visok stepen slobode, samostalnosti, nezavisnosti mora biti praćen istim takvim stepenom odgovornosti. Bez toga ništa nijesmo uradili, ni po jednom ni po drugom pitanju.

Dakle, ja mislim da Crna Gora treba da traži odgovarajući odgovor gdje je tačka ravnoteže između slobode izražavanja, slobode medija, kao parekselans vid slobode izražavanja s jedne strane i s druge strane zaštita prava ličnosti. Pri tome, pored savremenih evropskih pravnih rješenja treba da uvaži i specifičnosti crnogorskoga društva. Specifičnosti kulturne i pravne tradicije Crne Gore. Jer, će samo takav rezultat biti na duže vrijeme održiv.

Mislim da bi prvi korak trebao da bude unapređenje pravnog okvira koji se tiče naknade nematerijalne štete koji je anahron, zastario je jer se zasniva na prethodnoj austrijskoj pravnoj praksi u ovoj oblasti. Svjesna problema, Austrija je negdje 2005. godine ušla u vrlo složen postupak reformi svoga sistema za naknadu nematerijalne štete. Hrvatska takođe sa kojima dijelimo zajedničko, istorijsko, kulturno pravno nasleđe je ušla u ovaj process, ušla je i Srbija, mi još ne. Mislim da nam se to reflektuje kroz činjenicu da sudska praksa ne daje adekvatan odgovor na ono što su izazovi crnogorskog društva u ovom pogledu. Između ostalog i zbog neadekvatnog pravnog okvira. Znae taj koncept duševnih bolova, zbog toga što vam je neko povrijedio ili zgazio ljudsko dostojanstvo je krajnje neadekvatno. Posebno ako ste u prilici da putem vještaka, neuropsihijatra, kao što je bilo u ranijoj sudskoj praksi dokazujete da ste imali duševni bol zato što vam je neko zgazio ljudsko dostojanstvo. Ja se lično zalažem, za princip po kome ljudsko dostojanstvo nije samo vaše privatno dobro ili bilo koga od nas ovdje, nego najviše javni interes.

Dakle, zaštititi ljudsko dostojanstvo i ...

Takođe reći ću da ću se kao ministar pravde založiti za kodifikaciju građanskog prava u Crnoj Gori. Znae, to je jedan jako ozbiljan projekat koji nije za godinu, dvije ni tri, možda pet, možda više. Države koje su se opredijelile za građansku modifikaciju težile su zapravo da postignu odgovarajući stepen nacionalnog jedinstva u nekim ključnim pitanjima u oblasti građanskog prava, da razvijaju integritet između države i društva. Ali i da ekonomski valorizuju svoje društvo, kroz pravnu sigurnost, koje jedna građanska-pravna kodifikacija nudi, jer je u toj građansko pravnoj kodifikaciji i kompletan privredni život koji se zasniva na Zakonu o obligacionim odnosima. Dakle, mislim da je vrijeme da razmišljamo na državnom nivou o formiranju jedne nacionalne komisije, koja će dugoročno da sagleda pitanje građansko-pravnog poretka i da u jednom trenutku u našoj budućnosti, dođemo do građansko-pravne kodifikacije.

Što se tiče, kvaliteta pravosudnih zakona, nijesam ni ja najsrećniji sa svim ponuđenim rješenjima, kao što sam rekao u odgovoru na prethodna poslanička pitanja, bojim se da smo prenormirali stvari i da nijesmo ostavili dovoljno prostora da sam život nam da povratnu reakciju na ono što smo propisali propisima. Kakve će to rezultate dati

u praksi vidjet ćemo. Kao ministar pravde vrlo ću brižljivo svaki segment te cjeline da pratim. Ali, ono što mi je posebno važno jeste taj aspekt odgovornosti, samostalnost i nezavisnost na jednoj strani, sa druge strane odgovornost. Jesmo li zapravo pomalo izčastili pravni sistem time što smo do te mjere izvukli pojedine organe pravosuđa i sistema i od njih stvorili skoro pa posebnu granu vlasti, pokazaće vrijeme.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, ministre.

Što sam vas puštio malo više, ne ne, vrlo korisno i pozivao vas da ono što mislite da nije dobro regulisano u pravnom okviru da to izmjenama i dopunama zakona učinite što prije kako bi do kraja isprovocirali pravosudne organe da reaguju profesionalno, a ne da im nedostaje te takozvane političke volje i snage.

Izvolite, kolegice.

SNEŽANA JONICA:

Hvala, potpredsjedniče, što ste pažljivo pratili intenciju mog pitanja, a i odgovora uvaženog ministra pravde. Jer, evo i ja ću početi sa tog kraja. Dakle, rekla sam i u pitanju nijesam zadovoljna kvalitetom donijetih zakona, nijesam zadovoljna načinom na koji smo do kraja priče radili na tim zakonima, načinom na koji su se u određenim trenucima sa jedne ili sa druge strane pojavljivali određeni amandmani iza kojih su stajali određeni interesi i volje politička prepucavanja itd. Ali, evo sad prilike da sa ove pozicije, prvo prekorim nas same, zbog načina takvog rada, jer nam se desilo sljedeće. Pa evo informacije vama, pa da se dogovorimo ko će da popravlja grešku koja je napravljena definitivno ovdje. U Zakonu o državnom tužilaštvu u članu 110 u posljednjem stavu napisali smo, ja se ne mogu više sjetiti nečijim amandmanom, a nadam se da će ovo novinarstvo o kojem smo pričali, biti dovoljno istraživačko da istraži, da vidi čiji je to bio amandman.

Predlog za razrješenje Vrhovnog državnog tužioca Skupštini može podnijeti i 25 poslanika. Mi isti koji vrlo često sami sebi smo oduzimali neka prava, pa davali Vladi ovdje uzemos nešto što nam po Ustavu ne pripada.

Član 135 Ustava Crne Gore, Vrhovnog državnog tužioca bira i razrješava Skupština Crne Gore, nakon saslušanja u nadležnom radnom tijelu Skupštine na predlog Tužilačkog savjeta, po raspisanom javnom pozivu samo na predlog Tužilačkog savjeta. Dakle, imamo neustavnu normu Zakona o državnom tužilaštvu, toliko očigledno neustavno, da je pitanje je li trebalo da čekamo i da po Ustavnom sudu napravimo korekciju. Moje pitanje je do kraja i nadam se da ćete dozvoliti ministru poslije toga da odgovori, da bih znala ko će, hoću li ja podnijeti predlog izmjene i dopune zakona ili će to uraditi Vlada, ali apsurd je da ovo stoji u zakonu i da pokazujemo i tu neke ajde da kažem probleme u načinu na koji usvajamo ozbiljne zakone. A sad da se vratim na ono što je bilo početak i suština ove prve priče, tiče se dekriminalizacije klevete.

Toliko ste lijepo i inspirativno govorili na tu temu, da ću ja iako se to rijetko dešava u svoj onoj priči o potrebi da se u crnogorskom društvu zaista mnogo više obrati pažnje na zaštitu ljudskog dostojanstva potpisati sve što ste rekli. Ali, nijesam vas ja pitala zbog toga da bih vas poslije toga podržala, jer imate lijep stav o tome. Ja znam da imate lijep stav o tome, ali zato sam vas pitala da biste imali priliku, da ovdje to kažete. Ali, sam naročito što ste vi o tome govorili i prije dvije godine i prije godinu, kao zastupnik Crne Gore pred evropskim sudom za ljudska prava u Strazburu, tadašnjeg ministra gospodina Duška Markovića, prozivala za odgovornost kao ministra pravde, što nije nakon što je prihvaćeno da se dekriminalizuje kleveta uradio ono što mu pripada, a to je pripremio

predlog zakona kojim se popunjava brisani prostor, nastao dekriminalizacijom klevete. Imajući u vidu da ste vi to i tada naglašavali, a da ste sada u poziciji da uradite ono što nije uradio gospodin Marković moje pitanje je bilo vrlo konkretno. Kada ćete vi predložiti zakon kojim ćemo riješiti makar djelimično problem? Ja sam pominjala i uzroke o posljedicama, čini mi se da ćemo posljedice malo teže rješavati. I do kraja priče potpredsjedniče ne zamjerite, dobro je zbog svih nas i dobro je zbog javnosti, a na početku i da se zahvalim istraživačkom centru da vidimo kako neke preporuke Savjeta Evrope i nekih drugih međunarodnih institucija idu prema kojim državama. Dakle, dekriminalizacija klevete i samo međunarodno iskustvo, potpuna i djelimična dekriminalizacija klevete postoji u sljedećim zemljama: Jermenija, Bosna i Hercegovina, Kipar, Estonija, Irska, Crna Gora, Kirgistan, Moldavija, Rumunija, Tadžikistan, Ukrajina, Ujedinjeno kraljevstvo i Sjedinjene Američke Države. Primijetit ćete da su države starije i veće demokratije u manjem broju u odnosu na one da, kažem države koje tek dostižu određene stepene demokratije. S druge strane, zemlje u kojima je kleveta krivično djelo. Pazite, one koje su gro većina oni koji su nam preporučili da dekriminalizujemo klevetu. Austrija, Belgija, Bugarska, Češka, Danska, Finska, Grčka, Hrvatska, Holandija, Italija, Letonija, Litvanija, Luksemburg, Mađarska, Malta, Makedonija, Njemačka, Portugal, Poljska, Slovenija, Srbija, Slovačka, Španija i Švedska. Jasno je, znači kleveta je krivično djelo u ovim državama o kojima sam sada govorila a dekriminizovali smo ih mi i mnogi drugi koji definitivno nijesu bili spremni da u tom momentu to urade i sada se dešava vraćanje nazad problema u tim društvima i potreba, da se hitno nalaze rješenja i za uzroke i za posljedice koji su napravljeni donošenjem takvih odluka, a da se prevashodno ne obezbijede standardi u društvu i da se društvo ne spremi za takve odluke kakve smo donosili.

Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama.

Posebno nezavisni mediji, nezavisni mediji, ja ću razmisliti o tome. Razumio sam da ste postavili dopunsko pitanje.

Znači ministre, ja sam razumio da li ćete sa kolegicom Jonicom ili ćete sami ove izmjene zakona da dostavite Skupštini.

Izvolite.

ZORAN PAŽIN:

Pitanje se odnosi na medijski zakon ili na pravosudne zakone?

Što se tiče, po vašoj ocjeni da ne prejudiciramo koliko god se vama to činilo očiglednim, ja ne ulazim sada ovom prilikom u to, vaše je pravo da to uradite. Vaše je to pravo da to uradite, a svakako ćete imati stav Ministarstva pravde o tome jer će se o tome izjašnjavati Vlada, Ustavni sud ako dođe do procedure zatražit će se mišljenje Vlade na tu temu.

Ako želite sa mnom komunikaciju i mimo te formalne procedure, ja sam otvoren za to.

Što se tiče medijske scene, podsjećam vas još jednom, da je Ministarstvo kulture nadležno u tom dijelu, ako Ministarstvo kulture zatraži saradnju interresornu, ostaće spremno sa moje strane. Ne, nego ja sam shvatio da je riječ o eventualnim unapređenjem Zakona o medijima. Ima tamo mnogih stvari.

Samo da vas podsjetim, recimo u tom Zakonu o medijima imate rješenje koje potpuno iskače van pravnog sistema da će po žalbi na odluke prvostepениh sudova

odlučivati Apelacioni sud. Dakle, na odluku Osnovnog suda treba da odluči Apelacioni sud.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Sve smo razumjeli, ministre Pažin, ja vam se zahvaljujem na prisustvu i na saradnji.

Prelazimo na pitanja upućena mom omiljenom ministru, zbog resora kojeg vodi, gospodinu Ivanoviću, šest poslanika je postavilo sedam pitanja.

Prvo pitanje ili dva pitanja će vam uputiti poslanica Šćepanović.
Izvolite, kolegice.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Uvažene kolege, uvaženi ministre, poštovani građani Crne Gore.

Moje pitanje glasi:

Šta je do sada urađeno na ispunjavanju zahtjeva Evropske komisije u cilju otvaranja pregovora u poglavljima 11 i 12 i 13, a koji su vezani za oblast poljoprivrede i koje su glavne prepreke i izazovi za Crnu Goru u procesu ispunjavanja standarda u ovim oblastima?

Obrazloženje: Poljoprivreda je prepoznata kao jedan od tri osnovna razvojna potencijala u Vladinom programu. Do sada je Crna Gora otvorila 16 poglavlja i dva privremeno zatvorila. Oko 45% cjelokupne pravne tekovine Evropske unije o kojoj se pregovara je upravo vezano za poljoprivredu, što znači da su među najzahtjevnijim poglavljima upravo ova poglavlja koja su vezana za poljoprivredu 11, poljoprivredi i ruralni razvoj, 12 bezbjednost hrane, veterinarstvo i fito sanitarni nadzor i poglavlje 13 koje se odnosi na ribarstvo. To potvrđuju iskustva drugih zemalja. Ovdje bih posebno naglasila ispunjavanje standarda bezbjednosti hrane koje je važno ne samo zbog procesa pridruživanja, već je to interes svih građana Crne Gore. Posebno je važno da se obezbijedi efikasna kontrola u ovoj oblasti. Smatram da je u ovom predpristupnom periodu važno uložiti napor kako bi se naši poljoprivredni proizvođači dobro pripremili za sve ono što ih očekuje nakon ulaska u Evropsku uniju.

Odgovor očekujem i u pisanoj formi.

Zahvaljujem.

PETAR IVANOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Zamolio bih vas ako možete da mi dopustite da kod ovog pitanja dva minuta od odgovora na drugo pitanje, prebacim, a ja vam obećavam, da odgovore na oba pitanja neće trajati duže nego što je to predviđeno.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Ministre, pošto sam vam rekao da se radi o veoma važnom resursu neka bude konsturktivno.

Imate otvoreno vrijeme. Izvolite.

PETAR IVANOVIĆ:

Hvala.

Imate moje obećanje da ću vrijeme nadoknaditi kod odgovora na naredno pitanje.

Dakle, poštovani poslanici, poštovana gospođo Šćepanović, hvala što ste svojim pitanjem skrenuli pažnju na značaj i na kompleksnost pregovaračkih poglavlja 11, 12 i 13. Naša javnost je najčešće usmjerena na pregovaračka poglavlja 23 i 24. Naravno, nimalo ne želim da podcijenim značaj ovih poglavlja, ali ono što sigurno znam da će građani Crne Gore imati najveću korist upravo od poglavlja koje se odnosi na oblast poljoprivrede i na oblast zaštite životne sredine.

Specifičnost ovih poglavlja je da se uspjeh ne mjeri brzinom otvaranja ili zatvaranja poglavlja, već prije svega dobrom pripremom. Iz iskustva prethodnih proširenja znamo da će pregovori iz ovih poglavlja trajati sve do zatvaranja pregovora o članstvu Crne Gore u Evropskoj uniji.

Agrarna politika ne brine više samo o poljoprivredi, ona postaje sve više ruralna politika, reforma zajedničke poljoprivredne politike imala je za cilj da poljoprivreda ne predstavlja više samo ono što je vjekovima bila, a to je sektor koji se bavi proizvodnjom hrane. Poljoprivredi je dodijeljena jedna nova uloga, uloga nosioca razvoja, seoskih sredina, zaštitnika zdravlja ljudi, biljaka, životinja, uloga zaštite i očuvanja životne okoline.

Upravo, zbog kompleksnosti i osjetljivosti ovih oblasti Evropska komisija je postavila mjerila koja moramo ispuniti prije otvaranja pregovora. Strategija razvoja poljoprivrede i ruralnih područja, sa Akcionim planom predstavlja osnovu za otvaranje poglavlja 11 i koristim priliku da dam i najsvežiju informaciju. Juče smo imali posljednji konferencijski razgovor sa Evropskom komisijom i rasčistili posljednje komentare koje smo imali oko strategije i Akcionog plana, što će reći da dolazimo do faze, kada oba ova dokumenta su kompletno završena i kada se upućuju dalje u proceduru ka Evropskoj komisiji. Naš glavni cilj jeste da ojačamo konkurentnost domaćih proizvođača i dodatno edukujemo poljoprivrednike. Agrobudžet za 2015. godinu, iznosi nepunih 23 miliona eura, što je za 2,5 miliona eura više nego prošle godine. Mjere koje se finansiraju iz nacionalnih sredstava namijenjeni su manjim poljoprivrednim proizvođačima dok su one za proizvođače koji su u međuvremenu ojačali i koji poljoprivredu vide kao biznis, obezbijedena značajna sredstva iz predpristupnih fondova. U pogledu jačanja apsorpcijske moći, administrativnih kapaciteta za sprovođenje mjera zajedničke poljoprivredne politike Evropske unije najveći zadatak za Crnu Goru jeste razvoj Agencije za plaćanja sadašnjeg Direktorata IP-a plaćanja. Kako usklađivanje sa pravnom tekovinom Evropske unije zahtijeva velike troškove izborili smo se za dodatna sredstva iz pristupnih fondova. U ovom momentu crnogorskim poljoprivrednicima na raspolaganju je 39 miliona eura i iz takozvanog IPA programa. Ovaj iznos predstavlja 50% ukupnih investicija što znači, da će do 2020. godine po ovom osnovu između 80 i 90 miliona eura biti investirano u crnogorsku poljoprivredu.

Poglavlje 11 ne možemo odvojeno posmatrati od poglavlja 12, bezbjednost hrane, veterine i fitosanitarna politika. Evropski pristup bezbjednosti hrane podrazumijeva primjenu principa od njive do trpeze, koji pokriva sve segmente prehrambenog lanca. Primarnu proizvodnju, preradu, skladištenje, transport i trgovinu. Kako bi Crna Gora bila spremna da otvori pregovaračko poglavlje 12, bilo je potrebno da pripremimo 12 zakona. U Skupštinskoj proceduri nalazi se osam, dva su usaglašena na nivou Vlade, jedan se nalazi u završnoj fazi usaglašavanja i biće naredne nedelje upućen ka Vladi, dok je ključni zakon, Zakon o bezbjednosti hrane pripremljen i ubrzo treba da bude poslat Evropskoj komisiji na mišljenje, čime ispunjavamo uslov za ispunjenje ovog dijela ili ovog segmenta, koji je prvi segment od svih mjera za stvaranje poglavlja 12. Drugi segment odnosi se na donošenje strategije i Akcionog plana, kojim treba da objasnimo, kako ćemo i na koji način i kojom dinamikom prenijeti oko pet hiljada regulativa i odluka koje postoje u Evropskoj uniji u ovom momentu u domaće zakonodavstvo. Zašto naglašavam u ovom

momentu, zbog toga što je to živa materija i očekujem da u narednih pet godina još oko hiljadu novih propisa bude donijeto od strane Evropske komisije koji ćemo takođe trebati da usvojimo. Dokument se nalazi u finalnoj fazi usaglašavanja sa Evropskom komisijom. U ovom momentu se realizuje ... podrška i očekujemo da će vrlo brzo biti na nivou Vlade. Zatim upućeno ka Evropskoj komisiji.

Jedna od izuzetno zahtjevnih oblasti za usklađivanje po pitanju finansija, ali isto tako kada je upitanju ekologija, odnosi se na neškodljivo uklanjanje nus proizvoda životinjskog porijekla. Mora se pronaći jedan efikasan način, mi u ovom momentu nemamo mehanizam i imamo nedostatak od 11 miliona eura koliko nam je potrebno da ovaj problem riješimo na kvalitetan način. Upravo iz tih razloga pokrenuli smo proceduru ka Evropskoj uniji, da vidimo kako i na koji način iz dodatnih sredstava možemo pronaći makar dio onoga što nam nedostaje, da bismo bili u mogućnosti da trajno razriješimo pitanje otklanjanja otpada životinjskog porijekla.

Treće mjerilo, za poglavlje 12 je već ispunjeno. Riječ je o kategorizaciji objekata, mi smo tu kategorizaciju završili i o tome informisali Evropsku komisiju i dobili informaciju sa njihove strane, da to što je urađeno tokom novembra i decembra prošle godine je urađeno kvalitetno i da se ovaj segment ili ovaj dio mjerila može prihvatiti.

Dakle, za razliku od poglavlja 11 gdje smo imali samo jedno mjerilo - strategija i akcioni plan koji se nalazi u finalnoj fazi usaglašavanja. Kod poglavlja 13 imali smo takođe strategiju i akcioni plan, kategorizaciju objekata i treći dio se odnosio na ono što je usvajanje legislative ili zakonskih propisa, kao podloga, ne samo za 12 zakona identifikovanih u ovom momentu nego i za veliki broj zakona i procedura koje treba usvojiti u narednom periodu. Kada je u pitanju poglavlje 13 imamo jedno otvarajuće mjerilo to je strategija sa akcionim planom. Takođe i ovim planom smo dokumenta završili i nalazimo se u finalnoj fazi usaglašavanja oba dokumenta sa Evropskom komisijom. Nedavno sam informisao tokom boravka u Briselu resorne komesare, postigli smo vrlo visok stepen usaglašenosti između onoga što je uradila crnogorska strana i onoga što su očekivanja resornih komesara i Evropske komisije što mi daje za pravo da izrazimo i svoj optimizam, da ćemo do kraja ove godine otvoriti nadam se dva od tri poglavlja, a bio bih zaista ukoliko bismo otvorili tri poglavlja i žurba da se ona otvore. Nije zbog otvaranja poglavlja i bilo kakvih političkih poena, naša je namjera prije svega da prilikom otvaranja dobijemo repere za zatvaranje poglavlja. A ta mjerila za zatvaranje poglavlja su bitna zbog naših poljoprivrednih proizvođača. Zašto? Zato što je potrebno vrijeme, da se tim mjerilima prilagode u narednih pet ili više godina. Zbog toga apeli u ovom Parlamentu, da ubrzamo proceduru slanja zakona u oblasti poljoprivrede, kako bismo bili u mogućnosti da što prije idemo ka proceduri otvaranja pregovora u ovoj zahtjevnoj oblasti i dali mogućnost našim poljoprivrednim proizvođačima da se korak po korak usklađuje sa standardima koje traži Evropska unija.

Hvala vam za mogućnost da produžim vrijeme.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama, ministre.

Sve živo posjekosmo po Komanu. Ne znam da li znate za to i ja sam morao 500 loza da posječem. Jeste da sam posadio neđe oko 100 novih voćaka, ali ovo je istina.

Izvolite kolegice.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ.

Zahvaljujem.

Koristiću priliku i da postavim jedno dopunsko pitanje. Odnosno kakav uticaj su imali na dinamiku pregovaranja zakoni iz vaše oblasti koji su usvojeni u ovom parlamentu, a koji su prosto u nekim usvojenim amandmanima odstupili od onih evropskih standarda koje smo mi u obavezi da prihvatimo i mene zanima da li ovakav način rada Parlamenta u ovoj oblasti i u ovoj oblasti maslinarstva konkretno radilo se o Zakonu o maslinarstvu, da li je to u stvari Parlament učinio da ovo bude korak unazad u ovoj oblasti konkretno maslinarstva.

Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Izvolite, ministre.

PETAR IVANOVIĆ:

Jeste napravljen korak unazad.

Nije sada momenat i prilika da detaljnije razgovaramo na ovu temu. Ali, mi smo već pokrenuli inicijativu i tražili od matičnog odbora da obnovimo razgovore oko Zakona o maslinarstvu, koji je izmijenjen amandmanima u Parlamentu u odnosu na sadržinu teksta koja je bila usaglašena sa Evropskom komisijom. To je kreiralo sljedeći problem ako će i u narednom periodu nakon jednog priličnog kompleksnog usaglašavanja pravne tekovine Evropske unije i resornog ministarstva, Sekretarijata za zakonodavstvo drugih resora. Jer, ovo su zakoni koji bazično dolazi iz Ministarstva poljoprivrede, ali su multiresorni zakoni. Oni ne tangiraju samo rad Ministarstva poljoprivrede, tangiraju radi ostalih ministarstava. Dakle, ako nakon toga dolazi do usaglašavanja ovdje u Parlamentu na način da se mijenjaju neke bitne odredbe normi koje postoje u Evropskoj uniji, onda ćemo imati ozbiljan problem. Mi smo dobili zvanično pismo Evropske komisije koje se odnosi na one izmjene Zakona o maslinarstvu koje su naknadno učinjene u ovom uvaženom domu. Predlažem ipak radi neke korektnosti i zbog građana Crne Gore i zbog ostalih poslanika da posebno razgovaramo na tu temu. Ali, više sam shvatio vaše dodatno postavljeno pitanje na nivou principa. Mislim, da nebi bilo dobro da se služimo tim mehanizmima. Ja naravno nemam ništa protiv da se unaprijedi zakon u smislu implementacije, procedure koja će olakšati primjenu zakona, ali ipak postoje standardi ili norme koje mi ovdje ne možemo mijenjati onako kako to pojedincima odgovara.

Dakle, da bih bio precizan radi građana, ne možemo mijenjati sadržinu pojedinih standarda, ako govorimo o kiselinama sadržaj tih kiselina je propisan međunarodnim standardima. Mora važiti u Crnoj Gori na isti način, kao što važi i u drugim zemljama. Dakle o tome govorim, a ne govorim o bilo kakvom poboljšanju normi, ispunjene što je moguće kvalitetnije primjene.

Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Ministre, u PVC ambalaži bilo je njihovo kvalitetno maslinovo ulje i bilo je vrhunsko. Evo sad, no pođosmo mi sad u drugu stranu krenuli ste prema Zakonu o maslinarstvu, a dosta smo pričali o njemu. Pa vi inicirajte ponovo izmjene kao prethodni ministar, pa onda što više da ih usavršimo. Ali, mi nijeste odgovorili što ono radimo sa kosijerom i sječemo loze po Komana.

Izvolite, drugo pitanje.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Zahvaljujem.

Poštovane kolege, poštovani ministre, poštovani građani,

Moje poslaničko drugo pitanje glasi:

Kakvi su rezultati javnog poziva IPARD-like? Koliko se poljoprivrednih proizvođača prijavilo i iz kojih opština? Kada očekujete potpisivanje prvih ugovora i da li resorno ministarstvo radi na obezbjeđivanju dodatnih finansijskih sredstava za razvoj poljoprivrede.

Obrazloženje:

IPARD-like je do sada najznačajniji program bespovratne podrške crnogorskim poljoprivrednim proizvođačima. Ovaj projekat je nastavak MIDAS projekta i dobra je prilika za novi IPA program koji je planiran od 2016.godine.

Dakle, ovaj projekat je nešto što je Ministarstvo poljoprivrede izpregovaralo koji bi trebao da poveže MIDAS projekat IPAR program, jer poljoprivredni proizvođači u Crnoj Gori još nijesu spremni da povlače sredstva pod strožim uslovima koje predviđa IPAR projekat. Sličnost u odnosu na MIDAS projekat, je da podržavaju investiciju poljoprivrednog gazdinstva, sa iznosom do 50% realizovanih investicija nakon što kontrolu utvrdi da ispunjavaju sve uslove iz Ugovora o grantumu. Razlika je što poljoprivredni proizvođači sad imaju više administrativnih obaveza u ovom projektu nego što su imali u pozivu MIDAS-a. I značajno je što poljoprivredni proizvođači kroz ovaj IPARD-like projekat imaju priliku da realizuju ozbiljnije projekte. Jer, je maksimum investicije veći, povećan je na 100 hiljada eura i kroz ovaj projekat će biti podržani svi sektori poljoprivrede. Upravo iz ovog razloga me interesuju efekti ovog poziva, primijećene su i aktivnosti Vlade i vaše Ministarstvo u oblasti poljoprivrede u obezbjeđivanju ovih sredstava kao i podsticaj investicija i upravo se i nameće pitanje na koji način ste i došli do ovih sredstava i na koji način se ona dodjeljuju ovim poljoprivrednicima koji zadovoljavaju uslove koji su propisani ovim pozivim IPARD-like.

Zahvaljujem.

PREDŠEDAVALJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolegicama.

Izvolite ministre.

PETAR IVANOVIĆ:

Uvažena gospođo Šćepanović,

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja primilo je 521 zahtjev sa planiranim investicijama od oko 22 miliona eura. Od ukupnog broja primljenih zahtjeva 60% se odnosi na investicije u oblasti stočarstva 37% na investicije u oblasti biljne proizvodnje i 3% na oblast akvakulture.

Dakle, očekivali smo između 300 i 400 aplikacija od poljoprivrednih proizvođača, dobili smo 521. Mislim, da to najbolje pokazuje kolika je spremnost poljoprivrednih proizvođača u Crnoj Gori, da se sve ozbiljnije bave poljoprivrednom proizvodnjom. U ovom momentu mi imamo 4,1 milion eura, odnosno možemo time finansirati osam miliona eura investicija. Dakle, ne možemo sa onim sredstvima koje imamo sada isfinansirati sve pristigle aplikacije pod pretpostavkom da su sve pristigle aplikacije urađene kako treba. Po gradovima najviše aplikacija je stiglo iz Podgorice 101, Bijelog Polja 82, Nikšić 70, Rožaje 35, Pljevlja 31, Berane 29, Danilovgrad 22, Žabljak i Plav 20, Petnjica 18, Šavnik 17, Andrijevića 12, Mojkovac 11 itd.

Mislim, da ovako dobar odziv je rezultat jedne kvalitetne kampanje koja je realizovana u decembru 2014. godine u januaru i februaru o.g. Kakva je procedura dalje? Svi zaposleni u direktoratu za IPAR plaćanja običi će svih 521 objekta.

Prije toga provjeriće administrativnu ispravnost prispjelih aplikacija. Očekujemo da će njihov boravak na terenu trajati oko dva do dva i po mjeseca, a nakon toga će se izvršiti selekcija. Na koji način? Mi smo više puta ponavljali da je ovo poslednji poziv iz kojeg se mogu širiti ili povećavati stočni fond i širiti zasad. Zbog toga ćemo akcenat staviti na one aplikacije koje idu u tom pravcu. Aplikacije koje idu u pravcu prerade ili kupovine mehanizacija, posebno tamo gdje nema dovoljno razloga za kupovinu takve mehanizacije usmjerićemo na druge pozive.

U ovom momentu već sada pregovaramo IPARD like 2, za koji vjerujem da ćemo uspjeti da ubijedimo naše partnere da javni poziv bude do kraja ove godine. Tu će se naći nešto više sredstava. Očekujem da to bude između pet i 5,5 miliona eura što pomnoženo sa 2 daje između 10 i 11 miliona eura mogućih investicija. Taj poziv će biti više vezan za preradu i mehanizaciju, očekujemo ga tokom 2016.godine.

Takođe, činimo sve što možemo da u 2016.godini pokrenemo i realizaciju projekta IPARD u kome se nalazi već najavljenih 39 miliona eura koji je bazično namijenjen i onima koji počinju i onima koji dalje nastavljaju sa usavršavanjem svoje poljoprivredne proizvodnje, ali ovdje govorimo o preradi. Zbog toga apel svima od vas pa na dalje i ako kosijerom posiječete loze usadite nešto drugo. Znam da prošla godina nije bila dobra ni za masline ni za loze. Odluka je vaša šta ćete da sadite, ali je važno da povećamo površine koje se nalaze pod zasadima, da uvećamo primarnu proizvodnju.

Zbog čega u Portugaliji još uvijek imate maslinovo ulje u plastičnoj ambalaži? Ne zbog toga što je Parlament Portugalije drugačiji od Parlamenta Crne Gore i ne zbog toga što se u Portugaliji ne razumije šta se sve može dogoditi ukoliko dođe do puštanja pojedinih kiselina u takvom pakovanju, već iz dva razloga. Prvo, zbog toga što postoji tranzicioni period u okviru kojeg će se sa te ambalaže u potpunosti preći na staklenu ambalažu, a to je upravo ono što smo nudili predstavnicima ovog uvaženog doma da

dogovorimo tranzicioni period, a ne da mijenjamo standarde. Drugo je zbog toga što je kvalitet maslinovog ulja, što će reći udio tih kiselina o kojima mi govorimo mnogo manji nego u maslinovom ulju u Crnoj Gori. Mislim da ćete se obradovati jednoj lijepoj informaciji, a to je da jedan od proizvođača maslina iz Ulcinja je nedavno svoju proizvodnju prodao hotelu Regent. U međuvremenu je napravio dobro pakovanje, napravio dobru formaciju svog proizvoda i značajno unaprijedio kvalitet domaćeg maslinovog ulja. Ovo napominjem iz razloga što je to dobar primjer kako i na koji način poljoprivredni proizvođači koji su mali ovdje u Crnoj Gori, mogu naći prostor da svoje kvalitetne proizvode prodaju na vrlo probirljivom tržištu. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Zasadio sam, ministre, 100 novih voćaka. Voćaka sam usadio sve različitih za famelju i prijatelje, ali ono što mi je otac usadio i što je bila čuvena moja famelja sam morao jedan dobar dio da posiječem. Moramo da stvorimo uslove. Kažite, ministre, jasno i glasno agro budžet je mali za crnogorsku poljoprivredu. To je jedina istina, ministre. Vi se trudite, ali mala vam je snaga.

Izvolite koleginice.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Opet ću iskoristiti za jedno dopunsko pitanje, odnosno kada su u pitanju ovi javni pozivi. Znam da je sve u vašoj nadležnosti, ali da li smatrate da bi i opštine trebale da imaju aktivniju ulogu i da daju veću podršku poljoprivrednim proizvođačima, ne samo ovim javnim pozivima već uopšte da opštine kao te budu kao karika između Ministarstva poljoprivrede i samih poljoprivrednih proizvođača, na koji način će dati podršku i poljoprivrednim proizvođačima, ali tako i olakšati vama cjelokupni ovaj proces? Iz ovog odgovora koji ste mi dostavili na neki način mogu i da vidim koje opštine su, koji poljoprivredni proizvođači iz kojih opština su da imaju najmanji broj aplikacija iz kojih najviše, tako da smatram da opštine trebaju da imaju jaču ulogu, ali samo želim da čujem vaše mišljenje o tome. Zahvaljujem.

(Prekid u snimanju)

PETAR IVANOVIĆ:

Vjerujem da ćemo vrlo brzo ... i Vama i u tom trouglu normativnog uređenja kroz kooperative opštine i ministarstvo upravo ćemo postići ovo na čemu vi i insistirate i pažljivo osluškujem sve što kažete. Znam da ste više puta ukazivali na to da treba povećati agro budžet. Zbog čegavjerujem da će Zakon o kooperativama pružiti tu mogućnost opštinama? Zbog toga što imamo jedan dio koncesionih prihoda, koji kao što znate u srazmjeri 70-30 ide u korist opština, ide upravo opštinama gdje smo razgovarali uporno ponavljajući da te prihode treba vraćati nazad poljoprivrednim proizvođačima i jedan dio prihoda koji opštine ostvaruju od koncesija treba vraćati nazad poljoprivredi da bi se poljoprivreda u tim opštinama razvijala. Čini mi se da je ta priča urodila plodom i da se već budžet na nivou opština povećao za poljoprivrednike u Nikšiću, u Pljevljima, a poslednja informacija mi govori da je to učinjeno i u Opštini Podgorica. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, ministre.

Sada će vam pitanje postaviti kolega Knežević. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Zahvaljujem prvi potpredsjedniče Skupštine i članu predsjedništva Demokratskog fronta.

Uvaženi građani, gospodine ministre, postavio sam sledeće poslaničko pitanje:

Kako namjeravate da riješite situaciju u nikšićkoj Mljekari "Nika" nakon što su radnici završili na Birou rada? Obećanja Ministarstva poljoprivrede o investiranju u kompaniju i proizvodnji pala su u vodu.

Odgovor tražim i u pisanoj formi. Korektnosti radi, moram saopštiti da je vaše ministarstvo već dostavilo odgovor u pisanoj formi i ovo je kuriozitet što se tiče mene u 25. sazivu. Ovo je prvo ministarstvo koje mi je dostavilo odgovor u pisanoj formi, sad što ja nisam previše zadovoljan odgovorom to je već druga stvar, ali pohvala za to što sam udostojen pažnje da dobijem od jednog od ministarstava gospodina Đukanovića odgovor u pisanoj formi.

U Mljekari "Nika" uveden je stečaj u martu, a sva 73 radnika kojima se duguje 190 000 evra su završila na Birou rada. Potraživanja po osnovu poreza i doprinosa iznose oko 832 000 evra, to je oko milion evra, a obaveze prema kooperantima još dodatnih 250 000 evra. Smatram, gospodine ministre, uvaženi crnogorski građani, da su dešavanja u Mljekari "Nika" samo kulminacija događaja iz maja 2013.godine kada su stočari u znak protesta zbog niske otkupne cijene prosipali mlijeko po ulicama crnogorskih gradova, a tada je došlo i do smanjenja proizvodnje u istoj nikšićkoj Mljekari "Nika" za 40%. Da li namjerno ili ne, neka procijeni ekspertska i crngorska javnost.

U novembru 2013.godine, znači nekoliko mjeseci nakon događanja stočara da ga tako nazovem, Vi ste slavodobitno izjavili da je povećana proizvodnja mlijeka u Crnoj Gori, a da su premije uvećane za dodatnih 450 000 evra i da protest nije uspio, jer su u Ministarstvu poljoprivrede istrajali na agendi koja se odnosila na politiku što manjeg subvencionisanja i pripremu za ulazak u Evropsku uniju, odnosno u skladu sa zakonima i legistlativom Evropske unije kojoj težimo. Sačekaću da Vi pročitate Vaš odgovor, a onda ću u drugom dijelu nastaviti. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala Vama.

Izvolite ministre.

PETAR IVANOVIĆ:

Hvala Vam.

Evo dvije godine i tri mjeseca, kad god sam dobio bilo koje poslaničko pitanje, ne samo poslaničko pitanje, jer vi imate mogućnost da postavite i pitanja nezavisno od poslaničkih, čini mi se da se pozivate na član 50. Uvijek smo slali odgovore na to što je traženo, bez obzira da li je to neka informacija, ukoliko smo tim podacima raspolagali, tako da hvala Vam što ste i javno izrekli pohvalu na račun rada Ministarstva poljoprivrede, ali smatram da je to dio jedne elementarne kulture da ako nam se neko obrati dobije odgovor. Da li će biti zadovoljan ili ne odgovorom to već ja mogu da naslutim.

U Vašem poslaničkom pitanju Vi ste fokus stavili na Mljekaru "Nika" i ja sam fokus svog odgovora stavio na Mljekaru "Nika". Radi građana samo želim da kažem da niti ja, niti bilo ko ko je zaposlen u Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja nismo nikada dali bilo kakvo obećanje bilo kooperantima, bilo zaposlenima u Mljekari "Nika". Ne vrjeujem da sam prepoznat po tome da dajem obećanja, baš mi to i zamjeraju kada odem po terenu, pa kažu daj nekad nešto obeća. Ne dajem obećanja, jer ne smatram da na bazi obećanja treba da gradim odnos sa poljoprivrednim proizvođačima.

Isto tako želim, radi javnosti, da ukažem da smo imali vrlo korektnu saradnu sa predstavnicima zaposlenih koja traje već nekih četiri, pet mjeseci. Traje od onog momenta kada se u bazi pojavio investitor iz Ukrajine koji je uradio mnogo toga i biznis plan, i sarađivao sa bankom i tako dalje i dao neka finansijska sredstva, ali izgleda da je problem bio suviše kompleksan da se nije mogao razriješiti na taj način ili ne onako kako je to zamislio investitor iz Ukrajine. Smatrao sam da je moja obaveza da kažem direktno zaposlenima ono što mislim bilo to dobro ili loše. Mislim da će vam oni potvrditi da smo razmjenjivali informacije, da smo se gledali s vremena na vrijeme i da to kako je bilo o tome smo i pričali. Ipak, mi ovdje govorimo o privatnoj firmi koja je pravila ugovorni odnos sa privatnim kooperantima i nije ista pozicija kooperanata i zaposlenih.

Kada su u pitanju kooperanti, mi smo uspjeli jedno 70% proizvodnje da usmjerimo na druge mljekare i sirare i dobar dio kooperanata je na taj način ipak zadržao mogućnost da svoje mlijeko prodaje drugim sirarama i mljekarama. Vi ste u pravu, kada su u pitanju zaposleni. Tu je drugačija situacija. Razgovarali smo i sada u susret ideji da se štrajkuje glađu, rekao sam moje mišljenje, mislim da to nije dobra ideja. Ne mislim da se išta može postići time, jer nema sredstava u Ministarstvu poljoprivrede da izdajem za bilo koju firmu u Crnoj Gori koja se nalazi u stečaju, ali računam da ako finansijska sredstva ne pređu neki iznos koji ima svoj ekonomski simisao, a to znači da ne bude besmisleno da se

pokrene ta proizvodnja umjesto neke nove proizvodnje, da možemo zajedno da radimo na pokretanju proizvodnje i bez pokretanja proizvodnje u Mljekari "Nika" nema mogućnosti ni vraćanja kredita, ni vraćanja dugova, ni isplate kooperanata i zaposlenih.

Mislim da smo pokrenuli fabriku "Zora" u Beranama, gradsku pekaru u Nikšiću koji su imali slične probleme, nismo možda mnogo o tome pričali ali što se mene tiče uvjeravam i vas i zaposlene i građane da ćemo učiniti ono što možemo da učinimo i ako programirani stečaj nije u nadležnosti Ministarstva poljoprivrede, da pomognemo da se makar okuraže investitori koji su iz te oblasti. Dakle, ja u mljekare nikad ne gledam nekretnine, nego mogućnost otkupa i prerade mlijeka i takvi me investitori interesuju.

Ipak ste tokom elaboracije, pretpostavljam da ste i u nastavku ukazali na nekoliko drugih tema koje nijesu bile dio Vašeg pitanja. Tačno je da na početku svog mandata sam imao dva ozbiljna problema. Jedan se odnosi na aflatoksin, nekako smo zaboravili na sve to. Drugi se odnosio na protest nezadovoljnih mljekara. Međutim, podsjetiću vas da tokom 2013.godine smo imali rast otkupa mlijeka za 16%. Prošle godine rast za 1,5%. Dakle, proizvodnja mlijeka i otkupljena količina mlijeka, pri čemu se u Crnoj Gori otkupi između 15 i 16%, smo imali trend rasta, ali nisam zadovoljan sa kvantitetom, mene interesuje kvalitet. Šta se dogodilo za te dvije godine? Povećali smo učešće mlijeka ekstra i prve kategorije. Nismo mi smanjivali subvencije, nasuprot povećavali smo subvencije, ali smo izvršili restrukturiranje same subvencije, pa smo rekli, evo za količine polako ćemo smanjivati do onog nivoa koji postoji u zemljama Evropske unije, ali ćete imati dodatne subvencije koje su sada u ovom momentu tri centa, za kvalitet. Hajde da se fokusiramo svi na kvalitet proizvodnje mlijeka, jer je to mnogo važnije, da imamo manji broj bakterija i manje somatskih ćelija. Te su mjere već dale rezultate po podacima koje imamo u januaru i februaru. Očekujem da ćemo 2015.godine imati, tačno je, blago smanjenje otkupljenje količine mlijeka što iz razloga što su šest sirara u međuvremenu zatvorene, četiri po nalogu inspekcije, a dvije zbog toga što njihovim vlasnicima to nije isplativ biznis, što zbog ovih problema kojih imamo u Mljekari "Nika", ali mnogo više zbog toga što je u međuvremenu Evropska unija ukinula kvote na proizvodnju, otkup i preradu mlijeka i očekujemo taj talas konkurentski da dođe i u Crnu Goru. Zbog toga jedini način da se izborimo kao zemlja jeste ukoliko se fokusiramo na kvalitet.

Molim Vas i kao čovjeka i kao poslanika, da date svoj doprinos, da sa ljudima sa kojima saradujete, a znam da saradujete, da se gledate, objasnite zbog čega je kvalitet

važniji od kvantiteta. Ako to uspijemo i Vi i ja da uradimo i imaće više finansijskih sredstava i uvjeren sam postići će veće efekte u svom poslovanju. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Šokantno je da se ... mjesto da se otvaraju.

Izvolite, kolega Kneževiću.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Moram da pročitam poslednji pasus odgovora gospodina Ivanovca u kojem piše, citiram:

"Siguran sam da nemate namjeru da iskoristite pravo na poslaničko pitnaje da politizujete tuđu muku i nevolju zato od Vas očekujem da svojim komentarima date doprinos stvaranju pozitivne klime za traženje rješenja u ovom preduzeću. S poštovanjem, ministar poljoprivrede Petar Ivanović."

Prvo, želim da vas u potpunosti relaksiram, nemam namjeru da politizujem ničiju muku i nevolju ni u slučaju nikšićke Mljekare "Nika", niti u slučaju bilo kojeg građanina Crne Gore i mislim da sam u svom dosadašnjem poslaničkom angažmanu uvijek nastupao sa pozicije interesa građana. Mogao sam, gospodine Ivanoviću, kao neko ko recimo voli pse, da Vam postavim neko potpuno benigno pitanje o uslovima razvoja rase šarplaninac u Crnoj Gori sa posbnim osvrtom na zetsko bjelopavliču sredinu, ali mislim da od toga ne bi imali koristi ni vi, ni mi, ni uzgajivači šarplaninaca, ni njihovi ljubitelji. Smatrao sam da je važno da postavim ovo pitanje kako bi se najzad razjasnila situacija i kako se u javnosti a i kod ljudi koji su zainteresovani za ovaj slučaj ne bi stvorio osjećaj igranja ping pong nadležnosti i ovlašćenja sa aspekta Ministarstva poljoprivrede, sa aspekta stečajne uprave.

Vrlo kratko, znači 2014. godine u novembru, godinu nakon što ste Vi izjavili da je došlo do povećanja proizvodnje mlijeka i stabilizacije situacije, radnici "Nika" su imali sastanak sa Vama i saopštili da se nalaze u potpuno nezavidnoj poziciji, da razmišljaju o

štrajku na svim nivoima, to uključuje i radnike i kooperante. Već tada su nastali problemi i već se spekulisalo da će oko, tada 80 radnika, sada tačno 73 ostati bez posla i završiti na Birou rada, a da kooperanti će ostati bez 250 000 evra, koliko im je dugovala Mljekara "Nika". Vi ste tada saopštili da u Ministarstvu poljoprivrede nema novca za izmirenje dugova kooperantima "Nika" i ono što je meni vrlo važno, a volio bih da to prokomentarišete slobodno u dopunskom odgovoru, jer ovo je javni dijalog, da je Vlada 2012.godine uplatila iznos od 200 000 evra kako bi se riješilo pitanje dugovanja prema kooperantima, a ta sredstva su samo djelimično vraćena. Da li je Vlada uplatila sredstva kooperantima Mljekare "Nika" ili je uplatila svim kooperantima na području Crne Gore? Ovdje bih volio da ostanete dorečeni.

Do duše 2012.godine Vi niste bili ministar poljoprivrede, ali je vrlo značajno iz jednog prostog razloga, zato što ako ste im pomagali 2012.godine onda su se oni sa pravom vama obratili i 2014.godine kada su se našli u problemima u kojima su se našli.

Radnici mljekare su u februaru 2015.godine dobili uvjerenje od vlasnika tada Mljekare "Nika" Aleksandra Božovića, izvršnog direktora Dragoljuba Nenezića, da su u pregovorima sa Ukrajincima približili stavove oko nekih ranijih spornih pitanja i da će koliko danas potpisati sporazum. Kakvi su to bili pregovori sa Ukrajincima? Bivši vlasnik Mljekare "Nika" Aleksandar Božović je Ukrajincima predlagao prodaju nikšićke Mljekare "Nika" s tim da oni otkupe sva dugovanja koja ima ta firma, uključujući očigledno i bančinu hipoteku kod Crnogoske komercijalne banke koja je izgleda glavni problem u čitavoj ovoj priči. Gospoda Božović i Nenezić su u februaru 2015.godine najavili da će doći do sklapanja sporazuma i onda u martu mjesecu kao grom iz vedra neba stečaj. Vjerovatno da kao čovjek koji je bio uključen, makar kao posrednik imate više informacija otkud odjednom stečaj, ako su oni u februaru sve to najavljivali, i imamo najavu 21. marta ako ne plate dug da će štrajkovati glađu. Najavili su proteste i sada su odlučili da do 12.aprila odlože radikalizaciju štrajka glađu, jer su dobili obećanje od gospodina Božovića da će u stečajnom postupku oni biti prvi izmireni.

Sada želim, gospodine Ivanoviću, zarad tih ljudi tamo, a i crnogorske javnosti, da čujem vaše mišljenje, da li po Zakonu o stečaju gospodin Božović, koji više nema nikakve nadležnosti u Mljekari "Nika", može da obeća i radnicima i kooperantima da će u slučaju prodaje imovine "Nika" i dugovanja koja ova firma ima, oko dva i po miliona po ovome, a

sudeći po vašem odgovoru vi niste sigurni da su ovo konačna dugovanja Mljekare "Nika", radnici i kooperanti biti u prvom redu za naplatu potraživanja? Mislim da neće.

Ne znam sa kojim pravom je gospodin Božović mogao juče da izjavi da će oni biti u prvom redu za ta potraživanja. Očekujem tumačenje od Vas kao od ministra prosvjete, mislim da ste i diplomirani ekonomista po struci da mi pojasnite, na osnovu čega temelji ovakvu vrstu optimizma gospodin Božović?

Mislim, kao što je rekao uvaženi prvi potpredsjednik Skupštine i član predsjedništva Demokratskog fronta Branko Radulović, da je ključni problem kod nas agro budžet. Daleko imamo najmanji agro budžet u regionu, da ne pominjem podatke iz 2013, 2014. i 2015. godine. Samo jedan podatak, gospodine ministre, po dva eura dnevno svaki stanovnik naše države u 2013.godini plaćao je inostranim poljoprivrednim proizvođačima za hranu koju su uvozili u Crnu Goru. To je izračunao Željko Vidaković, predsjednik Odbora za poljoprivredu u Uniji poslodavaca. Naš agro budžet u 2013.godini je bio 1,7%, u Srbiji je bio 3,7%, u Hrvatskoj je bio 4,5%, u Makedoniji oko 4%. Moramo da radimo na povećanju agro budžeta. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.

Izvolite.

PETAR IVANOVIĆ:

,.... što mogu da odgovorim, jer mislim da su važna pitanja koja ste pokrenuli i pitali. Tačno je, 2012.godine je pomognuta Mljekara "Nika" prije svega radi isplate kooperanata i koliko je meni poznato iz dokumentacije koju sam vidio, tada nijesam bio ministar poljoprivrede, kooperanti su dobili ta finansijska sredstva. Pretpostavljam da je ideja bila da u jednoj godini koja je bila jako teška za poljoprivredu se pomognu oni od čijeg imputa zavisi dalja prerada mlijeka u jednom lancu koji je veoma kompleksan, ne samo u Crnoj Gori i veoma osjetljiv lanac. Jedan dio sredstava po osnovu te pozajmice i tog kredita je vraćen, jedan dio ne. Ono što je danas u 2015. čega moramo mi biti

potpuno svjesni kao ljudi, jeste da nemamo dodatnih finansijskih sredstava iz kojih možemo podržavati bilo koju kompaniju.

Kao ministar poljoprivrede trebao bih samo da se fokusiram u ovom slučaju na kooperante, jer to je to gdje postoji veza između Ministarstva poljoprivrede i onih ljudi koji svojim radom predaju nekoj mljekari mlijeko, jer oni su uključeni kroz mjere agro budžeta. Na samom početku sam kazao da su oni u mnogo boljoj poziciji zato što smo zamolili druge u repro lancu koji se bave preradom mlijeka da povuku jedan dio mlijeka iz Nikšića i otkupljuju ga za sopstvene potrebe što je i urađeno u mljekarama i sirarama u Danilovgradu i nešto u Nikšiću. Ne možemo okrniti glavu prema zaposlenima u Mljekari "Nika", to ne bi bilo korektno. U pravu ste za ono što ste rekli da je više puta najavljivano, ne od strane mene, nego od strane drugih lica da će ugovor biti zaključen. Evo pozivam vas, pitajte zaposlene šta sam njima rekao. Kazao sam ne jednom, nego više puta, da ne vjerujem da će taj ugovor biti zaključen. Na to su ukazivale činjenice. Možda oni meni nisu vjerovali. Žao mi je što su se uvjerali u to.

Situacija u Ukrajini se takođe značajno promijenila. Ovo što ste citirali u mom odgovoru, nije to bilo upućeno lično Vama, nema razloga za to. Da Vam objasnim, bilo koji investitor ne gleda na vas kao poslanike ili na mene kao ministra, nego gleda na nas kao na državu i to je bio moj apel. Daj da učinimo kao predstavnici države, različitih državnih institucija da svojim izjavama ne plašimo potencijalne investitore, jer ih ima vrlo malo. Nema investitora u izobilju, to je bio moj apel. Volio bih da ga tako shvatite i nikako drugačije.

Kooperantima se duguje u ovom momentu 172 000 ne 250 000, bilo je u međuvremenu nekih uplata. Ukrajinci su davali neka sredstva kooperantima i zaposlenima, ne dovoljno, nešto su davali, ali sada je potpuno drugačija situacija. Postoje programirani stečaj, postoji rok do sredine aprila, do 13.aprila mislim da ističe rok, do tada ćemo znati pouzdanu cifru. Ne bih želio da špekulišem sa bilo kojim iznosom. Iskustvo me naučilo da kad god dobijem neku informaciju obično se nešto doda u poslednji tren, zbog toga sam oprezan. Hajmo da sačekamo da vidimo sva potraživanja, sve obaveze koje postoje i onda možemo napraviti matematiku.

Poslednji komentar, oko ovog iznosa po građaninu. Ne želim da polemishem uopšte sa čovjekom čije ste ime izgovorili, radi se o vrlo jednostavnoj rečenici koja ne obuhvata

građane Crne Gore nego obuhvata potrošnju u Crnoj Gori, a vi znate da u potrošnji u Crnoj Gori jako mnogo učestvuju turisti. Normalno, kako nam se uvećava broj turista i turisti koji dolaze ostaju dužeda i raste uvoz onih poljoprivrednih proizvoda iz oblasti prerade koje mi ne stvaramo ovdje u Crnoj Gori. Očekujem u narednih dvije do tri nedelje da na Vladi bude jedna informacija koja će upravo tako po proizvodima sagledati odnose između uvoza i izvoza da bi smo razbili neke zablude o tome šta mi realno možemo da uradimo u Crnoj Gori, a šta ne ili ne makar u neko dogledno vrijeme ikako bi na bazi te informacije oblikovali politike prerade upravo u susret ovim projektima koje sam najavljivao IPARD like 2, IPARD. Dakle, dajte da vidimo gdje je to tržište gdje se može vršiti supstitucija uvoza sa domaćom proizvodnjom i usmjeravati se ka tom segmentu.

Volio bih, naravno, kao ministar poljoprivrede da raspolažemo mnogo većim agro budžetom nego što jeste, ali kada podijelite agro budžet kojim u ovom momentu upravljamo po glavi stanovnika Crne Gore, isključujem turiste, samo govorim o stanovnicima Crne Gore, ipak je to značajno više nego što je to slučaj sa Makedonijom i sa Srbijom. Volio bih, ponavljam još jednom, da agro budžet bude veći, ali razumijem situaciju koja postoji u oblasti zdravstva, u oblasti obrazovanja, u drugim segmentima. Biće jedno od poslaničkih pitanja koja se odnosi i na staračke naknade, moramo shvatiti u kakvoj se situaciji nalazimo. Zbog toga se moramo više okretati ka biznisu, ka projektima, ka investitorima i tu tražiti ta nedostajuća sredstva. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama ministre.

Još minut gospodine Kneževiću.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Izvinjavam se i Vama kao predsjedavajućem i kolegama koje čekaju, takođe, da postavite pitanje, ali mislim da je .... kao ministar poljoprivrede možete da garantujete da ono što je saopštio gospodin Božović, doskorašnji vlasnik Mljekare "Nika", juče zaposlenima u nikšićkoj Mljekari "Nika", da će biti prioritet u izmirivanju obaveza prema

njima ima uporište u Zakonu o stečaju ili nema? Molim vas, samo da razjasnimo tu dilemu. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Izvolite ministre.

PETAR IVANOVIĆ:

Vi znate kao ... sva prava u ovom momentu ima isključivo stečajni upravnik ... Mljekare "Nika" Božović, ni bilo ko drugi na kugli zemaljskoj ne može davati bilo kakva obećanja iza kojih može da stoji pravno formalno. Sada, znam iz razgovora sa gospodinom Božovićem da on pokušava da nađe sva moguća rješenja i on kao vlasnik koji takođe živi u Nikšiću, dijeli sudbinu tih ljudi, nije ni njemu kao čovjeku svejedno šta čuje od kooperanata i od zaposlenih, da nađe način da ubrza rješavanje problema. Sada da ne licitiramo u kom svojstvu je on dao tu svoju izjavu. Pravno formalno u pravu ste, to može učiniti samo stečajni upravnik, ali znam da kao što to traži zaposleni da smo imali nekoliko razgovora sa potencijalnim investitorima i eliminisali one koji su htjeli da pretvaraju ono zemljište u gradsko građevinsko zemljište, to ne dolazi u obzir. To je poljoprivredni kompleks i to mora ostati poljoprivredno zemljište, mora biti u funkciji poljoprivrede.

Dakle, investitori koji prave svoje biznis planove na promjeni namjene zemljišta o tome ne možemo pričati. Možemo pričati samo o investitoru koji je zainteresovan da pokrene proizvodnju i preradu, ništa drugo.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Sa stečajnim postupkom ni to ne znači da će se baviti više otkupljivanjem, preradom mlijeka, može sa nečim drugim, može prodati svu opremu, sve zavisi od stečajne mase kolika je poslije. Da ste usvojili onaj zakon što sam ja predlagao o

programiranom stečaju tada bi to bilo, ali nije usvojen taj zakon. Tako da se ne zna ništa. Sve zavisi od stečajne mase i od potraživanja.

Izvolite, poslaniče Gošoviću, postavite sledeće pitanje ministru.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Gospodine ministre Ivanoviću, iskoristiću poslovničku mogućnost da Vam postavim sledeće poslaničko pitanje:

Zbog čega iznos staračke naknade u 2015.godini korisnicima tog prava u Crnoj Gori nije isplaćen u skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, koji je kao što znamo, stupio na snagu, zapravo primjenjuje se od 01.januara 2015.godine? Kada će iznos staračke naknade korisnicima tog prava u Crnoj Gori, počev od 01.012015.godine biti obračunat i isplaćen u visini utvrđenoj citiranim zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju?

Kratko obrazloženje: Skupština Crne Gore na sjednici održanoj 27. decembra 2014. godine donijela je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju. Tim zakonom staračka naknada utvrđena je u visini od 50% najniže penzije u Crnoj Gori, odnosno u mjesečnom iznosu od

50 eura i 20 centi sa primjenom od 01. januara 2015. godine. U skladu sa zakonom pravo na staračku naknadu obezbjeđuje se za jednog supružnika ukoliko živi na selu i bave se poljoprivredom, a nemaju nikakvih drugih primanja. To pravo mogu ostvariti muškarci koji su navršili 65 godina života i žene koje su navršile 60 godina života. Riječ je kao što dobro znamo o kategoriji stanovništva koji su radni vijek proveli na selu baveći se poljoprivredom, a nijesu ostvarili nikakva prava na novčana primanja niti na penziju niti na bilo koje drugo primanje.

Donošenje naznačenog zakona imalo je za cilj koliko toliko poboljšanje materijalnog položaja staračkih domaćinstava koja danas održavaju u životu brojna udaljena sela kojima prijeti depopulacija i napuštanje. Inače, staračka naknada u mjesečnom iznosu od 40 eura nije mijenjana od 2009. godine, a zakonom donesenim krajem 2014. godine kojeg sam predložio skupa sa kolegama Aleksandrom

Damjanovićem i Obradom Gojkovićem, uvećana je za 10 eura i 20 centi na mjesečnom nivou.

Međutim, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju u 2015. godini se ne primjenjuje. Staračka naknada i dalje se isplaćuje u iznosu od 40 eura na mjesečnom nivou. Zbog čega je to tako ministre? Da li je to Vaša odluka, odluka ministra finansija ili iza toga možda stoji Vlada? Očekujem da ćete saopštiti javnosti odgovor na poslaničko pitanje. Koristim priliku da saopštim javnosti da sam i ja dobio u pisanoj formi odgovor na poslaničko pitanje prije rasprave na ovoj sjednici, na čemu Vam zahvaljujem i zaista ste nas navikli na taj rad i ponašanje. Toliko, hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Izvolite.

U odnosu na druge, ministre.

PETAR IVANOVIĆ:

Ne mislim da sam vas razmazio, ne mislim da ... saradnju, mislim da je Parlament upravo mjesto gdje treba da razmijenimo mišljenje, to ne znači da se slažemo oko svega o čemu govorimo, ali mislim da je ovo mjesto gdje treba na jedan vrlo korektan način da saopštavamo argumentovano svoje stavove.

Dakle, Vi ste u samom obrazloženju pročitali jedan dio iz odgovora, pa ću gledati da budem kratak. Naime, na sjednici Vlade koja je održana 10. novembra 2014. godine, Vlada je utvrdila Predlog budžeta Crne Gore za 2015. godinu. Na osnovu člana 82, stav 1, tačke 2 i 5 Ustava Crne Gore i amandmana 4 stav 1 na Ustav Crne Gore, Skupština Crne Gore 25. saziva, na sedmoj sjednici drugog redovnog jesenjeg zasijedanja u 2014. godini, ovo je dio koji najviše mrzim da čitam ovako normativno, je usvojila ovaj Zakon.

Dakle, 27. decembra 2014. godine ovaj uvaženi dom usvojio je Zakon o budžetu za 2015. godinu koji je Vlada usvojila u novembru 2014. godine. Takva je procedura. U tom zakonu nalazi se posebna pozicija staračke naknade. Taj budžet predviđa isplatu broja od 5200 korisnika po onoj isplati koja je bila i u 2014. godini. A onda je ovaj uvaženi dom usvojio novi zakon, kojim je ovom Ministarstvu stavljena na teret obaveza da se snađe kako zna i umije i da iz onog budžeta koji je usvojio ovaj uvaženi dom isplati 700 hiljada eura više. Ja takav mađioničar nijesam. Dakle, razumio bih da je ovaj uvaženi dom rekao uredu, povećaćete staračke naknade za 10 eura po jednom primaocu sa pozicije

koju ćemo isto tako da uvećamo i ne bi bilo nikakvih problema. Dodatno, radi javnosti, ali evo pretpostavljam da Vi to znate, mi ne dobijamo budžet na početku godine, mi dobijamo budžet u onim segmentima kako nam to propiše Ministarstvo finansija. Ja mjesečno mogu da dobijem na toj poziciji sredstava koja nijesu dovoljna da po tom novom obračunu isplatim sve korisnike. Nema ih dovoljno.

Šta sad mogu da uradim? Ako negdje na nekoj drugoj poziciji uspijemo da ostvarimo uštede, da u nekom momentu kvartalno, polugodišnje podvučemo crtu i kažem, evo uštedjeli smo tu i tu 100 hiljada, ajmo sad tih 100 hiljada da prebacimo da isplatimo staračke naknade, ali ako toga nema, nemamo odakle isplatiti. Nemojte mene da pitate da li je 40 ili 50 eura malo ili mnogo. Malo je, da se razumijemo. Ali, se postavlja pitanje, odakle, sa koje pozicije možemo to isplatiti?

Gospodine Gošoviću radi javnosti, a mislim da mi nećete zamjeriti. Naravno, da smo o izmjenama i dopunama ovog zakona razgovarali na matičnom Odboru i to sam sve rekao u novembru mjesecu uz napomenu, ajde da sada, jer smo zakasnili za usvojeni budžet, planiramo to za budžet za 2016. godinu, jer je to bilo moguće uraditi ili zamolio bih vas, dajte u Parlamentu usvojite budžet koji će imati tu poziciju. Mislim da sam korektno interpretirao naš razgovor. Dakle, ja nemam ništa protiv da o bilo kom pitanju iz oblasti poljoprivrede razgovaram sa bilo kojim članom parlamenta, ali samo molim vas nemojmo da stvaramo ovakve situacije, da dajemo ljudima lažnu nadu ako nemamo odakle realno da isplatimo ova sredstva.

Svake godine mi planiramo broj na osnovu informacija koje imamo u decembru. Taj broj se mijenja. U ovom momentu imamo 5200 korisnika. Međutim, desi se da neko od tih korisnika dobije sredstva MIDAS-a i IPARD-a, pa po tom osnovu gubi pravo na staračku naknadu. Desi se da zbog smrtnog slučaja izgubimo određeni broj primalaca naknade. Desi se isto tako da dođe do novih korisnika koji moraju imati odgovarajuća rješenja. E, šta sad ja imam kao alternativu? Da pretresemo sva rješenja još jednom, da bismo uskladili broj korisnika u odnosu na cifru od 50 eura mjesečno. Mislim da to nije uredu da isključujemo na taj način ljude. Prije vjerujem u jednu proceduru i da kažem, hajdemo sada da pripremimo za 2016. ono što je realno i da nađemo odgovarajuću poziciju unutar Ministarstva poljoprivrede sa koje će, pazite, to ne može da bude moja volja, ne može isplata staračkih naknada zavisiti od volje ministra. Ali, ja imam budžetsku poziciju sa kojom mogu da, ili ne mogu da platim nešto. A ovo napominjem iz razloga što previše izdvajamo za potrošnju, moramo ići ka investicijama i ka jačanju poljoprivrede i

stvaranju nove vrijednosti. Tek kada stvorimo više imaćemo što i da podijelimo, dok ne stvorimo više problem je. Molim vas za razumijevanje i pozivam vas da to zajednički uradimo onako kako treba u susret pripremi budžeta za 2016. godinu i krajnji rok za to je negdje jun mjesec, već poslije toga mi idemo sa procedurama ka Vladi. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama, ministre.

Sad kenzijanci bi vam rekli, ako damo ... i proizvesti tražnju, pa će tražnja proizvesti proizvodnju, pa će se peti ekonomija gore. E to radi pametna država, je li tako?

Izvolite, poslaniče, opet sam htio da rečem, ministre Gošoviću, dako ja ne napravim da i mi budemo, da se promijeni ova vlast.

Izvolite.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Gospodine ministre, čuli smo ovdje u Parlamentu, a čula je i crnogorska javnost Vaš odgovor, zbog čega ne primjenjujete zakon i za Vas je ovaj zakon lažna nada za građane. Za tako nešto prvo nemate pravni osnov, a onda u dobrom dijelu ni činjenični osnov o kojem ste govorili. Obrazložiću Vam i jedno i drugo.

Prvo - pravni, niti jednim osnovom nijeste ovlašćeni da staviti veto na primjenu zakona koji je donio ovaj Parlament i Ukazom proglasio predsjednik države. Niti jednim propisom nijeste bili ovlašćeni da visinu staračke naknade utvrdite na iznos od 40 eura na mjesečnom nivou ako je ona zakonom utvrđena na iznos od 50 eura i 20 centi, a Vi ste to uradili. Kršeći zakon povređujete zakonom utvrđena prava blizu pet hiljada građana Crne Gore koji se nalaze, Vi to dobro znate, u veoma teškoj materijalnoj situaciji.

Takođe, gospodine ministre ni činjenični osnov koji ste iznijeli nije ni u potpunosti onakav kakav ste naznačili u odgovoru na poslaničko pitanje i ovdje saopštili.

Prvo, Zakonom o budžetu za 2015. godinu za isplatu staračkih naknada predviđen je iznos od 2.650.000 eura što nije sporno. Iznos od 40 eura projektovan je za prosječan broj korisnika koji se na mjesečnom nivou kreće oko 5300 korisnika, tako stoji u obrazloženju budžeta za 2015. godinu, a ne 5200 korisnika kako ste naznačili u odgovoru i sada saopštili.

Međutim, u mjesecu decembru 2014. godine broj tih korisnika prava u Crnoj Gori bio je 4936, ne ni 5300 ni 5200, nego 4935 u januaru, 4937 u februaru, 4880 u mjesecu martu gdje ste predvidjeli ovaj iznos ukupnih sredstava od 195.200 eura. Dakle, u odnosu na 5300 korisnika ovih prava projektovanih budžetom za 2015. godinu, taj broj je u mjesecu martu ove godine bio manji za čak 312 korisnika. A Vi ste odgovor na poslaničko pitanje sačinili obračun za isplatu sredstava od ovih 50 eura i 20 centi za 5200 korisnika, iako vam je dobro bila poznata činjenica da je broj korisnika tih prava u mjesecu martu ove godine bio znatno manji i da je isplata izvršena za 4880 lica. Dakle, baratili ste sa podacima i ovdje ih saopštavali, koji ne stoje.

Drugo, gospodine ministre, istog dana je ovaj Parlament usvojio i jedan i drugi zakon i Zakon o budžetu za 2015. godinu i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju. Zakon o budžetu i fiskalnoj odgovornosti sadrži instrumente koji rješava ovakvu situaciju. Tako je u članu 43 tog zakona predviđeno da se za neplanirani ili nedovoljno planirane dodatke tokom fiskalne godine koriste sredstva tekuće rezerve o čijem korišćenju uz prethodnu saglasnost Vlade odlučuje Ministarstvo finansija. Dakle, i to je mogao da bude jedan izvor prihoda da se pokrije ova neznatna razlika.

Vlada takođe, u smislu člana 45 ovog zakona može između potrošačkih jedinica vršiti preusmjeravanje sredstava utvrđenih Zakonom o budžetu države u visini do 10% od ukupno planiranih sredstava potrošačkih jedinica i takođe, i sama potrošačka jedinica naravno ako se stvore zato uslovi uz odobrenje Ministarstva finansija može preusmjeravati odobrena sredstva po programima pojedinih izdataka. I na kraju, ukoliko se to ukaže neophodnim Vlada može pripremiti predlog za uravnoteženje budžeta. Dakle, rješenja postoje, na način da se ispoštuje jedan i drugi zakon. Ali, gospodine ministre nezamislivo je u jednoj državi koja se u javnosti, da tako kažem, uslov svih uslova, ispostavlja za naše priključenje zajednici evropskih država, vladavinu prava, da ministar jednostavno ne primjenjuje zakon. Nevjerujem da možete naći takvu državu, ne u Evropi nego i mnogo šire.

Na kraju, gospodine ministre, ne znam da li Vi živite u zabludi i sada nam predlažete da razmišljamo o pripremi i rješenju ovog zakona u idućoj 2016. godini. Zar mislite da je to neki veliki napor u sudskom postupku da ljudi ostvare ova prava. Ali, Vas ja pitam ovdje pred crnogorskom javnošću, hoćete li Vi snositi te troškove države po tim

sudskim sporovima? A samo da Vam kažem, jedan tužbeni zahtjev, podnesak, bilo kog, za jednog od ovih korisnika u materijalnom smislu biće veći od ukupne ove razlike koju treba da isplatite, a da ne govorim o hiljadama takvih tužbenih zahtjeva, i o pristupu sudu i o ročištima i o troškovima koji bi uslijedili. Nemate pravo na to, ni Vi niti bilo ko drugi.

Na kraju gospodine ministre, moj vam je savjet, naravno ne morate ga Vi uvažiti, da se jednostavno danas ovdje izvinite korisnicima ovih prava i ovom Parlamentu. Razumijemo, mogući su i ovakvi propusti, dešavaju se, čuli smo koji su razlozi. Ali da jasno saopštite kada ćete ovu razliku da obračunate i isplatite korisnicima ovih prava u dogovoru naravno i sa ministrom finansija i u okviru Vlade, ali je zakon donesen da se primijeni kao takav i jednostavno nigdje u njegovim prelaznim i završnim odredbama ne stoji da će se primjenjivati onda kada se usaglasi ministar odgovarajućeg ministarstva, nego onako kako stoji u tom samom zakonu.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Jeste li imali dopunsko pitanje?

NEVEN GOŠOVIĆ:

Suština dopunskog pitanje je ova: Da li će ministar ispoštovati ovaj zakon, da li će izvršiti obračun ovih sredstava koja nijesu isplaćena za ova tri mjeseca i kada će to uraditi?

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolega Gošoviću.

PETAR IVANOVIĆ:

Hvala na mogućnosti da objasnim.

Dakle, gospodine Gošoviću još jednom ponavljam. Ne radi se ovdje niokakvom diskrecionom pravu ministra poljoprivrede... pravu da odlučujem da li će neko dobiti staračku naknadu ili ne. Ja na toj poziciji staračke naknade dobijam 1/12 onoga što je iznos te pozicije koja je opredijeljena budžetom. Ja zaista sad Vas pozivam da meni objasnite, kako ako na poziciji imam 200 hiljada treba da isplatim 250 hiljada? Kako? Ja to ne znam kako da uradim, a znate zašto ne znam kako da uradim? Zato što ako bih iplaćivao to sa drugih pozicija onda bi Izvještaj Državne revizorske institucije koji će doći

ovdje u ovaj Parlament govorio o tome kako je ministar koristio diskreciona prava, pa prebacivao novac s jedne pozicije na drugu. Ipak mislim da je Zakon o budžetu usvojen prije zakona na koji se Vi pozivate, a možemo provjeriti da li je to tako ili ne. Ali, ono što sam kazao i ponoviću još jednom. Mi imamo ovdje dvije mogućnosti, ako hoćemo i krajnje pošteno govorim, da ispoštujemo ono što ste usvojili u ovom Parlamentu, a pritom mi nijeste dali poziciju odakle to da isplatim ili da se preispitaju sva rješenja i Vi ste u pravu, broj tih rješenja varira. Slažem se sa tim, rekao sam vam kako smo mi obračunali i još nešto da znate, prošlih godina su isto tako penzioneri dobijali podršku sa jednog dijela te pozicije ako se uštedi za otkup jagnjadi. Dakle, nijesu ta sredstva završavala negdje drugo, nego su korišćena upravo u socijalne svrhe, jer je to namjena tih sredstava. Dakle, jedna je varijanta da se smanji broj korisnika ili je druga mogućnost da vidimo kvartalno koje su to uštede ostvarene na drugim pozicijama pa da onda odjednom izvršimo obračun za to što možemo obračunati. Ja od toga ni kao ministar niti bilo ko, ko radi u Ministarstvu poljoprivrede ne bježi, ali je nemoguće pratiti taj ritam sa pozicije gdje nemamo opredijeljena ta sredstva. Samo sam smatrao da je mnogo bolje upravo radi korisnika da ne idemo u smanjivanje broja korisnika i ukoliko želite, evo pozivam vas da dođete u Ministarstvo poljoprivrede da provjerimo zajedno te cifre još jednom, nikakav nije problem, da vidite nove zahtjeve, nova rješenja koja će se pojaviti u aprilu, maju, da biste stekli utisak da li je ovo što ja govorim tačno ili ne. Dakle, ne sporim Vašu dobru namjeru, sporim samo način kako da se ona realizuje u situaciji kada nemate finansijskih sredstava koja su opredijeljena na toj poziciji za koju me teretite.

U odgovoru na ovo pitanje, da li sam svjestan mogućih sudskih sporova? Da, svjestan sam svih tih sporova koji mogu da krenu. Kao što sam isto tako svjestan da moji naponi da tim ljudima koji su korisnici uplaćujemo sredstva na račun nijesu mogli biti realizovani, a za to godišnje izdavajamo 55 hiljada eura. Znači, 55 hiljada eura damo godišnje za uslugu pošti da tim ljudima donese staračke naknade. Taj novac bismo takođe mogli da iskoristimo da uplatimo direktno ljudima. Dakle, pokušavao sam na sve moguće načine da dođem do tih nedostajućih sredstava, nijesam se ignorantski odnosio i da kažem, baš me briga za taj zahtjev. I pozivam vas da zajedno dođemo, izdvojićemo koliko treba vremena, proći ćemo kroz poziciju budžeta, vidjećete gdje smo ostvarili neke uštede, dobićete neku predstavu o tome u kom je roku moguće nadoknaditi. Ne bježim od obaveze koja je kreirana i to je poruka tom dijelu crnogorske javnosti. Dakle, da pokušamo da nađemo u jednoj normalnoj dinamici rješenje koliko god možemo o onome

što su kreirana očekivanja na iznosu od 50 eura, odnosno 50 eura i 50 centi mjesečno, ali, kada dobijemo 1/12 mjesečno, ne možemo u punom iznosu mjesečno izvršiti isplate. Nadam se da me razumijete oko toga.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Evo, ministre, po još jedan minut pošto je zainteresovanost velika.

Međutim, ministre, ima i budžetska rezerva, ima na kraju i rebalans budžeta. Tako da ima dosta mehanizama ali ja mislim da je osnovni problem prazna kasa.

Izvolite, kolega Gošoviću.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Ministre tačno je da smo na matičnom Odboru razgovarali oko mogućnosti primjene ovog zakona u 2015. godini, isto kao što smo razgovarali 2014. za 2015. godinu i to mene iskreno da vam kažem, nijesam sumnjao u Vašu dobru namjeru, ali mi nije davalo sigurnost da će to biti tako i zato sam insistirao imajući u vidu zaista težak materijalni položaj staračkih domaćinstava da se ovaj zakon usvoji u Parlamentu i da dobije tu podršku i isključivo su ti humani razlozi sigurno opredijelili kolege poslanike da glasaju za predlog tog zakona. Ali, gospodine ministre kad ste bili upoznati sa tim zakonom i o saznanjem da ta staračka naknada u januaru, februaru i martu mora ići na taj iznos od 50 eura. Prvo, ovdje nam to niste saopštili da ste se obratili ministru finansija da u skladu sa tim zakonom na toj poziciji obezbijedi ta sredstva iz tekuće rezerve i na neki drugi način. Ali to je Vlada dužna da obezbijedi. Nemojte mi reći da će se za sve one budžetske pozicije u budžetu usvojene za 2015. godinu, sada unaprijed imati viđenje da će se ta sredstva ostvariti. Vi imate ovu stavku 2.650.000 hiljada, imate zakon koji ste dužni da primjenjujete i Ministarstvo finansija je dužno da u toj situaciji odobri taj iznos sredstava koji je neophodan za tu isplatu. U protivnom kakva je svrha donošenja zakona i kako možete predlagati da se zakoni primjenjuju u ovoj godini, nego da razmišljamo za 2016. godinu. Sa potpunom sigurnošću vam tvrdim da ćete Vi morati primijeniti ovaj zakon. Samo je pitanje koliki će onda biti troškovi i kada ćete to da uradite i ko će da snosi odgovornost. Ovako je Vlada postupala i one 2002, 2003, 2004. i 2005. godine kada je odbijala da uskladi penzije penzionerima Crne Gore u skladu sa zakonom, pa je to uradila znate kada, nakon tih sudskih postupaka svih aktivnosti koje smo vodili i na kraju osam penzija i 150 miliona eura je isplaćeno naknade penzionerima. Nemojte biti u iluziji da

nećemo obezbijediti primjenu ovog zakona na način na koji, ali ne želimo da to prate dodatni sudski troškovi, da advokati enormno zarađuju na sporove koje sigurno dobijaju, jer je u pitanju zakon i prava utvrđena zakonom. Vi imate, u saznanju sam, i zahtjev Zaštitnika ljudskih prava i sloboda, Ombudsmana, da se izjasnite u odnosu na ovo što ste uradili sa primjenom ovog zakona. Kako ćete postupiti ako i Ombudsman zatraži od vas da se poštuju ljudska prava? Hoćemo u Evropu, a ne možemo obezbijediti. Koliko vam je mjesečno nedostajalo sada tih sredstava da se pokrije ovaj iznos od 50 eura i 20 centi, pa nije nekih 40 hiljada eura na mjesečnom iznosu, mogla su se ta sredstva iznaći, 40 do 45 hiljada.

Ne, ne. Jeste ako računate na 5300 a imate 4880 korisnika.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.

Izvolite.

PETAR IVANOVIĆ:

Gospodine Gošoviću, možete provjeriti kod svih poljoprivrednih proizvođača da sve što smo uštedjeli na svim pozicijama, iskoristili smo na način da sve zaostale obaveze koje sam ja naslijedio kao ministar ubrzano isplaćujem i da na dan 31. decembar 2014. godine poljoprivrednim proizvođačima u Crnoj Gori ne duguje se ništa iako postoje mjere koje su zakonom označene kao mjere T+1, T+2 . Dakle, mogu se isplatiti naredne godine.

Dakle, ja ne bježim od obaveze. Objasnio sam, da ne ponavljam sad opet, zbog čega to nije moguće uraditi sada. Pozivam vas da zajedno provjerimo čitavu računicu, na godišnjem nivou kako god vi računali, radi se o iznosu od 550 hiljada do 700 hiljada kojih u ovom budžetu nama.

Je li mogu samo još dvije rečenice?

Mi smo već ostvarili uštede na nekim drugim pozicijama od goriva pa nadalje.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Čega?

PETAR IVANOVIĆ:

Kako?

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Poljoprivrednika ili Ministarstva?

PETAR IVANOVIĆ:

Ministarstva, ne poljoprivrednika. Poljoprivrednike smo oslobodili od akcize na plaćanje goriva i već kreću prolječni radovi i već kreće obračun prema poljoprivrednicima. Spreman sam sa vama zajedno da sjednemo da pogledamo sve te pozicije, da vidite kako to izgleda i predlažem da nakon toga, evo ako treba još sledeći put opet imamo poslaničko pitanje, opet nastavimo ovaj dijalog, pri čemu sam svjestan onoga na šta ste ukazali. Isto tako mogu da kažem, hajmo sad tih 55 hiljada da riješimo na način što nećemo plaćati više te troškove, a ti ljudi koji treba da dobiju neće dobiti na kućnom pragu nego na nekom svom računu. I Vi i ja znamo da to nije rješenje.

Dakle, predlažem da sjednemo zajedno, pogledamo svaku stavku, nikakav nije problem gdje god se ostvare uštede da to usmjerimo, ali ja ne mogu ići ka Vladi u ovoj situaciji i tražiti rebalans, tražiti budžetsku rezervu kada znam kao član Vlade kakva je situacija sa budžetom.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

E, to je istina ministre i završavamo s tim.

Ajde, izvolite, jednu rečenicu.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Ministre, najgore je ako u društvu štedimo na one kojima je najteže. A gdje baš na ovoj stavci za staračka domaćinstva da se ne mogu iznaći ta sredstva. Vi dobro znate da je to moguće, ali samo treba dodati napor u okviru Ministarstva finansija i ... iznaći. Ne mogu vam ja pomoći u iznalaženju tih sredstava. Nije problem da sjednemo koliko god hoćete, ali onaj ko je dužan da ih obezbijedi Ministarstvo finansija, Vlada Crne Gore dužni su da preduzmu sve one mjere i aktivnosti koje su neophodne da se zakon primijeni, donijeli smo zakon da bi ga primijenili a ne da ga odlažemo za iduću godinu. Vjerujte da će troškovi te primjene biti mnogo veći ako bi to morali raditi ovi građani sudskim putem. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

U pravu ste, kolega Gošoviću, Zakon je iznad Vlade i iznad ...

Sledeće pitanje će da postavi kolega Nišavić. Izvolite, kolega.

RADOSAV NIŠAVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovani ministre, poštovani građani,

Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja postavio sam sledeće poslaničko pitanje:

Kada će biti nastavljeni radovi na objektima "Farma za krave" i "Mljekara" u Pavinom polju, Opština Bijelo Polje? Koliko je sredstava utrošeno i koliko još nedostaje planiranih sredstava za dovršetak radova i puštanje u rad Mljekare i zašto je uopšte došlo do zastoja, odnosno prekida radova?

Odgovor sam tražio i u pisanoj formi i to sam dobio neposredno prije ovog termina za poslanička pitanja i na tome vam zahvaljujem.

Daću kratak komentar ovog pitanja.

Po mojim saznanjima, početkom maja mjeseca 2013. godine počeli su radovi na izgradnji "Farme za krave" i Mljekare i pogona za proizvodnju mliječnih proizvoda na lokaciji Pavino Polje na površini od oko 5 km², investitor je Burić Dragan. Predviđeni kapacitet 300, plus 300 grla, plus kooperativa, projekat koji je po prvobitnom predračunu vrijedan oko sedam miliona eura i planirano zapošljenje 104 radnika. Plan završetka radova je bio 18 mjeseci, radovi su obustavljeni u avgustu 2014. godine, a do sada su urađeni građevinski radovi, instaliran dio opreme po objektima, prostor za teljenje krava je završen, ostali su još radovi prilaznih puteva, elektroinstalacije, rješavanja problema otpadnih voda.

Upravo zbog nejasnoća u investiranju i uopšte u gradnji ove investicije postavio sam ovo pitanje radi građana Pavinog Polja i građana Vraneške doline i još jedanput kažem, zahvaljujem se zbog preciznog i pravog odgovora sve u cilju pravog obavještanja građana Pavinog Polja. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.

Izvolite ministre.

PETAR IVANOVIĆ:

Hvala.

Poštovani gospodine Nišavić, razumijem zbog čega ste pokrenuli ovo pitanje i zahvaljujem na tome, jer sam i sam čuo u izvještajima koje dobijam svakoga dana da je bilo i određenih medijskih špekulacija, koji su pravi razlozi zbog čega je došlo do zastoja u realizaciji ovog projekta. Razumijem da je to interes prije svega poljoprivrednih proizvođača iz Pavinog Polja, rekao bih iz čitavog Bijelog Polja i da kao čovjek koji dolazi iz Bijelog Polja i kao intelektualac brinete i o onome što se dešava u vašem kraju.

Trenutno najveća farma u Crnoj Gori ima 215 krava. Mi ovdje govorimo o objektu koji treba da bude gotovo duplo veći, iz tog razloga razumijete i značaj ovog projekta iz ugla Ministarstva poljoprivrede i nama je jako važno da investitor realizuje investiciju do

kraja iz razloga što bismo na taj način riješili pitanje otkupa mlijeka u sjevernom dijelu Crne Gore. Ne samo Bijelog Polja već i šire, a sa realizacijom onoga što je prezentovano kroz biznis plan, investicioni projekat a to je proširenje lepeze proizvoda na bazi mlijeka. Siguran sam da možemo na neki način i uticati da se stvara polako i brend ovdje u Crnoj Gori u oblasti ovog osjetljivog sektora.

Ovdje su u pitanju dva projekta. Jedan je farma muznih krava, a drugi projekat jeste mljekara, dakle, Fabrika - pogon za preradu mlijeka. Ona je instalirana na nivou kapaciteta od 60 hiljada litara, pri čemu broj muznih krava i kapaciteti koji su predviđeni daju proizvodnju od 50 hiljada litara. Razlika od 10 hiljada litara treba da bude razlika koja će se otkupljivati svakog dana upravo od kooperanata iz Pavinog Polja. Oba projekta treba da zaposle oko 150 ljudi i to je ono što kaže biznis plan. Uvijek sam oprezan kada vidim te cifre iz biznis plana i volim da ih smanjim makar za 20, 30 ... saglasan sa ovim što ste sami rekli. Svaki zaposleni preko 100 je veliki, veliki uspjeh. Koji su to problemi koji su se pojavili u realizaciji ovog projekta? Bilo ih je više. Investitor je morao da, zbog toga što nije imao kvalitetno napajanje vodom, a za preradu mlijeka je potrebna kvalitetna voda, da vuče napajanje u dužini preko 2 kilometra. Taj dio posla je završen. Bio je problem sa strujom, pouzdan i kvalitetan napon. I taj problem smo na putu da riješimo zajedno. Bio je problem sa pristupnim putevima, a isto tako, usuđujem se reći, da je značajan problem kreiran i od strane lokalnih izvođačkih firmi koje su vrlo vješto štatile jedne druge i povećavale cijenu i troškove gradnje. I pored toga, korak po korak došli smo do ove faze projekta, onda se ušlo u jesen kada su radovi obustavljeni zbog nailaska zimskog perioda. Očekujemo da negdje tokom aprila radovi budu nastavljani. Imam čest kontakt sa gospodinom Burićem, razgovaramo o svim problemima, pokušavam da vodim jednu komunikaciju i sa predstavnicima opštine Bijelo Polje I zato sam vas i zamolio, u odgovoru na vaše pitanje, da pomognete i vašim autoritetom da, predstavnici vaše partije koji sjede u lokalnom parlamentu, podrže dinamiku dobijanja odgovarajućih licenci koje su na lokalnom nivou kako bi ovaj projekat bio završen do kraja.

Koristim ovu priliku da vas pozovem i u ime investitora da, kada budemo otvarali ovaj projekat, to učinimo zajedno a kako je riječ o privatnom projektu namjerno sam i u odgovoru, mislim da sam to jednom rečenicom i naznačio, izbjegao da govorim o ciframa jer ne smatram da sada Ministarstvo poljoprivrede treba da se kiti tuđim "perjem". Ovo je privatna investicija i moje je zadovoljstvo veliko da smo uspjeli da nađemo nekoga ko je u oblasti poljoprivrede pronašao mogućnost, ili priliku, da investira i mislim da ne pripada

meni ta čast, da kažem da navodim milione eura koje su do sada investirali. Uvjeravam vas da su investicije bile mnogo, mnogo veće nego što to javnost u Bijelom Polju i očekuje. Jedan dio opreme je već stigao u Crnu Goru. Nalazi se u magacinskom terminalu Luke Bar. Čeka se drugi dio opreme i onda će onda biti instalirana, ali ono što me najviše raduje u ovom projektu jeste to što sam vidio kako izgleda pakovanje, kako izgleda brend na kome će se insistirati i kvalitet proizvoda. Ukoliko svi možemo zajedno, vi kao poslanik a ja kao ministar i sve institucije među nas, da damo podršku ovom projektu, to bih jako volio i cijenio, ne samo zbog novih radnih mjesta nego zbog mogućnosti da supstituišemo jedan dio uvoza proizvodnje mlijeka sa proizvodnjom domaćeg mlijeka iz Crne Gore. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama ministre.

Izvolite kolega.

RADOSAV NIŠAVIĆ:

Ovo pitanje, gospodine ministre, postavio sam kako bi građani Vraneške doline dobili konkretan odgovor. Ovaj projekat je dijelom obavijen velom tajne, postupak i sama investicija je netransparentna ali zbog velikog značaja koji bi imala ova farma na standard žitelja ovog kraja. Izgradnjom farme kapaciteta 500 do 600 krava , izgradnjom pogona za preradu mlijeka sa više od 10 finalnih proizvoda (mlijeko, sirevi, sladoledi i tako dalje) zaposlilo bi se preko 100 radnika. Takodje, kroz vid kooperative bilo bi uposleno 150 do 200 porodica, što bi za ovaj kraj i te kako bilo značajno. To bi bio način da se ljudi vrate na svoja imanja, da tu ostanu i da se tako donekle ublaži migracija sa ovih prostora. Inače, ovaj kraj je bogom dan za poljoprivrednu proizvodnju, a posebno stočarstvo.

Prekid radova, probudio je sumnju da od tog posla neće biti ništa, da će 2/3 završenih radova biti još jedna karika u lancu propalih investicija. Po mojim informacijama vlasnik, odnosno investitor se nalazi u Kanadi već duže vrijeme pa i to dodatno pojačava sumnju na prethodno iznesene stavove. Zato vas pitam, gospodine ministre, kakav je mehanizam zaštite ove investicije i ko je odgovoran za eventualni neuspjeh iste? Ako je zastoj, prema mojoj informaciji, putna infrastruktura, to sam i prije ponovio, električna energija, problemi otpadnih voda i to sve zbog neusklađene papirologije, to i ne bi bio

neki problem za investiciju vrijednu oko 7 miliona eura, nego, bojim se, da nije nešto drugo u pitanju.

Hvala vam što ste u ovom pitanju prepoznali stvarno moju iskrenu želju da što prije dođe do realizacije ovog projekta, jedino vam zamjeram u zadnjem pasusu odgovora, da ste upotrebili jedan, čini mi se, vokabular koji nije u visini ministra, koji ne odgovara ni vašoj profesiji ni jednom ministru Vlade, a to je citiram "da nije vaš posao da virite po tuđim džepovima". Mislim da je kontrola finansiranja, i ako se radi o privatnom projektu, i vaša obaveza kao i obaveza svih nas.

PREŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Krivi su pomoćnici. Je li bilo dodatno pitanje?

Da će biti projekat završen? Izvolite ministre.

PETAR IVANOVIĆ:

Hvala.

Gospodien Nišaviću, da pročitam cijelu rečenicu, radi javnosti. "Moj posao nije da virim po tuđim džepovima, uvjeravam vas da je do sada investirano mnogo više nego što možete pretpostaviti". Tako glasi cijela rečenica. Zašto sam to kazao? Zbog toga što vas molim, kao čovjeka, da shvatite da ovo nije tenderska procedura, nije državna imovina dodijeljena nekome. Ovo je kompletno privatni projekat. Vi imate čovjeka koji je isto tako zbog ljubavi koju ima prema svom kraju, od svog novca kupio zemlju, pošteno je platio, svojim novcem investirao sve do sada, platio sve obaveze prema opštini, da on ima najveći interes, mnogo veći nego vi i ja, da završi investiciju do kraja. Ništa drugo. Dakle, kada kažete da je to netransparentno mislim da je to mnogo teža riječ nego ova koju sam upotrebio. Ovdje se radi o privatnoj investiciji. To je kao da biste vi na vašem imanju, sa vašim novcem, htjeli da uradite nešto za šta imate odgovarajuće dozvole. Zar bih ja, kao ministar poljoprivrede, trebao da dođem da kontrolišem vas i da vas pitam - koliko ste investirali novca. Mislim da to nije posao ministra poljoprivrede. Ono što mi treba da kontrolišemo jeste da li postoji građevinska dozvola, da li je projekat u skladu sa onim što je naznačeno, da li projekat odstupa od onoga što je dato u tim dokumentima, da je to naš posao a ne da tražim od investitora da me obavještava koliko će on svojih para da investira.

Drugo, nije vam tačna informacija da je investitor u Kanadi, nego je u jednoj drugoj zemlji .

Treće, postoji lokalna firma, koja je registrovana, koja već sada zapošljava nekoliko ljudi i koja upravlja tim projektom. Razumijem zebnju i tumačim je na način da postoji pojačani interes građana Pavinog Polja u namjeri da se ovaj projekat završi što je moguće prije. Mislim da je to dobro, ali niti vam ja mogu preuzeti bilo kakvo obećanje u ime inestitora niti ima razloga da investitor koji je do sada investirao preko 7 miliona eura, a koliko neka vam on sam kaže, zaustavi investiciju u ovom momentu. To nema razloga, nema logike, nema nikakve logike. Zato sam vas pozvao da pomognemo koliko možemo u granicama zakona i propisa koji postoje, da svoju investiciju dovrši do kraja. Ništa drugo ne tražim. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Ministre, jedna sugestija, vidite u čemu je problem. I pomoćićemo mu da završi investiciju. 7 miliona samo tu, to je izuzetno važno, a onda kroz Investiciono razvojni fond ako treba i finansijska pomoć pa onda javno privatno partnerstvo, 300 mehanizama postoji da se to završi i kontroliše.

Izvolite.

RADOSAV NIŠAVIĆ:

Ministre, zahvalan sam što će građani Pavinog Polja, odnosno Vraneške doline, što su čuli informaciju sa zvaničnog mjesta jer upravo sam ovo pitanje postavio zbog toga što nijesam mogao naći ni ja ni bilo ko od građanina neke preciznije podatke. Znamo da se nešto radi, da neko radi, šta se to radi, znamo da je investicija vrijedna nekoliko miliona. Moja informacija je tačna 7 miliona eura, ali samo zbog građana i zbog Vraneške doline mi je drago što ste dali objašnjenje za ovu informaciju. Ipak, mislim da Ministarstvo mora ako kažete da ćete pomoći ostvarivanju ovog projekta i finansijski da morate imati i neki finansijski presjek cijele investicije.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega Nišaviću.

Izvolite.

MLADEN BOJANIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi potpredsjedniče, poštovani ministre, bili ste blizu sa Lješanskom Nahijom, malo ćemo do Cetinja, na kraju smo radnog dana i vjerujem da smo svi umorni, naročito ministar, pa da u nekom dobrom raspoloženju privodimo kraju, da ne kažem u nekom slatkom raspoloženju vezano za Cetinje.

Moje pitanje je glasilo: Koji je bio obim proizvodnje, koliko je bilo zaposlenih, koliki su bili prihodi za budžet Crne Gore, a koliko za budžet Prijestonice Cetinje u 2014. godini od lokalne fabrike čokolade, koja je, shodno Ugovoru od 11.11.2013. godine, trebala da bude otvorena u prvom kvartalu 2014. godine? Odgovor tražim u pisanoj formi. Dobio sam, zahvaljujem, ponoviću ono što nam je drago da konačno dobijemo odgovore na dan kad i u plenumu postavljamo pitanja, tako da možemo da imamo punu diskusiju.

Pustiću vas da odgovorite i usmeno da čuju kolege i javnost o čemu se tu radilo, a ja čisto hronološki da prodjem šta se tu dešavalo vezano sa ovom investicijom, onda ću dati komentar na vaš odgovor.

Dakle, 11. novembra 2013. godine bila je najava potpisivanja ugovora. 11. novembra 2013. godine ugovor se i potpisao. Svi mediji su zabilježili. Trebalo bi da u martu sledeće godine 2014. počne fabrika čokolade na Cetinju. Svi bismo se tome trebali obradovati, međutim ako kažem da je sedam dana nakon toga, da podsjetim građane, potpisivanja ugovora i najave te fabrike čokolade bili lokalni izbori na Cetinju, onda to nam ipak daje neku drugu sliku, odnosno tada smo mnogi izražavali sumnju da je to baš koincidencija da se dešava nekoliko dana pred lokalne izbore. Ne bih da budem neki slavodobitnik, odnosno žao mi je što se to nije desilo, da se ipak fabrika nije otvorila. Ne mogu da odolim a da ne pročitam i podsjetim građane Cetinja, znam da u najtežem vole humore i da se oni same prisjete šta se sve dešavalo, neće mi zamjeriti, kako im je taj eventualno budući najavljeni investitor najavio tu fabriku. On je rekao da će početi da radi sa 53 radnika, a onda dalje: nazivi na proizvodima biće izvršni direktor Karadjejev crnogorski. Fabrika na Cetinju će proizvoditi raznovrsne proizvode od čokolade. Za crngorsko tržište će se proizvoditi suvo voće u čokoladi sa dodatkom oraha, dok će se za izvoz raditi još proizvoda. To će biti osnovni proizvod. Za početak će biti suve smokve i šljive koje će se prelivati čokoladom sa 80% kakao koja će biti bez mlijeka i sa minimumom šećera pa će biti zdrav i prirodan proizvod, objasnio je Karandjević. Prošli su izbori, ništa od toga, mart je došao, prolongirano je navodno do juna, jula, avgusta. U

avgustu opet ništa, da bi čuli informaciju, početkom ove godine da će sada da dodje drugi Ukrajinac, ne ovaj što je trebao čokoladu nego će neku drugu investiciju da na Cetinju počne.

Može ovo izgledati cinično, ali eto, 1000 ovakvih je bilo do sada stvari, igrom slučaja ste vi danas, odnosno tada ste prisustvovali . Čisto da podsjetim građane da ne budu tako lakovjerni na sva ova obećanja, da se negdje dobro zapitaju na nekim sljedećim izborima, bilo lokalnim bilo parlamentarnim da li su sva obećanja tu negdje blizu da se realizuju ili je ovo samo još jedna u nizu onih predizbornih obećanja, lažnih nada a sami ste rekli da ne volide da dajete obećanja i lažne nade. Neću dužiti, sačekaću odgovor i kratko ću komentarisati.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RDULOVIĆ:

Hvala gospodine Bojaniću.

Izvolite ministre.

PETAR IVANOVIĆ:

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, niti preuzetim obavezama iz Programa rada Vlade za 2013, 2014. i 2015. godinu, niti obavezama iz Plana promocije investicionih potencijala Crne Gore u sektoru poljoprivrede za prethodnu 2014. i za ovu 2015. godinu, nema identifikovan projekat fabriku čokolade na Cetinju.

Dodatno, kao ministar nijesam zaključio Ugovor o izgradnji pomenute fabrike sa investitorom, te stoga mogu da kažem da predmetno pitanje nije u nadležnosti Ministarstva poljoprivrede i da to bude sve što bih mogao ovim putem da vam odgovorim.

Medjutim, vi ste dobili odgovor, kao i svi ostali poslanici, danas je sjednica Vlade bila negdje do 3 sata i trudio sam se tokom sjednice Vlade da poslanici na vrijeme mogu da dobiju pitanja da bi mogli da pročitaju odgovore, tako da ostatak odgovora neću čitati.

Želim da kažem sljedeće: razgovarao sam sa novim gradonačelnikom Berana, ne znam da li će projekat o kojem razgovaramo, tj. stočna pijaca, se završiti do sljedećih izbora u Beranama, ali bilo to mjesec dana pred izbore, smatram da je prirodno da ministar poljoprivrede bude sa gradonačelnikom i otvori takav objekat. Kao što sam isto tako smatrao prirodnim ako sam ministar poljoprivrede da budem prisutan i osnažim tog investitora , možda iz ugla Ministarstva poljoprivrede da mu objasnim ono što nije bilo objašnjeno do tada. Postoje procedure oko uvoza, proizvodnje, standarda, izvoza i tako

dalje, da se ne bismo zanosili. I tada sam govorio, zaposlite vi 20 a ne 50 ljudi, biće odlično. Ako vi smislite da je to projekat koji je opredijelio rezultate izbora na Cetinju to stvarno neću da komentarišem, meni se čini da to ne može biti tako. Stvarno ne mogu gledati gdje su kad izbori da bih svoje neke aktivnosti i aktivnosti poljoprivrednika prilagođavao tome. Gdje se god otvori nešto iz oblasti poljopriverede, nastojaću da budem tu. Mislim da je to normalno.

Meni je žao da je došlo do zastoja u realizaciji tog projekta, da li je on u potpunosti izgubljen ili ne još uvijek ne znam. Mnogo toga sam i dobio u međuvremenu i dobio uzorke itd. ali veliki je znak pitanja. Nemojmo da izgubimo iz vida da se u Ukrajini dešava nešto što mi jako dobro znamo. Makar i vi i ja pripadamo generaciji kojajjako dobro pamti šta je bilo prije nekih 15-tak godina i da u takvoj situaciji teško da možemo govoriti o investicijama, da se interesi za investicije smanjuju. Promijenilo se mnogo toga za godinu dvije, na žalost. Ali, isto tako ne želim sada da koristim ni ovu govornicu na način da vas ubjeđujem šta je sve bio plan tog investitora. Bio je to možda dobar pokušaj, na žalost ne toliko efektivan koliko je trebao da bude, ali ako smatrate da bi bilo bolje da nisam bio kao ministar na tom mjestu, e tu se ne slažem sa vama. Smatram da je to dio mog posla. Ali, isto tako nisam odlazio da agitujem po bilo kom gradu u Crnoj Gori da bi poljoprivrednike stavio u funkciju izbora. Za to sam kazao u uvodnom dijelu, to je posao koji je radila opština, odnosno Prijestonica Cetinje, ja sam htio da dam podršku kao što sam davao i drugim gradonačelnicima za projekte na nivou opština. Volio bih da ima mnogo više investicija nego što ih ima. Pomenuli smo najavljene investicije od sedam miliona eura, pa i tu tražimo dlaku u jajetu, sad ja treba da vršim kontrolu takvim investicijama, umjesto da damo prostor ljudima da investiraju, a i sami ste bili u biznisu, vi znate jako dobro kao i ja, da mnogo puta treba povući za rukav investitore, mnogo treba stvari potpisati, pripremiti da dođe do realizacije, i to je isto pod znakom pitanja.

Dakle, moj apel članovima Parlamenta nije da mi ne diskutujemo javno ili u Parlamentu ili u Ministarstvu bilo koji problem. Samo je moj apel da kao predstavnici države ipak pokušamo da naše izjave upodobimo na način da ne pobrkamo, ne dovedemo u sumnju investitore da investiraju svoj novac, to nije novac države, to je njihov novac. Eto to je sve što vam ja mogu reći oko toga. Sve drugo što je sadržano u pitanju nadam se da ne smatrate nekorektnim. Ja sam se potrudio da vam objasnim šta su poslovi koje radi Ministarstvo poljoprivrede i kako i na koji način mi realizujemo pojedine projekte koje smo zacrtali, a posebno dva koja su meni jako važna, jedan, a

mislim da će se tu i predsjedavajući složiti, da se što više poljoprivrednog zemljišta koje se nalazi u državnoj svojini dođe do onih poljoprivrednika koji će da ga obrađuju, da podignemo primarnu poljoprivredu proizvodnju i drugi, to su upravo projekti poput IPARD like, gdje podržavamo do 50% investicije poljoprivrednika da bi primarna poljoprivredna proizvodnja, a već od kraja ove godine pa na dalje i prerada bila što je moguće veća u Crnoj Gori i kako bi smo sve ove parametre o kojima često pričamo oko uvoza, deficita, punjenja budžeta i tako dalje popravili, a da ne govorim o radnim mjestima i ostalim faktorima. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama.

Izvolite kolega.

MLADEN BOJANIĆ:

Kratko ću samo. Malo ste mi ... i sad ste ponovili da Ministarstvo poljoprivrede nije nadležno uopšte za taj dio, ali ste ipak bili tamo. Ispade da ste se slučajno zadesili na pogrešnom mjestu u pogrešno vrijeme. Ne mislim da je baš tako, ne mislim da ste bili tamo slučajno. Vjerujem da ste sa pravom namjerom bili tamo i vjerujem da je sve to, mene ne možete ubijediti da nije malo i primjese predizborne kampanje. Tako da možemo mi sada da se pravdamo i nepravdamo, tumačimo ovako ili onako, građani valjda to gledaju koliko pamte ne znam, da li će pamtiti ovakve stvari. Tu je moje da ih podsjetim, odnosno i vas i javnosti da je mnogo obećanja ostalo neispunjenih. Ekonomija Crne Goje je na dosta niskom nivou, na žalost Cetinje još niže i sami znate koliki je problem nezaposlenost na Cetinju, ali negdje 50 mjesta obećanja znači zapošljavanje, negdje hiljadu, negdje 40 hiljada na nivou Crne Gore, pa eto posle toga se slabo šta desi, ali Bože moj, tu smo gdje smo, neću dalje uzimati vrijeme ni kolegi Miliću koji čeka. Naše je da vas podsjetimo ne zlorado, ali često da se sjetite i onih vaših riječi. Negdje sam pročitao kad sam vadio iz medija ovih izjava, da ste negdje rekli - sudite na osnovu djela, a ne na osnovu riječi. Potpuno saglasan i volio bih za ovu Vladu da sudimo na osnovu njenih djela a ne na osnovu njenih riječi, a naročito ne uoči nekih izbora. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Zahvaljujem, kolega Bojaniću.

Poslednje pitanje će postaviti kolega Milić. Izvolite kolega.

SRĐAN MILIĆ:

Zahvaljujem, gospodine Bojaniću, na odnosu da pokušamo ovo do sedam sati završiti večeras.

Očigledno da Crna Gora i kroz ovaj primjer koji je pominjao kolega Bojanić jasno se kandiduje kao zemlja koja postaje prostor promašenih ideja strateških investitora. Najmanje je bitno što ćemo se razlikovati po tome šta je dominantno ih opredijelilo da dođu ovdje, šta ih je dominantno opredijelilo da obećavaju i šta ih je dominantno opredijelilo da napuste Crnu Goru.

Ono što je moje pitanje bilo je, u kakvom su položaju mali poljoprivredni proizvođači u pogledu apliciranja i dobijanja sredstava za podsticaj i razvoj poljoprivrede u odnosu na velike poljoprivredne proizvođače? Da li su u neravnopravnom položaju i ovaj dio oko mljekarske industrije. Mislim da ste dosta dugo sa mojim kolegama elaborirali tako da ja nemam ništa posebno, dodaću neke podatke odmah u obrazloženju. Da li razvijenost mljekarske industrije odgovara potrebama proizvođača mlijeka?

Vidjeli smo i svjedoci smo svega toga, dobio sam odgovor na ovo pitanje u pisanom obliku danas. Kao i ostale kolege smatram da je to izuzetak koji potvrđuje pravilo da Vlada Crne Gore na takav način ne radi, i ako je obaveza bila da se to od svih ministara dostavlja na način kako ste Vi to dostavili i mislim da mi ne postavljamo neka pitanja koja su daleko iznad vašeg djelokruga rada, nego postavljamo pitanja koja su svakodnevni dio vaših obaveza i ne vidim razloga zašto bi se to odlagalo da se dostavi.

Vrlo jednostavno, poljoprivredna proizvodnja omiljena je tema, kad pogledamo samo koliki je ukupni uvoz u Crnoj Gori poljoprivrednih prehrambenih proizvoda, kada vidimo, a Vi ćete to reći, koliki je uvoz na godišnjem nivou mlijeka u Crnoj Gori, jer smo se

dijelom dotakli toga. Volio bih da imamo konkretan podatak, mislim negdje oko 30 miliona evra, ali nije važno neću sad da ulazim u taj dio. Koliki je uvoz vode u Crnoj Gori, a onda kad to uporedimo sa ciframa koje smo čuli od 50 000 evra na mjesečnom nivou ili 600 000 evra na godišnjem nivou, nastaviću moju priču, gospodine ministre, da smatram da postoje ogromne rezerve na prihodnoj strani budžeta koje ne koristimo i da ne smijemo sebi dozvoliti da upadamo u zamku, da ne rješavamo taj problem da bi smo omogućili to što je naša obaveza, to je servisiranje potreba svih u Crnoj Gori, a prevashodno onih koji lica koja u u stanju socijalne potrebe. Šavnik, nekada sedam hiljada stanovnika, danas dvije hiljade, Žabljak nekada deset hiljada, danas tri i po hiljade, Opština Mojkovac samo između dva popisa odselilo se dvije hiljade stanovnika. Ne želim na takav način posmatrati samo ovu priču, ne govorim o poljoprivredi kao načinu za rješavanje ili sredstvo za rješavanje socijalnih problema građana Crne Gore, samo oko toga, ne govorim o poljoprivredi kao da nam je cilj da kroz poljoprivredu povećamo zaposlenost u Crnoj Gori, poljoprivredu gledam kao jednu od temeljnih privrednih grana u Crnoj Gori, kao zaista mogućnost da Crna Gora izvrši supstituciju nepotrebnog uvoza danas u Crnu Goru. Kako god da se zovu oni koji uvoze, kako god da se predstavljaju ti koji su uvoznički lobi u Crnoj Gori, kako god da se zove ta uvoznička mafija koja postoji u Crnoj Gori mi možemo sa jednom sistemskom akcijom svih nas da nađemo rješenje za ove goruće probleme. Ako se budemo bavili samo ovim osnovnim pokazateljima, gospodine ministre, ljeti je nekad iz Podgorice bilo otkupljivano 50 000 litara, Ulcinja 15 000 litara, iz Kuča, gospodine ministre, 3 000 litara, iz Pljevalja 10 000 litara, iz Berana 6 000 litara, iz Mojkovca 2 000 litara mlijeka. Uporedimo to sa svim onim što se danas radi. Nismo imali toliko privatnih mljekara imali smo Agrokombinat, odnosno dio mljekare Podgorica u okviru Agrokombinata. Nemojmo trošiti naše vrijeme i vrijeme građana Crna Gore na ubijedivanje ko je u pravu, ko nije u pravu.

Dovodio sam i ja kod Vas u kabinet, po meni strateškog investitora u dijelu drvne industrije i svega onoga što se radilo. Znao gdje je bilo, ako ne znate reći ću vam poslije u odgovoru, gdje je bio problem za tu realizaciju te investicije. Dovodim čovjeka koji je dobro dočekan u Italiji gdje proizvodi i ima najveću fabriku, imao je odličan prijem kod vas, očigledno se kod vas ne završava taj dio posla, postoje barijere koje to sve zaustavljaju. Ono što mi je milo, čuo sam da su počele aktivnosti oko ribarstva Rijeke Crnojevića da se konačno počne ta proizvodnja. Izgleda da ćemo morati što više obilaziti

ove privredne kolektive i iskazivati ličnu želju za pokretanje određene proizvodnje pa dako probudim one koji imaju novca po Crnoj Gori. Hvala velika.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.

Izvolite ministre.

PETAR IVANOVIĆ:

Hvala Vam na postavljenom poslaničkom pitanju.

Mislim da je odgovor koji je dat Vama možda i najduži koji smo dostavili. Radi javnosti, jer ste kazali jedan dio postavljenih pitanja. Želim da kažem da mi ne stavljamo u neravnotežan položaj one koji su sada na početku i one koji se već godinama bave poljoprivredom proizvodnjom. Dosadašnjih šest poziva MIDAS-a, i budući poziv IPARD-a, i druga finansijska sredstva od agro budžeta do Investiciono razvojnog fonda stoje na raspolaganju svim koji žele da počnu da se bave poljoprivrednom proizvodnjom. Dakle, oni nisu ni na koji način izolovani od pojedinih programa. To što je kroz program IPARD-a like akcenat stavljen na postojeće, na širenje zasada i na uvećanje stočnog fonda već sam objasnio Vi niste bili u sali, gospodine Miliću, ali radi se o poslednjoj mogućnosti da iz tih sredstava gdje je 50% bespovratno učinimo sve da ojačamo našu poljoprivrednu proizvodnju. Mislim da bi to bio dobar potez.

Svi parametri koje analiziramo u Ministarstvu poljoprivrede ukazuju na pozitivne trendove. Znači, nisu to pozitivni trendovi gdje imamo jako velike stope, to su pozitivni trendovi gdje smo prelomili prethodni negativan trend pa ušli u pozitivno ili počeli da dobijamo stope od 5, 7, 11% rasta i tako dalje. To nije dovoljno. Nije dovoljno za ono gdje postoje potencijali i vi ste nekoliko puta s pravom govorili o potencijalima koji nijesu iskorišćeni. Zbog toga mislim da je važno da sve kontakte koje imamo sa stranim investitorima i investitore koje ste vi doveli i koje možete još dovesti u Crnu Goru i one koji su trenutno u Crnoj Gori koristimo na način da se pokrene što je moguće više posla u

Crnoj Gori, da se resursi bolje, kvalitetnije koriste, da se otvori što je moguće više novih radnih mjesta.

Ne bih se složio sa Vama da su sve, sada govorim o poljoprivredi ne govorim generalno, ne bih se složio sa Vama da su promašene ideje u poljoprivredi. Mislim da imamo dosta projekata, ja i pripremam jednu informaciju za Parlament i usput budi rečeno

više puta sam informisao članove parlamenta o različitim aktivnostima Ministarstva poljoprivrede i nisam dobio nikakve odgovore na te inicijative, počev od dešavanja u oblasti pojedinih pregovaračkih poglavlja do pojedinih zakona itd. Uvjeren sam da ima dosta prostora da poboljšamo obostranu komunikaciju. Meni je važno samo da poruke koje šaljemo investitorima ne budu takve da oni imaju utisak da je u Crnoj Gori sve komplikovano. Drago mi je što ste se složili da poljoprivreda jeste biznis. To nije socijalni ventil. Ona jednim segmentom, malim segmentom može biti taj socijalni ventil, ali ne dominantno. Budimo realni kada govorimo o svim izvorima prihoda, onda postoji jedan dio poreza koji ne plaćaju poljoprivredni proizvođači. Hajmo pošteno da pričamo i o tome. Kao ministar, evo javno ću da kažem, svi poljoprivredni proizvođači u Crnoj Gori ne plaćaju porez koji treba da plaćaju. I tu postoji prostor da radimo zajedno i biće potrebno vrijeme da napravimo red i u tom segmentu našeg sistema, pa ćemo onda možda imati manje problema oko isplate staračkih naknada.

Sada sve ovo što ste nabrojali, Podgorica, Ulcinj, Kuči, Zeta je manje od 60 litara mlijeka dnevno, koliko je plan za proizvodnju fabrike za preradu mlijeka u Pavinom Polju. Da bi dobili predstavu o kakvom projektu govorimo. Ali, pomenuli ste dvije oblasti, ribarstvo i drvoprerađu. U oblasti drvoprerađe pokrenuli smo mnogo toga. Spojili smo šumarstvo i drvoprerađu. Sada se to nalazi na jednom mjestu, nema više dijeljene odgovornosti, jedna je odgovornost. Bilo je više projekata koji su realizovani tokom 2014. godine. Imamo nekoliko započetih projekata u 2015. godini. Podaci govore da nam raste izvoz ne oblovine, rezane građe i poluprerađevine od drveta, što je dobro, dodatna vrijednost ostaje ovdje u Crnoj Gori. Još smo udaljeni od proizvodnje namještaja kao što je to nekad rađeno, ali idemo korak po korak ka tome. Nedostaje nam znanje, tehnologija, ljudi. Pomenuli ste oblast ribarstva. Potpuno se slažem sa vama, ne samo Rijeka Crnojevića, ribarstvo koje je kod nas sinonim, kada kažete ribarstvo nekako svi pomislimo

na tu fabriku nego ribarstvo na rijekama koje imaju izuzetno kvalitetnu vodu, punu kiseonika, na jezeru i na moru. U te projekte možemo dalje promovisati.

Vi znate, kada god počete u Brisel u različite delegacije i kada razgovarate sa parlamentarcima Brisela, da tu postoji, takođe, interesovanje. Kanališimo to interesovanje ka Crnoj Gori. Dajte da razvijemo ta partnerstva. Mi sada imamo oko 3% aplikacija za oblast ribarstva, što je jako dobro. Sve je to sjeverni dio Crne Gore, ali ima još prostora da koristimo resurse kako možemo. Očekujem pomoć sa vaše strane i od strane poslanika koji su u redovima Socijalističke narodne partije da više radimo zajedno, da više razbijemo mitove i zablude koji postoje kod poljoprivrednih proizvođača, da ih više guramo ka šansama za biznis. Jer, na taj način pomažemo njima. Ukoliko postoje bilo koje inicijative, vi znate da se uvijek odazivam na inicijative, posebno ozbiljne inicijative kakve su bile vaše dosadašnje inicijative. Ako mogu da pomognem sada, kada su drvoprerađivačarstvo i šumarstvo spojeni, pozivam vas da obnovimo kontakte sa tim investitorom. Raste interesovanje za proizvodnju peleta u Crnoj Gori, raste interesovanje za ne samo rezanu građu nego za parenu bukovinu. Idemo sada korak dalje. Ali, pazite, to sve prije godinu ili dvije nije ni postojalo. Zato, dajmo novu tehnologiju i znanje ljudi i partnere sa kojima možemo da povećamo stepen prerade ovdje u Crnoj Gori. Usuđujem se da to kažem bez najave da to bude obećanje, ali naše projekcije govore da bi u ovoj godini mogli da budemo u intervalu između 15 i 20 miliona eura izvoza drvoprerađivačke industrije, što je veliki iskorak dalje. Učiniću sve što mogu, koristeći mehanizme koji su na temeljima zakona i međunarodnih sporazuma, da spriječimo one koji aneksima ugovora favorizuju svoju poziciju i nameću trgovcima u Crnoj Gori pojedine proizvode kroz sistem vezane trgovine. Mi tome moramo stati na kraj. Nemam ništa protiv da bilo koji trgovac uvozi u Crnu Goru ono što želi. Imam protiv da mu se nameće kao moranje da bi dobio jedan proizvod da mora da uveze i drugi. Mi smo već pokrenuli što ka Svjetskoj trgovinskoj organizaciji, što ka CEFTI ova pitanja. Vjerovali ili ne, Crna Gora je sada tu postala lider i dobila podršku susjednih zemalja za nekoliko pitanja koja su otvorena. Da ne ulazim u detalje. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Izvolite.

SRĐAN MILIĆ:

U sedam sati imam zakazanu obavezu i sve ostalo. Vrlo kratki primjeri. Pominjao sam Šavnik, ali nije sva situacija u Šavniku na isti način definisana. Imate prostor sela Bare, gdje ne samo da je očuvan stočni fond već je značajan broj mladih ljudi ostao na selu i upravo zbog njih, generacija koje dolaze je neophodno stvoriti nekakav proizvodni tip i program koji bi mogao da zadovolji sve te njihove potrebe. S druge strane, u odgovoru ste mi rekli 170 miliona litara mlijeka na godišnjem nivou, desetogodišnji prosjek proizvodnja mlijeka u Crnoj Gori negdje oko 46.000 litara dnevno, što bi značilo da, kada se tih 13% koliko se otkupljuje stavi u taj odnos, to izlazi negdje na 60.000 litara dnevno da se otkupljuje, a da sve ovo ostalo završava u određenu vrstu prerade. I vi i ja ćemo se složiti da se ne prosipa. I vi i ja ćemo se složiti da ima određenu vrstu finalne obrade. I vi i ja ćemo se složiti da, nažalost, osim aktivnosti koje vi kao Ministarstvo poljoprivrede radite, prema tome da bismo spriječili sebe da se ovdje ne ponašaju prema nama onako kako ne treba da se ponašaju oni koji pokušavaju da govore o vezanoj trgovini za vodu ili bilo šta drugo, da mi moramo da edukujemo, ako tako treba da kažem, velike distributivne lance o tome šta je potrebno da bi se promovisali u tom dijelu, štandu proizvodi iz Crne Gore, pa da vidimo koja je mjera toga patriotizma. Da li će neko, bez obzira na sve, da radije kupi nešto što je uvozni proizvod ili će da kupi ono što je proizvod iz Crne Gore? Uporno govorim da tih 200 miliona evra koje mi uvozimo u Crnu Goru niko ne baca, to se ovdje potroši. Složićemo se valjda u najvećem dijelu, ne govorim o reeksportu banana ili bilo čega drugoga, razumjećete me, želim da budem fokusiran na ono što se proizvodi u Crnoj Gori, da nemamo neki značajni reeksport. S druge strane, jasno je da ovdje postoji loša koordinacija između proizvođača, onih koji su distributivni lanci i krajnjih korisnika potrošača. U tom procesu vidim sudbinsku ulogu i Ministarstva poljoprivrede, sudbinsku ulogu Vlade, sudbinsku ulogu ovog parlamenta. Hvala vam na tim ocjenama vezano za sve ovo što smo poslanici SNP-a i ja iznosili u prethodnom periodu. To sam vam i rekao i jednom privatnom razgovoru. Znam da smo jedina politička partija koja je na svojoj listi imala dva šampiona Crne Gore u poljoprivrednoj i stočarskoj proizvodnji. Nisam možda ja niti je kolega Nišavić prava adresa za tu temu, ali su adresa za tu temu njih dvojica koji su se dokazali, koji su ostali u Crnoj Gori, obojica su fakultetski

obrazovani ljudi, djeca im se školuju i žele da pokažu da je u Crnoj Gori moguće stvoriti kroz poljoprivredu i stočarstvo dodatnu vrijednost.

Pošto vi, potpredsjedniče Parlamenta, volite da evocirate uspomene sa putovanja, sada smo se skoro vratili iz Maroka. Rekao bih čovjek u Maroku šta može da vidi, može da vidi pijesak, pustinju, vjetar i sve ostalo, ali Maroko je jedan od vodećih svjetskih proizvođača čeri paradajza, upravo koristeći prirodne pogodnosti, veliki broj sunčanih dana i svega onoga što treba da radi. Crna Gora danas ima godišnju izloz plave ribe jedna tona, ako se nešto nije promijenilo u međuvremenu, na godišnjem nivou. Imamo mogućnost, vi znate i sami, ministre, kakve su nam mogućnosti vezano za tu priču, kao što je kvalitet ribe koji ovdje može da se izlovljava, da se konzervira i sve ostalo, iznad onoga što možemo bilo gdje u regionu, jer oni uvoze ribu da bi mogli da je konzerviraju. Jedino što mi smeta u toj čitavoj priči, da mi neko kaže nema para. Ne, ovdje ima novca, ali nam je sistem prioriteta, gospodine ministre, pogrešan. Izvinjavam se što sam odužio, želio sam vrlo kratko ovo pitanje da komentarišem. Hvala vam velika, profesore. Hvala vam ministre.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Kuće nije bilo u Komanima koja nije imala od 50 do 100 ovaca vodili smo ih na Latično, a danas a danas. Zahvaljujem se ministru na prisustvu i na saradnji.

Ovim smo danas završili sa radom. Podsjećam vas da sutra nastavljamo u 10.30h sa ministricom Kovačević. Svako dobro. Prijatno.

27.03.2015. godine

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Koleginice i kolege, predlažem da počnemo.

Nastavljamo sa poslaničkim pitanjima.

Danas je sa nama uvažena ministarka Kovačević. Pozdravljamo je i želimo joj uspješan rad.

Prvo pitanje za ministarku Kovačević ima poslanik Janko Vučinić.

Izvolite, kolega Vučiniću.

JANKO VUČINIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče Simoviću.

Poštovane kolegice, kolege poslanici, poštovani građani, uvažena gospođo ministarko Kovačević,

Kao prvo, želim da vam bude srećan rad na novoj funkciji i naravno uspješan, a ja sam vam postavio, imam namjeru da vam postavim poslaničko pitanje koje se odnosi na sudbinu 250 radnika, bivših radnika Plus komerca, sadašnjih radnika Merkatora. Oni su ovih dana ostali bez posla, jedan dio njih je ostavo već, drugi dio treba narednih dana. Iz tog razloga ja sam vam postavio sljedeće poslaničko pitanje:

Da li je tačno da će 250 bivših radnika Plus komerca iz Nikšića, koje je 2010. godine preuzela firma Merkator do.o. Podgorica, biti upućeno na biro rada, od 06.04. 2015. godine?

Obrazloženje: Ja sam razgovarao sa predstavnicima ovih zaposlenih i oni su mi rekli da su se obraćali na više adresa da bi im pomogle nadležne institucije, između ostalog, za pomoć su se obratili meni. Jedini način da im pomognem je da postavim vama kao ministarki rada i socijalnog staranja, ovo poslaničko pitanje, u nadi da ćete im i vi pomoći sa pozicije ministarke rada i socijalnog staranja.

Evo o čemu se radi, svi su oni prešli iz Plus komerca, kad je zakupljen od strane Merkatora i oni su 2010. godine zaključili ugovore o radu do 2025. godine. Međutim, sada su dobili obavještenje da moraju, to je apsurd, da sami sebi potpišu otkaz, da potpišu raskid ugovora o radu i nakon toga pitanje je da li će i ko će biti pozvan od strane Merkatora da bi potpisali ugovor na određeno vrijeme.

Iz neposrednog razgovora sa njima saznao sam da su se obraćali inspekciji rada. Međutim, oni su ih uputili da idu kod advokata, da pokrenu sudske sporove, a znate i sami koliko ti sudski sporovi dugo traju. Oni od čega da žive sve to vrijeme? Od vazduha. A kako sudovi reaguju i kako presuđuju, onda će se ispostaviti da će morati platiti putne i ove sudske troškove zbog tih sudskih postupaka.

Ovdje je više nego jasno da Merkator hoće, izigravajući sadašnji Zakon o radu, da se oslobodi tereta koji je u vidu ugovora na neodređeno vrijeme i da jedan dio njih ostavi bez posla, a one ostale da zaposli na određeno vrijeme od tri mjeseca, da bi taj posao premjestio na one koje zaposli i na taj način ostvarivao profit na klasičnom izrabljivanju tih

radnika koji ostanu u Merkatoru. Zbog toga sam i postavio ovo poslaničko pitanje da pomognete i vi da ti radnici ne ostanu, ne budu u takvu situaciju, nego da reagujete i da im zajednički pokušamo pomoći. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Izvolite, gospođo Kovačević, uvažena ministrice.

ZORICA KOVAČEVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovani potpredsjedniče, kolege poslanici, poštovani građani,

Na pitanje poslanika Janka Vučinića dajem sljedeći odgovor:

U vezi navedenog pitanja obavještavam vas da Ministarstvu rada i socijalnog staranja nije dostavljeno obavještenje od strane bivših radnika Plus komerca iz Nikšića, koje je 2010. godine preuzela firma Merkator doo Podgorica.

Istovremeno vas obavještavam da je Ministarstvo rada i socijalnog staranja poslaničko pitanje poslanika Janka Vučinića uputilo Upravi za inspeksijske poslove i Ministarstvu ekonomije, da u okviru svojih nadležnosti dostave odgovore.

Lično sam razgovarala sa ministrom ekonomije gospodinom Kavarićem i zamolila ga da vam na dio poslaničkog pitanja takođe pošalje odgovor.

Nadalje, ističem da Zavod za zapošljavanje Crne Gore nije obaviješten o tome da će 250 radnika Plus komerca iz Nikšića koji je 2010. godine preuzela firma Merkator biti upućeno na Zavod za zapošljavanje od 6.04. 2015. godine. Podaci su mi svježiji od prošle nedjelje. Takođe, navodim da su se zapošljeni Plus komerca ad. Nikšić u 2012. godini, preko svoje sindikalne organizacije obratili Ministarstvu rada i socijalnog staranja inicijativom za vršenje inspeksijskog nadzora u vezi sa neuplaćivanjem doprinosa koje je Ministarstvo rada i socijalnog staranja izvršilo preko područne jedinice Inspekcije rada Nikšić, o čemu ću vam danas lično dati izvještaj inspekcije.

Takođe, isto tako obratili su se i zahtjevom u 2013. godini za uplatu neuplaćenih potraživanja i prava na otpremninu, na koje im je Ministarstvo rada i socijalnog staranja odgovorilo da lice kojima je prestao radni odnos usljed stečaja neizmirenje potraživanja iz radnog odnosa u skladu sa Zakonom o stečaju. Takođe, da, ukoliko pravo na isplatu

otpremnine nije moglo da se isplati iz stečajne mase, zaposleni koji je bio u radnom odnosu na dan pokretanja stečajnog postupka ima pravo da pokrene postupak za ostvarivanje prava na otpremninu kod Fonda rada i kao da se ostvarivanje neizmirenih potraživanja iz radnog odnosa i stečajne mase mogu vratiti stečajnom upravniku za tumačenje odredbi Zakona o stečaju Ministarstvu ekonomije. Ujedno vas obavještavam da sam spremna da primim radnike Plus komerca ili Merkatora u vremenu kada se dogovorimo u veoma kratkom roku. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem ministarki Kovačević.

Poslanik Vučinić da li želi komentar?

Izvolite.

JANKO VUČINIĆ:

Zahvaljujem na odgovoru. I ovo je dobro što ste rekli da ste voljni da primite predstavnike radnika Plus komerca, odnosno sadašnjih radnika Merkatora i da porazgovarate sa njima o njihovom veoma velikom problemu i da im na taj način pokušate pomoći. Htio sam da kažem da firma Merkator, odnosno poslodavac krši očigledno Zakon o radu, i to član 43 stav 2, jer svi su oni potpisali ugovore o radu sa Merkatorom i oni su sada radnici Merkatora. Takođe se krši i ona odredba Zakona o radu kojom se poslije 24 mjeseca moraju ti ugovori transformisati u ugovore na neodređeno vrijeme. Svi su oni više od pet godina zaposleni radnici u Merkatoru. Međutim, danas i ovih dana dobijaju obavještenje da to nijesu i da moraju da se vrate u matičnu firmu Plus komerc u stečaju, a to znači da se vrate na biro rada. Njima je ostala samo nada. Nada da li će nekog od njih poslodavac pozvati, i ponuditi da potpišu ugovor na tri mjeseca.

Međutim, ono što bih još rekao da je ovo što se događa danas radnicima Merkatora, da izgleda slijedi svim radnicima u Crnoj Gori jer znamo da su pet organizacija poslodavaca u Crnoj Gori na čelu sa američkomprivrednom komorom, naravno uz podršku premijera Đukanovića, najavili predlog novog zakona o radu kojim će se ukinuti ugovori na neodređeno vrijeme, kojim će se ukinuti minuli rad, kojim će se pogađati oko zarade sa zaposlenim, tako da će oni biti dužni samo da im isplate oko 193 eura, odnosno minimalnu zaradu, a sve ostalo stvar dogovora, zatim da će se mnogo lakše otpuštati radnici i proglašavati tehnološkim viškom. Međutim, ne znam koliko je mogao biti

ovakav zakon o radu biznis barijera. Znam iz sopstvenog iskustva kako je lako danas dati radniku otkaz i kako je i ovakav zakon vrlo loš. Možemo misliti šta će biti sa novim zakonom o radu.

Vidjeli smo reakciju sindikata, ovo je prvi put da su se udružili sindikati i da su najavili sve metode sindikalne borbe. Naravno da će u tome imati veliku podršku Demokratskog fronta i da ćemo i biti zajedno sa sindikatima da odbranimo ta radnička prava i mislim, što se tiče Zakona o radu, da ga treba popravljati u onom pravcu da više štiti radnika a ne naprotiv da danas, da bi onda imali u Crnoj Gori radnike kao najamnu radnu snagu, odnosno kao nešto, kao moderne robove.

Mislim da ćete i vi biti protiv takvog predloga i protiv takvog rješenja da se ukida rad na neodređeno vrijeme i da se ukida minuli rad i sve ostalo što sam pomenuo. Evo možete i da odgovorite, neka to bude moje dopunsko pitanje, da čujemo vaš stav po osnovu tog novog predloga Zakona o radu koji se priprema i koji hoće da od radnika u Crnoj Gori napravi moderne robove.

Ja sam postavio dopunsko pitanje.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Da li ministarka želi da odgovori sada na dopunsko pitanje poslanika Vučinića. Izvolite. Hvala.

ZORICA KOVAČEVIĆ:

Znači, gospodine Vučiniću, vi znate da kršenje Zakona o radu je u nadležnosti Uprave za inspeksijske poslove, više Inspekcija rada nije u našem ministarstvu, ja sam, kao odgovorni ministar, prvoga dana uputila vaše poslaničko pitanje Upravi za inspeksijske poslove i zamoliću gospodina Vuksanovića da u što kraćem roku i meni i vama dostavi dio odgovora vezano za probleme radnika Merkatora u Nikšiću i kršenja Zakona o radu.

Što se tiče drugog dijela pitanja, vezano za Zakon o radu, vi ste imali prilike juče da pročitate moje mišljenje. Znači, što se tiče radnog materijala Zakona o radu, moram da vam kažem kao odgovorno ministarstvo, uradili smo jedan prednacrt radog materijala Zakon o radu i evo javno da vam kažem da uopšte nije bilo potrebe za nikakve konferencije za štampu. I sad vam kažem, svoj crnogorskoj javnosti, da ćemo vrlo brzo formirati radnu grupu koja će biti sastavljena od predstavnika svih zainteresovanih strana

socijalnog savjeta, naravno radnika eksperata, nevladinog sektora, znači predstavnika svih ministarstava, gdje ćemo krenuti na izradi novog predloga zakona.

U planu rada Vlade i Ministarstva rada i socijalnog staranja nije ove godine predviđeno donošenje zakona, nego je krajnji rok 2017. godina. Iskustva koja sam ja imala prilike da pogledam, Hrvatska je dvije godine radila na tom zakonu. Prema tome, nema nikakve potrebe za nervozu, ništa se ne radi netransparentno, biće prilike da o tom predlogu zakona razgovaramo intenzivno, organizovaćemo velike javne rasprave, čućemo mišljenje svih zainteresovanih strana i budite sigurni da ćemo, ja se nadam, uraditi jedan dobar predlog zakona. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Evo, mislim da je dodatno pitanje bilo na mjestu i zahvaljujem se ministarki na spremnosti da odmah odgovori na dodatno pitanje.

Sljedeći poslanik koji je uputio pitanje ministarki Kovačević je poslanik Srđan Milić. On je najavio da nije u mogućnosti zbog službenog puta da postavi usmeno pitanje, ali sam siguran da će ministarka Kovačević, u skladu sa procedurom, dostaviti pisani odgovor, već je odgovor dostavljen, tako da vjerujem da smo sa time završili i ovo pitanje.

Sljedeći poslanik koji je postavio pitanje za Ministarstvo rada i socijalnog staranja je poslanik Dritan Abazović, on je javio da je na putu prema Skupštini. Ovdje imamo dakle izvjesno kašnjenje i ako je potpredsjednik Radulović juče, na kraju zasijedanja, najavio da počinjemo u 10,30 sa pitanjima za ministarku Kovačević i obaviješteni su poslanički klubovi za promjenu dinamike, jer je trebao jutros da počne po planu rada sa ministrom Brajovićem, koji je službeno takođe odsutan i zbog toga je došlo do tog pomjeranja, ali ponavljam, koje je najavljeno svim poslaničkim klubovima i koje je najavio potpredsjednik Radulović juče prilikom završetka jučerašnjeg radnog dana.

Tako da, zamolio bih, ako je moguće ministarku Kovačević da sačekamo gospodina Abazovića, a u međuvremenu bih zamolio koleginicu Dragičević da se pripremi i da sačekamo predstavnika Ministarstva kulture da dođe i da obavimo taj dio dijaloga između poslanice Dragičević i predstavnika Ministarstva kulture.

Dakle, do dolaska direktora Direktorata za kulturu Lidije Ljesar, predlažem pauzu od pet minuta.

Hvala vam.

- Pauza -

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Predlažem da počnemo.

Dakle, mislim da je pauza bila korisna i potrebna. Mislim da je ovo dobra prilika da demonstriramo našu zajedničku namjeru da poštujemo dogovorenu dinamiku rada, početak rada, dogovoreni plan rada i mislim da će i ministri pokazati jedan odogovorani odnos poštujući institut poslaničkog pitanja i svojim prisustvom uvažiti Parlament i poslanika koji postavlja to pitanje. Svakako, u određenim momentima, kada je ministar službeno odsutan, siguran sam da će svi poslanici imati razumijevanje i pokazati svoj tolerantan odnos kao što koleginja Dragičević to sada uvažava, službeno odsustvo uvaženog ministra Goranovića i prihvatila je da odgovor na postavljeno pitanje da predstavnik Ministarstva kulture, odnosno pomoćnica ministra, uvažena gospođa Ljesar.

Izvolite, kolegice Dragičević.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Uvažena Skupštino, uvažena predstavnice Ministarstva, uvaženi građani,

Moram da kažem da kad je bio premijerski sat vidjela sam se sa ministrom Goranovićem, koji me obavijestio da neće biti tu.

Rekla sam mu - pitanje upućeno Vama ja ću ga tako i čitati, bitno mi je da Vi znate i da se čuje o čemu se radi. Tako da nije bilo neophodno da bude tu, tim prije što je on na veoma važnom zadatku kako sam čula, to potpisivanje je mnogo bitno.

Zahvaljujem.

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore ministru kulture gospodinu Pavlu Goranoviću postavljam slijedeće poslaničko pitanje:

Hoće li se, gospodine ministre, konačno u Ministarstvu kulture početi voditi računa o zaštiti, očuvanju i nedevastiranju kulturno-povijesnih spomenika kako prvog reda tako i ostalih?

Obrazloženje:

Znam gospodine ministre da ste 18.ovog mjeseca izabrani na mjesto ministra kulture i 19. počeli raditi. Znam isto tako da duže vremena Ministarstvo kulture nije imala čelnog čovjeka, ali vjerujte nije mnogo bolje bilo ni kad je on bio tu. Naime, radi se o zaštiti i očuvanju sada konkretno gradskih bedema Starog grada Budve kulturno-povjesnog spomenika prvog reda, a vjerujte da je tako i sa drugim spomenicima.

Lokalna uprava grada gleda samo gdje god može da nagrdi što može. Nema prave revetalizacije starih urbanih sredina, nego ih samo te mudre glave ograde kao obor da im niko ne može prići.

Ne znam da li ste čuli ili pak vidjeli da su budvanske bedeme nagrdili bušeći ih za nekakve valovite svetiljke koje je tobož projektirao izvjesni Rešid. Posebno mene kao i građane Budve i sve dobronamjerne građane Crne Gore interesira, da li je neko iz vašeg ili nekog drugog Ministarstva dalo dozvolu za devastaciju bedema?

Na koncu, što Rešid zna o Mediteranu i toj kulturi?Ništa. Ali, veća je tragedija da ni lokalna uprava nema pojma o tome, jer ne bi angažirali njega već bi sami znali da se bedemi ne diraju na taj način. Bedemi su devastirani kako ljeti tako i zimi i tu skalameriju građani popularno zovu

"Rešidov DNK-a". Sigurna sam da sa ovim najmanje veze ima Rešid.

Kada su se građani bunili jedna među mudrim glavama lokalne uprave koja samo zna postavljati ograde, reče, parafraziram- nama je UNESCO dozvolio.

Gospodine minister, ovo samo da znate s kim imate posla i što morate raditi i kako ih obučavati, što je pod UNESCO u Crnoj Gori, a što pod kulturnom baštinom Crne Gore, a skalameriju sa bedema tražim da odmah uklonite o trošku lokalne uprave i da onaj čija je to ideja i onaj tko je dozvolio da se narušava kulturno-povijesni spomenik mora da odgovara.

Odgovor molim i u pisanoj formi. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem koleginci Dragičević.

Odgovor na ovo pitanje daće direktorica Direktorata za kulturnu baštinu.

Izvolite, gospođo Ljesar.

LIDIJA LJESAR:

Hvala, predsjedavajući.

Na poslaničko pitanje poslanici Ljerki Dragičević, Ministarstvo kulture daje sljedeći odgovor:

U dvije ravni je odgovor u odnosu na pitanje i u odnosu na obrazloženje. U odnosu na pitanje, u proteklom višedecenijskom periodu država je kroz rad institucija koje su mijenjale svoj naiziv ali ne i ulogu službe zaštite kulturnih dobara kroz zakone i brojne aktivnosti prepoznavala značaj i vrijednosti kulturne baštine. Ministarstvo kulture je radi unapređenja stanja kulturnih dobara Crne Gore izvršilo set zakonodavnih institucionalnih reformi sa ciljem da novi zakonodavni institucionalni okviri odgovore zahtjevima države u pogledu zaštite i očuvanja kulturnih dobara kojima je predviđeno preduzimanje mjera kojima će se obezbijediti zaštita nepokretnih kulturnih dobara i spriječiti njihova dalja devastacija, što će u saradnjih svih odgovarajućih institucija i državnih i lokalnih organa uprave biti sprovedeno i u slučaju kulturnih dobara sa teritorije Opštine Budva. Urbana cjelina, Stari grad Budva sa bedemima i bastionima zbog svojih kulturnih vrijednosti je od 1956.godine kulturno dobro od nacionalnog značaja. U okviru projekta revalorizacije kulturnih dobara Crne Gore urađen je i elaborat u revalorizaciji Starog grada Budva sa bedemima i bastionima. Elaboratom je ocijenjeno da su nelegalni i nestručno izvedeni radovi kao glavni faktor devaloriranja kulturnih vrijednosti Starog grada Budva prvenstveno rezultat neadekvatnog odnosa vlasnika i držaoca prema kulturnim dobrima koji prilikom izvođenja radova prvenstveno imaju za cilj prilagođavanje objekata novim potrebama i namjenama, najčešće shodno pretpostavljenim komercijalnim i drugim interesima pri čemu istorijski i arhitektonski značaj svojih objekata ne vide kao vrijednost i benefit, već kao ograničenje svojinskih prava i umanjenje ekonomskog potencijala. Ministarstvo kulture i Uprava za zaštitu kulturnih dobara će u odnosu na utvrđeno stanje očuvanosti dato elaboratom kao i predloženih mjera za unapređenje stanja Starog grada Budva u skladu sa zakonom propisanim mehanizmima postupiti u slučajevima nelegalne i neprimjerene gradnje i na osnovu rješenja ista procesuirati i drugim državnim organima.

Podsjetiću, da i do sada su kroz izradu konzervatorskih projekata i sprovođenje konzervatorskih mjera u kontinuitetu tretirani brojni pojedinačni objekti u okviru Starog grada Budva kao i sama urbana cjelina sa bedemima. Radovi su imali za cilj unapređenje

sveukupnih kulturnih vrijednosti Starog grada Budva. Takođe, institucije zadužene za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara su mnogim aktima obustavljale neadekvatne i nestručno izvedene radove na kulturnim dobrima, ali u pojedinim slučajevima od strane vlasnika nijesu sprovedene naložene mjere. Ovom prilikom kao i u ranijim odgovorima Ministarstva kulture u obavezi smo da podsjetimo, kada su u pitanju slična poslanička pitanja u odnosu na Stari grad Budva, da je u katastrofalnom zemljotresu iz 1979.godine Stari grad Budva bio razrušen, a mnogi objekti do temelja srušeni.

Glavni zadatak nacionalnih i lokalnih institucija zaštite bio je obnova i revitalizacija u koju su bili uključeni brojni stručnjaci različitih profila koji su kroz različite nivoe projekata, strategija, planskih dokumenata izricali mjere i režim zaštite kulturnih dobara. Pitanje namjene prostora, načina adaptacije, rekonstrukcije objekata, materijalizaciji i slično. Međutim, nakon obnove i revitalizacije Starog grada Budve rađene u odnosu na smjernice date urbanističkim projektom iz 1981.godine posljednjih 20-tak godina može se ocijeniti da su evidentni primjeri nepoštovanja konzervatorskih uslova i konzervatorskih projekata datih od republičkog zavoda ranije a danas od Uprave za zaštitu kulturnih dobara Crne Gore što je dovelo do ugrožavanja kulturnih vrijednosti pojedinih objekata u Starom gradu a samim tim i cijelokupne urbane cjeline.

Evidentni problemi su svakako jednim dijelom i odsustvo koordinacije svih subjekata u lancu zaštite kulturnih dobara i važno je naglasiti da adekvatna zaštita kulturne baštine podrazumijeva integralnu zaštitu i očuvanje koje treba sprovoditi kroz planirani kontinuirani proces stalne saradnje svih resora koji učestvuju u procesu planiranja i projektovanja u okviru koga treba poštovati osnovno načelo, da svako kulturno dobro zahtijeva specifične postupke i tretmane koje definiše služba zaštite kroz izdavanje konzervatorskih uslova. U slučaju Starog grada Budva posebno bih naglasila pored izrade jednog broja konzervatorskih projekata izradu studije zaštite kulturnih dobara i menadžement plana u skladu sa međunarodnim smjernicama i u skladu sa Zakonom o zaštiti kulturnih dobara u poglavlju integralna zaštita. U kontekstu implementacije predloženih mjera i režima zaštite datih elaboratom o revalorizaciji Starog grada Budva, Uprava za zaštitu kulturnih dobara i lokalna uprava su nedavno održali sastanak radi uspostavljanja sinhronizovanog mehanizma zaustavljanja nelegalnih aktivnosti i uklanjanja postojećih.

U odnosu na vaše obrazloženje u kojem naglašavate neadekvatnost iluminacije postavljene na bedemima u decembru 2014.godine Uprava za zaštitu kulturnih dobara je postupajući po zahtjevu za izdavanje konzervatorskih uslova za izradu konzervatorskog projekta iluminacije zidina Starog grada Budva Sekretarijata za gradsku infrastrukturu i ambijent Opštine Budva izdala konzervatorske uslove za izradu konzervatorskog projekta trajne iluminacije zidina grada Budva sa bastionima od 24.12.2014.godine. Izdati konzervatorski uslovi daju jasne smjernice u cilju zaštite ove urbane cjeline na način da se kroz unošenje novih elemenata omogući prvenstveno očuvanje i prezentacije arhitektonskih i ambijentalnih vrijednosti kulturnog dobra i unaprijede njegove kulturne vrijednosti.

Imajući u vidu navedeno, a povodom aktivnosti na tradicionalnom ukrašavanju grada i novogodišnje praznike koje se u kontinuitetu sprovodi od 2002.godine Javna ustanova muzeji, galerije Budve se obratilo Upravi za zaštitu kulturnih dobara radi izdavanja saglasnosti na elaborat privremene iluminacije bedema Starog grada Budve. Postupajući po navedenom zahtjevu Uprava za zaštitu kulturnih dobara je na osnovu člana 103 stav 3 Zakona o zaštiti kulturnih dobara aktom 031052014-7 od 30.12.2014.godine izdala saglasnot na predmetni zahtjev konstatujući da je riječ o iluminaciji privremenog karaktera uz obavezu investitora da najkasnije u drugom kvartalu 2015.godine izradi konzervatorskih projekat trajne iluminacije zidina Starog grada i dostavi Upravi za zaštitu kulturnih dobara na saglasnot. Istim aktom uprava je utvrdila da su intervencije predviđene predmetnim elaboratom iz decembra 2014.godine prihvatljive sa konzervatorskog aspekta kao privremeno rješenje do izrade konzervatorskog projekta sanacije bedema Starog grada Budva sa trajnom iluminaciom kulturnog dobra kom će se postići vizuelni efekat kulturnog dobra i na adekvatan način prezentovati njegove izuzetne kulturne vrijednosti.

Na kraju, naglašavamo da će Ministarstvo kulture i u narednom periodu u skladu sa svojim nadležnostima kao i drugi organi državne uprave, institucije nadležne za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara obavljati poslove na zaštiti, očuvanju, valorizaciji, popularizaciji kulturne baštine na teritoriji Opštine Budva. Takođe, uvjeravamo vas da će u periodu koji predstoji ravnomjerno, institucionalno i finansijsko ulaganje u zaštitu i očuvanje kulturnih dobara na teritoriji cijele države pored ostaloga biti jedan od prioriternih zadataka Ministarstva kulture. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Uz vašu saglasnost, dozvolio sam značajno prekoračenje vremena za odgovor, ali imajući u vidu temu kulturne baštine i naše zajedničke obaveze i zajedničke odgovornosti u odnosu na ovu temu, mislim da je to zasluživalo detaljniji odgovor, svakako, pozivajući nadležne državne institucije za pravovremeno i efikasno djelovanje u zaštiti naše kulturne baštine.

Izvolite, kolegice Dragičević.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Da ja nisam iz Budve, da nisam starosjedilac, a nisam učestvovala aktivno u revitalizaciji Starog grada poslije 1979.godine i da sam recimo negdje sa Marsa, prihvatila bih kompletno Vaše pisanje.

Vidjela sam da je sprega Uprave za zaštitu kulturnih dobara i Ministarstva da se onako iluminiraju osvijetle bedemi, da zna narod što je, ne mora svak znat što je iluminacija i luminacija, da se onako osvijetle bedemi onda je to sramota. Neću stati na ovome. Još da vam kažem, gospođo, žao mi je sad Vi ste čitali to, ali da vam kažem za vašu informaciju da sam ja bila ta koja je ako ima ovdje kolega koji su bili u prošlom sazivu pa znaju, koja je insistirala na tome da se konačno bedemi sa Vojske Jugoslavije prenesu na dobra Crne Gore. Imam ovdje gospodina Orlandića koji je sve potvrdio, sve što sam rekla. Poznajem svoj grad mnogo bolje nego svi ti stručnjaci, sa Jelovcem sam radila poslije potresa. Samo ćete jednostavno, ne vi kao Vi osobno, nemam ništa protiv Vas osobno, ali imam protiv svih onih koji od 1979.godine hoće da nagrde taj grad, da naprave da nije živ grad, da naprave skalameriju kao što su napravili u Budvi, oni prazni stanovi, a mi moramo plaćati, mi smo građani drugog reda a sve plaćamo kao građani prvog reda i sramota je danas da mi dajete odgovor da je uprava izdala odobrenje da se onako osvijetle bedemi.

To je velika sramota i milo mi je da smo to čuli i ja i svi građani, jer ako ćemo pravo da govorimo ono je postavljeno mnogo prije nego što je izdato rješenje, a vi se

informišite, a ja tačno znam, neću vam reći koji je datum. Ono je puno postavljeno prije i u drugom kvartalu ove godine, molim vas, čudi me da ste pominjali, ona je nagrdila bedeme. Ni jedan stanovnik koji je živio tu i zna da živi, u onako urbanoj sredini ne zna svako da živi, to da vam kažem, niko neće nagrditi ono što ga drži. Interesantno mi je da ste Astoriju spomenuli, ali se ništa nije uradilo, čak nemaju ni dozvolu a rade, ali ste rekli da ima ko je devastirao, oni su najviše devastirali. Isto tako poslije potresa da se toliko mislilo o kulturnim dobrima zar bi se tek prošle godine zaštitio naš mozaik. Znae da je građena Avala na nekropoli, vjerovatno je zbog toga i crna sva jer je na nekropoli, pa da bude baš u stilu groblja.

Ništa ne mogu da prihvatim od vašeg odgovora, jedino ovo da ste priznali da ste sami to napravili, uprava da je dala dozvolu i da će to biti tobož uklonjeno u drugom kvartalu. To vam se zove kod nas, ne kod nas nego svugdje u svijetu, "ne lipši magarče do zelene trave". Hvala lijepa.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se kolegini Dragičević, još jednom na tolerantnom odnosu prema obavezi koju je imao ministar Goranović.

Zahvaljujem se i direktorici Ljesar.

Sada smo po dnevnom redu, po našem planu, imamo pitanja koja su upućena za ministra prosvjete i sporta gospodina Boškovića, koji je takođe danas službeno odsutan. Određeni broj poslanika je iskazao spremnost da pitanja postavi uvaženoj pomoćnici ministra Muberi Kurpejović, gospodin Kalač, gospodin Stanić i poslanik Nimanbegu. Poslanica Bošnjak je insistirala i molila je da ipak sačeka ministra, odnosno utorak nastavak našega rada kako bi to pitanje direktno postavila ministru prosvjete.

Evo dok se pripreme poslanici, prije svega gospodin Kalač, dajem ponovo pauzu od pet minuta. Hvala vam.

-Pauza-

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Ništa, vi ste uvijek tolerantni i korektni bili, hvala vam.

Predlažem da počnemo. U međuvremenu je došao kolega Kalać. Još jednom zahvalnost za prihvatanje da odgovor da uvažena pomoćnica ministra.

Izvolite, kolega Kalać, Vaše pitanje.

ALMER KALAĆ:

Hvala Vam, potpredsjedniče Skupštine.

Uvažena skupštino, uvažena gospođo Kurpejović,

Prihvatio sam da Vi date odgovor na postavljeno pitanje, jer ako ste opunomoćeni od strane ministra, pretpostavljam da ćete dati jednako kvalitetan odgovor, mada sam očekivao da ću danas polemiku po ovom pitanju voditi sa ministrom.

Moje pitanje glasi:

Koje mjere namjerava preduzeti Vaše ministarstvo kako bi se uskladile upisne kvote na fakultetima sa potrebama tržišta rada?

Nezaposlenost je jedan od ključnih problema sa kojima se suočava društvo poslednjih godina pa i decenija. Ono utiče na sve aspekte društva i na sve generacije. Nezaposlenost naročito pogađa mlade, kojima završetak obrazovanja i ulazak na tržište rada predstavlja prelomno razdoblje u životu. Generacija za generaciom ostaje neprilagođena tržištu. Sa jedne strane mladi stižu obrazovanje koje tržištu nije potrebno, a sa druge strane nemaju vještine i znanja koje poslodavci traže. Uprkos najavama da će doći do promjena u upisnoj politici i njenom usklađivanju upisnih kvota sa potrebama tržišta rada fakulteti iz godine u godinu sam prepisuju upisne kvote i to je trend koji traje decenijama. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegi Kalaću.

Izvolite, uvažena kolegice.

MUBERA KURPEJOVIĆ:

Ministar je danas službeno odsutan, inače bi se odazvao, ono što ću ja sada saopštiti dobićete i u pisanoj formi.

Pitanje usklađivanje upisne politike sa potrebama tržišta rada je aktuelno već nekoliko godina, i nije aktuelno samo u Crnoj Gori, već i u drugim i razvijenim zemljama. Ono što je neophodno da bi došli do, na kraju usklađenog sistema obrazovanja sa potrebama tržišta rada, jeste ta se energija svih relevantnih aktera, između ostalog Ministarstva prosvjete, Ministarstva rada, Unije poslodavaca, Privredne komore i na kraju najvažnijih ustanova visokog obrazovanja.

U narednom periodu ono što očekujemo jeste da bude bliža i na kraju institucionalizovana ta saradnja između ustanova visokog obrazovanja i poslodavaca, a ono što je obaveza ustanova u skladu sa novim Zakonom o visokom obrazovanju jeste da periodično rade istraživanje tržišta rada, da rade ankete sa studentima, ankete sa udruženjima poslodavaca, kako bi na kraju vidjeli ne samo koje kvalifikacije trebaju tržištu rada, već i koja znanja vještine i kompetencije su neophodne.

Ono što je takođe važno da i Vlada i mi ćemo biti već na testu početkom juna mjeseca, kada će i Vlada donijeti odluku o broju studenata koji će se finansirati iz budžeta, a na prijedlog organa upravljanja Univerziteta Crne Gore. Ono što već Univerzitet radi, a u skladu sa zaključcima Vlade jeste i analiza studijskih programa i tržišta rada, tako da, sigurna sam, kao što smo i prethodne godine to uradili da ćemo u narednom periodu smanjivati broj studenata na onim studijskim programima na kojima više ne postoji interesovanje na tržištu rada.

Takođe, no što je važno, stav jeste da se prati ta dinamika ponude i traženja na tržištu, odnosno stopa zapošljivosti pojedinih kvalifikacija. Ono sa čime se susrijeću, kao

što sam rekla na početku i druge zemlje jeste, koje je to potrebno vrijeme da biste imali usklađen sistem obrazovanja sa potrebama tržišta rada. Da biste znali koje je to vrijeme treba voditi računa koliko traju studije, odnosno da se kreću od četiri do sedam godina, da bi jedna generacija izašla, znači potrebno je najmanje pet godina i takođe treba voditi računa koje su to strateške grane razvoja i u zavisnosti od toga koje su to potencijalno nova mjesta na tržištu rada.

Na kraju, ono našta treba posebno da obratimo pažnju, a našta će se i ministarstvo fokusirati u narednom periodu jeste i stručno obrazovanje i ti primijenjeni studijski programi, koji će edukovati kadar, koji će ići direktno na tržište rada, a ne da kažem promovisati i motivisati ih da idu opet na neke više nivoe obrazovanja, odnosno da nastavljaju usavršavanje na ustanovama visokog obrazovanja. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem na datom odgovoru.

Da li kolega Kalač, želi komentar? Želi. Izvolite.

ALMER KALAČ:

Hvala vam na datom odgovoru.

Ja sam prije dvije godine, tačnije 20.maja 2013.godine postavio pitanje.

Da li u skorije vrijeme vaše ministarstvo, naravno upućeno je ministru prosvjete planira mijenjati upisnu politiku, kako u srednjoškolskom, tako i u visokom obrazovanju? I dobio sam odgovor. Ja ću pročitati samo dvije rečenice iz tog odgovora, jer ne želim ni zloupotrijebiti sadašnju svoju poziciju, pošto po Poslovníku, pretpostavljam da vi nemate pravo da mi odgovorite, tako da neću taj momenat koristiti. Međutim, u odgovoru stoji:"Vlada Crne Gore u martu 2012.godine usvojila dokument *Upisna politika na Univerzitetu Crne Gore*, koji sadrži preporuke za sve relevantne institucije u cilju koncipiranja kvalitetnije upisne politike. Programom Vlade za 2013.godinu planirano je

usvajanje dokumenta o potrebama tržišta rada u oblasti visokog obrazovanja". Vi ste se pozvali na istraživanja, pretpostavljam da se ona redovno rade, međutim prema istraživanju Unije poslodavaca iz 2013.godine, čak 47,5% poslodavaca izjavilo da je imalo poteškoća u nalaženju kadrova sa odgovarajućim vještinama u protekle tri godine.

I ako se ovaj podatak ne odnosi isključivo na kadar koji dolazi savjesno kod školskih ustanova, jasno je da je kod poslodavaca prisutna negativna percepcija kvaliteta kadra koji kreira obrazovni sistem.

Prema najnovijim podacima Zavoda za zapošljavanje, na posao čeka 2.414 ljudi sa diplomom pravnog i ekonomskog fakulteta. U Zavodu za zapošljavanje navode da je ogroman broj nezaposlenih pravnika i ekonomista posledica velikog broja fakulteta državnih i privatnih, koji školuju taj kadar, ali nedostatak praktičnih znanja i vještina lica sa tim zanimanjima. Ja sa ovog mjesta ne želim niti da uzdižem, niti da omalovažim bilo koju školu, ili bilo koji fakultet, ali trenutno u Crnoj Gori postoji fabrikovanje kadrova određene struke koji nijesu potrebni tržištu rada, a sa druge strane imamo deficitarna zanimanja, da li je problem, ako govorimo o visokom obrazovanju o srenjoškolcima koji ne odaberu na najbolji način buduće zanimanje, da li im dovoljno prezentujemo šta im nude ta zanimanja koja nudi Univerzitet Crne Gore. U svakom slučaju ovo je problem koji se mora rješavati hitno, koji ne trpi odlaganje, jer ovakvom politikom ćemo samo povećavati broj nezaposlenih lica, a ni u kom slučaju smanjivati. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se. Žao mi je, ali po našem Poslovniku nemate mogućnost uvažena direktorice, Direktorata za visoko obrazovanje da date dopunski odgovor, jer nije bilo dopunskog pitanja, a poslanik ima poslednji komentar prilikom postavljanja poslaničkog pitanja. U međuvremenu sam dobio i dodatno obavještenje iz Ministarstva prosvjete da je ministar Bošković pokušao sinoć kasno da se ukrca na avion sa službenog puta, međutim

nije uspio i njegov povratak je danas poslije podne, tako da još jednom sa žaljenjem iskazuje nemogućnost da bude ovdje danas sa nama i da odgovore na postavljena poslanička pitanja, tako da mislim da je njegovo odsustvo potpuno opravdano. Zahvaljujem se gospodinu Staniću, što je prihvatio da odgovor na njegovo pitanje da ovlašćeni predstavnik Ministarstva prosvjete.

Izvolite, koleta Staniću.

NOVICA STANIĆ:

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Poštovani poslanici,

Razlog što sam prihvatio je što je dama u pitanju, inače ne bih.

Uvažena gospođo Kurpejović, moje pitanje glasi:"Da li Ministarstvo prosvjete ima namjeru da ispoštuje politički dogovor o pojedinim pitanjima koja se tiču evropskih integracija Crne Gore, potšisan 8.septembra 2011.godine". Prije skoro četiri godine od strane predsjednika Vlade, tada Igora Lukšića i opozicionih lidera Srđana Milića, Andrije Mandića i Nebojše Medojevića, po kome se maternji jezik u Crnoj Gori zove crnogorski - srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost, a u članu 4 stav 4 piše:"Ministarstvo prosvjete će u cilju izrade trajnog nasavnog plana i programa ovog predmeta, radi početka primjene u školskom 2012, 2013.godini formirati posebnu komisiju od eksperata za sva četiri jezika. U slučaju potrebe ministarstvo će se Evropskoj komisii obratiti za ekspertsku pomoć".

Pitao sam i pitam.Šta je do sada urađeno i šta planirate da uradite do početka sledeće školske godine? Zahvaljujem.Tražio sam odgovor i u pisanoj formi, a komentarisaću nakon vašeg odgovora.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se kolegi Staniću. Izvolite odgovor.

MUBERA KURPEJOVIĆ:

Hvala na razumijevanju.

U skladu sa političkim dogovorom o pojedinim pitanjima koji se tiče evropskih integracija i koje ste, kako ste naveli 8.septembra 2011.godine potpisao predsjednik Vlade Crne Gore i predstavnici opozicionih partija, Ministarstvo prosvjete je formiralo Komisiju za izradu programa za nastavni predmet kako ste rekli crnogorskih-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost. Komisiju koju čine eksperti za sva četiri jezika, počela je sa radom 1.novembra 2011.godine i uspjela je da izradi nažalost samo dio nastavnog programa, to jeste stigli su do tačke 2, kojom se definišu uslovi učenja, čitanja i pisanja ćiriličnih slova. U tom trenutku članovi komisije, koji su inače predstavnici srpske jezičke zajednice izrazili su neslaganje da sva djeca uče osnovne karakteristike sva četiri jezika.

Posebno su iskazana neslaganja oko statusa dva grafena u crnogorskom, ćiričnom i latiničnom pismu. Da bi se ispoštovao Sporazum i ono što je propisao Sporazum i naravno pripremio progam za nastavni predmet crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost, neophodno je bilo postići konsenzus oko samog nastavnog plana i programa i samog sadržaja,što u ovom slučaju nije postignuto i na žalost program nije urađen u planiranom roku. Ono što je ministarstvo uradilo, jeste zatražilo detaljan Izvještaj o radu ove komisije i planiranim aktivnostima kako bi ministarstvo u skladu sa svojim nadležnostima preduzelo odgovarajućemjere, a sve u cillju implementacije političkog dogovora. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se direktorici Kurpejović. Kolega Stanić, vaš komentar. Izvolite.

NOVICA STANIĆ:

Evo, ja ću pročitati taj član 4 da građani Crne Gore čuju iako su mi svi ozbiljnisa kojima sam razgovarao, rekli da je ovo grupost, još tada kada je ovo potpisano, ali ajde da probamo.

Polazeći od Ustava Crne Gore, koncepta građanske države, a imajući u vidu istu logističnu osnovu crnogorskog i srpskog jezika nastavnim planom i programom obezbjeđuje se nastava iz predmeta s nazivom crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost iz koga se u tom nazivu i dobija ocjena.

Tokom školske 2011, 2012.godine, nastava će dominantno oslanjati na nastavni plan i program dosadašnjeg predmeta maternji jezik i književnost uz dopunu sadržaja koji će obezbijediti izučavanje specifičnosti maternjih jezika. Ministarstvo prosvjete će omogućiti upotrebu neophodnih udžbenika za realizaciju stava 2. I ovaj stav koji sam posebno potencirao Ministarstvo prosvete će u cilju izrade trajnog nastavnog plana i programa ovog predmeta, radi početka primjene u školskoj 2012, 2013.godini formirati posebnu komisiju od eksperata za sva četiri jezika. U slučaju potrebe ministarstvo će se Evropskoj komisiji obratiti za ekspertsku pomoć. Odlično. Kažete formirali ste komisiju, komisija nije ništa uradila, a vi ste zatražili informaciju. Kada ste je zatražili samo mi to recite. Da li prije tri godine, ili prije tri mjeseca, ili je nijeste nikako zakazivali? Dakle, fakat je da ta komisija nije ništa uradila. E, zato je tu postojao član 5 ovog Sporazuma u kome piše:"Potpisnici Sporazuma će periodično najmanje u tri mjeseca razmatrati implementaciju Sporazuma". Evo vam dodatno pitanje. Kada ste zatražili tu informaciju i da li je i jedan sastanak održan periodično na tri mjeseca da se vidi šta je urađeno"? A, u

međuvremenu ste gospođu Kurpejović, pored one katedre za crnogorski nehotovani jezik u Nikšiću formirali poseban fakultet na Cetinju za crnogorski i hotovani jezik, a za taj jezik profesorica sa one prve katedre u Nikšiću, ne Novica Stanić nego profesorica da joj ne pominjem ime, kaže da se radi o neonacističkoj jezičkoj avanturi. Citat: "Pa varanju dece. Opet citat:"Pa dijeljenju lažnih diploma". Opet citat:"I najvećoj akademskoj prevari u Crnoj Gori". Šta poslije svega ovoga reći?

Potpisana je jedna glupost kako kažu lingvisti, vrijeme je potvrdilo da od toga nema ništa, a u ovaj Sporazum u tom članu 4 je rečeno:"Dok komisija ne završi svoj rad da će se predavati maternji jezik", a u tom maternjem jeziku nije bilo tih slova koja vi pominjete, a u međuvremenu ste sve to uradili. Žao mi je što nije ministar tu, jer dolazi iz kraja gdje se govori najčistijim srpskim jezikom i vjerujem da on i dalje govori srpskim jezikom, ali mi je zato bilo stalo da čujem od njega odgovor, ali ne sumnjam da bi bio takav. Evo imate dodatno pitanje. Izvolite.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala, kolega Staniću.

Koleginice Kurpejović, dobili ste vjerovatno pitanje. Da li želite sada da odgovorite?

Želite. Izvolite. Hvala.

MUBERA KURPEJOVIĆ:

Zahvaljujem.

Govoriću samo na dio, a koji se tiče da je ministarstvo redovno tražilo informaciju o tekućim aktivnostima na izradi nastavnog programa, a ovaj dio koji se tiče tog, da kažem periodičnog izvještavanja i periodičnih sastanaka svih zainteresovanih strana ću vam mnogo vremena dostaviti, jer nijesam u prilici da dostavim i taj odgovor. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Prije nego što kolega Nimanbegu postavi pitanje, želim još jednom da se zahvalim ministarki Kovačević na strpljivom isčekivanju poslanika Abazovića, sa željom da ode iz Parlamenta saosjećanjem završenog posla. Siguran sam uz razumijevanje doskorašnje koleginice Kovačević, da su u toku skupštinski odbori intenzivnog rada u Skupštini i van plenarne sjednice, tako da vjerujem da ćemo uspjeti da završimo sve ove obaveze koje su danas pred svima nama u crnogorskom Parlamentu.

Izvolite, kolega Nimanbegu.

GENCI NIMANBEGU:

Hvala vam, potpredsjedniče Parlamenta, gospodine Simoviću.

Poštovane koleginice, kolege, poštovana gospođo Kurpejović,

Ja sam u skladu sa članom 187 Poslovnika Skupštine uputio sljedeće pitanje: "Molim da mi se dostavi spisak članova svih školskih odbora za sve osnovne i srednje škole u opštinama Plav, Bar, Ulcinj, Gradka opština Tuzi, a po mogućnosti i svih drugih osnovnih i srednjih škola u Crnoj Gori".

Drugo pitanje: Koji su kriterijumi i razvoji naveli da ne prihvatite u više slučajeva mišljenje Nacionalnog savjeta Albanaca u Crnoj Gori u vezi sa izborom direktora škola. Da li ste imali primjera i da drugim nacionalnim savjetima u Crnoj Gori nijeste odlučili u skladu sa njihovim mišljenjem.

Takođe, da li je napravljena analiza primjene postojećeg zakona o opštem obrazovanju i da li ministarstvo prihvaća stav da je sistem obrazovanja previše

centraliziran i da se na taj način utiče na pad kvaliteta i profesora i rezultata učenika osnovnih i srednjih škola u Crnoj Gori.

Takođe me interesuje koje aktivnosti možemo očekivati za otklanjanje primjedbi koje Nacionalni savjet Albanaca uputio vašem ministarstvu u vezi sa stanjem obrazovanju na albanskom jeziku u 2014.godini, a koje vam je dostavljeno i u prilogu.

Da bih dao obrazloženje i ako na izgled ovo izgleda da su više pitanja. Ona se odnose uglavnom ili prvenstveno na politiku koje ministarstvo ima unutar sistema obrazovanja, koji je po mom mišljenju centraliziran i koji zahtijeva drugačije gledanje od strane vašeg ministarstva, a takođe prilika je da u vezi toga i da se otpočne dijalog u vezi problema koje smo uočili u obrazovanju na albanskom jeziku. Ponovio bih neke od njih, a to je da su recimo udžbenici iz predmeta nacionaliteta, da imaju, ističem nedostatak koji su tako-reći posledica cjelokupnog nedostatka nastavnih jedinica nacionalne pripadnosti, kao rezultat ne odgovarajućih prevoda sa crnogorskog jezika, pogotovo iz predmeta istorije, geografije, muzičke kulture, likovne umjetnosti i kao takvi oni su neprihvatljivi, kao udžbenici.

Udžbenici iz predmeta albanski jezik i književnost za razliku od prošlosti, može se reći da imaju pozitivno dostignuće, ali se i oni moraju ponovo razmatrati i izmijeniti u skladu sa zahtjevima i potrebom, a koja će proizaći iz izmjena plana i programa.

Što se tiče predmeta iz istorije, geografije, muzičke kulture, likovne umjestnosti, smatramo da se treba izraditi novi tekstovi. Preporučuje se upotreba teksta iz Albanije s Kosova, gdje god je to moguće, pogotovo nacionalne azbuke, kao alternativnih tekstova za odgovarajuće predmete.

Naveo bih iz člana 4 ovih zaključaka da se jedan dio Albanaca u Crnoj Gori još uvijek ne uživa pravo obrazovanja na maternjem jeziku ni u predškolskom nivou, osnovnom i srednjem. Ovdje ću napomenuti da je u međuvremenu otvoreno predškolska

ustanova u Gusinju od donošenja ovih zaključaka do danas, a kao primjer da ne postoji na osnovnim i srednjem govorim za Opštinu Bar. Ja očekujući vaš odgovor u dijalogu vam zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se. Izvolite, kolegkinice Kurpejović.

MUBERA KURPEJOVIĆ:

Zahvaljujem predsjedavajući, hvala gospodinu Nimambegu.

Ono što sam zaboravila da kažem, da će svi odgovori biti dostavljeni u pisanoj formi.

Sistemske zakone u oblasti obrazovanja uvažili su koncept opšte ustavne garancije u obrazovanju manjina, kako na nivou opštih ciljeva i principa obrazovanja, tako i na nivou pojedinačnih odredbi. Saglasno Zakona o manjinskim pravima i slobodama, ministar prosvjete je dužan da prije donošenja odluke o izboru ustanove u kojoj se nastava izvodi na jeziku manjine, zatraži mišljenje nadležnog savjeta te manjine.

Postupajući u skladu sa odredbama ovog zakona, ministar je to i uradio u prethodnom periodu, kada god se birao direktor ustanove gdje se nastava, ponavljam izvodi na jeziku manjinskih naroda, konkretno u ovom slučaju u ustanovama sa nastavama na albanskom jeziku. Ta mišljenja su cijenjena prilikom donošenja odluke o izboru direktora te ustanove, kao i drugi kriterijumi koji su od važnosti za izbor rukovodioca te ustanove. Ono što je bilo presudno uvažavajući mišljenje Nacionalnog savjeta jeste i taj četvorogodišnji plan razvoja te ustanove koji je ponudio direktor.

Imajući u vidu da se nastava u ostalim ustanovama izvodi na crnogorskom jeziku, kao i srpskom, bosanskom i hrvatskom jeziku, pri čemu se u ustanovama organizuje

jedinstven nastavni proces na ovim jezicima, nije bilo potrebno tražiti mišljenje od ostalih savjeta u postupcima za izbor direktora tih ustanova. Ali, ono što je važno, da kod svakog izbora stručne i profesionalne reference su se najviše cijenile zato što je to nešto što je neophodno za ostvarivanje ponuđenog programa za unapređenje obrazovno-vaspitnog rada ustanove.

S obzirom da u Crnoj Gori ima 226 osnovnih i srednjih škola, smatramo da nebi bilo cjelishodno da vam dostavljamo u pisanoj formi sve podatke o predstavnicima ovog Ministarstva u školskim i upravnim odborima javnih, obrazovno vaspitnih ustanova. Ali, ukoliko vama svi ti podaci trebaju, možda je najjednostavnije da se obratite upravama škole koje će vam naravno dostaviti imena svih predstavnika ili članova upravnih i školskih odbora.

Što se tiče samog programa, koncipiranje programa za sve nastavne predmete u crnogorskom obrazovnom sistemu podliježe jasnim principima i propisanim procedurama. Samim tim predmetni programi koji se koriste za nastavu na albanskom jeziku, metodološki su istovjetni predmetnim programima za sve ostale nastavne oblasti. Predmetni program za albanski jezik i književnost izradila je komisija. Komisija u kojoj su bili predstavnici, koji su u stvari poznavaoi albanskog jezika i kulture nastavnici praktičari i drugi stručnjaci iz institucija obrazovnog sistema Crne Gore. Ako vam nešto znači, svi članovi su bili na kraju i albanske nacionalnosti.

Što se tiče crnogorskog obrazovnog sistema, sistem je prepoznat kao fleksibilan zasnovan na konceptu interkulturalnosti, jedinstven po dostupnosti za svu djecu, bez obzira na njihovo vjersko, nacionalno, kulturno, socijalno i svako drugo porijeklo. Kao takav je prepoznat kao otvoren i u međunarodnim okvirima. Pored sadržaja uključenih u redovne predmetne programe, manjinske zajednice imaju na raspolaganju i mogućnost da predlože još od okko 20% sadržaja u novim predmetnim programima koji čine taj takozvani otvoreni dio obrazovnog programa, što je takođe jedna od novina koji je donijela reforma, otvorenim dijelom obrazovnog programa istovremeno se podstiče autonomija nastavnika da i oni izraze svoju inicijativu ili na participativan način da biraju dio sadržaja i metoda za dostizanje ciljeva u skladu sa utvrđenim ciljevima i standardima za ovu oblast.

Takođe, otvara se mogućnost da se u nastavnim ciljevima još jasnije, prepozna specifičnosti lokalne zajednice u smislu nacionalne kulture, istorije, geografije, umjetnosti. Dani, kulture, sporta, tehnike, škola u prirodi i druge aktivnosti su dodatne mogućnosti koje škole mogu koristiti da bi iskazali svoje i posebnosti sredine u kojoj funkcionišu.

Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Dobro.

Kolega Nimanbegu, komentar.

Izvolite.

GENCI NIMANBEGU:

Moj prvi komentar je da nijesam zadovoljan odgovorom. Nijesam zadovoljan, iz razloga, što nijesam dobio odgovor na ovo glavno pitanje koje je ovdje, a ono glasi:

Koje aktivnosti možemo očekivat za otklanjanje primjedbi, koje je Nacionalni savjet uputio u vezi problema školovanja na albanskom jeziku?

I pošto je ovo kratko vrijeme za obrazloženje, samo želim primjedbe koje su sačinjene, sadrže suštinu znanja puno nastavnika, profesora, učitelja, koji učestvuju u našem sistemu i od kojih bih recimo pomenuo samo sljedeće.

Da u udžbenicima na albanskom jeziku uporno se iskrivljuju imena recimo na albanskom Bar etivar, a u prevodima i dalje to piše Bar. To su greške koje su sigurno i namjerne, da bi sačuvali jedan jezik, treba ga u izvornom obliku koristiti, to je obaveza Crne Gore pošto je potpisala Evropsku konvenciju o zaštiti manjinskih jezika i ona je obavezna da štiti albanski jezik u Crnoj Gori i romski jezik. Ali, nijesu samo prevodi, toliko problematični u vezi bolje integracije, razumijevanja, trebaju i ostale nacionalne zajednice učiti i dio albanske nacionalne istorije, između ostalog i ne samo u okviru ovih 20% koji se slažem sa vama, da možda pojedini nastavnici, manje koriste nego što im je moguće. Ali se mora razumjeti da plus 20% znači plus 20% više materije za učenike. Imamo primjedbu ako jedan predmet u određenoj godini ima 30 nastavnih jedinica za albanski znači ima 36 i to je opterećenje za učenike. E sad da se vratimo oko osnovnog pitanja zašto sam tražio imena svih članova upravnih odbora, škola, ja ću ih tražiti i volio bih, da ako ih ne možete dati da ih stavite na sajt ministarstva. Na sajt Ministarstva, da svi ljudi znaju koji su jer moje je mišljenje, da politizacija u školama će proizvesti punonegativnih efekata u budućnosti. Zapošljavanje partijskih članova ili traženja, ono što je evidentno ali će se to teško dokazivati, da pojedinim direktorima škola traže člansku kartu, da bi se dobio posao. To je nešto što će uništiti školski sistem i zato politika Ministarstva mora da se ide u pravcu, da se jačaju ingerencije lokalnih samouprava, pri izboru direktora škola, da se vrati barem ono prethodno rješenje koje je bilo. Jer, na taj način će se odgovorno vaše Ministarstvo odnositi prema zahtjevima, a ono što očekujem da ubrzano imamo zajednički sastanak u vezi primjedbi koje sam ovdje pomenuo, pročitao par njih i da radimo na tom rješenju.

Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se.

Sa ovim smo završili za danas pitanja za Ministarstvo prosvjete, zahvaljujem se direktorici Kurpejović, sa molbom da najavim ministru Boškoviću nastavak pitanja za vaše Ministarstvo u utorak u dogovorenom terminu, vjerovatno u 10,30 sati. Počeli bi sa ministrom Brajovićem i nakon toga jedno pitanje za ministra Boškovića.

Zahvaljujem se.

Predlažem da sada kolega Dritan Abazović koji je u međuvremenu završio svoje obaveze na skupštinskim odborima i uz još jednu zahvalnost ministarki Kovačević na strpljenju da završimo i taj dio dijaloga sa ministarkom Kovačević.

Izvolite.

DRITAN ABAZOVIĆ:

Hvala, predsjedniče.

Poštovane kolegice i kolege, poštovana ministarko Kovačević,

Na početku dozvolite da Vam javno čestitam stupanje na dužnost. Ja nijesam bio kada je bio izbor ministara lično imam jako lijepo mišljenje o Vama, žao mi je što ste u toj družini koja pretežno ne vjerujem, ali evo možda "jedna lasta ne čini proljeće". Ali, nadam

se da ćete Vi svojim kapacitetima prije svega moralnim i ljudskim pokušati da koliko toliko poboljšate situaciju.

Drugo, evo i prije nego što pročitam pitanje, samo da kažem da sam se maksimalno, da mi je žao što je ministarka čekala, nijesam obaviješten o promjeni rasporeda. Znam da čitam toliko piše u 11,45 da počinje ministarka Kovačević, ja sam zadnji u redu, tako da sam planirao da budem negdje oko 12,10 i o tim hokeaškim izmjenama koje su u međuvremenu dešavaju, ja ne mogu da sjedim pored televizora, kada će neki od potpredsjednika da saopšti da je došlo do promjene rasporeda. Čisto da budemo korektni i prema vama i prema službi i prema građanima, ali i prema ministarki koja je čekala ne mojom krivicom, ali ako vam je lakše da kažete da nijesam došao na vrijeme, potpuno je nebitno i sada da se vratimo na ono što je suština stvari.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Kolega Abazoviću, samo da i to pitanje pojasnim odakle nije ovdje bilo nikakve priče da je neko zakasnio. Govorili smo o obavezama koje danas imamo u Parlamentu o obavezama pored plenjma i na skupštinsim odborima. Govorili smo da je potpredsjednik Radulović, sinoć prilikom završetka rada najavio da ćemo početi u 10,30 sa pitanjima, za ministarku Kovačević i govorili smo da su stručne službe obavijestile poslaničke klubove o početku današnjeg rada i o redosljedu pitanja. Moguće da je tu došlo do određenog problema. Ali jedno iskustvo, a vjerujem da smo imali danas, radili korektno efikasno i fleksibilno zahvaljujući kolegama poslanicima i poslanicama, koleginicama, kao i jednom tolerantnom odnosu ministarke Kovačević.

Izvolite.

DRITAN ABAZOVIĆ:

Ne, ne nema nikakvih problema.

Potpredsjedniče hvala vam. Ja ponavljam da nijesmo obaviješteni evo šef kluba je pored mene gdje je došlo do problema ne znam. A pitanje odbora ne želim da tretiram ovdje, tretiraću ga na drugačiji način, s obzirom na jedan odnos predsjednika Skupštine koji je krajnje korektan prema našem klubu, ali otom potom ne želim sad u ovaj momenat da opteretim sa tim, biće prilike da razgovaramo i o tome.

Složili smo se sa ministarkom ovako u neposrednoj komunikaciji, jer se radi o značajnom pitanju i da građani zaslužuju da javno čuju šta obije strane, eto tako da kažem, imaju da kažu oko ovoga.

Poslaničko pitanje je sljedeće: Zbog čega Ministarstvo rada i socijalnog staranja nije objavilo broj zloupotreba socijalnih davanja iako je prethodni ministar Bošković, na preskonferenciji ,održanoj u oktobru 2014. godine, saopštio da će ih objaviti do januara ove, odnosno 2015. godine. Kada možemo očekivati objavu tih podataka i koliko je utvrđenim zloupotrebama oštećen budžet Crne Gore?

To je ono što me interesuje. Žao mi je, još jedanput ponavljam, što je pitanje ispalo da morate vi da odgovarate, bilo je ranije pripremano za prošlog ministra. U međuvremenu je došlo do promjene i ja očekujem da vi zaista kažete neki termin koji bi

bio optimalan da saopštimo građanima koliko su te zloupotrebe bile i koliko su one oštetile budžet Crne Gore.

Ono što želim samo da, pošto ističe vrijeme, da kažem da smo svi frapirani iznosima socijalnih davanja izuzetno u izbornim godinama kada su ona drastično radile. Imate analize i civilnog sektora koje govore u pravcu da su enormno rasle u godinama kada je bilo izbora. Sva objašnjenja koja smo do sada čuli su jako štura i ja se nadam da ćete vi kao jednu od svojih aktivnosti zaista usmjeriti u pravcu da upoznamo javnost da li je tu bilo, evo da ne prejudiciramo, u kojoj mjeri i koliko je to zaista uticalo na naš budžet. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se.

Ministarko Kovačević, vaš odgovor. Izvolite.

ZORICA KOVAČEVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Moja obaveza je da budem u Parlamentu. Nema potrebe za izvinjenje. Ja sam rekla potpredsjedniku Simoviću da sam tu i da ću sačekati da gospodin Abazović dođe iz jednog prostog razloga što mislim da je pitanje veoma značajno i da građani treba da čuju o čemu se radi.

Na vaše pitanje dajem sljedeći odgovor:

Novi Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti počeo je da se primjenjuje u junu 2013. godine i članom 176 navedenog zakona propisano je da korisnici prava iz socijalne i dječje zaštite koji su ostvarili pravo po propisima koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona, a ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom, nastavljaju sa korišćenjem tog prava.

U skladu sa navedenim, odredbom zakona centri za socijalni rad, kao prvostepeni organi, u postupcima ostvarivanja prava i socijalne i dječje zaštite, vršili su preispitivanje korišćenja prava u skladu sa odredbama novog zakona. Istovremeno, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, vodilo je aktivnosti na projektu Socijalni karton u Crnoj Gori. Projekat je jedan od osnovnih stubova reforme sistema socijalne i dječje zaštite koji je značajno unaprijedio način rada centara za socijalni rad i istovremeno ostvarilo uštede u dijelu administrativnih troškova sistema socijalne zaštite.

Projekat je realizovan kao prva faza razvoja integralno informacionog sistema socijalnog staranja u periodu 2012. - 2014. godina i taj informativni sistem omogućava razmjenu informacija ne samo među centrima za socijalni rad i Ministarstvom, već kroz devet institucija sistema sa kojima informacioni sistem ima automatsku razmjenu podataka, a kojima se utvrđuje imovinski status pojedinca, odnosno porodice kao i drugih podataka neophodnih za ostvarivanje prava na materijalna davanja. Faza prva projekta omogućila je centrima za socijalni rad da na efikasni i kvalitetan način vrše preispitivanje prava iz socijalne i dječje zaštite, imajući u vidu činjenicu da je omogućeno preko informacionog sistema, prikupljanje podataka, odnosno dokaza za ostvarivanje prava.

Postupci preispitivanja korišćenja prava doveli su do toga da je jednom broju korisnika prestalo pravo zbog sumnji na zloupotrebu u postupku ostvarivanja i korišćenja prava, a jednom broju zbog nepotpune dokumentacije.

Ministarstvo rada i socijalnog staranja je u svim slučajevima gdje je postojala sumnja za zloupotrebu prava obavijestilo nadležne organe. A kada je u pitanju nedostatak potrebne dokumentacije koja je od uticaja na ostvarivanje prava u skladu sa novim Zakonom, centri za socijalni rad su tražili dopunu dokumentacije. Takođe, postoji sumnja da su pojedini organi izdavali uvjerenja, odnosno potvrde iz njihove evidencije koje nijesu u skladu sa činjenicom, stanjem iz kojih razloga su predmeti istrage od strane nadležnih organa.

U periodu od jula do 25. decembra 2014. godine, kada su intenzivirane aktivnosti na preispitivanju korišćenja prava centara za socijalni rad su donijeli 3.191 rješenje o prestanku prava i to: za materijalno obezbjeđenje, dodatak za djecu, dodatak za njegu i pomoć i ličnu invalidnost. Tako je u Opštini Rožaje donijeto 1.063 rješenja o ukidanju prava, u Podgorici 594, u Bijelom Polju 274, u Nikšiću 183, u Herceg Novom 182, u Ulcinju 148, u Plavu 111, u Beranama 110, u Cetinju 95, u Mojkovcu i Baru 77, Budvi 61, Danilovgradu 58, Kotoru 49, Tivtu 40, Šavniku 38, Kolašinu i Plužinama 66.

Treba imati u vidu da u svim ovim slučajevima prestanka prava pojedinac, odnosno porodica, u skladu sa Zakonom o opštem upravnom postupku imaju pravo žalbe na rješenje po prestanku prava, što su mnogi iskoristili, ističem da je po raznim osnovama prestanka prava Ministarstvo rada i socijalnog staranja u 2013. godini vodilo oko 1.300 drugostepenih postupaka, a u 2014. godini više od 900 drugostepenih postupaka.

Imajući u vidu činjenicu da je za utvrđivanje zloupotreba u ostvarivanju korišćenja prava nije nadležno Ministarstvo rada i socijalnog staranja, već drugi nadležni organi, tj.

policija, tužilaštvo i sud. Koji su postupci u toku za sada vam ja ne mogu dati podatke, jer ne raspolazem sa podacima o broju zloupotreba socijalnih davanja.

Takođe, želim da imate u vidu da se u postupcima koji se odnose na zloupotrebu prava moraju angažovati vještaci finansijske struke, kao i dužina trajanja sudskih postupaka i pravo stranaka da ulažu pravna sredstva na odluku nadležnih sudova iz kojih razloga se Ministarstvo rada i socijalnog staranja ne može izjasniti o eventualnom roku za objavljivanje podataka.

Na kraju, želim da vam kažem da je Ministarstvo rada i socijalnog staranja ovih dana promijenilo pet direktora centara za socijalni rad čiji postupci će biti završeni danas. Da planira kontrolu svih centara za socijalni rad tokom naredne nedjelje od komisije iz drugih gradova iz Crne Gore. Takođe vam na kraju želim da kažem da zakoni iz ove oblasti jednako važe i za podnosioca zahtjeva i za radnika u centru za socijalni rad i za samo Ministarstvo rada i u tom dijelu ja vam obećavam da ću biti potpuno na fonu da se poštuje zakon do kraja. Bilo da su greške od strane podnosilaca zahtjeva, bilo da su greške od strane radnika u centru za socijalni rad, bilo da su greške od strane drugostepenih komisija u Ministarstvu rada.

Na kraju, obećavam da ću kada budem imala podatke vezano za konačne postupke kod nadležnih državnih organa, obavijestiti vas, poštovanu Skupštinu, koliko je bilo takvih zloupotreba.

Drugo da vam kažem, nijesam u informaciji uspjela da vam, informaciju sam vam prije dva dana dostavila, ali vas obavještavam da je Ministarstvo vodilo i disciplinske postupke u pojedinim centrima za socijalni rad i da su pojedini radnici dobili otkaz, a da su pojedini radnici kažnjeni tri mjeseca po 30% na platu. Zahvaljujem.

PREDŠEDVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem se ministarki.

Kolega Abazović da li želite komentar. Želite. Izvolite.

DRITAN ABAZOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovana ministarko Kovačević,

Ja sam zadovoljan vašim odgovorom iako nisam, shvatio sam da ne možete precizno to da kažete kada će se desiti, ali ima video link, znate i sami, mislim da i na

sajtu ministarstva svako ga može provjeriti u kojem ministar Bošković kaže da će sredinom januara to saopštiti. Sad, zašto je to on rekao, to je već druga priča.

Ono što želim samo da skrenem pažnju, vi ste vrlo korektno rekli da je došlo i do smjena u centrima za socijalni rad, ali da budemo do kraja samo precizni, svi ti centri za socijalni rad su kontrolisani od strane Demokratske partije socijalista i dobro je da građani znaju da zloupotrebe su se vršile, da je potpuno neobjašnjivo da u izbornim godinama imamo milionska povećanja, odjedanput socijalnih davanja, takva opravdanja koja su se mogla čuti kroz medije, ne danas, da su ona bila posljedica ekonomske krize, odnosno određenih pojava i fenomena koje ovako nijesu mogli da budu predvidivi, su štura i čini mi se da vređaju logiku za to što nije bilo, svi znamo, tolikih oscilacija da bi 2009. kad je izborna godina, bilo izdavanja koje su na desetine miliona veće nego 2010. ili 2008. Takvih oscilacija u našoj zemlji nije bilo, bez obzira na ekonomsku krizu ili na bilo kakve druge pojave. Slična je situacija sa 2012. godinom.

Sama činjenica da ste preko tri hiljade rješenja već ukinuli, odnosno davaoce ste ukinuli govori o velikim svotama, o velikom broju građana koji, da kažem, nelegalno koristi to. Nijesam protiv socijalnih davanja, znam da ljudi teško žive, izuzetno teško, najteže žive na sjeveru, znam da su veliki problemi. Ali, tamo gdje je zaista bilo zloupotreba te zloupotrebe treba tumačiti kao zloupotrebe koje su bile u političke svrhe, u političke svrhe i one su mnogo uticale i na sastav ove skupštine. Pa da ne kažem da još korak dalje, da kažem i na sastav Vlade, odnosno na njen legitimitet. Zaista, ne radi se o malom broju, ne radi se o 500 ljudi, to je što ste istražili do sada tri hiljade, možda će taj broj da se popne na pet hiljada.

Smijenili ste pet direktora, pozdravljam, naravno ako je to osnovano, bez želje za bilo kakvim šikaniranjem bilo koga. Ali, zamislite koliko ćete tek u vašim narednim disciplinskim postupcima pronaći neregularnosti i zaista apel je i na građane i na sve da se dozovemo pameti i da učinimo sistem funkcionalnim, da stvari gledamo malo dugoročnije, da imamo neku viziju razvoja zemlje koja je zajednička, jer svakako, bez obzira na različite političke subjekte i tako previranja koja su sasvim prirodna u demokratskim društvima, da uvijek, da znamo da ćemo morati da živimo jedni sa drugima,

Ja očekujem, znam da je i država i Tužilaštvo uključen u čitav proces, ali samo u Rožajama, što mi je žao. Ne mislim da se samo u Rožajama da su se dešavale zloupotrebe. Siguran sam da ih je bilo od Ulcinja do Pljevalja, ajde da kažem u svakom

gradu. Očekujem zaista konkretne rezultate i apelujem na vas, znajući, javno ste to obećali i danas, a znajući da to nije primarno nešto što možete sami riješiti, bez koordinacije sa drugim državnim organima, da učinite sve, da iskoristite svoj autoritet, da se to ubrza i da zaista u jednom doglednom vremenskom periodu, kroz neko drugo poslaničko pitanje, ili kroz samo vašu inicijativu, vašu preskonferenciju, zaista saopštite koliki su bili negativni efekti na budžet Crne Gore i ko će sve odgovarati zbog tih malverzacija koje, ponavljam zbog građana, iznose na desetine, a ako ne već godinama i na stotine, ali na desetine sigurno miliona eura. Zahvaljujem.

PREDŠEDVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Pa evo po našem Poslovniku ne bi imali pravo na komentar, ali razumio sam od početka ovoga dijaloga da prosto se insistira na dijalogu i, uz saglasnost poslanika Abazovića, uvažena ministarko izvolite još par minuta za vaš komentar. Hvala.

ZORICA KOVAČEVIĆ:

Na ponovnomjavljanju samo da kažem da kada pominjete DPS, nisu svi zaposleni u centrima za socijalni rad članovi DPS-a, moram da vam kažem i nijesu svi članovi DPS-a vršili zloupotrebe u tim centrima, to je drugo.

Ja sam, dolaskom na to mjesto insistirala da kadrovski ojačam centre za socijalni rad, a pojedini ljudi su podnijeli zahtjev za odlazak u penziju iz Rožaja, birali su nove ljude, ljude koji će, na koje se očekuje veliki posao, ne samo na zloupotrebama, nego u implementaciji informacionog sistema.

I drugo, samo da rasčistimo, pravo na preko centara za socijalni rad, to su prava iz Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti. Druga socijalna davanja koja se rade preko lokalnih samouprava, nijesu u našim centrima, mi time ne raspolažemo. Znači svi oni koji imaju pravo po zakonu dobiće, što se tiče Ministarstva rada i država je za to obezbijedila sredstva. I ono što je mnogo bitno da kažem danas da ćemo ove godine redovno izmirivati obaveze vezano za socijalna davanja.

Ministar finansija mi je na moj prvi radni sastanak kada smo išli kod predstavnika penzionera obećao da je Budžet Crne Gore će biti prioritetu penzije i socijalna davanja. I ja sa ovoga mjesta želim da poručim građanima i da zahvalim Ministarstvu finansija na

podršci koje dajem mom Ministarstvu da kažem da će davanje za one kojima stvarno pripada, biti redovni. Što je meni najvažnije.

Zahvaljujem se.

PREDŠEDVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Evo dobra prilika da svi zajedno razmislimo, možda i kroz određene promjene Poslovnika, da institut poslaničkog pitanja i odgovora od strane ministara učimo malo dinamičnijim, da skratimo možda vrijeme, za postavljanje pitanja, za obrazloženja da ima malo više ovih interakcija pitanja, odgovora, mislim da bi bilo interesantnije i korisnije. Evo ideja za razmišljanje svima nama.

Hvala vam još jednom, želim da zahvalim uvaženoj ministarki Kovačević.

Predlažem da sada krenemo sa pitanjima, za ministra za ljudska i manjinska prava gospodina Numanovića, koga pozdravljam i pozivam uvaženu poslanicu Marković, da postavi prvo pitanje za ministra Numanovića.

Izvolite.

DANIJELA MARKOVIĆ:

Kada će Vlada Crne Gore potpisati ugovor o uređenju odnosa od zajedničkog interesa sa pravoslavnom Mitropolijom crnogorsko-primorskom, kao što je potpisala sa Katoličkom crkvom Svetom stolicom, Islamskom vjerskom zajednicom i Jevrejskom zajednicom u Crnoj Gori?

Obrazloženje: Znači, jedno od temeljnih ljudskih prava je u svakoj demokratskoj državi je i pravo vjeroispovijesti. Crna Gora je i Ustavom definisla i odnos države i crkve, na način što je sve vjerske zajednice su odvojene od države, kao punopravne i slobodne u vršenju obrade i vjerskih poslova. Država Crna Gora je potpisala Ugovor o uređenju odnosa o zajedničkog interesa sa takozvani temeljnim ugovorom sa Katoličkom crkvom, Svetom stolicom 2011. sa Islamskom vjerskom zajednicom i Jevrejskom zajednicom. Ali samo nije potpisala i uredila odnose sa Pravoslavnom crkvom, koja je većinska u Crnoj Gori. Crna Gora je najprije trebala da donese novi zakon o pravnom položaju crkava vjerskih zajednica, pa onda da sklupa na bazi tog zakona i ugovore pojedinačno sa svakom crkvom i vjerskom zajednicom. Ali, to je kod nas urađeno obrnuto. Nije urađeno, danas je na snazi Zakon o pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica 1977.godine. Samim nepotpisivanjem ugovora i sa Pravoslavnom crkvom, sa Mitropolijom crnogorsko-

primorskom, narušen je princip ravnopravnosti vjerskih zajednica, jer su ostale privilegovane potpisivanje ugovora u odnosu na Pravoslavnu crkvu. I u ovom važećem zakonu iz 1977.godine u članu 2 stavu 3 stoji da su sve vjerske zajednice, jednaki i da uživaju ista i jednaka prava isti pravni položaj. Postojeća ravnopravnost je narušena sklapanjem ugovora. Na okruglom stolu, pod nazivom sloboda vjeroispovijesti vaš pomoćnik, izjavio da je Vlada Crne Gore potpisala ugovore o uređivanju odnosa sa Katoličkom crkvom Islamskom vjerskom zajednicom i Jevrejskom zajednicom i da izvršna vlast u Crnoj Gori u bliskoj budućnosti planira da isto uradi sa Pravoslavnom crkvom. Ja sam samo pitala kada ima namjeru Vlada Crne Gore da uredi tako važno pitanje.

Hvala.

PREDŠEDVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegici Marković.

Ministre Numanoviću, izvolite.

SUAD NUMANOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovani poslanici, poštovani građani Crne Gore,

Poštovana gospođo Marković, na vaše pitanje ja sam proslijedio pisani odgovor, pretpostavljam da ste dobili ako ne vi lično, vaš klub sigurno jeste. Ali, evo da odgovorim.

Što se tiče Vlade Crne Gore i resornog Ministarstva za ljudska i manjinska prava ono ima interes da potpiše sporazum sa svim vjerskim zajednicama u Crnoj Gori. Prije svega, zbog slobode vjeroispovijesti kao osnovnog ljudskog prava, a isto tako, zbog uređenja odnosa između države i vjerskih zajednica. I na tom fonu, mi smo 2011.godine kao što ste rekli u vašem obrazloženju potpisali Ugovor sa Svetom stolicom, sa Islamskom zajednicom i sa Jevrejskom zajednicom. Naravno, nama je interes i cilj da nastavimo što i vaša jeste i pitanje usmjereno, da li ćemo nastaviti, nama je interes da nasatavimo razgovor na tu temu potpisivanja takvog ugovora i sa Pravoslavnom zajednicom u Crnoj Gori, kao najvećom konfesijom u našem društvu i prosto nam je želja kažem i sa Pravoslavnom zajednicom da potpišemo te ugovore.

Složićemo se u jednom da bi se bilo kakav ugovor potpisao, potrebna je saglasnost dvije strane. Ne morate potpisati ugovor, ako je jedna saglasna a druga nije. I

Podsjećam vas isto tako da smo ove ugovore potpisali sa Svetom stolicom, Islamskom i katoličkom zajednicom na bazi novih okolnosti koje država Crna Gora ima. Dakle, na bazi poštovanja Ustava i zakona Crne Gore. U svakom momentu, kad pravoslavna zajednica pokaže iskaže svoju zainteresovanost za potpisivanje takvog ugovora. Mi smo spremni kao i sa svim ostalim vjerskim zajednicama da otvorimo dijalog i da dođemo do potpisivanja tog sporazuma. Isto tako, želim da vas podsjetim da mi i sa Pravoslavnom crkvom u Crnoj Gori vodimo intenzivne razgovore, dijaloge kako na institucionalnom, tako i na personalnom nivou. Da država Crna Gora svake godine opredjeljuje kao svoj gest jednog partnerskog odnosa sa svim vjerskim zajednicama i materijalnu pomoć za njih. Podsjećam vas da je Crnogorsko primorska crkva zajedno sa Eparhijom budimljansko-nikšićkom prošle godine dobila nešto oko 51.000 eura. Taj jedan odnos mi i ovih dana vodimo sa Pravoslavnom crkvom, iz prostog razloga što želimo ne samo da stvorimo uslove za potpisivanje ugovora nego želimo da zajednički participiramo u donošenju novog zakona koji se zove zakon o slobodi vjeroispovijesti, jer je to širi pojam nego Zakon o pravnom položaju vjerskih zajednica, kako ste rekli. Donošenje tog zakona planirali smo da to uradimo tokom 2015. godine. Iskreno se nadam da ćemo to uraditi uz svesrdnu pomoć svih partnera. Tu, prije svega, mislim na predstavnike vjerskih zajednica sa kojima smo ovih dana i vodili dijalog na tu temu. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem ministru Numanoviću.

Da li kolegistica Marković želi komentar? Želi. Izvolite.

DANIJELA MARKOVIĆ:

Ja sam u pravnom savjetu Eparhije budimljansko-nikšićke i znam da sam radila na nacrtu predloga nekog ugovora, gdje je zajedno radila i Mitropolija crnogorsko-primorska i budimljansko-nikšićka. Mislim da postoji spremnost Mitropolije da radi na tome, jer je u interesu i države i crkve i, na kraju, to je jedna ustavna obaveznost, ne možemo ignorisati

70% verske pripadnosti građana Crne Gore da nemaju neki uređen odnos. Mislim da i dalje postoji ta spremnost Mitropolije i Eparhije budimljansko-nikšićke na tom radu. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Po Poslovniku nemate mogućnost, ali imajući u vidu racionalnost u trošenju vremena, ako se slaže koleginica Marković, da ministar da još jedan komentar, sa vašim pravom da i vi imate još minut, ako budete željeli. Izvolite, ministre Numanoviću.

SUAD NUMANOVIĆ:

Samo jedna rečenica. S obzirom da pripadate Eparhiji budimljansko-nikšićkoj, kako ste rekli, i da ste radili na predlogu tog nekog sporazuma, prosto smo mi otvoreni u Ministarstvu za nastavak tog dijaloga sa Eparhijom budimljansko-nikšićkoj i sa Mitropolijom crnogorsko-primorskom i da nema nijednog razloga da na bazi, ponavljam, poštovanja i Ustava i zakona vodimo taj dijalog.

Nijesam vam rekao u odgovoru, zbog toga sam se i javio, zbog čega smo se opredijelili da potpišemo prvo ugovore. U mnogim državama je to urađeno baš na taj način potpišu se ugovori između države i vjerskih zajednica koje čini dobru osnovu za izradu jednog dobrog zakona o slobodi vjeroispovijesti. Potpisivanje tog ugovora bi nama mnogo olakšalo donošenje zakona o slobodi vjeroispovijesti. Spreman sam za nastavak dijaloga u pravcu potpisivanja tog ugovora. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Da li želi koleginica Marković? Izvolite.

DANIJELA MARKOVIĆ:

Mislim da stoji u svim tim ugovorima da će se svi odnosi regulisati zakonom, da je to ipak jedan privremeni ugovor koji će se temeljiti na osnovnom zakonu. Zato, kažem da ne možemo graditi kuću od krova nego od temelja. Crna Gora mora imati jedan osnovni

zakon o odnosu crkava i verskih zajednica. U svim zemljama u okruženju i u Bosni je, recimo, Srpska pravoslavna crkva potpisala ugovor, u Hrvatskoj, znači u svim zemljama u regionu su potpisani ugovori, ali postoje i osnovni zakoni. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem. Mislim da je bio koristan nastavak razgovora, da svi zajedno utiskom poziva na dijalog, nastavak razgovora, uz poštovanje Ustava i zakona Crne Gore. Mislim da će se u tim okvirima i ovo pitanje riješiti na jedan maksimalno mogući i Ustavom i zakonom definisan način. Hvala vam, kolegice Marković.

Kolega Nimanbegu ima drugo pitanje za ministra Numanovića. Izvolite.

GENCI NIMANBEGU:

Zahvaljujem.

Poštovani ministre Numanoviću, u skladu sa članom 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, za ovu sjednicu prvog redovnog zasijedanja Skupštine uputio sam vam sljedeće pitanje:

"Koji su razlozi naveli da Ministarstvo za ljudska i manjinska prava u Zakonu o manjinskim pravima i slobodama predloži izmjene koje se odnose prvenstveno na Fond za manjine, posebno promjena upravljačke strukture Fonda kojim bi se smanjilo učešće nacionalnih savjeta u upravljanju tim fondom? Takođe me interesuje koliko su ukupno u eurima, a i procentualno sredstva podijeljena na pojedine nacionalne zajednice od početka rada Fonda do danas".

Razlozi za podnošenje ovog pitanja su sljedeći: Kao predstavnik jedne nacionalne zajednice koja je živo zainteresovana za poboljšanje statusa naše zajednice u Crnoj Gori, Zakon o manjinskim pravima i slobodama je krovni zakon, ne samo zbog toga što se on ovdje usvaja dvotrećinskom većinom, a izmjene toga su, takođe, dvotrećinskom većinom, potreban je jedan širi konsenzus oko bilo kakvih izmjena i dopuna.

Ministarstvo na čijem ste vi čelu nekada smo mi nazivali Ministarstvo igara i veselja, to je prije desetak godina, iz razloga što tada nije postojao Zakon o manjinskim

pravima i slobodama koji je usvojen krajem 2006. godine. Čak su bili garantovani mandati u zakonu, poslanički mandati. Onda je to posle referendumu izbrisano na predlog jedne opozicione stranke koja više nije u parlamentu, što je baš čudno, da se nije u međuvremenu našlo sluha da se vrati oko mandata. Ali, da vratim priču o vašem ministarstvu.

Fond za prava manjinskih naroda je osnovan 2008.godine odlukom Skupštine na osnovu zakona. Po mom mišljenju, a i znanju iz vremena kada se iz Ministarstva, ne dok ste vi bili na čelu ili vaša stranka, i šakom i kapom dijelilo neselektivno, prvenstveno misleći na koji način ćemo dobijati izbore pomaganju nacionalnih projekata i zajednica. Preko Fonda je uvedena zakonska obaveza, način finansiranja, svrha finansiranja. Fond je, u međuvremenu, od nastanka do danas radio, izrađivao kapacitete i u javnosti je, po meni, njegova funkcija identifikovana veoma površno. Posle vašeg odgovora nastaviću komentar na vaš odgovor i na sam Fond. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ministre Numanoviću, molimo za vaš odgovor.

SUAD NUMANOVIĆ:

Uvaženi Nimanbegu, na početku mi dozvolite da, ipak, kratko prokomentarišem to kako ste vi nazvali ovo ministarstvo ili najbolje da ne prokomentarišem, ali samo da vam kažem šta ovo ministarstvo trenutno radi i u zakonodavnom i u institucionalnom dijelu i u obavezama iz poglavlja 23. Ono što jeste, i na unutrašnjem, i na međunarodnom planu, prioritet Vlade Crne Gore i države Crne Gore jeste poštovanje ljudskih, pa samim tim i manjinskih prava. Borba protiv svakog vida diskriminacije, borba poštovanja svakog građanina Crne Gore bez obzira na bilo kakvu različitost je naš prioritetni zadatak.

Siguran sam da ste i vi kao predsjednik Nacionalnog savjeta, kao poslanik i svi ostali poslanici, da ste dali nemjerljiv doprinos da Crna Gora bude u zakonodavnom, institucionalnom, a i u primjeni tih zakona primjer ne samo na Zapadnom Balkanu kada je poštovanje ljudskih i manjinskih prava nego primjer i mnogim drugim zemljama koje su mnogo više razvijenije, a ne nalaze se na Zapadnom Balkanu.

Što se tiče konkretno vašeg pitanja, kao što znate, mi jesmo krenuli još prošle godine u izmjene i dopune Zakona o manjinskim pravima i slobodama. Postojalo je tu nekoliko razloga. Prvenstveni razlog jeste reforma Fonda za manjine, a svakako ne samo to nego i potreba za regulisanjem pravnog statusa Centra za očuvanje kulture manjina koji je formiran u međuvremenu, ali smo mu dali pravnu osnovu za njegovo formiranje, kao što smo ovim izmjenama predvidjeli i kontrolni mehanizam za nacionalne savjete koji će obavljati Ministarstvo za ljudska i manjinska prava.

Vraćam se na reformu Fonda za manjine, iz prostog razloga što od osnivanja Fonda za manjine kao građani Crne Gore često smo pročitali i uvijek se dovodilo u sumnju, pa i vi ste sami u vašem obrazloženju pitanja jedan period dodjele tih sredstava prokomentarisali na način kako ste to prokomentarisali. Rukovodeći se time, rukovodeći se onim što smo čuli od nevladinog sektora, ono što smo poslednjih godina čuli od pojedinih članova Upravnog odbora Fonda za manjine, a prije svega svi zajedno pročitali Izvještaj o napretku za 2014. godinu, gdje nam se sugeriše da povedemo računa i uvrstimo reformu Fonda za manjine, naročito kod dodjele sredstava i kod evaluacije projekata koji se dodjele preko Fonda za manjine. Takođe, odgovarajuća tijela koja se bave zaštitom ljudskih prava Ujedinjenih nacija su podržale državu u tom pravcu da jasno preciziramo poziciju Fonda za manjine. Mi smo to uradili u Nacrtu ovog zakona. Cijelu prošlu godinu smo proveli u raznim konsultacijama sa nacionalnim savjetima. Održali smo četiri okrugla stola, imali smo radne grupe gdje su bili predstavnici i savjeta manjina i nevladinog sektora i svi ostali relevantni faktori i predstavnici Evropske komisije.

Kao proizvod toga ovih dana smo dobili jedan Nacrt zakona koji ćemo procesuirati prema Vladi koji, između ostalog, podrazumijeva upravo tu reformu koja ide u pravcu onog što je bila sugestija da nemamo sumnje na konflikt interesa kod upravljačke strukture i, ono što je novina za Fond za manjine, uveli smo drugostепенost u odlučivanju. Da pojasnim. Do sada direktor nije imao ingerencije u donošenju bilo kakvih rešenja. Sada će direktor Fonda kojeg bira Skupština donositi rešenja za one projekte koje novo tijelo, a to je komisija koja broji sedam članova, koje će isto tako bira Skupština na javni poziv, na javni oglas, vršiće selekciju tih projekata i uraditi rang listu istih. Na osnovu rang liste direktor Fonda će donositi rešenje i u roku od osam dana svako ko ne bude zadovoljan imaće pravo da se žali drugostepenom organu, a drugostepeni organ je Upravni odbor Fonda. Mi smo predvidjeli da on umjesto 15 članova koliko je dosad imao,

da ima sedam članova, da bude mnogo funkcionalniji i u tih sedam članova smo predvidjeli da su dva predstavnika Skupštine, da je jedan predstavnik Ministarstva za ljudska i manjinska prava, jedan predstavnik Univerziteta, jedan predstavnik nevladinog sektora koji se bavi pitanjem zaštite ljudskih prava, jedan predstavnik medija i jedan predstavnik nacionalnih savjeta.

Moguće da je vaše pitanje usmjereno zbog čega nema šest predstavnika svih šest nacionalnih savjeta koliko je to bilo u prvobitnom sazivu. Ako je prije bilo svih šest predstavnika i imali smo sve ove primjedbe koje smo imali, ako smo imali situaciju da isti se kandiduju sprojektima, a da isti odlučuju o tim projektima, onda ćemo se složiti da to nije dobar pristup. Kod dvostepenosti odlučivanja isključujemo svaku mogućnost za bilo kakvom zloupotrebom bilo kog projekta jer nam je samo cilj da budu kvalitetni projekti i da se vrši evaluacija tih projekata, a opet u cilju potrebe zaštite svih pripadnika manjinskih naroda koji žive u Crnoj Gori. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Kolega Nimanbegu, da li želite komentar? Želite.Izvolite.

GENCI NIMANBEGU:

Izgleda da me niste dobro razumjeli u jednom dijelu mog komentara. Nazvao sam ministarstvo za igre i veselje za mandat 2001-2006.godine, da budemo jasni oko toga. Tu su bile netransparentne podjele sredstava.

Kratko ću se osvrnuti na Fond za manjine, zašto sam postavio ovo pitanje. Fond za manjine je, po meni, nažalost, jedina institucija gdje manjine konkurišu i dobijaju novac za svoje projekte, bilo koji da su uslovi ili kriterijumi određeni od njihovog Upravnog fonda i za koju raspodjelu. Zašto to kažem?Fond igara za sreću, nacionalne manjine, sportska društva gdje žive manjine, recimo opština Ulcinj, minimalna sredsta.Zbog toga me čudi pristup, to sam govorio, što se želi promijeniti u Zakonu o manjinama.Veći je problem definisanje koje su nacionalne manjine u Crnoj Gori nego upravljačka struktura

Fonda. Tome treba pristupiti, to je političko pitanje. To je ozbiljno pitanje. Siguran sam da oni koji su radili zakon 2006. godine znali su puno jasnije koje su nacionalne manjine u Crnoj Gori nego što je to sada. Zato sam vam postavio dodatno pitanje ko crpi sredstva iz Fonda.

Zbog javnosti nisam bio lijen, hvala vam na odgovoru koji sam dobio prije početka postavljenog pitanja, jasno kaže da je u ovom periodu preko Fonda za manjine podijeljeno 5.142.000 eura, u periodu od osam godina i da su iznosi sljedeći. Albanci su dobili 13% toga, Bošnjaci 17%, Hrvati 7%, Romi 6%, Muslimani 9% i Srbi 43%. Naglašavam, oni koji su predložili zakon 2006. godine sigurno nijesu razmišljali o ovakvoj raspodjeli sredstava, ne procentualnoj nego etničkoj.

Zbog toga, osnovni cilj izmjene zakona nije trebao biti način kako radi Fond, u stvari sigurno je trebalo biti, ali ima važnijih pitanja od načina. Niko ne može bolje znati interese svoje zajednice od nas samih. Na način kako je predviđeno, vidim samo još jednu mogućnost da se same isključe manjine od raspodjele sredstava. Nikom nije namjera da štiti ako je neko u konfliktu interesa, dvostepeno odlučivanje treba podržati, ali ako idemo da bude dva iz Skupštine, jedan iz Ministarstva, iz Univerziteta, jedan iz Savjeta manjina, jedan nezavisni ekspert, jedan iz nevladinih organizacija, medija, opet će se isključiti nacionalne zajednice i rešenje nije u tome. Rešenje je u tome da se osnaže nacionalni savjeti, Fond da nastavi svoju funkciju, ali u upravljanju savjeti moraju imati učešća i ta rasprava mora biti transparentna do kraja. Jer, samo na taj način ćemo učiniti da pomoć ili podrška projektima koji se daju od strane Fonda ne bude shvaćena kao neka milostinja ili nacionalne zajednice nego kao briga države o zaštiti identiteta nacionalnih zajednica. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem vam se na Vašem prisustvu i datim odgovorima.

Uvažene kolegice i kolege danas smo završili naš rad po pitanju poslaničkih pitanja, o poslaničkim pitanjima. Ostalo nam je još pitanje za ministra Brajovića i jedno pitanje za ministra Boškovića.

Predlažem da završimo pitanja i odgovore u utorak sa početkom u 10.30h. Da prva pitanja budu upućena ministru Brajoviću, sljedeća pitanja ministru Boškoviću.

Očekujem, molim stručne službe da obavijeste poslanice i poslanike koji su postavili pitanja ovim ministrima da počinjemo sa radom u 10.30h da ne bi bilo problema kao danas.

Nakon toga, realno je da počnemo sa nastavkom po dnevnom redu druge sjednice u utorak u 12h. Počeli bismo sa tačkom 5, odnosno Predlogom zakona o regionalnom razvoju i nastavili bismo dalje po dnevnom redu.

Želim da vam svima zahvalim na efikasnom radu.

Hvala vam.

31.03.2015. godine

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Poštovane kolegice i kolege, uvaženi ministre Brajoviću, nastavljamo treću posebnu sjednicu prvog redovnog prolječnog zasijedanja u ovoj godini koja je bila posvećena, između ostalog, i poslaničkim pitanjima, dakle Premijerskom satu i poslaničkim pitanjima.

Ostalo nam je još poslaničkih pitanja za danas. Za ministra Brajovića imamo četiri pitanja. Planirali smo danas bili i dva pitanja za ministra Boškovića, ministra prosvjete, od uvažene kolegice Bošnjak. Međutim, ministar Bošković danas ima jednu važnu obavezu sa šefom Kalcelarije UNESCO-a u Crnoj Gori na promociji jednog važnog projekta - Podsticaj predškolskog obrazovanja u Crnoj Gori na sjeveru Crne Gore, tako da je i on u komunikaciji sa kolegicom Bošnjak dogovorio ako bude postojala mogućnost u ritmu našega rada da ta pitanja realizujemo u četvrtak u poslijepodnevnom terminu. Vjerujem da ćemo time završiti brojna poslanička pitanja koja su bila takom ovog zasijedanja postavljena ministrima.

Predlažem da počnemo sa pitanjima. Prvo pitanje za ministra Brajovića ima poslanik Bojović.

Izvolite, kolega Bojoviću.

VLADISLAV BOJOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Gospodine Brajoviću, prije nekoliko dana kroz poslaničko pitanje koje sam postavio ministru ekonomije govorio sam o tome kako je potrebno da se konačno izgradi krak pruge Pljevlja - Prijepolje, za optimalno iskorišćenje resursa na sjeveru Crne Gore i posebno u Opštini Pljevlja, za pokretanje proizvodnje ne samo u pogledu valorizacije cementnog laporca, izgradnje cementare, nego i u drugim privrednim oblastima i za zapošljavanje ljudi, jer je nedostatak novih radnih mjesta jedan od osnovnih, ako ne i osnovni problem na sjeveru Crne Gore i u Opštini Pljevlja.

Danas ćemo govoriti kroz poslaničko pitanje koje sam Vam postavio o poslovanju „Željezničkog prevoza Crne Gore“.

Moje pitanje glasi - Imajući u vidu da je preduzeće „Željeznički prevoz Crne Gore“, koje je 90% u vlasništvu države, 2011. godine ugovorilo poslove remonta tri elektrolokomotive serije 461 sa hrvatskom kompanijom TŽV Gredelj, tražim da mi dostavite informaciju koliko je ukupno koštao remont ove tri elektrolokomotive, računajući cijenu izvršenog rada i cijenu rezervnih djelova i u kom roku je obavljen.

S obzirom na to da sve činjenice i saznanja dostupna javnosti ukazuju da u ovom i u drugim ugovorenim poslovima remonta željezničkih vozila, odnosno postupanja odgovornih lica u preduzeću „Željeznički prevoz Crne Gore“ ima elemenata visoke korupcije i organizovanog kriminala, kao i da je tom prilikom državno preduzeće, odnosno država oštećena za više stotina hiljada eura, šta će vaše ministarstvo učiniti da se regularnost ovih poslova provjeri? Da li ćete u eventualnoj istrazi Državnog tužilaštva dati svoj doprinos da se čitav slučaj konačno rasvijetli i odgovornost rukovodećih lica u „Željezničkom prevozu Crne Gore“ utvrdi, kako se ne bi desilo da se i ovog puta slučaj koji podstiče na sumnju na visoku korupciju zataška, a država ostane oštećena za veliki iznos novca?

Navešću određene činjenice i provjerljive podatke u vremenu koje mi stoji na raspolaganju za obrazloženje. Dakle, „Željeznički prevoz Crne Gore“ je, kako vidimo, u dužem vremenskom periodu, počev od 2012. ugovarao i dodjeljivao poslove remonta željezničkih vozila, odnosno svojih voznih sredstava sa hrvatskom kompanijom „Gredelj“ pod vrlo sumnjivim okolnostima.

Ističem da je istu hrvatsku kompaniju druga domaća željeznička firma „Montecargo“ proglasila kompanijom koja nema reference da obavlja poslove remonta i

opravki voznih sredstava. Kao što vidimo, „Željeznički prevoz Crne Gore“ je ugovarao poslove remonta i popravke vozila sa kompanijom koju je druga kompanija u Crnoj Gori proglasila nedostojnom i neferentnom da obavlja taj posao.

Dalje, za istu vrstu posla i isti obim posla, remonta lokomotiva preduzeće „Montecargo“ je sklopilo ugovor sa ... iz Rumunije za skoro 200 hiljada eura manju cijenu od one koju je sa hrvatskom kompanijom ugovorio „Željeznički prevoz Crne Gore“. Dakle, dogovoren je posao sa firmom koja je nekoliko puta nepovoljnija i čije su reference vrlo sporne. Dalje, remont lokomotiva i elektromotornih vozila kod hrvatske kompanije „Gredelj“ su trajali mnogo duže od predviđenog roka. Evo za lokomotive - umjesto 35 dana, koliko je bio rok, jedna lokomotiva je bila na remontu 271 dan, druga 340 dana, a treća 381 dan. Nije poznato da li su plaćeni penali, a znamo da je „Montecargu“ druga kompanija dobijala vozove sa remonta odmah poslije 45 dana. Nastaviću kasnije. Hvala.

PREDŠEĐAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Ministre, izvolite.

IVAN BRAJOVIĆ:

Hvala Vam, potpredsjedniče.

Poslaniče Bojoviću, naravno da smo s pažnjom saslušali Vaše pitanje i tražio sam odgovor na pripremu odgovora na Vaše pitanje čim smo ga dobili i poslije nekoliko komentara, ali i prije konačnog komentara čak i na pitanje koje ste pomenuli u razgovoru sa kolegom Kavarićem o saobraćajnoj povezanosti Pljevalja, želim da Vam odgovorim na konkretno pitanje.

Postupajući po Vašem zahtjevu tražili smo od „Željezničkog prevoza Crne Gore“ detaljno izjašnjavanje. Na osnovu odluke Odbora direktora a.d. „Željeznički prevoz Crne Gore“ od 31. maja 2011. godine pokrenut je postupak javne nabavke za izbor najpovoljnije ponude za nabavku usluge, redovne opravke i modernizacije tri lokomotive serije 461, i to 461040, 461029, 461043. U okviru tenderske dokumentacije pripremljene od strane komisije, definisana je predračunska vrijednost glavne opravke i modernizacije lokomotiva kojom je obuhvaćena cijena rada i potrebnih rezervnih djelova.

Javni poziv je raspisan 24. juna 2011. godine, pri čemu je ukupna procijenjena vrijednost nabavke iznosila milion 335 hiljada eura sa PDV-om. Na javno otvaranje

ponude održanog 25. jula prispjele su dvije ponude, i to TŽV „Gredelj“ Zagreb, na iznos od milion 271 hiljada 154,80 eura sa PDV-om i ... na iznos od ... 274.130 eura sa PDV-om. Komisija za otvaranje i vrednovanje ponuda imenovana rješenjem izvršnog direktora od 06. juna 2011. godine izvršila je otvaranje, pregled i vrednovanje prispjelih ponuda i predložila da se ugovor zaključi sa ponuđačem TŽV "Gredelj" Zagreb na iznos od 1.271.154,80 eura sa PDV-om, sa ponuđenom strukturom cijene opravke kako slijedi - cijena glavne opravke 192.860,50 eura, modernizacija i modifikacija 109.291,88 eura, eventualni dodatni radovi 35 hiljada eura, nedostajući djelovi 10 hiljada eura, transport, carine i špedicija 15 hiljada eura.

Pod terminom "dodatni radovi" obuhvaćeni su radovi za kojima se ukaže potreba nakon potpune demontaže, mjerenja i ultrazvučnih ispitivanja lokomotiva. U skladu sa Izvještajem Komisije za otvaranje i vrednovanje ponuda, donesena je i objavljena na sajtu Direkcije za javne nabavke Odluka o dodjeli ugovora broj 52657 od 29. jula 2011. godine, shodno kojoj ugovor treba zaključiti sa prvorangiranim ponuđačem TŽV "Gredelj" iz Zagreba. Ugovor je zaključen sa ponuđačem TŽV "Gredelj" 26. septembra 2011. godine pod brojem 6597. Realizacijom tog ugovora popravljene su tri lokomotive, i to: lokomotiva 461029, vrijednost opravke lokomotive prema usvojenoj ponudi od 20. jula 2011. iznosila je 362.152,88 eura, a fakturisana opravka po računu broj 2506-4-12 na iznos od 361.746,63 eura; lokomotiva broje 461043, vrijednost opravke lokomotive prema usvojenoj ponudi od 20. jula 2011. iznosila je 362.152,88 eura, a fakturisana je opravka na računu broj 1540-4-12 na iznos od 353.395,67 eura; lokomotiva 461040, vrijednost opravke lokomotive prema usvojenoj ponudi od 20. jula 2011. iznosila je 362.152,88 eura, a fakturisana je opravka po računu broj 1206-4-13 na iznos od 362.140,68 eura.

Remont i modernizacija lokomotiva obavljani su u sljedećim rokovima: lokomotiva 461029 je predata po ulaznom zapisniku 13. januara 2012. godine, a predata je u eksploataciju 06. decembra 2012. godine; lokomotiva 461040, primopredajnim zapisnikom predata je na opravku 05. juna 2012, a predata u eksploataciji 14. juna 2013. godine i lokomotiva 461043 je predata na opravku 26. oktobra 2011. godine, a data je u eksploataciju 27. jula 2012. godine.

Na rokove popravke uglavnom je uticao rok za obezbjeđenje rezervnih dijelova za kojima se ukazala potreba nakon potpune demontaže, mjerenja i potrebnih ispitivanja. Moramo napomenuti da je riječ o lokomotivama starosti preko 40 godina i da je izuzetno

teško obezbijediti rezervne djelove, a da se u dosta slučajeva vrši narudžba i čeka njihova proizvodnja. Poređenja radi, cijena opravke lokomotive serije 461036 koja je remontovana 2011. godine u Reloc-u u Rumuniji po računu broj 0003 iznosila je 380 hiljada po istim troškovnim stavkama.

Što se tiče kvaliteta opravke predmetnih lokomotiva, najobjektivniji pokazatelj je njihov rad predstavljen brojem pretrčanih kilometara, kako se kaže, kako slijedi - lokomotiva 461029 od 06. decembra 2012. godine do kraja februara 2015. prešla je 321.493 km; lokomotiva 461040 je od 14. juna 2013. godine do kraja februara 2015. godine prešla 271.587 km; lokomotiva 461043 je od 27. jula 2012. godine do kraja februara 2015. godine prešla 309.420 km, dok je lokomotiva 461041 remontovana u Reloc-u 2008. od 09. juna 2009. godine do 28. februara 2015. prešla 398.938 km.

Na kraju moramo naznačiti da je procjena sredstava za opravku lokomotiva vršena na osnovu nalaza komisije pravnog lica zaduženog za održavanje željezničkih voznih sredstava. Uzimajući u obzir navedeno, smatramo da nije moguće na ovaj način izvesti zaključak da je bilo bilo kakvih elemenata visoke korupcije i organizovanog kriminala.

S druge strane, kao što je to i ranije činilo, Ministarstvo će uvijek biti na raspolaganju i dati punu podršku svim državnim organima u postupcima vezanim za provjeru rada kako organa u sastavu Ministarstva, tako i privrednih društava iz oblasti saobraćaja.

Mislim da je ovo kompletan odgovor, a što se tiče Vaše priče o saobraćajnoj povezanosti Pljevalja, ona je u našoj značajnoj pažnji zato što smatramo da se na najbolji način moraju iskoristiti svi potencijali Pljevalja kao našeg ogromnog privrednog centra koji ima ogromno prirodno bogatstvo. Razmišljamo o više varijanti potencijalne pruge koja bi spajala Pljevlja ili sa Prijepoljem ili sa Bijelim Poljem, Beranama i dalje Kosovom. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Ministar je malo prekoračio u vremenu, tako da ćemo biti tolerantni i prema kolegi Bojoviću u njegovom komentaru.

Izvolite, kolega Bojoviću.

VLADISLAV BOJOVIĆ:

Što se tiče kraka pruge Pljevlja-Prijepolje, Vi, gospodine ministre, o tome uopšte ne razmišljate. Jer, da razmišljate, Vi biste do sad nešto po tom pitanju preduzeli i omogućili valorizaciju resursa zvanog cementni laporac za izgradnju Fabrike cementa. Da se dalje osvrnem na ovo što ste rekli. Vi ste saopštili jednu prilično smjelu konstataciju i stav da se u ovom trenutku ne može govoriti o elementima visoke korupcije i organizovanog kriminala u poslovima koje je "Željeznički prevoz Crne Gore" sklapao sa hrvatskom kompanijom "Gredelj" za remont i opravku vozova. Kao što znate, možda ste upoznati možda nijeste, ovaj predmet je već u vrhovnom državnom tužilaštvu. Ja ovog puta pozivam Vrhovnog državnog tužioca da sprovede detaljnu i sveobuhvatnu istragu. Nadam se da ćete mu Vi biti od koristi, ali moram da Vam kažem, bez detaljne i svobuhvatne istrage prilično je smjelo, da ne kažem neodgovorno, saopštiti nakon ovakvih podataka koje sam predočio i koje ću predočiti da ovdje nije bilo ničega.

Najavljujem odmah da ću imati dopunsko pitanje. Dešavalo se da su pojedina vozila upućivana na remont i opravku u potpuno ispravnom stanju hrvatskoj kompaniji "Gredelj" zbog navodnog remonta, a da su dolazila sa velikim nedostacima i kvarovima. Predugo trajanje remonta i loš kvalitet izvršenog posla od strane hrvatske kompanije kojoj je bio dodjeljivan posao prouzrokovao je dodatne troškove za "Željeznički prevoz Crne Gore". Zbog predugog trajanja remonta i nekvalitetnih opravki otkazano je 70 putničkih vozila svojevremeno i prekršen tadašnji Zakon o željeznici i Zakon o bezbjednosti željezničkog saobraćaja, a zbog nedostatka morali su da se angažuju lokomotive kompanije "Montecargo" za vožnju 929 vozova. Naknada koju je morao zbog toga da plati "Željeznički prevoz Crne Gore" iznosila je 218 hiljada na godišnjem nivou. Što je najzanimljivije, hrvatska kompanija "Gredelj" je otišla u stečaj ubrzo nakon upućivanja ovih vozova i dodjeljivanja poslova toj kompaniji od strane "Željezničkog prevoza Crne Gore". Postavlja se pitanje kako je uopšte mogao biti dodjeljen ovako vrijedan posao jednoj kompaniji koja je poslije toga otišla u stečaj. Da li su se ispitivale reference te kompanije? Da li se ispitivala njena likvidnost? Očigledno se o tome nije vodilo računa.

Poznato je, takođe, da su se tom prilikom krili podaci od zainteresovane javnosti, a dešavalo se da su razriješeni dužnosti i da su disciplinski kažnjavani oni radnici u "Željezničkom prevozu Crne Gore" koji su blagovremeno ukazivali na propuste i proglašavani neprijateljima firme i države.

Na kraju, prosto ne znam da li ste upoznati da kruže glasine o kupovini stanova u Zagrebu za pojedine članove menadžmenta "Željezničkog prevoza Crne Gore", ali i bliskih osoba njima, pa se pominje čak i adresa u kojoj su oni dobili stanove u Hrvatskoj, odnosno u Zagrebu. Adresa je Žrtava domovinskog rata.

Završavam, hvala vam. Smisao ovog pitanja je da se ukaže na radnji koje su u dužem vremenskom periodu od strane prvih ljudi "Željezničkog prevoza Crne Gore" rađene kada je u pitanju remont željezničkih vozila i koje apsolutno ukazuju da su rađene pod sumnjivim okolnostima za visoku korupciju i organizovani kriminal. Predmet je u Vrhovnom državnom tužilaštvu. Ja insistiram sa ovog mjesta da Vrhovni državni tužilac što prije izađe sa stavom šta je po tom pitanju uradio inače ćemo ga podsjećati.

Evo, kratko dopunsko pitanje - Kako kao kandidat za predsjednika Socijaldemokratske partije, gospodine Brajoviću, komentarišete aferu Snimak 2 koju je objavio danas dnevni list "Dan" i koja pokazuje zapravo da je i SDP zloupotrebljavao državne resurse u partijske svrhe i da je tom prilikom na partijski i protivzakonit način zapošljavao ljude? Očigledno je da ova afera pokazuje da su u sve to umiješani visoki funkcioneri SDP-a koji su u ovom trenutku i u tom periodu bili visoki državni funkcioneri. Dakle, za mene je ovo dokaz da su DPS i SDP isti. Da li ćete se Vi kao ministar u Vladi i kao vjerovatno budući predsjednik SDP-a založiti da se sve činjenice u vezi sa ovom aferom Snimak 2 rasvijetle i da se /Prekid/ jednostavno privedu pravdi. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Kolega Bojoviću, mislim da nijeste postupili u skladu sa našim Poslovníkom, nijeste postupili u skladu sa članom 192 našeg Poslovníka koji tretira institut dopunskog pitanja. Institut dopunskog pitanja je definisan u našim Poslovníku kao dopuna osnovnog pitanja nakon datog odgovora ministra Brajovića, u odnosu na osnovno pitanje. Tako da razumijem Vašu političku potrebu, ali razumijem da ćete prihvatiti da ovdje nema niko

pravo, pa ni Vi, da krši naš zajednički Poslovnik. Prema tome, mislim da ovo ne možemo tretirati kao dopunsko pitanje.

Dakle, ministar saobraćaja, ali evo imajući u vidu proceduralni propust poslanika Bojovića dozvolićemo i ministru da da kratak komentar u odnosu na ono što su bila određena dopunska pitanja iz Vašeg komentara. Tu sam ja prepoznao dopunska pitanja koja su se ticala osnovnog pitanja. Moguće u tom kontekstu da ste prepoznali određena dopunska pitanja jer prosto želim da sačuvam naš zajednički Poslovnik od nas samih.

Izvolite, ministre, dopunska pitanja iz konteksta osnovnog pitanja.

IVAN BRAJOVIĆ:

Vrlo kratko, potpredsjedniče.

Vi ste u suštini Vašom intervencijom na najbolji način pokazali da ovdje nijesmo imali dopunsko pitanje. Naravno, naši gledaoci treba da znaju da ministar poslije komentara poslanika ne može da odgovara i zato se često koristi ta priča da se jednostavno iskažu određene tvrdnje. Upravo sam rekao u završnici mog odgovora da je Ministarstvo potpuno otvoreno za saradnju. Ne da je otvoreno, nego da je dužno da sarađuje sa svim nadležnim organima kad se ustanove bilo kakve zloupotrebe i u organima u sastavu ministarstva i u privrednim društvima iz oblasti saobraćaja. Mislim da sam tu definitivno sve rekao.

Pošto je ovdje bilo priče o nečemu što nije uopšte poslaničko pitanje, ja ću, a oprostite molim vas, samo sa par rečenica da kažem.

Ja sam potpredsjednik Socijaldemokratske partije i vrlo ponosan na to što je to partija koja u ovih 25 godina jeste jedina u Crnoj Gori potpuno stabilna na svom putu i četvrt vijeka je pokazivala opravdanost naših političkih zalaganja. Ovdje se neću baviti, kao Vi, prognozama ko će biti predsjednik Socijaldemokratske partije nakon kongresa, ali samo ću da kažem da ni jedne trunke sumnje na bilo kakav odnos Socijaldemokratske partije u bilo kojim društvenim zbivanjima ne može da bude bačen, a Vi izvolite pa razgovarajte u Parlamentu, jer ne možete pitati ministra saobraćaja o takvim stvarima i koristiti to kao dopunsko pitanje.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Mislim da smo izašli sa ovom temom, uz podsjećanje da smo ipak, kolega Stanišiću, molim Vas. Podsjećam, ponovo, da je tema Vašeg pitanja bio Željeznički prevoz a ne Socijaldemokratska partija. Biće prilike da u Parlamentu nastavimo dijalog i na sve otvorene teme. Niko ne bježi od bilo koje teme.

Sljedeće pitanje ministru Brajoviću postaviće koleginya Jasavić.

Izvolite, koleginya Jasavić.

AZRA JASAVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovane koleginya, poštovane kolege, gospodine Brajoviću,

Ovo pitanje oko „Gredelja“ će se nastaviti. Otvorila sam ga u ovom parlamentu, kolega je nastavio, a produžiću ga takođe ja. Pa Vam ga najavljujem, jer ovdje nećemo stati sigurno oko ovog vezano za „Gredelj“, za remont i za vozove.

Moje pitanje Vama, ovom prilikom, jeste: Da li se planirani auto-putevi Bar - Boljare jadransko-jonski ukrštaju na teritoriji Podgorice? Ukoliko se ukrštaju, u kom je to dijelu? Da li je moguće da trasa auto-puta bude iza brda koja okružuju Podgoricu, a koja predstavljaju prirodnu zaštitu od aerozagađenja? Da li je za auto-put Bar - Boljare urađena strateška procjena uticaja na životnu sredinu i ukoliko jeste ko je radio? Da li je sagledan uticaj izgradnje auto-puta na život u Podgorici, sa aspekta klimatskih promjena koje se alarmantno najavljuju od relevantnih institucija?

Šta je nesporno u ovoj priči? Nesporno je da je auto-put najveća investicija i da je potreban Crnoj Gori. Nesporno je da ide sa sjeverne strane glavnog grada. Znamo da sa sjevera duva sjeverni vjetar kao prirodni čistač, a Podgorica je kotlina. Prema Prostornom planu trasa auto-puta ulazi u urbani dio grada. Trasa autoputa je građena po starom i

novom prostornom planu, čije su koordinate nepromijenjene od prije 30 godina. Šta se u međuvremenu dešavalo? Podgorica ima oko 200 000 stanovnika i zbog toga se urbana struktura grada sukobljava sa trasom auto-puta. To je bio osnovni razlog da glavni grad uradi alternativno rješenje trase auto-puta koja ide iza brda koja okružuju Podgoricu, koja ide od Gornjih Mrka do Vranjskih njiva. Trasa puta bi bila značajno jeftinija i bez velikih troškova za eksproprijaciju. To znači da ne bi bilo potrebe da se gradi ni jedan tunel, a trasa puta bila bi jeftinija.

Po zaključenom ugovor, auto-put ide od Smokovca prema Gornjim Mrkama gdje se grade tri tunela i jedan vijadukt samo u tom potezu. To raseljava Smokovac, preko 20 porodica koje tu žive i 40 objekata, uništava 30 000m² obradivog zemljišta, dovodi u pitanje održivost vodenog toka zbog otpadnih voda sa samog puta sve do jezera, dovodi se u pitanje rezerva tekuće vode od rijeke Morače do rijeke Tare. Ne postoji ni jedan zagađivač do sada, prvi će biti auto-put. Ova trasa dovodi u pitanje osnovne pretpostavke života: vodu, vazduh, poljoprivredno zemljište, što čini elemente održivog razvoja.

Na ovaj način pravimo omču oko vrata Podgorici i pojačavamo efekte staklene bašte. Mi teritoriju Podgorice dajemo drugim zemljama za poslužno dobro i nama normalno da služe se tim putem, da prevoze njihove robe, jer mi nažalost sa vašom vlašću roba naših nemamo. Na taj način ne vodimo računa o nama samima. Mi ugrožavamo najljepši životni prostor i dovodimo Podgoricu u poziciju Pljevalja iz koje će ljudi odlaziti. Još nije kasno da se trasa auto-puta izmjesti iza okolnih podgoričkih brda. Ako se auto-put Bar - Boljare ukršta sa jadransko-jonskim putem na sjeveru Podgorice, to ćete nam Vi reći da li je, onda je za to potrebno da imate posebne urbanističko-tehničke uslove, jer je svaka raskrsnica, ukrsnica puteva poseban objekat. Najbolja lokacija za to ukrštanje jeste lokacija Strganice.

Nažalost, mi ne znamo svoj prostor da čuvamo. Vjekovima su Crna Gora i njeni građani ratovali za ovaj prostor. Nažalost, ginuli smo i na Skadru, u Dubrovniku, na Kosovu, u Bosni, ali od zemlje imamo samo ono što je u okviru naših granica i to nam valja čuvati. Bojim se da ovom trasom zasigurno ranjavamo prostor Podgorice. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala Vam.

Ministre, odgovor.

IVAN BRAJOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Poslanice Jasavić,

Prostornim planom Crne Gore do 2020.godine planirana je izgradnja auto-puta Bar - Boljare, a njegovim smjernicama je za predmetni infrastrukturni koridor predviđena izrada detaljnog prostornog plana auto-puta Bar - Boljare. Detaljnim prostornim planom auto-puta Bar - Boljare usvojenim 2008.godine koridor auto-puta Bar - Boljare definisan je po pravcu: Bar - Đurmani - Sozina - tunel Virpazar – Tanki rt - Farmaci - Podgorica - Smokovac - Podgorica - Uvač - Mateševo - Andrijevica - Berane - Boljare. Područje detaljnog prostornog plana obuhvata prostor površine od 1.400 km², zahvatajući više do 100 katastarskih opština koje čine djelove teritorija sedam opština. Planska i urbanistička dokumenta svih opština kroz koja prolazi koridor auto-puta razmatrana su u kontekstu izrade detaljnog prostornog plana sa ciljem definisanja trase auto-puta.

Na teritoriji Glavnog grada Podgorice predviđeno je ukrštanje koridora dva auto-puta, jadransko-jonskog i auto-puta Bar - Boljare. Na ... dionica autoputa između denivelisanih raskrsnica Zelenika - Komani - Smokovac - ..... - Podgorica, predstavlja zajedničku dionicu sa auto-putem Bar – Boljari. Dužina zajedničke trake je 12,2 km. Ovdje je izvjesno da radimo auto-put Bar - Boljari, a za auto-put jadransko-jonski vidjećemo koju varijantu, da li tu kontinentalnu varijantu ili varijantu primorsku duž naše obale.

Kada je rađena Studija izvodljivosti za auto-put Bar - Boljari od strane francuske konsultanske kompanije „Luj Berže“, po narudžbi Ministarstva saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija, projektnim zadatkom je obuhvaćena i strateška procjena uticaja na životnu sredinu. U ovome tri pregled i opšta pitanja sa aneksom A tehnički memorandum, broj .... auto-put Bar-Boljari, strateška procjena uticaja na životnu sredinu i Aneksom B Tehnički memorandum 10b, Jadransko-jonski auto-put strateška procjena uticaja na

životnu sredinu. Strateška procjena auto-puta bavila se pitanjima pregleda relevantnih zakona Evropske unije i Crne Gore, ekološkim osnovama, identifikacijom najvažnijih kategorija uticaja, izvora i receptora, ekološkim i socijalnim rizicima, sistemom zaštite životne sredine, kao i mnogim drugim relevantnim za ovu oblast. I pored toga, u skladu sa zakonskim pretpostavkama, pri izradi Detaljnog prostornog plana auto-puta Bar-Boljari, urađena je strateška procjena uticaja na životnu sredinu Detaljnog prostornog plana auto-puta Bar-Boljari, čiji je naručilac bilo Ministarstvo za ekonomski razvoj, tada su se ministarstva tako zvala, koje je u skladu sa članom 22 o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu dobilo saglasnost na Izvještaj o strateškoj procjeni od strane resornog Ministarstva turizma i zaštite životne sredine. Konzorcijum kojim je nakon tendera povjerena izrada ovog dokumenta su činile kompanije Winsoft iz Podgorice i Geateh D.O.O. iz Ljubljane. Strateškom procjenom uticaja na životnu sredinu Detaljnog prostornog plana auto-puta Bar-Boljari elaborirano je postojeće stanje kvaliteta segmenata životne sredine, kao i sagledavanje analize uticaja realizacije navedenog plana.

S tim u vezi, konstatovano je da će sprovođenje plana imati privremeni, stalni, direktni i daljinski, kao i kumulativni uticaj na klimu, vazduh, zemljište, vodu, biljni i životinski svijet, stanište i biodiverzitet, kao i to da će se uticaj istih smanjiti na najmanji nivo sprovođenja mjera i preporuka za sprječavanje i ograničavanje uticaja na životnu sredinu koje su date u Izvještaju o strateškoj procjeni uticaja.

Takođe, kao što ste upoznati, u februaru 2014. godine Vlada Crne Gore, odnosno resorno Ministarstvo saobraćaja i pomorstva je sa kineskim partnerom, kompanijom China Road and Bridge Corporation (CRBC) potpisala Ugovor o projektovanju i izradnji prioritetne dionice Smokovac-Uvač-Mateševo, auto-puta Bar-Boljare koji je baziran na Žutoj FIDIC knjizi i koji predviđa obavezu izvođača da izradi glavni projekat. Primjenjivo pravo je materijalno i procesno pravo Crne Gore, pa iz tih razloga osnovni zakon koji se mora primjenjivati je Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata. Članom 80 ovog zakona definisano je da glavni projekat sadrži razradu mjera za sprječavanje ili smanjenje negativnih uticaja zahvata na životnu sredinu. To znači da je nakon strateške procjene uticaja na životnu sredinu naredna faza i obaveza izvođača izrada elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu koji će, između ostalih relevantnih pitanja, tretirati i aspekt klimatskih promjena. Ovom prilikom napominjem da je članom 110 Zakona o uređenju

prostora i izgradnji objekata definisana obaveza izvođača da izvodi radove prema građevinskoj dozvoli i glavnom projektu. Ministarstvo saobraćaja i pomorstva će sve naredne aktivnosti sprovoditi vodeći računa o kvalitetu realizovanih aktivnosti, uz potpuno poštovanje svih relevantnih propisa kako bi se obezbijedilo očuvanje prirodnih resursa Crne Gore, kao osnovnog uslova za zdraviji i održivi razvoj. Podsjetiću da smo u ovom Parlamentu imali, čini mi se, nikad dužu, nikad sveobuhvatniju raspravu o jednom projektu kakav je auto-put Bar-Boljari. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Koleginice Jasavić, da li imate potrebu da komentarišete odgovor ministra Brajovića? Imate. Izvolite.

AZRA JASAVIĆ:

Zahvaljujem.

Ministre Brajoviću, nijeste mi odgovorili da li je moguće da trasa auto-puta bude iza brda koja okružuju Podgoricu i koja predstavljaju prirodnu zaštitu od aerozagađenja. Nijeste se uopšte osvrnuli na ovaj projekat koji ide od Gornjih Mrka do Vranjskih njiva koji je radio Glavni grad. Ne znam iz kog razloga to nijeste uradili. Jer, po svemu onome što je meni dostupno, a Vi tu materiju bolje znate i bio je red da mi odgovorite, a nijeste se uopšte osvrnuli na to, zašto se nije išlo na ovu jeftiniju varijantu koja bi manje koštala i koja bi iziskivala manje novca.

Očigledno da se nijesmo dovoljno znali slušati i čuti jedni druge ako dovodimo sada Podgoricu u poziciju da auto-put ide kroz maltene dio sjevera Crne Gore odakle dolaze prirodni sjeverni vjetrovi koji čiste Podgoricu, a ne idemo iza brda i napravimo taj potez koji je bio potpuno logičan. Na ovaj način, sasvim sigurno, mi pravimo rane u našem najljepšem prostoru. Ako napravimo ranu u prostoru i da izmjestimo sutra auto-put, taj prostor koji je narušen, ta rana koja je nanijeta prostoru, nikada ne može da zaraste. To su stvari o kojima smo morali voditi računa.

Auto-put potreban je i on se pravi da bi se izbjegao kanjon Morače i to je dobro. Vaš glavni argument je bio bezbjednost saobraćaja koji je logičan, ali se pitam da li će bezbjednost biti u svakoj dionici puta bolja nego što je bila preko kanjona. Govorim konkretno o mostu Moračica. On se pravi na visini od 180 m u rasponu od jednog kilometra. Da li je i ko je od stručnjaka vršio procjenu uticaja sjevernih vjetrova pri toj visini raspona? Da li je sagledan uticaj orkanskih vjetrova koje predviđaju klimatske promjene? Pijavice već sada imamo, imali smo ranije sjeverni vjetar, ali orkanske vjetrove nijesmo imali, nijesmo imali pijavice, nijesmo imali čupanja koja imamo sada. Jasno je da je to problem koji se pokazuje kao veliki. Da li mi jedan rizični put zamjenjujemo drugim rizičnim putem? Da li mi imamo strategiju uopšte saobraćaja? Da li planirate da radite strategiju saobraćaja uklađenu sa strategijom razvoja države? Mi se za auto-put zadužujemo i znamo da već prelazimo one kriterijume iz Mاستrihta. Ako se već zadužujemo, sve smo ovo trebali da ispitamo, jer za novac koji dajemo morali smo imati sve kvalitetne procjene.

Moliću Vas da sve to što imate, ako možete, što nije dostupno na sajtu, mi dostavite jer bih ovom temom da se bavim i ubuduće. Još nije kasno da neke stvari kvalitetno postavimo, jer još uvijek ništa nije zakovano i Vi to dobro znate. To je moguće izvesti jer i Kinezi imaju oprez prema mostu Moračica. Za Vašu informaciju, Vi ćete to provjeriti, s njima ste u kontaktu, i oni imaju bojazan od visine i raspona mosta kako će se saobraćaj odvijati. Mi se za auto-put zadužujemo toliko da suštinski dovodimo naše finansije u pitanju. Pošto je jasno da je novac državni krvotok, a mi smo zbog zaduženja auto-puta toliko onemoćali, postali smo malokrvni kao država, jer smo premašili zaduženje i kriterijume iz Mاستrihta, jer je novac krvotok za državu. Mi više suštinski ne možemo ni da primamo infuziju, a bojim se da ćemo, ako ne budete pametniji vi u vlasti, samo završiti na dijalizi. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Vjerujući da se svi zajedno radujemo tom budućem važnom krvotoku Crne Gore, auto-putu, prelazimo na Vaše drugo pitanje, uvažena kolegice Jasavić.

AZRA JASAVIĆ:

Zahvaljujem.

Moje drugo pitanje se odnosi na nešto što jeste nematerijalno kulturno dobro Crne Gore od nacionalnog značaja. Radi se o čunovima. Čunovi su tradicionalno prevozno sredstvo na Skadarskom jezeru. Imala sam kontakt sa dokumentom koji je uradila Uprava za zaštitu kulturnih dobara, sa jednim rješenjem gdje se utvrđuje da vještina izrade čunova ima status nematerijalnog kulturnog dobra od nacionalnog značaja, a da su nosioci čuvari tradicije vještine izrade čunova Janko i Marko Brnović iz Podgorice i Božidar Čelebić iz Žabljaka Crnojevića.

Pošto sam u ovom tekstu naišla na vrlo interesantne stvari i pozdravljam aktivnost Uprave za zaštitu kulturnih dobara, jer je prepoznala značaj čunova i radi svoj posao kako treba, jasno da značaj tog kulturnog dobra moramo sistemski drugačije postaviti od onog kako to u vašem ministarstvu rade. Čun je osnovno tradicionalno plovilo Skadarskog jezera i svakako jedan od jezerskih simbola. Ono što neću sada čitati zbog vremena jeste da svi mi u zemlji moramo brinuti o svakom našem i materijalnom i nematerijalnom kulturnom dobru.

Šta se dešava ovdje? Dešava se da vaše ministarstvo kontroliše zakonitost rada nekih institucija. U tom dijelu hoću da pitam - Je li moguće da je cijena tehničkog pregleda čuna po jednom metru dužnom ista kao cijena tehničkog pregleda po metru dužnom najsavremenijih jahti? Da li tehnički pregled kao i ostale dažbine bez registracije čuna iznose oko 300 eura? Tu ne mislim samo na tehnički pregled, nego mislim na potvrdu o naplaćenim putnim troškovima i dnevnicaama tehničkih inspektora koji idu tamo da gledaju, pa ću vam reći koliko to košta. Sam tehnički pregled je 50 eura. Koliko košta svjedočanstvo o gradnji čamca koji izdaje Uprava pomorske sigurnosti Bar, odjeljenje tehničkog inspektorata Tivat? Koliko košta naknada za korišćenje objekata, osnovni pregled čamca, koju vrši Uprava pomorske sigurnosti? Sve ovo građane koji su zapravo čuvari tradicije i njihove kupce košta mnogo više nego što oni sami naplate za izradu tog čuna. Pa me zanima kako ministarstvo tretira nematerijalno kulturno dobro, odnosno čunove koji su od nacionalnog značaja i zašto su ove takse ovako velike. Prvenstveno govorim o osnovnom predmetu čamca koji košta 176 eura. Znači, ljudi izađu na lice mjesta pa naplate 176 eura. U nastavku ću Vam objasniti o čemu se radi, samo da čujem

Vaš odgovor. Radi se o tome da moramo čuvati ono što jesu kulturna dobra od nacionalnog značaja.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Ministre, izvolite. Hvala.

IVAN BRAJOVIĆ:

Poslanice Jasavić, naravno da treba da čuvamo nešto što je specifičnost, čunove na jezeru ili lađe na rijekama širom Crne Gore, ali naravno moramo da vodimo računa o njihovoj bezbjednosti koliko možemo i da vršimo te kontrole.

Pravilnikom o visini naknada za izvršene osnovne redovne i vanredne preglede plovnih i plutajućih objekata jasno je definisan način tarifiranja tehničkog pregleda čamca. Za čamce se za neprivredne svrhe, sport i rekreaciju, u koje se ubrajaju čunovi na Skadarskom jezeru, plaćaju naknadu na sljedeći način: do 4m 100 eura, od 4m do 6m 130 eura, od 6-8m 170, od 8-10m 220 eura.

Ova naknada se plaća u momentu prvog upisa čamca u Upisnik čamac. Cijena samog upisa u koji ulaze takse za prvi upis i dozvola za plovidbu čamca iznosi oko 50 eura i uplaćuje se samo prilikom prvog upisa. Nakon ovog tehničkog pregleda i obavljenog upisa čamca, vlasnik dobija plovidbenu dozvolu koja traje narednih pet godina i u tom periodu nije potreban nikakav drugi tehnički pregled.

Kada istekne važenje izdate plovidbene dozvole, odnosno kad prođe petogodišnji period, obnova dozvole se vrši zahtjevom prema nadležnoj lučkoj kapetaniji ili ispostavi i nakon podnesenog zahtjeva inspektori lučke kapetanije vrše tehnički pregled, a tarifa koju koriste iznosi 10 eura po dužnom metru, što je definisano članom 1 Pravilnika o visini i načinu plaćanja naknade za pregled čamac.

Jahte se tarifiraju Pravilnikom o visini naknade za izvršene osnovne, redovne i vanredne preglede plovnih i plutajućih objekata na način da se za tarifiranje tehničkog pregleda trupa i opreme uzima brutonaža mašinskih uređaja, ukupan broj kilovati za glavne i pomoćne mašine, protivpožarna zaštita, brutotonaža, sredstva za navigaciju, brutotonaža, sredstva za spašavanje, brutotonaža, radio-komunikacioni uređaji, vrsta uređaja, sprječavanje zagađenja mora uljem, brutotonaža, sprječavanje zagađenja mora otpadnim vodama i uljem, brutotonaža. U prosjeku ova naknada iznosi 247,47 eura za

dužinu do 12m. Na ovu vrijednost treba dodati i upis jahti u Registar jahti Crne Gore, što za dužinu od 7-12m iznosi 350 eura.

Svaka jahta mora imati i radio dozvolu koju izdaje Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost. Naknada na godišnjem nivou za radio dozvolu iznosi još 100 eura.

Znači, ukupni troškovi za vlasnika jahti su: tehnički pregled 247,47 eura svake treće godine, upis jahti u registar 350 eura svake treće godine, radio dozvola 100 eura svake godine. Na cijenu treba dodati i porez na luksuz koji nije uračunat.

Ovi podaci govore da ipak postoji velika razlika u plaćanju naknada za tehnički pregled jahte i naknada za tehnički pregled čamaca u koji se ubrajaju i čunovi na Skadarskom jezeru.

Svakako smo otvoreni za sve korisne sugestije koje možemo dobiti da bismo u tom smislu mogli mijenjati akta koja smo primijenili.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Uzeli ste sami riječ.

Izvolite. Tri minuta za Vaš komentar. Hvala.

AZRA JASAVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Ovo je tri minuta ne za mene, gospodine Simoviću, ovo je mnogo za tradiciju i nacionalna dobra Crne Gore. Jer, govorimo o nematerijalnom kulturnom dobru koje se zove čun, koje je karakteristično za naše krajeve i koje treba da sačuvamo a ne da urnišemo sve što je naša tradicija i po čemu se odlikujemo u pozitivnom smislu.

Gospodine Brajoviću, Vaš odgovor je dobar u zadnjem dijelu gdje Vi kažete da ste spremni da primite sugestije i evo vam prve sugestije. Vi ste pominjali Pravilnik o visini naknada. Pravilnik je u nadležnosti Ministarstva. Vi znate da Vi kao ministar možete da mijenjate taj pravilnik i to je procedura. Ja Vam najtoplije preporučujem da zbog tih sitnih naknada, koje su sitne za državu a ogromne za čuvare tradicije izrade čunova, smanjite. Jer, ogromne su to pare da bi mi za njih, a male za državu, uništili zanat koji je preko 150 godina star. Ništa drugo ne treba da uradite, ja ću da Vam dostavim ovo rješenje Uprave za zaštitu kulturnih dobara. Samo ga pročitajte i shvatićete značaj čuna - Čun ima izuzetan značaj za društveni, istorijski i kulturni razvoj Crne Gore, narode manjinskih

nacionalnih zajednica koje žive u njoj. Ima izuzetnu materijalnu, tradionalnu, nematerijalnu, ali i umjetničku, estetsku vrijednost koja se potvrđuje upotrebom starih zanata. Svjedoče o uslovima ekonomskog i kulturnog razvoja. Čun je simbol Skadarskog jezera, govori o autentičnosti i stepenu očuvanosti, jedinstvenosti, rijetkosti, istorijskog značaja, tehničkog značaja, starosti, ambijentalno-pejzažnog značaja.

Sušтина priče je da su upravo naši proizvođači čunova na samom Bledu u Sloveniji morali raditi i radili su nesmetano gdje su činovi bili uniformisani. Radile su ih naše zanatlije. Limeni čamci obično nemaju sertifikat, a njih ne jure kao onoga ko radi legalno. Čun je jedino prevozno sredstvo koje se proizvodi u Crnoj Gori. I ono što jeste apel da se ovome posveti pažnja, jer nemojmo da ubijamo ono što valja od naše tradicije zbog tih naknada koje su male za državu, a velike za ove koji proizvode čunove i uništavaju naš ambijentalno-pejzažni izgled, i našu tradiciju, i našu autentičnost, i naš identitet kulturni na Skadarskom jezeru.

Učinite sve, a u Vašoj je moći da ove cijene ne budu ovakve. Pogledajte, 78 eura samo da izađu iz uprave pomorske sigurnosti i naplate putne troškove i dnevnice tehničkog inspektora. A ostale cijene? Sve ću Vam to dostaviti da vidite, a posebno ću Vam dostaviti ovo rješenje Uprave za zaštitu kulturnih dobara, da vidimo šta treba da bude prioritet kad je zaštita kulturnih dobara u pitanju u ovoj zemlji. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegini Jasavić, vjerujući da nije bilo potrebe da polemishete sa mnom na ovu temu, jer sam siguran da se tu potpuno slažemo, da je obaveza svih nas zajedno da napravimo jedan mogući optimalni spoj između tradicionalnog i modernog, da u tome čuvamo sve što je naš autohtoni proizvod, što je stari zanat, što su naši običaji. I sve skupa time čuvajući ukupni državni identitet Crne Gore kao našu zajedničku važnu iskaznicu na putu na kojem se Crna Gora nalazi od postojanja porodice ukupnih evropskih naroda i država.

Ja mislim da tu nije bilo prostora ni za kakve polemičke tonove i slažući se sa Vašim sugestijama sa ovim bih završili i Vaša pitanja za ministra Brajovića.

Prelazimo na sljedeća pitanja. Pitanje za ministra Brajovića od poslanika kolege Popovića.

Izvolite, kolega Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Zahvaljujem.

Poštovana Skupštino, uvaženi ministre, poštovane gledateljke i gledaoci pored malih ekrana,

Poslaničko pitanje Liberalne partije glasi - Kad se očekuje donošenje odluke Vlade Crne Gore o dodjeli koncesije za područje i djelatnost luci Kotor AD, koja ističe 17. maja ove godine i kada će se Vlada odrediti prema zaključku Skupštine opštine Kotor od 12. 07. 2013. godine, kojom se zahtijeva dodjela prioritetne dugoročne koncesije za područje i djelatnost Luke Kotor u dosadašnjem obimu?

Obrazloženje: Zbog velikog uznemirenja kotorske i šire javnosti koji opravdano vežu nedodjeljivanje dugoročne koncesije sa dugogodišnjom namjerom prodaje Luke Kotor, što je za grad apsolutno neprihvatljivo i bio bi završni udarac crnogorskoj kulturnoj prijestonici, nakon svega što je Kotor zadesilo posljednjih decenija privatizacije Jugopetrola, nedavnog preseljenja sjedišta kompanije u Podgoricu i totalnog sloma nekadašnje privrede.

Zakonom o privrednim društvima organizovano je postojeće akcionarsko društvo za pružanje usluga u međunarodnom pomorskom saobraćaju ... Luka Kotor.

Vlasničku strukturu društva danas čine: Opština Kotor, s učešćem od 57%, Republički fond penzijsko-invalidskog osiguranja sa učešćem od 17,5%, Zavod za zapošljavanje Crne Gore s učešćen od 5,9%, manjinski akcionari zaposleni u društvu i građani s učešćem od 19,6%. Od osnivanja 1992. godine, Luka Kotor obavlja osnovnu djelatnost pružanja usluga u međunarodnom pomorskom saobraćaju, kao i ostale djelatnosti koje su povezane sa osnovnom djelatnošću u saobraćajnom, privrednom i tehnološkom smislu.

Luka Kotor, kao jedina kruzing Luka Crne Gore, izborila se za značajnu poziciju u mediteranskim lukama. U proteklih 10 godina broj brodova u Luci Kotor se povećao više od 600%, sa 57 brodova koliko ih je uplovilo u 2003. godini do rekordnih 387 brodova u 2013. godini. Istovremeno broj putnika sa brodova na kružnim putovanjima u Luci Kotor je znatno porastao od 34.000 koliko ih je doputovalo u 2003. do 318.000 u 2013. godini, a

slično i u 2014.godini. Luka Kotor je, shodno odredbama Zakona o lukama, odlukom Vlade Crne Gore proglašena lukom od nacionalnog značaja. U cilju regulisanja svog budućeg pravnog statusa, nakon isteka stečenih prava, jedino na zakonu zasnovanom odnosu Ugovorom o koncesiji, Luka Kotor podnijela je zahtjev za dodjelu prvenstvene koncesije 1.juna 2011.godine na poziv nadležnog organa Lučke uprave. Od zakonodavnim izmjena u oblasti pomorstva i saobraćaja učestalo se govorilo o privatizaciji, odnosno prodaji vlasničkog kapitala Opštine Kotor, Luka Kotor AD ili traženju strateškog partnera koji bi kroz dokapitalizaciju značajno povećao investiciju u lučku infrastrukturu. Međutim, gore opisani rast dolazaka brodova i putnika u Luku Kotor je bio praćen intenzivnom investicionom aktivnošću privrednog društva Luka Kotor koja je rezultirala investicionim ulaganjima u lučku infrastrukturu i susprastukturu, kao i redovnom investicionom održavanju u iznosu od oko dva miliona i trista hiljada eura. Upravo realizacija takvih projekata koji predstavljaju koncept održivog razvoja i unapređenja usluga u ovoj oblasti turizma, kao i finansijskih pokazatelja rezultata poslovanja dovelo je do zaključaka Skupštine opštine Kotor iz 2013.godine, koje ću prezentirati kasnije u komentaru kada čujem Vaš odgovor. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala, kolega Popoviću.

Izvolite, ministre Brajoviću.

IVAN BRAJOVIĆ:

Poštovani poslaniče,

Vlada Crne Gore je donijela Odluku o određivanju luka prema značaju 2011.godine, kojom su za luke od nacionalnog značaja određene: Trgovačka luka Bar,

luka nautičkog turizma Marina Bar, Trgovačka luka Kotor, Brodogradilišna luka Bijela, Ribarska luka Njivice, koja se više ne ubraja u luke od nacionalnog značaja od 2014.godine.

Odmah po ispunjavanju zakonskih usluga, Lučka uprava je pristupila realizaciji navedene odluke Vlade. Za vrijeme stupanja na snagu navedene odluke Vlade, AD Marina Bar i AD Jadransko brodogradilište Bijela su imali zaključene ugovore o koncesiji sa Vladom Crne Gore, čije izvršavanje je Lučka uprava pratila. AD Luka Bar, AD "Kontejnerski terminali i generalni tereti" i AD Luka Kotor su u trenutku donošenja Odluke o određivanju luke prema značaju, imali zaključene ugovore sa Javnim preduzećem za upravljanje Morskim dobrom, nakon čega, a u skladu sa Zakonom o lukama, Lučka uprava je bila u obavezi preuzeti upravljanje lukama od nacionalnog značaja. U tom smislu, sa AD Lukom Bar je zaključen aneks jedan ugovor o korišćenju morskog dobra, a sa AD "Kontejnerski terminali i generalni tereti" sporazum. AD Luci Kotor je predložen Sporazum o regulisanju međusobnih prava i obaveza koji je Luka odbila da potpiše, te je Lučka uprava putem usmenih i pismenih korespodencija pokušavala da iznađe najbolje rješenje u okviru nadležnosti a na zakonu zasnovanoj obavezi za preuzimanje upravljanja Lukom Kotor, na čiju temu je održano nekoliko sastanaka u Ministarstvu saobraćaja i pomorstva.

Međutim, menadžment AD Luke Kotor je uporno odbijao uspostavljanje neophodno pravnog odnosa. Potrebno je istaći da su u prethodnom aktu o regulisanju međusobnih odnosa AD u Luci Kotor bila obezbijedena sva prava koja je imala i po ugovoru zaključen sa Javnim preduzećem za upravljanje morskim dobrom, svakako uz sve ingerencije koje Lučka uprava ima shodno zakonu.

Nesporno je da je primjenom člana 33 Zakona o lukama koji propisuje - Organ uprave će se danom stupanja na snagu propisa, koji se osniva preuzeti upravljanje

lukama od nacionalnog značaja, kao i sva prava i obaveze u skladu sa ovim zakonom i člana 34, stav 2 koji propisuje - Privredno društvo koje koristi Luku i obavlja djelatnost u Luci, na osnovu prethodno stečenih prava, odnosno prethodno zaključenog ugovora, nastaviće sa korišćenjem luke i obavljanjem djelatnosti do prestanka važenja stečajnih prava, odnosno prestanka važenja tog ugovora.

Potrebno je uspostaviti pravni odnos između organa za upravljanje lukama od nacionalnog značaja i privrednog subjekta koje obavlja djelatnost u Luci, uz obezbjeđivanje svih prava koje je društvo imalo u trenutku stupanja na snagu zakona.

Podsjećamo da prava iz ugovora o korišćenju morskog dobra zaključenog između Javnog preduzeća Morsko dobro i AD Luke Kotor prestaju da važe 17.05.2015.godine, a da konkretan ugovor nema pravnu valjanost od trenutka proglašenja Luke Kotor za luku od nacionalnog značaja, jer Javno preduzeće za upravljanje Morskim dobrom, shodno Zakonu o lukama, upravlja lukama od lokalnog značaja, a Lučka uprava lukama proglašenim za luke od nacionalnog značaja.

Privremeno korišćenje područja Luke se reguliše shodno odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o lukama. Luka Kotor ima veliki značaj ne samo za grad Kotor, nego i za državu Crnu Goru i treba biti valorizovana u punom kapacitetu. Međutim, AD Luka Kotor neopravdano odbija da uspostavi neophodan pravni odnos sa regulatorom. Lučka uprava je od svog osnivanja i preuzimanja upravljanja o lukama od nacionalnog značaja u okviru svojih nadležnosti vršila nadzor nad korišćenjem luka i obavljanjem djelatnosti u lukama i pomagala koncesionarima da u okviru domaće i međunarodne regulative obavljanje svojih usluga podignu na što veći nivo.

Vi ovdje pitate, takođe, i zašto se nije dobila prioritarna dugoročna koncesija. 2011. godine kada se podnio taj predlog Luka Kotor je imala važeću koncesiju na taj prostor. Prioritarna koncesija bi se dobijala da nema koncesije u tom trenutku.

Druga stvar, Vi ste sasvim opravdano kao Kotoranin postavili pitanje, jer jeste specifičnost Luke Kotor zaista velika. Ona praktično čini vrata od grada, značajan dio grada Kotora i neko ko gazduje Lukom Kotor dominantno, značajno bi moglo da utiče na razvoj grada. U tom smislu, opet rekli ste i činjenicu koja je jasna, da je većinski vlasnik Luke Kotor Opština Kotor. Da napravim jednu digresiju, zaslugom Socijaldemokratske partije to je vraćeno u vlasništvo Opštine Kotor. Ja zaista mislim da tu treba učiniti sve napore i pisao sam Opštini Kotor, obraćajući se da svoje preduzeće koje je u većinskom vlasništvu dovede u sistem poštovanja zakona i ovih odnosa sa Lučkom upravom.

U svakom slučaju, sam apsolutno saglasan s Vama o ogromnom važenju i značaju Luke Kotor za sam razvoj i Kotora i Crne Gore iako, naravno, uvijek imate vi različitih tumačenja i priča i u samom Kotoru i šire u raspravama o kruzerima, o uticaju na životnu sredinu. Ali, mislim da mi svi zajedno još mnogo bolje treba da iskoristimo toliko prisustvo turista i toliki broj kruzera koji uplovljavaju da imamo i značajno veće koristi od toga.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Kolega Popoviću, Vaš komentar.

Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Prvo ću pročitati ovaj zaključak Skupštine opštine Kotor od 12.jula 2013.godine, pa ću prokomentarisati:

1. Polazeći od činjenice da je nautički turizam jedan od prioriteta razvoja Opštine Kotor, kao i da Luka Kotor pri postojećoj vlasničkoj strukturi i organizaciji upravljanja može dugoročno uspješno ostvarivati svoju funkciju, te da može biti nosilac planirane

dogradnje lučke infrastrukture i obezbijediti sufinansiranje izgradnje najznačajnijih infrastrukturnih objekata u gradu, Skupština opštine Kotor smatra neophodnim da Vlada Crne Gore dodijeli AD Luci Kotor prioritetnu dugoročnu koncesiju za područje djelatnosti u dosadašnjem obimu.

2. Imajući u vidu činjenicu da je uspješno poslovanje AD Luke Kotor neraskidivo vezano za kulturno-istorijski značaj i geografski položaj Kotora, odnosno za prirodne i stvorene uslove Luke Kotor, za prihvat nautičkih polovila i njihovih korisnika, te s tim za turističku ponudu vezanu za bogato i raznovrsno kulturno nasljeđe, što je čini konkurentnom na nautičkom i turističkom tržištu Mediterana, pa i najprezentativnijim oblikom monopola, neophodno je obezbijediti održavanje većinskog učešća grada, odnosno opštine u njenoj vlasničkoj strukturi.

Ovdje nas, naročito nas iz Kotora ne interesuju igre i igrice menadžmenta Vlade. To traje već duže vrijeme. Ja ću pročitati ovo i prokomentarisati da umjesto Odluke Vlade Crne Gore i dostavljanja ugovora o koncesiji - Luka Kotor, dana 23.12.2011.godine, dobija dopis Lučke uprave sa predlogom Sporazuma o regulisanju međusobnih prava i obaveza na potpis za koji ne postoji propisan zakonski osnov ni Zakonom o lukama, niti Zakonom o koncesijama, a sve bez Odluke Vlade. Luka Kotor je odbila da potpiše dostavljeni predlog sporazuma. Isti je ponovo više puta upućivan od strane Lučke uprave Crne Gore. Ovdje je srećna činjenica da je Opština Kotor većinski vlasnik Luke Kotor i vjerujem da nikome od odbornika u skupštini Opštine Kotor neće pasti napamet da glasa za prodaju luke. Mi znamo što se Kotoru sve desilo.

Dakle, "koga zmija ujede i guštera se boji". Kotor je zmija bezbroj puta ujela do sada. Zna se što se dešavalo sa "Jugopetrolom", znate kako je "Jugopetrol" otišao iz Kotora, što se dešavalo sa Fjordom, sa svim onim hotelima, da ne nabrajam čitavu onu privredu u čemu je debelo učešće imala država Crna Gora. Sad će, hvala bogu, prvi put o ovome odlučivati Kotorani.

Tako da ja apelujem na Vas da se ova priča završi. Jedino što je u Kotoru ostalo, govorim od privrede, ostalo ništa ne postoji, ništa ne funkcioniše i jedino je što imamo to more. Da nemamo more, Kotor bi bio kao Cetinje. Isto bi bila ona table - Kotor ne radi, kao što postoji ispred Cetinja.

Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Ovim smo završili Vaše prvo pitanje.

Izvolite. Drugo pitanje za ministra Brajovića, računajući i ovu uštedu koju ste najavili.

Hvala.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Drugo poslaničko pitanje Liberalne partije glasi - Kad Vlada Crne Gore, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva namjeravaju završiti planiranu i neophodnu revitalizaciju i modernizaciju puta Krstac-Kuk-Međuvršje u području Nacionalnog parka "Lovćen", dužine oko 9 km, koji je od velikog značaja za Crnu Goru, naročito naš turizam, jer je sa primorske strane najkraća veza sa Njegoševim mauzolejom na Lovćenu, Ivanovim koritima i katunima?

Obrazloženje. Put Krstac-Kuk-Međuvršje je ulaz u Nacionalni park "Lovćen" sa primorske strane i najkraća putna veza Njeguša-Kotora-Bokekotorske sa središnjim dijelom Lovćena, Ivanovim koritima, Njegoševim mauzolejom i lovćenskim katunima. Dužina tog puta je oko 9 km. Tim putem povezana su i dva regionalna puta od izuzetnog značaja za cjelokupno područje Nacionalnog parka "Lovćen". Na raskrsnici Krstac koja je granica Nacionalnog parka put je povezan sa istorijskim regionalnim putem R1 Kotor-Njeguši-Cetinje, a u mjestu Međuvršje sa doskorašnjim regionalnim putem R13 Cetinje-Ivanova korita-Jezerski vrh.

Na predlog i zahtjev uprave nacionalnih parkova Crne Gore, iz njima znanih razloga, taj put je nedavno prekategorisiran iz regionalnog u lokalni. Dionica puta Krstac-Kuk je dio starog makadamskog puta Krstac-Kuk- Dolovi-Ivanova Korita rađenog 1905, 1907.godine. Dužina te dionice je oko 6km. Dionica puta Kuk-Međuvršje, podnožjem Štirovnika dužine oko 4km je uz pomoć i sredstvima Vlade Crne Gore početkom 90-tih godina prošlog vijeka probijena sa planiranom i projektovanom kolovoznom trakom širine 6m.

Sredstvima Ministarstva poljoprivrede put je etapnodo 2005. godine od Krstca do Međuvršja asfaltiran sa širinom kolovozne trake od 3 do 3,5 metra, bez saobraćajne signalizacije i opreme i zatečenim stanjem nagiba i radijusa, horizontalnih i vertikalnih

krivina na dionici od Krstca do Kuka. Od te 2005.godine, bez angažovanja sredstava nadležnih državnih organa na održavanju postojećeg stanje asfaltnog zastora puta je nezadovoljavajuće i loše. Samo zahvaljujući sredstvima i radu stanovnika i vlasnika imovine sa područja Njeguša i Lovćena, put je koliko koliko upotrebljiv za odvijanje saobraćaja. Osim čišćenja sniježnih nanosa u zimskom periodu, prethodnih godina, mještani su finansirali i uradili moguće proširenje kolovozne trake od Krstca do Kuka na 6 m širine, rekonstruisali i poboljšali kolovozni zastor na čitavoj dužini puta. Uložena finansijska sredstva mještana samo u 2013.godini iznosila su oko 10 hiljada eura što svakako nije dovoljno bez dodatnih ulaganja nadležnih organa.

Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala, kolega Popoviću.

Ministre, odgovor. Izvolite.

IVAN BRAJOVIĆ:

Poslaniče Popoviću, imajući u vidu značaj puta za privredni i društveni razvoj države, a posebno razvoj turizma, kad je u pitanju i ovaj putni pravac, Vlada Crne Gore Ministarstvo saobraćaja i pomorstva i Direkcije za saobraćaj i u cilju podizanja nivoa saobraćajnih usluga, povećanja bezbjednosti učesnika u saobraćaju, kao i očuvanju upotrebne vrijednosti postojećih puteva, izradila program rekonstrukcije puteva koji su kategorisani ili će biti kategorisani u regionalne i magistralne puteve, a sve u skladu sa Prostornim planom Crne Gore do 2020.godine. Programom rekonstrukcije obuhvaćen je i putni pravac Cetinje-Lovćen-Krstac, kojem pripada dionica Krstac-Kuk-Međuvršje, dužine oko 9km. Ovaj putni pravac je prepoznat u Prostornom planu Crne Gore do 2020.godine. Rekonstrukcija putne dionice će obuhvatiti sve građevinske radove neophodne za izradu saobraćajnice sa kolovoznom trakom od 5,5m u pravcu i dodatnim proširenjima u krivinama, koji će zadovoljiti mimoilaženje turističkih autobusa, a tu spadaju i iskopi, nasipi i propusti za vodu, rigole, potporni zidovi, kolovozna konstrukcija, zaštita kosina putarskim mrežama, saobraćajna signalizacija i oprema puta.

Obavještavam Vas o planovima. Tenderska procedura za izbor najpovoljnijeg ponuđača za izradu tehničke dokumentacije, na osnovu kojeg će se izvoditi rekonstrukcija predmetne dionice je u toku. Nakon završene procedure i potpisivanja ugovora sa izabranim projektantom, pristupiće se izradi tehničke dokumentacije za čiju izradu je planiran rok od 150 kalendarskih dana.

Na osnovu revidiranog glavnog projekta rekonstrukcije biće raspisan javni poziv za izbor najpovoljnijeg ponuđača za izvođenje radova na rekonstrukciji predmetne dionice i po završetku te procedure mogu otpočeti građevinski radovi na rekonstrukciji.

Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Kolega Popoviću, komentar ako želite.

ANDRIIJA POPOVIĆ:

Zahvaljujem, ministre. Prvi put da sam oduševljen odgovorom jednog ministra od kada sam poslanik u dva saziva. Evo kontrolisaću ne Vas, normalno, kontrolisaću Ministarstvo pomorstva i saobraćaja kako će to ići, taj put naravno, mnogi građani i građanke Crne Gore ne znaju o kom se putu radi.

Dakle, to je put koji kad se prođu serpentine od Kotora, preko Trojice do Njeguša, prije Njeguša, Krstac odvaja se prema Kuku i Ivanovim koritima. Bezbroj turista mojih prijatelja iz svih krajeva svijeta sam vodio tim putem, kažu to je najljepši pogled koji su ikad u životu videli. Dakle, čitav Bokokotorski zaliv se vidi. Sa neke nadmorske visine od 1.200, 1.300 do 1.500 m nadmorske visine se pruža fantastičan pogled na čitav zaliv. Tamo je dosta i štandova postavljeno sa prodajom crnogorskih proizvoda: sir, pršut, medovina, rakija i slično. Velike kolone turista prolaze tim putem. I stvarno bi to bilo za Crnu Goru ne važno, nego više nego važno da se taj put ipak popravi. On jeste i sada u nekom prohodnom stanju, ali sa veoma uskom kolovoznom trakom od tri do tri i po metra, tako da vjerujem da ćete izgurati na tom projektu. Imaćete apsolutnu podršku. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem kolegi Popoviću i dijelim sa njim zadovoljstvo zbog najava koje je ministar Brajović kazao, ne samo zbog turističke valorizacije ukupnog područja i pogleda o kojem ste govorili, nego i brojnih domaćina vrijednih koji žive na tom području. Siguran sam da ćemo se svi zajedno brzo radovati rekonstrukciji tog putnog pravca, kao što smo i 2005. godine kada smo asfaltirali u granicama mogućnosti tu dionicu o kojoj ste i Vi govorili. Hvala vam.

Sljedeće pitanje za ministra Brajovića ima kolega Perić.

Izvolite, kolega Periću.

SRĐAN PERIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Ministre Brajoviću, postavio sam jedno kratko pitanje - Koje korake Ministarstvo preduzima kako bi prava i interesi crnogorskih pomoraca, posebno onih koji plove na brodovima pod zastavom neke druge zemlje bila adekvatno zaštićena?

U obrazloženju sam kratko naveo da se crnogorski pomorci nalaze u nezavidnoj poziciji u odnosu na svoje kolege iz drugih zemalja, jer država ne koristi dovoljno raspoložive mehanizme njihove zaštite. Kako je riječ o velikom broju crnogorskih državljana, cijenimo da se ovo pitanje treba tretirati na mnogo adekvatniji način kako bi interesi i opšta sigurnost pomoraca bili zaštićeni. Ovo pitanje je od posebnog značaja ako imamo u vidu činjenicu da se radi o za Crnu Goru velikom broju pomoraca.

Ministre, nije nikakva novost. Vjerujem da su ti glasovi došli do Vas, da su pomorci generalno nezadovoljni tretmanom koji država, konkretno ministarstvo kojim Vi rukovodite iskazuje prema njima. Javnosti radi, po različitim procjenama, pošto nemamo ni tu tačan podatak, ministarstvo se ni tu nije postaralo da do kraja bude precizno, u Crnoj Gori imamo između četiri do šest hiljada pomoraca. Nešto u ovom trenutku na brodu, nešto u ovom trenutku kući, ali svi oni su suštinski prepušteni sami sebi, od ukrcaja pa do plaćanja poreza, pa do penzionog, do svega drugog se sami snalaze. Ono što je, takođe, bitno, zbog čega je ova tema posebno važna je pitanje kako bi se, recimo, konkretno u Boki živjelo da nema pomoraca, kojim kvalitetom života. Kako na to reaguje ministarstvo i koji su problemi? Ja ću locirati četiri ključne grupe problema.

Prvi je problem što nemamo jasnu kontrolu ukrcaja na strane brodove. Imamo agencije za ukrcaje u primorskim gradovima, ali niko ne zna koja je to kontrola, da li se vodi odgovarajuća statistika, niti da li ministarstvo koristi mehanizme koje može u kontroli tih agencija da ima.

Drugi problem je kaskanje za razvijenim zemljama, prije svega, kada je riječ o zakonodavnom okviru. Mi smo na ratifikaciju Zakona o potvrđivanju Konvencije o radu pomoracačekali punih osam godina. Znači, vrlo je važno razumjeti, radi se o zakonu od tri člana. On je u fiokama ministarstva nadležnog čekalo punih dvije do tri godine, prema informacijama koje imam, a Konvencija je stara punih osam godina. Radi se o Konvenciji zbog čijeg kasnog usvajanja nekoliko pomoraca nije moglo da se ukrca na brodove u drugoj polovini prošle godine, ali smo to usvojili krajem, ako se dobro sjećam, decembra.

Radi se o dokumentu koji se smatra najboljom konvencijom do sada napisanom o pomorcima na međunarodnom nivou. To je ocjena relevantnih stručnjaka. To je ministarstvo čekalo više godina da uvrski u skupštinsku proceduru. Ministarstvo pomorstva i saobraćaja.

O zdravlju pomoraca se i dalje radi prema Pravilniku iz SFRJ. Čuvena međuresorska saradnja nije zaživjela i ovo ministarstvo je ne prati. Radi se o nečmu čime bi se sa Ministarstvom zdravlja moglo puno pomoći pomorcima. Ponovo se radi o nečmu što je njima bitno prilikom zasnivanja radnog odnosa. Izvinite, uzeću minut jer mislim da je jako važna tema.

Naredni problem je čuvena međuresorska saradnja sa Ministarstvom finansija. Ministarstvo finansija je samo opterećeno kako da naplati porez od 9%. Ništa apsolutno drugo ne preduzima kako da se dugoročno rješava problem oporezivanja i da se to uveže u krajnjoj crti i sa Ministarstvom rada, sa drugim resorom kada je riječ o popunjavanju fonda PIO koji bi mogao da se popunjava da ima adekvatne strategije. Takođe, međuresorska saradnja sa Ministarstvom vanjskih poslova kada pomorcima trebaju važeće C1D vize da budu produžene na tri i više godina. Ne znamo šta se radi u tom dijelu i nije bitno što mi ne znamo, nego ne znaju pomorci.

Treći problem jeste želja da se uzme apsolutno sve što se može uzeti od pomoraca. I u tom dijelu su mimo međunarodnih propisa prema informacijama kojim ja raspolazem, date dodatne obaveze ulaganja nečega što su već prošli pomorci, kapetani, da bi se u različitim iteracijama moglo od njih naplaćivati od četiri do šest hiljada. Ukoliko je potrebno, mogu dodatno pojasniti u pitanju.

Četvrti problem, nejasan je kvalitet i komunikacija sa kancelarijom ITF-a u Crnoj Gori. Za širu javnost radi se o Međunarodnom sindikatu transportnih radnika. Da li ministarstvo ima kvalitetnu saradnju u tom sektoru?

Locirao sam četiri polja, četiri velika problema na kojima ministarstvo ne radi adekvatno, ne radi dovoljno. Ponudiću rješenje u drugom dijelu, šta je ono što bi vi trebali da radite, ne Vi personalno nego ministarstvo kojim rukovodite, čelni ljudi ukoliko nema vizije šta bi trebalo raditi. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ministre Brajoviću, odgovor. Izvolite.

IVAN BRAJOVIĆ:

Poslaniče Periću,

Crna Gora je 31.12.2014. godine, bilo je to tada objavljeno u "Službenom listu", ratifikovala Međunarodnu konvenciju o radu pomoraca iz 2006. godine. Pozvao bih Vas da pogledate ko je branio Zakon o ratifikaciji te konvencije, ko je uputio to Skupštini pa ćete vidjeti da to nije bila nadležnost Ministarstva saobraćaja i pomorstva i zato sam Vas pitao. Pri tome, naravno, ne želim da kritikujem druge moje kolege, nego govorim o tome da ste ipak trebali onda da pogledate šta je čija nadležnost u ovome.

Donosilac Konvencije je Međunarodna organizacija rada (MOR), a relevantni državni organ u Crnoj Gori koji se bavi njenom implementacijom je Ministarstvo rada i socijalnog staranja. Konvencija predstavlja konsolidaciju i modernizaciju standarda u području radnih, životnih i socijalnih uslova pomoraca utvrđenih u gotovo 60 različitih konvencija i preporuka do sada usvojenih u okviru ILO-a, a koje nijesu imali obavezujući karakter prije donošenja ove konvencije. Stupanjem na snagu konvencije i našim potvrđivanjem stvorena je obaveza da se na svim brodovima, bez obzira čiju zastavu viju, poštuju standardi radnih, životnih i socijalnih uslova.

Kad je riječ o sertifikaciji pomoraca, što je u nadležnosti Ministarstva saobraćaja i pomorstva, u završnoj fazi je izrada Pravilnika o zvanju i uslovima za sticanje zvanja i izdavanje ovlašćenja za članove posade pomorskih brodova, čime će u potpunosti biti implementirane izmjene i dopune STCW Konvencije o standardima obuke i vršenju brodske straže pomoraca, poznate kao Manila amandmani iz 2010.godine. Takođe, treba napomenuti i napore Ministarstva saobraćaja i pomorstva da svojim pomorcima omogući zaposlenje na brodovima koji plove pod zastavama zemalja Evropske unije. U tom cilju, u periodu od 16. do 20.marta 2015.godine Evropska agencija za pomorsku sigurnost EMSA posjetila je Ministarstvo saobraćaja i pomorstva i Fakultet za pomorstvo u Kotoru kako bi

izvršili inspekcije o primjeni Konvencije o standardima obuke i vršenju brodske straže pomoraca STCW, kao i organizaciju našeg obrazovnog sistema i način izdavanja pomorskih svjedočanstava.

Izveštaj koji će u narednom periodu sačiniti predstavnici Evropske agencije za pomorsku sigurnost predstavljaće osnov za donošenje odluka o priznavanju crnogorskih sertifikata i odobravanju ukrcaja crnogorskih pomoraca na brodovima pod zastavom Evropske unije. Konačnu odluku donosi Evropska komisija. Treba napomenuti da je Ministarstvo saobraćaja i pomorstva u 2014.godini donijelo Pravilnik o bližim uslovima, načinu i postupku izdavanja odobrenja za posredovanje pri zapošljavanju koji je objavljen 2014.godine. Ovim Pravilnikom propisuju se bliži uslovi u pogledu prostora i opreme, način i postupak izdavanja odobrenja pravnim licima za obavljanje poslova posredovanja pri zapošljavanju pomoraca na brodovima crnogorske i strane državne pripadnosti.

Posredovanjem u zapošljavanju pomoraca, u smislu ovog pravilnika, smatraju se aktivnosti, mjere koje se sprovode u cilju pružanja stručne pomoći o povezivanju pomoraca koji traže zaposlenje i poslodavaca koji zaključuju ugovor o radu.

Ono sa čim se u potpunosti slažem sa Vama - neophodna je izuzetna briga države za ovu kategoriju ljudi, jer imamo nemjerljive koristi. Znači, ne samo Kotor, nego i čitava Crna Gora. Podsjetiću da smo imali flotu od preko 40 brodova u "Jugooceaniji", prekookeanskoj plovidbi koja je uništena tokom perioda sankcija. Nije sačuvan ni jedan brod. U posljednjih nekoliko godina smo kupili, odnosno preko kredita nabavili četiri nova broda, dva za crnogorsku plovidbu, dva za barsku plovidnu. Na tim brodovima plove isključivo crnogorski državljani.

Vrlo je važno istaći da najveći broj naših ljudi plavi na stranim brodovima. Tu treba biti vrlo pažljiv u regulisanju njihovih poreskih obaveza, regulisanja, jer ne treba samo gledati kako će se zahvatiti što više od njih, nego kako će se uraditi taj pravni ambijent u Crnoj Gori. U svakom slučaju, ovome poklanjamo veliku pažnju i ja sam siguran da će i ti nedostaci na koje ukazujete da nema ponekad potpune sinhronizacije, iz dana u dan se ona sigurno popravljaju i tako biti potpuno eliminisana.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Zahvaljujem ministru Brajoviću.

Izvolite, kolega Periću. Vaš komentar.

SRĐAN PERIĆ:

Zahvaljujem.

Nijesam zadovoljan odgovorom, da budem do kraja direktan, zato što je od krajnje administrativan.

Prva stvar, kad je riječ o Konvenciji o radu pomoraca, jasno je da se to matično odnosi na Ministarstvo rada i posebno Ministarstvo vanjskih poslova. Ja sam ukazivao na tu međuresorsku saradnju. Ali, značaj te konvencije treba da gura Ministarstvo na čijem ste Vi čelu. Da nema dileme, da se mi ne hvatamo sada za sitnice proceduralnog tipa. Znači, ako Vam znači olakšanje - da to je njihova nadležnost, ali je vaša suštinska.

Stvar koja jeste posebno zabrinjavajuća, nama su ne baš toliko rijetko pomorci bili kidnapovani od strane gusara. To se dešava na otvorenim morima, prema informacijama koje sam dobio. Ali, u odnosu na pomorce iz drugih država, naši pomorci nemaju taj stepen zaštite. Ali, da ne idem u ono što je dramatzovano do kraja, nego da se vratim na ono što ste Vi rekli da je crnogorska flota brojala 40 brodova. Mi smo iz Vlade konstantno slušali da je ovo Vlada kontinuiteta. Vi ste u Vladi, ne Vi personalno, iz SDP-a od 1997, DPS ima pun kontinuitet od 1989. godine. Znači, 40 brodova je zasluga Vlade kontinuiteta. Koliko ja znam, imamo sada dva broda u pogonu. I ne možemo se sada vaditi na to da zbog toga nijesu zaštićena prava pomoraca.

Ono što je za nas mnogo bitnije jeste da mi konstantno tražimo neke strateške partnere, koji će nam dati neka čudesna rješenja, stalno se žalimo kako nemamo dovoljno rješenja u Fondu PIO, a evo ga rješenje na dlanu. Prva stvar, ti ljudi na godišnjem nivou, različite su projekcije, zarade od 150 pa na više miliona eura. Potpuno su različite projekcije. Čuo sam projekcije do 250, ali da se ograničimo na donju. Koji je stepen zahvata koji bi mogao da se ostvari za Fond PIO za te pomorce da se nađe adekvatno rješenje? Da se popune rupe, a ne da sve rješavamo time što očigledno, ja opet moram se vratiti na krovnu Vladinu politiku - naći ćemo investitore, strateške partnere. Ovi ljudi mogu biti naši najbolji strateški partneri i najveći investitori u Penzioni fond. I to je daje njima neku minimalnu sigurnost. Ono što znate i vi i ja što se sada dešava, oni osnivaju male firme d.o.o, ili uplaćuju sebi minimalno osiguranje. Snalaze se jer nema sistemskog rješenja.

E to je ono zbog čega se mi žalimo. Ljudi koji će stalno biti na moru, koji će ostaviti svoj život na moru, koji će se na kraju vratiti u dubokoj starosti, čija će porodica ostati njih željna za života, na kraju će izdržavati tu porodicu i suštinski će provesti život van Crne Gore, a da nemaju jasnu kopču, ako hoćete ni u penzionom sistemu u Crnoj Gori. To je onaj problem na koji vam skrećemo pažnju. Ja Vas zaista ovim putem pozivam da shvatite da je ovdje alarm upaljen na crveno, da nešto činite, da nešto gurate, a ne da se pravdamo kako je nešto nadležnost jednog ili drugog odbora. Sve što se tiče pomoraca, apelujem na Vas, gurajte ka Vladi, činite da prosto to bude operativnije a ne da čekamo po nekoliko godina.

PREDŠEDAVAJUĆI MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Sa ovim smo završili pitanja za ministra Brajovića.

Zahvaljujem ministru Brajoviću.

Konstatujem da su ostala još dva pitanja poslanice Bošnjak za ministra Boškovića koji je, ponavljam, danas u Bijelom Polju sa šefom Kancelarije UNICEF-a na realizaciji važnoga projekta.

Dogovor je da ta dva pitanja ostavimo za četvrtak u terminu poslije 15 časova.

Ne zaključujemo treću posebnu sjednicu, ostajemo otvoreni.

Nekoliko obavještenja za sve vas. Nastavljamo sa drugom sjednicom, po dnevnom redu, u 12.15h. Počecemo sa Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o regionalnom razvoju. Hvala vam svima.

02. 04. 2015. godine

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Prelazimo na ono što nam je ostalo sa treće posebne sjednice prvog redovnog prolječnjeg zasijedanja u 2015. godini, a to su dva poslanička pitanja. Sa nama je ministar prosvjete Predrag Bošković, a pitanja će postaviti koleginya Bošnjak. Koliko sam razumio, prvo ćete jedno pa onda drugo pitanje. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK:

Zahvaljujem.

Poštovani građani i građanke, bila sam prinuđena da ovo pitanje ponovim. Ne jednom već više puta sam dobila obećanje i ovdje pred javnošću i vrlo me iznenađuje to što niko za tu javno izgovorenu riječ ne vodi računa. Mislim da ima skoro godina dana od kada sam postavila ovo poslaničko pitanje i dobila obećanje da ću dobiti odgovor i na jedno i na drugo. Onda smo imali čak i kontrolno saslušanje ljudi sa Univerziteta Crne Gore. Tada sam dobila obećanje da ću dobiti ovaj odgovor, pa i kada smo saslušavali vršiteljku dužnosti ministra prosvjete gospođu Sanju Vlahović. I tada sam dobila obećanje i prosto ne mogu da vjerujem da je toliko obećanja, a da ih niko nije ispunio. Odlučila sam da ponovim ovo pitanje. Zato sam i insistirala da dođe ministar, to je obrazloženje, mi smo se već čuli, tako da je otprilike upoznat sa ovim zbog čega sam insistirala da Vi budete tu.

Moje pitanje glasi: Koliko je u poslednjih pet godina Univerzitet Crne Gore imao sudskih sporova bilo da je u postupku imao svojstvo tužioca ili svojstvo tuženog? Koliko je u tom smislu bio dužan isplatiti po pravosnažnim i izvršnim sudskim presudama suprotnoj strani po osnovu usvajanja ili odbijanja tužbenog zahtjeva, koliko je bio obavezan isplatiti sudskih troškova, te koliko je Univerzitet koštalo zastupanje pred sudom od strane kvalifikovanog punomoćnika i pored toga što Univerzitet ima diplomiranog pravnika koji ima svojstvo ovlašćenog predstavnika? Tražila sam da mi se za svaki predmet pojedinačno dostave unaprijed navedeni podaci, da se decidno navede ko su bile stranke u postupcima.

Zbog čega sam insistirala na ovom pitanju? Zbog toga što svi znamo, javnost je upoznata da je Univerzitet u prilično teškoj finansijskoj situaciji i da kuburi sa tim već par godina što se tiče sredstava iz budžeta. Nevjerovatno je da se toliko sredstava troši na izgubljene sudske sporove. Znajući u jednom sporu u kojem sam bila učesnik, spor koji su zaposleni Univerziteta imali protiv Univerziteta za nepoštovanje kolektivnog ugovora, nije postojala volja za dogovor. Samo znam da je u tom sporu preko 100.000 eura dato za sudske troškove, a spor je već unaprijed bio izgubljen jer smo imali tri potpisnika, a izostao je dogovor. Čak se nisu pojavljivali na ročištu, pa je po 30 eura samo za to moralo da se plati, i prosto zahtijevam odgovornost za ljude koji se tako neodgovorno ponašaju

prema stotinama hiljada eura. Mi ovdje pričamo ovih dana o tome kako treba vagati sve u budžetu, ja ću vjerovatno nakon odgovora imati komentar pa ćemo nastaviti.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Izvolite ministre.

PREDRAG BOŠKOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedniče.

Tačno je, izvinjavam se što nijesam prošle nedelje mogao biti prisutan da odgovorim na vaša pitanja, ali evo danas smo tu pa možemo diskutovati, na žalost ni ja ne mogu dati značajno bolji odgovor od onih koji ste dobili u prethodnom periodu. Vi znate, pošto ste i sami članica Univerziteta, da je Univerzitet nezavisna institucija koja potpuno samostalno funkcioniše i Ministarstvo prosvjete ima limitirane kapacitete u pogledu kontrole samog Univerziteta. Što se tiče ovog vašeg pitanja, vi ste 24.jula postavili ovo pitanje odnosno Ministarstvo prosvjete 24. jula prvi put dostavilo informaciju koja je bila takva kakva jeste. Takođe, 10.februara Vi ste ponovo poslali zahtjev po ovom problemu, istog dana Ministarstvo se obratilo Univerzitetu za dobijanje informacija o broju sudskih sporova Univerziteta kao i troškovima istih. Univerzitet je 2.marta 2015.godine obavijestio Ministarstvo da je rukovostvo Univerziteta zadužilo arhivu da izvrši popis sudskih sporova za period 2009 - 2014.godine. S obzriom da se tražene informacije odnose na predmet iz petogodišnjeg perioda, Univerzitet nam se obratio da je za to potreban duži rok nego za pripremu i obradu podataka nego što je bilo predviđenih dana za odgovor po ovom poslaničkom pitanju. Ja vas pozivam da zajedno, možete i sa ljudima iz Ministarstva prosvjete posjetiti Univerzitet i uvjeriti se o sudskim sporovima, ili da sačekate da nam Univerzitet dostavi kompletnu listu sudskih sporova i svih troškova, troškovnika i svega ostalog što je vezano za svaku pojedinačnu tužbu bilo kao tuženog, bio kao tužilaca i tek nakon toga Vam možemo dostaviti kompletan odgovor po ovom pitanju.

Znam da nije zadovoljavajući odgovor, ali to je ono što smo dobili od Univerziteta. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Želite li komentar?

Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK:

Pošto ste i očekivali zadovoljavajući odgovor, iz razloga što je ovo u julu postavljeno prošle godine i imalo se vremena dostaviti do sada odnsono uraditi taj uvid, čekaću da oni to završe, a Vas molim da ne dođemo u situaciju da opet na sledećoj sjednici postavljam isto pitanje. Iskomentarišaću, mene lično kao nekoga ko stvarno osjeća i brine o Univerzitetu i stalo mi je da Univerzitet Crne Gore bude zaista institucija koja bi trebalo da vodi ovu državu u smislu da sa nje kreće sve što je napredno i da konsultuje i vlast Univerzitet, da to bude onaj trust mozgova, čini mi se da se vrlo nemarno ponaša prema sredstvima u ovom smislu i smatram da je nedopustivo da neko ne odgovara za ovakve stvari. Mi smo toga svi svjesni, a znam pošto sam radila, odnosno sad mi izmiruju staž na Univerzitetu, ali bila sam upućena i u druge neke sudske sporove i djeluje da se iz inata vode mnogi sudski sporovi iako se zna da to ne može da se dobije na sudu, iako se zna da su te stranke u pravu, ali postoji taj osjećaj raspolaganja državnim parama kao da su lične. Kao da ima neko pravo da se inati sa strankama, a ne radi se o njegovom novcu nego o novcu svih građana. Zato mi je vrlo stalo da dobijem tu listu, koju će vrlo oni teško dati jer zna se da nevladine organizacije i mnogi koji su se obraćali Univerzitetu, na žalost toga se stidim, proglasili su Univerzitet za jednu od najnetransparentnijih institucija.

Zašto oni bježe od tih odgovora samo ukazuje na to da se nijesu stvari radile kako treba, jer vjerovatno da je sve tamo kako treba ne bi krili te informacije. Zbog toga mislim da treba malo da se ova tema aktuelizuje i ja to vidim kao nešto što je dobro, da mi osvijetlimo gdje postoji problem i da pojačamo odgovornost Univerziteta za takve stvari. Mislim da to ide u dobrobit svih koji su na Univerzitetu, iako ću vjerovatno biti optužena, kao što sam od bivšeg ministra bila optužena da sam ja ta koja zbog toga kao učesnik u sporu rušim sad budžet Univerziteta. Ja sam samo tražila svoje pravo i sud je rekao da smo mi u pravu i da smo bili oštećena strana. To što nije bilo sa druge strane mogućnosti za neki dogovor, oni su to platili sredstvima velikim što je sigurno znatno naškodilo budžetu Univerziteta, ali mislim da je odgovornost na suprotnoj strani, a ne na onima koji su tražili svoja prava i godinama upozoravali na to.

Očekujem da ćete Vi ovo ispratiti i da ne bude da opet postavljam isto pitanje.

A sada ću preći na pitanje.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Izvolite, postavite drugo pitanje.

BRANKA BOŠNJAK:

Nije mi jasno zašto se ne odgovara ovdje, ali to ću iskomentarisati.

Ko su bili članovi Komisije za utvrđivanje ispunjenosti uslova za izdavanje licence za rad Fakulteta za crnogorski jezik i književnost na Cetinju, a ko članovi Komisije za akreditovanje studijskog programa Crnogorski jezik i književost na tom fakultetu? Ko je akademsko osoblje u stalnom radnom odnosu i u kom su zvanju? To sam tražila da se da strukturalno po godinama studija, a takođe dati listu stalno zaposlenog administrativnog osoblja na promenu fakultetu.

I ovo sam pokušala da dobijem kao poslanik kroz član 50 Poslovnika Skupštine, išlo je i više urgencija i vjerujte da mi nije jasno zbog čega se kriju ova imena. Nije valjda da se ovi ljudi ili Ministarstvo stide učešća u ovim komisijama, jer prosto je to nešto što bi trebalo da bude transparentno i da se neko diči sa tim. Zašto ja ovo potenciram? Opet idem na to da mislim da ovaj fakultet na Cetinju nije trebalo da se otvara kao fakultet posebni, državni, već da je trebalo u sklopu Univerziteta Crne Gore pošto mi isti studijski program imamo na Univerzitetu Crne Gore u Nikšiću, na Filozofskom fakultetu i ako je postojala ta potreba da baš na Cetinju postoji taj studijski program, moglo se kao što postoji niz studijskih programa, a vi znate da ekonomija postoji i u Bijelom Polju, postoji i u drugim gradovima. Prema tome, bilo je bitno održati integritet Univerziteta Crne Gore i otvoriti studijski program taj i na Cetinju, a u sklopu Univerziteta Crne Gore jer se radi o istom budžetu i o državnim parama. Zašto se to nije tako uradilo, a ja mislim da nisu ispoštovane sve zakonske procedure, u stvari sumnjam, pošto nemam podatke a nijesam uspjela da ih dobijem iako sam insitirala na tome, onda me dovode u sumnju da ovdje nešto nije urađeno kako treba, da nije možda ispoštovana ova procedura, jer svi znamo, da bi se otvorio neki fakultet treba da se ispoštuje i određeni broj ljudi koji su u akademskom zvanju, određeni broj saradnika, administracije, onda prostorni kapaciteti. Gledajući ono što smo imali priliku da vidimo iz medija nisam stekla utisak da je sve to ispunjeno i nije mi jasno zašto se žurilo sa tim i zašto se radilo protiv Univerziteta Crne Gore. Zašto, ako nije u pitanju, što je meni potpuno suludo, jer sam od rektorke na toj

senatskoj sjednici dobila odgovor da je bitno za indentitet crnogorski. Ja ne mogu da vjerujem da ljudi u nekim godinama nisu izgradili i da ne znaju šta je to da imaju indentitet i da znaju o tome da treba sad nešto da stvara, da mi sad nešto novo radimo u Crnoj Gori, to mi je potpuno suludo. Mislim da nije bio odgovor onakav kakav bi trebalo da bude, pa evo da vidim nakon vašeg odgovora.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Izvolite, ministre.

PREDRAG BOŠKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Evo samo malo digresije, da odgovorim na ono prvo pitanje, ja stvarno cijenim i poštujem gospođu.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Ministre, ja Vas molim da se ne vraćamo tom pitanju jer bi iziskivalo...

PREDRAG BOŠKOVIĆ:

Vezano je za Univerzitet i jedno i drugo pitanje, i ovdje je pomenula rektorku u tom kontekstu.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Jeste, ali se bavite ovim pitanjem i ovom temom.

U redu, samo da ne bi ponovo prvocirali komentar koji nije poslovnički.

PREDRAG BOŠKOVIĆ:

Ona je u drugom pitanju pomenula gospođu Vojvodić. Ja neću uopšte govoriti o prvoj temi.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

U redu, iskoriste svoje vrijeme. Izvolite.

PREDRAG BOŠKOVIĆ:

Hvala.

Ja zaista cijenim i poštujem gospođu Vojvodić i smatram da joj treba dati priliku da pokaže i svoje leaderske i profesionalne kapacitete kada je u pitanju Univerzitet Crne Gore, pa samim tim sve ono što smo danas pomenuli.

Što se tiče ovog drugog pitanja, apsolutno nemam potrebu ništa da krijem i ovdje ću vam dati odgovor decidan i kratak na svako od ovih vaših potpitanja kojima ste se bavili u ovom poslaničkom pitanju.

Ministarstvo prosvjete imenovalo je Komisiju za utvrđivanje ispunjenosti uslova za izdavanje licence za rad Fakulteta za crnogorski jezik i književnost na Cetinju za realizaciju osnovnog akademskog studijskog programa Crnogorski jezik i književnost, obima 240 kredita, u sastavu Miloš Novović, samostalni savjetnik, predsjednik, Nada Vuksanović, samostalna savjetnica, član i Ivana Mrvaljević, samostalna savjetnica, član.

Komisija je u skladu sa članom 25 Zakona o visokom obrazovanju, utvrdila ispunjenost uslova navedene ustanove za izdavanje licence za rad. U skladu sa članom 28a Zakona o visokom obrazovanju, Savjet je sproveo proceduru akreditacije osnovnog akademskog studijskog programa Crnogorski jezik i književnost i donio odluku o izdavanju sertifikata o akreditaciji.

Postupak akreditacije Fakulteta za crnogorski jezik i književnost i osnovnog akademskog studijskog programa Crnogoski jezik i književnost sprovela je komisija koju je imenovao Savjet sa utvrđene liste eksperata u sastavu: profesor doktor Aleksandra Banjević, Filozofski fakultet Univerziteta Crne Gore, predsjednik komisije, profesor doktor Saša Milić, Filozofski fakultet Univerziteta Crne Gore, član komisije i profesor doktor Ivo Rozić, Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru, član komisije.

Na Fakultetu za crnogorski jezik i književnost za realizaciju nastave na prvoj godini studija, angažovani su: doktor Adnan Čirgić, docent, dekan, doktor Novak Kilibarda, redovni profesor, doktor Milorad Nikčević, redovni profesor, doktor Vesna Kilibarda, redovni profesor, doktor Milica Lukić, vanredni profesor, doktor Jakov Sabljčić, docent, doktor Vladimir Vojinović, saradnik u nastavi, magistar Goran Drinčić, saradnik u nastavi, magistar Miomir Abović, saradnik u nastavi, magistar Marijana Terić, saradnik u nastavi, magistar Dragan Kalezić, profesor ruskog jezika kao stranog jezika, Jelena Šušanj, saradnik u nastavi, Aleksandar Radoman, saradnik u nastavi, Novica Vujović, saradnik u nastavi, Ethem Mandić, saradnik u nastavi i Vasko Raičević, saradnik u nastavi.

Kako je Fakultet počeo sa radom studijske 2014/2015 godine i upisao prvu generaciju studenata, nije moguće navesti akademsko osoblje ko je angažovano na drugoj godini studija.

Za obavljanje administrativnih poslova na Fakultetu za crnogorski jezik i književnost, angažovani su: Vlatko Popović, sekretar, Miloš Mijović, šef računovodstva, Dijana Subotić, poslovni sekretar, Ivana Vujović, rukovodilac Studentske službe i Ivana Vujović, referent u Studentskoj službi, Igor Bokan, knjižničar, Milutin Marković, IT administrator i tehnički urednik izdanja i Sanja Orlandić, lektor.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Želite li komentar? Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK:

Zahvaljujem.

Drago mi je što smo konačno čuli tu listu, ali opet ovo što sam rekla, mislim da nijesu ispunjeni onda svi uslovi, zbog toga što za svaku godinu mora postojati najmanje po dva profesora, odnosno dva stalno zaposlena u akademskom zvanju, a vi ste rekli da se i ne zna za drugu godinu i treću, odnosno za drugu godinu ko predaje. Znači, ipak sam u pravu, mislim da nijesu bili ispunjeni uslovi, ali to ću malo proanalizirati kada dobijem listu, ne mogu na prvu loptu. Hoću da kažem da i ti ljudi koji su vršili akreditaciju ovog studijskog programa su neki savjetnici iz Ministarstva. Obično za akreditaciju studijskog programa to rade profesori i to iz te oblasti za koju se otvara studijski program, što je veliko iznenađenje i to govori o tome da baš se nije poštovalo ono što se obično poštuje kada se otvara neki studijski program na nekom fakultetu.

Takođe, u sastavu Komisije ste pomenuli koleginicu Banjević koja je za francuski jezik, kolega Milić je kolega sa Odsjeka za sociologiju, čini mi se, pedagogiju predaje, to sigurno znam i rekli ste jedan profesor sa Pravnog fakulteta. To samo govori o tome da je to nešto kreirano onako na brzinu i nije se vodilo računa o struci, jer nemate tu nekoga od profesora koji su bili baš iz jezika i književnosti, koji bi bili kompetentni da taj posao odrade kako treba.

Čini mi se da se ovo sve na silu radilo, da je ovo jedan politički, da kažem, gest Vlade, prošlog ministra. Zbog čega se to uradilo, ja ne znam. Mislim da nije dobro, a djeluje mi nekako da smo se podijelili na one Crnogorce koji su patriote i koji to nose u sebi i na one Crnogorce koji ističu tu svoju crnogorštinu ispred i patriotizam, a u stvari se iza toga krije neko profiterstvo, odnosno žele da zarade na račun svoje crnogorštine i to meni djeluje da je razlog da se nađe uhljebljenje onima koji su uslovno rečeno "turbo Crnogorci", a ne ovi normalni koji bi trebalo da su na cijeni, a ne takvi.

Nažalost, nekako smo došli u tu fazu da se favorizuju ili sami nameću neki ljudi koji to ne zaslužuju. Neću da komentarišem pojedinačno imena, ali i taj spisak predavača

govori o tome da se, grub je izraz, reći ću "krpilo", ali da su teško skupili te profesore koji će da predaju, a bilo je bitno „silom na sramotu“ da se otvori taj studijski program. Evo, živi bili pa vidjeli da li sam ja u pravu ili vi, i taj odgovor bih voljela ukoliko imate da mi ga ostavite ovdje.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem, kolegiice. Hvala i vama, ministre.

Ovim zaključujem treću posebnu sjednicu prolječnog zasijedanja 2015. godine Skupštine Crne Gore 20.saziva koja je bila posvećena poslaničkim pitanjima. O daljem radu u vezi sa drugom redovnom sjednicom ćemo se dogovoriti na kolegijumu koji očekujemo sutra ili narednih dana.

Ovim završavamo današnji rad i zahvaljujemo se za učešće.